རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སགྲྭ་ཚང་།

ེར་བྱེས་
རིག་མཛོད་ཆེན་མོ།

གསུང་འབུམ།

༼ཚ༽

༼དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པ།༽

སྤྱིའི་ཨང་།
༣༠༢

བྱེ་བྲག་གི་ཨང་།
༢

༄༅། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། །

རིག་མཛོད་ཆེན་མོ།

སགྲྭ་ཚང་།

ེར་བྱེས་

གསུང་འབུམ།

ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་སྐབས་བཞི་པ་མན་སོགས།ཆོས་ཚན་དགུ་བཞུགས།

༼ཚ༽

༼དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པ།༽

དེབ་ཨང་།
SBG145002

བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཤིང་པར་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས། སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༧ ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
དེབ་ཚད། 15x21
ཡིག་ཚད། 14
ཡིག་གྲངས། 977,598

ང་ཚོའི་དྲ་ཚིགས་ཀྱི་ཁ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ང་ཚོའི་ཡིག་སྒམ།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤིབ་སྡུར་མཁན། བློ་བཟང་བསྟན་པ།
བཟོ་སྐྲུན་པ། རྩོམ་སྒྲིག་པ།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

༄༅། །ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཊཱིཀྐ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ལས་སྐབས་
བཞི་པ་མན་གྱི་འགྲེལ་པ་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །གཉིས་པ་འཇུག་པ་སྦྱོར་བཞིའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།དབང་དུ་བྱ་བ་དང༌། བརྟན་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྣམ་ཀུན་དང༌། དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་རྩེ་མོའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བརྗོད་པས་མཚམས་སྦྱར། རྣམ་ཀུན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་
པར་བཤད། སྐབས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་འོག་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་

རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་རྫོགས་པར་ཏེ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་ཀུན་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། སྐྱེ་མེད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་
པའི་མཁྱེན་གསུམ་སྒོམ་པར་བྱེད་དགོས་པས་སོ། །འདིར་མཁྱེན་གསུམ་བླང་དོར་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་མི་སྒོམ་གྱི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་
དེས་ཤེས་པའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ནོ། །གང་གིས་ན།

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

2

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་སྟེ་དེའི་ཡུལ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་
ནིའོ། །གང་གི་དོན་དུ་ན། ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཡོན་ཏན་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་
པས་སྒོམ་བྱུང་གིས་རང་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །ཇི་ལྟར་ན། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་
གཞི་ཤེས་པའི་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཐམས་ཅད་བསྡུ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །བསྡུ་ཚུལ་ནི།
ཚིག་གསལ་ལས། ཐོས་བྱུང་མིང་རྐྱང་ལ་དམིགས་པ་དང༌། བསམ་བྱུང་ཡང་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པས་སྤྲོས་པ་མ་བསྡུས་པས་སྒོམ་བྱུང་ཉིད་སྤྲོས་པ་བསྡུས་པ་སྟེ་དོན་རྐྱང་ལ་དམིགས་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་དུ་
བཀག་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་དེ་གསུམ་སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་རེ་རེ་ནས་མ་འདྲེས་པར་དཔྱོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྒོམ་པའི་ཚེ། གཞི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའོ། །ཡང་ནི་སྔར་དེ་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་པ་ཙམ་
དུ་མ་ཟད་པའོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། གཞི་ཤེས་རྫོགས་པ་དང་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡུམ་མ་

མཆིས་པའི་ཕར་ཕྱིན་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས།སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་དང༌།སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྒོམ་རིམ་མོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྦྱར་ས་རྣམ་པ།སྦྱོར་བ་པོ་གང་ཟག །སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ།སྦྱོར་བའི་སྔོན་འགྲོའི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།རྩ་བས་བསྟན། འགྲེལ་པས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་སྦྱོར་བ། ཞེས་པའི་རྣམ་པ་དེ་གང་ན། གཞི་བདེན་བཞིའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

3

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དངོས་པོ་ཤེས་པ་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །བྱེ་བྲག་དེ་ཡང་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ། དཔེར་ན་
རྟག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་
རྣམ་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྟོན་པའོ། །ཤཱནྟི་པས་གཞི་ནི་དམིགས་པ་སྟེ་བདེན་བཞི་
སོགས་སོ། །དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པ་གང་གིས་བདེན་བཞི་དེ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ལ་རྣམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་མིང་ངོ་ཞེས་དོན་རྣམ་ལ་ངོས་གཟུང་ངོ༌། །རིགས་བྱིན་ནི། སྐབས་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ལུས་པ་ནི་གཞི་དེའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་མཁྱེན་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་གཉེན་པོ་
མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་
བློ་དེ་ལ་སྣང་བའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་འདོད་དེ་འདི་ནི་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པར་མི་སྣང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་ནི་དབྱེ་གཞིའོ། དབྱེ་ངོ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ༑ །རྒྱུ་མཚན་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་རྣམ་མདོར་བསྟན་ཚུལ་གྱི་འདོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་གཞི་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཤེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །བདེན་པ་དག་ནི་རྣམ་བཞིའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་འདོད། །ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་བདེན་པ་དང་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པ་སྟེ། དོན་དང་ཤེས་པའི་
རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞིང་བདེན་པ་བཞི་དང་མཁྱེན་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའོ། །འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གཞི་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་གཞིའི་ངོ་བོ་དང་ལམ་
ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་པ་ལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

4

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དགོངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་རྣམ་
པར་བཞག་ན་བདེན་བཞིའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་སོགས་པས་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་
པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་ནི། རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་
གོ༑ །རྣམ་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ༑ འདི་དག་ཁྱད་གཞི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་གཞི་མེད་ཀྱི་

རྣམ་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བྱེ་བྲག་གང་ན་རྟག་པ་དང་སོགས་པས་སྡུག་བསྔལ་མ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་སོགས་སུ་དམིགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ནི་གཞི་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་ཅེས་པའི་འགྱུར་དང་བསྟུན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞུང་གཞན་དག་ལས་རྩ་བར། གཞི་དང་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་རྣམས། །ཞེས་དང༌།འགྲེལ་པར་ཡང་དམིགས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྟེང་ནས་ཚིག་གསལ་ལས་བཤད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ལ་གྲངས་ནི་དུ་ཞིག །རང་བཞིན་ནི་གང་ཞིག །དེ་གང་གིས་བཞག་ཅེས་རྟོག་པ་ལ། རྟག་པ་དང་སོགས་པས་བདེ་བ་དང་གཙང་བ་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཏེ། བྱིས་པ་སྲིད་པར་

འཁྱམ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་གཞི་འམ་རྒྱུའོ། །གཞི་དེ་ཇི་ལྟར་གཟུང་པ་ལྟར་མེད་པར་ཤེས་པ་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་རྟག་སོགས་སུ་
དམིགས་པ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌།བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བུ་

དང་བཅས་པ་ནི་ཡུལ་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལམ་ཤེས་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡོན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

5

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཏན་སྨོས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཞེས་བྱ་བས་ན་འདིར་ཡང་རྣམ་པ་ཞེས་སྨོས་ཏེ་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའོ། །རྣམས་ནི་དྲུག་པའི་མང་ཚིག་སྟེ་དེ་ལྟར་གསུམ་མོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྔར་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་ལ་བྱ་བར་བསྟན་པས་དེའི་
འོག་ཏུ་བྱེ་བྲག་དེ་དག་སོ་སོ་བའམ་སྙམ་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་ཞེས་སྨོས་ཏེ། ཆོས་ཅན་མཚན་གཞི་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པས་ཐ་དད་པ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ནི་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། རྣམ་པ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་
མཁྱེན་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་

འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་ཅིང་བརྟེན་པས་
སོ༑ །གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གྱིས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཇི་ལྟར་
ཕྱེ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཞག་པས་གསུམ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་བཞེད་དོ་ཞེས་འཆད་དེ་གཞིའི་དོན་མ་མཁྱེན་ཞིང་དབྱེ་བ་ལོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་ཟློས་པར་དོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་དག་ཅེས་སོགས་སོ། །ཀྱང་ནི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པར་མ་ཟད་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས།སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྣམ་པའི་ངོས་འཛིན། མདོ་ནས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་སུ་བསྡུས་ཚུལ། ཇི་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། རྣམ་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

6

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རམ་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་
ལ་ཡང་རྟོགས་བྱ་བདེན་བཞི་དང་རྟོགས་པ་པོ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་གཉིས་ཏེ། ལས་དང་བྱེད་པའི་རྣམ་པའོ། །དེ་གཉིས་ལ་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མཛད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི་མདོ་ལས། ཡུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ༑ །ཞེས་པ་ནས་ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡུམ་འདི་
འདི་དང་འདིའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་རྣམས་བཞག་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེའི་འཐད་པ་རྣམས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་དང་སོ་དྲུག་ལ་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་མདོ་དེ་དག་དང་གྲངས་མཉམ་ཡོད་ལ། རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་རྣམ་པ་སོ་བདུན་ལ་སྡེ་ཚན་བདུན་པོ་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་སྟེ་མདོ་བདུན་དང༌། སོ་བཞི་ལ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ལ་གཅིག །སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་གཅིག །སྤོང་ལམ་ལ་གཅིག །གཞན་བཅུ་གསུམ་ལ་རེ་རེ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་དང༌། སོ་དགུ་ལ་ཐ་མ་གསུམ་ལ་རེ་རེ་གཞན་སྡེ་ཚན་བཞི་ལ་རེ་རེ་སྟེ་མདོ་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེས་རྣམ་དང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་དོན་རྣམ་གསུངས་པར་ཁ་ཅིག་འཆད་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འཆད་ཀྱང༌། རབ་འབྱོར་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་ཀས་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

7

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྣམ་གཉིས་ཀ་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མ་མཆིས་པས་དོན་རྣམ་དང་དེའི་
ཕར་ཕྱིན་གྱིས་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སྒྲས་ཟིན་པར་བསྟན་ལ་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པས་དངོས་སུ་རྟག་པ་མེད་པའི་དོན་རྣམ་དང༌། ཤུགས་ལ་དེ་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རྣམ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི། མདོ་དེ་དག་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱིས། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་
སྟེ༑ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདི་ནས་འདིའི་བར་གྱིས་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ས་གཅོད་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་

ས་གཅོད་དངོས་སུ་མ་མཛད་ཀྱང་གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཐོག་མཐའ་བཟུང་
བས་བར་གྱི་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པ་གོ་སླ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་མདོར་གསུངས་པ་ལ། སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་དང་སོ་དགུ་རྣམས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཚམས་ཕྱེའོ། །དེ་ནི་མདོ་
མཚམས་ཕྱེ་ཚུལ་ཡིན་ལ་འདིར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི་མདོར་བསྟན་དུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དང་རྒྱས་བཤད་དུ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་རྟེན་དུ་བྱས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་

བདེན་པ་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་པས་སོ། །ཞེས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མཚམས་སྦྱར་དུ་གསུངས་པས་སོ། །
དེ་ཡང་མཁྱེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་བདེན་པ་བཞི་ག་དང་ཐ་མ་ལ་ལམ་བདེན་
གྱི་རྣམ་པ་ཉི་ཚེ་གསུངས་ཏེ། ལམ་བདེན་ཉི་ཚེ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དེའི་རྣམ་པ་རྣམས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

8

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། འོ་ན་རྣམ་པ་འདི་དག་ལས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་
ཞེ་ན། སྔ་མ་དག་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་གྱིས་དོན་རྣམ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་ལ་སྒྲོ་
འདོགས་བཅད་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དོན་རྣམ་ཉིད་བསྒོམ་བྱའོ་ཞེས་འཆད་
དོ༑ །འོན་ཀྱང་གཞུང་ནས་སྦྱོར་བས་རྣམ་པ་སྒོམ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་གཙོ་བོར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་སྒོམ་པར་སྣང་སྟེ། ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཚུལ་འདི་ལྟར་རྟོགས་པའི་
དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་རྣམས་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་སྦྱོར་བས་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་འབའ་ཞིག་དང་ཉན་རང་གི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པའི་ལམ་དེ་དང་དེ་དག་སྐྱེད་པ་ལ་དེ་སྒོམ་པ་དང་སྐྱེད་པར་བཏགས་ཏེ། དཔེར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་
སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་སྐབས་འདིར་རྣམ་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཐ་དད་པའམ། ཡུལ་ལམ་ཡུལ་ཅན་གང་གི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་བྱའི་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་གི་དམིགས་རྣམ་མཚོན་པར་བཞེད་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་བྱེད་བྲག་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་བྱའི་དམིགས་རྣམ་ཤེས་པ་ན་སྦྱོར་བས་སྔར་ལྟར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་མེད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

9

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞེས་པ་ལྟར་ཡུལ་སྒོམ་པ་དང་ཡུལ་ཅན་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བློ་གོམས་པར་བྱེད་པ་
གཉིས་ལས་འདིར་ཕྱི་མ་གཙོ་བོར་གཟུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྣམ་པ་རྣམས་སྤྱིར་ཏེ་མཁྱེན་གསུམ་སོ་སོ་ལ་མ་ཕྱེ་བར་བསྟན་ནས་ད་ནི་ཕྱེ་ནས་ཁྱད་
པར་དུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་དང༌། ལམ་ཤེས་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྦྱར་བསྟན་བཤད་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ། །འདི་ཕྱི་འགྲེལ་ན་ཡོད་ཀྱང་མཚམས་སྦྱར་ལ་བླང་སྟེ། ཉི་སྣང་དུ་འདི་འདིའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་མཛད་ཅིང་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་པ་དང༌། རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་མཚམས་སྦྱོར་དུ་མཛད་པས་
སོ༑ །གཉིས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དེ་གང་ན། མེད་པའི་
རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པའི་བར་ཉེར་བདུན་མདོ་ལས་བཤད་པོའ། །ོཚིག་གང་གིས་ན། ཡུལ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་ཕར་ཕྱིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས།རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡུམ་འདི་ནི་མི་གཡོ་
བའི་ཕར་ཕྱིན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གནས་པ་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་བདེན་པ་གང་དང་འབྲེལ་པ་
ནི༑ བདེན་པ་གསུམ་པོ་སོ་སོ་སྟེ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་དེ་ནི་བཞི་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་དང༌།ལམ་བདེན་ལ་རྣམ་པ་དེ་ནི་བཅོ་ལྔར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་སུ་དོན་གྱིས་གསུངས་པས་ཕྱི་མ་འདི་བཤད་ཅེས་པ་དང༌། འབྲེལ་བར་བྱར་རུང་མོད།

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

10

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འོན་ཀྱང་མདོའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བདེན་པ་འདི་ལ་འདི་ཞེས་ཆོས་ཆོས་
ཅན་སྦྱར་བས་བཤད་པ་འདི་བདེའོ། །རྣམ་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་འདི་
རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་འདི་དག་ལ་མདོའི་དྲིས་ལན་རྣམས་སྤྱིའི་འོང་ཚུལ་མཐུན་
པར་སྣང་ཞིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་འགྲེལ་པར་ཕལ་ཆེར་མདོ་ཚིག་
དྲངས་སྣང་བས་རེ་རེ་ཞིང་མདོ་མི་དྲང་ངོ༌། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང༌། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །གང་ན། མདོ་ནས་གསུངས་པའི་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནིའོ། །གང་གི་ན། སྡུག་བསྔལ་དང་སོགས་པས་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་གསུམ་གྱི་མི་རྟག་པ་དང་སོགས་པས་ངེས་འབྱུང་གི་བར་གྱིའོ། །མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་གཉིས་ལ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སོགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གསུངས་

པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ན། མི་རྟག་སོགས་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྟག་པ་མེད་པ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་དེར་མི་སྐྱེ་བའང་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་ལྷག་པར་མི་སྐྱེ་བ་དང༌། བྱེད་པ་པོའི་བདག་གིས་དབེན་བ་དང༌། བདག་མེད་པས་བདག་ཏུ་རྟོག་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་རྫི་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་སོགས་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་
མིང་གཟུགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་དེ་སྐྱེད་པའི་གནས་མེད་པ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་དང་ལྡན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་དེ་གཉིས་མེད་པས་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་ནང་གི་བརྗོད་པ་རྟོག་དཔྱོད་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་དེ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་མིང་བཞིའི་ནང་ཚན་ཚོར་བ་ལས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

11

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྐྱེས་པའི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྐྱེན་སྲེད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་མིང་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌།
འགོག་པ་སོགས་བཞི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱུད་གཅིག་
ནས་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་སོང་ནས་ཐོབ་པར་བྱར་མེད་པ་དང༌། གཟོད་མ་ནས་ཉེ་བར་ཞི་བས་མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ་བློས་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གཟུང་དུ་མེད་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མི་ཟད་པ་དང༌། གཅིག་དང་དུ་མའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་བསྟན་ཏོ། །མི་འཕྲོགས་པ་ཞེས་པ་ལ་དག་སྙིང་དུ་

གཟུང་དུ་མེད་པར་སྒྱུར་བ་བདེའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ།རྟེན་ལམ་དང༌། བརྟེན་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། གྲངས་
ཀྱིས་དོན་བསྡུ་པོའ། །ོདང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང༌། མཐའ་དཔྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་ནི། རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །འབྱེད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་ཟག་པ་

མེད་པའི་ལམ་གཅིག་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པ་ཡིན་པས་སོ༑ །གལ་ཏེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ནོ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་མ་འབྲེལ་
ཏེ༑ ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་སྤྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པས་ཤེ་ན། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཉན་ཐོས་སུ་མ་ཟད་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་བསྡུས་པ་དེའི་
ཕྱིར། རང་རྒྱལ་དེ་དག་གི་སྤང་བྱ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་སྟོན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་བཞི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་

ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་འཇོག་པ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

12

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་དང་པོ་ལྔ་ཟག་བཅས་དང་ཐ་མ་དྲུག་ཟག་མེད་དུ་འཇོག་པ་དང༌། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་སྒོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ལ་འཇོག་པ་དང༌། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་མ་ཕྱེ་བར་
ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ལམ་གསུམ་པོ་དེའི་རྟེན་
དང་རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་སྟེ་ལྔས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མདོ་ནས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ནས་མི་གཡོ་པའི་བར་བཅོ་ལྔ་གསུངས་པ་“དེ

1

་བསྟན་བཅོས་སུ་གཞི་ཤེས་
ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ། འཕགས་པས་དང་པོ་བཞི་ཉོན་སྒྲིབ་

ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་དང༌། ལྷག་མ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ས་གཅོད་
མཛད་ཅིང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྣམ་འགྲེལ་དང་སློབ་དཔོན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ཚོགས་སྦྱོར་ལམ་བདེན་མིན་པ་དང་མི་སློབ་ལམ་སྒྲིབ་པའི་སྤོང་གཉེན་མིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་མ་མཛད་དོ། །སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་སོགས་
བཞི་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣང་བ་དང༌། དེ་བཞི་ལམ་རིགས་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱིན་བཞི་ཡིན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་
དང༌། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཀྱང་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་དང་པོ་བཞི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོའ། །ོལྷག་མ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྟན་པ་ནི། ལམ་གྱི་

རྣམ་པ་འདི་རྣམས་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་ནི་བསྟན་དགོས་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་
བསྟན་ཟིན་པས་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྙིང་མཆོག་ཏུ་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་

1 ད

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

13

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྔས་ནི་ཡུལ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་
པའི་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོགས་པ་མཚོན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཟག་བཅས་
དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་གི་སྤང་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་
སྣང་བ་དེ་དག་མེད་པའི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་མཚོན་པས་དེ་ཟག་མེད་དུ་གཞག་
གོ༑ །གསུམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་བར་མ་ཆད་དུ་དང༌།སྒོམ་ལམ་དུས་རིང་
བས་རྗེས་ཐོབ་མངོན་གྱུར་དང་སྤེལ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བས་ཟག་མེད་དང་པོ་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་པ་ལ་བཞག་གོ །བཞི་པ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་དཀའ་ཞིང་ཉོན་སྒྲིབ་དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་དང་ཟག་མེད་གཅིག་ཏུ་བཞག་གོ །ལྔ་པ་ནི། འཕགས་པས་གང་ཟག་ལ་གསལ་ཁ་བཏོད་པ་མེད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་
གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ལས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ལམ་བདེན་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་
ལ་དགོངས་ནས་ཉན་རང་གཉིས་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་སོ། །ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཉི་
སྣང་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་སྣང་རྣམས་སུ་ལམ་དང་པོ་ལ་གསལ་ཁ་མེད་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་
“མཐོང

1

་སྒོམ་ལ་བཤད་དོ། །ཚིག་གསལ་ལས། །སྒོམ་ལམ་གཅིག་པུ་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་བཞག་པ་ནི་འགྲེལ་པ་འདིའི་འགྱུར་ལ་མངོན་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་ཆ་བ་གཉིས་དང་མི་མཐུན་པས་འབྲོམ་འགྱུར་དང་ཤེར་འབྱུང་གིས་མཐོང་སྒོམ་ལ་བྱས་པ་ལྟར་གཟུང་ངོ༌།ལམ་དང་པོ་ལ་རྟོགས་དཀའ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ལ་ཞེས་
ཉན་ཐོས་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་

ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྨོས་པ་ནི་དེ་དག་གི་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་

1 མཐེང

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

14

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྨོས་པ་ནི་དེ་དག་གི་སྒོམ་པའི་
ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང༌།
ལམ་བདེན་གྱི་དང་པོ་བཞི་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཆར་ལ་བཞེད་པ་
ལེགས་ཀྱང་དང་པོ་བཅུ་གཉིས་ཉན་ཐོས་ཉི་ཚེ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དོ། དེས་ན་ཤེར་འབྱུང་གིས་ཉན་ཐོས་“དང་རང1

་རྒྱལ་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བྱ་ཉིད་དུ་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་མཚུངས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་ལྟར་ལེགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡང་དེའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྒོམ་གཟུང་ངོ༌། །
སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དེ་ལ་རྔོག་ཆེན་པོ་ནི་ལམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་འདི་དག་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་ནམ། དེས་རྟོགས་བྱ་དོན་རྣམ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ལམ་
འདི་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་མ་བསྟན་པས་སྐབས་དང་འགལ་ཏེ། འདིར་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་
ལྟར་ན། འདིའི་ལམ་བདེན་ཉན་རང་དང་འབྲེལ་བའི་གཞི་ཤེས་སུ་འཆད་མི་རིགས་ཏེ།གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དེར་འདུ་བས་མ་ཁྱབ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་བདེན་པ་དང་པོ་
གསུམ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ནོར་བ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ནི༑ ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་གསུམ་
གའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
འཕགས་པས་གང་ཟག་འདིའི་འོ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་མེད་ལ་སྤྱིའི་སྒྲ་ཡང་

1 དར་རབ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

15

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རིགས་པས་འཐད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དེར་འདུ་བས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་ལམ་
བདེན་གྱི་སྐབས་སུ་འདུ་དགོས་ཏེ། འདི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཞི་ཤེས་འབའ་
ཞིག་གི་སྐབས་ཡིན་པ་དང༌། ཉན་རང་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་ཉི་ཚེ་ལ་དམིགས་པས་ཐེག་ཆེན་ལས་དམིགས་པ་དམན་པར་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་འདི་
ངེས་པར་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཉན་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པས་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་ཉིད་གསུངས་པས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱར། མཁྱེན་པ་གསུམ་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཞི་དང༌། ལྔ་དང༌། དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལམ་
གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ལམ་དང་པོ་ཟག་མེད་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །གང་ན། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས། འདུལ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་ཏེ་བཞི་ནིའོ། །གང་གིས་ན༑ ལམ་དང་སོགས་པས་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་བར་གྱིའོ། །ལམ་སོགས་བཞི་ལ་བྱེད་
པ་པོ་མེད་པ་སོགས་བཞིས་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ལམ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང༌།ཤེས་པ་པོའི་གང་ཟག་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་དམན་པའི་ས་དོར་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་ལེན་པའི་སྒོ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

16

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནས་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་འཕོ་བ་མེད་པ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཉོན་མོངས་བཏུལ་ནས་
མྱང་འདས་སུ་འགྲོ་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་འདུལ་བ་མེད་པས་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་བསྟན་
ཏོ༑ །
གཉིས་པ་ལམ་གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ནི། གཉེན་པོ་
གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ན། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་འོ། །གང་ན།ཕྱིའི་གཟུང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་
བཞིན་རྣམ་པ་ལྔའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ནི་མཚོན་པའི་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟོགས་པ་
ལྔའོ། །ལྔ་གང་ན། གཟུང་བ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ནས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་བར་ཏེའོ། །ཇི་ལྟར་མཚོན་ན་རྨི་ལམ་སོགས་ལྔས་གཟུང་བ་ངོ་བོ་མེད་པ་སོགས་སུ་མཚོན་ཞིང་དེས་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་འཕེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཕྱིའི་
གཟུང་བ་རྨི་ལམ་ལྟར་ཡུལ་དུ་སྣང་ཡང་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌།སྒྲ་བརྙན་ཏེ་བྲག་ཆ་ལྟར་བདེན་པའི་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། མིག་ཡོར་ཏེ་གཟུགས་བརྙན་ནམ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་ལྟར་རྣམ་པ་ཙམ་མ་འགགས་པ་དང༌།སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་ལྟར་གཟོད་མ་ནས་སྤྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང༌། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་

སྟེ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་ནི།སྤྱིར་ཏེ་གཟུང་བ་རྨི་ལམ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བསྒོམས་པས་ཀྱང་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་ནུས་པའོ། །གསུམ་པ་ལམ་གསུམ་པ་ཟག་མེད་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ནི།གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་ན་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དྲུག་

ནིའོ། །དྲུག་གང་ན།ཕྱིའི་གཟུང་བ་དོར་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

17

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང༌། དེ་བླང་བྱ་རྣམ་པར་བྱང་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་དང༌། དེའི་རང་བཞིན་གོས་པ་
མེད་པ་འོད་གསལ་བ་དང༌། དེ་གཟུཊ་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བའི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་
དང༌། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ལ་རློམ་པ་སྟེ་རློམ་པར་བྱར་
མེད་པ་ཉིད་དང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མི་གཡོ་བ་སྟེ་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་
ཀྱི་བར་དུ་གནས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའོ། །གང་གི་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་

དྲུག་རྣམས་ཀྱིའོ། །དྲུག་གང་ན།ཕྱིའི་གཟུང་བ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དོར་བྱར་
རྟོག་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་དེ་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བ་བླང་བྱ་དང༌།
དེའི་རང་བཞིན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གོས་པའི་དྲི་མ་ཅན་དང༌། དེ་ལ་
གཟུགས་དང་སོགས་པས་རེག་བྱའི་བར་གྱི་སྤྲོས་པ་སྟེ་དབྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌། དེ་ངོ་
བོས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་གཟུང་བ་བདེན་པ་སྔར་ཡོད་ཕྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའོ་ཞེས་དང༌། དེ་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ལ་རེ་ཞིག་སྟོང་ཡང་ཕྱིས་དེ་ལོག་ནས་མི་སྟོང་བར་འཛིན་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གཉེན་པོ་དྲུག་པོ་དེས་སྤྱི་ཙམ་ནས་གཟུང་རྟོག་སྤོང་ཚུལ་ནི། སོ་སོར་ངེས་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་རེ་རེ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམ་རིས་སུ་ཆད་པས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱི་མ་དྲུག་སྤོང་ཚུལ་ནི།སྤང་གཉེན་གྱི་གྲངས་གོ་རིམས་བཞིན་དུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་
སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི།སྤྱིར་ན་སོགས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། སྦྱར་བ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུངས་སོ། །བསྟན་པ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་བྱའི་རྣམ་པ་གང་ན།
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

18

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་སོ་དྲུག་མདོ་ལས་བསྒྲགས་པའོ། །ཚིག་གང་གིས་ཡུམ་འདི་ནི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་

པ༑ འདོད་ཆགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས་ཡུམ་འདི་ནི་དངོས་པོ་
མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ། །དེས་ན་འདིར། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། །དངོས་
མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བར། །ཞེས་པ་དོན་ལ་འཐོབ་བོ། །རྣམ་པ་དེ་རྣམས་བདེན་བཞིའི་
ཆོས་སུ་སྦྱར་ན་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྣམ་པ་དེ་དག་བརྒྱད་དང༌། ལམ་ལ་དེ་དག་བདུན་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་དེ་དག་ལྔ་དང༌། འགོག་པ་ལ་དེ་དག་བཅུ་དྲུག་ཅེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །
བཤད་པ་ལ་གཉིས། གོ་རིམ་ལ་རྩོད་སྤང༌། གོ་རིམ་ཅན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་
ནི༑ གསུང་རབ་གཞན་ལས། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཞེས་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་སྔོན་ལ་དང་རྒྱུ་གཉིས་རྗེས་སུ་འཆད་པ་དང༌། འདིར་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འཆད་པ་གཉིས་“མི1

་མཐུན་པས་གོ་རིམས་ལ་སྐྱོན་ཆགས་ཤེ་ན། དེ་
ལྟར་ན་གཞན་གྱི་གོ་རིམས་ཡང་འདི་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་ཆགས་པར་ཐལ་
བས་བརྒལ་བརྟག་མཚུངས་སོ། །འོ་ན་གཉིས་འོང་བ་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་ནས་བཤད་པ་ནི༑ དེ་དག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་
བཤད་པ་ནི། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་

1 མ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

19

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།སྤང་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ནི་
རྒྱུ་ཡིན་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང༌། ཀུན་ཉོན་གྱི་ཅིག་ཤོས་བླང་བྱ་
རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་འགོག་པའི་
བདེན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོང་ས་མདོར་བསྟན། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་
ཡོང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་འབྱུང་བ་སོགས་ཏེ་རྩ་བ་ལྟར་རོ༑ །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཀུན་བདེན་སྤང་གཉེན་དང༌། ལམ་བདེན་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པ་དང༌། སྡུག་བདེན་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་འཆད་པ་ནི། རྒྱུའི་བདེན་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ་ནི་དེའི་རྣམ་པ་སྤང་བྱ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ༑ །རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱུ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་རབ་སྐྱེ་དང་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་
པ་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག་དང་གཅིག་སྟེ་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་མདོར་དངོས་སུ་གསུངས་པས་སྤང་བྱ་བརྒྱད་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །གང་ཞིག་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ནས་སེམས་ཅན་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་བརྒྱད་དག་ནིའོ། །གང་གི་ན།འདུན་པ་ནས། སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བར་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་
ཀྱིའོ། །ཚུལ་ནི།སྤང་བྱ་བརྒྱད་དང་གཉེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྔ་ཕྱིའི་གྲངས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་སྦྱར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

20

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ཡུལ་ལ་ལྟ་བ་སོགས་སུ་བྱེད་འདོད་པའི་འདུན་པའི་
གཉེན་པོ་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཡུལ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པས་མི་གནས་པའི་རྣམ་པ་ནི། ཡུལ་འདོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་

མངོན་པར་ཞེན་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་དེ་གཉིས་ལྡོག་པས་
སོ༑ །དེ་ཡང་འདུན་པའི་སྐབས་སུ་འདོད་ཆགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་མེད་ན་འདུན་པ་ཡང་ལྡོག་པའོ། །ཡང་ན་དངོས་འབྲས་འདོད་ཆགས་མེད་པས་དེའི་དངོས་རྒྱུ་འདུན་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་སྟེ། དངོས་རྒྱུ་ཡོད་ན་དངོས་འབྲས་མི་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་

པས་སོ། །འདོད་ཆགས་ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་འདུན་པ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་འདུན་པ་མེད་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ལྡོག་པས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན། མདོ་ལས། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་རྣམས་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་དེར་གསུངས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འདུན་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་གཉིས། རིམ་པ་ལྟར་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཤད་དགོས་པས་དེ་
དག་སྤང་གཉེན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྲེལ་མཛད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་གཅིག་
དང་བྲལ་བ་ནི་ཅིག་ཤོས་དང་ཡང་བྲལ་བ་ཙམ་ཞིག་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས།འདི་དག་ནི་དངོས་པོ་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདོད་འདུན་གཉིས་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན་ན་གཉིས་ཀ་སྲེད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་བྱུང་རྫས་ཡོད་ཡིན་ལ་རྫས་ཡོད་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་མི་སྲིད་པས་སོ། །དེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

21

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ན་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་ལ་བྱའོ། །མཚན་མ་དང་ཉེས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ནི་མ་
འོངས་པའི་ལྷ་མིའི་ལུས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་སྟེ།སྤང་བྱ་དེ་
གསུམ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་

གཉེན་པོ་སྟེ་དེ་གསུམ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བས་དེ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནི་
གཙང་བདེ་སོགས་སུ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་སྟེ་དེ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་ནམ་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འཇིག་ལྟའི་གཉེན་པོ་སྟེ་དེ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་ལ་གཉེན་པོ་
བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ་འདྲེན་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་དོན་རྣམ་གྱི་

སྐབས་ཡིན་པས་སྔར་བཤད་པ་ཉིད་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་མདོ་ལས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་དངོས་མ་བསྟན་པར་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་དེ་སྤང་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་རིགས་པའི་གཉིས་དང༌། སྒྲུབ་པའི་གཉིས་དང་ངེས་འབྱིན་
གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། བདུན་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །བདུན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ན་མདོར་གསུངས་པའི་ཚད་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་བདུན་དག་ནིའོ། །གང་གི་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

22

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འབྱེད་པའི་ལམ་ནས་ངེས་པར་འབྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཇི་
ལྟར་ན་བདུན་ཚན་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཇི་བཞིན་དུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བདུན་པོ་
དེས་གསུངས་ཤེ་ན། ཚད་མེད་པས་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ། མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བས་ནི།
དེས་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཏེ།
སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་
སོ༑ །དེ་ཡང་སྲིད་ཞི་གང་རུང་ལ་ཞེན་ན་ཚད་མེད་པའི་དོན་བྱེད་པ་མི་འབྱུང་བས་
སོ༑ །ཐ་མི་དད་པས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐ་མི་དད་པར་མ་ལུས་
པར་རྟོགས་པ་རིགས་པ་གང་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པས་ནི༑ ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་མ་ལུས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་
ཏེ༑ ཉན་རང་གི་ས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྒྲུབ་
པས་སོ། །
དེ་ཡང་ཉན་རང་གི་ས་ལ་མཆོག་ཏུ་བཟུང་ན་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་རིགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ནི་བདག་གཉིས་སུ་མི་རྟོག་པར་ཡུལ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ། གཞལ་དུ་མེད་པས་ནི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་དེ་ཇི་ལྟར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཏེ། ཐོབ་ཟིན་ཉམས་པ་ལ་དམན་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་ལ་གྱ་ནོམ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དུ་མི་འཛིན་པས་སོ། །ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ངེས་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

23

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འབྱིན་པ་གང་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ། དེ་ལ་འཐད་པ་མ་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་
བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་མདོར་ལམ་བདེན་དམ་བཅའ་དང་རྒྱུ་མཚན་
གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པར་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་
རོ༑ །གསུམ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།
སྐྱེ་འཇིག་གི་ངོ་བོར་གནས་པས་མི་རྟག་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཁྱབ་

པས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌།རྟེན་པར་བྱེད་པའི་བདག་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པས་སྟོང་པ་དང༌། རང་ཉིད་བདག་མ་ཡིན་པས་བདག་མེད་པ་དང༌། གྲངས་ལྔ་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་མ་གྲུབ་པས་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཏེ་དེ་ལྟར་ནའོ། །སྔ་མ་བཞི་རང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཐ་མ་ནི་བཞི་གའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་རང་དང་སྤྱི་མཚན་ནོ། །
བཞི་པ་ནི། འགོག་བདེན་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་
བར་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །ཇི་ལྟར་ན་དེས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཅེ་ན༑ འདི་ལ་ལྔ། དངོས། བཏགས་པ། བྱེད་པ་པོ། ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་བ། ངོ་བོ་ཉིད་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ནི་ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་
འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་འགོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་མིག་སོགས་ནང་
དང་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དང་དབང་པོའི་རྟེན་ནང་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་
པོ་རྣམས་དགག་པ་སྟེ་འགགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནས་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་བརྒྱད་ཀྱིས་ནི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

24

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་དུ་
ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་དང༌། དབྱིབས་སུ་བཀོད་པ་ཙམ་གྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང༌། དོན་
དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དོན་དམ་པ་དང༌། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་ཙམ་གྱི་འདུས་བྱས་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པའི་འདུས་མ་བྱས་དང་།
མཐར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་དབུས་མ་གྲུབ་པས་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་མེད་པ་དང༌།
ཐོག་མཐའ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་དབུས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལྟར་གྱུར་པའི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང༌། གཟིངས་དང་འདྲ་བར་འབྲས་བུའི་ཚེ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་དུས་སུ་དོར་བར་བྱ་བ་མེད་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཕྱོགས་མཐུན་ཏེ། དེ་བརྒྱད་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མངོན་པར་ཞེན་པ་བརྒྱད་དགག་པ་སྟེ་
དེ་བརྒྱད་ཞི་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་སྣང་དུ་བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མངོན་པར་
ཞེན་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་འགོག་པས་ཞེས་བསྒྱུར་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་གོ་བར་བྱའོ། །སྔ་མ་ལ་དངོས་པོ་དང་འདི་ལ་བཏགས་པ་འགོག་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང༌། སྔ་མར་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་འདིར་ཡུལ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་
ཞེན་པ་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་

རྣམ་པ་གྱ་ནོམ་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་མུ་སྟེགས་སོགས་གཞན་གྱིས་ཀུན་

བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དགག་པ་སྟེ་དེ་དག་གིས་མ་བྱས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་དག་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཉི་སྣང་
ལས། རང་བཞིན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

25

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟོག་དཀར། གཞན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་

བཏགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དགག་པས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་

སྟེ༑ ཡང་དག་པར་ན་བྱ་བ་མེད་པས་ལྷས་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནང་ན་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མ་མཐོང་བར་བཏགས་པ་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པའི་ཕྱིར་རོ༑ །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་གྱིས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་
ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་དང༌། མཚན་ཉིད་དུ་དང༌། དུས་སུ་འཁྲུལ་པ་གསུམ་དགག་པས་ནིའོ། །གསུམ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང༌།གཟུགས་སུ་རུང་བ་སོགས་དང་འདས་སོགས་ལ་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་པའི་བདག་ཉིད་དོ༑ །ངེས་འབྱུང་ནི་ཐོབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ངེས་འབྱུང་གིས་འཁྲུལ་པ་གསུམ་བསལ་བས་དེ་ཇི་ལྟར་འཐོབ་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །རྟོགས་དཀར་དཔྱིད་ལ་སོགས་པ་ཞེས་དུས་དེ་ལ་འདོད་པ་ནི་མདོ་མ་གཟིགས་སྣང་ངོ༌། །
ལྔ་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་གང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་
དངོས་པོ་དངོས་མེད་དང་རང་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་དགག་པས་སོ། །ཁོ་ནའི་རྣམ་
བཅད་ནི་རྒྱན་སྣང་ལས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་བཟུང་སྦྱར་བ་རྟོགས་དཀར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་ཞེས་ངེས་འབྱུང་མྱང་འདས་ལ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་འདི་མྱང་འདས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

26

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་ན་ཐ་མ་ཁོ་ན་གང་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པའོ་
ཞེས་པའམ། འདི་ལྟར་ན་གང་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་དང་སྦྱོར་ཞེས་
པས་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་གཞན་རྣམས་དང་འགོག་པ་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་གཅོད་
དོ༑ །འདིར་གང་ངེས་འབྱུང་གིས་ནི་ཐོབ་བྱའི་ངོ་བོར་བདེན་པ་བཀག་སྟེ། ངོ་བོ་བཞི་མེད་པར་བསྟན་པས་སོ། །སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་

རང་བཞིན་རྣམ་དག་བསྟན་པར་ཤེས་སྒྲོན་དུ་འཆད་དོ། །དངོས་པོ་འགོག་པ་ལ་སོགས་པའི་འགོག་པ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་མདོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚིག་གིས་བསྟན་པར་འཕགས་པ་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་འགོག་བདེན་སྒྲིབ་པ་འགགས་པས་བསྟན་

པ་ནི་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བསྡུ་བ་ནི།སྤྱིར་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྟོགས་བྱའི་རྣམ་པ་གང་ན་ཡུམ་འདི་ནི་དྲན་པ་ཉེ་
བར་བཞག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལུས་

དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་

པའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་བར་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞེད་པ་སྟེ་མདོ་ལས་བཤད་པ་རྣམས་སོ༑ །དེ་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བཟུང་ནས་བཤད་བྱ་བཀོད་པའོ། །དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

27

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་ལ་སློབ་མ་ཉན་
ཐོས་རྣམས་ལ་ལུས་དྲན་ཉེ་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་རྣམ་པ་དེ་
སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་དང་པོ་ནས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བར་རྣམ་པ་དེ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་དང༌། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་
སྟོབས་དང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་རྣམ་པ་དེ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་དག་ཏུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །བརྒྱ་དང་བཅུ་པོ་དེ་ལ་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཏུ་དབྱེར་
ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་
པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཏེ་ལམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་ནའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྩོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་གང་
ཟག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་

ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་དང་མཁྱེན་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་ཅེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལ་ནི། རྣམ་པ་འདི་དག་དངོས་སུ་ན་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་ཡིན་མོད།རྟེན་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་དང་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་འཕགས་པའི་གང་
ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་བསྡུས་པས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་

རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་དེ་དག་གི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་སྔ་མ་དག་འཆད་དེ༑ ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་སེམས་སོ། །རྟོགས་དཀའ་
ལས་ཀྱང་འདིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་ཡང་དག་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

28

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་
སོ༑ །ཞེས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་
རྩ་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱའི་
དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མཁྱེན་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ནི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པའི་ཡོན་
ཏན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་འཇུག་པ་ཞི་བས་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པས་བསྡུས་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང༌། རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུའི་རྣམ་པར་བཞག་གི །དངོས་སུ་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་གོང་དུ་དྲང་ཏེ་བརྩིའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཞེས་བཀོད་པའི་རང་ལུགས་ནི་སྔ་མ་དང་མཐུན་ལ།
གཞན་ལུགས་ནི་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་ཉེར་བདུན་དང་སོ་དྲུག་རྣམས་སུ་བཤད་པར་བྱ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ནི་རྒྱུའི་རྣམ་པའོ་ཞེས་འདོད་པའོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་སྐབས་དེར་བསྟན་པའི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
མཚན་གཞི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ནི་མཐོང་
བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང༌། སྤོང་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

29

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི་འབྲས་བུའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན་སྔར་སངས་རྒྱས་སར་བཤད་པ་དང་གཉིས་
རིམ་པ་ལྟར་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་མམ། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་པ་ལ་
དགོངས་པར་བྱ་དགོས་ལ།སྤྱིར་ཕྱོགས་མཐུན་སོ་བདུན་ལ་སྒོམ་ལམ་མ་སྨོས་ཀྱང་
དོན་གྱིས་གོ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། སོ་བཞི་པའི་རྣམ་ཐར་བདུན་སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་ལ། ལམ་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་རྒྱུན་མཐའ་དང་སངས་རྒྱས་སར་བཞེད་པ་ནི་ནོར་བ་ཁོ་ནའོ། །རང་གི་ལན་ནི། སོ་བདུན་དང་སོ་བཞིའི་རྣམ་པ་འདི་དག་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་མིན་ལ་རྒྱུའི་
རྣམ་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྔར་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་ལྟར་རྣམ་པ་རྒྱས་

བཤད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་

གཙོ་བོར་བསྟན་པས། འདིར་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་བསྟན་
ཅིང་དེ་ལ་སྤྱིར་བདེན་པ་བཞི་ཡོད་མོད་འོན་ཀྱང༌། འདིར་ལམ་བདེན་དང་དེ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་
དང་བཅུ་སྟེ། ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཞེས་
སོགས་འབྱུང་བས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་འདི་དག་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་སྒོ་ནས་མ་བསྟན་པར་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ནར་
འཆད་པ་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མཁྱེན་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་མ་འབྲེལ་ཞེ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ནི་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་དང་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

30

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་མཐའ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འདིའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་
ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་སྟོན་དགོས་ལ། སྔར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་
འདིར་ནི་དེ་གཉིས་མཚན་གཞིའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །སྔར་གྱི་ཉེར་བདུན་དང་སོ་དྲུག་
གི་དོན་རྣམ་དེ་གཉིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་འདིའི་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་འདི་དག་དམིགས་པར་བཤད་པ་ན་དེ་དག་གི་ཡུལ་བདེན་བཞི་ཡང་འདིའི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མ་གཟུང་བར་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པས་སོ། །དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་
བསྟན་བཅོས་སུ་དངོས་སུ་ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་“ཉི1

་ཚེ་བཤད་དོ། །
རྣམ་མཁྱེན་ནི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཁྱེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཡང་དེའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དགོས་པས། འདིར་དེ་གཉིས་བསྟན་པ་དང༌། སྔར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ་ཟློས་པ་ཡང་མེད་དེ། །སྔར་ནི་དེ་གཉིས་རང་གི་རྟོགས་བྱ་བསྟན་ལ་འདིར་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་བྱར་བསྟན་པས་
སོ༑ །ཤེར་འབྱུང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལོགས་སུ་བསྟན་པས་ཅི་བྱ། འོན་ཏེ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།བརྗོད་པ་དངོས་པོ་དང་ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད་

1 ཉིད

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

31

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་
ཀྱང་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །
རྣམ་པ་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དེ་རྣམས་ཉིད་དམིགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཙམ་ “ལོགས1

་སུ་བསྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གནས་པའི་
རྣམ་པ་རྣམས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་

ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
གཉིས་ལན་གཉིས་བཟླས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབད་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རྟེན་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་
པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པར་གཞན་གཉིས་ཀྱང་བསྟན་
པས་དེ་གཉིས་སྔར་བསྟན་པ་དང་ཟློས་ལ། འོན་ཏེ་སྔར་སོ་སོ་དང་ཕྱིས་བསྡོམས་ཏེ་བཤད་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ༑ གཞི་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་ལྡོག་པ་ཙམ་མཁྱེན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟོགས་ཤིང༌། ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དེ་མེད་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱང་མེད་པས་དེའི་རྣམ་པས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་བསྡུས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྟོགས་པ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཡོད་པས་སོ་

1 ལེགས

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

32

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། གཞི་
ལམ་གྱི་རྣམ་པས་རྣམ་མཁྱེན་བཞིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་བསྡུས་པ་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་རྣམ་པ་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་རྣམ་པ་ཙམ་ལོགས་སུ་སྟོན་པར་མི་རིགས་པ་དང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་
གསུམ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཟག་དང་མཁྱེན་པ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པར་བཤད་པ་དང༌། ལུས་
རྣམ་གཞག་གི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟེན་གསུངས་པ་རྣམས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སྒྲས་ཟིན་
གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་སར་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དེ་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་གཟུང་ངོ༌། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།བཞེད་དོ། །གང་ལ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པའི་
སོ་བདུན་དང༌།བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་སོ་བཞི་དང༌། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་སོ་དགུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་པའི་བར་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཁ་ཅིག་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲངས་འགྲེལ་པར་སྦྱར་
བའི་ཕྱིར་གྲངས་བཞིན་ཞེས་པ་འགྱུར་ལྷད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དྲན་ཉེ་ནས་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་དང་པོ་བདུན་སོགས་གྲངས་བཞིན་དུ་སྦྱར་དགོས་པའམ།གྲངས་བཞིན་དུ་སྦྱར་ན་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

33

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དབྱེར་རུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཉན་རང་དང་བྱང་
སེམས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་

རྣམས་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་འཕགས་པའི་གང་
ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་

བསྡུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྒྱན་སྣང་དུ་བཀོད་པའི་དོན་ནོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་
ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ལ། ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་
ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ལམ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ཀྱི་ལམ་མོ། །ཞེས་དེ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བས་རྗེས་མཐུན་པའི་དོན་ནི་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་བཏགས་པ་བ་ལ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལམ་གསུམ་ག་ལ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སོ་དགུ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་དང༌། ལམ་ཤེས་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་

རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལམ་གང་དུ་བསྒོམ་པ།རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར།སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི༑ འཇུག་ཊཱིཀ་ཏུ། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ན་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྒོམ་ལ་
གཉིས་པ་ན་ཡང་དག་པར་སྤོང་བའོ་གསུམ་པ་ན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པའོ། །ཞེས་དང༌།
དབུས་མཐའ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

34

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ༑ །རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་དང༌། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་
ནི་ཐོབ་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ན་བྱང་ལག་དང་སྒོམ་ལམ་ན་
ལམ་གྱི་ཡན་ལག་འཇོག་པ་ནི། གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་ན་ཡང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་

ཡོད་དེ། །མཛོད་ལས་ནི། སྡེ་ཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང༌། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །སྒོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱེ། །ཞེས་ཚོགས་ལམ་ན་དྲན་ཉེ་སྦྱོར་ལམ་ན་ཡང་དག་སྤོང་བ་ནས་སྟོབས་ཀྱི་བར་སྒོམ་ལམ་ནི་
མཐོང་ལམ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བྱང་ལག་གོ །འཇིག་རྟེན་ན་ལམ་ནི་འགྲོ་བས་ཕྱེ་ལ་མཐོང་ལམ་ནི་སྒོམ་ལམ་ལས་ཆེས་མྱུར་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི་
ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
ཁ་ཅིག་དེ་དང་འདིར་བཤད་པའི་གོ་རིམ་མ་མཐུན་པས་དངོས་བསྟན་ཉན་
ཐོས་ལ་མི་འགྲིག་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ནི་མཛོད་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་བསྒོམ་པས་
ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང༌།
གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཚུལ་མ་ཕྱེད་པའི་རྨོངས་པའི་ཁུར་གྱིས་

ནོན་པའི་ང་རོ་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམ་འདི་ནི་བྱེ་སྨྲ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པས་དེ་སློབ་
དཔོན་གྱིས་ཀྱང་རང་འགྲེལ་དུ་བཀག་ནས་མཐོང་ལམ་ན་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པར་
མདོ་དྲངས་ནས་བསྒྲུབས་པས་སོ། །སྤྱིར་བྱེ་སྨྲ་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་གཅིག་པུའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་གང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་
ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། གཞུང་དེ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཤད་པས་སོ༑ །སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀག་པ་ཡང་ཐེག་ཆེན་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་མ་བཀག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

35

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གི༑ །སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཀག་པའོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་

མཛོད་ནས་བཤད་པ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པ་
ལྡོག་པ་དང་བཟོད་ཆེན་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་དུ་ལྡོག་མི་སྲིད་པར་ཁས་

བླང་དགོས་སོ། །དེས་ན་བྱེ་སྨྲ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ལ་མདོ་དང་མི་མཐུན་པའི་འགའ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚོགས་ལམ་ན་སྡེ་ཚན་དང་པོ་གསུམ་དང༌།དྲོད་རྩེ་ནས་དབང་པོ་བཟོད་མཆོག་ན་སྟོབས་སྒོམ་པར་ཀུན་བཏུས་སོགས་ནས་གསུངས་པ་འདི་ནི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེ་སྨྲའི་གྲུབ་མཐའ་ནས་
བཤད་ཚད་ཉན་རང་ལ་དེ་ལྟར་འོང་བའི་ངེས་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཉན་རང་གི་བློ་ལ་རང་རིག་མེད་པ་དང་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་མི་སྲིད་པ་དང༌། དེའི་ཕུང་སོགས་དོན་དམ་
པར་རང་གིས་མི་སྟོང་པར་ཡང་འདོད་དགོས་ཏེ་མཐའ་ཡས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས། མིང་གི་སྒོ་ནས་རྫས་སུ་བཅུ། །དད་དང་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང༌། །ཤེས་རབ་ཏིང་འཛིན་བཏང་སྙོམས་དགའ། །རྟོག་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །ཞེས་ངག་ལས་མཐའ་འཚོ་བ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་རྫས་བཅུར་བཤད་དོ། །རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ལུས་དང་
ངག་གི་ལས་དག་ཐ་དད་ཅིང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་

རྣམས་རྫས་གཉིས་ཡིན་པས་རྫས་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ༌། །གསུམ་པ་ནི། མཛོད་ལས། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དེ་ཕྱོགས་མཐུན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

36

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་

སྟོན་པ་ལ་བདུན། །དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པ་དང༌། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོང་བ་དང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བ་དང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང༌། རྣམ་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་མོ། །དང་པོ་
ནི༑ སྡེ་ཚན་བདུན་གྱི་དང་པོར་ལུས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་
པའི་ལམ་འཆད་དེ། དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །
འོ་ན་ཡུལ་གང་ལ། ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུས། ངོ་བོ་གང་གིས། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་
རྟོག་ཅེ་ན། དང་པོ་ནི། ལུས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་རོ། །དེ་ལ་ལུས་ནི་གསུམ་ལས་ནང་གི་
ལུས་ནི་ནང་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔའོ། །གནོད་འཇོམས་ཆེ་བ་དང་ཤཱནྟི་པས་

དབང་པོ་དྲུག་ལ་བྱས་པ་ཀུན་བཏུས་དང་མི་མཐུན་ནོ། །ཕྱིའི་ལུས་ནི་དབང་པོའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་ལྔའོ། །ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུས་ནི་རང་གི་དབང་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་དང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་
ལྔའོ། །ཚོར་བ་ནི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་སོ། །སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའ། །ོ ཆོས་ནི་ཚོར་བ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་མིན་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ནང་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལུས་
གསུམ་པོ་ལ་བརྟེན་པའམ་དེ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་བྱུང་བའོ། །དེ་བཞི་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་རྟེན་དུ་དང༌། བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་དང་
བདག་གི་ངོ་བོར་དང་བདག་ཀུན་བྱང་དུ་འགྱུར་བའི་གཞིར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

37

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་སོགས་བཞིའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་ཏེ་དེའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའོ། །དེ་ཡང་རིགས་བྱིན་མཚན་ཉིད་དེ་
གཉིས་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་ལ་འདོད་པ་ནི་རྟོག་གེ་ནས་བཤད་ཀྱང་སྐབས་མིན་
པས། མཛོད་ལས། ལུས་ཚོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་ངོ་བོའ། །ོ སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་དང་བསྟུན་ལ། དེའི་རང་མཚན་ཡང་ལུས་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དང༌། ཚོར་བ་མྱོང་བའི་དང་སེམས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་དང་ཆོས་ལ་ནི་སེམས་བྱུང་ལ་
སོགས་པ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེར་ལྟ་བ་ལ་བཤད་དོ། །
གཞན་ཡང་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ནས་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་
བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ནི། ལུས་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ལ་ལུས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་

ལྟ་བ་ཞེས་བདུན་པའི་ཚིག་གི་བསྡུ་བ་ཡིན་ལ་རྗེས་སུ་ལྟ་ཚུལ་ཡང་རྣམ་རྟོག་གི་གཟུགས་བརྙན་རོ་བམ་པ་དང་འབུས་གཞིག་པ་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་སྣང་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་ལུས་མ་ཤི་བའི་རང་གི་ལུས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་མཚན་ཉིད་དེ་ལས་མ་འདས་པའོ་ཞེས་མི་གཙང་བར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་སྟེ་ཚིག་གསུམ་ནི་འདས་མ་འོངས་དང་ད་ལྟར་གྱི་ལུས་གསུམ་ལ་སྦྱོར་རོ། །ཚོར་བ་
རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། སེམས་རྣམས་རྟེན་དང༌། དམིགས་པ་ཐ་དད་ལས་གཞན་དང་། གཞན་དུ་སྐྱེ་བས་མི་རྟག་པ་དང༌། ཆོས་རྣམས་བདག་དང་བྲལ་བའི་ཀུན་བྱང་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

38

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཙམ་མོ་ཞེས་སྒོམ་པའོ། །
དེ་ནི་ཐུན་མོང་གི་སྒོམ་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ཁྱད་པར་གསུམ་སྟེ།
དམིགས་པ་དང༌། ཡིད་བྱེད་དང༌། འཐོབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་རང་རྣམས་རང་གི་
ལུས་སོགས་ཁོ་ན་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དེ་ལ་དམིགས་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་རྣམས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་བྱང་སེམས་
རྣམས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་དེར་མི་དམིགས་པར་སྒོམ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉན་རང་
རྣམས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སོགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལ།བྱང་སེམས་
རྣམས་དེ་དང་འབྲལ་མི་འབྲལ་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་མིན་གྱི་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དང་དྲན་པའོ་ཞེས་པ་ལྟར་ལུས་སོགས་ཀྱི་རང་སྤྱི་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་ཕྱེ་བ་ལྟར་མ་
བརྗེད་པར་འཛིན་པའོ། །མཛོད་ལས། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཞེས་པ་ཡང་གཙོ་བོ་སྨོས་པ་ཡིན་པར་དེ་ཉིད་ལས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ཤེས་སྤོང་མངོན་དུ་བྱེད་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལུས་དྲན་ཉེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་

སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་དང༌། ཚོར་བ་དྲན་ཉེས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ནི་མི་འབྲལ་བ་
དང་འབྲལ་བར་སྲེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་རྟོག་ལ་སྲེད་པ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང༌། སེམས་དྲན་ཉེས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་སེམས་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་དཔྱད་པས་དེར་ཞེན་པ་ལྡོག་ལ། དེས་ན་བདག་ཆད་པར་དོགས་པ་མེད་པས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་སྐྲག་པ་དང༌།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

39

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཆོས་དྲན་ཉེས་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་མཐུན་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་
དེའི་གཉེན་པོར་ཤེས་པ་ན་དེ་ཉིད་ཉེར་འཚེ་ལྡོག་པའི་ཐབས་སུ་ཤེས་ནས་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པའི་ཚུལ་དེས་བདེན་བཞི་ལ་འཇུག་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། གནས་ངན་ལེན་
ཕྱིར་སྲེད་རྒྱུའི་ཕྱིར། གཞི་ཡི་ཕྱིར་དང་མ་རྨོངས་ཕྱིར། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྒོམ། །ཞེས་དང༌། གཞན་ཡང་མཛོད་ལས།ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་བཞི། །ཞེས་པ་ལྟར་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤོང་བ་དང༌། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སོགས་བཞི་ལ་ཞེན་པའམ་དེ་བཞི་དང་
བྲལ་བ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བཞི་པོ་དེ་ལ་དྲན་ཉེ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བྱེ་སྨྲ་རྣམས་ཤིང་གཤགས་པ་ཁྱི་འུས་འཛིན་པ་ལྟར་དྲན་པས་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཡུལ་ལ་འཇོག་པས་སོ་ཞེས་འདོད་ཀྱང༌། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་དང་པོར་དམིགས་ཡུལ་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་དྲན་པས་དེ་འཛིན་པས་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པས་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ལེགས་སོ༑ །གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ལམ་དེའི་འོག་ཏུ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་འཆད་དེ། ལུས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་བརྟགས་ཏེ། ཞུགས་པ་ལ་
སྤང་གཉེན་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །
འོ་ན་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་ནས། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ། ངོ་བོ་གང་གིས། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སྤོང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། དགེ་བ་རྣམ་བྱང་དང་མི་དགེ་བ་ཀུན་ཉོན་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ཉོན་སྐྱེས་པ་དག་རྒྱུན་འཐུད་དུ་མི་འཇུག་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

40

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དང་དེ་སྔར་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་དག་མི་སྐྱེད་པ་དང༌།
རྣམ་བྱང་སྐྱེས་པ་དག་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། དེ་སྔར་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་དག་སྐྱེད་
པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་འདུན་པ་
སྐྱེད་དོ། །འབད་དོ། །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏོ། །རབ་ཏུ་འཇོག་
གོ༑ །ཞེས་བཞི་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །མདོ་འདིས་བརྩོན་འགྲུས་སྒོམ་
པ་གནས་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདུན་པ་ནི་གནས་ཏེ། དེ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་
ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་སོ། །འབད་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
གཉེན་པོ་སྐྱོན་མེད་སྒོམ་པའི་དུས་སོ། །
དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཞི་གནས་ཤས་ཆུང་བ་ན་རླུང་གི་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་དུ་སེམས་རབ་ཏུ་གཡོ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །སྔ་མ་ལས་བཟློག་པའི་ཚེ་གཉིད་ལོག་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཆ་མཉམ་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དེའི་ཚེ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་འདི་ནི་འབད་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་
པ་ནི་བྱིང་རྒོད་སེལ་བའི་དོན་དུ་སྟེ་དེའི་འོག་ཏུ་རབ་འཛིན་སོགས་སྨོས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ནང་དུ་བྱིང་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་སོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་
གཟེངས་སྟོད་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌།ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒོད་པ་ན་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་འཇོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱིང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

41

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྒོད་སེལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བརྩོན་འགྲུས་
སོ༑ །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པར་ཉམས་
པ་དང༌། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མ་ལུས་པར་འཕེལ་བ་འཐོབ་པའོ། །བཞི་
པོ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།སྤང་བྱ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གཉིས་
སྤོང་བས་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་ཞེས་ཕྱོགས་གཅིག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པའམ།ཡང་ན་མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བཤད་ཅེ་ན། དེས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ༑ །ཞེས་ཡང་དག་པར་འཇོག་པ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་གནོད་འཇོམས་ཆེ་བར་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྩོལ་བྱུང་གི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་
ལམ་འཆད་དེ།སྤང་གཉེན་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བའི་གཞིར་བྱེད་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་དེ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །
འོ་ན་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་ནས། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ། ངོ་བོ་གང་གིས། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། ལུས་གཅིག་ལ་དུ་མ་དང་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། །བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་སྒོམ་པ་སྟེ། བརྒྱད་ནི། འདུན་པ། རྩོལ་བ། དད་པ། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ། དྲན་པ། ཤེས་བཞིན། སེམས་པ། བཏང་སྙོམས་ཏེ། སྤོང་བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་དོ། །དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱུར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

42

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མངོན་པར་འདོད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། ལུས་
སེམས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་བཞི་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང༌། རྒྱུ་དང་
འབྲས་བུར་བཞག་སྟེ། མངོན་པར་འདོད་པ་ནི་རྩོལ་བའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་དེའི་རྟེན་དང་
དེའི་ཕྱིར་རྩོལ་བ་ནི་བརྟེན་པའོ། །རྟེན་འདུན་པའི་རྒྱུ་ནི་དད་པ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་
ཆེས་པའི་དད་པ་ཡོད་ན་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་བྱ་བ་འདོད་པས་སོ། །བརྟེན་པ་རྩོལ་
བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་སྦྱངས་ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པས་ལུས་སེམས་ལས་རུང་གི་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བས་སོ། །
འདི་དག་གང་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུ་བྱེད་ཅེ་ན།སྤང་བྱ་ལྔ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་དང་རྒོད་པ་དང༌། །འདུ་མི་
བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྔར་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱིང་རྒོད་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་བྱས་པས་ལྔའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྦྱོར་བའི་དང༌། གཉིས་པ་ནི་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་དང༌། གསུམ་པ་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་དང༌། བཞི་པ་ནི་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་
དང༌། ལྔ་པ་ནི་བྱིང་རྒོད་ཞི་བའི་དུས་སུ་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་སྦྱོར་བ་མི་བྱེད་པ་
དང༌། སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། དགོས་པའི་ཚེ་བྱིང་རྒོད་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང༌། མི་
དགོས་པའི་ཚེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ནི། དང་པོ་བཞི་ནི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཕྱི་མ་བཞི་ནི་དབུས་མཐའ་ལས། དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་
དང༌། །བྱིང་དང་རྒོད་པ་རྟོགས་པ་དང༌། །དེ་སྤོང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང༌། །ཞི་ཚེ་རྣལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

43

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དུ་འཇོག་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཕྱི་མ་བཞི་སྤོང་ངོ༌། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས།སྤྱིའི་ངོ་བོ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་
ན༑ ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། མཛོད་ལས་ནི། གཙོ་བོ་སྨྲོས་པ་དེ་དག་ནི། །སྦྱོར་
འབྱུང་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་སྡེ་ཚན་དང་པོ་གསུམ་ལ་ཤེས་རབ་དང་
བརྩོན་འགྲུས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བཤད་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་བཤད་དོ། །བྱེ་བྲག་གི་ངོ་
བོ་ནི་དགེ་བ་ལ་འདུན་པ་དྲག་པོའི་གུས་སྦྱོར་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་རྟག་

སྦྱོར་དང༌།སྔོན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱས་པ་དང༌། གཞན་
གྱི་གདམས་ངག་ལས་དཔྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པར་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་གང་དང་གང་མངོན་དུ་བྱ་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་མངོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །བཞི་པོ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་
པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ཞེས་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱོར་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། གནོད་འཇོམས་ཆེ་བར་རྫུ་འཕྲུལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ལ་བྱས་ནས་དེའི་གཞི་དང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྐང་པའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །
བཞི་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོང་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
སྦྱོར་བའི་ལམ་འཆད་དེ། འདུན་པ་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་
པ་ལ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་བྱེད་དྲོ་བ་དང་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་དེ་ལ་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ལྔའོ། །འདི་དག་གི་ཡུལ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྒོམ་པ་དང༌།ངོ་བོ་དང༌། འབྲས་བུ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། བདེན་བཞི་སྟེ། འདི་དག་འཕགས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

44

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལམ་གྱི་སྦྱོར་བས་བསྡུས་པས་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
སྔ་མ་སྔ་མ་རྒྱུར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་འཇུག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་
དད་པའི་དབང་པོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བདེན་བཞི་ལ་
མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་དང༌། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པ་དང༌། དེའི་དོན་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཆ་དང་དེ་དག་སོ་སོར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །འདི་དག་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་ལ་

ཡིན་ཞེ་ན།དྲོ་བ་དང་རྩེ་མོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དེ་གཉིས་ནས་སོ། །བཞི་པ་ནི། མཐོང་ལམ་མྱུར་དུ་འཐོབ་པ་དང་སྦྱོར་ལམ་བཞི་འགྲུབ་པའོ། །ལྔ་པོ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཛོད་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་
གྱུར་པའི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང༌། འཕགས་ལམ་འགྲུབ་པའི་བདག་པོར་གྱུར་པས་ཞེས་སོ། །
ལྔ་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་ལ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་མངོན་རྟོགས་དང་འབྲེལ་
བའི་ལམ་འཆད་དེ།དྲོ་བ་དང་སོགས་པས་རྩེ་མོའི་ངོ་བོ་མངོན་རྟོགས་དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་དབང་པོ་ལྔ་ཐོབ་པ་ལ་བཟོད་མཆོག་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་ལྔ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་དེ་ལ་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྔའོ། །འདིའི་དམིགས་པ་དང་སྒོམ་ཚུལ་ནི་དབང་པོ་དང་
འདྲ་ཞིང༌། ངོ་བོ་ནི་དད་པའི་སྟོབས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་བར་ཡིན་ལ། ལམ་གྱི་

གནས་སྐབས་ནི་བཟོད་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དེ་གཉིས་ནས་ཡོད་དོ། །དབང་པོ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡང་སྟོབས་སུ་བཤད་ཅེ་ན། ཆུང་ངུ་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྫི་བ་དང་རྫི་བ་མེད་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

45

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང༌། འགྲེལ་ཆེན་ནས། དབང་པོ་ལྔ་དང་སྟོབས་ལྔ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་
ཅེ་ན། མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང༌། དད་པ་ལ་སོགས་གཉེན་པོ་
གཉིས་སུ་འདྲེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མ་འདྲེས་པར་གཉེན་པོ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་
སྟོབས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པར་ལྟར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་བཤད་སྦྱར་དུ་ཡང་འབྱུང་ངོ༌། །འབྲས་བུ་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་མཐོང་ལམ་འགྲུབ་པའོ། །ལམ་སྔ་ཕྱི་འདི་གཉིས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་མཐོང་ལམ་ལ་རིང་བར་སྦྱོར་བ་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །རྒྱན་སྣང་དུ་ནི། ལྔ་ཚན་འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་གཉིས་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ལམ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབས་སོ༑ །དྲུག་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
ལམ་འཆད་དེ། མངོན་རྟོགས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དྲོ་བ་ལ་

སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་སྟེ། ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་བདེན་པ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་རྣམ་པ་བདུན་ནོ། །
འདིའི་དམིགས་པ་དང༌།སྒོམ་ཚུལ་དང༌ངོ་བོ་དང༌། ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་དང༌། འབྲས་བུ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི།དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་ནས་དེས་དབེན་
པ་ཚོལ་ཞིང་གནས། ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཚོལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

46

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞིང་གནས། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཚོལ་ཞིང་གནས། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པར་འགྲོ་བ་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བར་
འགྱུར་བ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་སྒོམ་པ་ཚོལ་བ་སྟེ་ལྷག་མ་དྲུག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་
ཡང་མདོ་ལས། དབེན་པ་ལ་གནས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་
པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་སྤོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྒོམ་པའོ། །ཞེས་པའི་ཚིག་
གིས་བསྟན་ཏོ། །
གསུམ་པ་ནི། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་དམིགས་རྣམ་ལས་
མི་གཡེང་བར་བྱེད་པས་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་

གི་རྣམ་པ་དང༌། ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་

ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང༌། སོ་སྐྱེའི་ས་ལས་རིང་དུ་འདའ་བར་བྱས་པས་ངེས་པར་འབྱུང་པའི་ཡན་ལག་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་དང་དེ་མེད་པའི་
གནས་དང༌། དེ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བཏང་སྙོམས་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོས་ནི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་པས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་པའི་གནས་ངན་ལེན་སྤངས་པ་དང༌། གཉིས་པས་ནི་མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་རབ་སྐྱེད་དེ་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤོང་བ་དང༌། གསུམ་པས་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་མི་མཉམ་པ་དང་རྣལ་དུ་མི་འདུག་པ་དང་རྩོལ་བ་དང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

47

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས།
རང་བཞིན་ཡན་ལག་གནས་ཡན་ལག །གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་པ་
ཕན་ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། །རྣམ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་ཡན་ལག །འདི་ལ་གཞི་དང་
གནས་དང་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཞི་དང་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་བྱ་བའི་གཞི་དང་བྱེད་པའོ། །
བཞི་པ་ནི། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། །ཆོས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ནི་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སྟེ་དེ་དག་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པས་ན་ཡན་ལག་གོ༑ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཛ་ཡ་ཨ་ནན་ཏས་ཀྱང་ལུགས་དེ་བཀོད་དོ། །དོན་གསང་ལས་དྲན་པ་སྔར་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྔོན་དུ་ཟག་མེད་མེད་
པས་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་དྲན་པ་མེད་པའི་ལུགས་དང༌། ཡོད་པའི་བཤད་ཡམས་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པ་ལེགས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། མཐོང་སྤང་རྣམས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའོ། །བདུན་པ་ནི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་དག་ངེས་འབྱིན་གྱི་ལམ་

འཆད་དེ། བདེན་པ་སྔར་མ་མཐོང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་ལ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་དག་ངེས་འབྱིན་གྱི་ལམ་

འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་དེ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་

བརྒྱད་དེ། འདི་དག་དམིགས་པ་དང་སྒོམ་ཚུལ་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ། །
ངོ་བོ་ནི། མཐོང་ལམ་དུ་གང་ཟག་གམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

48

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྒོམ་ལམ་དུ་བདག་གིས་འདི་ལྟར་རྟོགས་སོ་ཞེས་སྔར་གྱི་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་
པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡང་དག་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་དང༌། ཡང་
དག་འཕགས་པའི་ཞེས་སོགས་ལྷག་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་སྒོམ་ལམ་དུ་
ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་དུ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཞག་པ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། འདི་
སྒོམ་ལམ་དུ་ནི་སྦྱར་དགོས་ཏེ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཚེ་ན་མཐོང་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དེས་རང་གི་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའོ་ཞེས་སོ། །
དེ་ལྟ་ན་ཡང་མཐོང་ལམ་དུ་བཞག་པ་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་ཊྭིཀ་ལས། དེ་
འབྱུང་པའི་མཐུ་རྙེད་པས་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཡང་དེ་མཉམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡང་དག་ལྟ་བ་དངོས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མཐུ་ལྡན་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཐོབ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཡང་དག་ལྟ་བས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་དེའི་རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང༌། རྣམ་པར་བཞག་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཡང་དག་པའི་
རྟོག་པ་དང༌། རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སོགས་ངག་གི་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡང་དག་པའི་ངག་དང༌། སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་
མཐའ་དང༌། ཚུལ་འཆོས་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གཉིས་ཀའི་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་སྟེ་འདིར་ཡང་རྟོག་པ་དང་ངག་གཉིས་ལ་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་ཊཱིཀ་ཏུ། དེ་འབྱུང་པའི་མཐུ་རྙེད་པས་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཡང་དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

49

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཡང་དག་རྟོག་པར་བྱེད་
པའང་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་ལྟར་གསུངས་སོ། །ཐུབ་དགོངས་ལས། ཡན་ལག་
འདི་རྣམས་ལངས་པའི་ཡང་སྟེ་ལམ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་
པ་དང་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བ་དང་དྲན་པ་རྣམས་མི་སྲིད་དོ། །འོ་ན་ལམ་
ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་བ་དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན༑ འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པས་དེའི་རང་བཞིན་ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཐོབ་སྟེ། གང་ཐོབ་པས་ལངས་ཀྱང་སླར་ཡང་ལོག་པའི་ངག་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་ཡང་དག་པའི་ངག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་གོ །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཚན་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཉེ་པར་བཏགས་པ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཉིད་དེ་གཞན་དུ་ན་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་འགལ་ལོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། བྱེ་སྨྲ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་ན་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་

ཡོད་ཚུལ་སྨྲས་པ་བྲིས་པར་སྣང་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ལས་ནི་རྟོག་པ་དང་དྲན་པ་མི་འབྱུང་
ངོ༌། །བྱེ་སྨྲའི་འདིའི་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ལན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་ལོག་པའི་ངག་སོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཐོབ་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཐོབ་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཞག་ཅེས་འཆད་དོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་དང་ལུས་ངག་གི་གསུམ་སྟེ་བཞི་དང་ལྟ་བ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་དུས་ན་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་དོ། །ཡུན་རིང་པོར་མི་སྐྱོ་བར་ཤེས་སྒྲིབ་བམ་སྒོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་
ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང༌། ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རྒྱུ་
མཚན་རྣམས་མ་བརྗེད་པས་བྱིང་རྒོད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞི་ལྷག་གི་ལམ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

50

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང༌། མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་
ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་ཡང་
དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟ་བུར། །རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པ་སྐྱེ། །རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པ་དང༌། །རྣམ་པར་བཞག་ལ་འཇུག་པ་
དང༌། །ལས་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། །ཤེས་བྱ་དག་དང་ལམ་དག་ནི། ཡོན་ཏན་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ནི། །སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའོ། ཞེས་སོ།།
འདིར་ལས་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་པ་ངག་ལས་མཐའ་འཚོ་བ་གསུམ་ལུས་ངག་གི་ལས་སྨད་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་བཞེད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་བྱེ་སྨྲ་གཟུགས་ཅན་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་གཉིས་པས་མཛོད་འགྲེལ་དང༌། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་བཀག་ནས་སེམས་པ་ལ་བཞག་པས་འདི་དག་ཤེས་པ་ལ་བྱའི་བེམས་པོ་ལ་ནི་མི་བྱའོ། །འོ་ན་མཉམ་གཞག་ལ་འདི་དག་མི་འབྱུང་པ་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་དག་ཕྱིའི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་དངོས་སུ་སློབ་པའི་ལས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གང་དག་ལུས་ངག་གི་ལས་བེམས་པོ་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ནི་བྱེ་སྨྲའི་གྲུབ་མཐས་བཅིངས་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་སྨྲ་

བ་ནི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་དོན་ལ་གནས་པའི་ཆ་མ་ཕྱེད་པ་སྟེ་འདི་ནི་སྔར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མངས་བས་འཇིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །འབྲས་བུ་ནི་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའོ། །
ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཡན་ལག་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བ་ནི་མཉམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

51

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཞག་གི་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་དང་རྟོག་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ནས་
ངག་གིས་གོ་བར་བྱེད་པས་དེ་ནི་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང༌། ངག་གིས་བསྙད་པ་
དང་འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཏུ་དང༌། ལས་ཀྱི་མཐས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་
བྱེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཏུ་དང༌། འཚོ་བས་ཆོས་གོས་སོགས་ཇི་ལྟར་གནང་
བ་བཞིན་ལོངས་སྤྱད་པས་ཡོ་བྱད་བསྙུངས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་དེ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ །རྩོལ་བས་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་དང༌། དྲན་པས་ཉེ་ཉོན་གྱི་བྱིང་རྒོད་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་
པར་ཅན་བསྒྲུབས་པས་དབང་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་དེ་གསུམ་
གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཡོངས་སུ་གཅོད་དང་གོ་བྱེད་དང༌། །རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ལམ་ཀྱི་

ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་དེ། །ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོ་བྱད་བསྙུངས། །གཞན་ལ་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་འདོད། །ཉོན་མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དབང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་
པོའ། ཞོེས་སོ། །རྒྱན་སྣང་དུ། དྲན་ཉེར་བཞི་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་བར་འདི་དག་ལམ་བདུན་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ལམ་བདུན་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་
ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སོགས་སོ། །
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་
དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག །གཉེན་པོ་དང༌། སྤྲུལ་པ་དང༌། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང༌། སྤོང་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

52

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལམ་མོ། །དང་པོ་ནི། གཉེན་པོའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་

གསུམ་མོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གསུམ་
དུ་ཕྱེ་བ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་གསུམ་གང་ན། དེ་ལ་སྡུག་བདེན་གྱི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་
པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་དང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ༑ དོན་གཞན་དང་ངོ་བོའི་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་
གྱི་བདེན་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བརྒྱད་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གཉིས་པ་མཚན་མེད་དེ། མཚན་མའི་རྣམ་རྟོག་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བྱེད་ཡིན་པར་རྟོགས་པས་སོ།སྡུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་པའི་བདེན་པའི་ཤེས་
པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་སྟེ་དྲུག་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་པ་སྨོན་མེད་དེ།ཡིད་འབྱུང་བའི་གཞིར་རྟོགས་པས་སོ། །
དེ་དག་གཉེན་པོའི་ལམ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ན་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བས་
བྱས་པ་སྟེ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང༌། འཇིག་ལྟ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་འབྲས་བུ་མཚན་མའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང༌། ཁམས་གསུམ་པ་ལ་སྨོན་པ་སྟེ་སྲེད་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་ཐར་གསུམ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཞག་གོ །གཞུང་ཁ་ཅིག་དང་ཤེར་སྒྲོན་རྟོགས་དཀའ་གསུམ་དུ། རྒྱུ་མཚན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཞེས་པ་ལྟར་འབྲས་བུར་བཤད་ན་འགྲིག་སྟེ། འཇིག་ལྟའི་རྒྱུའི་རྣམ་རྟོག་ལ་བྱས་ན་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤོང་མི་ནུས་
པས་སོ། །རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་གསུམ་ལ་འཇོག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་ཚུལ་འདི་ནི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

53

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉི་སྣང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སློབ་
དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་པའོ། །ཐུབ་དགོངས་སུ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་བགྲངས་
ནས་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་བཞིར་ཡང་བཤད་དོ། །མཛོད་ལས། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་
དང༌། །སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་དུ། །འཇུག་པའོ་སྨོན་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང༌། །ཞེས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དོན་ལྔ་དང༌། ཕོ་མོ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟེ་མཚན་མ་བཅུ་ཞི་བས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ནི་མཚན་མེད་དུ་བཤད་ནས། ལམ་གྱི་བཞི་དེར་མ་བཤད་པ་ནི། གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའང་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་བཅུ་ལ་མཚན་མར་བྱས་ནས་དེ་
འགོག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས། འདིར་ཡུལ་ཅན་མཚན་མའི་རྣམ་
རྟོག་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ་སྟོང་ཉིད་སོགས་གསུམ་དང༌། དེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་གསུམ་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོའི་སྒྲས་བསྟན་པ་གསུམ་
གྱི་ཁྱད་པར་ནི། བསྡུ་བ་ལས། གང་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྨོན་པ་མེད་པ་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་བྱེད་བྲག་མེད་པར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །
གང་དུ་དེ་དག་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་བསྒོམས་
པ་ལས་བྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་དུ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོའི་སྒྲར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྲུལ་པ་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །འདིར་སྒོ་ཞེས་པ་མ་དག་སྟེ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

54

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཞན་དུ་ན་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་གཟུགས་ཅན་
གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང༌། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་
ནའོ། །འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཟུགས་
ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་ནི་ལྟའོ། །
འདི་ལ་དྲུག །རྟེན་གང་གིས། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས། ཡུལ་གང་ལ། ཚུལ་ཇི་ལྟར། ངེས་ཚིག །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ལྟ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་
ལམ་ཆེན་པོ་པ་ཡན་ཆད་དང༌། ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང༌། དགྲ་
བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་སོ། །དེ་ཡང་མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་
ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་

ཐར་བཞི་ཁམས་གསུམ་ག་དང༌། དང་པོ་གསུམ་མིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ༑ །སའི་དངོས་གཞིར་ཡང་འདི་གཉིས་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་རྟེན་གྱིས་སྒོམ་པར་
བཤད་ཅིང༌། དང་པོ་འདི་ལ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་གསུངས་པ་ནི་སྔ་མ་ངེས་ཀྱང༌།ཕྱི་མ་འདི་ངེས་པར་མི་བཞེད་
ཀྱི་མ་བྲལ་བས་ཀྱང་སྒོམ་ནུས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་དང་
འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྒོམ་ནུས་སམ་སྙམ་མོ། །
གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས། མི་སྡུག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅེས་རྣམ་ཐར་འདི་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་སའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒོམ་ལ་ས་ཡང་བསམ་གཏན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

55

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་དེ། དེའི་ལུགས་ཀྱིས་འདི་གཉིས་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་
པར་འདོད་པས་དེ་འདིར་མི་གཟུང་ངོ༌། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བཏུས་སུ་ཡོན་ཏན་ལྷག་
མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་
རུང་སྟེ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་སྒྲུབ་
པོ༑ །ཞེས་ཚད་མེད་བཞི་དང་མངོན་ཤེས་ལྔའི་ལྷག་མའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དེ་
ལྟར་གསུངས་ཤིང༌། འདི་དག་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་དུ་རུང་བ་ཡང་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནོ། །ལུང་འདིས་ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་གོ །
འདི་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཉི་སྣང་ལས། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གདམ་ཁ་
ཅན་དུ་མཛད་པ་རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་བཀོད་པའི་དགོངས་པ་ནི་སྔ་མ་ལ་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པས་ཀྱང་སྒོམ་པ་ཡོད་པ་དང༌།ཕྱི་མ་ལ་གཟུགས་མེད་ཐོབ་ན་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་

ཤེས་གཞིག་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་ཀྱི་དེ་ལ་
བརྟེན་དགོས་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདི་གཉིས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་གཟུགས་ཡུལ་དུ་
མི་བྱེད་པར་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་བཏུས་སུ། དང་པོ་ལ་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ་བཞག་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཞེས་པ་དང༌།གཉིས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་བཞག་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཞེས་སྔ་མའི་ཚེ་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་པས་མ་བྲལ་ན་དེ་སླ་ལ། གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པས་བྲལ་ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

56

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཞག་དགོས་པ་དང༌།ཕྱི་མའི་ཚེ་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཞིག་དགོས་པས་
གཟུགས་མེད་ཐོབ་ན་དེ་སླ་ལ་མ་ཐོབ་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བློ་གཞག་
དགོས་ཞེས་པ་ལྟར། སྔ་མ་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པ་དང་ཕྱི་མ་དེ་མ་ཐོབ་བས་ཀྱང་སྒོམ་
པ་འོང་བས་སྒོམ་མཁན་གྱིས་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པ་སྲིད་ཀྱི་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་
གཟུགས་མེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་སའི་དངོས་གཞིར་ཡང༌། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ནི་བྲལ་
ལ་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ལ་དེའི་འདུ་ཤེས་དང་ནི་ལྡན་ཏེ། ཞེས་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་འཇིག་པ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བློ་
ཙམ་འཇོག་གི་དེའི་སྙོམས་འཇུག་དངོས་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཀུན་བཏུས་ལྟར་བཤད་ཀྱི་ངེས་པར་མི་གཟུང་ངོ༌། །ཚུལ་འདི་ལ་མངོན་པ་བ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་
འཁྲུལ་སྣང་བས་ཞིབ་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི།ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་ངུ་ཁ་

དོག་བཟང་བ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་དང་ངན་པ་དང་བཟང་པོ་རྣམས་དང་ཆེན་པོ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་རྣམས་ལའོ། །དེ་ལ་ཁ་དོག་བཟང་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་མཛེས་པར་སྣང་བའོ། །ཁ་དོག་ངན་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའོ། །ངན་པ་ནི་སྒྲ་ནས་རེག་བྱའི་བར་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའོ། །བཟང་བ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའོ། །ཆུང་ངུ་ནི་སེམས་ཅན་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་

གཟུགས་སོ། །ཆེན་པོ་ནི་ཁྱིམ་དང་གནས་ཁང་ངོ༌། །
བཞི་པ་ནི། ནང་ལྟ་བ་པོ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་ཆེ་ཆུང་བཟང་ངན་རྣམས་ལ་དེ་ལས་ཆེ་བའམ་ཆུང་བ་སོགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

57

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བལྟ་བའོ། །འདི་ལྟར་ལྟ་བའི་ཡུལ་ནི་རང་ཉིད་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཅིག་དགོས་
ལ་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་མོས་པའི་དབང་མ་ཐོབ་པས་དེ་
ཐོབ་པར་འདོད་ནས་སོ། །
ལྔ་པ་ནི། འོ་ན་འདི་ལ་གཟུགས་ཅན་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་

ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཤིག་པ་སྟེ་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་ནི།ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་
པོ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྤྲུལ་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་དེ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་
རོ། །འདི་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་ས་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཟིལ་གྱིས་

གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང༌། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང༌། འཕགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་དང༌།
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང༌།སྨོན་གནས་ཤེས་པ་དང༌། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་སོགས་པ། སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཡང་སྔར་ལྟར་ལས། གཞན་ཐམས་ཅད་སྔར་དང་འདྲ་ལ་རྟེན་གྱི་

ཁྱད་པར་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་ཐོབ་པའོ། །ལྟ་བའི་ཚུལ་ནི་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཁའི་མིང་བཞིར་འདུ་ཤེས་ནས་ལྟའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་ན་རང་ལ་མིང་བཞིའམ་ནམ་མཁར་འདུ་ཤེས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་
པར་བཤིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདི་གཉིས་ལ་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཇོག་པ་དང་མི་འཇོག་པ་གཉིས་བྱུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་སྤྲུལ་པ་པོ་སྣང་བ་དང༌།དེ་ཡང་མི་སྣང་བར་བྱས་ནས་སྤྲུལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །
གསུམ་པ་ནི།སྒོ་ཞེས་པ་ནི་ལྷག་མའོ། །འདི་ལ་བཞི་ལས་གང་ཟག་ནི་སྔར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

58

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལྟར་ལ་ཁྱད་པར་དུ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཐོབ་པའོ། །ས་ནི་སྔར་ལྟར་ཏེ་དེ་ཡང་ས་
ལས་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་བསྒྲུབས་ནས་ཇི་
ལྟར་གནས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་བཏང་སྙོམས་དང་དྲན་པ་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་
ཐོབ་པར་གྱུར་ལ། དེས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་པ་བསྒོམས་ཏེ། ཞེས་དང༌། མཛོད་ལས།
གསུམ་པ་མཐའ་ན་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ །
དགོས་པ་ནི། གཟུགས་སྡུག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་འབད་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་དང༌། གཟུགས་མི་སྡུག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་མི་དགའ་བ་སྟེ། མི་འབད་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་རོ། །འདིའི་དགའ་མི་དགའ་ནི་བཤད་པ་ལྟར་གཟུང་གི་དེ་གཉིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་མི་བཟུང་སྟེ་འདིར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པས་སོ༑ །ཇི་ལྟར་ན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་དང་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང༌། ཕན་ཚུན་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གསེར་དངུལ་ཟངས་གསུམ་གྱི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཟུགས་སྡུག་མི་སྡུག་བར་མ་གསུམ་ལ་དངུལ་བུམ་
དེ་ཟངས་བུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྡུག་གསེར་བུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་སྡུག་པར་བསྒོམས་པས་ལྟོས་མེད་དུ་སྡུག་མི་སྡུག་གི་ཞེན་པ་ལྡོག་གོ །
གཉིས་པ་ནི། གསེར་བུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་སྡུག་པ་དང་ཟངས་བུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྡུག་པ་གཉིས་དངུལ་བུམ་གཅིག་ལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་བསྒོམས་པས་སྡུག་མི་སྡུག་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ལྡོག་གོ །གསུམ་པ་ནི། སྔ་མ་གཉིས་ལྟར་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་མི་སྡུག་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྡུག་པའམ་སྤྲུལ་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་འཐོབ་སྟེ། འདི་ནི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

59

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གྲུབ་པའི་དུས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡང་ཡིན་ལ་སྒོ་ཡང་ཡིན་པས་དེའི་སྒོ་སྟེ་སྤྲུལ་པ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
བྱས་པ་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་ཏེ་དེས་ལན་མང་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདི་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་གནས་ཞེས་འབྱུང་ལ་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་ཅན་

དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་རྫོགས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པས་
སོ༑ །གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང༌། ཁམས་དང་སའི་མཐའ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱང་འཆད་དོ༑ །ཅིའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་ལམ་ལ་རྣམ་ཐར་གསུམ་བཞག་ཅེ་ན། ཆེ་ཆུང་དང་བཟང་ངན་ལ་ངེས་མེད་དུ་མ་ལྟས་ན་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤྲུལ་མི་ནུས་པས་དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་གཉིས་དང༌། དེ་དག་ལ་ངེས་མོད་ཀྱི་མོས་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྡུག་མི་སྡུག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་
མི་བཟློག་ན་མི་སྡུག་པ་སྤྲུལ་མི་འདོད་ལ་དེ་མ་སྤྲུལ་ན་སྤྲུལ་པ་མི་རྫོགས་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་གསུམ་པ་སྒོམ་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་གང་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ན། མཐོང་བའི་ཆོས་ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སྟེ་ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པ་ལྔའོ། །རྒྱུན་མཚན་ནི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྣམ་པ་བཞི་དང་འགོག་པའི་
རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ནའོ། །
དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐར་པ་མྱང་འདས་དང༌།ཀུན་དཀྲིས་མངོན་གྱུར་བ་བྲལ་བར་མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་དངོས་གཞི་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་ལ་རོ་མྱང་བའི་སྲེད་པ་ཐག་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

60

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྲིངས་ནས་དེ་དང་མི་འདྲེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་པའོ། །གཉིས་པ་ཆགས་སོགས་
སམ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཉེ་བར་ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་དགག་
བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་ཡོད་
ལ༑ དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཚོར་འགོག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་
དོ༑ །གཟུགས་མེད་བཞི་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་ཁྱད་པར་གང་
ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའམ་སེམས་སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་ལ་ཆ་མཉམ་དུ་
བྱེད་པས་སྙོམས་འཇུག་དང༌། རང་སའི་ཀུན་དཀྲིས་ལས་ཐར་ཞིང་དེ་དང་མི་འདྲེ་བའི་ཆ་ནས་རྣམ་ཐར་དུ་འཇོག་གོ །མཛོད་པ་ནི། རྣམ་ཐར་གྱི་དོན་ས་འོག་མ་ལས་རྒྱབ་
ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པས་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་རྣམ་ཐར་མིན་
ལ༑ རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ཡིན་ཞེས་ཉེར་བསྡོགས་ལ་ཡང་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་གསུམ་ནི་གཞན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་འབྱུང་བ་དང་དེ་ནས་ལྔ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཆེད་
དུ་བྱ་བ་ཅན་རང་གི་དོན་མཐོང་པའི་དོན་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་
ཐར་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་དགུའོ། །གང་ན་བསམ་གཏན་བཞི་ནས་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་དེ་དགུའོ། །དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་ལ་གཟུང་ངོ༌། །
འདི་ལ་ཉི་སྣང་དུ། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་གཞན་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་བརྒྱད་པོ་དེ་འགའ་ཞིག་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་འགའ་ཞིག་དེའི་རྟེན་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

61

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཤེར་སྒྲོན་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་ནི་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀ་དང༌།
གཟུགས་མེད་བཞི་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་དང༌། འགོག་པ་ནི་འདས་པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་

འཇུག་ཅིང་ལངས་ནས་ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་འདས་ལམ་དུ་འཆད་པ་ནི་བྱང་ཡེ་
ལ་སོགས་པའི་བཤད་པའོ། །རྟོགས་དཀར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྟེ་ཐབས་རྣམ་པ་དགུ་ལའོ། ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་དགོངས་པ་ནི། སྲིད་རྩེ་ལ་ཟག་
མེད་མེད་པར་མངོན་པ་བ་རྣམས་འདོད་ཀྱང༌། སློབ་དཔོན་འདི་ཟག་མེད་བཞེད་པས་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆ་ནི་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེར་འཇོག་ལ། འགོག་
པ་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་ངེས་པར་འཐོབ་དགོས་པས་དེའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །
འདིར་འགོག་སྙོམས་ཀྱི་མཐའ་བཅད་པ་ལ་བདུན། གང་ཟག་གང་གིས་དང༌།
སེམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དང༌། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་དང༌། དགག་བྱ་གང་འགོག་པ་དང༌། ངོ་བོ་དང༌། དུས་དང༌། ཁམས་གང་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ནི།ཐེག་དམན་ལྟར་ན་བསྡུ་བ་ལས། དེ་ལ་ནི་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང༌། མི་སློབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་ཐེག་ཆེན་ནི་མཐོང་ལམ་ནས་འཇུག་ནུས་སོ༑ །སོ་སྐྱེ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་མི་ནུས་ཏེ།
འདི་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་དགག་དགོས་ཤིང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཐོབ་དགོས་ན།
དང་པོ་ལ་དང་པོ་མེད་ལ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཕྱི་མ་མེད་པས་སོ། །འོ་ན་ས་བཅུ་པ་ལས།ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་ཡན་ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

62

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་
ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ་
ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དབྱིངས་

ལ་འགོག་པར་བཞེད་པས་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་འདྲའོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྲིད་རྩེའི་སེམས་དེ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བས་དེ་ལ་བརྟན་ན་སེམས་
སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་དགག་སླ་བས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་མངོན་པ་བ་རྣམས་འདོད་དོ༑ །མཛོད་ལས།ཕྲ་བ་ཕྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་མདོར་
ས་དགུ་གའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པས་སྔ་མ་ནི་རྩོམ་པ་དང་པོའི་ཆེ་ལ་འདོད་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོར་འདུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་རགས་པ་མི་དབེན་པར་མཐོང་
ནས་དེས་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །བྱང་སེམས་ནི་གཞན་དོན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩལ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །
བཞི་པ་ནི། ཚོགས་དྲུག་དང་ཉོན་ཡིད་དེ་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ་འགོག་སྟེ་འདི་ལ་ཉོན་ཡིད་མ་བཀག་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་འདི་གཉིས་ལ་ཞི་མ་ཞིའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་སུ་ཡིན་གྱི་ཁམས་

གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྣ་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཚོགས་ལྔ་མེད་པས་ལྔ་དང་གཉིས་འགོག་གོ །ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཚོགས་དྲུག་ལས་མི་འགོག་གསུང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ།
བསྡུ་བ་ལས། འཇུག་པ་པོའི་རྟེན་སྔར་ལྟར་བཤད་ནས་ཉོན་ཡིད་དང་བཅས་པ་འགོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཚོགས་དྲུག་ལས་“མི1

་

1 མེ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

63

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འདོད་པས་དེ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པར་འདོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་འདི་ལ་འཇུག་
པའི་ཚེ་ཉོན་ཡིད་མི་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་དངོས་པོ་ལ་གནས་ཚུལ་དང་
འདོད་པས་བཏགས་པའི་ཁྱད་མ་ཕྱེད་པའོ། །གནས་སྐབས་དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་ཡོད་
པས་སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཉེ་བར་ཞི་
བར་ཟད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །
ལྔ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་དགོད། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་སྨྲ་དང་
ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་བྱེ་སྨྲས་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བསྡུ་བ་ལས། དེ་ཡང་བཏགས་པའི་
ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་རྫས་སུ་ནི་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁས་བླངས་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་འདི་ལྡན་མིན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་པ་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་
པ་རང་ལུགས་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འདོད་དེ། སའི་སྙིང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་
པ་ལས།བྱང་སེམས་རྣམས་འགོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས་ཚོར་བ་གསུམ་དང་འདུ་ཤེས་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཅོད་དེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་གཡོ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མེད་པར་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀུན་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཐོད་
རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བཤད་པ་དང་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་
ཤེས་ཡིན། ཞེས་ཟེར་རོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

64

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐུ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་བསྟན། དེ་ལས་
ལོགས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་འདིའི་ངོ་བོ་
ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་ཞོག །བྱེ་སྨྲའི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་འདིའི་གནས་སྐབས་ན་
ཡིད་ཤེས་མི་གསལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ། ཐེག་བསྡུས་སུ་བཀག་ཅིང་ལས་གྲུབ་པ་ལས་ཀྱང༌། ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདོད་དེ།དཔེར་ན་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དྲི་བ་ལས་གང་གི་ལྟར་ན། འགོག་
པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ཀྱི་ཁོ་བོའི་ལྟར་
ན༑ འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སྨྲ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་མདོའི་ཁུངས་ཀྱང་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ལུས་ཀྱི་འདུ་

བྱེད་དག་མ་འགགས་པ་ནས་དབང་པོ་དག་མ་འགྱུར་པ་ཡིན་ཞིང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱེར་ཏེ་འོང་བར་བྱེད་དོ། །
དེ་དག་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པར་འདོད། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཡིད་དང་ཆོས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གསུམ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའི་རེག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་དང་འདུས་ཤེས་དང་སེམས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་མ་གསུངས་སམ། ཇི་ལྟར་ན་དེའི་ཚེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་ཡང་དག་པར་འདུས་པ་མ་ཡིན། གསུམ་འདུས་ན་ཡང་རེག་པ་ཇི་ལྟར་མེད། རེག་པ་ཡོད་ན་ཡང་གང་གིས་ན་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདི་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ཡིད་ཤེས་དགེ་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

65

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པ་རྒྱས་པར་བཀག་ནས། མཇུག་བསྡུ་བར་དེ་བས་ན་རྟོག་གེ་
བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་གི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པས་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་
འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དང་
བཅས་པར་རྟོག་པ་ནི་གཟུ་ལུམས་སུ་སེམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་མི་
རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སུམ་བཅུ་པ་ལས།ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་ཏུའོ་ཞེས་འབྱུང་དུས་སྤྱིར་བཏང་ནས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པོ། །སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང༌། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །ཞེས་གནས་སྐབས་དེ་ལྔར་མི་འབྱུང་བར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཤེས་སུ་མི་རུང་ངོ༌། །
གཞན་ཡང་ཚོགས་དྲུག་ལས་མི་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་
པར་སྒྲུབ་པ་ན། བསྡུ་བ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་སེམས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་སྙོམས་
པར་འཇུག་པའམ། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་མ་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཤི་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ལུས་དང་བྲལ་
བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀུན་གཞི་མེད་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད་པས་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཤི་བར་འགྱུར་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་སྙོམས་ཉིད་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་སེམས་ཡོད་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པས་ཆོག་པས་སོ། །དེས་ན་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་འགོག་སྙོམས་ལ་ཞུགས་པ་ན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

66

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀུན་གཞིས་སེམས་ཡོད་དུ་བཤད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་སེམས་ཡོད་དུ་བཤད་པའི་
ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འགོག་སྙོམས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱིས་

རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ནི་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ལ་དེར་ནི་འགོག་སྙོམས་མི་རྟོག་པའི་སྟེང་དུ་བཀྲལ་བ་མི་སྣང་ངོ༌། །ཐེག་བསྡུས་དང་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་རྟོག་དཔྱོད་ཉེ་བར་ཞི་བས་མི་རྟོག་ཡེ་
ཤེས་སུ་འཇོག་ན་འདུ་ཤེས་ཆོར་འགོག་ཀྱང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསལ་བ་བྱས་པ་དང༌། བསྡུ་པ་ལས་ཀྱང༌། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡུལ་ལ་མི་དམིགས་པ་དང༌། སེམས་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་རྗེས་ལས་ཐོབ་པར་ཞེས་པ་ནི་མཉམ་རྗེས་གཉིས་
ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་གྱི། འདས་ལམ་སྔོན་དུ་བཏང་བས་འདི་ལ་འཇུག་པ་ལ་
དགོངས་སོ། །
ཡང་ལུང་དེའི་མཇུག་ཉིད་ནས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་ས་མཐོན་པོར་ཆུད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བྱེད་ཀྱི་

ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་བ་མེད་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

67

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞེས་ཏེ།བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་
པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་པ་དང༌། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལམ་མིན་པར་གསུངས་པས་ལྡན་མིན་ཟག་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ལ་མི་རྟེན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་

ལུགས་ཆེན་པོ་གཞན་དུ་ཡང་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་མ་བཀྲལ་ལ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་བཤད་སྲོལ་གང་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་དང་བྱམས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་
འཆད་མི་ནུས་ཏེ། ལོང་ཁྲིད་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ལོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའང༌།
ལམ་གྱི་“སྟོབས1

་གྱིས་འཐོབ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
ནུས་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་བཤད་ཀྱི་འདིའི་རྫས་ཤིག་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདི་ལ་འཇུག་པར་
གསུངས་པ་ནི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཐོད་རྒལ་དུ་བཤད་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་བཞིན་ནོ། །སྙོམས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། འདིའི་འཇུག་སེམས་དེ་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་ཞིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་རྒྱུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའམ་ཡང་ན་འདི་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཆ་སྙོམས་པར་འཇོག་པ་ལ་དགོངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཚོགས་བདུན་མ་བཀག་པའི་སྔོན་དུ་མེད་ལ་བཀག་པ་ན་ཡང་ཡོད་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་
སེམས་མེད་པ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མཉམ་པ་ཉིད་

1 སྟབས

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

68

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྙོམས་པར་
འཇུག་ཅིང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ཅི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་དག་རྫས་སུ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་བཏགས་པར་
ཡོད་ཅེ་ན། “སེམས1

་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྫས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མ་
ཡིན་ཏེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་དེ་ཁོ་ན་དེ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ༑ །སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཁོ་ནས་དེ་དང་འགལ་བའི་རྟེན་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གང་གིས་ན་དུས་གཞན་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་མི་འཇུག་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་སེམས་དང་འགལ་བར་སྐྱེ་སྟེ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ༑ །མི་འཇུག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་སྔོན་མ་བྱུང་བ་དང་ཕྱིས་ལངས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་པས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་ནི་འདུས་བྱས་སུ་གདགས་སོ། ཞེས་སོ། །
དྲུག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་པ་མི་འཇུག་སྟེ། གཞན་དོན་དོར་བར་འགྱུར་བས་ས་ཞེས་འདོད་པ་ལ་མི་རིགས་ཏེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་གཞན་དོན་ཡིན་པས་དང༌། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་ལས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་
སེམས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐལ་བ་བཅུ་པོ་
འདི་དག་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི་རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལུང་འདིས་བཤད་པའི་འགོག་སྙོམས་ས་བཅུ་པ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་མིན་བརྟག་ལ་མིན་ན་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རུང་ངོ༌། །
བདུན་པ་ནི། མཛོད་ལས། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་

1 སམས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

69

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང་པོ་མི་ནང་དུ། །ཞེས་དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེད་ནས་ཕྱིས་གཟུགས་སུ་སྐྱེད་པར་
བཤད་པ་ལྟར་བསྡུ་བར་ཡང་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་བསྡུ་བ་ལས། ཀུན་གཞི་ཁས་མ་
བླངས་ན་རྣམ་གཞག་དེ་དགོས་པ་དང༌། ཁས་བླངས་ན་ཁམས་གསུམ་གར་མངོན་དུ་
བྱེད་པར་བཤད་དེ། དགག་གཞི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །
ཀུན་བཏུས་སུ། གཟུགས་མེད་ཆེས་ཞི་བ་ཡིན་ལ་འདི་ལ་འཇུག་ན་མ་ཞི་བ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇུག་དགོས་པས་དེ་ན་འདི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་རགས་པ་ཙམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། ཞིབ་པར་དཔྱད་ན་དེར་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་
རགས་པ་ཡོད་པས་དེར་འཇུག་པ་རང་ལུགས་སོ། །ལྔ་པ་སྤོང་བའི་ལམ་ལ། ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བདེན་པ་བཞིས་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྡུས་པ་
མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་བཟོད་བཞིའོ། །འདི་ཆོས་ཤེས་རྒྱུན་མཐར་བཞག་ཀྱང་ཐུབ་དགོངས་སུ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བཞི་དང་ཞེས་པ་ལྟར་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པའོ། །དྲུག་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་དེ་ཁོ་ནར་བགྲོད་པའི་ལམ་ལ་སེར་སྣ་ནས་ཤེས་འཆལ་གྱི་བར་དྲུག་དང་

ཐབས་དང་སྨོན་ལམ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དང་སྟོབས་ཆུང་བ་དང་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཏེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཅུ་མི་སྤྱོད་པའི་སྦྱིན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ལམ་དྲུག་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ནས་བཅུའི་བར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །གལ་ཏེ་སོ་བདུན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒོམ་ལ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་
ནས་སྤོང་ལམ་གྱི་བར་རྣམས་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་ཡོད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་གང་ཟག་
ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང༌། མཁྱེན་པ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

70

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་ཅེ་ན། འདི་ལ་འབུམ་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ནི་
བདག་གཉིས་ཀས་སྟོང་བར་སྒོམ་ལ་དེ་འདྲ་བ་ཉན་ཐོས་ལ་མེད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་
ལ༑ འོ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དྲན་ཉེ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ཡོད་པས་མཚུངས་
སོ༑ །དེས་ན་འདི་མི་ཤེས་པར་སྣང་ངོ་ཞེས་འབྲེ་གསུང་བར་གྲགས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ཙམ་ཞིག་དགོངས་པར་སྣང་སྟེ། སོ་བདུན་ཉན་ཐོས་དང་སོ་བཞི་བྱང་སེམས་ལ་གཙོ་ཆེ་བས་བཤད་དོ། །ཇི་ལྟར་གཙོ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་དོན་ནི།
ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བའི་མྱང་འདས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ནི་སོ་བདུན་མེད་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སོ་བདུན་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དམིགས་རྣམ་རྫོགས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བས་སོ། །རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་སྙོམས་འཇུག་དགུ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་

གཉེན་པོར་སྒོམ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་
ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་ན་སོ་བདུན་གྱི་ལྡོག་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པར་མི་འཇོག་ལ། དེས་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གཞན་གྱིས་ཟིན་པའི་མཐུས་ཡིན་པས་སོ་བདུན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དམིགས་
རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང༌། སོ་བཞིའི་སྐབས་སུ་ལམ་དང་པོ་
དང་ལྔ་པ་གཉིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང༌། ལྷག་མ་རྣམས་ལས་རྣམ་ཐར་དང་སྙོམས་
འཇུག་ཐེག་དམན་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟེ། མདོར་ན་སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

71

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྟན་པས་འདི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟེ།སྤངས་རྟོགས་
བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཅིག་པུ་དང་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་གཟུང་གཉིས་སྨོས་པ་ནི་བསྣན་པའི་ཆེད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་དེ་གཅིག་པུ་ཡིན་ན་དབྱེ་བ་མི་འཐད་སྙམ་ན།རྒྱུད་ཐུན་མོང་བའི་དབྱེ་བ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དེ་ལ་ནི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོབས་སོགས་སུ་འབྱེད་དེ། འདི་ལ་བཞི། ཡོན་ཏན་གྱི་རབ་དབྱེ། དེ་
དག་“གི1

་རང་བཞིན། དེ་གང་གི་ཡིན་པ། དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་
ལས། དང་པོ་ནི།སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུའོ། །དེ་གང་ན།སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་
ནི་གནས་དབུལ་བ་ནི་གནས་མིན་པ་དང༌། སེར་སྣས་དེ་ལས་བཟློག་པ་དང༌། འཆལ་
ཁྲིམས་ཀྱིས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་གནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱིས་དེ་ལས་བཟློག་པ་དང་གནོད་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མི་སྡུག་པར་འགྱུར་
བ་ནི་གནས་དང༌། སྡུག་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པ་དང༌། བཟོད་པས་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དགེ་སྡིག་གི་ལས་རྣམས་འབྱེད་པའི་ལས་དང༌། ཀུན་སློང་དང༌། ལས་
དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དམན་པ་དང་ཁྱད་པར་བ་རྣམས་དང༌། འདོད་ཆགས་ལ་གནས་ཤིང་ཞེ་སྡང་ལ་མོས་པ་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་སོགས་སུ་

1 གེ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

72

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མོས་པའི་མོས་པའམ་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང༌། བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མ་
ཡིན་པ་མི་གཡོ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། མིག་གི་ཁམས་
ལ་སོགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་དང༌། མདོ་ལས་དེ་གཉིས་གོ་བཟློག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་
དུ་ཉི་སྣང་གནོད་འཇོམས་ཆེ་བ་དག་ལྡན་རྣམས་སུ་ཡང་འབྱུང་ངོ༌། །
དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མཆོག་སྟེ་རྣོ་བ་དང༌། མཆོག་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བརྟུལ་འབྲིང་མེད་པ་སོགས་དང༌། སྲིད་ཞི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡང་དག་པ་
ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་དང༌། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ལམ་དང༌། བསམ་གཏན་བཞི་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་རྟོག་བཅས་སོགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་གསུམ་གཟུགས་“མེད

1

་བཞི་མཐར་གནས་དགུའི་རོ་མྱང་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་དང༌། དེ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་སམ་ཐོད་
རྒལ་དུ་འཇུག་པའམ་ལྡང་བ་དང༌། བདག་གཞན་གྱི་སྔོན་གྱི་སྐྱེས་གནས་དུ་མ་“རྗེས2

་

སུ་དྲན་པ་དང༌། ལྷའི་མིག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང༌། ཉན་ཐོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་དང་
མཐའ་དག་གི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པའོ། མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་

རྣམ་པ་ཞེས་ཀུན་གྱི་མཐར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་
ཞིང་དེ་དག་གིས་མི་རྫི་་བས་སྟོབས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་གང་ན་འདི་ལ་བཞི་ལས།

1 མད
2 རྔེས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

73

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་སུ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ང་

ནི་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཤེས་པའོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་

ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་སྟེ། ཁས་བླངས་པ་དང༌།སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི༑ སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ནི་རང་དོན་ལས་བརྩམས་པའོ། །བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་འདི་དག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་

བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི།ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་སོགས་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་དང་ཐེག་
དམན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་འཁོར་དེར་ཆོས་མཐུན་གྱི་

རྒོལ་བ་པོ་མེད་པས་མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་འདི་གཉིས་ནི་གཞན་དོན་ལས་བརྩམས་པའོ། །རྒོལ་བ་པོ་མེད་ཅེས་པ་མན་ཆད་སྔ་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཡང་ངོ༌། །དེ་
བཞི་ནི་ཞུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་པའོ། །མདོ་ལས་དེ་བཞིའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཉིས་པ་བཞི་པར་མཛད་དོ། །
དེ་དག་ཀྱང་མདོ་ལས་ཀྱེ་མ་བདག་གིས་ཆོས་འདི་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་དམ་བཅས་ན་འདིར་ང་ལ་ཆོས་འདི་རྣམས་མངོན་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེའམ། ལྷའམ། བདུད་དམ།ཚངས་པའམ། གཞན་སུ་ཡང་རུང་བས་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་དང་ལྡན་པར་རྒོལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ། འདིར་རྒྱུ་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས་བདག་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང༌། བག་ཚ་བ་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་མི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

74

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཇིགས་པ་ཐོབ་པས་གནས་ཏེ། ཁྱུ་མཆོག་རླབས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་དམ་
བཅའོ། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེང་གེའི་སྒྲ་བསྒྲག་གོ །ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་འཇིག་རྟེན་ན་
དགེ་སྦྱོང་ངམ།བྲམ་ཟེའམ། ལྷའམ་བདུད་དམ་ཚངས་པའམ་གཞན་སུ་ཡང་རུང་བས་
ཆོས་དང་ལྡན་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་བསྐོར་མི་ནུས་པ་བདག་གིས་རབ་ཏུ་བསྐོར་བར་བྱ།ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དང་པོའི་མདོའ།ོ །
གཉིས་པ་ནི། ཀྱེ་མ་བདག་ཟག་པ་ཟད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་ན་དེ་ལ་ཟག་པ་འདི་
རྣམས་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བདག་ལ་དགེ་སྦྱོང་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་གང་ཡང་ངས་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་དག་བརྟེན་ན་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་

སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་མེད་དེ་འདིར་ང་ལ་དགེ་སྦྱོང་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི།ངས་འཕགས་པ་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་དེ་བྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་པར་ཟད་
པའི་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱིན་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྒྲུབས་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་
དག་པར་ཟད་པའི་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་མེད་དེ།
འདིར་ཡང་ང་ལ་དེ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་པར་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་དགེ་སྦྱོང་སོགས་སོ། །
དེ་ལ་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རློམ་པའོ། །ལྷ་དང་བདུད་ནི་
ལྷའི་མིག་གི་དང་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པའོ། །ཚངས་པ་ནི་མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་རློམ་པ་ཆེ་བས་སྨོས་སོ། །ལུས་ཀྱི་སྤུ་ཟིང་བྱེད་པ་དང༌། བག་འཁུམས་པ་སོགས་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་
པའི་མཐུས་ཅང་ཤེས་ཁྱུ་མཆོག་གི་གནས་སུ་དམ་འཆའ་སྟེ། སྐུའི་འཕྲིན་ལས་དག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

75

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པས་སོ། །གསུང་ལ་ཞུམ་པ་དང་དམན་པ་སོགས་མེད་པའི་བག་ཚ་བ་མེད་པ་ཐོབ་
པའི་མཐུས་སེང་གེ་བཞིན་དུ་སྒྲོག་སྟེ། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དག་པས་སོ། །ཐུགས་
ལ་དོགས་པ་དང་ཞུམ་པ་སོགས་མེད་པའི་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའི་མཐུས་ཚངས་པ་
བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དག་པས་སོ། །ཡང་ན་ཚངས་པ་
ནི་ཐམས་ཅད་ལས་འཕགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་གང་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སམ། འོད་དཀར་ཅན་དང་རི་བོང་ཅན་ཞེས་སོགས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རོ་མྱང་བའི་ཆགས་པ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་

ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་དང༌།ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་
ལ་སྔར་བཞིན་ནི་དོན་དང༌། འགྲོ་བ་དྲུག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྐད་དམ་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་
ཀྱི་ཡུལ་སྔར་བཞིན་ནི་ངེས་པའི་ཚིག་སོགས་དང༌། གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྫས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་
སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་སྔར་བཞིན་ནི་སྤོབས་པ་
སོགས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཡུལ་བཞི་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའོ། །
བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་
བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ཡོད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།སྤྱོད་པས་བསྡུས་པ་དྲུག །རྟོགས་
པས་བསྡུས་པ་དྲུག །ཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

76

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་འཆད་
པའི་སྐྱོན་དྲུག་སྲིད་མོད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་དང་བ་ལང་དང་
ཁྱི་གཏུམ་པོ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་འབྱུང་བ་དང༌། སྦྲུལ་ནག་པོ་རྐང་པས་རྫི་བ་སོགས་
ཀྱི་འཁྲུལ་པ་མི་མངའ་བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དག་པ་དང༌། ལམ་སྟོར་ནས་ཅ་ཅོའི་སྒྲ་འབྱིན་
པ་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་“ཧེབ

1

་རྒད་ཆེན་པོ་འབྱིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཅ་ཅོ་མི་

མངའ་བའི་ངག་གི་ལས་དག་པ་དང༌། བརྗེད་ནས་བྱ་བ་ཤོར་བ་དང་དུས་ལས་ཡོལ་བའི་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། སྙོམས་པར་ཞུགས་རུང་མ་ཞུགས་རུང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། སྲིད་པ་དང་མྱང་

འདས་ལ་མི་མཐུན་པ་དང་ཞི་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མི་མངའ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དུས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་དེའི་དོན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་བཞི་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་དག་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་དྲུག་གོ །རྣམ་པ་ཞེས་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཡང་སྟེ། འོག་མ་
རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་མཛད་པ་དང༌།བྱམས་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདོད་པ་འབྱུང་བའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་འདས་པར་དེའི་
གནས་སུ་གཤེགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ནས་

1 ལྟབ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

77

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དུས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་དེ་འདུལ་བའི་
ཐབས་ལ་སོགས་པ་དྲན་པའི་ལམ་དུ་བཞག་པས་ཕྱིས་དེ་ལ་བསམ་མི་དགོས་པའི་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་
པ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་མཁྱེན་པ་མི་ཟད་པའི་ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌།འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་དྲུག་གོ །དེ་དྲུག་ལས་འདུན་པ་ནི་རྟེན་བར་པ་བཞི་དབང་པོ་ཐ་མ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་འདི་དག་ཐེག་དམན་རྣམས་ལ་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་མེད་ཀྱང་མ་ཐོབ་པའི་ཉམས་པ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། འོད་འགྱེད་པ་དང་གོམ་པ་འདོར་བ་སྤྱན་འབྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་

སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་སྐུའི་ཕྲིན་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་

མཐུན་པར་འདོམས་པའི་གསུང་གི་ཕྲིན་ལས། བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་
བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྔར་བྱུང་གི་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བས་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །བཞི་པ་ནི། འདས་པ་ནས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་
བར་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་པས་མ་ཆགས་ཤིང༌།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མ་ཐོགས་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དེ་དག་ཀྱང་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་མ་འདྲེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

78

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་རྣམས་གདུལ་བྱའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་དུ་
སྟོན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྟོན་པ་མི་སྲིད་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤང་བ་མངོན་
དུ་བྱ་བ་བསྟན་པ༌། གསང་བ་བསྐྱེད་པ། དགག་པ་བསྐལ་པ་སྐད་ཅིག་ཏུ་བྱ་བ་སྐད་ཅིག་བསྐལ་པར་བྱ་བ་སོགས་ལ་མངའ་བསྒྱུར་པ་ནི་རང་བྱུང་གི་མཐུས་ཏེ་རང་བྱུང་ནི་དེའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །རང་བྱུང་ཡང་གཉིས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང༌། སྲིད་པ་ཐ་མ་པས་

ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཁམས་རྣམས་ལ་ལ་དག །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
ཚིག་གྱུར་ཀྱང༌། །ནམ་མཁའ་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ༑ །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི།བྱང་སེམས་དུས་རིང་མོར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་ངག་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་སློབ་དཔོན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡེ་
ཤེས་བརྙེས་པས་རང་བྱུང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཉེར་འགྲོ་ང་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ། །ང་ལ་སློབ་དཔོན་སུ་ཡང་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་འདིར་གཉིས་པ་གཟུང་ངོ༌། །བཞི་པ་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་རྫོགས་པར་ཏེ་ཡང་དག་པར་
བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དབང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

79

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྒྱུར་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རང་བྱུང་དུ་དང་ཤེས་བྱ་སྣ་ཚོགས་མ་འདྲེས་
པར་མཁྱེན་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་མར་བཞག་སྟེ་ཁྱད་པར་འདི་ལས་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡོན་
ཏན་སོ་དྲུག་གི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དེ་ལ་
མངའ་བསྒྱུར་པའམ་དེ་དག་གང་ཟག་གང་གི་ཡིན་པར་རང་བྱུང་དང༌། དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ཐ་མ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་“མོ།

1

།གསུམ་པ་ནི།སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་
ནས་རྣམ་པ་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་དང༌། གྲངས་ཀྱིས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣམ་ཉེར་བདུན་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རྣམ་ནི། ཟག་པ་མེད་པ་དང༌། དེར་མ་ཟད་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྒོམ་པའི་བྱེ་
བྲག་གིས་སོ། །ལམ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་
བསྟན་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདྲིས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པ་
ན་ཉོན་མོངས་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་གི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཙམ་བྱེད་པས་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་སྒོམ་པའི་ཚེ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་
མདའ་དྲུག་དང་འདྲ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྒོམ་པ་ན་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་
ནི༑ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་དང་དེར་སྐྱེ་བ་
འཛིན་པ་ལྷུར་ལེན་པས་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་མི་

1 མ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

80

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྤོང་གིས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་པ་ནི་བདེན་
བཞི་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྒོམ་པ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་ཡིན་
པས་སོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་རྣམ་སོ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་ནི།བྱང་སེམས་
རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཏེ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་
མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཁོ་ན་ཞེས་པ་ནི་ཟག་བཅས་སུ་འཇོག་ཚུལ་དེས་“ཟག1

་མེད་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །
འདི་ལ་ཉི་སྣང་དུ་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་སུ་གསུངས་པ་ཟག་བཅས་

བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་རྣམ་བརྒྱ་དང་བཅུ་རྟོགས་པའི་“ཤེས

2

་རྣམ་ནི་ཡང་
དག་པར་སོགས་སོ། །དོན་བསྡུ་འདི་ཉི་སྣང་དང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྣམ་པ་སྤྱིའི་གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྡུའི་འོག་ཏུ་འབྱུང་ལ།རྟོགས་དཀར་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་རང་བཞིན་དང་གྲངས་དེ་ལ་ཞེས་འདི་དང་འོག་གི་སྤྱི་གྲངས་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྡུར་བཤད་པས་རྣམ་པ་སྤྱིའི་དོན་བསྡུར་འཐད་
དོ༑ །དེ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམ་གྱི་དོན་བསྡུར་བྱས་ན་ཟག་མེད་ཁོ་ན་དང་
གཉིས་ཀ་སོགས་སུ་བཤད་པའི་ཚུལ་མ་འགྲིགས་པས་རང་རང་གི་ཤེས་རྣམ་ལ་གཟུང་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་དོན་རྣམ་ཉེར་བདུན་དང་སོ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་རྣམ་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞིར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཟག་པ་

ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་བསྡུར་འགྱུར་རོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་དོན་རྣམ་ཉེར་བདུན་རྟོགས་པའི་

1 བག
2 ཤས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

81

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤེས་རྣམ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཡིན་ན། དེའི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པའི་
སྐབས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རང་
རྒྱལ་དེས་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་གསུང་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། བདེན་ཏེ་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྫས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ།བྱང་སེམས་ལ་ནི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་

སོ༑ །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་རྣམས་སོགས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྩ་བར། ལྔ་དང་བཅོ་ལྔ་ཞེས་བསྒྲགས་སོ། །ཞེས་བཏོན་ནས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་དུས་སུ་
འཁྲུལ་བ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་མ་བགྲངས་པར་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གཉིས་སུ་འཆད་པ་ནི། མདོ་དང་ཉི་སྣང་གི་ཚིག་ཙམ་ཡང་མ་ངེས་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་རང་དགར་ཕྲི་བའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པའི་འོག་ཏུ་ཡུམ་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོ་གསུངས་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་མཆོག་མ་ཡིན་ལ། འདིར་བསྟན་པ་ནི་
བསྒོམས་པས་བྱང་བར་བྱ་བས་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དག་གིས་རྣམ་པ་རྣམས་སྒོམ་དགོས་ན་སྦྱོར་བ་དེ་དག་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོ་མེད་པར་བརྗོད་མི་ནུས་པས་སོ། །ཀྱང་ནི་སྦྱོར་བ་མེད་པར་རྣམ་པ་སྒོམ་མི་ནུས་པར་མ་ཟད་སྦྱོར་བ་པོ་མེད་ན་ཡང་སྦྱོར་བ་བརྗོད་མི་ནུས་པའོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། རྣམ་པ་གསུངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་ཡུམ་ཟབ་

མོ་འདི་གང་གིས་ཐོས་པ་དེ་དག་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བསྙེན་བཀུར་པའོ་སྙམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཉན་པ། ལེན་པ། འཛིན་པ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

82

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུམ་འདི་གཙོ་ཆེར་མཉན་པའི་སྣོད་ཡིན་ནོ། །
གང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་ལ་
སོགས་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་དང༌། བསོད་སྙོམས་
འབུལ་བ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྲུན་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་དང༌།
ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མགོན་དང་བཅས་པ་དེས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་
ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཡུམ་འདི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་
གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པའོ། །གང་
གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ།།གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་མང་པོ་བསྟེན་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་བ་ནི་ཚིག་བློ་ལ་ལེན་པའི་སྣོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །བཟུང་བཅངས་བཀླགས་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པའོ། ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་བསྙེན་བཀུར་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དོན་ཀུན་འདྲི་
བ་ནི་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་སྣོད་དེ།སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་
པ་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་དྲིས་ཡོངས་སུ་ཞུས་བསྟེན་ཅིང་བསྙེན་བཀུར་བའོ། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་

བསྟེན་ནས་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་སོགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

83

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པས་མཚན་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྣོད་དེ།སྔོན་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་མང་
པོ་ལས་སྦྱིན་པ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བར་ལ་སྤྱད་པའོ། །དེ་དག་གིས་
སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་མང་པོ་ལས་ཡུམ་ལ་སྦྱར་བའོ། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། བཞེད་དོ། །གང་ནས་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་

དགེ་རྩ་བསྐྲུན་ཞིང་སྦྱངས་བ་སྟེ། དེ་དག་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་བས་དང་པོར་ཐར་པ་ཆར་མཐུན་གྱི་ས་བོན་ཐོབ་པ་དང༌།སྤྱིར་ཞེས་པ་སྦྱོར་བ་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱིས་

བསྐོར་བ་དང་སོགས་པས་ངག་གིས་དོན་བཞིན་དུ་བསྟོད་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཐོས་

བསམ་སྒོམ་པའི་བསྙེན་བཀུར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཞུས་ཤིང་རྒྱུ་མཚན་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་དང༌། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲུང་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། བཞི་ག་ཡང་ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་པ་རྣམས་ནིའོ། །
གང་དུ་ན། རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ་བརྗོད་བྱ་ཅན་གྱི་

ཡུམ་འདིའི་གཞུང་ཉན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་དེའི་དོན་མི་བརྗེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྣོད་བཞི་ཡིན་པར་རོ། །གང་གིས་ན། སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སོ། །འདིའི་ཡུམ་ལ་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་པ་
ནི་རྟེན་འདི་དག་གིས་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་དང་མདོའི་བརྗོད་བྱ་རྣམ་པར་འདུས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འགྲེལ་པ་གཞན་ལས་དང་པོ་ཉིད་ལ་བཤེས་གཉེན་སྦྱོར་རོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

84

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོ་བསྟན་ནས་
དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་གསུངས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་
ཡུམ་ལ་གནས་པ་དང་སྦྱོར་བ་ལགས་ཞེས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།སྦྱོར་བ་དེ་ནི་དབྱེ་གཞིའོ། །དབྱེ་ངོ་ནི།ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་བཅས་པ་ཉི་ཤུའོ། །དེ་དག་གང་ན། གཟུགས་དང་སོགས་པས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་ཞེན་ནས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ།བྱང་ཚེ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེ་གང་གི་ཚེ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་གསུངས་སོ། །གཟུགས་སོགས་དེ་ལ་ཞེན་ནས་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་མི་སྦྱོར་བ་ཉིད་
སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་སྟེ།བྱང་ཆེན་གཟུགས་ལ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ་གང་གི་ཚེ་གཟུགས་ལ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་དེ་ལྟར་རོ། །གཟུགས་སོགས་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་
ཡུམ་ཟབ་བོ། ཞེས་སོ།།གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམས་“ཀྱི

1

་རང་བཞིན་གཏིང་དཔག་
དཀའ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བ་སྟེ།
གཟུགས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཡུམ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའོ། །ཞེས་སོ༑ །གཟུགས་སོགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཚད་མེད་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ། གཟུགས་ཚད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཚད་མེད་པའོ། །ཞེས་

1 ཀྱ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

85

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོ༑ །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ལྔ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒྲ་སྦྱར་བས་ནི་མིང་ལྔ་འཕང་བ་དང༌། དྲུག་
པ་དང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་བཅུ་བཞི་པ་ལ་ཕྱིར་གྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ནི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་
མཚོན་པ་ཡིན་པས་དོན་བཅུ་གཉིས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མདོ་
ལས་གཟུགས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་ཟབ་གཏིང་དཔག་དཀའ་ཚད་མེད་ཅེས་བྱ་
བར་མི་སྤྱོད་ན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པའི་འཐད་པར་དེ་དག་གི་ཟབ་པ་སོགས་གསུམ་དེ་དག་མིན་པར་གསུངས་པ་ཚན་པ་གསུམ་གྱིས་སྦྱོར་བ་དེ་གསུམ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་གསུངས་པར་ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རོ། །གཞན་ཡང་སྦྱོར་བ་དེ་གསུམ་ཟབ་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌།བླ་ན་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པར་ཉི་སྣང་ལས་སོ། །
དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་པའི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ལ་མི་སྐྲག་
པ་སྐྱེ་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་ལ།བྱང་ཆུབ་གསུམ་དང་སྦྱར་པ་ནི། མཁྱེན་
གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་ཐ་མལ་པའི་བློ་ལས་ཟབ་པ་དང༌། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌།ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་དེ་དག་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་པའོ། །ཤཱནྟི་པས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྒྲ་ཁོང་ནས་བཏོན་ཏེ་དེ་ལ་
སྦྱོར་བ་བཀག་ཅེས་པ་དང་སྦྱར་ནས་ཟབ་གཏིང་དཔག་དཀའ་ཚད་མེད་པ་གསུམ་ལ་སྤྱོད་པ་བཀག་པ་གསུམ་ཡང་བྱས་ནས་སྦྱོར་བ་ཉེར་གསུམ་དུ་བྱེད་དེ། སྔར་ཆུང་
འབྲིང་གསུམ་ལ་དྲངས་པའི་མདོའི་དོན་དུ་བཞེད་དོ། །འབད་པའི་ཚེགས་ཆེན་པོས་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ནས་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ཤིང་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དངང་བར་འགྱུར། ཀུན་དུ་སྐྲག་པར་འགྱུར། ཀུན་དུ་སྐྲག་པས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

86

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཟིན་པར་འགྱུར་དུ་མཆི་བས་སོ། ཞེས་སོ། །འདི་ཡུམ་ཟབ་མོ་ཐོས་པ་ན་སྐྲག་སྟེ་སྤངས་
པས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པས་ཚེགས་ཆེན་པོ་དང་ཡུན་རིང་པོ་དགོས་
པའོ། །ཆོས་ཉིད་ལ་མི་དངང་བ་སོགས་དང་ལྡན་ཞིང་རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བར་ལུང་བསྟན་འཐོབ་པས་
ལུང་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ།བྱང་ཆེན་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དངང་བར་མི་འགྱུར།
ཀུན་དུ་སྐྲག་པར་མི་འགྱུར། ཀུན་དུ་སྐྲག་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བར་དེ་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །
ཡུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རང་ལ་བྱུང་བ་དེ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་
བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཡུམ་འདི་བདག་ཉིད་ལ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེད་ནས་ཀྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་བླ་
མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པར་འགྱུར་བའམ།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་ལགས་སོ༑ །ཞེས་སོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བ་ནི།
བྱང་ཆེན་ངེས་དེ་སླན་ཆད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་འཇིགས་པར་
མི་བགྱིའོ་ཞེས་སྐྱེས་བུ་འབྲོག་དགོན་པ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ནས་བྱུང་བས་
གྲོང་སོགས་ཀྱིས་མཚན་མ་མཐོང་བ་ན་ཆོམ་རྐུན་སོགས་ཀྱིས་འཇིགས་པ་མེད་པའི་
དཔེས་གསུངས་སོ། །ཡུམ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་པ་དང་ཉེ་བ་བར་ཆད་མེད་
པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། མི་ཞིག་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ནི་ལྟ་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ཡིས། །གལ་ཏེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

87

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་རི་མཐོང་ད་དུང་རིང༌། །ཅི་སྟེ་རྟགས་མ་མཐོང་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་
ནི༑ །ཉེ་བར་གྱུར་ཏོ་སྙམ་སྟེ་དེ་ལ་སོམ་ཉི་མེད། ཅེས་སོ། །
དེ་ནི་རི་ཤིང་གི་མཚན་མ་དང་འདྲ་བའི་མཐོང་སྤང་གི་རྟོག་པ་རགས་པ་རྣམས་
ཆོས་མཆོག་ཏུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བའི་མཐོང་ལམ་བྱང་ཆུབ་ལ་
ཉེ་བར་ཤེས་པའོ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་ནི། དཔྱིད་དུས་བཟང་ལ་
སྡོང་པོ་ལོ་མ་ལྷགས་གྱུར་ན། །ཡལ་གས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་ལོ་འབྲས་མེ་ཏོག་སྐྲུན། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་འདི་སུ་ཡི་ལག་ཐོབ་པ། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་འདྲེན་པ་
རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ། །ཅེས་ཏེ་ལོ་འདབ་རྙིང་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མཆོག་ཕྱིན་གྱི་རྟོག་
པ་རྣམས་སྤངས་ནས། ལོ་འདབ་གསར་པ་ལྟ་བུའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གསར་པའི་རྟེན་
དུ་གྱུར་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་ཤེས་པའོ། །རྫོགས་བྱང་དུ་མྱུར་དུ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། དཔེར་ན་བུད་མེད་སྦྲུམ་གང་སྡུག་བསྔལ་ཉེར་གྱུར་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་བཙའ་བའི་དུས་ལ་བབ་ཅེས་བྱ། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་ཉན། །དགའ་དང་འདུན་པ་སྐྱེད་པས་མྱུར་དུ་བྱང་ཆུབ་རེག །ཅེས་སོ། །
སྐྱེ་བོ་ལ་ཕན་བདེའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཞིང་བསྐུལ་བའི་གཞན་དོན་གྱི་

སྦྱོར་བ་ནི། བདག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ལ་གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་

བསྐོར་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྐུལ་ལོ་ཞེས་སོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་འཕེལ་འགྲིབ་
མེད་པར་མཐོང་བའི་སྦྱོར་བ་ནི།བྱང་ཚེ་ནམ་གཟུགས་ཀྱི་འཕེལ་བ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མི་མཐོང༌། ཚོར་བ་དང༌། འདུ་ཤེས་དང༌། འདུ་བྱེད་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཕེལ་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆེན་གྱི་ཡུམ་སྒོམ་པ་ཡོངས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

88

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགྲིབ་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཆོས་དཀར་པོའི་ལས་
དང་ཆོས་མིན་ནག་པོའི་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་མི་མཐོང་བའི་སྦྱོར་བ་ནི།
བྱང་ཚེ་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་
བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པར་མི་མཐོང་བ་མི་རློམ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི།བྱང་ཚེ་གལ་ཏེ་གཟུགས་བསམ་གྱིས་

མི་ཁྱབ་ཅེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་མེད། ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་མེད་ན་ཡུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ་གཟུགས་སོགས་དང་དེའི་མཚན་མ་དང་དེའི་ངོ་བོར་མི་ཞེན་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ།བྱང་ཚེ་གཟུགས་སུ་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག །གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མར་དང་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་ཅེས་སོ། །
ཤཱནྟིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་གསུམ་གྱིས་གཟུགས་དང་མཚན་མ་
སོགས་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པར་བཤད་དོ། །འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དྲུག་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཡུམ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་སྟེ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དང༌།ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་དང༌། རང་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དང༌།བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་སོ། ཞེས་སོ།།གནས་ངན་ལེན་ཕྲ་མོ་དག་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཡུམ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕུང་པོ་ལགས་སོ་ཞེས་སོ༑ །རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བར་བར་ཆད་མེད་པས་ཞག་ནས་ལོའི་བར་གྱིས་འདྲི་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

89

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོགས་ལ་བརྩོན་པ་མི་གཏོང་བ། ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཟླ་བ་གཅིག་
གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་བཅང་བར་བྱ་པ་དང་བཀླག་པར་བྱ་བ་དང་ཁ་ཏོན་
དུ་བྱ་བ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་བསྒོམ་པར་བྱ་ནའང་དེས་དེ་བཞིན་དུ་
བསྒོམ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ།།ལོའི་བར་གྱིས་བསྒོམ་པར་
བྱ་ནའང་དེས་དེ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ༑ །ལོ་ཕན་ཚད་མ་སྨོས་པ་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་དུས་ཚིགས་སྔོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལོ་ཉིད་སླར་འཁོར་བས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས།སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་དང༌།ཁྱད་པར་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།སྦྱོར་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དང༌། སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྦྱོར་བ་
དེ་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྔའོ། །རྒྱུན་མཚན་ནི། མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་ནས་
ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཐུག་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་གང་ན། གཟུགས་སོགས་ལ་མི་གནས་པ་སྟེ་ཞེན་ནས་གནས་བྱར་མི་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དེའི་མིང་ནི་དང་པོའ། །ོ གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ལ་ཞེན་ནས་མི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་དོན་དེའི་མིང་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། གནས་པ་དང་སྦྱར་བྱར་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་དཔྱད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་གཉིས་
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་ཞེན་པ་འགོག་པས་གནས་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་བཀག་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་སུ་ན་གཟུགས་སོགས་སྦྱར་བྱའི་གནས་སུ་མེད་པ་དང༌། དེར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་མདོའི་དོན་ནོ། །གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཟབ་པ་དང༌། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང༌། ཚད་མེད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

90

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་དོན་དེའི་མིང་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱི་མ་གསུམ་
མོ༑ །ཟབ་པ་སོགས་གསུམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་

ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་གནས་པ་མི་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་
གྱིས་རྙོག་པ་མེད་པ་དང་མཐའ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་ཞེས་ཟབ་སོགས་
གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྦྱར་བའི་དགོངས་པ་ནི། གཞི་ཐ་སྙད་དུ་རྟེན་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་གནས་བྱར་མེད་པ་དང་ལམ་དྲི་མ་དང་བཅས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་

དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཚད་ཆད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཞེས་པ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཡང་སྦྱོར་བ་ནི་རྒྱན་སྣང་མ་མཐོང་བར་
བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ལྔ་གསུངས་པ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་མ་ཞེན་པར་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་བསྒོམས་ན་ཟབ་པ་སོགས་གསུམ་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་སྐྱེའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། །གང་གི་ཚེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཟབ་བོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གང་གི་ཚེ་ཟབ་བོ་སྙམ་དུ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་དུ་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཟབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་དང་གནས་པ་བཀག་པས་ཟབ་མོའི་སྦྱོར་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་དོན་དག་ཀྱང་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྔར་གྱི་ཐབས་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་བཅོ་ལྔའོ། །དེ་དག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

91

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གང་ན་ཤེས་ཕྱིན་ཟབ་གཏིང་དཔག་དཀའ་ཚད་མེད་པ་གསུམ་ལ་སྐྲག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་སོགས་པས་དངང་བ་ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པ་སྐྱེ་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་དེའི་མིང་ནི་
ཚེགས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་སྦྱོར་
བའོ། །འདི་ལས་དང་པོ་པའི་སར་བཞེད་པས་ཚོགས་ལམ་ནས་བཞག་ལ། དེ་ཡང་དེ་
ལ་དབང་པོ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་བརྟུལ་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་སྦྱོར་པ་ཁྱད་པར་
ཅན་གྱི་འགའ་ཟླ་སྐྲག་པ་དེ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་འདིས་ཚེགས་ཆེན་པོས་འཐོབ་ལ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བླག་ཏུ་འཐོབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་ཞེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ཡུལ་གསུམ་རྟོགས་པ་ནི་བདུན་པ་ནས་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་མིང་ནིའི་བར་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་དང༌། སྦྱོར་བ་ཞེས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་ཞིང་སོགས་ནི་
མཐའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེར་ཕྱིན་ནི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ལ་མི་སྐྲག་མི་དངང་ཀུན་ཏུ་མི་སྐྲག་པ་ནི་ལུང་བསྟན་པ་འཐོབ་པ་དང༌། འདི་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྣོན་དང་དྲོད་ནས་ཏེ། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མེད་ཅེས་སོ༑ །ཡུམ་ཐོས་ནས་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་དང༌། འདི་རྩེ་མོ་ནས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལྡན་པར་འགྲོ་ཉིད་དང༌། ཞེས་སོ༑ །འགལ་རྐྱེན་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སོ་གཉིས་སྤོང་པ་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་རྣམ་མཁྱེན་
ཡིད་བྱེད་སྐྱེད་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང༌། འདི་བཟོད་པ་ནས་ཏེ། གཞན་གྱིས་བཀྲི་
བར་མི་བཏུབ་དང༌། ཞེས་སོ། །
རྟག་ཏུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ཆོས་སྒོམ་པ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དེ་འཛིན་
འཆང་སོགས་བྱེད་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པ་དང༌། འདི་ཆོས་མཆོག་ནས་ཏེ་མཐོང་ལམ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

92

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་བར་མ་ཆད་དུ་སྦྱོར་བས་སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གསར་དུ་ཐོབ་
པའི་རྟེན་དང༌། དེ་ཕྱིན་གྱི་ཟག་མེད་སྐྱེད་པའི་རྟེན་ནི་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བ་དང༌། འདི་མཐོང་ལམ་ནས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་ཉེ་བ་དང་ཞེས་དང༌། ཟག་མེད་གསར་པར་བཤད་པས་སོ། །སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་

ལོངས་སྤྲུལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང༌།འདི་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་ལས། ས་བདུན་རྗེས་འབྲེལ་དྲི་མ་རྣམས། །མངལ་སྦུབས་དྲི་མ་དག་དང་མཚུངས། །མངལ་སྦུབས་བྲལ་འདྲ་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བཞིན། །ཞེས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་བཙའ་
བར་ཉེ་བའི་མངལ་སྦུབས་ལྟ་བུ་དང༌། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་མངལ་སྦུབས་ལས་གྲོལ་བ་བཙས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུར་གསུངས་ཤིང༌། འདི་མདོ་ལས་སྦྲུམ་མ་བཙའ་བར་ཉེ་བའི་དཔེས་གསུངས་པས་སོ། །
སྔ་མར་ས་དང་པོ་བཤད་ཀྱང་འདིར་བྱང་ཆུབ་ཉེ་བ་དེ་ལ་བཤད་ཟིན་པས་ས་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་ངོ༌། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགོད་པ་
ན༑ གཞན་གྱི་དོན་དང༌། ཡོན་སྐྱོན་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་མཐོང་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་འཕེལ་
འགྲིབ་དང་སྐྱེ་འགག་ཀུན་བྱང་སོགས་མི་མཐོང་བ་ནི་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་དང༌།འདོད་ཁམས་དང་ཁམས་གཉིས་དེ་དག་སོགས་གསུམ་དུས་གསུམ་སོགས་སུ་མི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང༌། སོགས་པས་ཁམས་གསུམ་ལ་སོགས་པར་མི་དམིགས་པ་དང༌། གཟུགས་དང་སོགས་པས་ཚོར་སོགས་ཀྱི་རང་

བཞིན་ལ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་དང༌། གཞལ་བསམ་དུ་མེད་པར་ཞེན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

93

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པའི་རློམ་པ་མེད་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པ་འགོག་པ་
དང་འབྲས་བུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་དེའི་མཚན་མ་རྒྱུ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་
ཚོར་སོགས་ཀྱི་ཡང་དེ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་
པོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། །རྣམ་གྲངས་སུ་ན་འདི་དག་གཟུགས་སོ་ཞེས་སྤྱི་ཙམ་དུ་དང༌། འདི་དག་གཟུགས་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་མཚན་མ་ཞེས་མཚན་ཉིད་དུ་དང༌། འདི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་མཚན་གཞིར་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། །དེ་ལྟར་གཞན་
དོན་བྱེད་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་རྟོགས་པ། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ། ཆོས་ཉིད་དུ་མི་རློམ་པ། ཆོས་ཅན་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཆ་ནས་སྔར་བཞག་པ་དེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རྣམ་ཀུན་དོན་ཡོད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང༌། བྲི་འཕེལ་མེད་
པའི་དོན་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བ་ལ་དབང་བའི་རྟེན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ལྷག་མ་རྣམས་མཐོང་བ་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པ་དང༌། འདིས་དང་པོ་ནས་ཡོད་ཀྱང་དགུ་པ་ནས་སོ་སོ་རིག་བཞི་ཐོབ་པས་དེའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པས་གཙོ་བོར་དེ་ལ་བཞག་གོ །
གཟུགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པར་བསྒོམས་པས་
སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། འདི་ས་བཅུ་པ་ནས་ཏེ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་གསུངས་ལ་སྔ་མ་རྣམས་མཐར་མ་ཐུག་ཅིང་སངས་རྒྱས་སར་སྦྱོར་བ་མེད་པས་སོ། །ཡུམ་འདྲི་བ་སོགས་ལ་ལོ་སྐོར་དུ་དང་ཟླ་བ་དང་ཞག་ཏུ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་མི་འདོར་བ་ནི་ས་མཚམས་ལའམ་ས་མཚམས་ཀྱི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

94

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྦྱོར་བའོ། འདི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་ཏེ་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནི་དེ་ལྟར་
ས་མཚམས་ཀྱིས་ཕྱེ་ནས་བྱེད་མི་དགོས་པས་སོ། །
འདི་ནི་སྦྱོར་བ་བཅུ་བཞིའི་རྒྱུར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་

བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་ལྔ་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་དུ་སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་བ་བཅོ་ལྔ་སྟེ་སྤྱིར་ན་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུའོ། །དེས་ན་སྦྱོར་ལམ་དུ་བཞག་པ་བཞི་ལ་ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལ་ཉེ་བར་གསུངས་པས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དེ་དག་འཇོག་པ་མི་འཐད་ལ།བྱང་ཆུབ་ཉེ་བ་མཐོང་ལམ་ནས་བཞག་ཅིང་སྦྱོར་ལམ་དུ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ལ་སྒོམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་ཐོབ་པས་མི་སྐྲག་པའི་ཕྱིར་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་འབྲེ་ཨར་གྱིས་བཅོ་ལྔའི་ས་མཚམས་དེ་
ལྟར་བཞག་པ་ཉིད་རིགས་སོ། །བུད་དྷ་ཤྲཱིས་ས་མཚམས་དེ་ལྟར་བྱས་པར་འཆད་པ་
ནི་དེའི་འགྲེལ་པ་ན་མེད་ལ་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་སུ་བྱེད་ནའང་ཉི་ཤུ་པ་གནས་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ནི་བུད་དྷ་ཤྲཱིའི་ནོར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི།སྦྱོར་བ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་རྒྱན་སྣང་ལས། འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་གནས་པ་མི་སྦྱོར་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ཟབ་པ་ཉིད་དང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཉིད་དང་ཚད་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ༑ །དེ་ནས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལས་དང་པོ་པས་ནི་
ཚེགས་ཆེན་པོས་འཐོབ་པོ། །དེ་ལས་གཞན་པས་ནི་ལུང་བསྟན་པ་དང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་བདེ་བླག་ཏུ་ཐོབ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་དང་མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

95

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །
དེ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་པ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དང༌། གཟུགས་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི། འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པས་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྔ་མ་ཁོ་ནར་ལོ་བསྐོར་གྱི་སྦྱོར་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་ཡིན་པས།སྦྱོར་བའི་གོ་རིམ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ནི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་ཡིན་ལ།
འོན་ཀྱང་དང་པོ་ལྔ་དྲུག་པའི་གོང་དུ་སྐྱེས་པར་མི་བཟུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དྲུག་པ་ལས་དང་པོ་པའི་སྦྱོར་བར་མི་རུང་བས་སོ། །དེས་ན་སྔ་མ་ལྔས་སྤྱིར་སྦྱོར་བ་སྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་སྐྱེད་པ་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་མ་ཞེན་པ་དགོས་པས་དང་པོ་གཉིས་དང་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་འབྱུང་བར་དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །
ས་མཚམས་ལ་ཡང་ཀུ་མཱར་ཤྲཱིས་དེ་ལ་དང་པོ་ལྔ་ནི། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་

བསྡུས་ལ། བཅོ་ལྔ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱིས་བསྡུས་སོ། །ཞེས་དང༌།
ཚིག་གསལ་ལས། འདིར་ཡང་སྦྱོར་བ་ནི་ཉི་ཤུ་ཞེས་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་ཆར་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྦྱོར་ལམ་ལ་བཞག་པ་གཉིས་མི་འཐད་པ་རྟོགས་སླ་ལ།ཤེར་འབྱུང་གིས་དེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གཅིག་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་དགུ་དང་ཁྱད་པར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

96

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གྱི་ལམ་ལ་གསུམ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རིམ་
པས་ལམ་ལྔ་བསྡུས་པའི་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཐོང་ལམ་དུ་དྲུག་པ་
དང་སྒོམ་ལམ་དུ་ཟག་མེད་གསར་པ་དང་རྒྱུན་མཐར་ས་མཚམས་བཞག་པ་ཆེར་ནོར་
རོ༑ །སྔ་མ་རྣམས་རང་བཞིན་ལྔ་གནས་སྐབས་བཅུ་བཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉི་ཤུ་པར་འཇོག་པ་ཡང་བརྟགས་ན་མི་འཐད་དེ།སྦྱོར་བ་དང་པོ་ལྔའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ན་དྲུག་པར་འགའ་ཏེ། དེ་ནི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་བར་གསུངས་པ་དང་ཡུམ་ལ་སྐྲག་པ་སྐྱེ་བས་སོ། །རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་སུ་ཞེན་པ་འགོག་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་ན་དང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་དང་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་ན་དེ་འོག་གསུམ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་དགོས་པས་སོ། །
བཞི་པ་ལ་བཞི། ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན། དོར་བྱ་སྐྱོན། ཤེས་བྱ་མཚན་ཉིད། རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེ་དག་གི་ཕན་ཡོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་གསུངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྟེ་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ན་དེའི་རྒྱུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་སོ༑ །མདོའི་འབྲེལ་ནི།སྦྱོར་བ་ཐ་མའི་ཚེ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོ་ལ་བདུད་ཀྱིས་བར་ཆད་

བྱ་མི་ནུས་པར་གསུངས་པ་ལ་དེ་གང་གི་མཐུ་ཡིན་པ་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞིའོ། །དེ་གང་ན། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་
པ་དང་སོགས་པས་ངེས་པར་འཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བར་རོ། །དེ་ལ་བཅུ་གསུམ་གྱི་

མིང་རྩ་བར་མ་བྱུང་ཡང་འཕགས་པས་མདོའི་དོན་བླངས་ནས་མིང་འདོགས་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འབྲང་ངོ༌། །འདི་དག་ལམ་གང་ན་ཡོད་པ་ལ་ཀུ་མཱ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

97

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ར་ཤྲཱི་ནི། བཞི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ནས་བཅུ་ས་བཅུ་ལ་འཇོག་པར་འདོད་པ་ནི་བཅུ་བཞིའི་
གྲངས་སྒྲིག་པ་ཙམ་ཤེས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་སྣང་ངོ༌། །འོན་ཀྱང་ཚིག་གསལ་ལས། ཡོན་
ཏན་འདི་དག་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལྡན་མོད་ཀྱི་ལེགས་པར་འབྱོར་
བ་ནི་དྲོད་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་ཁས་བླང་ངོ་། །ཁ་ཅིག་སྐྱོན་རྣམས་སྦྱོར་བ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་ཡོན་ཏན་འདི་དག་སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ་ཉི་སྣང་ལས།སྦྱོར་བའི་ཕན་ཡོན་བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཡང་ཕན་ཡོད་དུ་བཞེད་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ནུས་པ་དང་ནུས་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱ་བས་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་དེ་ལ་ནི་བཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པ་བཅུ་གསུམ་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་རིགས་བྱིན་གྱིས་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་
བྱས་ནས་མིང་དོན་དང་སྔ་མ་རྣམས་གང་ཟག་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་སྦྱོར་བའི་འབྲས་ལྡོག་ཏུ་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སྔ་མ་འབྲས་བུ་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་ནས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་

ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞིར་སོ་སོར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འཐད་དེ།ཕྱི་མ་བཅུ་བཞི་སྦྱོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་ཞེས་གང་ཟག་གི་འབྲས་ལྡོག་ཏུ་བཤད་ཅིང་དང་པོ་གཉིས་ལྟ་བུ་མིང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་བཞི་པ་ལྟ་བུ་མིང་དོན་གོ་བཟློག་པ་ཡང་སྣང་བ་དང༌། འགྲེལ་པར་སྔ་མ་བཅུ་བཞི་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཡོན་ཏན་སྦྱར་བས་འོག་མ་རྣམས་
ཀྱང་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་ན་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞིར་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ་འདོད་ན།སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་སོགས་སུ་ཡང་མ་ངེས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

98

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བགྲང་རྒྱུ་ནི་དང་པོ་བཅུ་བཞི་ཡིན་ལ།སྦྱོར་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་དེ་དག་ཏུ་དབྱེ་ཡོད་པའི་
རྒྱུ་མཚན་དུ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་མཁན་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་སོགས་འོག་མ་བཅུ་བཞི་
པོ་དེ་དག་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་འབྱུང་ཞིང་འཐོབ་པས་ཞེས་པ་སྟེ། སྡོམ་པ་བསྲུང་མཁན་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བས་དེ་གཉིས་སྡོམ་པའི་ཡང་ཕན་ཡོན་དུ་འགྱུར་
བ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་འོག་མ་རྣམས་ཐོབ་པས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཞིང་ལྡན་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་ཚུལ་འདི་རིག་པར་བྱའོ། །བཅུ་བཞི་པོ་དེ་གང་ན།སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་
ནི་དང་པོ་སྟེ། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བ་དང་སྟོན་པ་དང་འཆང་བ་དང་ཀློག་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌།སྒོམ་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐུས་བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་གྱིས་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་
ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤཱ་རིའི་བུ་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་ཚད་མེད་གྲངས་མེད་པ་དག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚད་མེད་གྲངས་མེད་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཞུགས་ཤིང་འཚོ་སྐྱོང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་སྙེད་ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བ་ནས་སྒོམ་པ་ལ་དགོངས་པ་མཛད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པ་ནི་གཉིས་པ་
དང༌། སྔ་མའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

99

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་ནི་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་དཔེར་ན་དགྲའི་
མཚོན་བཅག་པ་དང༌། གཉེན་ལ་གོ་བསྐོན་པ་དང༌། ལག་ཏུ་མཚོན་ཆ་གཏད་དེ་དཔའ་
སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ནི་
བཞི་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་དང་མི་འབྲལ་བའི་དོན་“ཆེན

1

་པོ་ཉིད་དང་སོགས་པས་བདེ་
འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་འཚང་རྒྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སུ་ཡང་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཆེ་བ་ནི་ལྔ་པ་དང༌། བར་ཏ་ནི་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཡུམ་དར་བར་དཔྱད་པའི་གནས་སུ་ཡུམ་འདྲི་བ་སོགས་ནི་དྲུག་པའོ། །
འདིར་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདས་ནས་ཡུམ་འདི་ལྷོ་ཕྱོགས་དང་དེ་ནས་ཡུལ་བར་ཏ་ནི་དང༌། དེ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་དར་བར་གསུངས་པ་དང༌།
ཡང་མདོ་དག་ལས། ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན།ལྷོ་ཕྱོགས་ནི་
ཨོད་དྲའི་ཡུལ་དང༌། སིང་གྷ་ལའི་གླིང་ལ་སོགས་པའོ། །བར་ཏ་ནི་ལྷོ་བྱང་གཉིས་ཀྱི་
བར་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་སོ། །བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བོད་ཡུལ་ཡན་ཆད་ཨུ་རྒྱན་
དང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་མན་ཆད་དོ། །ལྷོ་བྱང་ནི་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་པར་འདོད་དོ༑ །གཞན་ནི་བར་ཏ་ན་ནི་ཤར་ཕྱོགས་དང་བྱང་གི་ཕྱོགས་རྒྱ་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདས་ནས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ལྷོ་
ཕྱོགས་ནས་ཡུམ་དར་བར་བྱས་པས་དང་པོར་དེར་དང༌། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་དེ་ནས་རྒྱ་དང་བོད་ལ་སོགས་པར་དར་བའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ཞེས་པ་

1 ཚན

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

100

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནི་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་གནས་པ་ལ་ཕྱེད་ཕྱེད་དུ་བྱས་པས་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་བཅུའོ། །དེ་
རེ་རེ་ལ་ལེའུ་རེ་རེར་བྱས་པས་བཅུ་སྟེ། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་དང༌། ལུང་གི་
ལེའུ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དེ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་ཕྱིར་མི་འོང་རྒྱུན་
ཞུགས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང༌། ལྷག་མཐོང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་
དང༌། མངོན་པ་མདོ་སྡེ་འདུལ་བའི་ལེའུ་གསུམ་སྟེ་དགུ་དང༌། རྟགས་ཙམ་གྱི་ལེའུའོ། །
ཁ་ཅིག་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པ་ན་ལྔ་བཅུ་པ་གཉིས་ལས་སྔ་མ་ལ་ནི་གཟུགས་སྟོབས་ཤེས་རབ་སོགས་འཕེལ་ལ།ཕྱི་མ་ལ་ནི་དེ་དག་འགྲིབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་མཐའ་བསྟན་པ་འགྲིབ་པའི་དུས་ཀྱང་ལྔ་བཅུ་པ་ཕྱི་མ་དང་འདྲ་བས་
ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ཞེས་གདགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལྔ་སྟོང་ལས་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ནི་གནས་པ་དང་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ནི་འགྲིབ་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་གནས་དུས་ལ་མི་བགྲང་ངོ༌། །"དེས

1

་ན་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ནི་དེ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་ལ་མི་ཟེར་གྱི་འགྲིབ་པའི་དུས་
ཙམ་ལའོ། །ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཞི་བ་འཚོའི་བཞེད་པ་སྟེ། གནོད་འཇོམས་ཆེ་བར།དེ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་གནས་པའི་དུས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱར་འགྱུར་ཏེ་ཊཱི་ཀ་འདི་དང་འགལ་བར་སྣང་བ་ཤན་ཏ་རཀྵི་ཏེའི་བསམ་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་
པའི་ལེའུ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུའི་བར་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་
བསམས་པ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པའི་ལུགས་ལ་ལ་ཇི་སྐད་ལ་ལ་ཇི་སྐད་དུ་འཆད་དེ།སྤྱིར་ལོ་ལྔ་སྟོང་མཐུན་ནོ་ཞེས་རང་ལུགས་དང་གཞན་ལུགས་གཉིས་བྱས་སོ། །འདིའི་རང་ལུགས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་མཐུན་ལ། ཤཱནྟི་པས་ཀྱང་ལོ་ལྔ་སྟོང་གནས་པར་

1 དེ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

101

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བཤད་དོ། །གནོད་འཇོམས་ཆུང་བར་ལྔ་བརྒྱ་གསུམ་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་རྒྱུན་ཞུགས་
གཉིས་ཀ་འཛིན་ལ་མིང་འདོགས་ཀྱང་དང་པོ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་གཉིས་
ཐོབ་པ་མང་བས་ཆོས་རྟོགས་ཤིང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མང་པའི་ཚིགས་དང༌། དེ་ནས་
གསུམ་ལ་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཤེས་རབ་སྒོམ་པ་དང་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཏིང་
ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་མང་བས་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་དུས་
ཚིགས་དང༌། དེ་ནས་གསུམ་ལ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དར་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཞིང་ལུང་ལ་སྤྱོད་པ་མང་བས་ལུང་གི་ཚིགས་དང༌། ཐ་མ་ལ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཡང་བཙན་པར་མི་བྱེད་ཆོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ཉམས་འོག་ཏུ་མ་ཚུད་པར་མཚན་མ་ཙམ་ཞིག་སྤྱོད་པ་མང་བས་མཚན་མ་ཙམ་གྱི་ཚིགས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་ཅི་ཙམ་འབྱུང་དྲིས་པའི་ལན་དུ། དེར་བྱང་སེམས་མང་དུ་འབྱུང་མོད་
ཀྱི་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་འཛིན་པ་ནས་སྒོམ་པའི་བར་ནི་ཉུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡུམ་འདྲི་བ་སོགས་མང་ཡང་དེར་བཤད་པའི་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་བྲལ་ལ་མོས་པ་ཉུང་བར་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མེད་པར་སྣང་ངོ༌། །ཕྱིན་དྲུག་སོགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་བདུན་པ་དང༌། ཚེ་འཕོས་ནས་ཀྱང་རྫོགས་བྱང་ལས་བརྩམས་པའི་གཏམ་སྐྱེ་མེད་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ནི་བརྒྱད་པ་དང༌། བདུད་དང་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་ལས་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་
དགུ་པ་དང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

102

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གི་སྦྱིན་སོགས་སྐྱེ་བ་ནི་བཅུ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་དམ་བཅས་པའི་
དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ནི་བཅུ་གཅིག་པ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་

བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཚང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བཅུ་གཉིས་པ་དང༌།ཕྱི་ནང་གི་བདོག་པ་འབྲས་བཅས་སྟེར་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ནི་བཅུ་གསུམ་པ་
དང༌། ཚེ་བརྗེས་ཀྱང་ཡུམ་ངེས་པར་འཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བར་རྣམས་

ཏེའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བར་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ངོ༌། །
སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་དེ་དག་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། །སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོར་སྦྱར་རོ། །བདུད་ཀྱི་མཐུ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དུ་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་
སྦྱོར་བ་ཡུམ་ལ་སྐྲག་སོགས་དང་བྲལ་བ་སྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོ་ལ་འབྱུང་ཞིང་འཐོབ་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཕར་ཕྱིན་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིའང་མཐར་

རོ༑ །སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགོངས་པ་དང༌།དེ་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་སྤྱན་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དང༌། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང༌། །ཡུམ་བྲིས་ཏེ་བཅངས་ཤིང་མཆོད་པའི་
ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་
གཉེན་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཏམ་བརྗོད་པ་རྙེད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གྲོགས་དང་མགོན་
མཛད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཚོལ་བའི་དགའ་བ་སྐྱབས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་དང་བ། དགེ་བ་ལ་སེམས་འཇུག་པའི་མགུ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང༌།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

103

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྦྱོར་བ་སྒོམ་མཁན་དེའི་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་
སྔར་སྲོག་ཆགས་མང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ལ་བསམ་
པ་དག་པར་མཁྱེན་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་མཛད་པ་དང་ཆོས་ཟབ་མོ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་
མངོན་པར་འདོད་ཅིང་ལྷག་པར་མོས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་
ཁྱད་པར་བ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་ཚང་བར་རྙེད་པའི་སྔོན་གྱི་དགེ་རྩ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བརྩོན་པ་
མི་འདོར་བའོ། །གྲངས་བཞིན་ནི་སྔ་ཕྱི་རྣམས་རེ་རེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྦྱོར་བའོ། །འོག་མ་འདི་དག་ལ་ཡོན་ཏན་དང་འབྱུང་ཞིང་ཞེས་དང་སྔ་མ་རྣམས་ལ་འཐོབ་པ་ཞེས་པ་སྦྱོར་བ་ནི་གཞུང་གི་གཅོད་མཚམས་མ་དག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེ་དག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་གསུངས་ཏེ་སྤང་བྱ་བདུད་ལས་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྐྱོན་གང་དག་གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བསྟན་དགོས་པས་སོ། །ཡང་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་བྲོད་པ་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་དགོས་པར་མ་ཟད་པའོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། ཡུམ་བསྒོམ་པ་ལ་བར་གཅོད་ཇི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཚན་བཞི་དང་དྲུག་ཏུ་བཅས་པ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ལམ་གང་དུ་ལྡན་པའི་ཚུལ་ནི། ཀུ་མཱ་ར་ཤྲཱིས་ཚོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་
གསུམ་ལ་བཅུ་ཕྲག་རེ་རེ་ཆོས་མཆོག་ན་དྲུག་གོ་ཞེས་སྨྲ་པ་ནི་ངེས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་ཚིག་གསལ་ལས། བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་སྒོམ་པའི་ལམ་ཕལ་བའི་བར་དུ་ལྡན་པར་བཞག་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྐྱོན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

104

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འདི་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་ལས་དང་པོ་པའི་ས་དང༌།སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ།
དེ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་ནི་རིམ་གྱིས་ལམ་གོང་མ་གོང་མ་ལ་ལྡན་ལ་སྐྱོན་ནི་ལམ་འོག་མ་
འོག་མ་ལ་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཚོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་གཙོ་ཆེ་
ལ༑ ཡ་མཐའ་ས་གཉིས་པ་ནས་བཤད་ཀྱང་ཕྲ་མོ་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འབྱུང་སྲིད་

པར་རྨི་ལམ་བསྟན་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
འོན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་འདོར་བ་བདུན་ནི་ལས་དང་པོ་པ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་གོ །འདི་དག་ཀྱང་ཁ་ཅིག་བདུད་ལས་མཚན་ཉིད་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་དེ་དང་འདྲ་བས་དང་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན་བདུད་ཀྱིས་གླགས་རྙེད་པ་ལ་བསམས་ནས་བདུད་ལས་སུ་གསུངས་
ཏེ། གནོད་འཇོམས་ཆུང་བར། དེ་ལ་བདུད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བདུད་
ཉིད་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཆོས་འཆད་པ་དང་ཆོས་ཉན་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་འདི་ལ་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་
བ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་བདུད་ཀྱི་ལས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་བདུད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །ཁ་
ཅིག་ནི་ཆོས་འཆད་པ་དང་ཆོས་ཉན་པའི་མིའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྐྱོན་ལས་བདུད་གླགས་ལྟ་ཞིང་བར་ཆད་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཡང་བདུད་ཀྱི་

ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐབས་དང་སྦྱར་ཞིང་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གསལ་བྱ་སྐྱོན། སེལ་བྱེད་གཉེན་པོའ།ོ །དང་པོ་ནི། ཡུམ་ཤེས་པར་རུང་བའི་ཤེས་པ་སུན་འབྱིན་པས་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བཞི་བཅུ་རྩ་
དྲུག་ཡོད་དོ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།སྦྱོར་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་པ་ཉེར་གསུམ་དང་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དང་པོ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

105

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས། རང་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང༌།སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་དང༌། ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པའི་བར་གཅོད་དོ། །དང་པོ་ནི།
སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་དུས་སུ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོང་དུ་སྦྱར་རོ། །ཚེགས་ཆེན་པོས་
ཡུན་རིང་མོ་ནས་ཡུམ་ཤེས་པ་འཐོབ་ཅིང་དེས་སྐྱོ་བ་དང༌།སྔོན་དང་ཕྱི་མཐའ་མ་བརྟགས་པར་ཡུམ་ཤེས་པའི་སྤོབས་པ་ཧ་ཅང་མྱུར་བ་སྐྱེ་ཞིང་དེས་རློམ་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ནི་སྤོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ས་གཅོད་ལྟར་ལེགས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ལུས་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཀླལ་བ་ཧ་ཧ་ཞེས་པ་རྒོད་པ་ལུས་སམ་ལུས་དང་འབྲེལ་བས་གཞན་ལ་ཀུ་རེ་བྱེད་པའི་སྟེགས་བཞིན་དུ་འདྲི་བ་སོགས་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཏེ་དེའི་རྣམ་གཡེང་དང༌། གཉེན་བཤེས་སོགས་ལ་
སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་བདག་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཕན་ཚུན་ཆགས་པ་ཡུམ་འདིའི་རོ་མི་མྱོང་ངོ་ཞེས་སྟེན་ལས་ལངས་ནས་གུང་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཏེ་དེའི་གཡེང་བ་དང༌། རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལུས་ཀྱི་
གསུམ་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་གྱིས་འཆད་པ་དང༌། རིགས་པ་མ་
ཡིན་པ་སེམས་ཀྱི་གསུམ་གྱིས་སྐྱེད་པའི་སོགས་པས་འཛིན་པ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
བར་རོ། །འདི་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་དུ་བཞག་པ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་པའོ། །
གསུམ་པ་ལ། གཉིས་ལས། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ནི།བྱང་སེམས་ཀྱི་

སྐྱོན་མེད་པར་མ་ཞུགས་པ་ལུང་མི་སྟོན་པས་ལུང་མ་བསྟན་པ་ན་བདག་ལུང་མ་བསྟན་ཏོ༑ །གང་དུ་སྐྱེས་པའི་གྲོང་ལ་སོགས་པ་མ་བརྗོད་དོ་སྙམ་པ་ཡུམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

106

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྟེ་མི་དད་ཅིང་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་དངོས་
སོ༑ །འོག་མ་དྲུག་གིས་ཡུམ་དོར་ནས་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་འཇུག་པར་ཁྱད་པར་མེད་
པ་ལ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བཞག་བ་ཙམ་མོ། །ཤིང་གི་རྩ་བ་དོར་ནས་ཡལ་ག་
སོགས་ཚོལ་ན་དེ་མི་འགྲུབ་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་
ཏན་གྱི་རྒྱུ་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་བོར་ནས་ཡལ་ག་སོགས་ལྟ་བུའི་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་ཡུམ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པ་ཉམས་
པ་དང༌། བཟང་མང་འོང་བའི་ཇོ་བོ་ལ་ཟན་སློང་བ་དོར་ནས་མི་འོང་བའམ་ངན་ཉུང་ཙམ་ལས་མི་འོང་བའི་ལས་མི་ལ་སློང་བའི་ཕྱི་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡུམ་བོར་ནས་དམན་སྡེ་ལ་འཇུག་པ་ནི།གྱ་ནོམ་པའི་རོ་འབྲས་བུ་
མཆོག་གི་བདེ་བ་མྱང་པ་ལས་ཉམས་པ་སྟེ། སྔ་མ་ནི་རྒྱུ་དང་འདི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་སོ། །
གླང་པོ་རྙེད་པ་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་མི་བྱེད་པར་དེའི་རྗེས་ལས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཚོལ་བ་ལྟར་ཡུམ་ལས་ཐེག་ཆེན་མི་འཛིན་པར་དམན་སྡེ་ལས་དེ་འཛིན་པ་ཚོལ་བ་ནི། དེ་ལས་དེ་རྙེད་པ་མི་སྲིད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པ་མཆོག་ཐེག་
ཆེན་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་ཉམས་པ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་སོ། །ནོར་བུ་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་མཐོང་ནས་དེ་རྨིག་རྗེས་ཀྱི་ཆུ་དང་

སྙོམ་པ་ན་དེས་ཚིམ་ནས་རྒྱ་མཚོར་མ་ཞུགས་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནོར་བུ་ལས་མ་ཐོབ་པའི་ཉམས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། ཡུམ་དང་དམན་སྡེ་སྙོམ་པ་ན་དེས་ཚིམ་སྟེ་ཡུམ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ན་དེ་ལས་འདོད་པའི་དོན་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པས་རྟག་ཏུ་ཆེད་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

107

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱ་བ་རྣམ་མཁྱེན་ལས་ཉམས་པ་སྟེ་རེ་རེའི་མཐར་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱར་བ་ནི་བཅུ་ཚན་དང་
པོའ། །ོཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་ཚད་དང་
མཉམ་པའི་ཁང་བཟང་བྱེད་འདོད་པའི་ཕྱ་མཁན་ནམ་ཤིང་བཟོ་མཁན་བཞིན་དུ་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལས་ཉམས་པ་
དང༌། ཁམས་སམ་མཁར་གྱི་རྒྱལ་ཕྲན་མཐོང་ནས་འཁོར་བསྒྱུར་ཡང་འདི་ལྟ་
བུའོ། །ཞེས་སྙམ་པ་དང༌། ཞག་དྲུག་ཅུ་པའི་འབྲས་ཆན་རྙེད་ནས་ཁ་ཟས་རོ་བརྒྱ་པ་འདོར་བ་དང༌། ནོར་བུ་རིན་ཐང་མེད་པ་རྙེད་ནས་ནོར་བུ་རིན་ཆུང་བ་དང་སྙོམ་པ་བཞིན་དུ་ཡུམ་བོར་ནས་དམན་སྡེ་ལས་རྣམ་མཁྱེན་ཚོལ་བ་ནི། གོང་ན་མེད་པ་ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་གསུམ་ལས་ཉམས་པ་སྟེ། ཉམས་པ་དྲུག་ལས་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཐེག་
དམན་གྱི་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་གཅིག་དང་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་
ལྟར་ཐེག་ཆེན་དང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དུ་གཉེར་ཡང་དེ་དག་ཡུལ་འདིའི་དོན་དང་དེ་ཁོ་ན་དེའི་རྒྱུར་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པས། རྒྱུ་འབྲས་སྔ་མ་གཉིས་དང་འོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་ལས་ཉམས་པ་མི་ཟློས་པ་ནི་མདོའི་དོན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱུ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་ཞེན་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤོབས་པ་དུ་མ་འབྱུང་བ་དང༌། ཡི་གེ་འདྲི་བ་ཉིད་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། ཡི་གེ་བྲིས་ཟིན་པ་ཙམ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ།
འདིར་ཡི་གེ་དང་ཡི་གེར་འདྲི་བའི་ཁྱད་པར་ནི་བྲིས་ཟིན་མ་ཟིན་ནོ། །ཡི་གེ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། མཉམ་དགའ་ལ་སོགས་པའམ་མ་ལ་ཡ་ལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

108

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོགས་པའི་ཡུལ་དང་སོགས་པས་ཁྱིམ་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་གྲོང༌། བཟོའི་བྱེ་བྲག་
བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར། ཚོང་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་གྲོང་བརྡལ། རིགས་བཞི་
གནས་པའི་ཕྱོགས་ལྗོངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་
པ་སོགས་ཀྱི་རྙེད་པ་དང༌། དཔལ་གྱི་དར་དཔྱངས་བཅིང་བ་སོཊ་ཀྱི་བཀུར་སྟི་དང༌།
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ་སྙན་པའི་རོ་མྱང་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་བདུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཚོལ་བ་སྟེ་རེ་རེའི་མཐར་
ཞེས་བྱ་བ་སྦྱར་བ་ནི་བཅུ་ཚན་གཉིས་པའོ། །ཡང་ན་འདི་ཡང་ཐེག་ཆེན་འདོར་བའི་རྒྱུར་བྱས་ནས་བརྒྱད་དུ་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ནི། བདུད་དགེ་སློང་གི་ཆ་བྱད་དུ་འོངས་ནས་ངེད་ཀྱི་མདོ་སྡེར་ཇི་
ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཡུམ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་སོགས་ཡུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བར་དུ་དབྱེན་བཅུག་ནས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌།ཡུམ་ལྟར་སྣང་བའི་མདོ་སྡེ་སྟོན་པའི་བཅོས་མ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་དང༌། བདུད་ཀྱིས་རང་

ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་སྤྲུལ་ནས་དེ་ལ་འདོད་པ་སྐྱེད་དུ་བཅུག་པས་དད་པ་དང་འདོད་པའི་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་དད་པ་དང་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བ་སྔ་མའི་གསུམ་ཚན་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གཞུང་འདི་གོང་དུ་བཤད་པ་ནི། དོན་གྱི་འབྲེལ་དབང་བཙན་པར་བྱས་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང༌། རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྔ་མ་ཉན་པ་པོ་དང༌། སྔ་མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།ཉན་པ་པོ་སྔ་མ་དང་འཆད་པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་བས་འཚོགས་པའི་ཆོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

109

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་སྟོན་ནོ། །གང་ཡང་རུང་བས་ནི་དེ་ལས་བཟློག་ན་ཡང་སྐྱོན་དུ་
བསྟན་ཏོ། །གྲངས་བཞིན་དུ་ནི་ཉན་འཆད་དང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་སྦྱོར་བའོ། དག་ནི་གཉིས་
ཚིག་སྟེ་འོག་མར་ཡང་དེ་གསུམ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེ་དག་གང་ན། ཉན་པ་པོ་ཡུམ་འབྲི་བ་སོགས་ལ་འདུན་པ་ཆེ་ལ་འཆད་པ་པོ་
སྙོམ་ལས་ལེ་ལོ་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་གཅིག་ཡུལ་འདིར་ཉན་འདོད་ལ་ཅིག་ཤོས་ཡུལ་གཞན་དུ་འཆད་འདོད་ན་འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་དང༌། ཆོས་གོས་སོགས་ལ་“འདོད

1

་ཆེན་ཆུང་ཞིང་
ཆོག་ཤེས་པ་དང་དེ་ལས་བཟློག་པ་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌།

བསོད་སྙོམས་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དང་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་གིས་དང༌། དགེ་ཞིང་འདུན་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཡུམ་འདྲི་བ་
སོགས་འདོད་པ་དང༌། དེ་ལ་མི་དད་ཅིང་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཡུམ་

འདྲི་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བར་མི་འདོད་པས་དང༌། ཡོ་བྱད་གཞན་ལ་གཏོང་བ་དང་དེ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པས་དང༌། ཆོས་གོས་སོགས་འཆད་པ་པོ་ལ་སྦྱིན་འདོད་པ་དང་དེ་མི་ལེན་པས་དང༌། ཆོས་ཀྱི་མགོ་སྨོས་པས་ཐམས་ཅད་གོ་ཞིང་ཚིག་ལྷུར་མི་ལེན་པ་དང་
རྣམ་པར་སྤྲོས་པས་གོ་ཞིང་ཚིག་ལྷུར་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌། མདོ་ལ་སོགས་པའི་
གསུང་རབ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང༌། དེ་དག་མངོན་པར་མི་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌། སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིན་དྲུག་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ལ་སློབ་པར་
འདོད་པ་དང་དེ་ལས་བཟློག་པས་དེ་དང་མི་ལྡན་པས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་ཡང་

1 འབོད

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

110

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྦྱར་བ་ནི་བཅུ་ཚན་གསུམ་པའོ། །ཉན་པ་པོ་སྔ་མ་དང་འཆད་པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་སྦྱར་བ་
སྔར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་ཐབས་མཁས་
དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པས་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པས་དང༌།ཚིག་དོན་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་དེ་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་དང༌། ཡུམ་ཡི་གེར་འདྲི་བ་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་དུ་འདོད་པ་དང་དེའི་བར་དུ་མི་འདོད་པ་དག་གིས་དང༌། འདོད་པའི་འདུན་པས་མཚོན་པའི་གནོད་སེམས་དང་གཉིད་རྨུགས་དང་རྒོད་འགྱོད་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བ་དང་དེ་ལྔ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བ་བཞིའོ། །འདིར་བཅུ་ཚན་མ་རྫོགས་པར་བཞིའི་གྲངས་སྨོས་པ་ནི་ལྔ་དྲུག་གཉིས་ཚོགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དགར་བའི་ཆེད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། འཆད་པ་པོ་སྔ་མ་དང་ཉན་པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་འབྲེལ་བས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་སྟོན་ཏོ། །གཅིག་བུ་སྟེ་དབེན་པ་དང་འཁོར་གྱི་འདུ་འཛི་ལ་མངོན་པར་དགའ་
བ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌། ཉན་པ་པོ་འཆད་པ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་བཞིན་དུ་དེའི་གོ་
སྐབས་མི་འབྱེད་པ་ཉིད་དང་ཉན་པ་པོ་ཕྱི་བཞིན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་འབྲང་བར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་འདོད་པ་དང་དེ་སྦྱིན་པར་
མི་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌། གང་ན་སྲོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་
བར་འདོད་པ་དང་དེར་འགྲོ་བར་མི་འདོད་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱོར་བ་བཞི་སྟེ་བཅུ་ཚན་བཞི་པའོ། །འཆད་པ་པོ་སྔ་མ་དང་ཉན་པ་པོ་ཕྱི་མ་ལ་སྦྱོར་བ་སྔ་མ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་མུ་གེ་སོགས་དང༌། ཆོམ་རྐུན་པ་དང་སོགས་པས་རྔོན་པ་པ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

111

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོགས་པས་དཀྲུགས་པ་སྟེ་གཅེས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང༌། དེར་འགྲོ་
མི་འདོད་པས་དང༌། འཆད་པོ་གཙོ་བོར་འཛའ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་ལྟ་བས་ཉན་པོ་ཡིད་
མི་བདེ་བ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བ་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་ནི་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་ལ་སྔོན་དུ་རང་རང་གི་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་གཅིག་གཅིག་ལ་གཙོ་བོར་མཐུན་ན་ཆོས་སྤྱོད་བྱ་ལ་གཞན་དུ་ན་མི་བྱའོ་སྙམ་ནས་མ་མཐུན་པས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟ་མིན་ན་དཔོན་སློབ་ལོ་རྒན་གཞོན་གྱིས་

ཀྱང་སྐྱོན་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །
འདིར་དྲུག་མ་རྫོགས་པར་གསུམ་སྨོས་པ་ནི་ཐ་མ་གསུམ་ཚོགས་པའི་ཆོས་
སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དགར་བའི་ཆེད་དོ། །ཤེར་སྒྲོན་དུ་དཔོན་སློབ་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བ་བཅུ་བཞི་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་པ་དྲུག་ཞེ་གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཆད་ཉན་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་དང་ཞེ་གསུམ་པ་ལ་ཉན་པ་པོ་ཡང་གསུངས་པ་དང༌། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཞེ་གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤཱནྟི་

པས་ནི་འདི་གཉིས་ཀ་ལ་མ་སྦྱར་བ་ཚོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཉི་ཤུར་བཞེད་དོ། །རད་ཀིར་གྱིས་ཉེར་གཅིག་ནས་ཉེར་ལྔའི་བར་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པ་ལས་ཉམས་པར་
འདོད་པ་ནི་མདོ་འགྲེལ་ཚད་མ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །བཅུ་བཞི་དང་བདུན་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སྔ་མ་ཉན་པ་པོ་དང་སྔ་མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བས་གོ་རིམ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་བཀྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བརྗོད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

112

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ན་གཞན་དོན་དུ་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ལ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་སྟེ་མི་མོས་ཤིང་སྐྱོ་བ་
དང༌། ལྷ་རྣམས་དང་ཞི་བ་ཙམ་གྱི་བསྔགས་པ་བརྗོད་ན་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་རྒྱུན་
ཞུགས་སོགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་དོན་དུ་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་སྟེ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་
པོ་རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སོ། །འདི་གཉིས་འོག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་སྔ་མ་རྣམས་
རིགས་མཐུན་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཆེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགྲ་མང་བའི་དཔེས་སྦྱོར་བ་པོ་ལ་བར་ཆད་མང་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་དགོངས་པར་མཛད་ནས་སྲུང་བ་སོགས་བྱེད་པས་
སྦྱོར་བ་ལས་མི་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་བུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མ་ན་བར་གྱུར་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་རིམ་གྲོ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་རོ། །སྡུད་པར་ཡང༌། རྒྱུ་རྣམ་བཞི་ཡིས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་སྟོབས་ལྡན། །བདུད་བཞིས་ཐུབ་པར་དཀའ་ཞིང་བསྐྱོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། །སྟོང་པར་གནས་དང་སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་དང༌། །ཇི་སྐད་སྨྲས་བཞིན་བྱེད་དང་བདེ་གཤེགས་བྱིན་རླབས་ཅན། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས།སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་གཞག །མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཚུལ། དེའི་ས་མཚམས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་བསྟན། མཐད་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུགས་དགོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྡུས་དོན་མཁན་དང༌། སྔ་རབས་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཀུ་མཱ་ར་ཤྲཱི་ན་རེ། ཤེས་མཚན་
ཕྱོགས་ཆོས། བྱེད་མཚན་རྗེས་འགྲོ།ཁྱད་མཚན་ལྡོག་ཚུལ། བཞི་པ་རྟགས་ཀྱི་དཔག་

བྱའོ། །དེ་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་སྐྱེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་མཁྱེན་གསུམ་དང༌།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

113

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཞན་རྒྱུད་ལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཤེར་འབྱུང་
གིས། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་
རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་སྔར་བཤད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པས་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཤེས་མཚན་གྱི་དོན་དང༌།
ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་སྤྱིར་བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེས་པ་ན་ཁྱད་པར་གྱིས་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
ཁྱད་མཚན་གྱི་དོན་དང༌། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་བྱེད་པའི་ཁྱད་
པར་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བྱེད་པས་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཞེས་ཁྱད་མཚན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བྱེད་མཚན་གྱི་དོན་དང༌།བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་འབྲས་
བུའི་ཁྱད་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱེད་པའམ་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་རྒྱུར་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་བས་མཚོན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་དེ་ཇི་ལྟར་མཚོན་ཚུལ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་ནི།སྔོན་གྱི་མཁས་པ་དག་མཚན་ཉིད་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་མ་
གྲུབ་པ་དེར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེའི་ནུས་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་མཚོན་བྱ་དང༌།
འགའ་ཞིག་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་འམ་ལྔ་པོ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་པའམ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོན་ནོ་ཞེས་མཚོན་བྱ་དང་དེའི་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱའོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ནི་དེ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

114

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དགོངས་ནས་བྱས་ཆོས་ལ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །
དེ་ཡང་མདོ་ལས། ཡུམ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་སྐྱེད་པ་
དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་དུ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་འདིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པའོ་ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཡུམ་ནི་སྦྱོར་བ་སྟེ་མཚན་གཞིའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་སྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་སྟོན་པ་ནི་མཚོན་བྱའོ། །སྟོབས་བཅུ་སྐྱེད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་དུ་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་སྨོས་པས་ཤེས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་སའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་མཚོན་ཚུལ་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་མཚན་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་
སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པ་གང་དུ་སྒྲུབ་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་སའི་ཤེས་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ལ། སློབ་ལམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་མེད་པས་
མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་འདོད་ན་
ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའམ་དེ་
སྔོན་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་སྐྱེས་པ་ཤེས་པར་
བྱེད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན།སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོ་ལ་ཆོས་ཅན། དེ་ནམ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ན་སྦྱོར་བ་སྐྱེས་པར་གྲུབ་པས་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་སྐྱེས་པར་དཔགས་པ་དོན་མེད་དོ། །དེས་ན་འདིའི་འཁྲུལ་གཞི་ནི་ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་ཤེས་བྱེད་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་མ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུར་བསྟན་པས་བྱས་སོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

115

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་མཚན་ལ་མཁྱེན་གསུམ་དུ་འདིར་
གསུངས་པ་ནི། སྔར་རྣམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ཡུལ་
ཅན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དེ་མ་ཡིན་གྱི་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་
ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཞེ་བརྒྱད་ཤེས་པ་ལ་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་

མིང་མཚུངས་ཀྱང་མཁྱེན་ལུགས་མི་འདྲ་བས་དེ་ཁོ་ན་འཆད་པ་མི་འཐད་ཅིང༌།ཁྱད་མཚན་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞི་ཤེས་མ་གསུངས་པས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ནོར་
རོ༑ །བྱེད་མཚན་ཡང་སྤྱིར་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུའི་ཆ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི་ཁྱད་
མཚན་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་འགྱུར་བར་མ་ངེས་སོ། །ལུགས་གསུམ་པ་ཡང་རྨ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།རྩ་བར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཤེས་མཚན་ཉིད་བགྲངས་པ་དང༌།
འགྲེལ་པར་ཡང་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཤེས་པ་ཉིད་མཚོན་བྱེད་དུ་གསུངས་ཀྱི་དེ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པ་ཟུར་
ཙམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་སོ། །
མདོ་ལས་ཡུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་སྐྱེད་པར་གསུངས་
པ༑ བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་པ་འདིར་བསྡུས་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ཞེས་སྦྱར་ནས་ཤེས་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་
གསུངས་ཀྱི་དེ་སྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་མ་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་པའི་མཚན་
ཉིད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡང་སྦྱོར་བའི་སྟེང་གི་ནུས་པ་ལ་འདོད་ན་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་

རང་བཞིན་མཚོན་པར་སོང་ལ་དེ་ལྟ་ན་མཚན་ཉིད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་མཚན་དང་ཐ་མ་ལ་ལས་མཚན་དུ་གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ།སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚོན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

116

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱེད་ནི་ཐ་མ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐ་མའི་མཚོན་ཚུལ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་
པ་བཞིན་དུ་མཚོན་པརབྱེད་་ཅེས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མཚོན་པར་བྱེད་
པ་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གསུངས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྔ་མ་གསུམ་ཡང་
དེ་ཡིན་པས་སོ། །འཁྲུལ་པ་འདི་དག་ཀྱང་འདིའི་མཚན་མཚོན་དེ་དག་རྣམ་པར་བཞག་
འཇོག་མཚན་ཉིད་པར་བཟུང་བས་ནོངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང༌།ཁྱད་པར་གྱི་མཚོན་ཚུལ་
ལོ༑ །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། །མེའི་ཚ་བ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་ལོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྡོག་པ་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ལྡོག་ཆ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད། གཙོ་བོར་དོན་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་གཅོད་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད། དོན་ལ་མེད་ཀྱང་བློ་ངོར་དོགས་པ་སེལ་ “བའི1

་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལས་འདིར་གང་གཟུང་ཞེ་ན། ཚིག་གསལ་ལས། འདིར་ནི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་གཟུང་ངོ་དེ་ཡང་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་དང་བྱེད་པ་རྣམས་ཏེ།དེ་ལ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཐ་དད་པ་གསུམ་

ཆར་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་སྔ་རབས་པ་ལྟར་བྱེད་ན་བཀག་ཟིན་ལ། འོན་ཏེ་

1 བའ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

117

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་བོར་བྱས་ནས་དེ་དག་
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པ་
སོགས་སུ་འདོད་ནའང་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས་ཤེས་པ་རྣམས་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུར་
གསུངས་པས་ཐད་སོ་ཐད་སོར་འགལ་བས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལས་མཁྱེན་པ་གསུམ་གས་ཡུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཆེ་བ་ཤེས་པར་བྱེད་ན་གཞི་
ཤེས་ཀྱིས་ཆོག་པས་གཞན་གཉིས་དོན་མེད་དོ་སྙམ་པ་ལ་ཤེས་པར་བྱེད་པར་
མཚུངས་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་འདིའོ་ཞེས་ཁྱད་མཚན་གྱིས་སྟོན་ཞེས་འཆད་པ་ནི།
ཤིན་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ཁྱད་མཚན་གྱིས་དམན་མཆོག་གི་ཁྱད་ཆེ་བ་ནི་ཉན་རང་
དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡིན་ལ། འདིའི་གཞི་ཤེས་ནི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་འབྱུང་བ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཤེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སོ། །
འདི་ཡང་ཁྱད་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞི་ཤེས་མ་སྨོས་པས་
འཁྲུལ་གཞི་བྱས་ཏེ་དེ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མ་ཤེས་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་

དོན་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཉན་ཐོས་ལ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ནི་སྔར་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཡང་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེས་དོན་ཅི་
ཞིག་བྱ་སྙམ་པ་ལ་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཁྱད་མཚན་གྱིས་བྱེད་པར་
བཤད་པ་ཡང་ནོར་ཏེ། འགྲེལ་པར་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱས་པ་
རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཞེས་ཁྱད་མཚན་གྱིས་མཚོན་པར་བྱས་པའི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པར་
གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་འདིས་ནོར་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཇི་བཞིན་དུ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

118

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟོགས་པར་འདོད་པ་ནི་ལྷ་དགའ་བར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། ཤེས་
ཁྱད་བྱེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པས་ཤེས་པ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
བར་རང་རང་ལ་ལྟོས་ན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་
མོད་འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་བཞི་པོ་འདི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་དགོས་པས། དེ་ལ་
ལྟོས་ན་མཚན་ཉིད་ཐ་མ་འདི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་ཁྱད་པར་ནི་ཕལ་ཆེར་དོན་གཞན་
ལྡན་པ་དང་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ནི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མཚོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱ་རོག་གིས་ཁང་བཟངས་མཚོན་པ་ལྟར་དེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱས་པ་ཙམ་མོ། །འབྲས་བུས་རྒྱུ་མཚོན་པ་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་ཡང་གངས་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཞེད་དེ།རྩ་འགྲེལ་
གྱི་དགོངས་པའོ། །ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱ་ཁྱད་པར་མེད་ལ་སྐད་དོད་ཀྱང་གཅིག་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་བོད་རྣམས་འཆད་པ་མི་འཐད་གསུངས་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་འབྱུང་བས་མཚོན་བྱ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་མ་སྦྱར་ན་ལེགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱེད་སྒྲུབ་དང་ལས་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་འཚེད་པ་ཞེས་པ་གང་འཚེད་པ་དང༌། གང་གིས་འཚེད་པ་བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཚིག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་སུ་དྲང་དུ་རུང་བ་བཞིན་དུ།མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་ཡང་གང་གིས་མཚོན་པ་དང་གང་མཚོན་པའི་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་དང་པོ་གསུམ་གང་གིས་མཚོན་བྱེད་
དང་ཐ་མ་གང་མཚོན་བྱ་རུ་མཛད་དོ། །བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ལ་སློབ་དཔོན་
གྱིས་བྱེད་སྒྲུབ་དང་ལས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ། །དེས་ན་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ལྟ་བུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

119

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤེས་བྱེད་དང་ཤེས་བྱ། སྟ་རེ་དང་ཤིང་ལྟ་བུ་གཅོད་བྱེད་དང་གཅད་བྱ་ཡུལ་ཅན་དང་
ཡུལ་ལྟ་བུ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱ་སོགས་ལ་བྱེད་སྒྲུབ་དང་ལས་སྒྲུབ་ཏུ་འཇོག་པས་
མཐའ་ཡས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་སྒྲུབ་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན།
གསུམ་པོ་འདིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན། མཚོན་བྱེད་
ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བའི་སྟེང་གི་རང་དོན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང༌། གཞན་དོན་ཕྲིན་ལས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཉིས་
མཚོན་པར་བྱེད་པས་ནུས་པ་དེ་གཉིས་མཚན་གཞིའམ་མཚོན་བྱའོ། །མཚོན་ཚུལ་ནི།ཞིང་ལས་སྟོན་ཐོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་དེ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་ལྟར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་
ཁྱད་པར་བ་རྣམས་སྦྱོར་བ་ལས་འབྱུང་བར་མཐོང་བ་ན་སྦྱོར་བ་ལ་དེ་དག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་དཔོག་གོ །དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྤྱིར་ནུས་པ་ཡོད་པར་མཚོན་པས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་མཚོན་ལ། དེ་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ལ་ཁྱད་མཚན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པར་གོ་བར་བྱས་པས་གཞན་ལྡན་རྣམ་
གཅོད་དུ་མཚོན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་ངོ་བོའམ་འབྲས་བུའམ་རྒྱུར་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་གསུམ་
གས་ནུས་པ་མཚོན་ཀྱང་མཚོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཐ་མ་ལ་ལས་སྒྲུབ་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སྔ་མ་གསུམ་
གྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །ནུས་པ་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

120

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཚོན་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དངོས་པོ་ཐ་མི་དད་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། འདི་དག་རྣམ་
པར་བཞག་འཇོག་གི་མཚན་མཚོན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །འདི་མཚོན་བྱ་
ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་དུ་རུང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀ་དང་
འབྲེལ་བར་མ་སྨྲས་སམ། ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་
བོ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་མཚོན་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་བྱེད་སྒྲུབ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ།སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་མི་མཚོན་པས་བྱེད་སྒྲུབ་ཏུ་མ་བཞག་ལ། སྔ་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་དེ་ལས་བཟློག་པས་བྱེད་སྒྲུབ་ཏུ་བཞག་གོ །འོ་ན་དེ་དག་མཚན་གཞི་དང་དངོས་པོ་ཐ་དད་པས་མཚན་མཚོན་དུ་མི་རུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་བུམ་པ་ཡང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཧ་ཆང་ཐལ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱས་པ་ལ་དེས་མཚོན་ནོ་ཞེས་མཚན་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱེད་པ་དང་
ལས་ཀྱི་དོན་དང་མཚོན་ཚུལ་རྣམས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཞིབ་པར་མ་བྱུང་
བས་རྟོགས་དཀའ་བར་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་གཏིང་ཚུགས་པར་བྱས་པས་བློ་གསལ་རྣམས་ཡིད་དགའ་བར་བྱོས་ཤིག །
གཉིས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཅིག་ངེས་པར་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་དོན་
དུ་གཉེར་བ་ན་དེའི་རྒྱུ་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་ལ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་རྟོགས་པ་མཐར་
ཐུག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་དགོས་པས་དེ་ལ་ཤེས་མཚན་དང༌། དེ་ལ་ཡང་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མི་སྣང་ན་རྟོགས་པ་ཙམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

121

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་མཚན་དང༌། ནུས་པ་དེ་
གཉིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཡང་ཡོད་ན་དཀའ་བ་དུ་མ་སྤྱད་དགོས་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་
ལ་འཇུག་པ་ལྡོག་པས་དེ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་ཁྱད་མཚན་དང༌།སྦྱོར་བ་དེ་རང་གི་ངོ་
བོ་སྤངས་རྟོགས་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་མ་བསྟན་
དགོས་པས་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དེ་ཡིན་
ནོ༑ །འདིས་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་བའི་དགོས་པ་དང་གྲངས་ངེས་པ་ཡང་བསྟན་ཏོ༑ །གསུམ་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་བཞག་སྟེ།སྦྱོར་བ་སྒོམ་རེས་
ཀྱིས་འདི་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སྒོམ་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། “མཚམས1

་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྐྱོན་གྱི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་དེ། ཡོན་ཏན་བླང་བ་དང་སྐྱོན་དོར་བའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །ཚིག་གསལ་ལས།སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་མཁྱེན་གསུམ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། སྐྱོན་
གྱི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོ་ལ་དགོངས་
པར་མཛད་པའི་འཐད་པར་ཡུམ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ན། ཇི་ལྟར་དེ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གང་ལགས་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་

1 མཆམས

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

122

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་བཤད། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན། བྱེད་པ་གང་གིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་
དེའོ། །གང་དུ་ན།སྦྱོར་བའི་“མཚན1

་ཉིད་དུའོ། །དེ་ལ་དུ་ན། མཚན་ཉིད་དེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་བྱེད་པའི་“མཚན2

་ཉིད་དོ། །ཡང་ནི་མཚན་ཉིད་དེའི་ངོ་བོ་
ཙམ་བསྟན་པར་མ་ཟད་དབྱེ་བ་ཡང་སྟོན་པའོ། །ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན།བྱ་བ་གང་དེ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བ་སྦྱོར་བ་དེའོ། །གང་དུ་ན། མཚོན་བྱེད་དེ་མཚན་
ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཟད་མཚོན་བྱ་ཡང་མཚན་ཉིད་དུའོ། །དེ་གང་ན།སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གོ །ཤནྟི་པས། འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་
པར་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་དང་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཚོན་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་དེ་ལས་སུ་སྒྲུབ་པའོ། །
དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཞེས་དང༌། ཤེར་སྒྲོན་དུ་ཡང༌། འདིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་སྐྱེད་པར་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་དང་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང༌། འདི་དག་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་མཚན་ཉིད་ནི་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་གཉིས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན་སྦྱོར་བའི་
མཚན་ཉིད་ནིའོ། །གྲངས་དུར་ན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་བཟུང་ཞིང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
1 མཆན
2 མཆན

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

123

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པའང་ཡིན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པས་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་དང་བྱེད་
པའི་མཚན་ཉིད་དེ་གསུམ་དང༌། ལས་སུ་སྒྲུབ་པ་བཟུང་ཞིང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངོ་
བོ་ཉིད་དང་མཚན་ཉིད་གཞི་མཐུན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་སྟེ་རྣམ་པ་
བཞིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཤེས་ཁྱད་བྱེད་གསུམ་འདིས་མཁྱེན་གསུམ་
སྦྱོར་བ་རྣམས་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་མཁྱེན་པའི་རྟོགས་པ་དང་ཐེག་དམན་ལས་ཁྱད་པར་
དུ་འཕགས་པ་དང་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཕྲིན་ལས་སྐྱེད་ནུས་སུ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་
དང༌།སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཤེས་པ།ཁྱད་པར། བྱེད་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དོ༑ །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་བཞིར་ཕྱེ་བ་དེ་ལ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐའི་ཤེས་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་སྦྱར་བ་ནི་རྒྱས་བཤད་ཡིན་ལ་རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་
དོན་བསྡུས་སོ། །གཞན་ཡང་དང་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པའི་ལན་དང་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔས་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ཡུམ་
གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོན་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་ཕུང་ལྔའི་འཇིག་རྟེན་ཇི་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ།རྟོགས་པ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་དེས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ་ཤེས་པ་སྟེ་དང་པོ་དང་ལྷག་མ་རིམ་བཞིན་ནོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

124

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་པ་ཡང་གསུམ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་དང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་དེ་བཞིན་
ཉིད་མཁྱེན་པ་སྟེ་གཉིས་པ་དང༌། དེ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དང་ཐ་མ་གཉིས་དང་རིམ་པ་
ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་
སོགས་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནིའོ། །གང་གིས་ན། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡུལ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་དེའི་མཁྱེན་པ་བཅུ་དྲུག་སྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་དུ་མཚོན་ཞིང་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ནའོ། །མཚོན་ཚུལ་ནི།སྦྱོར་བ་དེ་ལ་ནུས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུའོ། །རྟོགས་དཀར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཞེས་འདོན་ལ། འོག་མ་གཉིས་ལས་ནི་རེ་རེ་ལས་མེད་དོ། །
ཤེར་སྒྲོན་དུ་གོང་མ་མེད་པར་འོག་མ་འབྱུང་བ་ནི་འོག་མ་གཉིས་དང་མཐུན་
ཀྱང་རྟོགས་དཀའི་དེ་དག་པར་སེམས་སོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ན་གཞི་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་ཞེས་
བྱ་བ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་རོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཡུམ་ལས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟོབས་སོགས་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ནི། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་སྐྱེད་དོ། ཞེས་སོ། །ཕུང་ལྔའི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཁོ་ནར་རྒྱུན་དང་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཡུམ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་འཇིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་རབ་ཏུ་འཇིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

125

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟེ་བསམ་པ་སྟོང་ཕྲག་གྱ་
བཞིའམ་གྲངས་མེད་པ་རྣམས་ཆོས་དབྱིངས་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་ཚད་མེད་པ་
སོགས་སུ་ཤེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཚད་མེད་གྲངས་མེད་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སྤྱོད་པ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡུམ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ༑ ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་སེམས་དེ་བསྡུས་པ་དེ་ཁོ་ནར་མི་འཇིག་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་འཇིག་པར་དང༌། དེ་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་སེམས་དེ་ཕྱི་རོལ་དུ་བལྟས་པའམ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེང་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་གཡེང་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་བསྡུས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། ཞེས་སོ། །
བསྡུས་པ་དང་གཡེངས་པའི་སེམས་དེ་ཡང་དག་པར་ན་རྣམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པས་སམ་སྒོམ་སྤང་འགགས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་

ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་པས་འགོག་པ་དང་མཐོང་སྤང་འགགས་པས་སྤོང་བའི་སྤངས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆ་རྣམ་པར་མཁྱེན་པའི་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ནི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་དབེན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འགོག་པ་དང་སྤོང་བའི་རྣམ་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། ཞེས་སོ། །སོ་སྐྱེའི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་སོགས་པས་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་འདོད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

126

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
མཁྱེན་ཏོ། ཞེས་སོ། །རྩ་བར་སོགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ་
རྣམས་སྤྲོས་བྲལ་དུ་ཤེས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ༑ ཞེས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་པ་ནི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་དང་གང་ཟག་ཕ་རོལ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། ཞེས་སོ། །
འདི་ནས་བཅུ་བཞི་པའི་བར་ལ་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་གཉིས་གཉིས་གསུངས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་དེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབྱེ་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་འདྲེན་ལུགས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་འདི་བཞིན་སྦྱར་རོ། །ཁྱབ་པར་
བྱེད་པས་སེམས་ཆེན་པོའམ་ཡང་ན་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དོན་ནི་མཉམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སེམས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བདག་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་རྟེན་དུ་མཉམ་པར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྔར་ལྟར་ལ་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། ཞེས་སོ། །འཇུག་ཡུལ་གྱི་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་
པས་གྲངས་དང་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་མི་ནུས་པས་སེམས་ཚད་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ནི༑ དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྔར་ལྟར་ལ་སེམས་ཚད་མེད་པའོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

127

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། ཞེས་སོ། །དཔེ་མེད་པས་སམ་
རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་རྣམ་ཤེས་སམ་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་
ནི༑ དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྔར་ལྟར་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་
སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། ཞེས་སོ། །
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱན་ལྔ་ལ་ལྟར་མི་སྣང་བས་
སེམས་བལྟར་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྔར་ལྟར་ལ་བལྟར་མེད་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པའམ་སེམས་དེ་གཡོ་བ་དང་སོགས་པས་འདུ་བ་བཀྲམ་པ་བཅུམ་པའི་ལྟ་བ་དང་ལུས་སྲོག་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའི་དེ་དག་གིས་ཞེན་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ནི།དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་པོ་རྣམས་དང་གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཡོ་བ་དང་འདུ་བ་དང་བཀྲམ་པ་དང་བཅུམ་པ་
དེ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟར་མཁྱེན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་འཕྲོ་བའམ་འདུ་བའམ་
བཀྲམ་པའམ་བཅུམ་པ་གང་ཇི་སྙེད་པ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ལ་བརྟེན། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཞིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་དུ་ལྟ་བ་བཞི་མཁྱེན་པར་བཤད་དོ། །
འདིར་འཕགས་པ་ལ་གཡོ་བ་སོགས་སྦྱར་བ་ནི། དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་གཉིས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

128

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མིན་གྱི་སེམས་ཙམ་ཞིག་ལ་བྱའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞིར་མི་གཟུང་ངོ༌། །འདིའི་མཐའ་དཔྱད་
པ་ལ་བཞི། ལྟ་བའི་ངོ་བོ། སེམས་བཞི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་དང་སྦྱོར་ཚུལ། གང་ཟག་
གང་གི་ཡིན་པ།སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མའི་རྩ་བར། གང་འདས་ཕན་ཆད་
མཐའ་སོགས་དང༌། །རྟག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དང༌། །མྱ་ངན་འདས་དང་ཕྱི་མཐའ་
དང༌།སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར།སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི།
ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་དང༌། ལུས་སྲོག་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་སྟེ་བཅུ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་གཉིས་མ་ཡིན་དུ་ལྟ་བ་སྟེ་དེས་ནི་དེ་གཉིས་དང་པོ་ནས་མི་འགྱུར་བར་ཡོད་པ་དང་ཕྱིས་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་དུ་འཛིན་པས་སྔོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་སྟེ། དེས་ནི་དེ་གཉིས་ཕྱིས་ཀྱི་ཚེ་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་སོགས་སུ་
འཛིན་པས་ཕྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ནས་འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་སྟེ། དེས་ནི་བདག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་ཅན་ཤི་ནས་འབྱུང་མི་འབྱུང་སོགས་སུ་འཛིན་པས་མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ལེ་བརྒྱད་མར། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ཤི་ནས་འབྱུང་མི་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཞེས་སོགས་སྦྱར་ལ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་འབུམ་འགྲེལ་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྦྱར་རོ༑ །མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་ཅེས་འཇིག་རྟེན་ཉིད་འབྱུང་ངོ༌། །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ལ་འདི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

129

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དག་རྟག་མི་རྟག་སོགས་སུ་འདྲི་བ་པོའི་བསམ་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་དེས་
ལོངས་སྤྱད་པའི་གཞི་ལ་བསམས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྒྱན་སྣང་དུ། ཡང་
དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་བདག་གི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་གནས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང༌། གནོད་
འཇོམས་ཆུང་བར་ཡང་བདག་གི་རང་བཞིན་ལ་བཤད་པས་བདག་གི་ངོ་བོའི་སེམས་ཅན་ལ་བྱའི་གྲོལ་བའི་བདག་ལ་བྱས་ན་རྒྱང་པན་ལ་མི་བགྲིག་གོ །
བཞི་པ་ནི། ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྲོག་གོ་ཞེས་དང་སྲོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་འཛིན་པའོ། །ཡང་སའི་དངོས་གཞིར། གང་ལ་ལ་སྲོག་དེ་ལུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟ་བ་དེ་ནི་བདག་གཟུགས་ཅན་དུ་ལྟའོ། །སྲོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ལྟའོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སེམས་བཞི་པོ་དེ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཏི་མུག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྲོག་
གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ལ་སེམས་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱའོ་བཅུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཡུལ་གཞན་དུ་མི་འཇུག་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྲོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སེམས་བཞི་དང་དེའང་དགག་སྒྲུབ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

130

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་སུ་བསྡུ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་གཡོ་བ་དང་གསུམ་པ་གསུམ་དང་བཅུ་གསུམ་པ་ནི་
སོགས་ཁོང་ནས་བཀྲམ་པ་བཏོན་ནས་དེ་ཡིན་པར་སྦྱར་ཏེ། བཅུ་གསུམ་པ་ནི་སྲོག་
ཀྱང་ལུས་སོ་ལུས་ཀྱང་སྲོག་ཅེས་གཉིས་ཀར་ལྟ་བས་སོ། །
གཉིས་པ་གསུམ་ནི། སོགས་ཁོང་ནས་འདུ་བ་གདོན་ལ་དེ་ལ་དང༌། བཞི་པ་
གསུམ་དང་བཅུ་བཞི་པ་ནི། བཅུ་གསུམ་པ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཅུ་བཞི་པ་ནི་སྲོག་ཀྱང་ལུས་
མ་ཡིན་ནོ་ལུས་ཀྱང་སྲོག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཉིས་ཀ་འགོག་པར་ལྟ་བས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་བྱ་བ་མི་འགོག་པར་རང་ཡུལ་ལ་སེམས་འཇུག་པས་སྒྲུབ་པ་དང༌།ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་བྱ་བ་བཀག་སྟེ་སེམས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པས་དགག་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་སྦྱར་ཏེ། སྙིང་མཆོག་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འདི་ལས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་
ལ་བྱ་བ་ཡོད་པས་ན་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ལ་བྱ་བ་མེད་པས་ན་བཙུམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་གཡོ་བ་སོགས་བཞི་མེད་པར་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱེ་བཙུམས་གཉིས་ཁོ་ན་གསུངས་ནས་དེའི་
རྒྱས་བཤད་ལ་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་འབྱུང་བས་འདི་དག་གི་འཇུག་ཚུལ་ནི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་བཞི་
བས་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་བཀག་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པར་བཞག་སྟེ་བྱ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་སོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འདི་ཆེན་པོ་དག་གིས་སྦྱར་ཡང་མ་འབྱོར་སྣང་ངོ༌། །
དག་ལྡན་ལས། འཕྲོ་བ་ནི་སྒྲུབ་པ་སྟེ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །འདུ་བ་ནི་དགག་པ་སྟེ་མེད་ཅེས་པའོ། །བཀྲམ་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ལ་མེད་ཀྱང་མེད་ཅེས་པའོ། །བཅུམ་པ་ནི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

131

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་ཀ་བགག་པ་སྟེ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང༌། རྟག་ཀྱང་རྟག་ལ་མི་རྟག་ཀྱང་མི་རྟག་པ་དང༌། རྟག་པ་
ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡོད་མེད་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་བཞི་དང་
ལྟ་བ་རྣམས་སྦྱོར་བར་བཤད་དོ། །གནོད་འཇོམས་ཆུང་བར། འཕྲོ་བ་ནི་རྟག་པར་ལྟ་
བའོ། །འདུ་བ་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བའོ། །བཀྲམ་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །བཅུམ་པ་ནི་སྐུར་པ་འདེབས་པ་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། བཞི་ཚམ་གྱི་དང་པོ་གསུམ་ནས་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་

བར་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འཕྲོ་བ་ནས་བཅུམ་པའི་བར་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཁྱེན་པ་
རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པར་མཛད་ནས་། མཐའ་ཡོད་མེད་སོགས་བཞི་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་བཤད་ཅིང་། གནོད་འཇོམས་ཆེ་བས་སེམས་བཞི་རྟག་སོགས་ལ་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་སྣང་མ་གཏོགས་པའི་འགྲེལ་པར་ལུས་སྲོག་གི་ལྟ་བ་གཉིས་སེམས་བཞི་པོ་དེ་གང་དུ་འདུ་བཤད་པ་མི་སྣང་ངོ་། །
གསུམ་པ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཤི་བ་ན་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་
པས་གྲོངས་ནས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཕྱེ་བ་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་གིའོ། རྒྱང་པན་སོགས་ཀྱིས་

ཤི་བ་ན་བདག་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བར་འཇིག་པར་འདོད་པས་གྲོངས་ནས་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བཙུམས་པ་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་གིའོ། །གཅེར་བུ་པས་གནས་སྐབས་ཅན་དང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པས་གྲོངས་ནས་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཕྱེ་བཙུམས་གཉིས་ཀ་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་གིའོ། །གང་ཟག་ཏུ་སྨྲ་བས་བདག་ཕུང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པས་གྲོངས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

132

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནས་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱེ་བཙུམས་གཉིས་ཀ་
བཀག་པ་ལ་རྟོག་པ་ནི་དེ་དག་གིའོ། །འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་སྟེ། ཟླ་འོད་དུ་ཡང་
གང་ཟག་གི་སྦྱོར་ཚུལ་དང་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་བྲིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་
གྱི་བཞེད་པས་ཕྱེ་བཙུམས་སོ་སོ་བ་གཉིས་དང༌། གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པའི་རྟོག་པ་དང༌།གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་རྟོག་པ་བཞི་སྦྱོར་ཞིང་བརྒྱད་སྟོང་པར་དང་པོ་གཉིས་གསུངས་པས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཤུགས་ལ་གོ་བར་དགོངས་པས་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་ནི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །
སློབ་དཔོན་གྱིས་སྔར་གྱི་བཞི་ལ་སྦྱར་ཟིན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བདག་རྟག་པ་
ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའི་ཞེས་རྟོག་ཚུལ་བཞི་དང་དེ་གང་ཟག་བཞི་བཞི་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་བཞི་ཚན་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །དོན་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མཐའ་དང་ལྡན་པ་མདོ་ལས་སྔར་བཤད་ཀྱང་གྲངས་ཅན་དང་རྒྱང་པན་གཉིས་ལ་དེ་བཟློག་ན་འགྲིག་གོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། བཞིན་གྱི་གཉེར་མ་ལྟར་འགྲིག་པ་བཞིན་སྣང་ཡང་སྙིང་པོ་

མེད་དེ། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་རྣམས་ནི་གཡོ་བ་དང་འདུ་བའི་ལྟ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་རྐྱང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པར་གསུངས་ན། ཇི་ལྟར་ན་མཐའ་ལྡན་དགག་པ་དང་མཐའ་མི་ལྡན་སྒྲུབ་པར་གོ་བཟློག་པ་འཐད་དེ། སྒྲུབ་པ་དགག་པ་དང་དགག་པ་སྒྲུབ་པར་སྦྱར་བ་མི་རུང་བས་སོ། །དེས་ན་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཟད་ནས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་ན་དེ་ལྟར་རིགས་ཀྱང་མཐའི་དོན་ནི་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པར། མཐའ་ནི་ཟད་དང་འཇུག་ཆ་དང༌། །ཉེ་དང་ཕྱོགས་དང་སྨད་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཚེ་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོའི་ཆ་ལ་བྱས་ནས་ཚེ་འདིའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

133

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མར་འཇུག་པའི་ཆ་དང་ལྡན་པ་ལ་བཤད་ཅིང་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་
ལས་བཟློག་ན་ཆེས་འགྲིག་གོ །
གང་དག་མི་རྟག་པར་དང་མཐའ་དང་ལྡན་པ་རྒྱང་པན་ལ་འདོད་བཞིན་དུ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ལ་བརྟགས་པས་དེ་ཕན་ཆད་མེད་པར་
མཐོང་བས་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ལ་བརྟགས་པ་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་བས་མཐའ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ལ་མ་འདྲིས་པའི་བབ་ཅོལ་ཏེ། རྒྱང་པན་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་ཆད་པའི་རྒྱུད་ལ་མངོན་ཤེས་
དང་བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་

སོ༑ །དེས་ན་དང་པོ་རྒྱང་འཕེན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཕྱིས་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་དེ་དག་སྐྱེས་ནས་རྒྱང་པན་དུ་སོང་བ་ནི་སྲིད་དོ། །རྒྱང་པན་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་
གཅིག་ཙམ་ཡང་མི་འདོད་པས་སའི་དངོས་གཞིར་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་བསྐལ་དང་འཆགས་བསྐལ་དྲན་པའི་ཚེ་མཐའ་ཡོད་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བར་
གསུངས་བ་ཡང་ལྟ་ལོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་མཐའ་ལྡན་སོགས་ལ་སྦྱར་གྱི་འདི་
ལ་མི་སྦྱར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་མཐའ་ལྡན་སོགས་བཞི་ལ་རྒྱང་པན་ལ་ནི་རྟོག་གེ་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པ་གཟུང་གི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མ་གཉིས་ལ་གང་ཟག་གང་ཡིན་མི་གསལ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་བདག་གཟུགས་ཅན་དང་གྲངས་ཅན་ཤེས་པར་འདོད་པར་བློ་བརྟན་གྱིས་བཤད་པས་དེ་གཉིས་ལ་སྦྱར་རོ། །
བཞི་པ་ནི། བཅུ་བཞི་པོ་དེ་ལ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དགེ་མི་དགེར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པས་མ་ཡིན་གྱི་འདི་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དྲིས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

134

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་ན། ཐམས་ཅད་བདག་ལས་བརྩམས་ཏེ་དྲིས་པས་གཞི་མེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་དཔྱད་
དུ་མེད་པར་དགོངས་ནས་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་
བུའི་བདག་མེད་ཅེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གསུང་ཞེ་ན། དེ་དག་བདག་མེད་པ་བསྟན་པའི་སྣོད་
དུ་མ་གྱུར་པས་དེ་ལྟར་ཡང་མ་གསུངས་ཏེ། བཙུན་པ་གཞོན་ནུ་ལེན་གྱིས། མེད་ཕྱིར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲོག །དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང༌། སྲོག་
ཅེས་བྱ་བ་ཕུང་པོ་ལ། །བཏགས་ཙམ་ཞེས་ཀྱང་མ་གསུངས་ཏེ། །དེ་ཚེའི་སྐྱེ་བོ་དེ་འདྲ་དེ༑ །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐལ་ལྡན་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལྟར་གཞག་པར་བྱ་བའི་དྲི་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་བཅུ་བཞིར་གསུངས་པ་ནི།འཁོར་དེའི་བདག་ལྟ་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པའོ། །གཡོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཁྱེན་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡང་མཁྱེན་
ཏེ༑ དེ་ཡང་ཕུང་ལྔ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་སྤྲོས་བྲལ་དུ་ཤེས་པས་གཡོ་བ་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཟུགས་མཁྱེན་ནོ། །གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་ཞེ་ན༑ དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགྱུར་བ་རྣམ་རྟོག་མཚན་མ་འབད་པ་སྤྲོས་པ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་མཁྱེན་ནོ་ཞེས་དང༌། སེམས་བཞི་ཡང་དེ་ལྟར་མཁྱེན་པར་གསུངས་སོ། །གཡོ་བ་སོགས་ལས་གཞན་ཕུང་ལྔ་དེ་དག་ནི་ཞེས་པ་འདས་མ་ཐག་པའི་བསྙག་ས་དང་མི་འབྲེལ་ལོ། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་བཏགས་པའམ་འདོགས་པ་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

135

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དུ་འདོགས་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོག་ཏུ་མཁྱེན་
པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་
བཞིན་ཉིད་དུ་འདོགས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་
ཉིད་འདི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང༌།
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་དང༌། དེ་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་རྟོགས་པ་དང༌།རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་
སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གསུམ་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་འགྲེལ་ཚིག་གིས་ཟིན་ཅིང་རྩ་བས་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ཡང་ངོ༌། །བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དག་གཙོ་བོར་གཞི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མཁྱེན་པར་གསུངས་པས་གཞི་མཁྱེན་པའི་ཤེས་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་དེའི་འོག་ཏུ་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེའི་ཤེས་མཚན་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚིགས་བཅད་
ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ནས་རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚོན་ཚུལ་
བསྟན་ཏོ། །ཐ་མའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་རོ། །ཤཱནྟི་པས་སྐྱེ་མེད་སོགས་གཅིག་
ཏུ་བྱས་ནས་དགུར་བྱེད་དོ། བཅུ་དྲུག་ཀྱང་ལྔར་འདུ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་
གྱི་རབ་དབྱེ་དང་དམ་བཅའ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་པ་དང༌། གཏན་ཚིགས་རྒྱུས་མ་བྱས་ཤིང་བློས་ཀྱང་མ་བསྒྲུབས་པ་དང་དཔེ་ཡི་དོན་དང་དེ་དག་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

136

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་སྟེ་དང་པོ་བཅུ་དང༌། བཅུ་གཉིས་པ་དང༌། དེ་ནས་
གཉིས་དང་བཅུ་གཅིག་པ་དང་ཐ་མ་གཉིས་དང་གྲངས་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི།
བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན།སྟོང་ཉིད་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
ནིའོ། །གང་གིས་ན། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡུལ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་
རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་རམ་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་དེའི་མཁྱེན་པ་བཅུ་དྲུག་སྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་དུ་མཚོན་པས་ནའོ། །མཚོན་ཚུལ་ནི།སྦྱོར་བ་དེ་ལ་ནུས་པ་བཅུ་དྲུག་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུའོ། །ཉི་སྣང་ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། །ལམ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དེའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པར་མཚོན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འདི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལ་

ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་གང་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་
དང་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
ཤེས་པ་དང༌། རྒྱུའི་མཚན་མ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ལ་སྨོན་པར་བྱར་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི། ལྷའི་བུ་དག་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། ལྷའི་བུ་དག་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་མཚན་མ་མེད་པའོ་ལྷའི་བུ་དག་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྨོན་པ་མེད་པའོ་ཞེས། ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་
ཞེས་དྲུག་ཀ་ལ་སྦྱར་རོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

137

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དང༌། ལུགས་བཟློག་གི་འགག་པ་
མེད་པར་དང༌།རྩ་བའི་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་དྲི་མའི་བདག་ཉིད་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་དང༌།དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པར་དང༌།
སྤང་བླང་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་དང༌།
ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོས་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པར་དང༌། དེ་དག་ཀྱང་དཔེར་ན་ནམ་
མཁའི་མཚན་ཉིད་དམ་ངང་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་དྲུག་ནི་ཡུམ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་འགག་པ་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་རྟེན་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་ནམ་མཁའོ། ཞེས་སོ། །
མདོ་དང་ཤེར་སྒྲོན་གཉིས་ཀར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང༌། ཉི་སྣང་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ། ཞེས་དང༌། རྒྱན་སྣང་དུ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པའོ་ཞེས་དང༌། འདིར་ཡང་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ལ་མེད་པའི་སྒྲ་སྦྱར་ནས་འདི་ལ་མ་མཛད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་མི་སྦྱོར་བ་འདྲའོ། །ལྷ་མི་སོགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་
རྣམ་པར་འཁྲུག་པའམ་དོར་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དཀྲུག་པར་ནུས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ།
ཆོས་ཉིད་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི། མཚན་
ཉིད་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

138

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཆོས་ཉིད་དེ་འགར་ཡང་གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ཤེས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་མིའམ་མི་མ་ཡིན་པའམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའམ་
ཟག་པ་མེད་པའམ་འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའམ་འདུས་བྱས་སམ་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ༑ ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་དེ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་མཁྱེན་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་
པར་ཤེས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་འདི་དག་ལ་བཞུགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། ཞེས་སོ། །དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་
རུང་བ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། ཞེས་སོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་ཆ་ནས་གསུངས་ལ་ཡུམ་ཡང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་དུ་
བཞག་གོ །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་དེའི་འོག་ཏུ་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་མཚན་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་
དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་ནས་རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བསྡུས་ཏེ། མཚོན་ཚུལ་
བསྟན་ཏོ། །ཐ་མའི་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལའོ། །ཤཱནྟི་པས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རྐང་པ་ཐ་
མའི་དོན་གཅིག་ཏུ་དང་བརྗོད་ཅེས་སོགས་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད་དོ། །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ནི་སྐབས་ཡིན་ལ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་ཏེ་སྔ་མ་གཉིས་ལའང་འདི་སྦྱར་ཞིང་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྡུས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་འདི་ལའོ། །བཅུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

139

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དྲུག་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་དུ་འདུ་“སྟེ1

་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བར་གནས་ཚུལ་དང༌། དེ་
དེའི་དྲིན་དུ་དང༌། དེས་འཇིག་རྟེན་བསྟེན་ཚུལ་ཤེས་པ་སྟེ་དང་པོ་དང་དེ་ནས་ལྔ་དང་
ལྷག་མ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་ཤེས་ཚུལ་
གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་གཅིག་རིམ་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་བདེན་གཉིས་དང་དུས་དང་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཁྱེན་པ་བཞི་སྟེ།
གཉིས་དང་བཞི་དང་གཉིས་དང་གཉིས་རྣམས་གྲངས་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི། བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། གནས་པ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པའི་
མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནིའོ། །གང་གིས་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།
ཡུལ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་དེའི་མཁྱེན་པ་བཅུ་དྲུག་སྐྱེད་པའི་ནུས་
ལྡན་དུ་མཚོན་པས་ནའོ། །ཚུལ་ནི་སྔར་ལྟར་རོ། །དེ་གང་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་དུ་དང༌། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་

རོ༑ །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆོས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡུམ་
ལ་མངོན་པར་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་ཆོས་འདི་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ། ཞེས་སོ། །
དེ་ནི་ཞེས་པ་ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཞེས་པའི་ཐུབ་པ་ལ་སྙེག་གོ༑ །ཡུམ་སྟོན་པ་ན་ཉིད་ཀྱིས་གདན་དང་ཁྲི་བཤམས་པ་སོགས་མཛད་ནས་གུས་པར་
བྱ་བར་ཤེས་པ་དང༌། བཀའ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཀུར་བས་བླ་མར་བྱ་བར་ཤེས་

1 སྟ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

140

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་དང༌། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པས་མཉེས་པར་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང༌། རིན་པོ་
ཆེའི་མེ་ཏོག་གཏོར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཡུམ་དེ་ལ་མཆོད་པར་བྱ་བར་ཤེས་པ་ནི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐེག་པ་གང་གིས་བྱོན་པ་དང་ལམ་གང་གིས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་
དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཐེག་པ་དེ་ཉིད་དང་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིམ་གྲོ་མཛད་པ་དང༌།བླ་མར་མཛད་པ་དང༌། བསྟི་སྟང་དུ་མཛད་པ་དང༌། མཆོད་པར་མཛད་པ་དང༌། རྗེད་པར་མཛད་པ་དང༌། བཀུར་སྟིར་མཛད་པ་དང༌། རྗེས་སུ་འཛིན་པར་མཛད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་བསྲུང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཡུམ་ལ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ནི། །ཕན་ལན་བྱེད་པ་དང་ཕན་པ་ཆུང་ངུ་ཡང་ཆེན་པོར་དགོངས་པའི་བྱས་པ་ཤེས་པ་དང་བྱས་པ་ཚོར་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་འཇིག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོན་པས་གུས་པར་བྱ་བ་སོགས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་ཞེས་བྱར་བར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། ཞེས་སོ། །ཡུམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པའམ་འགྲོ་བ་ཤེས་པ་ནི། ཡུམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱེད་པ་མེད་པ་ཅན་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་བརྡས་འཇུག་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ཁོ་ནར་མ་
མཐོང་བ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཁོ་ནར་མཐོང་བར་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཤེས་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་མཐོང་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་སོ། །ཕུང་ལྔ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་བསྡུས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

141

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ཤེས་པ་དང༌། རྒྱུད་སྨིན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཇིག་རྟེན་“དེ

1

་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་ཤེས་པ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
གདུལ་བྱ་ལ་འཇིག་རྟེན་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་ཤེས་
པའམ། ཡང་ན་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། ཡུམ་གྱིས་དང་པོར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡུམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ཤེས་པ་དང༌།བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་དེ། ཡུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བར་དུ་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་འཇུག་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་འཇིག་
རྟེན་སྟོང་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་ཤེས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་དེ་
ཡུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཐར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བའི་འཇུག་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་
ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་ཤེས་པའོ། །གཞན་དག་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་གསུམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
འདིའི་མདོ་ལ་ཡུམ་ནི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མཛད་པ་དང༌། ཡུམ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་སོགས་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང༌། ཡུམ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པར་མཛད་དོ་ཞེས་སོགས་སྟོན་པར་མཛད་པའི་འགྲེས་གཅིག་དང་འགྲེས་གསུམ་འབྱུང་ཞིང༌། ལེ་བརྒྱད་མར་སྟོང་པ་

1 ད

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

142

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བརྗོད་པར་མཛད་པ་དང་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་སྟོན་པར་མཛད་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་ལོགས་སུ་མ་བཅད་པར་གསུམ་
དུ་འབྱུང་ལ། ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང་ཕྱི་མ་གསུམ་མ་ཡིན་པ་སྔ་མ་ལ་མདོ་མ་སྦྱར་རོ། །
བརྒྱད་སྟོང་པར། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པའོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་བརྗོད་
པའོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པའོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཏེ། ཞེས་པ་བཞི་འདི་བཞི་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྣང་ལས་སྦྱར་རོ། །ཕུང་ལྔའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་ཤེས་
པ་ནི། ཡུམ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅེས་བྱ་བར་
སྟོན་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཕུང་ལྔའི་ཆོས་ཉིད་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ཤེས་པ་ནི༑ རྣམ་པར་དབེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་དང་རང་བཞིན་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏོ། ཞེས་སོ། །ཡུལ་འཇིག་རྟེན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་འགོག་པ་ཤེས་
པ་ནི། ཡུམ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏོ།ཞེས་སོ། །
ཡུལ་ཅན་ཕུང་ལྔ་ལ་བླང་དོར་རམ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་གྱི་འདུ་

ཤེས་འགོག་པ་ཤེས་པ་ནི། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འདུ་ཤེས་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་
འཇིག་རྟེན་སྟོན་ཏོ། ཞེས་སོ། །འདི་ནས་བསྟན་པའི་ཡུལ་ནི་ཕལ་ཆེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་
ཡིན་པས་དེ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་བཅུ་དྲུག་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་མཚན་ནོ། །དེ་ལྟར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

143

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤེས་མཚན་འདི་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་
མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྔར་གྱི་དེ་ལྟར་བར་ཚིགས་དགུས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་སྤྱིའི་ངོ་
བོ་ཉིད་དུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་ཙམ་དུ་མཚོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་སྐྱེད་བྱེད་དོ་ཞེས་
གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་བརྗོད་ཟིན་ནས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དེའི་འོག་ཏུ་བར་ཚིགས་བཞིས་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་དེ། །ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པས་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །རྒྱན་
སྣང་དུ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་ཞེས་པ་ཉིད་གསལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་གོང་དུ་ཤེས་མཚན་གསུམ་གྱི་དམན་མཆོག་གི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེ་བར་བརྗོད་ནས་
འདིར་གཞི་ཤེས་ལས་གཞན་གཉིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་སྟོན་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ༑ གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་ཤེས་མཚན་གཉིས་ཀ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་ལ།
འདིར་ནི་ཉན་རང་ལས་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ།ཁྱད་ཆོས་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། དེ་ཉིད་ངོ་
བོའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། དམན་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན།ཁྱད་པར་སོགས་སོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ནི། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །གང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན། བསམ་མི་ཞེས་སོགས་སོ། །གང་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན། བདེན་པའི་སོགས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

144

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོ༑ །གང་ལས་ན། མདོ་ལས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི།ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ན།ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་
དང་ལྡན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གོ །རྒྱུ་མཚན་ནི། །བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། མི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་

དུ་བྱས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སོ་སོར་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང༌། ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སོ་སོར་བཞི་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་སོགས་པས་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་མཚོན་པས་ནའོ། །
འདིར་གཞི་ཤེས་དང་སྒོམ་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་
མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་གཞི་ཤེས་སུ་དེའི་སྦྱོར་བ་བཅུའི་ཁྱད་པར་བཤད་ཟིན་པའམ་ཡང་ན་གཞི་ཤེས་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་གཞི་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེའི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་འཆད་པ་མི་འཐད་ལ། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་དེའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཡང་དོན་གྱིས་བཤད་པ་ལ་
དགོངས་སོ། །འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་ཐལ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་
ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་མི་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བཤད་པ་ན་
གཉིས་ལ་ཡང་གོ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་རྒྱུ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་རྒྱུའི་དེ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཉི་སྣང་ལས་ཁྱད་པར་འདི་དག་སྦྱོར་བ་གསུམ་གའི་ཡིན་པར་བཞེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

145

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུང་ཡང་དམིགས་བསལ་མ་མཛད་པ་ཙམ་ལ་དཔགས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བར་ཚིགས་གསུམ་པོ་གསུངས་
སོ༑ །ཡང་ནི་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་མདོར་བསྟན་པར་མ་ཟད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚིགས་
བཅད་ཕྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། གང་ན། ལམ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ནིའོ། །གང་ལས་ན། ཐེག་ཆེན་ལས་གཞན་ཉན་རང་གི་ལམ་དག་ལས་སོ། །བྱེད་ཆོས་གང་གིས་ན། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་གིས་ཏེ་དེས་སོ། །གྲངས་དུ་ཞེ་ན། །ཁྱད་པར་ནི་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཅུ་དྲུག་གང་ན་བསམ་མི་ཁྱབ་ནས་རོ་མྱང་མེད་ཀྱི་

བར་རོ། །
གསུམ་པ་ནི།ཁྱད་ཞུགས་སོ། །གང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་སོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་
བའི་ལམ་གཉིས་ནིའོ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་རྟེན་དུ་ཇི་ལྟར་རུང་སྙམ་
ན་མཁྱེན་པའི་རྟེན་མཚོན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མ་ཡིན་པས་སོ། །གང་ལས་ན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་བའི་ལམ་རྣམས་ལས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་པར་རོ། །བྱེད་ཆོས་གང་གིས་ན། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གང་གིས་སོ། །གང་གི་མཐུས་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྲིད་ཞིར་མི་ལྟུང་བར་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་
བཟུང་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

146

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཁྱད་པར་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཞི། སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་དང༌།
འགོག་པ་དང༌། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་
བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་ལ་སོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །གང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་
ཡུལ་ལས་འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། དཔེ་ཟླ་རུང་བའི་མཚུངས་པ་མེད་
པས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། དེ་ཁོ་ནར་ཚད་མས་གཞལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང༌།སྒྲས་བརྗོད་པ་སོགས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱིས་བགྲང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་

པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་བཞི་རྟོགས་པ་སྟེ། ཡུམ་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བྱ་བ་དང་མཉམ་པ་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང་གྲངས་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་བྱ་བས་ཉེ་བར་གནས་སོ༑ །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །གང་ན་རྒྱལ་པོ་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་ནས་བློན་པོས་དེའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ལྟར་ཡུམ་གྱིས་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་ནི། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ནི་ཕར་ཕྱིན་ལྔ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའོ། ཞེས་སོ། །ཇི་ལྟ་བ་ཕྲ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཛངས་པ་སྟེ་སོ་སྐྱེ་བློ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱས་པ་དོན་དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པའི་མཁས་པ་དང་འཕགས་པ་དོན་དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་མཁས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

147

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་ཇི་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ནི། ཡུམ་ཞི་བ་ཕྲ་བ་
མཛངས་པ་མཁས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རིག་པར་བགྱི་བ་སྟེ་བྱང་སེམས་གང་ཡུམ་
འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བགྱི་བ་བགྱིས་

པའོ། ཞེས་སོ། །
ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་
ཡུལ་དུས་ཀྱིས་ཆོད་པ་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཤེས་པའམ་སྟོང་གསུམ་རྒྱུན་ཞུགས་ནས་རང་
རྒྱལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྤངས་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་ལ་མོས་པ་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ནི།སྟོང་གསུམ་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བར་གྱུར། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བརྒྱད་པ་དང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་ལན་
ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་རང་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་ཇི་སྙེད་པ་དང་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་
ལ་གདུགས་གཅིག་ཏུ་བཟོད་ནས་མོས་པ་དང་བགྲང་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡུམ་ལ་བཟོད་ཅིང་མོས་ན་འདི་ཉིད་དེ་དག་ལས་མཆོག་དང་གཙོ་བོར་ཁུམས་ལགས་སོ༑ ཞེས་སོ། །གཞན་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པས་རང་གི་ལུགས་ཡུལ་ལ་བསླབས་པ་ལས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་མྱང་འདས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་དང་ཡུམ་དང་བྲལ་བའི་སྡེ་སྣོད་གཞན་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་ཤེས་པ་ནི། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ཉན་ཞིང་ཐོས་ནས་འདྲི་བ་དང་བྲིས་ནས་ལུང་

འབོགས་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་བུ་དང་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

148

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པར་བྱའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་
པ་པ་རྣམས་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་དང་ཡུམ་དང་བྲལ་བའི་མདོ་
སྡེ་གཞན་ལ་སྤྱོད་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །རྟོགས་དཀར་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་གསུམ་མམ་དེའི་ཕྱེད་དམ་དེ་བས་ཀྱང་མྱུར་བར་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། འགོག་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །གང་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་དེའི་ངོ་བོར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བྲི་བ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ངོ་བོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
གང་བ་མེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བར་མཁྱེན་པ་ནི། ཡུམ་ཟབ་མོ་གང་ལ་བསླབས་ཤིང་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས་གང་ལ་བསླབས་ཤིང་བྱང་ཆེན་རྣམས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་ཡང་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་འགྲིབ་པའམ་འཕེལ་བར་ཡང་འཚལ་བར་མི་གདའོ། ཞེས་སོ༑ །རྟོགས་དཀར་བྲི་གང་མེད་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཅར་ལ་སྦྱར་རོ། །སྦྱིན་པ་པོ་
སོགས་སུ་དམིགས་པའི་འཁོར་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མོས་པ་དང༌། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དྲག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ནི།དཔེར་ན་བ་དྲུས་མ་བེའུ་གཞོན་ནུ་མི་འདོར་བ་ལྟར་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདིའི་དོན་དུ་ཇི་སྲིད་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་དང་འཆང་བ་དང་ཀློག་
པ་དང་ཡོངས་སུ་བསམ་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་ལྟ་བས་ལེགས་པར་
རྟོགས་པར་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཆོས་སྨྲ་བ་དེ་གཏོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

149

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡང་དག་པར་འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་གི་སྦྱོར་བས་བསྐལ་པ་དུ་མར་བསྒྲུབས་
ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
འགྲུབ་པ་ནི།བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་དག་ལ་བསྙེན་བཀུར་
བྱས་ཤིང་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་པ་གང་ཡུམ་ཟབ་མོ་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་མོས་
པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ།།འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཚེ་སྔ་མ་ལ་སྒྲུབ་པ་བྱས་ཀྱང་
དྲག་ཏུ་མ་བྱས་པས་ད་ལྟ་མི་དངང་བ་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བཟང་པོ་མེད་པ་དང༌། སྔ་
མ་ལ་སངས་རྒྱས་སམ་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་དྲག་ཏུ་བྱས་པས་ད་ལྟ་མི་དངང་བ་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བཟང་པོ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེན་ནས་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པར་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ཡུམ་མི་འདོར་
བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་དེ་དག་འཛིན་པ་ནི། དེ་དག་ནི་བར་མ་དོར་བྱང་ཆུབ་ལས་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ས་ལས་འདས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་ཏེ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྒྱ་མཚོར་གྲུ་ཞིག་པ་ན་ཤིང་སོགས་ལ་འཇུ་བ་དང་མི་འཇུ་བ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་གནོད་པ་མེད་པའི་མ་སྨས་མ་ཉམས་པར་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་མི་ཕྱིན་པའི་དཔེས་ཡུམ་ལ་མི་བརྩོན་པ་དང་བརྩོན་ན་བར་མ་དོར་ཉན་རང་གི་ས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་གཉིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྤང་གཉེན་དུ་གསུངས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། ལམ་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་
རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །གང་ན་བྱང་སེམས་ལས་གཞན་ཡུམ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

150

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་
ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་ནི།བྱང་ཆེན་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བར་མ་དོར་ཉེ་ཞོར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བུམ་པ་སོ་བཏང་བ་དང་
མ་བཏང་བར་ཆུ་གནས་མི་གནས་ཀྱི་དཔེས་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་མ་བཟུང་གཉིས་
སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་མིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །
སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་ཚང་བ་ནི།བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་ལྟུང་
ངོ༌། །ཞེས་ཟགས་ལྷན་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་གྲུར་རྫས་བཅུག་སྟེ་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བའི་དཔེས་སྦྱིན་སོགས་བཟུང་མ་བཟུང་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ཚང་བ་དང་མ་ཚང་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །ནང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐབས་སྙིང་རྗེ་དང་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་ཞིར་ལྟུང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ནི།བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ལ་ཡུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་
སུ་བཟུང་བ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་ལྟུང་སྟེ། ཞེས་བྲོ་
འཚལ་བའི་རྒན་པོ་སྐྱེས་བུ་སྟོབས་ལྡན་ལ་བརྟེན་མ་བརྟེན་གྱི་དཔེས་ཐབས་ཤེས་
ཀྱིས་བཟུང་མ་བཟུང་གཉིས་སྲིད་ཞིར་མི་ལྟུང་བ་དང་ལྟུང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་འདོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རོ་མྱང་བ་མེད་ཅིང་དགེ་རྩ་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་བསྔོ་བར་བྱེད་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་འདོད་པ་
མ་སྐྱེད་ཅིག །ཅེས་སོ། །བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པ་རེ་རེའི་མཐར་རོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

151

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་པ་ནི། འདིར་ཉན་རང་གི་ལམ་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་དང་བྲལ་བར་མ་
བསྟན་པས་དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་མི་ཤེས་ཤེ་ན། དེ་
ལྟར་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་དེ་དག་གི་ལམ་ནི་ཇི་
སྐད་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། སོགས་པས་བསམ་མི་ཁྱབ་མ་རྟགས་པའི་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་གོ་ནུས་པས་
ཏེ༑ ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་མངོན་ཞེན་མེད་པས་ནས་བསམ་མི་ཁྱབ་རྟོགས་པའི་
བར་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐེག་དམན་ལམ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པར་དངོས་སུ་
བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །འགྱུར་རྙིང་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་འབྱུང་
ལ༑ རིགས་བྱིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ལམ་དེས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་ལྷའི་
མིག་ལ་སོགས་པའི་མངོན་ཤེས་ཕྱོགས་རེ་བའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེད་ཅིང་སོགས་ཁོང་ནས་ཆགས་བྲལ་སོགས་སྐྱེད་པས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ལུང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་གྲགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་འདོད་པས་རྒྱ་དཔེ་འགའ་
ཞིག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་གསལ་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཡི་གེ་མ་དག་སྟེ། མངོན་ཞེན་ནི་ཁྱད་པར་ཕྱི་མའི་བཟློག་ཟླ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མས་རིམ་ནས་དེ་དག་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།ཁྱད་མཚན་གྱིས་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་

པར་དུ་འཕགས་པར་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་

གཞན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བར་ཚིགས་གཉིས་ཀྱིས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

152

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱེད་མཚན་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།རྐང་པ་བདུན་གྱིས་བྱེད་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་
དང༌། ཐ་མས་དོན་བསྡུས་ཏེ། མཚོན་ཚུལ་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་གདུལ་
བྱའི་གཙོ་པོ་ཡིན་པས་དེས་མཚོན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོང་
དུ་དང༌། སྒྲུབ་པར་མཛད་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་རོ། །བྱེད་པ་འདི་རྣམས་ལས་དང་
པོ་བརྒྱད་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐ་མ་གསུམ་གཞི་ཤེས་སོགས་མཁྱེན་གསུམ་སོ་སོའི་བྱེད་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཞེད་ཀྱང༌། དང་པོ་དགུ་གཞི་ཤེས་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བྱེད་པར་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་དག་བཞེད་པ་ནི་ཉི་སྣང་གི་
དགོངས་པ་རྒྱན་སྣང་དུ་བླངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ལེགས་སོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་ནི། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལམ་ཤེས་ལས་
ལོགས་སུ་བྱ་མི་རིགས་ལ། གཞི་ཤེས་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་ནས་དང་པོ་གསུམ་ལས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་དགོངས་ནས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ན། བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་
ནིའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕན་བྱེད་སོགས་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་བཅུ་གཅིག་དག་གིས་རང་རྒྱུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་གཞན་དོན་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པའི་ནུས་
ལྡན་དུ་མཚོན་པའམ་ཤེས་པར་བྱས་པས་ནའོ། །མཚོན་ཚུལ་ནི།སྦྱོར་བ་གསུམ་ལ་ནུས་པ་བཅུ་གཅིག་གནས་པའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའོ། །བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ན། གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བྱེད་པ་གསུམ་དང༌། བདུན་
དང༌གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་དག་གང་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕན་པ་དང་སོགས་པས་བདེ་བ་དང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

153

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྐྱོབ་པའི་བྱེད་པ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་གང་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་འོངས་པའི་ཕན་
པ་ཚེ་ཕྱི་མར་སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་མྱང་འདས་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་ནི་
དང་པོ་སྟེ།བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་རྣམས་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལྔ་ནས་ཡོངས་སུ་བཀྲོལ་ཞིང་
མི་འཇིགས་པའི་ཐང་བདེ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དོ། ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་རྟེན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐབས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡུལ་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་པོ་ཕན་པ་སོགས་སྒྲུབ་ཅེས་སྐབས་དང་མཐུན་པར་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱར་རོ། །ཚེ་འདི་ཡི་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་འཚེ་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་ད་ལྟ་འགོད་ཅིང་མཐར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་
གཉིས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པ་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་བཀྲོལ་ཞིང་མི་འཇིགས་པའི་ཐང་བདེ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དོ། ཞེས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་ནས་ཆོས་ཉིད་དེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། འཁོར་བ་ན་ཡོད་
པའི་སྡུག་བསྔལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་ཅིང་དེ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དེ་ཐོས་ནས་རིམ་གྱིས་

ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབས་དང་སོགས་པས་གནས་
དཔུང་གཉེན་གླིང་ཡོངས་འདྲེན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐེག་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་
ཞིང་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་བདུན་ཡོད་དོ། །རྩ་བར་ཡོངས་འདྲེན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

154

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཞེས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདུན་ཀའི་མཐར་རོ། །དེ་གང་ན། སྐྱེ་རྒ་ན་
འཆིས་གཙེས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཏན་དུ་ཕན་པ་སྲིད་པར་ལྡོག་མི་སྲིད་པའི་ལྷག་
མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་ནི་དང་པོ་སྟེ། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་
ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བ་ནས་འཁྲུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་བཀྲོལ་ཞིང་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དོ། ཞེས་སོ། །འདི་ནི་བདེ་བ་དམ་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་ནུས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་བྱེད་པར་མ་བཤད་དོ། །བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཆོས་རྣམས་འདྲེ་བ་འབྲེལ་བ་སྐྱེ་བ་འགག་
པ་རྣམས་མེད་པར་བསྟན་པས་བཟློག་པ་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲེ་བ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ཞེས་སོ། །
འཁོར་འདས་བླང་དོར་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་གསུམ་པ་སྟེ།
གཟུགས་ཀྱི་ཕ་རོལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཕ་རོལ་སྐྱེ་འགག་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་
གཟུགས་སོགས་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་དམ་པར་ན། ཆོས་དབྱིངས་ལས་མི་འདའ་བས་
གཟུགས་ཇི་ལྟར་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཞེས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །ཆུས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་རླན་དང་བྲལ་བའི་སྐམ་ས་ལ་གླིང་

ཞེས་པ་བཞིན་དུ་སྔོན་ཕྱིའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་སྲེད་པའི་རླན་ཟད་པ་མི་གནས་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

155

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མྱང་འདས་རང་གཞན་གྱི་དོན་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དང་
རྒྱུ་ནི་བཞི་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ་
ཆུས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་གནས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གླིང་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཡོངས་
སུ་ཆད་པའོ། ཞེས་སོ། །འདིར་མདོ་ལས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་

སྣང་བ་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་འཛིན་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འོད་འབྱིན་པ་

དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་དུ་འགྱུར་བ་གསུམ་ཡང་གསུངས་ལ། དེ་ལ་
རྒྱན་སྣང་དུ་སྣང་བའི་བྱེད་པ་ཡང་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དང་ཆོས་
མཐུན་པ་དང༌། མ་རིག་པའི་མུན་པ་ཟད་པ་ནི་སྲེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟད་པའི་ནང་དུ་འདུ་བས་ན་གླིང་གི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་
བཞི་ནི་མི་ཤེས་པ་ཟད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྣང་
བ་གླིང་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པ་དང༌། གླིང་སྔ་མའི་ནང་དུ་འདུས་པས་གླིང་གི་བྱེད་
པར་འཇོག་པ་དང༌། ལོགས་སུ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་གསུངས་སོ། །ཤཱནྟི་པས་མ་རིག་
པའི་སྒོ་ངའི་སྦུབས་ཀྱིས་དཀྲིས་པ་དག་གིས་སྣང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གླིང་

ཡིན་ཏེ་སྣང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་གླིང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གླིང་སྟེ་དེད་དཔོན་ནོ། །དེའི་ལས་
ཀྱང་གླིང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་འདྲེན་པ་དེ་
བས་ན་གླིང་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གླིང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་བྱ་བ་ལ་གླིང་དུ་བཞག་གོ །སྣང་བ་གླིང་ཡིན་པ་ཡང་གླིང་ལ་དྭི་བ་ཞེས། ཟེར་ལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

156

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དེའི་ཝཕྱིས་དི་པ་སྣང་བ་ལ་འཇུག་པས་སོ་གསུང་ངོ༌། །གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་འགག་
དང་ཀུན་བྱང་མེད་པར་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐར་པར་འདྲེན་པའི་གཞན་དོན་
སྒྲུབ་པ་ནི་ལྔ་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་
མེད་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་སོ།།ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་ཞིང་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྷུན་
གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་ནི་དྲུག་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྨོངས་པ་རྟེན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་

རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་ནི་ནམ་མཁའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ཞེས་སོ། །
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པས་གཞན་དོན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་

པར་འབྱུང་ཞིང་རང་དོན་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདུན་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ་དེ་དག་ནི་ངང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་འདའོ། ཞེས་སོ།།གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི་རྟེན་གྱི་

མཛད་པ་གཅིག་གོ །རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་གང་གི་རྟེན་ཡིན་ན། །ཉི་སྣང་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་
སེམས་དང་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ནོ། །ཅི་བྱས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་
བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཐམས་ཅད་ཅེས་ཟེར་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་དེའི་ངང་ཚུལ་ལས་
མི་འདའ་བར་སྟོན་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་ནི་ཐ་མ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

157

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཟུགས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ངང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་པ་ནས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྫོགས་བྱང་གི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ་དེ་དག་ནི་ངང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་
འདའོ། ཞེས་སོ། །ཤཱནྟི་པས་ཐ་མ་འགྲོ་བའི་མཛད་པ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་འགྲོ་བ་ནི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པའོ་དེ་ཉིད་བྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལ་བརྒྱད་མར་དང་པོ་གཉིས་བྱང་སེམས་དང་ལྷག་མ་དགུ་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱི་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །འོན་
ཀྱང་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་བྱང་སེམས་
ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །
བཞི་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེད་མཚན་བཅུ་གཅིག་གིས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེད་ནུས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན།
བར་ཚིགས་གསུམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།རྐང་པ་
དགུས་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོའི་དོན་བཤད་ལ་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚོན་ཚུལ་
བསྟན་ཏོ། །རྐང་པ་དྲུག་པའི་མཐའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲེལ་བར་ཕྱི་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་རོ། །དེ་ལ་བཞེད་ཅེས་དྲང་ངོ༌། །གང་དུ་ན། མཚན་ཉིད་བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུའོ། །གང་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དབེན་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོ །རྒྱུ་མཚན་
ནི༑སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མཚོན་བྱེད་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་མཚོན་བྱའམ་མཚན་གཞི་ལྟ་བུར་མཚོན་པས་ནའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་དང་ལྔ་དང་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་འདི་ལྟ་
བུའོ་ཞེས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། གཏན་ལ་དབབ་བྱ་དེ་མཚན་ཉིད་དོན་གཞན་ཡོད་པ་ལྟར་བློ་ལ་སྣང་བ་ལ་དགོངས་པའོ། །འགྱུར་གཞན་ལས། མཚན་གཞི་ལྟ་བུར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

158

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཚོན་པས་ན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ནི། མཚོན་བྱ་དང་དེ་གཉིས་སྐད་དོད་གཅིག་པས་
ཡིན་ལ། གྲགས་ཆར་ལྟ་བུ་ཞེས་སྨོས་པས་དེ་གཉིས་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་བསྟན་པར་
འདོད་དེ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི། མཚན་ཉིད་བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །གང་
ན་རྩ་བ་ལྟར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་
ངོ་བོ་རང་ལས་གཞན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་དེ་དང་ལྡན་པའི་མཚོན་བྱའམ་མཚན་གཞི་བཞིན་དུ་མཚོན་པས་དེ་ལྟར་ནའོ། །ཁ་ཅིག་སྦྱོར་བ་ལས་གཞན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་ཅིང་སྦྱོར་བ་ཁོ་ན་ཡང་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཚོན་ཞེས་འཆད་ཀྱང་སྔ་མ་འགྲིག་གོ །མཚོན་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟེ་མ་ནོར་བར་རོ། །བཅུ་དྲུག་ཇི་ལྟར་ན། ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་ནས་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡོད་
པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་དག་གང་ན་འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ནི་དབེན་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་མངོན་གྱུར་བས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཏེ།བྱང་
ཆེན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་བསལ་བས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ༑ ཞེས་སོ། །ཆགས་སོགས་དེའི་རྟགས་ཏེ་འབྲས་བུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་ཏེ།བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་

རྟགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །
ཆགས་སོགས་དེའི་མཚན་མ་སྟེ་རྒྱུ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཙང་བ་དེར་འཛིན་པ་དང་སོགས་པས་ཕུང་སོགས་ལ་བདེན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

159

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ནི་མཚན་མ་སྟེ།བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཚན་
མས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་
མེད་པ་དང་སོགས་པས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གཉིས་དང་དེ་མེད་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་ལ་ཞེན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མི་མཐུན་
གཉེན་པོས་ཏེ།བྱང་ཆེན་གང་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པས་རྣམ་པར་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ༑ །དབེན་པ་ཞེས་བཞི་ག་ལ་སྦྱར་ལ་སྔ་མ་གསུམ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཐ་མ་ཤེས་སྒྲིབ་

ཀྱིས་དབེན་པའོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ནི་ལྔའོ། །དེ་ཡང་
དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་བགོས་པ་མེད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་
མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བར་གོ་བགོས་པ་ནི་དཀའ་བ་སྟེ།བྱང་ཆེན་གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བར་བྱའོ་ཞེས་གོ་ཆ་འདི་འཚལ་ཀྱང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་

པར་འགྱུར་བའོ། ཞེས་སོ། །
ཐེག་པ་གཞན་ཉན་རང་དུ་མི་ལྟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་
ཆེན་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་ངེས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་གོ་ཆ་འཆལ་བའི་བྱང་ཆེན་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་

འམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལྟུང་བའི་གནས་དང་སྐབས་མ་མཆིས་ཏེ། ཞེས་སོ།
ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མཆོག་ཆེན་པོ་གསུམ་ཉིད་
ཀྱི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྟེ།བྱང་ཆེན་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

160

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་
བགོས་སོ། ཞེས་སོ། །བསྒོམ་པར་བྱ་བ་དང་སྒོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་དང་སྒོམ་གྱི་ཆོས་

མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་སྟེ། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་གང་སྒོམ་པར་
བགྱི་བའམ་སྒོམ་པ་གང་ལགས་པའམ་གང་གིས་སྒོམ་པར་བགྱི་བའི་ཆོས་གང་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མ་མཆིས་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཡུམ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་དངོས་
པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པ་ནི་མངོན་ཞེན་བཀག་པ་སྟེ།བྱང་ཆེན་འགའ་ཞིག་གིས་གང་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཐར་རོ། །
གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ནི་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་
པོའི་ཁྱད་པར་གཞི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དམིགས་པ་
སྟེ༑བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁྱེན་ལ་གཞོལ་བའི་བསམ་པས་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་འཛིན་པ་སྟེ་འདི་ནི་བདག་
ཉིད་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཡོངས་གཅོད་དུ་ཞེན་པ་དང་སོགས་པས་འདི་ནི་གཟུང་བྱ་མིན་ཞེས་རྣམ་བཅད་དུ་ཞེན་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཞེན་
ནས་གཟུང་མི་གཟུང་གི་མཐའ་བྲལ་དུ་བསྟན་པའམ་རྟོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པ་སྟེ།ཆོས་འདི་ནི་གཟུགས་གཟུང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་མི་གཟུང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཐོགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

161

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་ནི་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མ་
མཆིས་ཏེ་གཟུགས་ལ་ཐོགས་པ་མ་མཆིས་སོ། ཞེས་སོ། །
ཤེས་བྱ་གཟུང་བ་དང་ཤེས་པ་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པས་རྟེན་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ནི་གཞི་མེད་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་ནི་གཞི་མ་མཆིས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་གཟུགས་
ཀྱི་གཞི་མི་དམིགས་པའི་སླད་དུ་དང༌། ཞེས་སོ། །རྩ་བར་གཞི་མེད་ཅེས་པ་ལ་དག་ལྡན་ལས་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཞིན་པའི་ཆོས་དེ་གཞི་མེད་པ་དང་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའོ་ཞེས་འཆད་བཞིན་པའི་ཆོས་གཟུགས་སོགས་ལ་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་འགྲོ་བ་མེད་དེ།
ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་འོངས་པ་མ་སོང་བ་བཞིན་དུ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མ་འོངས་མ་སོང་བ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྐྱེ་མེད་དེ། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་མ་
སྐྱེས་པའོ། ཞེས་སོ། །
གྲགས་ཆར་དེ་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་པ་ན་གནས་མེད་པ་དང་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟེ་གནས་འདི་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅེས་པ་ནི་གནས་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །འདིར་འགྲོ་བ་མེད་ཅེས་པ་ནི་འགྲོ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་འདིར་མེད་ཅེས་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འདི་ལ་མེད་འདིར་འགྲོ་བ་མེད། འདི་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་པ་གསུམ་གཞི་མེད་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

162

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དོ༑ །དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་སོགས་པས་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་གྱི་
ཕུང་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་
དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་ཏེ་གང་གི་
ཚེ་གཟུགས་ཉིད་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པར་ལྟ་
ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་དེ་ལྟར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་
ཞེས་སྔ་མ་ཐམས་ཅད་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་“ཅེས

1

་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་རོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་
འདི་ནི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པས་འདི་སངས་རྒྱས་སར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཤེས་མཚན་ཞེ་བརྒྱད་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
འཆད་དེ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཇི་སྐད་
བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་འབྱུང་བས་སོ༑ །མདོའི་འབྲེལ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པའི་ཚེ་བྱང་སེམས་ཉམས་པའི་
ཆོས་ཅན་དྲུག་ཅུ་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་དུ་གྱུར་པར་གསུངས་པའི་འཐད་པར་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ལྔ་བརྒྱ་བསྙེན་བཀུར་ཞིང་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྤྱད་ཀྱང་ཡུམ་དང་
ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པས་སོ་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས།སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ལ་

1 ཅས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

163

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྐྱེ་བའི་རྟེན། བརྟེན་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ། རྟགས་དང་སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ལུས་རྟེན་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ནས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང༌། གླིང་གསུམ་

ནས་འཕེན་གྱི་གཞན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་ཤེས་རབ་དང་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ངན་སོང་ན་ཤེས་རབ་དང་སྒྲ་མི་སྙན་དང་ལྷ་ལ་སྐྱོ་བ་མེད་པས་དེ་དག་ལ་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་སྨྲའི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཚེ་ལྷ་མི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ཞེས་དང་། ཀླུ་ཉི་ཁྲི་གཅིག་སྟོང་གིས་ཐེག་ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་
རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྣོད་ལྡན་དུ་བྱས་
པར་གསུངས་པས་འདོད་ཁམས་པ་དང་མི་ཁོ་ནའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ནི། འདི་ལ་སྒོམ་བྱུང་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་ཀུན་བཏུས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་ཡང་བརྟེན་ལ། མཛོད་ནས་
མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནོ། །མངོན་པ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་ཕལ་ཆེར་བརྟེན་ཏེ་དེ་དག་ནི་གདམས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི་མཛོད་ལས། ཐོས་བསམས་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་མོ། །ཞེས་སྒོ་གསུམ་གའི་ལས་དང་ཐོས་བསམ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །ཀུན་བཏུས་སུ། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ་དང་ཟས་ཀྱི་ཚོད་ཤེས་པ་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་
དང་ཆ་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པར་མངོན་པར་དགའ་བ་དང༌། ཡང་གང་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་གཞན་དང་ཐོས་པ་དང་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

164

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསམ་པ་དང༌། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་གོམས་པས་
བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྣམ་པར་ཐར་པའི་གནས་ཀྱི་
སྣོད་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒོམ་བྱུང་ཡང་ཡོད་པ་དང༌། གཉེན་པོ་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་དང་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤང་རུང་གི་སྣོད་དུ་རུང་བ་ཞིག་ལ་བཤད་དོ། །ཉི་སྣང་
ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཛོད་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་ཚིག་གསལ་དུ་འཕགས་པས་སྒོམ་བྱུང་མི་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་དྲངས་སྣང་ཡང་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་པ་བླངས་ན་ལེགས་སོ། །ཚིག་གསལ་ལས། ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་འཁྲུལ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་གོ་སྒྲུབ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྣོད་དུ་རུང་བ་དང་སྦྱོར་བ་བཅོ་ལྔའི་དང་པོ་ཕྲིན་
ལས་ཀྱི་བསྡུ་བཞི་ལ་འགོད་པ་སོགས་ཚོགས་ལམ་དང་ཐར་ཆར་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་སྤྱི་ཙམ་གྱི་རྟགས་ནི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། གང་ལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བདག་མེད་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་གཏམ་ཐོས་ན་སྤུ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་པ་དང༌། མཆི་མ་དཀྲུག་ཅེས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དབྱར་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པ་ལས་གཡུལ་གྱི་གསེབ་ན་ས་བོན་ཡོད་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སོ། །དེས་
ན་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་བསླང་བའི་དགེ་རྩ་སྣ་རེ་ཙམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་ཡང་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་རེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་ཉི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

165

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྣང་ལས། གང་གིས་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདིའི་རྟགས་ནི་
རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་མི་དངང་བའི་མཚན་ཉིད་དང༌། མི་
འགོང་བ་མི་སྐྲག་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཡིད་ལ་འགྱོད་པ་མེད་པ་སྐྲག་པར་མི་འགྱུར་
པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཞེས་ཟབ་དོན་ལ་མི་སྐྲག་པ་སོགས་གསུངས་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཐར་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉི་སྣང་ལས། འདིར་ཐར་པ་ནི་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་
ཡིན་ལ་དེའི་ཆ་ལ་ཕན་པས་ན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།ཚིག་གསལ་ལས། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་སོགས་སུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཉོན་ཆེས་རགས་
པ་དང་བྲལ་བ་དྲོད་སོགས་ནི་ཐར་པར་འཆད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
བྱང་ཆེན་ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བར་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་སྒོམ་ཞིང་མཚན་མར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བསྡུས་པ་ནི་མཚན་མེད་ཅེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་དོ། །གང་དུ་ན། ཐར་པའི་སོགས་སོ། །གང་ན།སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་རྣམས་ལ་མཚན་མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་ཚོགས་
ལམ་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་མཁས་པ་ནིའོ། །དྲོད་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་སྲབ་པས་
བདག་གཞན་བརྗེ་མི་ནུས་པས་རང་གི་རྒྱུད་ལ། ཞེས་སོ། །སྐབས་གང་དུ་ན། རྣམ་པ་ནས་འདི་ལ་སྟེ་འདིར་རོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

166

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་མཁས་པ་དེ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་ཚིགས་གཉིས་པོ་འདི་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། ངོ་བོ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོགས་ལམ་ལ་དད་པ་ནས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་རྣམ་པ་ལྔའོ། །དེ་དག་ཀྱང་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་
པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམ་ཐར་གསུམ་ལ་མཚན་མར་མི་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པའི་དད་པ་ནི། ཡུམ་དང་ཐབས་མཁས་པ་དང་མ་བྲལ་བར་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འདས་པ་དང་མ་བྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་པའི་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་དང་

ཤེས་རབ་ཀྱི་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་
ཕུང་པོ་དེ་ཐབས་ཅད་ཡིད་ལ་སེམས་ཀྱི་མཚན་མར་མི་བྱེད་དེ།སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ལ་མཚན་མར་མི་བྱེད་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས། ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་
ཞིང༌། དེ་ནི་མ་སྨས་མ་ཉམས་པར་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །
དེ་ལ་སྣང་བ་ནི་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་སར་ལྟུང་བའོ། །སྨས་པ་ནི་བྱང་ཆེན་ལས་
ཉམས་པའོ། །སྦྱིན་སོགས་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་ནི།བྱང་ཆེན་
ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ཡང་མཚན་མར་མི་བྱེད།
ཅེས་སོ། །ཡུམ་དང་ཐབས་མཁས་དང་མ་བྲལ་པའི་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ནི།བྱང་ཆེན་ཡུམ་དང་ཐབས་མཁས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

167

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གང་ཡིན་པ་དེའི་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ནི་ཐེ་ཚོམ་མ་མཆིས་སོ། ཞེས་སོ། །
གཟུགས་སོགས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི།བྱང་ཆེན་དེས་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་
བ་དང༌། གང་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དང་གང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཚང་རྒྱ་བར་བགྱི་བའི་གཟུགས་སམ་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་དམ་ཆོས་
གང་ཡང་དམིགས་པ་མ་མཆིས་སོ། ཞེས་སོ། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ལྷའི་བུ་དག་ངས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའམ་གང་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའམ༌། གང་ཞིག་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མ་དམིགས་སོ། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི་དད་སོགས་རྣོན་པོའམ་ཆེན་པོས་ནི་རྫོགས་བྱང་རྟོགས་པའམ་
ཐོབ་པར་སླ་ལ། དད་སོགས་རྟུལ་པོ་འམ་ཆུང་ངུས་ནི་རྫོགས་བྱང་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་དཀའ་བ་ནི། རིམ་པ་ལྟར། གང་གིས་གང་ཞིག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་
བར་བགྱི་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཐབས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་བྱང་ཆེན་གྱིས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་
སླའོ་ཞེས་དང༌། དེའི་འཐད་པར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་པར་གསུངས་པ་དང༌། གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་མོས་པར་བྱེད་ཀྱང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་སླ་སྟེ༑ མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་དཀའ་བ་མེད་ན་ནི་བྱང་སེམས་གངྒཱའི་ཀླུང་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

168

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གི་བྱེ་མ་སྙེད་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་
རབ་འབྱོར་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་ནི་དཀའ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་དཀའ་སླའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གསུངས་
སོ༑ །ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་འབྲིང་ནི་ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གཟུགས་བླ་
མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ལྡོག་གམ། ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་བར་དུ་དེ་དག་དང་དེ་དག་ལས་གཞན་དང་དེ་དག་
གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། དེ་དག་ལས་གཞན་ན་ཕྱིར་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་བཀག་ནས་གསུངས་སོ། །
འདིའི་མདོ་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ཉི་སྣང་དུ་ཆུང་འབྲིང་གསུམ་དང༌། དེ་དག་གི་རྟགས་
ཀྱི་མདོ་སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ནི་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང༌། ཉི་སྣང་ལ་ཡང་མདོ་སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ལ་ཊཱིཀ་བྱེད་དག་ཐེ་
ཚོམ་ཙམ་ཡང་མ་སྐྱེས་པར་སྣང་བས་མ་དཔྱད་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་རྔོག་ཆེན་པོའི་ཊཱིཀ་

ཆུང་ལས་གསལ་བར་མདོ་མཚམས་བཟུང་བ་ཉིད་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་རྟོགས་མོད། འོན་ཀྱང་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་ཏེ་དེར་བལྟ་དགོས་སོ། །ཤཱནྟི། ཟླ་

འོད། ཤེར་སྒྲོན་རྣམས་སུ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་འབའ་ཞིག་བཤད་ནས་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ཉི་སྣང༌། རྣམ་འགྲེལ་གྲགས་པ་སློབ་དཔོན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་བཤད་ལ། ཉི་སྣང་གི་དགོངས་པས་
ཐེག་ཆེན་ལ་བཞེད་དེ། དེ་གསུམ་ལ་མདོ་སྦྱར་ཟིན་པའི་མཐར་དེ་དག་གི་རྟགས་ལ་ཡུམ་ལ་མི་སྐྲག་པ་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །གྲགས་ཆ་དང་སློབ་དཔོན་མཐུན་ནོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

169

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་དང༌། རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་ན། ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་ལའོ། །དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་
སོགས་པས་རྩ་བ་ལྟར་རམ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང༌།སྦྱིན་པ་དང་སོགས་པས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དང༌། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་
དང་སོགས་པས་དེའི་བསླབ་བྱ་དང༌། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྟེ་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་སོགས་པས་རློམ་བྱར་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་རང་སྤྱིའི་ཚུལ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་སོགས་པས་སྤང་བ་དང་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལོ། །གང་ན།ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང༌། ཕར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་ལ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌།སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང༌། འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་
པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་མ་གྱུར་པའམ་མ་དད་པ་སོགས་འཇོམས་པ་ལ་མཐུ་མ་ཐོབ་པས་རྣམ་བྱང་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀུན་གྱི་མཐར་སྦྱར་བ་ལྔའོ། །གྲངས་བཞིན་དུ་ནི་ཡུལ་
ཅན་དང་ཡུལ་ལྔ་རིམ་པ་ལྟར་སྦྱོར་བའོ། །ཚོགས་ལམ་ལ་འདི་ལྔར་མ་ངེས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་ན་དད་སོགས་འདི་དག་ལ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་དཀའ་སླ་མེད་དོ་ཞེ་ན།ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དད་སོགས་
ལྔ་སྤྱིར་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་སྐྱེད་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

170

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྟེ་འོན་ཀྱང་དད་སོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་
པ་མྱུར་བུལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་རྣོ་ཞིང་
གསལ་ལ་ཆེན་པོས་ནི་རྫོགས་བྱང་རྟོགས་པ་སྟེ་འཐོབ་པར་སླ་ལ། དད་སོགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྟུལ་པོས་ནི་རྫོགས་བྱང་རྟོགས་པ་སྟེ་འཐོབ་པར་དཀའ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་

དབང་པོ་རྣོན་པོའི་དད་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ན་དད་སོགས་འབྲིང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་
ཆུབ་རྟོགས་པ་སྟེ་འཐོབ་ལ། དད་སོགས་ཆུང་དུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
རྟོགས་པ་སྟེ་འཐོབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ནི་འཐོབ་དགོས་ལ། ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་པ་
དང་སྔ་མ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་མི་འཐོབ་པས་སོ། །
དེ་ནི་སྤྱིའི་ཤུགས་འཕངས་ཡིན་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབང་པོ་
རྣོན་པོ་ལ་རྣོ་བརྟུལ་གཉིས་སུ་བྱས་པས་རྫོགས་བྱང་འཐོབ་དཀའ་སླར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་དབང་འབྲིང་དང་དབང་རྟུལ་གྱི་དད་སོགས་ལ་ཡང་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་སུ་
བྱས་པས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་དཀའ་སླ་གཉིས་ཡོད་པར་འཕངས་སོ། །འདིར་རྟུལ་པོ་ཐེག་དམན་གྱི་ཡིན་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་རྒྱ་བོད་འགའ་ཞིག་བཞེད་
ཀྱང་མི་འཐད་དེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྩོད་པ་དེ་ཁོང་ན་གནས་ཤིང་དེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་
མོད་ཀྱི་ཞེས་པས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བསྟན་པ་དང༌། ཐེག་དམན་གྱི་དད་སོགས་
གཉིས་ཀ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐེག་དམན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

171

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གྱི་དད་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་དེ་ཉིད་འཕངས་པར་འགྱུར་བས་
སོ༑ །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པས་ཐེན་ཆེན་གྱི་འབྲིང་རྟུལ་པོའི་ནང་དུ་
བསྡུས་ནས་གཉིས་སུ་མཛད་པས་མཚན་མེད་རབ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་
ཚོགས་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་རྫོགས་བྱང་འཐོབ་དཀའ་སླ་གཉིས་རྒྱན་སྣང་དུ་གསུངས་པ་དང་འབྱོར་ལ་གཞན་དུ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྐབས་མ་མཁྱེན་པར་འགྲོའ།ོ །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ།སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པའི་དུས། སྐྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་

གང་ཟག །གང་ཟག་དེའི་སྒོམ་རིམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌།ཟློས་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐར་ཆའི་འོག་ཏུ་ངེས་ཆ་གསུངས་ཏེ། ཐར་ཆ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་སྐྱེས་པའི་གཞན་དོན་ལ་སྤྲོ་བ་ཅན་ལ་ངེས་ཆ་འབྱུང་བས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་བ་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་
སོ༑ །གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དྲོད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ལས། དམིགས་པ་
ནི༑ དམིགས་པ་ཡིན་པར་བསྔགས་པ་སྟེ་བརྗོད་དོ། །གང་གི་ན།དྲོ་བ་གསུམ་པོ་རྣམས་
ཀྱིའོ། །གང་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །གང་དུ་ན། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཏེ་
དེ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྐབས་ལས་དགར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ནི་མཉམ་གཞག་གི་
རྟོགས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་སོ། །རྣམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་མཉམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་བཅུར་མདོ་ལས་བཤད་
དོ༑ །དེ་ཡང་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ནི་དྲོད་ཆུང་ངུའི་རྣམ་པ་སྟེ་ཚེ་འདི་ལ་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་འདོད་པས་སོ། །དེ་ནས་སེམས་གསུམ་ནི་དྲོད་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་སྟེ། ཚེ་ཕྱི་མ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

172

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་གཞན་ལ་ཕན་པར་འདོད་པས་སོ། །དེ་ནས་སེམས་ཟུང་ལྡན་ནི་དྲོད་ཆེན་པོའི་རྣམ་
པ་སྟེ། འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་འདོད་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་མཉམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱ། ཞེས་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱ་ཞེས་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་
པའི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱའི་ཞེས་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་
མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་མི་འཚེ་
བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་མའི་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཕའི། སྤུན་ཟླའི། སྲིང་མོའི། བུའི། བུ་མོའི།གྲོགས་པོ་དང་
ཡིད་བརྟན་པ་དང༌། གཉེན་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ། ཞེས་སོ། །འདིར་མདོ་ལས། སེམས་རེ་རེ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་དང༌། དམིགས་པ་གཉིས་གཉིས་སྨོས་པ་ནི་གསར་དུ་སྐྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དྲོད་དང་ཆོས་མཆོག་གཉིས་ལ་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བཤད་པ་ནི་བར་པ་གཉིས་ལ་མཚོན་པའོ། །
གཉིས་པ་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་གསུམ་ལས། བདག་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་མི་དགེ་བ་བཅུའི་སྡིག་པ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་གནས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་དེ་དག་ལ་ནི་
འགོད་པ་དང༌། ཞུགས་ཙམ་ལ་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང༌། མ་བསྐུལ་བར་ཞུགས་པ་ལ་ལེགས་པ་བརྗོད་ཅིང་མཐུན་པས་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི། ཆུང་ངུའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལས་ལྡོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་
ཀྱང་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ལྡོག་པར་བྱ། གཞན་ཡང་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཡང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

173

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དག་པར་བསྐུལ་བར་བྱ། སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ལེགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ།
གཞན་ཡང་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ལྡོག་པ་དེ་དག་གི་ལེགས་པ་བརྗོད་ཅིང་མཐུན་པས་
དགའ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །སྦྱིན་སོགས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་གནས་ནས་གང་ཟག་གཞན་
སྦྱིན་སོགས་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་སོགས་སྔར་བཞིན་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་སྟེ།
གཞན་བདེ་རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སོགས་སྒྲས་བསྡུས་པར་བདག་ཉིད་
ནང་སྟོང་ཉིད་སོགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་སྒོམ་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་དག་སྒོམ་པ་ལ་འགོད་སོགས་ནི་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་བདེ་སྡུག་གི་རྒྱུ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤོང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཀྱང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནས་བདག་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལུགས་དང་ལུགས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བར་རོ། །
གསུམ་པ་བཟོད་པའི་གསུམ་ནི། རྩེ་མོའི་སྐབས་སུ་རང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་དབྱེ་བས་རང་ཉིད་གནས་པ་དེ་ལ་གཞན་འགོད་སོགས་གསུམ་ཡོད་
པ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་བདག་ཉིད་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་དེས་མཚོན་པའི་སྤོང་མངོན་དུ་བྱེད་སྒོམ་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་སོགས་ནི་ཆུང་ངུའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་འཕགས་ལམ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །བདག་ཉིད་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

ཤེས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་སྔར་ལྟར་འགོད་སོགས་ནི་
འབྲིང་གི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་འབྲས་བུ་ལྔ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

174

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉིད་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་སྐྱེད་དེ་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱ་ཞེས་སོ། །བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
གྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་སོགས་ནི་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་སྦྱོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པར་འཇུག་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ནི་འོག་གི་སོགས་སྒྲས་བསྡུས་པའོ། །བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་གི་གསུམ་ནི། རང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དམིགས་རྣམ་
གྱིས་འགོད་སོགས་གསུམ་ཡོད་པ་སྔར་གྱི་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །
དེ་ལ་བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་རྣམས་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་ཞིང་སྦྱོང་བ་ལ་གནས་ནས་གཞན་ལ་སྔར་ལྟར་ནི་ཆུང་ངུའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱིས་སྨིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་ཞེས་སོ། །རང་ཉིད་སེམས་དཔའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་སྔར་ལྟར་ནི་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་གིས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་

མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །རང་ཉིད་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་པ་དང་བག་ཆགས་
ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྤོང་བ་སོགས་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་སྔར་ལྟར་ནི་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འཇོག་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བདག་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །སོགས་ཀྱི་སྒྲས་
འདི་གཉིས་ཀྱང་བསྡུས་ཏེ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་མཆོག་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། །སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

175

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལས། །དྲོད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ནི། རྣམ་པ་ནས་འདི་ལ་སྟེ་འདིར་ཆགས་སྡང་གི་རིས་སུ་
ཆད་པ་མེད་པ་མཉམ་པའི་སེམས་དང༌། ད་ལྟ་ཕན་པའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱམས་པའི་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་པས་དང༌། མ་འོངས་པའི་ཕན་པ་སྒྲུབ་འདོད་པ་ཕན་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་
བཅོམ་པས་གཞན་བདེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པ་དང༌། མཐོ་མི་འཚམ་པས་རྣམ་པར་འཚེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྔ་དང༌། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་རང་ལས་རྒན་པ་རྣམས་
ལ་ཕ་མ་དང༌། རང་དང་མཉམ་པ་ལ་སྤུན་དང་སྲིང་མོ་དང༌། རང་བས་གཞོན་པ་ལ་བུ་
དང་བུ་མོ་དང་ཕན་འདོགས་པའི་བཤེས་དང༌། ཡིད་བརྟན་པའི་གྲོགས་དང༌། རུས་གཅིག་པའི་གཉེན་དང༌། མི་གཅིག་པའི་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་

མཉམ་པ་སོགས་ལས་གཞན་ཟུང་ལྔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །འདིར་ལྔ་ཚན་གཉིས་སུ་བཅད་པ་ནི་རྩ་པའི་གྲངས་བཅུ་དང་འོག་མ་ལ་ཟུང་དེ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཆེད་དོ། །
རྩེ་མོ་ནི་འདོར་ལེན་གྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན་
སྲོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བ་ལ་སྤོང་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་པ་དེའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྣམས་སྡིག་པ་ལས་

བཟློག་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་དང༌།སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལ་ལེན་པར་འདོད་པའི་
སྒོ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་པ་དེའི་སྒོ་ནས་གཞན་རྣམས་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་དང༌། གདུལ་བྱ་གཞན་མ་བསྐུལ་བར་བདག་ཉིད་དགེ་སྡིག་གི་འདོར་ལེན་ལ་སྔར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་
དུ་ཞུགས་པ་ལ་ངག་གིས་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་དགའ་བས་མཐུན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

176

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དམིགས་ཚུལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཕྱེ་ནས་ནི་
རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྩེ་
མོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་ཚན་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ནི་རང་གིས་བསྒྲུབས་པ་དང་མ་བསྒྲུབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །
བཟོད་པ་ནི། རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་འགོད་བྱེད་བྱང་སེམས་རང་དང་དགོད་བྱ་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་
པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཀྱི་བདེན་བཞི་ཤེས་སྤོང་མངོན་དུ་
བྱེད་སྒོམ་པ་ལས་རང་གི་རྟེན་ཏེ་རང་གནས་ནས་གཞན་གྱི་རྟེན་ཏེ་གཞན་དེ་ལ་སྦྱོར་
བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པས་དང༌། བདེན་བཞི་ཤེས་སྤོང་སོགས་ལ་གཞན་ཞུགས་པ་ལ་བསྔགས་པ་བརྗོད་པའི་རྣམ་པས་དང༌། དེ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་དགའ་བས་

མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་འདི་ལྟར་སྦྱར་ཏེ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་
སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང༌། མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་དམིགས་
པ་དང་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཞེས་པའོ། །
འདིར་ཁ་ཅིག་གང་ལ་སྦྱོར་གྱི་ཡུལ་ངོས་མ་བཟུང་བ་དང་བདེན་པ་དམིགས་
པར་བཤད་པ་ནོར་རྩ་བའི་བདེན་ཤེས་དང་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཆད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདིའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་དབྱེ་བ་རྩེ་མོ་ལྟར་སྦྱོར་བར་གསུངས་པས་
སེམས་ཅན་ཆད་པ་དང་བདེན་པ་དམིགས་པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །བདེན་པ་ལ་སྦྱོར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

177

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞེས་སྦྲེལ་བ་བདེན་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པས་དེ་ཆད་པ་མེད་ལ། དེ་ཉིད་ལ་གཞན་
སྦྱོར་བ་ཡང་ཡིན་པས་གང་ལ་སྦྱོར་མ་བཟུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གངས་
ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་བཞེད་པ་རང་གིས་མ་གོ་བའི་བློ་ཡི་དྲི་
མ་གཞན་ལ་འགེལ་བའོ། །ཚིག་གསལ་ལས། སེམས་དང་པོ་ཉིད་དྲོད་ཆུང་ངུ་དང༌།དགེ་སྡིག་ལས་ལྡོག་འཇུག་གཉིས་རྩེ་མོ་ཆུང་འབྲིང་དང༌། བསྔགས་མཐུན་གཉིས་
ཆེན་པོ་ལ་སྦྱར་བའི་དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གསུམ་ག་དང་མི་མཐུན་ལ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་པ་འདིར་ཆུང་འབྲིང་གསུམ་དང་སྦྱོར་བ་ལྷུར་མ་བླངས་པར་
རྩ་ཚིག་གིས་ཟིན་ཚོད་བཀྲལ་ནས་བཞི་པོ་སྤྱི་ཙམ་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། མདོ་འགྲེལ་བཞི་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆུང་འབྲིང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ན་རྩ་བ་ལྟར་བྱ་
དགོས་པས་འགྲེལ་པ་འདིར་བཤད་པ་གཞན་གྱིས་ཁ་བསྐང་ངོ༌། །
དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་ལ་ཡང་སྦྱོར་བས་བསྔགས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པས་

སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་རིམ་པ་ལྟར་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྦྱོར་བར་དེ་ལས་
བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཆོས་མཆོག་ནི། སྔ་མ་རྩེ་མོར་རང་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་
དམིགས་རྣམ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་རྟེན་ཅན་ཏེ་རང་ཉིད་སྨིན་སོགས་ལ་
གནས་ནས་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་བྱེད།སྨིན་པ་
གྲོལ་བར་བྱེད་སོགས་པས་གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ནི་རང་
གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ངེས་པར་སྦྱོར་བའོ། །གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་སྨིན་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

178

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་མཆོག་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཚིག་གསལ་ལས་འཆད་པ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་ཆེན་
གསུམ་དང་མི་མཐུན་པར་མཛད་པ་ནི་རྩ་བའི་སྒྲས་ཟིན་ཚོད་ལ་འགྲེལ་པ་མཛད་པས་མི་འགལ་ལོ། །རྟོགས་དཀར་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་དང་མ་མཐུན་པར་སྦྱར་བ་ནི་བརྟགས་ན་འགྱུར་སྐྱོན་དུ་སྣང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི་བསམ་སྦྱོར་ཕུན་ཚོགས་བཅུ་དགུས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་ན་འདིར་བསྟན་པའི་ངེས་ཆ་ནི་གཙོ་བོར་རྗེས་ཐོབ་
ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་དང་པོ་དྲུག་པོ་རེ་རེར་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་པར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལན་གསུམ་གསུམ་བསྟན་པ་རྣམས་ཟློས་ཏེ་བརྗོད་བྱ་ཁྱད་མེད་ཡང་ཡང་བསྟན་པས་ཤེ་ན། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པས་ཟློས་སྐྱོན་མེད་པར་འཆད་པའི་ལན་ལ་གཉིས། ལན་དངོས་དང༌། དེའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲས་གསུངས་པའི་
མངོན་རྟོགས་གསུམ་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་ལམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ།སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲས་གསུངས་པའི་མངོན་རྟོགས་གསུམ་ནི་སྒྲས་
ཟིན་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས་མི་ཟློས་ཏེ། དཔེར་ན་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་ཟློས་པ་བཞིན་ནོ༑ །ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། སྐབས་གང་དུ་བསྟན་ཀྱང་རུང་སྟེ་སྦྱོར་ལམ་སོགས་དེ་དག་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ནི་སུ་ཡང་མི་འདོད་པས་སོ། །དེས་ན་ལམ་གྱི་མིང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

179

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གིས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་
བུའི་བཏགས་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དོན་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དང་སོགས་པས་ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་
ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་རྒྱུ་འཇིག་རྟེན་པ་སོ་སྐྱེའི་ངེས་ཆ་
རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་བཏང་བ་ལས་འབྲས་བུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་ལམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་ནི་སྔ་ཕྱིའི་མཚམས་སྦྱར་རོ༑ །འོ་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་རྣམས་ཀྱང་ཟློས་ཤེ་ན། དེ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་
མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཙོ་བོར་རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་དང༌། མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་ནས་དང༌། མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པས་མི་ཟློས་སོ། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་དང་སོགས་པས་རྩེ་མོ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་རྟོགས་གསུམ་
གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲས་གསུངས་པའི་དོན་གསུམ་ནི་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་ངེས་

ཆ་སོགས་དངོས་མིན་ཀྱང་ངེས་ཆ་དང་སོགས་པས་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ཐ་སྙད་དམ་མིང་
ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
འོ་ན་མིང་དེ་དག་གིས་གདགས་པའི་གཞི། བཏགས་པའི་ཆོས། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། བཏགས་པའི་དགོས་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་ལམ་སྒོམ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

180

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མཐུས་ཉན་རང་དང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་འབད་རྩོལ་ཞི་བའི་སས་བསྡུས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་ཆུང་ངུ་ས་བརྒྱད་པ་དང༌། འབྲིང་ས་དགུ་པ་དང་ཆེན་པོ་
ས་བཅུ་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལ་ཡང་དབང་རྟུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་རྣམས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ལམ་གསུམ་ཚན་གསུམ་སྟེ་དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་དེ་གསུམ་ལ་ནུས་པ་
ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བྱས་ནས་ལམ་ཚན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་ཆུང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲས་གསུངས་པའི་དགོངས་
གཞི་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་ཡིན་པས་དག་ས་གསུམ་རྣམ་ཀུན་སོགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་སྒྲས་ཟིན་ཚོད་ཀྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་
སྦྱོར་བ་གསུམ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་ས་གསུམ་ནས་བཞག་པས་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ས་མཚམས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་རེ་རེའི་
ཆུང་འབྲིང་གསུམ་གསུམ་ལམ་གསུམ་ལ་ནུས་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པར་
མཚུངས་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། བརྒྱད་པ་ཡན་འབད་རྩོལ་ཞི་བའི་ས་ཡིན་པས་འབད་པས་སྒོམ་ན་རིམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་ཀྱང་དེ་མེད་པས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེའམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ནི་རྣམ་བཅད་དང༌། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་
བ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོངས་པ་སྟེ་སྡུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་
པའོ། །གཞན་དག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དང་ལམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཆོས་མཐུན་པ་
འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འཆད་ཀྱང་མི་འགྲིག་སྟེ། དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

181

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་མ་གཏོགས་དོན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །
ལྔ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པས་གནོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་སོ༑ །དེས་ན་བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དང༌།དྲོད་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཇོམས་པ་དང༌། དེས་བསྟན་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་

ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཤད་པས་དེ་དག་སྦྱོར་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་མི་རུང་བར་བསམས་པ་ཡིན་གསུང་པ་ལྟར་མི་འཐད་པ་ཆེར་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་སྐབས་དྲུག་ཀའི་ལམ་རྣམས་མཚན་ཉིད་པར་བྱས་ན།ཟློས་པ་སྤང་དུ་མི་རུང་པར་དགོངས་པའོ། །མཁས་པ་དག་དེ་དང་དེར་ལམ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་
རྣམས་སྦྱོར་མཐོང་དང༌། ས་དགུ་ནང་ཚན་དུ་ཡོད་པའི་སྒོམ་ལམ་མིན་ཞེས་སྦྱར་གྱི་

ས་བརྒྱད་པ་སོགས་དེ་དག་མིན་ཞེས་ནི་མི་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་སོ་ཞེས་བཞེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་རོ། །
འགྲེལ་པ་འདིའི་རྗེས་འབྲང་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་ལུགས་ནི་དང་པོར་སློབ་པའི་སྐབས་དང༌།ཕྱིས་བསླབས་ཟིན་
བརྟན་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་ལམ་རྣམས་ནི། ལས་དང་ནས་སྒོམ་ལམ་གྱི་བར་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དང་པོར་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ལ།སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲས་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་སླར་ཡང་སྒོམ་ལམ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

182

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྔར་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ། །དེ་ཡང་ངེས་ཆ་ཞེས་པ་མཚོན་པ་ཡིན་པས་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དྲན་

ཉེ་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པའི་བར་ཡང་གཟུང་སྟེ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ་ཞེས་བཞེད་པས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་

ཡ་མཐའི་མཚམས་གསལ་བར་མ་བཟུང་ཡང་དང་པོར་སྐྱེད་པར་འདོད་པས་ས་གཉིས་པ་ནས་འདོད་པར་གསལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་འདིས་རྣམ་རྫོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ས་གཉིས་པ་རྫོགས་
རྗེས་ནས་དང༌། རྩེ་མོའི་ལམ་རྣམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇོག་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ས་མི་གཡོ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཕྱིན་ཆད་དོ། །དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྔར་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དྲོད་ལ་སོཊ་པ་ཡང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་རྟཊ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། འདིར་རྩེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་པོ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་དུས་དང་ས་
གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྔར་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་དག་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིས་བསྡུས་པའི་དོན་ཀུན་རྩེ་མོར་གཞག་གོ་ཞེས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་
དང༌། རྩེ་མོ་རྣམ་ཀུན་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ས་གཉིས་པ་སོགས་སུ་གོམས་པ་ལས་མཆོག་གི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་རྩེ་མོའི་དོན་མཁྱེན་གསུམ་
གྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་ལས་འདིའི་དྲོད་སོགས་མཆོག་ཡིན་པ་ལ་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ས་གསུམ་པ་ནས་བཟུང་བས་ཀྱང་ཆོག་གོ །ཡང་དེ་ལས་དེ་ནི་སྐབས་དྲུག་པ་སྟོན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

183

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་མཛད་པ་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
ཏེ༑ དེ་ནི་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱིས་ཐོབ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་ཏེ་མཐར་གྱིས་པ་འདི་ནི་རྩེ་
མོ་གང་ནས་གཞག་པ་དེའི་ཕྱི་ལོགས་ནས་གཟུང་ངོ༌། །ཞེས་པའོ། །
གཉིས་པ་རིགས་བྱིན་གྱི་ལུགས་ནི་མངོན་རྟོགས་དང་པོ་དྲུག་ལ་ངེས་ཆ་ལ་
སོགས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བཤད་ཅེས་པའི་ལན་དུ་གཞི་སོགས་གསུམ་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ་དེ་དག་ལ་བསམ་གཏན་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་དྲུག་ལ་
ངེས་ཆ་སོགས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ངེས་ཆ་དང་སོགས་པས་ཐར་ཆ་སོགས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་སྤྲེལ་ནས། དེར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ་དེ་ཡང་ཉན་རང་སོགས་དང་ཐུན་མོང་བ་
ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟེ། དེ་དག་གི་ངེས་ཆ་བཞི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་པ་དེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་འབྲས་བུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པའི་
མཐོང་སྒོམ་དེ་དག་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ནི་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ཤེས་པའི་ཐབས་སམ་རྒྱུ་ཙམ་བསྟན་ལ། རྣམ་རྩེ་མཐར་གྱིས་པ་གསུམ་

ལ་ནི་ངེས་ཆ་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྒོམ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་
གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་གོ་རིམ་ལས་གྱུར་པའི་
རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་སྔར་བཤད་པའི་ཁྱད་
པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་སྟེ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་ཏེ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་བསལ་བའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

184

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཕྱིར་ངེས་ཆ་སོགས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ།སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ཚེ་ཁྱད་པར་ལམ་
ཤེས་པའམ་སྐྱེད་པ་དེ་མཚོན་འདོད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་
རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་ནའོ། །མངོན་རྟོགས་ཐ་མ་གཉིས་ལ་ནི་དང་པོ་དྲུག་ལ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གཉིས་མེད་པས་མ་སྨོས་སོ་ཞེས་པའོ། །
གསུམ་པ་ཤེར་འབྱུང་གི་ལུགས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ངེས་ཆ་སོགས་བརྗོད་
ཟིན་པས་འདིར་ཡང་དེ་དག་བསྟན་པས་ཅི་བྱ། གལ་ཏེ་མཁྱེན་གསུམ་དུ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་འདིར་ནི་སྤྱིར་ཐུན་མོང་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་ན་འོ་ན་བསྒོམ་བྱ་གསུམ་ཡོད་པས་སྒོམ་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །
འདིས་ནི་འདི་བརྗོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་ཐོབ་པའམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་དང་པོར་
སྐྱེད་ནས་ཕྱིས་རྣམ་རྫོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོའི་རིམ་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ། རིམ་པ་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་
ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་མེད་པས་དེ་དག་ཐ་དད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་
ཆ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་རྣམ་རྫོགས་ཁྱད་པར་ལམ་དུ་བྱང་བར་བྱེད་པ་ལ་ཐར་ཆ་མི་སྨོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྔོན་དུ་
འགྲོ་བ་དང་ཁྱད་པར་ལམ་ལ་དེ་སྒོམ་པའི་བྱེད་པ་མེད་པས་མ་སྨོས་སོ། །དེས་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའམ་སྐྱེད་པར་བྱས་པ་རྣམས་རྣམ་ཀུན་ཏུ་སྐྱེད་པ་ལྟར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

185

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྒོམས་པས་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དབང་གྱུར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བརྗོད་
དོ༑ །འདིས་རྩེ་མཐར་གཉིས་ལ་མ་བཤད་ཀྱང་མཚོན་པར་བཞེད་པ་འདྲའོ། །
དེ་ལ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་ཚོགས་ལམ་བཤད་པ་
དང༌། ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་

སྦྱར་བ་དང༌། བར་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་རྣམས་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་

ཀྱང་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་བདུན་པ་ཕྱིན་ཆད་ལ་བཞག་པ་མེད་པས་དང་པོས་འདིའི་
རྣམ་རྩེ་རྣམས་མ་དག་སར་འདོད་པའི་ལུགས་ནི་མི་འཐད་དོ། །སྡུད་འགྲེལ་དུ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཐ་དད་པར་བཀོལ་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པས་བདུན་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་ཐ་དད་པར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ལམ་ཤེས་པར་བཞག་གོ །ཞེས་དང༌། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཐ་དད་པར་ས་བདུན་པ་ལ་བཞག་སྟེ་ལམ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་སྤངས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཙམ་ཉིད་ལ་བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་ཅིང༌།
སྔ་མ་རྣམས་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་བཅུའི་དང་པོ་གསུམ་ཚོགས་སྦྱོར་ན་ཡོད་པས་དེ་སོ་སྐྱེ་ལ་འཇོག་པ་དགོངས་པར་བཞེད་དོ། །
སླར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་དངོས་པོ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་དེའི་དབྱེ་བ་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

186

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྗེས་ལ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་པའི་སྒྲུབ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དེ་ཉིད་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ལ་སོགས་པས་གཉིས་ནི་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་ས་བཅུ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སོ་སོ་བ་དང་བསྡུས་པ་སྒོམ་པའི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་བསྟན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ཉིད་སྒོམ་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནས་གོ་རིམས་སུ་སྒོམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སོ། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བརྒྱད་པ་མཚོན་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་ཀུན་
དང༌། གཉེན་ཚོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ས་དགུ་པ་དང༌། ངེས་སྒྲུབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་བཅུ་པ་
ཐོབ་མ་ཐག་པ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རྩེ་སྦྱོར་དང༌། བཅུ་པའི་དཀྱིལ་དུ་བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་
སྒོམ་པ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་མཐར་གྱིས་པ་བསྟན་པ་དང༌། བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་སྐད་ཅིག་
མ་བཞག་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུང་དེ་ནི་མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་བདུན་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་སྐབས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་བླ་མ་རྣམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

187

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱིས་གཞུང་འདི་དང་དེ་གཉིས་སྦྱོར་བ་མི་འགྲིག་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སྐབས་དེར་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་མཚན་ཉིད་པ་དང་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་བཏགས་པ་
བར་འཆད་དགོས་པ་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ལུང་དེ་དག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་བྱར་བསྟན་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྣམས་ཀྱིས་མཚམས་དང་ཐོབ་པའི་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མངོན་རྟོགས་བདུན་གྱི་སྐྱེ་རིམ་
བསྟན་ཏོ། །སྡུད་འགྲེལ་དེས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་
པར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། འདིར་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནམ། ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཤེ་ན། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཚན་མ་མེད་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པས་རེ་ཞིག་གི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
རྒྱུན་ཆད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གང་སེམས་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཉིད་རྟུལ་པོ་ལ་
སོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་ནས་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་གཟུང་པར་བྱའོ། །ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྲིད་པ་བཞིན་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ། །ཞེས་རྣམ་ཀུན་ལ་གསལ་བར་སྦྱར་ནས་རྩེ་མཐར་གཉིས་ལ་དེས་མཚོན་པར་བཤད་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་མིན་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་

དགོངས་པར་གནས་མི་གནས་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྒྱན་སྣང་དུ།ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གིའོ་ཞེས་དང༌། མཐོང་ལམ་རྩེ་མོའི་སྤང་བྱར་བཤད་པའི་རྟོགས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

188

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་རྣམས་སྔོན་ཉིད་དུ་སྤངས་ཟིན་པས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ལ་
ཇི་ལྟར་སྤོང་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ས་བཅུ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པ་གཉིས་དང་དེའི་གནས་
ངན་ལེན་སྤོང་བར་གསུངས་པས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་རྩེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་ལ་བག་ལ་
ཉལ་སྤངས་པས་དེའི་འབྲས་བུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་གཏན་
ནས་སྤོང་ལ་ས་གཞན་དུ་ནི་རེས་འགའ་བའི་སྤོང་བ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་པར་སྔོན་
གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་གཉིས་སུ་བཀོད་པ་ནི་གཞན་འདོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་ཡང་མི་བཞེད་ན་རང་ལུགས་ལོགས་སུ་བཞག་དགོས་པ་ལས་མ་མཛད་པ་དང༌།ཁྱད་པར་དུ་འགྲེལ་ཆུང་འདིར་རང་གི་བཞེད་པ་ཉིད་འགོད་པ་དང༌། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་བསྡུས་དོན་དུའང་བཞེད་པར་བཀྲལ་གྱི་གཞན་ལུགས་

སུ་མ་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་འགྲོའི་ཞེས་རྩེ་མོའི་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་
གསལ་ཞིང་དེ་ཡང་དག་པ་ས་གསུམ་ནི་རྣམ་རྩེ་མཐར་གྱིས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང༌། དེ་
དག་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་དང་ས་དགུ་ནང་ཚན་དུ་ཡོད་པའི་སྒོམ་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒོམ་ལམ་ས་བདུན་པ་ཕྱིན་ཆད་ལ་བཞེད་དོ། །
མདོར་ན་འགྲེལ་བཤད་དང་བསྡུས་དོན་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་

ལམ་རྣམས་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་
པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ལ།སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་
གྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་དུས་རིམ་ཅན་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

189

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་སྦྱོར་ལམ་བཞི་
རྫོགས་པར་ཐོབ་རྗེས་སུ་ཡང་དེ་མཚན་ཉིད་པ་གཅིག་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་དུ་
དྲོད་སོགས་བཞི་རྟོགས་པར་བཤད་པས་སོ། །
ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར་ཏེ། དོན་འདི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་
མཁྱེན་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ལམ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་གནས་
སྐབས་དང་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་སྔར་ཇི་ལྟར་མྱོང་བ་བཞིན་ཕྱིས་ཁྱད་པར་
ལམ་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ན། སྔར་གྱི་དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་མཛད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདིའི་ཐུགས་རྩེ་གཏད་ས་རུ་སྣང་ཞིང་མངོན་རྟོགས་ཐ་མ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སློབ་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་པ་དར་བྱ་བ་
ཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྔ་མ་ནས་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་གསུམ་གྱི་ཟློས་སྤོང་མ་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་འདོད་པའི་སུན་འབྱིན་

འགོད། དེ་གནོད་བྱེད་དུ་སོང་མ་སོང་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཨ་བྷྱས་སློབ་དཔོན་གྱི་

བཞེད་པ་འགོག་པ་དང་རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་མཛད་དེ། དེ་ཡང་ཉི་སྣང་ལས་ཐར་ཆའི་སྐབས་སུ་དད་སོགས་ལྔ་ལ་དབང་པོའི་དོན་མེད་པ་དང་ཐོས་བསམ་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་དང་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་རིམ་
པ་ལྟར་མངོན་རྟོགས་དང་ལྡན་པ་དང་སྦྱོར་བ་པར་བཤད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་
མིན་གྱིས་མ་བཤད་པ་དང༌། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཉན་རང་གི་སར་
ལྟུང་སྲིད་པར་བཤད་པ་ཁྱད་པར་ལམ་ལ་མི་འཐད་པས་སོ་ཞེས་སོགས་དང༌། གཞན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

190

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡང་ཉི་སྣང་ལས་མཁྱེན་གསུམ་དང་རྣམ་ཀུན་གྱི་ཟློས་སྤོང་ལ་མཚན་ཉིད་པ་དང་སྦྱོར་
བ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྡུད་འགྲེལ་དུ་རྣམ་ཀུན་ཁྱད་པར་ལམ་ལ་འཆད་པ་མི་
འཐད་དོ་ཞེས་བཀག་ཅིང་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བག་

མེད་པ་ལས་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པས་སོ། །ཞེས་པ་དང༌། དེས་ན་རྣམ་ཀུན་ཏུ་བཤད་པ་
རྣམས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ་རྩེ་མཐར་གཉིས་ཀྱི་དེ་རྣམས་བཏགས་པ་བའོ་དེ་ལ་
གདགས་གཞི་ནི་ས་བཅུ་པའི་ཁྱད་པར་ལམ་ལ་བཞག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་ནས་ཉི་ཤུ་པའི་བར་དྲུག་ལས་དྲུག་པ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཡིན་པས་དང་པོ་ལྔ་ལ་བཞག་གོ༑ །དེ་ཡང་དེ་ལྔ་རེ་རེ་ལ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་གཞི་ལ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཞི་བཞི་དང༌། དེ་རེ་རེ་ལ་ཆུང་སོགས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སྦྱོར་མཇུག་གཉིས་དང་བཅུ་བཞི་སྟེ་བསྡོམས་པས་བདུན་ཅུའོ། །
དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་སྒོམ་སྤང་དང་པོ་གསུམ་མན་ཆད་ཀྱི་

གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཉེར་བརྒྱད་དང་གསུམ་པའི་
གཉིས་བསྣན་པའི་སུམ་ཅུ་པ་ལ་ནི། རྩེ་མོའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཐར་ཆ་ཆུང་འབྲིང་

གསུམ་པ་སྦྱོར་ལམ་བཅུ་གཉིས། །མཐོང་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་
གཉིས་དང་དངོས་གཞི་འཛིན་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་གཉིས་སྟེ་བཞི།སྒོམ་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་
གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་གཉིས་དང༌། དངོས་གཞི་འཛིན་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཆེ་འབྲིང་

དགུ་སྟེ་སུམ་ཅུས་བཏགས་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྒོམ་སྤང་བཞི་པ་ནས་སྲིད་

རྩེའི་དྲུག་པའི་བར་གྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལྷག་མ་བཞི་བཅུ་ལ་ནི་མཐར་
གྱིས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཚོགས་སྦྱོར་སྔར་ལྟར་དང༌། མཐོང་ལམ་བཅུ་དྲུག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

191

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྒོམ་ལམ་དགུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་པོ་དེས་བཏགས་ཤིང་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ནི་ཅིག་ཅར་
སྐྱེ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་རྩེའི་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་ཉི་ཤུ་པ་དང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སའི་ཐ་མ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྒོམ་སྤང་གྱ་གཅིག་པའི་གཉེན་པོ་དངོས་སངས་རྒྱས་ས་ལ་འདོད་དོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ལམ་གསུམ་དངོས་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་
མེད་དེ།བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་
ཐོབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་རྒྱུ་ཙམ་ལ་གནས་པ་དང་དེ་དག་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་ཡང་
དངོས་སུ་ཡིན་ན་ས་བརྒྱད་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ།བརྒྱུད་ནས་ཡིན་ན་སྔ་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་
དང་སྦྱོར་བཞི་རྒྱུར་བཤད་པས་མཁྱེན་གསུམ་ས་བདུན་པ་ཕྱིན་ཆད་སོགས་དང༌།སྦྱོར་བ་རྣམས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་སོགས་སུ་ཁ་ཕྲལ་ནས་འཆད་པ་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཨ་བྷྱས་གཞན་ལུགས་བཀག་པ་དང་རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་ནི་ལྟར་སྣང་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་སྟེ། རེ་ཞིག་ཐར་ཆའི་ཉི་སྣང་གི་བཤད་པ་འདྲེན་པ་ནི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ལོངས་པ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་དེ་
བཞག་པ་མེད་པས་སོ། །ཉི་སྣང་གི་ལུང་གི་གནོད་བྱེད་གཞན་ཡང་རང་གི་མགོ་ལ་
འཁྲི་སྟེ་ཁྱེད་རང་གིས་དྲངས་པའི་ངེས་བརྟན་གྱི་སྐབས་སུ་ཞི་བར་ལྟུང་བ་སྤང་བའི་
དོན་དུ་སྙིང་རྗེའི་ངེས་བརྟན་སྒོམ་པར་ཉི་སྣང་ལས་གསུངས་པས་དེས་ཞི་བར་ལྟུང་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

192

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྲིད་པར་བསྟན་པས་དེ་ཡང་ས་བཅུ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འཐད། འདི་འཐད་ན་ཡང་སྐད་ཅིག་
མ་གསུམ་པ་ལ་ཉན་རང་གི་སར་ལྟུང་སྲིད་པར་བཤད་པས་དེ་ཁྱད་པར་ལམ་ལ་མི་
འཐད་པ་སྡང་ཞུགས་ཙམ་མ་ཡིན་ནམ། ཡང་མཐར་གྱིས་བགྱི་བ་སོགས་གསུམ་
ཚོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་རྣམས་ལ་འཕགས་པས་སོ་སོར་བཀྲལ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ས་བཅུ་པ་ཡིན་པས་སོ། །
གཞན་ཡང་རྣམ་ཀུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་མཐོང་ལམ་གཉིས་
དང་རྩེ་མོའི་མཐོང་ལམ་གསུམ་གྱི་ཟློས་པ་རིམ་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་
དང་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་བསྟན་པས་མི་ཟློས་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ།ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་མིན་གྱི་ཟློས་
པ་སྤངས་པས་ཆོག་པས་སོ། །འདི་མི་འདོད་ན་སྔར་གྱི་ཟློས་སྤོང་སྐྱོན་དུ་འདྲེན་པ་
ཡང་དོར་ཅིག །དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་མོའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་

རྟོག་པ་དང༌། ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཁམས་གོང་གི་རྟོག་པ་མི་སྤོང་བར་འདོད་པ་ནི་
འཕགས་པ་དང་འགལ་ཞིང་ལོག་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་གོ །
སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པ་ལ་ཁྱད་
པར་འབྱེད་པ་འདིའི་འཁྲུལ་གཞི་ནི་འཕགས་པས་རྣམ་ཀུན་རྫོགས་པ་དང་དེ་དང་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཟློས་སྤོང་མཛད་ཅིང་རྩེ་མོ་ལ་དེ་ལྟར་མ་མཛད་པ་དང༌། སྐབས་བརྒྱད་ཀ་རྫོགས་པའི་མཚམས་སུ་ཟློས་སྤོང་རྣམས་ཞིབ་པར་མཛད་པ་མ་ངེས་པས་ནོངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་པཎྜི་ཏས་བཀོད་པའི་སུན་འབྱིན་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འཇུག་
པར་སྣང་ཞིང༌། གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལན་གདབ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

193

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དཀའ་བ་དང་མངོན་རྟོགས་དྲུག་གི་ལམ་རྣམས་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་མ་བྱས་
ཀྱང༌། མཁྱེན་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་གསུམ་དུ་
གསུངས་པ་རྣམས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་དང༌། དང་པོའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པ་
ལྟར་ཐོབ་བྱ་དང་བསྐྱེད་བྱ་དང༌།སྤང་བྱའི་མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་པའི་ཆེད་དང༌།ཕྱི་མའི་ལམ་རྣམས་ནི་དབང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང༌།སླར་ཡང་

འདྲིས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་ཟློས་པ་སྤངས་
པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ངེས་ཆའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནས་མཚན་ཉིད་དམ་རྟགས་འཆད་དེ། སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་“ངེས

1

་ཆ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་རྟགས་འབྱུང་བས་

སོ༑ །མདོའི་འབྲེལ་ནི།བྱང་ཆེན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྣམ་རྟགས་མཚན་མ་རྣམས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས།སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ༑ །དང་པོ་ལ་བཞི།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གང་ཟག་དང༌།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དོན།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། རྟགས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།རྣམ་པ་དེ་དག་དང་རྟགས་དེ་དག་དང་མཚན་མ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤྱིར་བྱང་སེམས་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང༌། རྗེ་བཙུན་གྱིས་དེ་ཡི་དགོངས་པ་སྦྱོར་ལམ་པ་ནས་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིན་ལ་བཟུང་
ངོ༌། །ཚོགས་ལམ་པ་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། རང་གི་རྒྱུད་

1 དེས

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

194

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཞིག་ན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་
རྩ་བ་འདི་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །རང་གི་རྟོགས་པ་དང་འཚམ་པར་
གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འདི་ལ་མེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་དང༌།
རང་ལ་དངོས་པོ་དེས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་རྟགས་གཟུང་སླ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞིར་མ་གྱུར་པས་ན་འདི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །ཞེས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཡོད་ཀྱང་དེ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཐ་སྙད་གཟུང་སླ་བ་མེད་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་མ་བཞག་སྟེ། མདོར་ན་ངེས་ཀྱང་རྟགས་མེད་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
འདི་ནི་ལེགས་ཏེ་ཐར་ཆའི་མདོར་ཉན་རང་གི་སར་མ་སྨས་མ་ཉམས་པར་རྫོགས་བྱང་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་དང་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལམ་གསུམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དམ་མི་འབྱེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱན་སྣང་དུ་ལ་ལ་རིགས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང་དབང་པོ་རྣོ་བས་ངེས་པར་འབྱེད་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཐབས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང༌། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་བཀོལ་བ་ནི་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་ལམ་ཁོ་ནས་ས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་ས་ཐོབ་པ་ལ་དབང་རྣོན་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང༌། ཟླ་འོད་དུ་ཡང་འདིར་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ས་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ངེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

195

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ན་རྟག་
པར་མངོན་པར་སྦྱོར་བར་དགའ་བས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཅན་ནོ། །
དབང་པོ་འབྲིང་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་ཏེ་སྔོན་དུ་དེའི་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ནི་ས་མི་གཡོ་བ་ལས་ཏེ་ཞེས་བཤད་པས་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་འདོད་ལ་དེ་ཡང་ཟླ་འོད་ལྟར་ལེགས་ཞེས་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བསྡུ་ཆེན་ལས་སར་ཆུད་པ་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བ་དང་ཕྱིར་ལྡོག་པ་གནས་མེད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་དུ་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཐེག་དམན་གྱི་མྱ་ངན་

ལས་འདའ་བ་ཡོད་དམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ།བྱང་སེམས་དེ་ལྟ་བུའི་བག་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེས་སེམས་བསྐྱེད་འདོར་བ་ལ་བཏང་
སྙོམས་མཛད་པ་གནས་མེད་པར་གསུངས་པ་དང༌། གཞུང་ལས་ཀྱང་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་པས་ཁྱད་པར་མི་འདོད་དོ། །
འོན་ཀྱང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཕལ་མོ་ཆེར་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་གསུངས་པས་སོ་སྐྱེའི་ས་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པ་ལ་དབང་རྣོན་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་ས་དེར་འབྲིང་རྟུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོབ་ན་
ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྔར་བཤད་པ་དེ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་དག་ས་བདུན་དུ་ཡང་དབང་རྟུལ་གྱིས་རྟགས་མ་ཐོབ་པར་བཞག་གོ །རྟགས་མ་ཐོབ་ཀྱང་ས་ཐོབ་ནས་ཐེག་
དམན་དུ་ལྟུང་བ་ནི་མི་སྲིད་དེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལས་
ཉམས་མི་སྲིད་པས་སོ། །འོ་ན་ས་བརྒྱད་པ་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ།
བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དུ་ངར་འཛིན་མ་ཟད་ལ་དེ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་རང་ལ་གཅེས་འཛིན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

196

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གྱི་བློ་འཇུག་པས་རང་དོན་ལ་གཞོལ་བའི་རྐྱེན་ཙམ་ཉེ་བར་གནས་ལ་བརྒྱད་པ་ནས་
དེ་མེད་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྡོག་ཅེས་གསུངས་པས་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལས་མི་ལྡོག་པ་ནི་གང་ལས་མི་ལྡོག་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་མཐར་འཚང་རྒྱ་བས་དེ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་བར་མ་

ཆད་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེས་ན་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་མཐར་
མི་ལྡོག་པར་ངེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཉི་ཤུ་དང་དྲུག་དང་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

བར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་དག་ལ་བདེན་ཞེན་ལྡོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

མཚོན་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་གཉིས་ནི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་གཞན་རྣམས་ཆ་ཙམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་ལས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབྱུང་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་རྟགས་
དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟགས་དང་ལྡན་པ་ལས་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་
རྟགས་གཉིས་བཞེད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས་བར་མ་ཆད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱར་གསུངས་པ་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས་ཀྱང་

རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རྟགས་དེ་དང་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལྡན་པར་མཐོང་བ་ལས་བར་མ་ཆད་དུ་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་ངེས་པར་དཔོག་པ་སྟེ། མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་མཐོང་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

197

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ན་དེ་ལས་མྱུ་གུ་འབྱུང་རུང་དུ་ངེས་པ་ལྟར།ཕྱི་མི་ལྡོག་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་རང་
རྒྱུད་ལ་སྔར་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེའམ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་གཞན་
ལྡན་པར་མཐོང་བ་ན། །ད་ནི་བདག་གིས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་

ཆད་དུ་འཐོབ་པར་ངེས་སོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་དང༌། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མདོ་
ནས་བཤད་པའི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ཡང་རིང་དུ་འདྲིས་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་བརྟག་ཐུབ་པར་མཐོང་བ་ན། །དེ་ལས་ཕ་རོལ་པོ་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་པ་ཙམ་ལ་དེའི་ངོར་རྟགས་སུ་བཤད་ཀྱི། འདི་དག་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་བྱར་མི་རུང་སྟེ། གཞན་རྒྱུད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
ལ༑རྟོགས་པ་དམའ་བ་དག་གིས་ནི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་ལས་དཔོག་ན་འཁྲུལ་ཞིང༌། ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟོགས་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ནི་མ་ངེས་ཏེ༑ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་ནང་གི་རྟོགས་པ་ནི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་དག་གིས་སྦྱོར་བའི་དོན་གསུམ་ལུང་འབའ་ཞིག་ལས་འགྲུབ་ཅིང་ལུང་ཡང་ཁས་བླངས་པ་ལས་ཚད་མར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་བྱར་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྟགས་བཞིན་དུ་རྣམ་
གཞག་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་བཞེད་པ་མ་གོ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཀྱིས་གཙོ་ཕལ་དང་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་རྣམས་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཤེ་ན།དེའི་རྣམ་གཞག་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྨྲས་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་སྨྲས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

198

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་ཁས་བླངས་པ་མེད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཀླན་ཀ་“ཚོལ1

་བར་བྱེད།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་ཀྱི་ཡོད་སའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། ཡོད་ཆོས་ཀྱི་

རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ནི་ལམ་དང་ལམ་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་དབྱེ་བས་སྐྱེས་བུ་ཟུང་བཞིར་འགྱུར་ལ།བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་
འདུན་ནི་གསུམ་སྟེ། ངེས་ཆ་ནས་བཟུང་བ་སྟེ་ཐོག་མར་བྱས་ནས་དང་བཟོད་ཤེས་
ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ་གང་དག་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཐེག་ཆེན་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ཏེ་དགེ་འདུན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་དཔའ་བོ་བྱང་སེམས་གང་དག་ངེས་ཆ་སོགས་གསུམ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གང་དང་གང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་མཚོན་པའི་རྟགས་དང་དེ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་

སོགས་སོ། །བམ་པོ་བཞི་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། །མཚམས་སྦྱར། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
ལན་དུ་དེ་དག་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ།སྦྱོར་ལམ་པ། མཐོང་ལམ་པ༑སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རེ་ཞིག་ནས་མཚན་ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་པར་སྟོན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་དང་སོགས་

1 ཆོལ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

199

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་ཞེན་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་པའམ་རྟགས་གྲངས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་མདོ་ལས་བརྗོད་པ་ཡིས་ངེས་ཆ་སོགས་
སོ༑ །
གཉིས་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།ལྡོག་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་རྟགས་དེ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ནས་དྲུག་པོ་གསུངས་སོ། །ཡང་ནི་ཐུན་མོང་གི་རྟགས་དྲིས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྡོག་གོ །གང་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲོད་ནས་གནས་པ་ནིའོ། །གང་གིས་ན།
རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས་སོ། །དེ་ཡང་བཅུ་གཅིག་དྲུག་གཉིས་གཅིག་རྣམས་དྲོད་རྩེ་བཟོད་མཆོག་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་མཚོན་པའི་རྟགས་སུ་ཉི་སྣང་ལས་མཛད་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་དོ། །འདིར་
མདོ་ལས་རྣམ་པ་རྟགས་མཚན་མ་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ཞེས་རྟགས་རེ་རེ་ཞིང་གི་མཐར་འབྱུང་བ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་རང་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་མ། དེ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྐྱེན་དུ་གཏོགས་པའོ། །ཡང་ན་ལུས་ཀྱི་དགའ་བའི་ཁྱད་པར་བ་སྦུ་ལྡང་བ་དང༌།
མཆི་མ་འཛག་པ་སོགས་དང༌། ངག་གི་ཁྱད་པར་དགའ་བས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་དང༌། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཁྱད་པར་ཉན་འཛིན་ཀློག་སོགས་སོ། །
ཡང་ན་སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མས་བཤད་པའོ། གསུམ་པ་ནི། རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན།དྲོད་ནས་བྱང་སེམས་སོ། །གང་གིས་ན།ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་སྔར་བཤད་པ་འདི་དག་གིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན། འདི་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དྲོད་ཀྱི་རྟགས་ནི། རྟགས་རྣམ་བ་བཅུ་གཅིག་གིས་དྲོད་ལ་ནས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

200

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བ་ནི་བཞི་ག་ལའོ། །དེ་དག་གང་ན།
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེར་ཞེན་པ་ལས་ལྡོག་པ་ནི།བྱང་ཆེན་གང་གཟུགས་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པ་དང་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པ་དེ་ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། འདི་དང་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་དང་

པོའི་ཁྱད་པར་ནི་ཞེན་པ་མངོན་གྱུར་བ་དང་ཕྲ་བ་ལས་ལྡོག་བའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཇི་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་འཐོབ་
པས་ལྷ་གཞན་ལ་ཕྱག་མཆོད་མི་བྱེད་ཅིང་སྐྱབས་གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟད་པ་ནི་དགེ་སྦྱོང་དག་དང་བྲམ་ཟེ་གཞན་ལ་རྟེན་མི་བྱེད་ཅེས་སོ། །
ཤེས་ནས་དད་ཐོབ་འདི་མཛོད་ལས། བདེན་གསུམ་མཐོང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང༌། །ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ། །ལམ་མངོན་རྟོགས་ནས་སངས་རྒྱས་དང༌། །དེ་ཡི་དགེ་འདུན་དག་ལ་ཡང༌། །ཞེས་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་རྗེས་སུ་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་དང་འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཐོབ་པ་དང༌།
ལམ་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པར་བཤད་པས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང༌། འདིར་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་བཞག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདིས་སྐབས་འདིའི་ལམ་ས་བརྒྱད་པར་བཞེད་པའམ་ཡང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་དགོངས་པའོ། །མི་ཁོམ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་སྨོན་ལམ་གྲུབ་པས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་དང༌།དམྱལ་བ་སོགས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

201

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང༌། འཁོར་རྣམ་བཞི་མི་རྒྱུ་ཞིང་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཡུལ་མཐའ་
འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང༌། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་ཅན་ཏེ་དེ་ཡང་ཡིད་དབང་དང་ལྕེ་དབང་ལ་
སྐྱོན་ཞུགས་པའི་གླེན་པ་དང༌། ལྐུགས་པའི་དངོས་པོའ། །ོདབང་པོ་མ་ཚང་བ་གླེན་པ་
དང་ལྐུགས་པ་ཞེས་དང༌། དབང་པོ་རྣམས་བླུན་ཞིང་ལྐུགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་གཞུང་
རྣམས་ལས་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་དང་ཞེས་སོ་སོར་ཕྲལ་བ་ཡི་གེ་མ་དག་གོ །འདུ་ཤེས་
མེད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སོ་སྐྱེར་སྐྱེས་པའི་ལྷ་ཚེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་
རེའི་མཐར་སྦྱར་བ་ཕལ་ཆེར་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་ཏུ་མི་ཁོམ་བའམ་མི་དལ་བ་བརྒྱད་དུ་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་ནི། མཁས་པས་དུས་རྣམས་རྟག་ཏུ་ངན་སོང་གསུམ་པོ་སྤངས། །ཞེས་ཏེ་དེས་གཞན་ལྔ་མཚོན་པའོ། །དེ་དག་བསྡུས་པ་ནི། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང༌། །ཀླ་ཀློ་ཚེ་རིང་ལྷ་དང་ནི། །ལོག་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་པ། །ལྐུགས་པ་འདི་
དག་མི་ཁོམ་བརྒྱད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །
གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེས་བདག་ཉིད་དགེ་བཅུའི་ཆོས་ལ་གནས་ཤིང་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། དེ་དག་དགེ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་མངོན་
པར་བརྩོན། ཞེས་སོ། །བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྙིང་ཐག་པ་

ནས་བརྗེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་རྒྱུད་ལ་དམིགས་ཏེ་སྦྱིན་སོགས་
དྲུག་སྒོམ་ཞིང་ཆོས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པ་ནི།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་གང་གི་ཚེ་སྦྱིན་པ་ནས་ཡུམ་ལ་གནས་པ་དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངོ༌།
དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་ངོ༌། བཟོད་པ་སྒོམ་མོ། །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ། བསམ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

202

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཏན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་གོ །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་སྒོམ་
མོ༑ ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཟབ་

མོའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་ཟབ་མོ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མེད་པ་ནི།
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་དོགས་པ་དང་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ལམ་གཞན་འདོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དོགས་པའོ། །ལམ་དྲང་པོ་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་ཡིད་གཉིས་སོ། །དགེ་བ་སྣ་ཚོགས་འཕེལ་བ་མེད་པས་རིགས་ཀྱི་ཆོས་གསོར་མི་རུང་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐེ་ཚོམ་མོ། །སྒོ་གསུམ་གྱི་

ཀུན་སྤྱོད་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞུགས་པས་བྱམས་པས་ཟིན་པའི་ལུས་ཀྱི་
ལས་སོགས་དང་ལྡན་པ་ནི།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་དོགས་པ་དང་ཡིད་གཉིས་བྱམས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་དང་བྱམས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །
བསླབ་པ་གསུམ་ལ་བརྩོན་པའི་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཚུལ་ཕུང་གི་བར་གཅོད་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྲེད་པའི་འདུན་པ་དང་གཞན་ལ་ཞེ་སྡང་བའི་གནོད་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོའི་བར་གཅོད་སེམས་ཡུལ་
ལ་སྡུད་པའི་གཉིད་དང༌། སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་རྨུགས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་
གཅིག་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོའི་བར་གཅོད་ཡུལ་སྡུག་པ་ལ་མ་ཞི་བ་རྒོད་པ་
དང༌། ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་འགྱོད་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་གཅིག་དང༌།
བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་དེ་དག་ཕྱོགས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་
དག་དང་མི་འགྲོགས་པ་ནི།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

203

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང་གནོད་སེམས་དང་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་དང་རྒོད་པ་དང་འགྱོད་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་
སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་འདི་དག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཏེ། ཞེས་སོ། །
སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ན་ཡོད་ཅིང་གཉིད་རྨུགས་དང༌།
རྒོད་འགྱོད་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའམ་གཉེན་པོ་དང་ཟས་དང་བྱ་བ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་
པོ་ནི་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་སོ། །ཟས་ནི་ལྔ་སྟེ་བརྙའ་བ་མི་དགའ་བ་བྱ་སྨྱངས་ཁ་ཟས་ཀྱི་

དྲོད་མི་ཟིན་པ་སེམས་ཞུམ་པའོ། །བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སེམས་ནང་དུ་ཞུམ་པར་བྱེད་པའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་ཞི་གནས་སོ། །ཟས་ནི་ཉེ་དུའི་ཡུལ་གྱི་མི་འཆི་
བའི་རྣམ་རྟོག་དང༌།སྔོན་བརྩེས་པ་རྒོད་པ་དགའ་མགུར་སྤྱད་པ་རྣམས་དྲན་པའོ། །བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། དེ་སྐད་དུ་ཡང༌། འདོད་ན་སྒྲིབ་

རྣམས་མི་མཐུན་དང༌། །ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་གཅིག་ཕུང་པོ་གནོད་བྱེད་དང༌། །ཐེ་ཚོམ་ཕྱིར་ན་ལྔ་ཉིད་དོ། ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོང་
ཉིད་རྣམ་པར་བསྒོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རིག་པ་དང་སོགས་པས་ལྟ་བ་ལྔའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ཉམས་སྨད་པའི་སྒོ་ནས་འཇོམས་པ་ནི།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མེད་དེ། ཞེས་སོ། །
འདིར་ཉི་སྣང་ལས། བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ནས་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི་འདོད་པ་དང་སྲེད་པའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།བྱང་
སེམས་བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱན་སྣང་དུ་
གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་ལམ་ཤེས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྟག་ཏུ་སྤྱོད་ལམ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

204

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ་སེམས་མ་གཡེངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་
ལམ་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ནི། འགྲོ་འཆག་ཉལ་དང་འདུག་པ་ཤེས་
བཞིན་རབ་ཏུ་ལྡན། །གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་བལྟ་ཞིང་འགྲོ་ལ་སེམས་འཁྲུལ་མེད། །ཅེས་
སོ། །ཕྱི་ནང་གི་གཙང་སྦྲའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ནད་ཉུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་

གོས་དང་སོགས་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་གཙང་བ་སྟེ་སྨད་དུ་མེད་པ་
ནི། གཙང་བྱས་གཙང་མའི་གོས་འཆང་ཞེས་ཏེ། གཙང་བྱས་ནི་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤངས་པའམ་ཕྱི་ནང་གི་གཙང་སྦྲ་བྱས་པ་དང་གཙང་མའི་གོས་ནི་དྲི་ང་བ་མེད་པའི་ཆོས་གོས་སོགས་ལ་སྤྱོད་པའོ། །
གཉིས་པ་རྩེ་མོའི་རྟགས་ནི། རྟགས་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་རྩེ་མོ་སོགས་སོ། དེ་དག་གང་ན། དགེ་བའི་རྩ་བ་འཇིག་རྟེན་དྲོད་མན་ཆད་ཐམས་ཅད་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ལ་སྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་ནི།བྱང་ཆེན་གྱི་

དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་དེའི་ལུས་ལ་སྲིན་བུའི་རིགས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་དག་མེད་དེ། ཞེས་སོ། །ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་སེམས་གྱ་གྱུ་བ་མེད་ཅིང་ཉན་རང་གི་ཡིད་ལས་འདའ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་
རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གིས་ལུས་མི་དྲང་བ་ཉིད་དང་ངག་མི་དྲང་བ་ཉིད་དང་སེམས་མི་དྲང་བ་ཉིད་དེ། ལུས་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་གྱ་གྱུ་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་སོ། །རྫས་ཐོབ་བའི་རྙེད་པ་དང་གཅེས་པར་བྱེད་པའི་བཀུར་སྟི་དང་སོགས་པས་གྲགས་པ་ལ་མི་ལྟ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

205

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ནི། དེ་
སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་སྤྱོད་དོ། ཞེས་སོ། །
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིན་དྲུག་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པས་དེ་དག་དང་འགལ་
བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྣ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སོགས་པས་ཤེས་
འཆལ་གྱི་བར་མེད་པ་ནི།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ལ་སེར་སྣའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
མེད་དོ་ནས་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། ཞེས་སོ། །ཆོས་དབྱིངས་སུ་

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་སྟེ་དེར་འདུས་ཤིང་དེ་ལས་མི་འདའ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ཅི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་

འབྱོར་དང་ལྡན་པར་འགྲོ་བ་ནི། ཆོས་གང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མི་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་
གང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུམ་དང་སྦྱོར་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བདག་ཉིད་
ཀྱིར་རམ་བདག་གི་བར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དམྱལ་བའི་
སྡུག་བསྔལ་ཡང་ཚོལ་ཞིང་འདོད་པ་ནི།བྱང་ཆེན་གྱི་སེམས་མི་འཁྲུག་ཅིང་དོགས་པ་
མེད་ཐེ་ཚོམ་མེད་ན་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་ལུང་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བདུད་ཀྱིས་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་སྤྲུལ་ནས་དེར་བྱང་སེམས་དུ་མ་སྐྱེས་པར་བསྟན་
ཏེ་གཞན་དོན་ལས་བཟློག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་གཏོང་བར་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་བཟོད་པའི་རྟགས་ནི། རྟགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཟོད་པ་སོགས་
སོ༑ །དེ་དག་གང་ན། རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་གཏིང་ཚུགས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པའི་ཆོས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

206

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉིད་དམ་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཞན་བདུད་ཀྱིས་དམན་པའི་ལམ་དུ་བཀྲིས་ཀྱང་བཀྲིར་མི་
བཏུབ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པས་བླ་མེད་
རྫོགས་བྱང་གི་ཆོས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ན་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་མ་ནོར་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་
ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ལྟར་བཅོས་པ་ཀེང་རུས་སྒོམ་པ་དང་བསམ་གཏན་
གཟུགས་མེད་སོགས་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི། བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་དེ་བྱང་ཆེན་ལ་ལམ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྟོན་ཏེ་གང་འཁོར་བར་སྤྱོད་པའི་
འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པས་ལམ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡང་ན་རུས་པ་འདུ་ཤེས་པ་ཡང་ན་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་སྟོན་
ཞིང༌། ཞེས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་བསྟན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱིས་མི་ལྡོག་
པར་གསུངས་སོ། བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་གི་རྟགས་ནི་རྟགས་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཆོས་མཆོག་སོགས་སོ། །དེ་གང་ན། འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པའི་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བསླབ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་དང་མ་བྲལ་ཞིང་ཡུམ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་དག་གིས་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ངེས་ཆའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་
མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་གྲངས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ངོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

207

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རེ་ཞིག་མཐོང་ལམ་པའི་
རྟགས་བར་ཚིགས་གཅིག་གིས་མདོ་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ནི། འདིར་རྩ་བ་བཀོད་པའི་
འོག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་མ་དག་སྟེ། འགྲེལ་བ་འདིར་རྩ་པའི་གོང་དུ་
གསུངས་ཞེས་པ་ཡོད་ན་ཕྱི་འགྲེལ་གྱི་འགོར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བ་ངེས་པ་
དང་ཟློས་པར་ཡང་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་རྒྱས་བཤད་དུ་གོང་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཞེས་བྱས་ནས་ཕྱི་འགྲེལ་གྱི་འགོར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་
སོ༑ །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས༌། དང་པོ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པའམ་ཁྱད་པར་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་ཚིགས་ལྔས་དེ་གསུངས་པ་ནིའོ། །གཉིས་པ་ནི།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ན་བློ་སོགས་སོ༑ །གང་ན་སྔར་བཤད་པ་དེ་འདྲའི་སོགས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ན་གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས༌། བདེན་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའི་རྟགས་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྡུག་བསྔལ། ཀུན་འབྱུང༌། འགོག་པ། ལམ་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་
པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གང་ན་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་མཐོང་ཞིང་མཚན་མར་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་དང་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་སུ་རྟོགས་པ་ས་
བོན་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནི། དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་གོ་ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་བྱང་སེམས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

208

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་
པས་བདུད་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ལས་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་བརྟན་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི་དེ་སེམས་བརྟན་པ་དང་སེམས་མི་གཡོ་བ་དང་སེམས་མི་འཕྲོགས་པ་དང་ལྡན་པས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྤྱོད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་
མེད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཤེས་རབ་སོགས་བསྒྲུབས་པས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་འདོད་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་ལོག་ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྗེས་བཟོད་ནི།བྱང་ཆེན་གང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པ་དེ་ནི་རབ་འབྱོར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་འདིར་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་སྔར་

འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་དང་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཞི་བ་ན་ཞི་བ་ལ་གཞོལ་སེམས་སྐྱེ་སྲིད་པས་ཉན་རང་གི་
སར་ལྟུང་སྲིད་པར་འཆད་དེ།རྐྱེན་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུས་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་སོགས་པས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་ས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བར་སེམས་ཅན་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བ་འཛིན་ནུས་པའི་རྗེས་ཤེས་ནི།
བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་ཏོ། །འགོག་པའི་བར་གྱི་སྙོམས་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

209

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་ཆོས་སོ་བདུན་དང་རྣམ་ཐར་
གསུམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ཡང་
བཤད་དོ། །རྟོགས་དཀར། སྙོམས་འཇུག་དགུ་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡན་
ལག་དང་དེ་ཟད་པ་དེ་ལ་མ་ཆགས་པ་ལ་འཆད་པ་མདོ་འགྲེལ་གསུམ་དང་མི་མཐུན་
ནོ༑ །ཉི་སྣང་ལས། ཡན་ལག་ཟད་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་ནས་
སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ལ་ཡན་ལག་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་སྤོང་བ་ལྷུར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་སྟེ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡན་ལག་ཟད་པ་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པ་ལ་ཡན་ལག་ཟད་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སའི་མཐོང་སྤང་རྣམས་སྤོང་
བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་ཡན་ལག་ཟད་པའི་དོན་དེ་ལ་མཛད་པ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འཇུག་ཀྱང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མི་འཛིན་པར་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པས་སྙོམས་འཇུག་གི་མཐུས་དབང་མེད་དུ་ཁམས་གོང་དུ་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་ཉིད་ཡན་ལག་ཟད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ༑ ས་དེའི་ཉོན་མོངས་ཟད་ན་དེར་དེའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །
རྒྱན་སྣང་དུ། སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ལ་ཉི་སྣང་གི་བཤད་པ་རྣམས་མཛད་པ་ནི་འཕགས་པའི་བཤད་པ་དྲངས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་སྟེ།ཡིན་ན་ལམ་འདི་དག་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལམ་ཤེས་སུ་ཆོས་བཟོད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

210

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གའི་མཐོང་སྤང་སྤོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་རེ་
རེའི་མཐར་སྦྱར་ཏེ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ནི། ཀུན་འབྱུང་བ་རྟོགས་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བཞི་ཡིན་
ནོ༑ །དེ་དག་གང་ན། མི་དགེ་བ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་དང་

སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ལྗི་བ་དང་བྲལ་བས་ལུས་སེམས་ཡང་བའི་ཆོས་བཟོད་
ནི༑ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལྷུར་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོ། །ཡིད་བྱེད་དེས་རྟོག་པ་བསལ་བས་ལུས་སེམས་ཡང་བ་སྐྱེད་པ་ན་གཟུགས་སོགས་ལྷུར་མི་ལེན་ནོ༑ །ཁྱིམ་ན་གནས་པ་སོགས་ཐབས་གང་གིས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པའི་མཐུས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་ཁྱིམ་གྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཉེ་
བར་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི། ཁྱིམ་པར་གྱུར་ན་རྟག་ཏུ་དངོས་པོ་ཀུན་མ་ཆགས། ཞེས་
སོ༑ །སྡུད་འགྲེལ་ཆེ་བར་འདི་གོང་མ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཁྱིམ་གྱི་ཡུལ་ལ་

ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་རང་དོན་དུ་ཁྱིམ་དུ་མི་གནས་པར་ཚེ་རབས་
རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་རྗེས་བཟོད་ནི། དེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་ཡོངས་སུ་མི་སྤྱོད་དེ་དེ་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་ཅིང་གནོད་པ་གང་གིས་གཞན་མི་དགའ་བར་འགྱུར་པའི་གནོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་སོ། །སེམས་མི་གཡེང་བ་དང་དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ཚང་བར་ཐོབ་པས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་མི་བརྗེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་ངང་ཚུལ་
གྱིས་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་བུད་མེད་དབང་དུ་སྡུད་པ་སོགས་མི་བྱེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

211

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པའི་རྗེས་ཤེས་ནི། འཚོ་བའི་ཕྱིར་ནི་ཡ་ངས་ལོངས་སྤྱོད་ཚོལ་མི་བྱེད། །དྲག་ཤུལ་
སྤྱོད་སྔགས་མི་བྱེད་བུད་མེད་སྦྱོར་སྔགས་མིན། །འདོད་པའི་ལས་ཅན་ཕོ་མོར་གྱུར་
ཞེས་སྟོན་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཡ་ང་བས་ལོངས་སྤྱོད་མི་སྒྲུབ་པས་འཚོ་བས་དག་ཅིང་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དྲག་ཤུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་བུད་མེད་དབང་དུ་སྡུད་
སོགས་མི་བྱེད་པས་ལུས་ལས་དང༌། འདོད་པའི་ལས་སྤྱད་པས་ཁྱེའུ་འམ་བུ་མོ་འོང་ངོ་ཞེས་མི་སྨྲ་བས་ངག་ལས་དམ་པའོ། །གཞན་ཡང་འཚོ་བ་དག་པའི་བཟློག་ཟླ་ཚུལ་འཆོས་སོགས་ལྔ་ནི་རིན་ཕྲེང་དུ། ཚུལ་འཆོས་རྙེད་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར། །དབང་པོ་སྡོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །ཁ་གསག་རྙེད་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར། །ཚིག་འཇམ་སྔར་ནི་སྨྲ་བ་འོ༑ །གཞོགས་སློང་དེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་རྫས་ལ་བསྔགས་བྱེད་པའོ། །ཐོབ་
ཀྱིས་འཇལ་བ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་གཞན་ལ་སྨོད་བྱེད་པའོ། །རྙེད་པས་རྙེད་པ་རྣམས་འདོད་པ། །སྔར་ཐོབ་པ་ལ་བསྔགས་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
གསུམ་པ་ནི། འགོག་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གང་ན། འགོག་པ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ལ་དང་པོར་ཞེན་པའི་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་དང་རྒྱུན་དུ་ཞེན་པའི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་ཕུང་སོགས་ལ་སོ་སོར་བཀག་སྟེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ནས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དམན་མཆོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་

སོ༑ །གནས་པ་བཀག་པའི་དོན་ནི་དེ་དག་ལ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་མི་བྱའོ་ཞེས་ཏེ་དེ་གཉིས་སུ་ཞེན་པར་བྱར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་ཞེན་པ་འགོག་པ་སྟེ་ཕུང་པོའི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་གནས་ཁམས་དང་སྐྱེ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

212

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཆེད་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་གི་སྔར་ལྟར་དང༌། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་ནས་ཆོས་གང་ཡང་དམན་པའམ་མཆོག་ཏུ་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཞེན་ནས་གནས་པ་
བཀག་པར་བསྟན་པས་ནི་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་དང༌།སྦྱོར་རྗེས་སྦྱོར་གྱིས་ནི་
མཐོང་ལམ་པ་དེ་སྔར་སྡུག་ཀུན་དང་ཕྱིས་འགོག་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་བཀག་པར་བསྟན་ཏོ། །སྟོང་ཉིད་དམན་མཆོག་བྲལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པས་ནི་གནས་པ་བཀག་པའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་རམ་ཡི་གེ་མ་དག་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་འདི་བཀོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཕྱིན་ལོག་ཕུང་སོགས་ལ་གནས་པ་བཀག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །
ཤཱནྟིས།སྦྱོར་བ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་སོ། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་
སོ། ཞེས་འཆད་དེ།རྩ་བར་ཕུང་སོགས་ལ་ཞེས་པའི་སོགས་ཁོང་ནས་ཁམས་སྐྱེ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གདོན་ལ་གཞན་འགྲེལ་བ་ལྟར་བཤད་ཅིང༌། བར་ཆད་བྱེད་རྣམས་དང་ཚོགས་དང་དབང་སོགས་གཡུལ་འགྱེད་གསུམ་སྟེ་བཞི་ཀ་ལ་ཡང་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱོར་དང་ཞེས་སོགས་སྦྱར་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་མདོར་རྐུན་པོ་དམག་གཡུལ་ལམ་འཐབ་མོ་གྲོང་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་རྡལ་བདག་གི་སྒྲས་གསུངས་པ་བདུན་བསྡུས་པ་སྟེ། བར་ཆད་བྱེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་དགེ་བའི་ནོར་འཕྲོག་པ་དང༌།སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་

ཚོགས་སམ་དཔུང་ནི་མང་བ་དང་དགྲ་འཇོམས་པས་རིམ་པ་ལྟར་རྐུན་པོ་དང་དམག་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དེས་སྤང་བྱ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ནི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

213

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཡུལ་ལམ་འཐབ་མོ་བྱེད་པས་བསྟན་ཏོ། །
གཡུལ་བཀྱེ་བས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་སྨིན་འགོག་པ་
བཞི་ནི་དབང་པོ་དབང་རྟེན་དབང་ཡུལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་འགོག་པ་སྟེ། དེ་ནི་གྲོང་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་ཆོས་མཚུངས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མདོར་རྐུན་པོ་
སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་སུ་བར་ཆད་བྱེད་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

མདོའི་དགོངས་པ་དེ་དག་ལ་བཀྲལ་ལོ། །རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་ཚན་ལྔར་མདོ་
ལས་གསུངས་ཀྱང་མདོ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
སྦྱར་རོ། །འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་
ཆོས་དགེ་བ་འཕྲོག་པས་རྐུན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་གཏམ་ལ་དགེ་ཕྱོགས་འཕྲོག་མི་
འཕྲོག་ཏུ་དང་པོར་ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་ཕྱིས་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསལ་བ་སྟེ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པས་འཕྲོག་མི་འཕྲོག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། རྐུན་པོའི་
གཏམ་གྱི་སྔར་ལྟར་དང༌། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་དེས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་གང་ཡང་འཕྲོག་པའམ་མི་འཕྲོག་པ་སྔར་ལྟར་རོ༑ །འདི་དང་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྔ་མ་བཞིན་ཞེས་པ་བཀག་པའི་དོན་ནམ་འགོག་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་སྦྱོར་བའོ། །
རྟོགས་དཀར་སྟོང་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡང་སྦྱར་བ་ནི་མདོ་ལ་འགྲིག་གོ །གཏམ་
སྨོས་པ་ནི་འགོག་པ་ཤེས་པ་ནི་མིང་ཙམ་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྟོན་པ་སྟེ་དངོས་པོའི་དོན་ལ་ཞེན་པ་ནི་སྡུག་ཀུན་ཤེས་པའི་དུས་ན་བཅོམ་ཟིན་པས་སོ། །རིགས་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

214

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འདིས་སྔ་མ་ལ་གཏམ་མི་སྨོས་ཀྱང་དོན་གྱིས་འཐོབ་ལ། གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ལ་
གཞུང་ལས་གཏམ་མི་འབྱུང་ཡང་སྦྱར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་རྣམ་འགྲེལ་མདོ་རྣམས་
སུ་སྨོས་པས་སོ། །
འགོག་པ་ལ་རྗེས་བཟོད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་ཚོགས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
དམག་ལྟ་བུའི་གཏམ་ལ་མང་ཉུང་དུ་དང་པོར་ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱུན་དུ་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་སྟེ། ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་མང་ཉུང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་ལ་མང་ཉུང་དུ་ཞེན་པའི་
རྣམ་རྟོག་གི་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དམག་གི་གཏམ་གྱི་སྔར་ལྟར་དང༌།

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཉུང་ངུའམ་མང་པོར་སྔར་ལྟར་རོ། །འགོག་པ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་གནོད་བྱེད་གཉེན་པོ་དང་གནོད་བྱ་སྤང་བྱ་གཉིས་གཡུལ་འགྱེད་པ་ལ་ཆགས་སྡང་ངམ་བླང་དོར་དུ་དང་པོར་ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱུན་དུ་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་གནས་པ་ཞེན་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་སྟེ། ལམ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་གནས་
པས་གཟུང་བ་སྟེ་ཡུལ་སྤང་བྱ་དང་འཛིན་པ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་གཉེན་པོ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ཆགས་པའི་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་གཡུལ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྔར་ལྟར་དང༌། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ཡང་ཆགས་པའམ་ཁོང་ཁྲོ་བར་སྔར་ལྟར་རོ། །
རྟོགས་དཀར་གཉིས་སུ་ཞེན་པའི་རྒྱུས་བདུད་ཀྱི་རལ་གྲི་དང་མདའ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ལུས་དབང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གཡུལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

215

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འགྱེད་པ་མེད་དེ།བྱམས་པས་སམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་བགེགས་ཞི་
བའོ་ཞེས་དགོངས་སོ། །ཞེས་འཆད་དེ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཡུལ་བཀྱེ་
ནས་སྤང་བྱ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མངོན་ཞེན་ལོག་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་ལོགས་སུ་སྤང་མི་དགོས་པར་རང་གི་“ངང1

་གིས་འགོག་པ་ནི་བཞི་སྟེ། དབང་པོའི་ངོ་
བོ་གྲོང་དང་དབང་པོའི་རྟེན་གྲོང་ཁྱེར་དང་སོགས་པས་དབང་པོའི་ཡུལ་གྲོང་རྡལ་དང༌།བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཏམ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བ་གཉིས་འགོག་པའོ། །དེ་ཡང་གྲོང་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་རྡལ་བདག་གི་གཏམ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བ་གཉིས་བཀག་པའི་སྒྲས་གསུངས་ཏེ་དབང་པོ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་གནས་དང༌། དབང་རྟེན་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་བརྟེན་པའི་
གྲོང་ལྟ་བུའི་དབང་པོའི་གནས་ཡིན་པ་དང༌། དབང་ཡུལ་ནི་གྲོང་རྡལ་སྐྱེ་བོ་དུ་མ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་དྲུག་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གྲོང་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །བདག་ནས་མཐོང་བ་པོའི་བར་དུ་ཞེན་པ་ནི་རང་གི་སྒྲས་
གསུངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་རྒྱལ་བློན་གྱི་གཏམ་གསུངས་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བདག་ཁོ་ན་ལ་བདག་གི་བ་དང་འབྲེལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་བློན་པོའི་གཏམ་གྱིས་མཚོན་པའི་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་བཞིའོ་ཞེས་རྒྱན་སྣང་ལས་སོ། །
དེས་ན་དབང་སོགས་བཞི་འགོག་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་

རྣམ་སྨིན་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པས་དེའི་བྱེད་ལས་བསྟན་གྱི་འདི་བཞི་འགོག་པ་ལ་རྗེས་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་དང་འདི་བཞི་ལ་ཞེན་པའི་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་གཡུལ་འགྱེད་པ་

1 ངང

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

216

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞེས་ནི་མི་སྦྱར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས།སྤང་གཉེན་གཡུལ་འགྱེད་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་རྗེས་
ཤེས་སྔར་བསྟན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་གི་ངང་
གི་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འགོག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས་
དེ་བཞི་འགོག་པའི་མདོ་སྦྱར་བས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྣང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་སུ་
ཡང་འབྱུང་ཞིང་ལེ་བརྒྱད་མར་ཡང་གཡུལ་འགྱེད་སྔོན་ལ་སྦྱར་རོ། །ཤཱནྟིས་ཀྱང་

འཐབ་པ་ཡོད་ན་འགོག་པ་ཐོབ་སྟེ་འགོག་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོལ་བའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་གནས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ལོག་པའོ། །ཞེས་དང༌། བདག་དང་བདག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཟད་པ་ཡོད་ན་ཐར་པ་སྟེ།ཞེས་སོ། །
འདིར་དགག་བྱ་དབང་སོགས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས། དགག་བྱའི་ངོ་བོ།
ཁམས་གང་དུ་འགོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དབང་པོ། དབང་རྟེན། དབང་ཡུལ།བདག་ཏུ་ཞེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ། ཐ་མ་
གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ལས། མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་
བར་དྲུག་ནི་ཡུལ་ལྔ་སོ་སོ་དང་ཡུལ་དྲུག་སྡོམས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། ཕོ་མོའི་གཉིས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དང༌། སྲོག་གིས་ནི་སྐྱེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་
དུ་ཕུང་པོ་རིས་མཐུན་གནས་པ་དང༌། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་སྡུག་བསྔལ་ཡིད་མི་བདེ་བཏང་སྙོམས་ཏེ་ཚོར་བ་ལྔ་ནི་དང་པོ་གཉིས་ལས་འདོད་ཆགས་དང༌། དེ་ནས་གཉིས་ལས་ཞེ་སྡང་དང༌། ཐ་མ་ལས་མ་རིག་པ་འབྱུང་བས་ཀུན་ཉོན་དང༌། དད་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་རྣམ་པ་ལྔས་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་བྱང་དང༌། ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཕྱི་མ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

217

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་དང་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་དང་
མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་དབང་པོར་བཞག་སྟེ།
མཛོད་ལས། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་བྱེད་ཕྱིར་དབང་དྲུག །ཕོ་ཉིད་མོ་ཉིད་ལ་དབང་ཕྱིར། །ལུས་ལས་མོ་དབང་ཕོ་དབང་དག །རིས་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང༌། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །སྲོག་དང་ཚོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔར་འདོད་དོ། །མྱ་ངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང༌། །འཐོབ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་དང༌། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྡན་དབང་པོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་བཅུ་བཞི་ལ་ཀུན་ཉོན་དང་ཐ་མ་བརྒྱད་ལ་རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ངེས་པ་ནི་མེད་དེ །གཞན་དུ་ན་ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་ལ་འདས་ལམ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དད་སོགས་ལྔ་ལ་ཡང་ཕལ་ཆེ་བས་འཇིག་རྟེན་པར་བཤད་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།
སྔར་ལྟར་རོ། །དེ་དག་ལས་དྲུག་ནི་བཏགས་པ་བ་དང༌། ལྷག་མ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་དེ། ཕོ་མོའི་གཉིས་ལུས་དབང་གི་ཆ་དང༌། སྲོག་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་ཐ་མ་
གསུམ་དད་སོགས་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པས་རྫས་གུད་པ་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བར་འཇུག་པ་པོའི་རྟེན་དང་དེར་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང༌།གནས་པ་དང་བདེ་སྡུག་གི་འབྲས་བུ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དྲུག་དང་གཉིས་དང་གཅིག་དང་ལྔ་བཞག་ལ། མྱང་འདས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྔ་དང་གཅིག་དང་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། མཛོད་ལས། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། །སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལས། །བཅུ་བཞི་དེ་བཞིན་ལྡོག་པ་ལ། །དབང་པོ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

218

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། མཛོད་ལས། མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་
ལམ་ལ་དགུ། །གསུམ་ཡིན་གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། ཅེས་འདས་ལམ་ལ་བཞག་ཅིང་ཟག་
མེད་ཁོ་ནར་འཆད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉི་སྣང་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་མཐོང་
ལམ་གྱི་དད་སོགས་ལྔ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་ཡིད་དང་དགུ་ཟག་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོར་འཇོག་སྟེ་དེ་དགུ་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་ངོ༌། །ཀུན་བཏུས་སུ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་

སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་པའི་ལམ་ཐམས་
ཅད་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་ནས་ཀྱང་བཞག་ཅིང༌།འགྲེལ་པར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་བགྲངས་ནས་བཅུར་བྱེད་དོ། །ཉི་ཁྲི་ལས། དེ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སློབ་པའི་
གང་ཟག་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་སྣང་བ་མེད་
ཅིང་འདུལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང༌། དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སློབ་པའི་གང་ཟག་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ནས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། ཞེས་དང༌། དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པ་བསྲུང་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་
ན༑ མི་སློབ་པའི་གང་ཟག་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

219

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དཔའ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་

པོ་སྟེ་ཞེས་སོ། །
དེ་ལ་དང་པོའི་དོན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང༌།བྱང་སེམས་
མོས་སྤྱོད་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དང༌།བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་པ་ཡན་ཆད་དང༌། གསུམ་པ་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ས་བཅུ་པ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འབུམ་གྱི་གནོད་འཇོམས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །བསྡུ་བ་ལས། མི་
ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྩོན་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །
ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་མི་སློབ་པའི་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་བར་

དུ་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་ནས་བཞག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔའི་བར་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་རིང་
ཞིང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ།དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་ཉེ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

220

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
སོ༑ །ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ས་མཚམས་བྱེད་ཚུལ་ཡང༌། དེ་ཉིད་
ལས།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ་མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་ནི་དང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །དེ་ལས་གཞན་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དག་ལ་ནི་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ནས་འཆད་པའི་ཕྱི་མའི་དགོངས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བ་ཡང་བཟུང་ན་མདོ་དང་དགོངས་པ་སྒྲིག་ནུས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་སོགས་དབང་པོ་
དང་ཐ་མི་དད་དུ་འཇུག་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དྲུག་གོ །བཞི་པ་ནི། བདག་འཛིན་དང་དེའི་འཁོར་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། །དེ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་བློན་གྱི་སྒྲས་གསུངས་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་དང་སྒྱུར་ས་རུ་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ན་དགག་བྱ་ཀུན་ཉོན་གྱི་དབང་པོ་བཅུ་བཞི་ཡོད་ལ། གཟུགས་ལ་དེ་ལས་ཕོ་མོའི་དང་སྡུག་
བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པས་བཅུ་དང༌། གཟུགས་མེད་ན་དེ་ལས་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་དོར་ནས་སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་རྣམས་ཡོད་པས་དེ་དག་འགོག་གོ །དབང་རྟེན་དང་དབང་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ་གཟུགས་ན་དྲི་རོ་གཉིས་དོར་བ་དང༌། གཟུགས་མེད་ན་དབང་ཡུལ་ཆོས་གཅིག་པུ་དང༌། དབང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

221

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟེན་ནི་མཛོད་ལས། དེར་ནི་རིས་དང་སྲོག་ལ་ཡང༌། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་བརྟེན་པ་
ཡིན། །ཞེས་རིས་མཐུན་དང་སྲོག་རྣམས་འགོག་པར་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་རྣམ་
འགྲེལ་ལས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་བྱེ་སྨྲའི་འདོད་པ་ཡིན་པས་
མཛོད་འགྲེལ་དུ་བཀག་གོ །བདག་དང་བདག་གི་བ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་ཡོད་
དོ༑ །ཁ་ཅིག་ཡུལ་མི་འགོག་པར་ཡུལ་ཅན་ལ་ཞེན་པ་ཙམ་འགོག་པར་འདོད་ཀྱང་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ནི་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ལ་ནི་ཞེན་པ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་

དབང་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་འགོག་སྟེ་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་ཡང་དབང་སོགས་
འགོག་པར་གསུངས་པ་དང༌། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་ངན་སོང་བའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་གསུངས་པས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བཞི་ཡིན་
ནོ༑ །དེ་དག་གང་ན་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཁོར་གསུམ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པས་སེར་སྣ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤང་བྱར་དང་པོར་
ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱུན་དུ་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སེར་སྣ་སོགས་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་པའི་ཆོས་བཟོད་ནི། དེ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་ཅིང་སེར་སྣའི་
གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་གནས་སོ་ཞེས་སོ། །སེར་སྣ་ནས་ཤེས་
འཆལ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་བཀག་པར་བསྟན་པས་ནི་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བྲལ་རྒྱུར་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་འགག་དང་ཀུན་བྱང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་
གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་བས་རྟོགས་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་བམ་ཕྱིར་ལྡོག་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

222

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མི་ལྡོག་གི་ཆོས་ཆེན་པོ་ལྟ་ཞོག་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་
ཤེས་ནི། འདི་སྙམ་དུ་བདག་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའམ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་
ཡང་མི་བྱེད་དེ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་རང་གི་ས་ལ་དོགས་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འདི་དེ་ལྟར་དེས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཆུང་ངུ་
རྡུལ་ཙམ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །
རང་གི་ས་ལ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་གཞི་ལམ་
རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ས་གསུམ་
ལ་ས་བརྒྱད་པ་སོགས་ངེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་

གནས་པའི་རྗེས་བཟོད་ནི། རང་གི་ས་ལ་དོགས་མེད་རྟག་ཏུ་རི་རབ་འདྲ། །ཞེས་སོ༑ །ས་གསུམ་ནི་ཡང་ན་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་ཏེ། དེ་དག་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཁྱད་པར་ལམ་ལ་འཆད་དོ། །ཤཱནྟི་པས་ཆོས་སྐྱེ་མེད་དང་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཐེག་
ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ཉིད་དེ་གནས་གསུམ་ནི་ས་གསུམ་མོ་ཞེས་སོ༑ །མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་ལ་གཞོལ་ཞིང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
དང་མཐའ་དག་གཏོང་བའི་བདག་དང་སྲོག་གཏོང་བའི་རྗེས་ཤེས་ནི། ཆོས་ཕྱིར་སྲོག་ཀྱང་འདོར་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་རབ་ཏུ་བརྩོན། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་
ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

223

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དུ་སྣང་ཡང་དེར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་དག་པ་མཉམ་གཞག་
ལས་ལངས་རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པས་འཇིག་རྟེན་པ་མཉམ་གཞག་རང་དང་
དམིགས་རྣམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་པོའ། །ོའོ་ན་དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཅེས་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་རྟགས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པས་བསྡུས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་བའི་བར་
གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུ་མིང་གིས་བཏགས་
པའོ། །བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་བཞི་རེ་རེ་ལ་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་བཞིར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །འདི་ནི་རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་
པའོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་བཅུ་དྲུག་ལ་མཉམ་བཞག་གི་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་གི་
མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་རྟགས་སུ་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་ལས། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདྲ་འབྲེལ་གཉིས་ལས་འབྲེལ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་སྟེ་མཉམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་
དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་གཉིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས། གང་གི་རང་བཞིན་ཆགས་སྡང་དང་བྲལ་ཡང༌། །ཆགས་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

224

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་ལྟར་སྟོན་དང༌། །གདུགས་པ་འདུལ་ཕྱིར་ཁྲོ་ལ་ཁྲོར་སྟོན་པ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་
གནས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཆགས་སྡང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་འགའ་
ཞིག་གདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་ངམ་ཆེད་དུ་མི་མཐུན་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་གཏོགས་
པ་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། རྗེས་ཐོབ་ལ་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་གི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་རྗེས་ཐོབ་རྟགས་སུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་པའི་མཉམ་གཞག་ནི་ཇི་ལྟར་ན་གང་ཟག་གཞན་ངོར་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རྟགས་དག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་ཡིན་པས་སོ། །
ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
མ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་གི་གཞན་གྱིས་མི་རིག་པས་སོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་
དངོས་ཡིན་ན་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་རྩོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་རྗེས་ཐོབ་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་མི་རིག་པའི་ཕྱིར་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་
ལུས་ངག་ལ་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་ཀྱི་ལུས་

ངག་ཏུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་ཉིད་ལ་བྱའོ། །རྒྱན་སྣང་དུ་ནི། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་བསྡུས་ནས་དེའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

225

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྗེས་ལ་ཇི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
རྣམས་གཞན་དག་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཞེ་ན། བརྗོད་པ་གང་
གི་ཕྱིར་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་
པ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་མ་
གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །འདིར་རྟོགས་དཀར་བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པར་བཤད་པ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེར་འཆད་པ་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་བཏགས་པའི་དགོས་པའི་གཞུང་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རྩོད་པའི་ལན་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་འཁྲུལ་པའོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།མདོར་བསྟན་དང་བསྟུན་ན་མཐོང་ལམ་པའི་རྟགས་དེའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཞར་བྱུང་དང༌། དཀྱུས་མའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར།ཁྱད་གཞི་
སྒོམ་ལམ། དེའི་རབ་དབྱེའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཉིད་འཆད་དམ་ཞེ་ན།སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་མི་རིགས་ཏེ།

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

226

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟགས་ཉིད་འཆད་པ་མདོར་བསྟན་དང་མཐུན་པས་ཤེ་ན། མདོར་བསྟན་དང་བསྟུན་ན་
དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལས་ཏེ་ཡིན་ཀྱང་རེ་ཞིག་ཁྱད་པར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆོས་ཀྱི་

གྲགས་པའི་ལུགས་རྣམ་འགྲེལ་ལས།ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་གཞི། །འབྲེལ་དང་
འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་ནི། །བཟུང་ནས་དེ་དག་བསྡོམས་བྱས་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་
ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །
དཔེར་དབྱུག་ཅན་བཞིན་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དབྱུག་པ་བློས་མ་བཟུང་བར་ཁྱད་པར་ཅན་དབྱུག་པ་ཅན་འཛིན་པའི་བློ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཅན་ངེས་པ་ཁྱད་པར་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།རྐང་པ་དང་པོས་ཟབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། གཉིས་པས་ཟབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང༌། གསུམ་པ་དང་
བཞི་པས་ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཏེ།བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་གང་ལ་གནས་ཤིང་དྲན་ཉེ་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་པ་དང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་

དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་པའི་གནས་ཟབ་མོ་ཟབ་མོ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟན་
དུ་གསོལ། ཞེས་པ་དང༌། ཟབ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ༑ །ཞེས་སོགས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱང་མེད་གཟུགས་
ལས་གུད་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་
སོ༑ །དེ་ལ་དྲན་ཉེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རྫོགས་པར་བགྱིད་པར་གསུངས་པ་ནི་
སྒོམ་ལམ་རྟོགས་པ་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དང་གནས་ཀྱིས་ནི་དེ་རྒྱུན་ལྡན་དང་ཟབ་མོ་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྒོམ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ༑ །མཐོང་ལམ་ནི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་སྒོམ་ལམ་ནི་གཙོ་བོར་ཤེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

227

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཟབ་མོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་འདི་ཆེས་གོམས་པས་ས་
བརྒྱད་པའི་ཚེ་ཞི་བ་ལས་སློང་བར་མཛད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཟབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་
ཆེན་སྒོམ་ལམ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ།སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟབ་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཟབ་པ་དེ་དག་གང་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སོགས་པས་མཚན་མེད་སྨོན་མེད་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་ཆགས་བྲལ་འགོག་པ་ཞི་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའོ། །ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི༑སྟོང་ཉིད་སོགས་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ།སྟོང་ཉིད་
སོགས་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་གཟུགས་མེད་ལ་སྟོང་ཉིད་སོགས་གཟུགས་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
པས་སོ། །དེ་ཉིད་ནི་རིགས་ཏེ། མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་བཟློག་པ་སྒྲོ་འདོགས་དང་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་བཟློག་བ་སྐུར་འདེབས་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་བསྡུ་བའོ། །གཟུགས་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྔར་གྱི་དེ་ལྟར་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་
བྱེད་ཆོས་བསྟན་ནས་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་སྒོམ་ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་གསུངས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི།སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ཐོས་པའི་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་བཞིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང༌། བསམ་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཞི་གནས་དགུས་ཡང་ཡང་འཇལ་བ་དང༌། དོན་དགུ་པོ་དེ་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

228

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་དང༌། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་བཞིས་ཡང་ཡང་
ངེས་པར་རྟོག་པ་ནིའོ། །སྒོམ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་གང་ན་ངེས་ནས་ལའི་བར་ཏེ་དེ་དག་
དང་དེ་དག་གི་རྟེན་སྟོང་ཉིད་སོགས་སོ། །འོ་ན་སྒོམ་ལམ་དེའི་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
སྒོམ་ལམ་དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་
མི་འགལ་ཞེས་འོག་གི་དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཞེས་པ་འདིར་བླངས་ནས་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་ནི།སྒོམ་པའི་ལམ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་
ལ་ཡང་སྦྱར་བ་ནིའོ། །དག་གམ་ཞེས་པ་གདམ་ང་ཅན་ཡིན་པས་ཡང་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་དེའི་དུས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་
དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་བ་ནིའོ། །ཡུལ་གང་ལ་སེམས་སོགས་བྱེད་ཅེ་ན། ངེས་ལག་དང་སོགས་པས་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གསུམ་གྱིས་ངེས་

པར་མཐོང་བའི་དོན་ལ་སྟེ། མདོར་ན་དེ་གསུམ་དུ་སྔར་དམིགས་རྣམ་ཇི་ལྟར་མྱོང་བ་ཉིད་འདིར་ཡང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའོ། །སྒོམ་ལམ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཡང་ཡུལ་དུ་རུང་པ་ནི་
སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་ཡང་དང་ཡང་ཞེས་པ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྟན་ལ་སེམས་འཇལ་ངེས་རྟོག་གིས་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་བསྟན་ཏེ།བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལས་ཇི་
ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་གནས་པར་བྱའོ། །ཡུམ་ལས་ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་གནས་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཡུམ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཡུམ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པས་ཡུམ་དང་ལྡན་པའི་གནས་ཟབ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

229

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མོ་ཟབ་མོ་འདི་དག་ལ་སེམས་པར་འགྱུར་འཇལ་བར་འགྱུར་ངེས་པར་རྟོག་པར་
འགྱུར་ན་ཞེས་ཏེ་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་ནི་ཡུལ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང༌།ཕྱེ་བ་ལ་རྩོད་སྤང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།ཁྱད་གཞི་དེ་ལ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གཉིས་
པ་ནི།སྒོམ་ལམ་དེ་ནི་དབྱེ་བཞིའོ། །རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་དབྱེ་ངོའ། །ོརྩ་བའི་དབྱེ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་ངུའི་ཆུང་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་
ཡིས་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་དགུར་ཡོད་པས་ཞེས་པ་ནི་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ནོ༑ །དེ་ལྟར་དགུར་དབྱེར་ཡོད་པ་ཡང་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གཉིས་སུ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤཱནྟིས་རྩ་བའི་ཡང་སྒྲས་སྤང་བྱ་དགུ་སྡུད་པར་བཤད་པས་རྒྱ་
དཔེ་ལ་དེ་ཡོད་པར་སྣང་ངོ༌ཉི་སྣང་གིས་སྤང་བྱ་ལ་ཡང་གཞུང་དེ་འདོན་པ་སྤོའ། །ོའདིར་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་དགུའི་མདོ་སྦྱར་ནས་སྤང་བྱ་དགུ་པ་གཉེན་པོ་ཐ་མའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི།སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན། སྔར་བཤད་པའི་སྒོམ་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་པོའ། །ོརྒྱུ་མཚན་ནི།རྟེན་འདོད་པ་དང་སོགས་པས་སྲིད་
རྩེའི་བར་གྱིས་དགུ་དག་ཏུ་སྒོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་གྲངས་མེད་གཉིས་སུ་རྒྱུན་
ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྲིད་རྩེ་དང་འདོད་པ་མི་གསལ་བ་དང་གཡེང་བ་
ཆེ་བས་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་ཞེ་ན།བྱང་སེམས་རྣམས་སྐྱོན་ཡང་
ཡོན་ཏན་དུ་འདྲེན་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟེན་པས་ཉེས་པ་
མེད་དོ། །དགུར་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན།སྒོམ་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

230

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྤང་བྱ་དགུའི་གཉེན་པོར་གྲངས་བཞིན་དུ་སྒོམ་ལམ་དགུར་ཕྱེ་བའོ། །གྲངས་བཞིན་དུ་
ཞེས་པ་སྒོམ་ལམ་དགུ་དང་ས་དགུ་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ས་གཉིས་
པ་དང་བཅུ་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་དང་སྲིད་རྩེར་ངེས་པ་མེད་པས་སོ། །
ཤེར་སྒྲོན་དུ་ས་དགུ་སྤང་བྱའི་རྟེན་དུ་འཆད་ཀྱང་རྒྱན་སྣང་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ན། ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །ཡང་ན་དེ་དག་དོན་དམ་པ་སྟོང་
ཉིད་ཡིན་པས་དབྱེ་བ་མི་རུང་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཏེ་དེ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྤང་གཉེན་གྱི་བྱེད་པ་ཡོད་པས་དེའི་ངོར་འབྱེད་དོ་ཞེས་སྦྱར་
རོ༑ །སྤང་བྱ་དགུའི་གཉེན་པོར་གྲངས་བཞིན་དུ་ཕྱེ་ཚུལ་ནི།སྒོམ་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུའི་བྱེ་བྲག་གིས་
ཐ་དད་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤང་བྱ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ་དེ་ལྟར་ནའོ། །
འདི་ལ་གཉིས་ལས།སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་རྩོད་སྤང་ནི། གཉེན་པོ་ཆུང་རིམ་
ནས་སྐྱེས་པས་སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་འགོག་པ་མི་འཐད་དེ།སྤང་བྱ་ཆུང་ངུ་ལ་གཉེན་པོ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་ལ་ཆེན་པོ་ལ་ཆུང་ངུ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྡེའུ་ནི་འཛུབ་མོ་རེས་ཀྱང་འདོར་ནུས་ལ་རི་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་པ་བཞིན་ཞེ་ན།སྤང་དཀའ་སླ་ལ་ཆེ་ཆུང་དུ་འཇོག་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་ནི་དྲི་མ་ཕྲ་རགས་ལ་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བར་འཇོག་ལ་དེ་ལ་ནི་རིམ་པ་དེ་མི་འཐད་པ་མེད་དེ། ཁྲུས་མཁན་གྱིས་གོས་ཀྱི་དྲི་མ་རགས་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

231

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྔོན་ལ་བསལ་ནས་ཕྲ་བ་རྗེས་སུ་བསལ་བ་དང༌། མུན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོའི་རགས་པ་
ནི་སྣང་བ་ཆུང་དུ་སྒྲོན་འོད་ཀྱིས་ཀྱང་སེལ་ལ། མུན་པ་ཆུང་དུ་ཕྲ་བ་འགའ་ཞིག་ནི་སྣང་
བ་ཆེན་པོ་ཉི་འོད་ལྟ་བུས་སེལ་དགོས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དཔེས་རྩོད་པ་དེ་
སྤངས་སོ། །དེ་ཡང་དཀར་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་ན་ནག་ཕྱོགས་ཉམས་ཆུང་བས་ཡིན་ནོ། །སྤང་བྱའི་ངོ་བོ་ལ་རྩོད་སྤང་ནི།སྒོམ་སྤང་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་
རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་འབྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་
མཚུངས་པའམ་ཡང་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ་ཞེས་རྒྱན་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟོག་པར་འདུས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲིབ་གཉིས་མཚན་ཉིད་
གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་རྟོག་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་སྤང་པའི་ཞོར་
ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་སྤོང་བ་ལ་དགོངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཉེན་པོའི་གྲངས་ངེས་དང༌། བྱེད་པ་ལ་རྩོད་སྤང་
ངོ༌། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་དབྱེ་
བ་ནི་གྲངས་རྣམ་པ་དགུ་ལས་མང་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་ལས་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ་བསོད་
ནམས་གྲངས་མེད་གཞལ་མེད་ཚད་མེད་གསུམ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་མང་ཉུང་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་སོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་དང་མ་བྲལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གྲངས་མེད་གཞལ་མེད་ཚད་མེད་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སྒོམ་ལམ་དགུའི་ཡུལ་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་སོ། །འདོད་ན། རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་ན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

232

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གྲངས་རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེར་མ་ངེས་ཤེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཉི་སྣང་དུ་རྩོད་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལན་དུ་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཤེར་སྒྲོན་ཤནྟི་ཟླ་འོད་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་
རོ༑ །འགྲེལ་པ་གཉིས་དང་དེའི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་དང་རད་ཀིར་གྱིས་རྩོད་པ་ཁོང་
ནས་བཏོན་ཏེ་བཞི་ཀ་ལན་དུ་མཛད་དོ། །
དེ་ལ་སྒོམ་ལམ་ཐ་མར་གྲངས་མེད་སོགས་གསུམ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་དེ་
གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་བཏགས་འགོག་
པའི་སྒོ་ནས་མི་འདྲ་བ་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བགྲང་བར་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་
བའོ། །གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་གསུམ་ལ་ཚད་མི་དམིགས་པའོ། །ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་གི་རྣམ་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ཚད་བཟུང་བར་མི་ནུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དམ་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང༌།
གང་གིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་རྣམ་གྲངས་དེ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ།སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་མི་བས་ཏེ་གྲངས་མ་མཆིས་པ་ཡང་དེ་ལགས། ཚད་མ་མཆིས་པ་ཡང་དེ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཟད་པ་མི་དམིགས། གྲངས་ཀྱང་མི་དམིགས། གཞལ་བ་ཡང་མི་དམིགས། ཚད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བས་ན་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་ནམ་ཡི་གེས་ཐ་དད་དུ་བགྱི་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་དེ་ལ་དོན་དམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

233

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་གྲངས་མེད་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པས། དོན་དང་ཡི་གེའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་
བརྟག་པར་མི་ནུས་པར་བརྩད་པ་དེ་བསྡུས་པ་ནི། གྲངས་མེད་ནས་བཟོད་མ་ཡིན་གྱི་
བར་ཏེ།སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུན་མཚན་གྱིས་གྲངས་མེད་སོགས་སུ་བརྗོད་ན་རྣམ་པ་
གསུམ་དུ་བརྗོད་པ་འགལ་སྙམ་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་རབ་

འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་ནམ་ཡི་གེས་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ་ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩོད་པ་ཁས་བླངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལན་གདབ་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་དོན་གསུམ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཛིན་པ་གཅོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚིག་གསུམ་བརྗོད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་
ངོ་བོ་ཡང་མེད་ན་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་དོན་གསུམ་ཐ་དད་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་བསྡུས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ནས་བཞེད་ཀྱི་བར་ཏེ། སྒྲོ་བཏགས་སེལ་བའི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
གསུམ་དུ་གསུངས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཞེན་པ་འགོག་པའི་ཆིག་སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་ཅེས་སོགས་གཞན་ཡང་གསུངས་ཞེས་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྔོག་
ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་སྟེ་མདོ་དང་ཉི་སྣང་གི་བཞེད་པའོ། །བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་པ་པོ་སྙིང་རྗེའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཐུན་ནི་མི་ཟད་པ་དང་གྲངས་མེད་སོགས་བཤད་པའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

234

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུང་རབ་སྟེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཐུན་ཞེས་སྦྱར་
ཏེ་དོན་དམ་པར་བརྗོད་དུ་མེད་ཀྱང་རྣམ་བཅད་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བརྗོད་
པའི་ཞེས་ཤཱནྟི་བཞེད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྩད་ས་དང་རྩོད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་མདོའི་
ཚིག་ཇི་བཞིན་ལ་འབྲེལ་བསྒྲིགས་པ་ནི་ལེ་བརྒྱད་མར་བཀོད་ལ་འདིར་རྐང་པ་བཞི་ཀ་
ལན་དུ་མཛད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་སྒོམ་ལམ་དགུར་གྲངས་ངེས་པར་མཛད་ཅིང་མདོ་ལས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་བསོད་ནམས་གསུམ་གསུམ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ན།འབྲས་བུའི་གྲངས་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཡང་འགྱུར་དགོས་པས་དེ་གཉིས་འགལ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་ལ། དོགས་པ་དེ་ལ་འདི་བཞི་ཀ་ལན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དོགས་པ་བཅད་དོ། །“འདིར1

་བདེན་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དེ་སྤྲོས་པ་
བྲལ་མ་བྲལ་དབུ་མ་པ་ལ་གྲགས་པའམ།རྟོག་གེ་ལ་གྲགས་པའི་རྫས་རང་མཚན་དང་ལྡོག་པ་སྤྱི་མཚན་ལ་བྱེད་ཅེ་ན།བྱང་ཡེས་ལུགས་གཉིས་ཀ་མཛད་ཅིང་དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་ཁྱུང་གི་བཞེད་པ་ཕྱི་མ་དང་འབྲེའི་བཞེད་པ་སྔ་མར་གྲགས་ཤིང་དཔལ་ལྡན་ཆ་པ་རིགས་རལ་ཡང་ཕྱི་མ་བཞེད་དོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་རྣལ་མའི་གོ་མི་ཆོད་པ་སློབ་དཔོན་ཡང་བཞེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ལ་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
འདི་དྲངས་པས་ལུགས་ཕྱི་མ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །

1 འདིང

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

235

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འགྲེལ་བ་གཉིས་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྣང་དུ་ལྡོག་པ་ལ་
ལྟོས་ནས་ཉེ་བར་སྐྱེད་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་གཅིག་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་
ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དོན་དམ་པར་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒོམ་པའི་
ལམ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བར་བཟོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྐྱེད་པའི་བསོད་
ནམས་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་རྫས་གཅིག་ཉིད་ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་དེ་དོན་དམ་དུ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །
གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལམ་ཆུང་ངུའི་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་དེ་
རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་གཞུང་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། མེད་ན་དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་དོན་མེད་དེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པས་
སོ༑ །དེས་ན་ཕྱོགས་སྔའི་བསམ་པ་ནི་ལམ་ཆུང་ངུ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུར་གསུངས་པའི་བསོད་ནམས་གསུམ་པོ་དེ་རྫས་ཐ་དད་དུ་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་ན་དེ་སྐྱེད་པའི་ལམ་དེ་ཡང་རྫས་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་དགུ་ལས་མང་པའི་ཕྱིར་དགུར་ངེས་པ་འཇིག་གོ་སྙམ་པ་སྟེ་གྲངས་ངེས་རིགས་ལ་བྱེད་པ་མ་ཤེས་པར་རྫས་ལ་བྱེད་སྙམ་པའོ། །འདིའི་བརྒལ་ལན་ནི་ཁོའི་བསམ་པ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་གྲངས་ངེས་མི་འཇིག་སྟེ་ལམ་ཆུང་ངུ་རྫས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུར་རིགས་གཅིག་པས་སོ། །འདི་སློབ་དཔོན་གྱིས་དགོངས་མོད་འོན་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་གསུམ་སྐྱེ་བ་བཀག་
པ་ནི། ཁོས་དེ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གཟུང་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལོག་ན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྲངས་མ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡང་ལྡོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཛད་ལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

236

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་གོ་ནུས་ཏེ། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡང་
རྫས་གཅིག་ཏུ་གོ་བ་ན་རྒྱུ་སྒོམ་ལམ་རྫས་དུ་མ་ཡང་རིགས་གཅིག་ཏུ་གོ་བས་
སོ༑ །དེས་ན་ཕྱོགས་སྔས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྟགས་མི་འགྲུབ་ཅིང་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་
གྲངས་ངེས་མི་འཇིག་པ་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །
དཀྱུས་མ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་གསུམ། གྲངས་མེད་སོགས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མི་འགྲུབ།ལྡོག་པ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ། དེས་ན་གྲངས་ངེས་མི་འཇིག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲངས་གཞལ་ཚད་མེད་གསུམ་བསྟན་པའི་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱེ་བར་བྱ་བ་བཟོད་པ་སྟེ་ནུས་པ་མ་ཡིན་
ནོ༑ །གང་ལ་ན། གྲངས་དགུར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དགུའི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ལའོ། །གང་ལ་ལྟོས་ན་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གསུམ་གྱི་རང་

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྫས་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་ལ་ནིའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།སྒོམ་ལམ་
གྱིས་ཉེ་བར་སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྟེ་གཅིག་ཉིད་ལ་གྲངས་ཡོད་
སོགས་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་གྲངས་མེད་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ངོར་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། གྲངས་མེད་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་གྲངས་མེད་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་བསྟན་པས་ཆོག་མོད་ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཞེ་ན།ལྡོག་པ་དུ་མར་
བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྲངས་མེད་སོགས་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་ཇི་སྐད་བཤད་
ཅིང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དེ་དག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་མིང་དུ་མས་ཀུན་རྫོབ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

237

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལྡོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ནི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྒོམ་ལམ་ལ་
འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་སྐྱེ་བར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེའི་ཆེད་ཡིན་པར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བཞེད་དེ། དེའི་དགོས་པ་ཡང་དེ་དག་སྒོམ་ལམ་ལ་གཞུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གྲངས་མེད་སོགས་བསྟན་པ་གང་གི་རྒྱུ་མཐུན་ཡིན་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་
རྒྱུ་མཐུན་པར་གྱུར་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་སོགས་གསུམ་ལས་གང་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེའོ། །དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྲོས་བྲལ་ལ་དམིགས་པའི་རང་
བཞིན་གྱིས་ཏེ་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །འདི་ལ་ཆོས་དབྱིངས་གྲངས་མེད་སོགས་དང་འདྲ་
བར་དེ་རྟོགས་པའི་བསོད་ནམས་ལ་ཡང་གྲངས་མེད་སོགས་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མཐུན་དུ་འདོད་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བསོད་ནམས་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་མིང་དུ་མ་བཏགས་པ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་སྒོམ་ལམ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་མ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཐོས་ནས་དེ་
ལ་ཞུགས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་ཐུགས་བརྩེ་བས་ཀུན་ནས་བསླང་སྟེ་གསུངས་པས་དེའི་རྒྱུ་མཐུན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒོམ་ལམ་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་གྲངས་མེད་སོགས་དེ་དག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཐ་དད་པར་བཞེད་པས་འབྲས་བུ་དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུ་
སྒོམ་ལམ་དགུར་མ་ངེས་པའི་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
གོང་དུ་མདོར་དོན་ནམ་ཡི་གེས་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མི་དམིགས་ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྲལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་བརྗོད་བྲལ་གྱི་མཚན་ཉིད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

238

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་གོམས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱར་མེད་པས་
ཁྱབ་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལམ་ཡང་སྤང་གཉེན་ལ་ཉམས་ཐོབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་པའི་སྐྱེ་བོ་བློ་དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཆོས་རྣམས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བར་མི་རུང་བས་ཁྱབ་སྒོམ་ལམ་ཡང་བརྗོད་བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་སྤང་བྱ་དགུ་ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་གཉེན་པོ་དགུ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ་མི་འཐོབ་ཞེས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་དོན་ལ་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་ན་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་ཡང་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒོམ་སྤང་
གི་ངོ་བོ་ནི་ཅི་ཞིག་བོར་གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་རྣམ་བྱང་ནི་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ་བོར་ཐོབ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པར་ན་དེ་ཉིད་གཅིག་དང་གཞན་ཉིད་དང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དེ་བས་ནའོ། །བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འབྲལ་བ་དང་གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་མི་རུང་བའི་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྒོམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ༑ དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་

དངོས་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།སྤང་གཉེན་ལ་བོར་ཐོབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པས་ཏེ་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

239

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱེད་ན་སྒོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་ཉེ་བར་དགོད་པར་མི་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
ལ་གཉིས། ལན་དངོས་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི༑སྤང་གཉེན་ལ་བོར་ཐོབ་མི་བྱེད་པའི་“ཚུལ1

་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་འོག་ནས་
འབྱུང་བ་འདི་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས།སྣང་ཚོད་དུ་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པར་
བསྟན། རང་བཞིན་ལ་ཉམས་འཕེལ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒོམ་ལམ་འདི་ནི་དགེ་རྩ་རྣམས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འདོད་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་འཚང་རྒྱ་བའི་སྐལ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་ཐབས་མཁས་པའི་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་ཡུམ་ལ་སྒོམ་པ་དང་ཡུམ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ནི་ཡུམ་གྱིས་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ་ནས་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པས་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་ཤིང༌། འོན་ཀྱང་ད་འདི་སྙམ་དུ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ནས་ཡུམ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་མོ་སྙམ་ཞིང་དེ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་དག་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་སྟེ། དེ་ཡང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། ཞོེས་སོ། །མདོ་དང་པོས་དོན་དམ་པར་འདོད་ཀྱི་ལན་བསྟན་པར་རྒྱན་སྣང་ལས་སོ། །

1 ཆུ་ལ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

240

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་པ་ནི།བྱང་ཆུབ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་ནི། ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་དེར་མ་ཟད་སྒོམ་ལམ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
ཉིད་དེའི་མཚན་ཉིད་བཞེད་པས་ཡིན་ལུགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ནི་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཉམས་

འཕེལ་མེད་པ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་བཞི་དང་མྱང་འདས་ལ་གསུངས་ནས།བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དེ་ལ་ནི་འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མེད་དོ། ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་མཛད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་སྒོམ་ལམ་ཡང་དོན་བྱེད་ལ། སྔ་མ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་བརྗོད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། རྒྱན་སྣང་དུ་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པར་མཛད་ནས་ཕྱི་མ་གཉིས་བྱང་ཆུབ་དང་ལམ་གྱི་ཡིན་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟོན་པ་
ལ་སྦྱར་ཏེ་སོ་སོར་བཤད་དོ། །འདིར་ནི་རྐང་པ་གསུམ་པ་དང་པོའི་གོང་དུ་བླང་ནས་དཔེ་དང༌། བཞི་པ་གཉིས་པའི་གོང་དུ་བླངས་ནས་དོན་དུ་མཛད་དེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང༌།བྱང་ཆུབ་དང་ལམ་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཏེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་རྐང་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ་ནས་དེ་བཞིན་དུའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

241

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བར་རོ། །གསུམ་པའི་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ནས་རང་བཞིན་གྱི་བར་རོ། །བཞི་པའི་ནི།
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡང་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་དོར་བའི་ལྷག་མའོ། །
འདི་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ། དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ལན།
དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགོད་པ་དང༌། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་ནི་དཔེར་དགོད་པའོ། །གང་གིས་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་བདག་པོའི་རྐྱེན་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་སོ། །བྱང་
ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པ་སྟེ་དེ་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་
པའི་སྤྲོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན། གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གོ །གང་ན་
གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་
སོ༑ །ཇི་ལྟར་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཚོགས་གཉིས་ཇི་ལྟར་
བསགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་ན་དེའི་དོན་དུ་དོན་ཁྱད་པར་
ཅན་གཞན་དོན་བྱང་ཆུབ་གཉིས་སྣང་བའི་སེམས་སྔར་སློབ་ལམ་དུ་རང་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དཔེར་བཀོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྦྲེལ་ལོ། །གང་གིས་ན་དོན་དམ་པར་ཉམས་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒོམ་ལམ་འདིས་སོ། །ཡང་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཅེས་གཉིས་སུ་དྲང་ངོ༌། །གང་ནས་མངོན་པར་འདོད་པའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

242

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དོན་གྱི་བྱ་བ་སྤང་གཉེན་ལ་བོར་ཐོབ་བྱེད་པའོ། །གང་དུ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུའོ། །གང་གི་སྒོ་
ནས་ན་བདག་མེད་བསྒོམས་པས་སྤང་བྱ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་
གཉེན་པོ་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །སྔ་མའི་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་འདིར་
དང་འདིའི་ཀུན་རྫོབ་སྔ་མར་བླང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པའི་སྤྲོས་
བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་རྩ་བའི་བཞེད་ཅེས་པས་བསྟན་པར་ཁ་ཅིག་སྨྲ་ཡང་བཞེད་ཀྱིས་ནི་ལན་གཉིས་ཀ་འཛིན་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དོན་དམ་དེའི་ཚེ་སྤང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་བསྒྲུབས་པའི་ཉེས་པ་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་དེའི་ཚེ་སྤང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་ལ་སྦྱར་བ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་སྤང་དགུའི་གཉེན་པོར་མི་དགོད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྔར་བདེན་གཉིས་ཀྱིས་ལན་བཏབ་པའི་དོན་བསྡུས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
དོན་དམ་དུ་ཉམས་འཕེལ་མེད་པས་དེར་དོན་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པའི་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་ཞེས་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ཞེས་པར་འགྲོ་བ་དང༌། ཡང་འོག་མ་ལ་བསྡུ་རྒྱུ་མེད་པས་སོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

243

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འདིར་སྒོམ་ལམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་བ་དགག་དགོས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་

འཚང་རྒྱ་བ་བཀག་པ་ནི།ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་འཚང་རྒྱ་བ་བཀག་པས་ཁྱབ་བྱས་འཚང་རྒྱ་
བ་ཡང་བཀག་པས་སོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང༌། སྔར་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེ་ལ་རྩོད་དེ། འདི་སྙམ་དུ་དཔེ་གྲུབ་ན་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཉམས་

འཕེལ་བྱེད་པ་འགྲུབ་ཀྱང་དེ་མ་གྲུབ་སྟེ།བྱང་ཆུབ་འཐོབ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཐོབ་

དགོས་ལ་དེས་མི་འཐོབ་པས་སོ་སྙམ་དུ་བསམས་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་འོག་ཏུ་འབྱུང་བས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི།བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་པར་ཐལ།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་ནི་སྔ་མས་བྱང་ཆུབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ་དེར་མ་ཟད་
སེམས་བསྐྱེད་ཕྱི་མས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ཕྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཡང་སེམས་སླད་མ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་འགྲོགས། སེམས་སླད་མ་བསྐྱེད་པ་ཡང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་འགྲོགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་འགྲོགས་ན། ཇི་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཚོགས་སུ་འགྱུར། དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པར་ནི་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་མི་ནུས་སོ། ཞེས་སོ། །འདིར་སེམས་ཞེས་པ་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་
བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱའོ། །
བླ་མ་“བཟང1

་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་བཅུའི་སེམས་ཟག་མེད་བཅུ་ཡིན་ཏེ།

1 བཟད

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

244

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྐབས་འདིའི་མདོ་ལས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ས་བཅུ་པོ་འདི་ལ་སློབ་པ་ན་ཞེས་
འབྱུང་བས་སོ་ཞེས་གསུང་བ་ནི་མདོ་མ་ངེས་པ་སྟེ། དེའི་ས་བཅུ་ནི་དཀར་པོ་རྣམ་
མཐོང་ནས་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་བར་བདུན་དང་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་སྟེ་བཅུ་ལ་
མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་ཅིང༌། ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང་ས་བཅུ་པོ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་

དུ་བཤད་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་གསུངས་པས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། མདོ་དང་རྩ་བར་རྒོལ་བ་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་ཡང་སློབ་དཔོན་
གྱིས་ཞིབ་ཏུ་མཐའ་དཔྱད་པར་དགོངས་ནས་གཉིས་ཁ་བསྐང་སྟེ་བཞིར་མཛད་དོ༑ །འདི་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། རྟགས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡུལ་གཉིས་སྣང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་དོན་བྱེད་པར་དཔེར་བླངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ན་དཔེར་འགྲུབ་སྟེ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ།སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དེ་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དེ་བས་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ༑ གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་ན། དེའི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བའམ་དུ་མས་
བསྐྱེད་བརྟག་གྲང༌། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མའམ་ཕྱི་མས་ཡིན། སྔ་མས་སྐྱེད་ན་སྔ་མ་རེ་རེས་ཏེ་གཅིག་པུས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་ “མཚན1

་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྔ་མར་གྱུར་བའི་སེམས་རེ་རེའམ་གཅིག་པུ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་དང་སོགས་པས་སྐད་ཅིག་མའི་བར་གྱི་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་པའི་དོན་མཐའ་དག་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་
པ་ཡོད་དེ། འཚང་རྒྱ་བ་ལ་རྒྱུ་“ཚོགས2

་དེ་དག་ཚང་དགོས་པས་སོ། །

1 མཆན
2 ཆོགས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

245

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཞན་ཡང་སྔ་མ་གཅིག་པུས་སྐྱེད་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་རམ་དུ་མ་རིམ་ལྡན་
དུ་འབྱུང་བས་འཐོབ། དང་པོ་ལྟར་ན། འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཐའ་
དག་སྣང་བའི་སེམས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལུང་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་རྒྱུད་རིགས་མཐུན་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་བྱུང་བས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བས་སོ། །
གཉིས་པ་ལྟར་ན།བླ་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་བྱེད་དྲན་ཉེ་སོགས་
ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་རྟོགས་པ་སྟེ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་བསྐྱེད་རང་གི་ངོ་བོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པ་མང་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་
འཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་སྟེ་
ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཕྱི་མ་དེ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་སྔ་མ་དེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་འཇིག་པས་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔ་མས་ནི་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པའི་དུ་མ་འདུས་པ་དང་འདི་ནི་དུས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཡང་སྔ་མ་རྣམས་མ་ཞིག་པར་
གནས་པའི་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བྱའི། རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ༑ གཞན་དུ་ན་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་དུ་མས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་ཅིང་དེས་ཀྱང་མི་འཐོབ་ན་འཐོབ་པའི་ཚུལ་གཞན་མེད་པས་སོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

246

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དེ་ཡིན་པར་ཡང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང༌། སྡུད་འགྲེལ་
ཆུང་བར། དེ་དག་འདུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཉིད་དང༌།
རིང་དུ་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་དོགས་པ་
བསུས་པས་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྔ་ཕྱི་རེ་རེ་དང་དུ་མ་
ཅིག་ཅར་དང་རིམ་བཞིན་སྐྱེས་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་ཚོགས་པའི་དུ་མས་མི་འཐོབ་ན་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པ་མེད་པར་བརྩམ་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ལན་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན། གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི༑ སྒྲོན་འོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རེ་རེ་བ་དང་སྔ་ཕྱི་དུས་མཉམ་དུ་ཚོགས་པས་སྡོང་བུ་
མི་སྲེག་ཀྱང་སྔ་མ་རྣམས་ལ་ལྟོས་པའི་རིམ་ཅན་གྱིས་རྫོགས་པར་སྲེག་པ་མར་མེའི་
དཔེའི་ཚུལ་ཏེ་རིགས་པ་ཡིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྔ་ཕྱིར་རེ་རེ་དང་དེ་དག་ལ་མ་
བརྟེན་པར་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་སྔར་བཤད་པའི་ས་བཅུ་ལ་བསླབ་པས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁོང་ནས་དྲང་ངོ༌། །འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་ལ་དཔེ་བསྟན་ན་རྟོགས་སླ་བས་དཔེ་ཡིས་ལན་མཛད་པ་སྟེ་འབྲུ་མར་སྙིང་པོ་འབར་བ་ཕྲད་པ་དང་པོ་ཡིས། །སྙིང་པོ་ཚིག་མིན་དེ་མེད་
པར་ཡང་དེ་མི་ཚིག །མེ་ལྕེ་ཕྲད་པ་ཐ་མས་སྙིང་པོ་ཚིག་མིན་ལ། །མེ་ལྕེ་ཐ་མ་མེད་པར་སྙིང་པོ་ཚིག་མིན་ལྟར། །དང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་རེག་མ་ཡིན་ལ། །དེ་
མེད་པར་ཡང་དེ་ལ་རེག་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཐ་མའི་སེམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་ཐོབ་
མིན་ལ། །དེ་མེད་པར་ཡང་དེ་ཐོབ་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་མ་

ལྟོས་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་རྒྱུར་མི་རུང་བར་བསྟན་ནས། །ཆུ་ཡི་ཐིག་པས་བུམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

247

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་དང་པོ་ཐ་མའི་བར། །རིམ་གྱིས་ཉུང་ངུ་ཉུང་ངུས་དེ་ཡོངས་འགེངས་བ་ལྟར། །དེ་
བཞིན་དང་པོའི་སེམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་རྒྱུ་སྟེ། །རིམ་གྱིས་དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་ལྟོས་ནས་ནི་སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུར་
གསུངས་སོ། །འབྲུ་མར་ལ་དཔེར་མཛད་པ་ཡང་འདི་ལ་སྲེག་པའི་རིམ་པ་རྟོགས་སླ་བས་ཡིན་ལ་གཞན་ལ་ནི་མྱུར་བས་རྟོགས་དཀའོ་གསུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྔ་ཕྱི་རེ་རེས་མི་འཐོབ་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འཐོབ་པའི་དཔེ་དོན་དེ་མི་འགལ་བར་ཇི་
ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་སོ། །ཤཱནྟིས་ནི་མར་མེའི་དཔེས་བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པ་ལ།བྱང་ཆུབ་གང་ན་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའོ། །བརྒྱད་གང་ན་སྐྱེ་བ་དང་ཞེས་འབྲེལ་བར་འཆད་དོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དེས་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཚུལ་
ལོ༑ །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགོད་པ་དང༌། དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྲེག །ལྟོས་ནས་སྲེག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པས་མི་སྲེག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ནི། དཔེའོ། །སྒྲོན་འོད་ཀྱི་མེ་ལྕེ་དང་སྡོང་
བུའི་སྙིང་པོ་ཕྲད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །རྒྱུ་མེ་ལྕེའི་མཚན་ཉིད་སྲེག་བྱེད་དང་འབྲས་བུ་སྙིང་པོའི་མཚན་ཉིད་བསྲེག་བྱའི་ངོ་བོར་མེད་ཅེས་པ་ནི་
བསྒྲུབ་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་མེད་པར་ཏེ་དེ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དང་པོ་གཅིག་པུས་དེ་ལྟར་མི་ནུས་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མའི་ཉེར་ལེན་དང་ལག་པའི་རྩོལ་བ་སོགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

248

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱེད་རྐྱེན་གྱི་རྒྱུས་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གྱི་སྒོ་ནས་དུས་མཉམ་དུ་ཕྲད་པ་བསྐྱེད་པས་ཏེ་
བསྐྱེད་པ་ཙམ་བྱས་ཀྱི་སྲེག་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་
རྟགས་སོ། །དུས་མཉམ་དུ་ཕྲད་པ་སྐྱེད་པ་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་གི་རྒྱུས་མཉམ་དུ་སྐྱེད་པར་འདྲ་ཡི་ནུས་པ་ལྷག་པོ་མེད་ཅེས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེར་མ་ཟད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མེ་ལྕེ་དང་སྙིང་པོ་བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་

སྐྱེ་བ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་མེད་པར་ཏེ་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྒྱུ་ཞེས་སོགས་སྔར་ལྟར་སྦྱར་བ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའོ། །དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཉིས་པ་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་སོ། །གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་ནས། རྟགས་སྒྲུབ་པ་ནི། སྐད་ཅིག་དང་པོ་
མེད་པར་འབྱུང་ན་རྟག་ཏུ་སྟེ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་དང་སོགས་པས་གཏན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་ཞིག །འབྱུང་བ་ལྟོས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་རེས་འགའ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོའ། །ོའདིར་བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་མེད་པ་དང་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ནི། ཚིག་པ་སྐྱེད་པའི་མེ་ལྕེ་དང་ཚིག་ཟིན་པའི་སྡོང་བུ་ལ་བྱའི་རྫོགས་པར་བསྲེགས་མ་བསྲེགས་དང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སྐད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

249

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཅིག་མ་གཉིས་པའི་ཚེ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མི་རིགས་ལ། བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་དུས་
མཉམ་པས་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་བས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་སྲེག་པར་ནི་བྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་སྲེག་པ་དེ་ལྟ་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ལྟོས་ནས་ནི་མེ་ལྕེ་སྲེག་བྱེད་དང་སྙིང་པོ་བསྲེག་བྱའི་ངོ་བོར་ཡོད་
དོ༑ །གང་གི་ངོ་བོར་ན་མ་བརྟགས་གཅིག་པུར་ཉམས་དགའ་བ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཉིད་དུའོ། །དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ན། གང་གི་ཚེ་སྡོང་བུ་སྲེག་པ་ལ་མཐུ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་
པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་སོགས་པས་གསུམ་པ་སོགས་
ཡོད་ན་སྟེ་ཡོད་པ་དེའི་ཚེའོ། །ནུས་ལྡན་དུ་གང་གིས་བྱས་ན། སྒྲོན་འོད་དང་སྙིང་པོ་

གཉིས་ཀ་ཕྲད་པའི་ཚོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱུར་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་
ནས་དང་པོ་དེས་མཐུ་ལྡན་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་མཐུ་ལྡན་དུ་འགྲོ་བ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཏེ་རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་ན་འབྲས་བུའི་
ནུས་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྲོ་བས་སོ། །འོ་ན་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ལྟོས་ནས་སྲེག་པའི་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་ཅི་ཞེ་ན།སྣང་ཚོད་པའི་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་མེས་
བསྲེག་ལ་ཆུས་མིན་པ་ཅི་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་དེ་རང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་རང་རྒྱུ་ལས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཅི་ཞེས་རྒོལ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སོ། །
གལ་ཏེ་སྒྲོན་མེ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྔ་མ་རྣམས་མི་གནས་པས་གཉིས་པ་སོགས་དང་དང་པོ་རྣམས་ཟླ་མེད་ཀྱི་རེ་རེ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

250

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱང་མི་ནུས་ཤེས་ན།ཕྱི་མ་རྣམས་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྔ་མ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་མེད་པར་ཞིག་
ཀྱང་བསྲེག་པར་བྱ་བྱེད་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མེ་ལྕེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྡོང་བུ་
འཇིག་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་གཉིས་སྲང་མདའི་མཐོ་དམའ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་དམིགས་
པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་སྐྱེས་པ་དང་སྙིང་པོ་ཚིག་པ་གཉིས་
དུས་མཉམ་མོ། །ཡང་ན་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དང་བསྲེག་པར་བྱ་བྱེད་གཉིས་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔ་ཕྱི་རྣམས་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྲེག་ལྟོས་ནས་སྲེག་པ་དེ་བས་ན་སྒྲོན་མེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ནས་མ་བསྲེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མར་མེའི་དཔེའི་ཚུལ་
གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེ་ཇི་ལྟ་བུ་ན། མེ་ལྕེའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པ་གཉིས་ཡུལ་སྡོང་བུ་གཅིག་སྲེག་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སྟོན་པ་ལྷུར་ལེན་པ་སྟེ་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ན་མེ་ལྕེའི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་ནུས་ཆུང་ལས་ཕྱི་མ་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་དངོས་པོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལྟ་བུ་ཚད་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ནུས་ཆུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། མེ་ལྕེའི་སྐད་
ཅིག་མ་ཕྱི་མ་བཞིན་དུ་སྔ་མ་དེ་ལ་སྣང་བའི་དོན་ཉུང་ཟད་པ་དེས་དབེན་པའི་སྔ་མ་དེ་ལས་ལྷག་པར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་སོགས་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཕྱི་མ་ནུས་ལྡན་སྐྱེ་བས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། མར་མེའི་དཔེ་དེས་དོན་གཞན་ཡང་མཚོན་ནུས་སམ་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་སྨྲོས་པའི་དཔེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་གཅིག་པུར་མ་ཟད་ཟབ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

251

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཁོ་ནས་ནི་དཔེ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདིར་མཚོན་ནུས་པར་བསྟན་གྱི་དཔེ་
གཞན་གྱིས་མཚོན་པ་ནི་མི་འགོག་གོ །འདིའི་རྩ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོར་
བསྟན་ཡིན་ཞིང་མར་མེའི་དཔེའི་ཚུལ་ཞེས་པ་སེམས་ནི་སྔ་མ་སོགས་ཀྱི་ལན་ཡིན་
པས་དོན་ཚན་མི་གཅིག་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས་འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ནི། དཔེ་
གཅིག་པུ་དེས་དོན་གཉིས་ཀ་མཚོན་ནུས་པས་བཤད་པ་ཟོར་ཡང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ༑ །དེས་ན་འགྱུར་རྙིང་ལས་རིགས་ལ་ཞེས་པ་དང༌། རྒྱན་སྣང་རྔོག་འགྱུར་ལས་ཁོང་
དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་འགྱུར་ལེགས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཟབ་མོ་བརྒྱད་མཚོན་ཚུལ་ལ༑ ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཟབ་མོ་དང་པོ་མཚོན་པ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་བཏགས་ཏེ་དཔེར་ན་དབྱུག་ཐོགས་གཅིག་དང་སྐྱེས་བུ་བརྒྱད་འགྲོ་བ་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་དབྱུག་པ་མེད་ཀྱང་དབྱུག་ཐོགས་འགྲོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ།ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཀྱང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟབ་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་འདིས་ཀྱང་དོན་ལ་མི་སྲིད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྲེག་པར་བསྟན་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྔར་མིང་ཙམ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཟབ་མོ་
རྣམས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡུལ་ཆོས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ༑ །དགོས་པ་ནི།སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རྣམས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་རྟགས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལ་ཟབ་པ་ཉིད་ཅེས་བརྒྱད་ཀའི་མཐར་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་དང༌། འདུས་མ་བྱས་དང༌། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང༌། སྤྱོད་པའི་ཟབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་ལྟར་གཉིས་དང་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

252

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་དྲུག་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ། བདུན་པ་ནི་དེའི་
རྣམ་པ། བརྒྱད་པ་ནི་དེའི་ཁྱབ་པར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཟབ་མོའི་ངོ་བོ། །དེ་
རྟོགས་པ་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བའམ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཟབ་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་
དང་ཕྱི་མ་རེ་རེ་དག་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ་སྔ་ཕྱི་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་སྟེ་དེ་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ་སྟེ་མ་ཡིན་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒོམ་པས་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་མ་ལགས་ལ་ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དང༌། སེམས་སླད་མ་སྐྱེད་པས་ཀྱང་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཏོ། ཞེས་སོ།།འགག་པ་ལ་ཟབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས་འགགས་ཟིན་པས་སླར་ཡང་དགག་ཏུ་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་

བོ་ཉིད་མེད་པས་དོན་དམ་དུ་འགག་པ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ༑ ཅི་ནས་སེམས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་དགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་འགག་པར་འགྱུར་རམ། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། ཞེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

253

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོ༑ །མདོར་ན་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སེམས་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོར་མེད་པ་དང༌། ད་ལྟར་
བ་ནི་གཅིག་དུ་མ་དང་བྲལ་བས་འགག་པར་མི་འཐད་ཀྱང་འགག་པ་ལྟར་སྣང་བའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟབ་པ་ནི། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་

དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྙིང་རྗེས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་རང་དོན་དུ་མངོན་དུ་མི་
བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པར་འགྱུར་རམ།གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ཁོ་ན་གནས་པར་འགྱུར་རོ༑ །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གང་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པར་འགྱུར་ན་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རམ།གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱན་སྣང་དུ།གཟུགས་སོགས་རྟོགས་ཀྱང་དེ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་མི་ནུས་པས་དེ་རྟོགས་དཀའ་བ་འདིའི་ཟབ་པར་གསུངས་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་གནས་ཀྱང་རྟག་པའི་རང་བཞིན་མིན་པས་རྟོགས་དཀའ་བ་འདིའི་ཟབ་པར་བཞེད་དོ། །ཤེས་བྱ་ལ་ཟབ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་སྦྱིན་སོགས་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཡིན་ནམ། གསོལ་བ། དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་

སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་ན་སེམས་ཡོད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། ཞེས་སོ། །
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སེམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

254

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དབེན་ཡང་སེམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྟོགས་དཀའ་བ་ནི་འདིའི་
ཟབ་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཞེད་པ་ནི། མདོ་དང་ཉི་སྣང་རྒྱན་སྣང་རྣམས་ཀྱི་ཡང་

དགོངས་པའོ། །ཤེས་པ་ལ་ཟབ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་
ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། ཞེས་སོ༑ །
སྤྱོད་པ་ལ་ཟབ་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེ་ལ་གནས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་མཚན་མར་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དེ་ཅི་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་ཅི་ལ་ཡང་མི་སྤྱོད་དེ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པ་ལ་ནི། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་འདི་དག་མི་འབྱུང་ཞིང་མི་རྒྱུའོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཟབ་པ་ནི།མཚན་མ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་མེད་ཀྱང་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།བྱང་ཆེན་གང་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་གང་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གསོལ་པ།བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་གང་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་བ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དམ་པ་
ལ་སྤྱོད་དོ། ཞེས་སོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ་དོན་དམ་པར་དེའི་འབྲས་བུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

255

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།བྱང་ཆེན་ཡུམ་འདི་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
བཞི་དང་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
བཅོ་བརྒྱད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བགྱིས་པར་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཚང་མི་རྒྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཐབས་མཁས་པ་

སྟེ་ཞེས་སོ། །རྒྱན་སྣང་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱུ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང༌། དོན་དམ་པར་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས་མཚན་མེད་ཀྱི་

དབྱིངས་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་སྤངས་ཤིང་དོན་དམ་དུ་སྤངས་པ་ནི་འདིའི་སྤངས་པར་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། དོན་ལ་མི་འགལ་ཡང་མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་སོགས་
དེ་དག་ཕན་ཚུན་འགའ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པ་སྟེ་འགལ་བ་འདུས་པ་ལྟར་སྣང་བས་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བཞག་པ་སྟེ། བརྒྱད་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི།སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་པ་ལ་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །སྒོམ་ལམ་པས་དེ་དག་མི་འགལ་བར་རྟོགས་པ་ཅི་ཞེ་ན། མཐར་འཛིན་ཅན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ་དེའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡིན་པར་ཡང༌། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཐོབ་

པའི་ཕྱིར་ན་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་རྗེས་སུ་བསྒྲུབས་པས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཟབ་པ་བརྒྱད་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་མཐུན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དང་འདྲ་བར་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

256

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་རྒྱན་སྣང་ལས་“སོ།

1

།གསུམ་པ་ནི། རྫོགས་བྱང་ཐོབ་ཆེད་དུ་
སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་དགེ་འདུན་གསུམ་དེ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་མའི་
ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བརྟེན་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ།རྟེན་ཞིང་གཉིས་དག་པར་བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞིང་དེར་དོན་མཛད་པའི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། མཐའ་བཅད་པ་དང་ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པས་འདི་ཡན་ཆད་
ཀྱིས་སློབ་པ་དང༌། འདི་ནས་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་བསྟན་པར་གསུངས་ཤིང་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །འདིར་མི་སློབ་པ་སངས་རྒྱས་ལའམ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་འདོད། །དང་པོ་ལྟར་ན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་སྒོམ་མཁན་བྱང་
སེམས་ཡིན་པས་མི་འཐད་ཅིང་ཞིང་དག་སྦྱོར་དང་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་འདོད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། འདི་ཡན་ཆད་དུ་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་པར་གསུངས་པ་དེས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་འགྱུར་ལ།འདོད་ན།སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ལ་སྒོམ་ལམ་ཆུང་འབྲིང་དགུ་ཀ་ལ་གནས་པ་མ་

བཤད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཐུབ་དགོངས་སུ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པས་མི་སློབ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱེད་པར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དངོས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ནང་དུ་འདུས་པ་སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་
འབྲས་བུ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བཤད་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ནི་འཕགས་པས། སྲིད་

དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང༌། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་དང་ནི་འཁོར་བ་དང་མྱ་

1 ས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

257

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་
ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ་དེ་གཉིས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ལས་ནི་མི་སློབ་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ་ཞེས་འདྲེན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་འབད་རྩོལ་ཞི་
བའི་ས་ཡིན་པས་མི་སློབ་པར་བཏགས་པའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདིར་ཉི་སྣང་ལས།
བསླབ་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང༌། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ༑ །དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ནི་མི་སློབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཕན་ཆད་བསླབ་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། འདི་ཕན་ཆད་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བར་དགོངས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིན་མོ་སྒོམ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཀག་པས་རྨི་ལམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོམ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཀག་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །
འདི་ནས་བསླབ་བྱ་མེད་པ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་རྫོགས་པར་སྤངས་པ་དང་མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྒོམ་པ་འཕེལ་བ་བཀག་པར་གསུངས་ལ། སློབ་ལམ་ན་ནི་སྒོམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་བསླབ་པར་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་བྱེད་པ་འཐད་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་སྐབས་མིན་པ་དང༌། དགེ་འདུན་དུ་གསུངས་པ་དང༌། རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པར་དག་ས་གསུམ་ལ་གནས་པ་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་སུ་གསུངས་པས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ལ་གཟུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་བསླབ་བྱ་མེད་པ་སོགས་བཤད་པ་ནི་རགས་པ་དང་སྔར་སློབ་པ་དང་ཕྱིས་མི་སློབ་པར་བཤད་པ་ནི་སྔ་མར་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

258

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དགོངས་སོ། །ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་གསུམ་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟེན་གྱིས་སྒོམ་པ་
གཞུང་གི་རིམ་པ་ལས་འཐོབ་པས་སྦྱོར་བ་འདི་གསུམ། །སྦྱོར་ལམ་ནས་གཞག་གོ །དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་ཚོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་གཞག་དགོས་
ཏེ༑ འདི་གསུམ་ནི་ཆོས་རྣམས་སྤྲོས་བྲལ་དུ་སྒོམ་པ་དང་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་གསུམ་མི་བྱེད་ན་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སོ་སྐྱེ་ལ་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྦྱོར་
བ་དང་པོ་ཡོད་དགོས་པ་ལ། དེ་མེད་དེ་བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་མེད་པས་ཤེ་ན། ཐབས་མཁས་ནི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་དེར་ཡོད་ཅིང་ཁྱབ་པ་ཡང་མེད་དེ༑ རྣམ་མཁྱེན་མེད་ཀྱང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་གང་རུང་མེད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་
ཉིད་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ་རྒྱུ་འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གསུངས་ཏེ།སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་ཚོགས་དགེ་འདུན་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་རྟགས་ཐོབ་པ་
ནི༑ སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཉམ་ཉིད་སྒོམ་པ་ལ་འབད་དགོས་པས་སོ༑ །མདོ་འབྲེལ་ནི། ཟབ་མོ་བརྒྱད་པར་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་པ་ལ། ཤཱ་རིའི་བུས་རབ་འབྱོར་ལ་བྱང་ཆེན་གྱིས་

རྨི་ལམ་དུ་དེ་གསུམ་ལ་ཞུགས་ན་ཡུམ་གྱིས་འཕེལ་ལམ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་
གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།ཀླན་ཀ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རབ་
འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་གལ་ཏེ་ཉིན་པར་བསྒོམས་པས་རྣམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

259

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་འཕེལ་ན་རྨི་ལམ་ན་བསྒོམ་པས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན།རྨི་ལམ་དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་བསྡུས་པ་ནི།བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་

རྣམས་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བར་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་ལ་བླང་
དོར་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་རྨི་ལམ་དང་ཉིན་པར་གྱིས་འཁོར་བ་
དང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཏེ། འཁྲུལ་པའི་གཉིད་ལས་མ་སད་པ་དང་སད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །ཉིན་པར་འཕེལ་ན་ཞེས་པ་ནི་ཉིན་པར་སྤྱོད་པས་ཡུམ་འཕེལ་ན་ནི་གོམས་མཐུས་རྨི་ལམ་དུ་ཡང་འཕེལ་ན། ཇི་ལྟར་ཉིན་པར་མི་འཕེལ་བ་བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འཕེལ་ལོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྨི་ལམ་དང་ཉིན་པར་གཉིས་ལ་སྤང་བྱ་དང་བླང་བྱར་རྟོག་པ་མེད་པས་སོ། །མདོར་ན་འཕེལ་བ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་འཕེལ་པ་དང་སྤང་བྱ་འགྲིབ་པའི་ཁྱད་པར་དོན་དམ་པར་མེད་དེ།སྤང་གཉེན་དུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་མེད་པས་སོ་ཞེས་པས་ནི་ཡུལ་སྟེངས་སུ་སྲིད་ཞི་
མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ།བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་བླང་དོར་དུ་མི་རྟོག་
པས་སྤང་གཉེན་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་དུ་མི་འཛིན་པ་ནི་བློ་ངོར་མཉམ་པའོ། །ཉི་སྣང་ལས།རྨི་ལམ་དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལྟར་བདེའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་མེད་པ་དང༌། སོགས་པས་ལས་འབྲས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

260

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང༌། ལུང་དང་འགལ་བ་དང༌།རྨི་ལམ་ན་ལས་གསོག་པའི་ཀླན་ཀ་བཞི་དང༌། དེའི་
ལན་བཞི་ནི་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད་ཅེས་ཏེ་མདོར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་ཀླན་ཀ་དང་པོ་ནི། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་
གྱིས་རྨི་ལམ་དུ་ལས་གང་གི་བྱས་པའི་ལས་དེ་ལ་གསོག་པའམ་འབྲི་བར་འགྱུར་བ་

ཡོད་དམ། ཞེས་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་ན་ཉིན་པར་ཡང་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གིས་བསྡུས་པའི་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ཉམས་
འཕེལ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ་རྨི་ལམ་བཞིན་ནོ་སྙམ་པའོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་གང་རྨི་ལམ་ན་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཤིག་བྱེད་ན་ཅི་དེའི་ལས་གསོག་པའམ་ཉེ་བར་གསོག་པར་འགྱུར་རབ་ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གསོག་པའོ། །ཉེ་བར་གསོག་པ་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །
ལན་དང་པོ་ནི། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཇི་ལྟར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་
ལས་གསོག་པའམ་འབྲི་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །རྨི་ལམ་གྱི་ཆོས་

གང་ཡང་གསོག་པའམ་འབྲི་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་སད་ནས་རྣམ་པར་
རྟོག་ན་ནི་དེ་ལ་གསོག་པའམ་འབྲི་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་བཞིན་མི་བདེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དོན་དམ་པར་བྲི་འཕེལ་

མེད་པ་འདོད་དེ། །རྨི་ལམ་བཞིན་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོས་ལ་འབྲི་འཕེལ་

མི་དམིགས་པས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ།རྨི་ལམ་ན་ལས་སྤྱད་པ་ལ་སད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

261

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནས་ཡི་རང་ན་བྲི་འཕེལ་ཡོད་པས་སོ། །
དེའི་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཁྱབ་པ་ཡང་མ་གྲུབ་བོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ལས་
དང་དེའི་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བརྡའ་ལས་བྱུང་བ་ཙམ་དུ་བསྟན་
ཏོ༑ །གནོད་འཇོམས་གཉིས་ཀར་འོན་ཏེ་སད་ནས་ཞེས་སོགས་འདི་ཤཱ་རིའི་བུས་རབ་
འབྱོར་ལ་དྲིས་པར་བཤད་ཀྱང་ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པའི་
ཚུལ་དུ་མཛད་ཅིང་བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡང་དེས་སྨྲས་པར་འབྱུང་ངོ༌། །ཀླན་ཀ་གཉིས་པ་ནི༑ རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཉིན་པར་སྲོག་བཅད་པ་དང་རྨི་ལམ་ན་སྲོག་བཅད་པ་དེ་
ལ་འདི་སྙམ་དུ་དེ་བདག་གིས་བསད་དོ་བདག་གིས་བསད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་སད་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལས་དེ་ལ་ཁྱོད་ཇི་སྐད་ཟེར། ཅེས་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་ཉི་སྣང་ལས། ལས་དེ་ལ་ཁྱོད་ཇི་སྐད་སྨྲ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་དྲིས་པས་གཉེན་པོ་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་ཐལ་བས་དེ་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྩད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །
དོན་ནི་གོང་དུ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་གསོས་པས་རྨི་ལམ་གྱི་ལས་བྲི་འཕེལ་ཡོད་
པར་བསྟན་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་ཉིན་པར་སྲོག་བཅད་པ་ཡང་དག་པའི་ལས་དང་རྨི་ལམ་དུ་སྲོག་བཅད་པ་ཡང་དག་མིན་པའི་ལས་ལ་ཁྱེད་ཅི་ཟེར་ཞེས་དྲིས་པས། ཤུགས་ལ་རྨི་ལམ་གྱི་ལས་ལ་གཉེན་པོ་འགལ་བ་སྟེ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་ཀྱང་དེ་དོན་
དམ་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་
འཇུག་པས་སོ་ཞེས་བརྩད་པའོ། །གལ་ཏེ་རབ་འབྱོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་རྗེས་ཤེས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

262

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱིས་གསོས་ན་ལས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་སླར་རང་གིས་དེ་ལྟར་རྩོད་པ་མ་འབྲེལ་ཞེ་
ན༑ བདེན་མོད་ཀྱང་རང་གི་ཁས་བླངས་དེ་ལ་དོགས་པ་དེ་འཇུག་པས་ཁོང་སློང་མཛད་
ནས་དོགས་པ་འདི་འདྲ་བ་བྱུང་ན་ཁྱེད་ལན་ཅི་འདེབས་ཞེས་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་དྲིས་ནས་
དེ་ཉིད་རང་གི་ཡང་ལན་དུ་བསྟན་པའོ། །
ཡང་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཁྱོད་ཅི་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདེན་པ་དང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་དྲིས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ན་རབ་འབྱོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀླན་ཀ་དེའི་གཉེན་པོའམ་ལན་རྟོགས་ཀྱང་ཤཱ་
རིའི་བུ་ལ་ལས་དེ་བདེན་མི་བདེན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་དྲིས་པ་ནི། སྔར་རྣམ་རྟོག་གིས་གསོས་འདེབས་ཡོད་པས་ལས་གསོག་འབྲི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དེའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་

འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་སྟེ་“ཇི1

་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
སྔར་རྗེས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་འཇུག་པས་ལས་བྲི་འཕེལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་

འབྲེལ་པར་བརྡའ་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་པ་དེ་སླར་ཡང་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་དྲིས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལན་འདེབས་སུ་འཇུག་པའོ། །
ལན་གཉིས་པ་ནི། སྨྲས་པ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ་ལས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་སྟེ་སེམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེའོ། །རབ་འབྱོར་
གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་

1 ངེ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

263

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྐྱེའོ་དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་པ་མི་འབྱུང་ངོ༌། །དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་
སྐྱེ་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་སེམས་པ་འབྱུང་
སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །དོན་ནི་ཉི་སྣང་ལས། དམིགས་པ་དང་
བཅས་པ་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་སྐྱེ་
བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་སླར་དེ་བརྡ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
ལྟར་ཏེ་ལས་ནི་མངོན་ཞེན་གྱི་བློས་བྱས་པར་བསྟན་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
ཡང་བརྡ་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་རྩོད་ལན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྔར་ལས་མེད་དུ་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་

འབྲེལ་བ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་འདི་ཉི་སྣང་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་

དགོངས་པར་སྣང་ཡང༌། ཊིཀ་བྱེད་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདི་མ་ཐོན་པར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་ལན་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་ནི།བརྒྱད་སྟོང་པའི་མདོ་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་མ་ཕྱེད་པ་དང་ཉི་སྣང་གི་འགྲེལ་ཚིག་དེ་བརླིང་དྲགས་པས་ནོངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་ནི་རྗེས་ཀྱི་ཡི་རང་གིས་གསོས་ན་རྨི་ལམ་གྱི་དགེ་སྡིག་ལ་སོག་ཉེར་སོག་ཡོད་པར་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ་

ན༑ ཤཱ་རིའི་བུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡང་ལས་གསོག་པ་ཡོད་དེ། བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པས་སོ་ཞེས་ཧ་“ཅང1

་ཐལ་བར་བརྩད་ནས་

ལན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཤིང་སྔར་དྲངས་པའི་ལན་གཉིས་པའི་མདོ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་རབ་

1 ཅད

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

264

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འབྱོར་གྱིས་བཤད་ཀྱི་ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ་མེད་དོ། །གནོད་འཇོམས་ཆུང་བར་གལ་
ཏེ་སད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ལས་དེ་ལ་གསོག་པའམ་འབྲི་བར་ཡང་འགྱུར་རམ་ཞེས་
ཤཱ་རིའི་བུས་དྲིས་པ་དང༌། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཇི་སྐད་སྨྲ་ཞེས་སོགས་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་རྨི་ལམ་དང་ཉིན་པར་གྱི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དྲིས་སོ། །དེ་ནས་
ཤཱ་རིའི་བུས་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་དང་སེམས་པ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པས་ནི་རྨི་ལམ་དང་ཉིན་པར་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། གཉིད་མ་ལོག་པའི་ཚེ་
ལས་བྱས་པ་ནི་དམིགས་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་བྱས་པ་ལ་སད་ནས་ཡི་
རང་བ་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་མེད་པས་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པར་བསྟན་ཅེས་འཆད་དོ། །
ཀླན་ཀ་གསུམ་པ་ནི། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལས་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པའོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ན་དེ་ཇི་ལྟར་
དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན། དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་སེམས་པ་འབྱུང་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན། ཞེས་པའོ། །ལན་གསུམ་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ་“ཚེ1

་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་“མཚན2

་མར་བྱས་

ནས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན། དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་སེམས་པ་འབྱུང་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ།དབེན་པ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་ལ་ཡོད་པ་“མཚན3

་འཛིན་ཅན་གྱི་ངོར་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཀླན་

1 ཆེ
2 མཆན
3 མཆན

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

265

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀ་བཞི་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་གྱིས་རྨི་ལམ་དུ་སྦྱིན་པ་བྱིན། ཚུལ་ཁྲིམས་

བསྲུངས། བཟོད་པ་བསྒྲུབས། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས། བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཤེས་རབ་བསྒོམས་ཏེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་ན་དེས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པར་འགྱུར་རམ། ཞེས་པའོ། །ལན་བཞི་པ་ནི། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ལུང་བསྟན་པ་འདི་མངོན་དུ་
གྱུར་ན། འདི་ལ་དྲིས་ཤིག་དང་འདིས་ལན་ལྡོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱམས་པ་ལ་ཁ་འཕངས་ལ། དེས་ཀྱང༌། བདག་གིས་ནི་གང་ལ་ལམ་ཀློན་པ་དང༌། གང་གིས་ལན་ཀླན་པ་དང་གང་ལན་ཀླན་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ༌། ཞེས་སོ༑ །དེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལན་མ་བཏབ་པ་ནི་དྲི་བ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བས་དྲི་བ་འདི་མ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ན་མ་འོངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཉི་སྣང་ལས་སོ། །
སྔར་རྨི་ལམ་ན་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་འདིའི་ཡང་ལན་བཏབ་
ཟིན་པས་ན་བཏབ་ཟིན་པའི་དོན་ལ་ཡང་དོགས་པར་བྱེད་ན་མཐའ་ཡས་པས་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པས་སུ་ཞིག་ལན་འདེབས་སྙམ་པའི་བསམ་པས་བྱམས་པ་ལ་དྲིས་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་པར་རྒྱན་སྣང་ལས་ཏེ། འདི་གཉིས་དང་རྣམ་འགྲེལ་ནི་བྱམས་པས་ཀྱང་འདིའི་ལན་མ་བཏབ་པར་བཞེད་དོ། །ཤཱནྟིས་ནི་བརྒལ་ལན་གསུམ་དུ་མཛད་དོ། །
དང་པོ་ནི་ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་ན་ལས་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་སོགས་དང་འཚེ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

266

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བ་སོགས་ལས་བསོད་ནམས་དང་སྡིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སད་པ་ན་ཡང་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒོལ་བའི་ལན་དུ།རྨི་ལམ་དུ་སྲོག་ཆགས་བསད་པ་ལ་སད་ནས་ཡི་
རང་བྱེད་ན་དེ་ལས་སྡིག་ཏུ་འགྱུར་རམ་ཞེས་སླར་དྲིས་པ་ལ་ཤཱ་རིའི་བུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་

དམིགས་བཅས་ལས་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་སྨྲས་སོ། །
གལ་ཏེ་སད་པའི་རྟོག་པས་རྨི་ལམ་གྱི་ལས་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

དེའི་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་འདོད་ན་སད་པའི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དམིགས་པས་ཤིན་ཏུ་ཡང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་དགོས་ཞེས་ལན་མཛད་དེ་དང་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་སོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྒོལ་ལན་འདྲའོ། །གསུམ་པ་ནི་རྨི་ལམ་དང་མཚན་མར་མི་བྱེད་པ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་པས་དེར་མི་དམིགས་པ་ལ་རྨི་ལམ་གྱི་

སྒྲས་བསྟན་ནས་རྨི་ལམ་ན་ཕྱིན་དྲུག་སྤྱོད་བསྔོས་ན་བསྔོ་བར་འགྱུར་མི་འགྱུར་དྲིས་ཏེ་མདོར་ན་མི་དམིགས་པ་ལ་གནས་ནས་ཕྱིན་དྲུག་སྤྱོད་ཅེས་དྲིས་པའོ། །མི་དམིགས་པའི་མཐར་སོན་པའི་རྫོགས་བྱང་གི་ཐབས་ནི་མི་དམིགས་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་དམིགས་པའི་གཉེན་པོ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་ཉིད་རྨི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཟུར་གྱིས་བསྟན་ནས།བྱམས་པ་མི་དམིགས་པ་བརྙེས་པའི་མཐར་བྱོན་པ་ཡིན་པས་མི་དམིགས་པར་ཕྱིན་དྲུག་བསྔོས་པ་བསྔོ་བ་ཡིན་མིན་འདི་དོན་དྲིས་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་ཤིང་དེས་ཀྱང་མི་དམིགས་པ་རྒྱས་པར་ཟུར་གྱིས་ལན་བཏབ་བོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།ཀླན་ཀ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་
བ་མི་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་གཉེན་པོ་རྣམས་སྣང་བརྙན་ནམ་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་བསྒོམས་པས་སྣང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

267

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟོགས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་འདས་དག་ལ་བླང་དོར་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་
ན་སྲིད་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས། མྱ་ངན་འདས་མཐའ་གང་ཡིན་
པ༑ །དེ་ནི་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། །དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ནི། །ཤིན་ཏུ་ཕྲ་
བའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཉིད་ལོག་བར་མ་ཟད་
གཉིད་མ་ལོག་པ་སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྦྱིན་སོགས་དགེ་བ་དང་སྲོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བའི་ལས་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བར་རང་བཞིན་མེད་པར་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །དཔེར་ན་གཉིད་ལོག་པ་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུའོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ།རྨི་ལམ་
བཞིན་རང་བཞིན་མེད་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྦྱིན་སོགས་རྣམས་མེད་དགོས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་མེད་པར་བརྩད་པའི་ཀླན་ཀའོ། །སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་པས། སྦྱིན་
སོགས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ། །ཞེས་པའི་མདོར་ཆོས་སོ་བདུན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་བར་གསུངས་པ་དེ་དག་རྩ་བའི་རྣམས་ཞེས་པ་དེ་མང་པོའི་ཚིག་སོགས་ཀྱི་དོན་
ཡིན་པས་དེས་བསྡུས་གསུངས་པ་དང༌། འདིའི་རྣམས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱང་མཚུངས་པས་འདིར་ཡང་ཀླན་ཀ་ལྷག་མ་རྣམས་སོགས་དོད་རྣམས་ཞེས་པས་བསྡུས་ཏེ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཀླན་ཀ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་འདི་དག་
སྟེ༑ འདི་ལ་གཉིས།ཀླན་ཀ་དང་པོའི་ལན་དང༌། ལྷག་མའི་རྩོད་ལན་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་མི་འཐད་པ། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན། དེས་གྲུབ་པའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

268

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་རྩོད་པ་དང༌། ལན་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། ཉེས་སྤོང་གི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་དེ་ལ་མགོ་
མཚུངས་ཀྱི་ཐལ་བ་འཕང་སྟེ། ཉེས་མཚུངས་ཀྱི་ལན་གྱིས་རྩོད་ཟླ་ཆོམས་པར་འགྱུར་
བས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་དོན་སྨྲ་ཁྱེད་ལ་ཡང་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ།
གསད་བྱའི་སྲོག་དབང་དེ་གསོད་པ་པོས་མཚོན་བསྣུན་པ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུ་ལ་
ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇིགས་པ་དང༌། གསད་བྱ་དེ་དེ་ལྟར་འཆི་བ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
རྟགས་རིམ་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་ཏེ། སྲོག་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌།

རང་གི་འདོད་པ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྟན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ལས་ཕར་འདར་མེད་པས་
མཐའ་སྟེ། མཛོད་ལས། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། །ལས་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་སྣོད་བཅུད་མཐའ་དག་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཅེས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱང་ནི་འཇིག་རྒྱུ་མེད་པས་གསོད་པ་པོ་ལ་སྡིག་མེད་པར་མ་ཟད་
འཆི་བ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་པས་ཀྱང་དེ་མེད་དགོས་ཞེས་པའོ། །ཚུལ་དེ་ནི་ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་རང་གི་ལས་ཀྱིས་རང་ཤི་ན་དེ་ལ་གསོད་པ་པོ་ལ་སྡིག་པ་ཇི་ལྟར་
འགྱུར་ཞེས་དྲི་བ་འདི་ཁྱེད་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཟླའི་ཤུགས་ཀྱིས་དྲིས་པ་ན་ཁྱེད་ལ་ཡང་
ཁོ་བོ་ཅག་དང་མཚུངས་པར་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ནས་ཕ་རོལ་པོ་ཆོམས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

269

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉེས་པ་གཞན་ནི་མི་བརྗོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། འདི་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ་
ཆོས་ཁ་ཅིག་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པར་གནོད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡོད་“དེ

1

། ཚ་བས་ཚིག་པ་ལ་
སླར་ཚ་བ་ལ་གདུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །
དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངེས་པར་ཡོད་ཅིང་དོན་བྱེད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་རང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྤྱད་པར་ཟད་པས་ན།
གང་ཟག་གཞན་དུ་བགྲང་བ་སུས་ཀྱང་སུ་ཡང་བསད་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀླན་ཀ་ཁྱེད་ལ་ཡང་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྦྱར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལས་གཞན་དུ་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པོ་དེ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་
དགེ་སྡིག་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རྟོགས་དཀར་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་རྟོགས་དཀའ་ལྟར་དང་ཕྱི་མ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
ལེགས་པར་མ་བཤད་དེ། སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འཇིག་པ་དང༌།འཇིག་རྟེན་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་ལས་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་བྱས་པ་དེ་དག་གི་གཞུང་གང་ན་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དོན་དམ་སྐད་ཅིག་དང་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བར་འདོད་ལ། རྒྱུན་དང་ཚོགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པར་འདོད་པས་སྲོག་གཅོད་སོགས་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་འདོད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ། །གཞན་ཡང་སྲོག་གི་སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་ཀྱང་རྒྱུན་

1 ད

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

270

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཇིག་པ་གསོད་པ་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མི་འགལ་ལོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཀྱི་ཐལ་བས་མི་གནོད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་
དགོད་པ་དང༌། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
རྡུལ་ཕྲན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་སྡེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པ་སྐད་ཅིག་
རེ་རེ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གསོད་བྱེད་སུས་ཀྱང་གསད་བྱ་སུ་ཡང་བསད་པའི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་

ལས་ལམ་ཡང་མེད། དེའི་ཕྱིར་མ་བསད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་སྤོང་བའི་ལས་ལམ་ཡང་མེད། ལེན་པ་པོ་སུས་ཀྱང་སུའི་ནོར་མ་བྱིན་པར་བླངས་པའི་ལས་ལམ་ཡང་མེད།
དེའི་ཕྱིར་མ་བླངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་སྤོང་བའི་ལས་ལམ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་སོགས་པས་ལྷག་མ་ལུས་ངག་གི་ལྔ་གཟུང་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་འོང་བར་སེམས་སོ། །དོན་དམ་དུ་ལས་མེད་པ་དེའི་ཕྱོགས་ཏེ་ལུགས་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྲོག་གཅོད་པ་དང་སོགས་པས་དེ་སྤོང་བའི་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ལམ་རྣམ་
པར་འཇོག་གོ །འོ་ན་སྲོག་གཅོད་དེ་གང་ན། གང་གི་སྒོ་ནས་ཇི་དང་འདྲ་བ་འཇོག་ཅེ་ན།དང་པོ་ནི། སྲོག་གི་རྒྱུན་ཟླ་བ་བཅུ་ཙམ་བར་དུ་འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་ཞག་བཅུ་ཙམ་དུ་འཚོ་བའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ལའོ། །འདིས་སྲོག་གི་སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་མཚོན་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་ཀྱང་རྒྱུན་འཇིག་པ་དེ་དག་གིས་བྱས་པར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི།བདག་གི་ནི་གསོད་པ་པོ་དང་སོགས་པས་འདི་ནི་གསད་བྱ་དང་ཚུལ་འདི་ལྟར་བསད་དོ་ཞེས་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། དགེ་སློང་གིས་བུད་མེད་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱི་རེག་འདོད་ཀྱིས་

ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སྐྱེས་པ་ལ་དངོས་སུ་མ་རེག་ཀྱང་མི་དགེ་བར་འཇོག་པ་དང་འདྲ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

271

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བར་དོན་སྟེངས་སུ་ལས་མེད་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་གོ །སོགས་པ་དང་
པོས་དེ་འཐོལ་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་དང༌། གཉིས་པས་དགེ་བར་
འཇོག་པ་གདོན་ཏེ་འདིའི་དོན་ནི་སྤང་བྱ་སྲོག་གཅོད་ཡོད་པས་དེ་སྤོང་བའི་དགེ་བའི་
ལས་ལམ་གྲུབ་པས་དེའོ། །ཁ་ཅིག་གསོད་འདོད་རྒྱུན་འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་སྐྱེད་པ་ལ་གཉེན་པོ་དེ་འཇོག་པ་དང༌། སེར་སྣའི་རྒྱུན་འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་ལ་མ་བྱིན་ལེན་
གྱི་གཉེན་པོ་འཇོག་པར་འདོད་ཀྱང་དགོངས་པར་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་སྨྲའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ལམ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་གཉིས་
འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དབུ་མའི་ལུགས་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་སྲིད་ཞིའི་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པས་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་ཡང་རྨི་ལམ་དེ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་
མཐུན་པའི་གསད་བྱ་སོགས་ཀྱིས་དོན་ཏེ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་སོགས་པས་སྦྱིན་
སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ལ། སྣང་བ་ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཆོས་
བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མོས་པ་དམན་པས་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་སྟེ། དེའི་ངོར་སྲོག་གཅོད་དང་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་དགེ་སྡིག་གི་ལས་འཇོག་གོ །ཞེས་བྱ་བའི་ལན་དེ་དང་
སོགས་པས་ཀླན་ཀ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ལན་དེ་དངོས་སྨྲ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་དབུ་མའི་
མདོ་སྡེ་ཡུམ་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །
ཁ་ཅིག་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་དང་ཁ་
ཅིག་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་འཇོག་པའི་ལན་དེ་དང་དེ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིའི་ཕྱོགས་གཞན་ནི་ཚིག་གསལ་ལས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་ལ་བཤད་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་མདོ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

272

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་བྱ་སྟེ་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད་ཅེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ལ། བཤད་པའི་ལན་དེ་ཡང་
ཡུམ་ཉིད་ནས་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་དྲངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་སྲིད་དུ་མངོན་
ཞེན་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལས་འབྲས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བདེན་པས་མི་དགེ་བ་སྤང་
ཞིང་དགེ་བ་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་དགེ་སྡིག་གི་བླང་
དོར་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས།སྟོང་ཉིད་དོན་ནི་མི་ཤེས་པར། །ཐོས་པར་ཙམ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང༌། གང་དག་བསོད་ནམས་མི་བྱེད་པ༑ །སྐྱེས་བུ་ཐ་ཤལ་དེ་དག་བརླག །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་དོན་མི་འཐད་པའི་ལན་ལས། གཞན་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་གཉིས།ལུང་གཞན་དང་མདོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། དང་པོ་
ནི༑རྨི་ལམ་གྱི་དཔེ་ལ་ནི་དགེ་སྡིག་གི་ལས་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ཤུ་པ་ལས།རྨི་
ལམ་སེམས་ནི་གཉིད་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་ཉམས་ཤིང་བསླད་པས་མི་གསལ་ཞིང་འཆོལ་བར་སྐྱེ་ལ། སད་པའི་ཚེ་དེ་ལས་བཟློག་པ་དེས་ན་རྨི་ལམ་དང་སད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལས་

འབྲས་བུ་ཆེ་ཆུང་འདྲ་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་གིས་ལས་ནུས་ཆུང་ཡོད་པར་བསྟན་པས་སོ། །འདིར་དགག་པའི་ཡུལ་དོན་སྨྲ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུང་དྲངས་པ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ་ཚད་མར་ཁས་མ་བླངས་པས་སོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ།རྨི་ལམ་ན་ལས་གསོག་པར་བསྟན་པ་ན་ཉིན་པར་དང་དེ་གཉིས་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་ན་ཉི་ཤུ་པར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ལས་ནུས་ཆུང་གསོག་པ་གས་སུ་བཀོད་ཀྱི་ལུང་དེ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཙམ་
མ་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲས་པ་ན་སེམས་ཙམ་པས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

273

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱང་དེ་མི་བཟོད་པས་དེ་ཡང་རྒོལ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟ་ནའང་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་མཚོན་པར་བྱས་ནས་དེའི་ལུགས་ལ་
དོན་ནི་མི་འཐད་པའང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི།རྨི་ལམ་གྱི་དཔེ་ལ་ནི་ལས་
མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའམ་སད་
པའི་ཚེ་ལས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེར་མ་ཟད་རྨི་ལམ་ན་ཡང་དགེ་མི་དགེ་སྤྱད་པ་རྨིས་པ་ལ་ནི། སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ངོ་མཚར་བས་ཀྱེ་མ་ལས་དེ་བྱས་སོ་ལེགས་པར་བྱས་སོ་སྟེ་བྱས་པ་དེ་ལེགས་སོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་ན་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གསོས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་གྱི་ལས་ཡོངས་སུ་གསོས་པ་
སྟེ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་བུས་གསོས་ན་གཉིད་རྗེས་ཀྱི་སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་སོ། །ཡང་ནི་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་དཔེ་མ་
གྲུབ་ཅེས་པའོ། །རྨི་ལམ་དུ་དགེ་སྡིག་སྤྱད་པར་སྣང་བས་བག་ཆགས་ནུས་ཆུང་
བཞག་པ་ཉིད་རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པས་མ་འོངས་པ་འདས་པའི་
རྒྱུར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
རྒྱན་སྣང་དུ། དོན་སྨྲའི་འདོད་པ་དཔེ་དང་ཐ་མ་འདི་དོན་དུ་བཀོད་ན་དོན་སྨྲའི་ལུགས་ལ་ཡང་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་འོག་ཏུ་དབུ་མ་པའི་དགེ་སྡིག་གི་ལས་
འཇོག་ཚུལ་སྔར་དོན་དུ་བཤད་པ་དེ་འཆད་ཅིང༌།རྨི་ལམ་སེམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

རྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་སད་པ་དང་གཉིས་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་
བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་ནས་ཡང་རྨི་ལམ་དུ་ལས་འབྲས་འདོད་ན་དེར་མི་བསད་པ་རྨིས་པས་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བསླབ་པ་སྦྱིན་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

274

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང་འདྲ་བར་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསླབ་པ་

བཅས་པའི་དབང་ལས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྡོམ་པ་དང་ལྟུང་བ་ནི་བཅས་
པ་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ལ།རྨི་ལམ་དུ་བསླབ་པ་མ་བཅས་པས་སྐྱོན་མེད་
ཅེས་ལན་འདེབས་སོ། །འདིར་བསླབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་འདྲ་བར་ཞེས་པ་ནི་ཐུབ་དགོངས་སུ་བསླབ་པ་བླངས་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསླབ་པ་ཇི་ལྟར་ཁས་
བླངས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་འདས་པའི་ལྟུང་བ་སྐྱེད་དགོས་པ་ལ།རྨི་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ཁས་མ་བླངས་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མ་བཅས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྣང་ངོ༌། །གསུམ་པ་ནི། འཁོར་འདས་གཉིས་མཉམ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ།རྨི་ལམ་ལས་མེད་པའི་དཔེར་མ་གྲུབ་པས་སོ། །དེ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་ན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི་རྨི་ལམ་ལས་མེད་པའི་དཔེར་བཀོད་ནས་འགོག་པ་ལ། དཔེ་མ་གྲུབ་པས་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་སོང་བ་
ན་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་གནོད་པ་མེད་པས་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མཉམ་ཉིད་གྲུབ་བོ་འདི་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་སྔ་མའི་མཇུག་ཏུ་ཡང་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།ཀླན་ཀ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་རྩོད་
ལན་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི་ཀླན་ཀའི་གཙོ་བོ་ལས་མེད་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལན་བཏབ་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གོ་བར་ནུས་པས་མ་མཛད་དེ། འདི་ལྟར་ཕྱི་ཅི་
ལོག་གི་འཆིང་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་ལས་གསོག་པར་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་གསོག་པར་ཐལ་བའི་ལན་དང༌། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བདེན་རྫུན་གང་
ཡིན་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པར་བསྟན་པས་ལུང་འགལ་གྱི་

ལན་བསྟན་ཏོ། །རྨི་ལམ་ན་ལས་ནུས་ཆུང་ཡོད་པར་བསྟན་པས་བཞི་པའི་ལན་དོན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

275

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གྱིས་སོང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། མཉམ་ཉིད་དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་གསུངས་ཏེ་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
སྒོམ་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས་སོ༑ །མདོ་འབྲེལ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དྲུག་རྫོགས་པར་བགྱིད་ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་
དང་ཉེ་བ་ལགས་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་སངས་རྒྱ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དག་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་
ཚེར་མ་སོགས་ཀྱིས་མ་དག་པ་དེ་ལ་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
གཉིས་ནི་དག་པ་ཉིད་དེ། འཇིག་རྟེན་དགོན་པའི་ལམ་དང་མུ་གེ་ནད་བཅས་པར། །མཐོང་ནས་སྐྲག་པ་མེད་ཅིང་དེ་ནས་གོ་གྱོན་ཏེ། །ཕྱི་མའི་མུ་མཐར་རྟག་ཏུ་བརྩོན་ཞིང་རབ་ཤེས་ནས། །ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བའི་ཡིད་ནི་རྡུལ་ཙམ་སྐྱེད་མི་བྱེད། །ཅེས་ཏེ་དགོན་པ་ནི་ཆུ་དང་མུ་གེའི་དགོན་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བཅུད་ཀྱི་ཞིང་
སྦྱོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་བཀྲེས་སྐོམ་ཅན་དང་སོགས་པས་མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སྤྱོད་པ་རྡོ་
དབྱིག་དང་མཚོན་གྱིས་འདེབས་པ་ཐེག་གསུམ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་གནོད་
སེམས་སོགས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཡང་དག་

པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ངན་སོང་གསུམ་ལ་སོགས་པས་མ་དག་པའི་བཅུད་མཐོང་བ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྷ་རྣམས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

276

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང༌། སོཊ་པས་དགེ་བཅུ་ལ་གནས་པ་ཕན་ཚུན་
དུ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པོས་ཐེག་གསུམ་ལ་སློབ་པ་
བསམ་གཏན་དང༌། གཟུཊ་མེད་ལ་འཇུག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་
པ་ལ་གནས་པ་དང༌། ངན་སོང་གི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་གྲག་པའི་དག་པ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བརྩོན་པས་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་
བྱེད་པའོ། །སྣོད་ཀྱི་ཞིང་སྦྱོང་བ་ནི། རྡོ་བ་དང་ཚེར་མ་དང་སོགས་པས་གཡང་ས་དང་
གཅོང་རོང་ལ་སོགས་པས་མ་དག་པ་གང་ཡིན་པའི་སྣོད་མཐོང་བ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེར་གསེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་དང་སོགས་པས་བཻཌཱུḈḴའི་རང་
བཞིན་ཏེ་དེ་ཡང་རྒྱུ་བཻཌཱུḈḴ་ལས་བྱས་པའི་གཞིར་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བརྡལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་དག་པ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བརྩོན་པས་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣོད་ཀྱི་ཞིང་སོགས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ནི། ཞིང་དག་པའི་འོག་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གསུངས་ཏེ། རང་འཚང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་དག་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ནི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱ་དགོས་པས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་
གྱིས་ཇི་ལྟར་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་ཆོས་སོ་བདུན་ལ་འདྲིས་པ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བྱ་བ་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ།སྦྱོར་བའི་ཡུལ། ཡུལ་ཅན་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ། །སོ་སོའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང༌།བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་བདུན་ཏེ་བཅུ་དང༌། ལེ་མངས་སུ་མཐར་གནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

277

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དགུ་དང་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་སོགས་ཡུལ་དུ་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆེན་རྣམ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན་མངོན་དུ་བྱའོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཅིང་མངོན་དུ་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སོ་སོར་
རྟོག་སྟེ། ཞེས་སོ། །དོན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་ཀྱང་
སྙིང་རྗེས་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་རང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པས་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཉམས་ལེན་སྔར་བཤད་པ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་
སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་སྙིང་རྗེ་འཇུག །བར་སྐབས་དེར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལས་
ཡོངས་མི་ཉམས། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱོར་བ་འདི་ལ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་དེ་དག་སྒྲུབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་གི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ནི་མ་ངེས་སོ། །དེ་གང་ན། དགྲ་རྣམས་ལས་འདས་ཞེས་སོགས་ཏེ།ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་རེ་རེའི་མཐར་རོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། །སོ་སོའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། ཡུལ་དང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷའི་བུ་དང་སོགས་པས་འཆི་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཕུང་པོའི་བདུད་བཞི་དང་ས་གཉིས་ཀྱི་དགྲ་རྣམས་ལས་འདས་པའི་ཐབས་མཁས་ནི༑ །སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་བརྒལ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དེ་ཚེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་ཡང༌། །སེམས་ཅན་ཁམས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་
སྐྱེད་ཅིང༌། །བདུད་བཞི་དག་དང་ས་གཉིས་ལས་ཀྱང་རབ་འདས་ནས། །ཏིང་འཛིན་མཆོག་ལ་གནས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་རེག་མི་བྱེད། །ཅེས་སྐྱེས་བུ་སྒྱུ་རྩལ་མ་ལུས་པ་ལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

278

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱང་བ་ཞིག་འབྲོག་དགོན་པར་ཆས་པ་ན་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདའ་བའི་
དཔེས་གསུངས་སོ། །ཉི་སྣང་ལས་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་བར་ཆད་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་སོ། །
འདིར་བདུད་བཞིའི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། བཞིར་
འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། གང་ནས་འཇོག་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཕུང་པོའི་བདུད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །འཆི་བའི་བདུད་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་དང་དེ་དག་ནས་འཆི་བའི་
དུས་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལྷའི་བུའི་བདུད་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པ་དེ་ལ་བར་ཆད་བྱ་བ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལྷའི་བུ་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པ་དག་ཉེ་བར་འོང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ནི་ལྷའི་བུའི་བདུད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བདུད་བཞིར་བཞག་ཅེ་ན། འཆི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིར་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་གང་དུ། གང་གིས་འཆི་བ། འཆི་བའི་ངོ་བོ། །འཆི་བ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལྔ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་དག་ཏུ་དང༌། །ཉོན་མོངས་
ཀྱིས་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཞིང་སྐྱེས་ནས་འཆི་བ་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་

དབང་པོ་འགག་པ་དང༌། འཆི་བ་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་ལ་གཏན་འདའ་མི་ནུས་པའམ་དུས་རིང་པོས་འདའ་བར་བྱེད་དེ། །ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་གང་དུ་འཆི་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

279

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང༌། གང་གིས་འཆི་བ་དང༌། འཆི་བ་དེ་གང་ཡིན་པ་དང༌། བར་ཆད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་
གིས་འཆི་བ་ལས་ཡང་དག་པར་མི་འདའ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བདུད་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང༌། འཆི་བའི་བདུད་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་བ་ས་དང་པོ་ནས་མེད་ཀྱང་ཡིད་ལུས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་
སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་དུ་མི་ལྡོག་པས་འཆི་བའི་བདུད་དང༌། ཕུང་པོའི་བདུད་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་དང༌། ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པས་དེ་གསུམ་ཇི་སྲིད་འཇུག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡོད་དོ། །རྒྱུད་བླར་ཡང༌། འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་
ཐོབ་ལ། །འཆི་བདུད་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཐུབ་པའི་ཆོས་སྐུ་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་

དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་ལགས་སམ་ཞེས་པས་ཅིག་ཅར་དུ་བཅོམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས། བཤད་པ་ལྟར་ཁས་བླང་ངོ༌། །གནོད་འཇོམས་ཆེ་བར། འདོད་པའི་ཟག་པ་སྤངས་པས་ལྷའི་བུའི་བདུད་ཆོམས་སོ། །སྲིད་

པའི་ཟག་པ་སྤངས་པས་འཆི་བའི་བདུད་ཆོམས་སོ། །མ་རིག་པའི་ཟག་པ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཆོམས་སོ། །ལྟ་བའི་ཟག་པ་སྤངས་པས་ཕུང་པོའི་བདུད་ཆོམས་ཏེ༑ བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ན་གཞན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ནོ། །འདིར་སྦྱོར་བ་ལ་བདུད་བཞི་བཅོམ་པར་བཤད་པ་ནི་རགས་པ་དང་ཕྱོགས་རེ་ལ་དགོངས་སོ། །མི་གནས་པར་གནས་པ་ནི་སྲིད་ཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མ་ཞེན་པའི་ཚུལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

280

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གྱིས་གནས་པ་སྟེ། བར་སྣང་འཕུར་བའི་བྱ་ལ་གནས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ན་གནས་པ་
མ་ཡིན་ས་ལ་ལྟུང་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་ཐར་སྒོར་སྤྱོད་
པ༑ །མྱ་ངན་འདས་ལ་མི་རེག་མཚན་མར་སྤྱོད་མ་ཡིན། །ཞེས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་
འདྲིས་པར་བྱེད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་རྫོགས་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །
གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་ཇི་ལྟར་བཏབ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་

འཕངས་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི།སྨོན་ལམ་གྲུབ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་གྱི་དོན་
ལ་གོ་ཆ་བགོས་ནས་དགེ་རྩ་མ་རྫོགས་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ།དཔེར་ན་འཕོངས་བསླབས་སྐྱེས་བུས་གནམ་དུ་མདའ་འཕངས་ཏེ། །མདའ་གཞན་དག་ནི་ཕྱི་བཞིན་བརྒྱུད་མར་ལྟོང་བཏགས་ནས། །སྔ་མའི་མདའ་དེ་ས་ལ་ལྟུང་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད། །མི་དེ་འདོད་ན་མདའ་དེ་ས་ལ་ལྟུང་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་མཆོག་སྤྱོད་པ། །ཤེས་རབ་ཐབས་སྟོབས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ནི་རྣམ་སྤྱོད་པ། །དེ་
དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཇི་སྲིད་མ་རྫོགས་པ། །དེ་སྲིད་སྟོང་ཉིད་དམ་པ་དེ་ནི་ཐོབ་མི་
བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བློས་མ་བཏང་བའི་མཐུས་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སློབ་ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་གོམས་པས་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་

མ་དོར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་རིག་པ་བྱའོ། ཞེས་སོ། །
རྟོགས་དཀར་གཏོང་བ་དང་གཏོང་བ་ཆེན་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་གཏོང་བ་གསུམ་ལ་དཀའ་སྤྱོད་དུ་མཛད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་པ་མེད་པ་མ་ཆགས་པ་ནི།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

281

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསམ་གཏན་དང་ཕྱོགས་མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་
ཅིང་རོ་མྱང་བ་མེད་པས་ཏེ།བྱང་ཆེན་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་

ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོ། །མི་ཉམས་པ་རོ་མི་མྱང་ཞིང་འཕེལ་བ་ལ་བཤད་དོ། །མི་དམིགས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་བདག་དང་ཆོས་སུ་དམིགས་པ་སྤོང་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་
འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང༌། སྡུག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱིས་དེ་དག་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །
མཚན་མ་ཟད་པའམ་མེད་པ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་

མཚན་མར་འཛིན་པ་སྤོང་བར་གནས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་སྟེ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་པར་བྱའོ་
སྙམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས་དེ།སྨོན་ལམ་ཟད་པའམ་དེ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྲེད་པའི་དགའ་བ་སྤོང་བར་གནས་པ་སྟེ།
སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྨོན་ལམ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བརྒྱ་
བྱིན་དང༌། ཚངས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའོ་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

282

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། ཞེས་སོ། །
སྔར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དེའི་རྟགས་སམ་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ནི།
སྟོང་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ་གང་རྟོགས་པས་འབྲས་བུ་ལྔ་འཐོབ་པའི་དེ་གཉིས་ཇི་
ལྟར་ན་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་ན་མཚན་མེད་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་བར་
མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཡུམ་སྒོམ་ཞེས་བྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་བྱང་སེམས་གཞན་ལ་
དྲི་བ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་ན་དེའི་ལན་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་ཆོས་ཡིད་ལ་བྱ་དགོས་པར་བརྗོད་པ་ལ་མཁས་པ་སྟེ། འདི་སྐད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱ། དེ་
བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་མཚན་མེད་སྨོན་མེད་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ། སྐྱེ་བ་མེད་པ།འགོག་པ་མེད་པ། ཁྱེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ཡིད་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་གཏང་བར་བྱའོ། །ཞེས་ལུང་སྟོན་པར་བྱེད་ན་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆེན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བྱ་བ་དེ་བརྗོད་དོ། །
དེ་ལུང་སྟོན་ཏོ། །དེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཁྱེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་སོགས་
དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་མི་བྱ་སྟེ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་ཏུ་དམིགས་པར་ཡང་མི་བྱའོ་ཞེས་ལུང་སྟོན་ན་ལུང་མ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་བ་དང༌། སྔར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་བཟློག་པ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྒྱན་སྣང་དུ་གཞན་གྱིས་དྲིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པར་ལུང་བསྟན་པ་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་པ་དག་གིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

283

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང༌།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་བཟུང་བས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་
ཀྱི་ཐབས་བསྟན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །
འདི་འདྲི་ས་དང་དྲི་བ་པོ་གཉིས་ཀའི་སྟེང་དུ་སྦྱར་རུང་བ་ཙམ་སྣང་ཡང༌།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཞེད་པ་ལྟར་འདྲི་ས་ལ་བྱ་སྟེ།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་བརྗོད་
པས་ཞེས་དང༌།ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་དྲིས་པའི་ལན་འཆད་པ་ལ་མཁས་པ་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །ཚད་མེད་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སར་ལུང་བསྟན་

པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལན་ལྡོན་ཏེ་གང་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་ལན་ལྡོན་པ་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འབར་བ་སྐྱེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །ཤཱནྟིས་འདིའི་མདོར་
རྟགས་ཐོབ་པ་ཉུང་བར་བཤད་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་ཚད་མེད་པ་ཞེས་པས་བསྡུས་པས་དེ་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཚད་ཉུང་བས་ཚད་མེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བུ་མོ་ལྟོ་ཆུང་བ་ལ་ལྟོ་མེད་པར་བརྗོད་པ་བཞིན་ཞེས་འཆད་དོ། །བྱང་ཡེ་དང་བཟང་པས་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་བཞེད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ཐབས་མཁས་པ་བཅུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་
ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱ་བས་ན་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་སྟེ། དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བ་ལ་སེམས་ཅན་འདུལ་བ་ན་
མངོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་དང༌། མི་འདུལ་བ་ན་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་མི་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་ཐབས་མཁས་པ་ཡིན་ནོ་ནི་ནི་ངོས་གཟུང་ངོ༌། །ཤེར་སྒྲོན་དུ་ཡང་གཞུང་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་ན་ཐབས་མཁས་བཅུ་ཉིད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

284

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡུལ་ལོ། །ཡང་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་དུས་དང་དུས་མིན་ཤེས་
པ་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་ནས་
ཡུལ་ལྔར་བཤད་པ་ལྟར་གཟུང་སྟེ། རྐང་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་
པའོ། །རྟོགས་དཀར་ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་གྲངས་རྣམ་པ་བཅུའི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་དེའི་དུས་རིགས་པ་དང་དུས་མ་
ཡིན་པ་མི་རིགས་པ་ཤེས་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ་ལམ་རྣམ་པ་བཅུ་ལ་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་སོགས་སོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་
གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་

སྦྱར་བ་ལས་སྐབས་བཞི་པའི་བཤད་པའོ། ། ། །

གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ལ་གསུམ། འབྲེལ་དགོད་པས་མཚམས་སྦྱར། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད།
སྐབས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་ཀུན་གྱི་འོག་ཏུ་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད་
དོ༑ །རྒྱུ་མཚན་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ལ་རྟོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་རྩེ་མོའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས་དོན་གྱི་རིམ་

པའོ། །ཇི་ལྟར་སྟོན་ན།སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ་བཞི་རྟགས་དང་སོགས་པས་རྣམ་འཕེལ་བརྟན་པ་སེམས་ཀུན་གནས་བཞི་དང་མཐོང་སྒོམ་གྱི་རྩེ་མོ་གཉིས་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་གཉིས་དང་
བར་རྩེ་ལོག་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྙད་པ་སྟེ་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

285

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོ༑ །དེའི་དགོས་པ་ནི་རྩེ་མོ་དེ་དག་གོ་སླ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་མ་གསུམ་སྤང་བྱ་
དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀས་བསྙད་དོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། ཐབས་མཁས་སུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
གསུངས་པའི་རྟགས་བསྟན་པར་བཞེད་ནས་དེ་བས་རབ་འབྱོར་ལ་རྟགས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ༑ །གཉིས་པ་ལ་བཞི།སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ།སྒོམ་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་
མོའ། །ོདང་པོ་ལ་གཉིས། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།དྲོད། རྩེ་
མོ༑ བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་མོའ། །ོདང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲངས་རྣམས་པ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་བཞེད་དོ། །གང་ལ་ན།དྲོད་ཀྱི་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བར་ཕྱིན་
པའི་རྟགས་ལའོ། དེ་དག་གང་ན།རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་དང་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་བར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བརྒྱད་
འབྲས་རྟགས་དང་ཐ་མ་བཞི་རང་བཞིན་རྟགས་སུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཞེད་དོ། །མདོ་ནས་དང་པོ་དྲུག་ལ་རྨི་ལམ་དང་བདུན་པ་ལ་རྨི་ལམ་དང་སད་པ་གང་རུང་སྦྱར་ནས་ལྷག་མ་ལ་དེ་གཉིས་གང་གི་ཡང་ཐ་སྙད་མ་མཛད་དོ། །ཁ་ཅིག་ལྔ་པ་མ་གཏོགས་པའི་དང་པོ་ལྔ་རྨི་ལམ་དང་དེ་དང་བདུན་པ་གཉིས་གཉིས་ཀ་དང་ཐ་མ་ལྔ་སད་པའི་རྟགས་སུ་འདོད་ཅིང༌། བུདྡྷ་ཤྲཱི་ནི་དང་པོ་དྲུག་དང་དེ་ནས་གཉིས་དང་ཐ་མ་བཞི་རྨི་ལམ་དང་
གཉིས་ཀ་དང་སད་པའི་རྟགས་སུ་བཞེད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི།དྲོད་ཀྱི་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཏེ་གསར་དུ་ཐོབ་པར་མཚོན་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །གང་ན། ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བའི་རྟགས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནིའོ། །དེ་དག་གང་ན། རྟགས་དང་པོ་ནི་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་དྲོད་ཀྱི་རྩེ་མོ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

286

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉིན་པར་དུ་མ་ཟད་རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་དང་སོགས་
པས་གཟུགས་བརྙན་ནས་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་འདྲ་བར་ལྟ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
བློས་མི་འདོར་བས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་རྨི་ལམ་
ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་ལྟ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བ་དང༌། སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་དང༌། མིག་ཡོར་དང་འདྲ་བ་དང༌། སྤྲུལ་པ་དང་འདྲ་བ་དང༌།དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་འདྲ་བར་ལྟ་ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། ཞེས་སོ། །རྨི་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་རྨི་ལམ་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་
རོ༑ །
གཉིས་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་ཞེས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་དང་རྨི་ལམ་
ན་ཡང་ཞེས་ཐ་མ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའོ། །ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་
རང་རྒྱལ་གྱི་ས་དང་ཁམས་གསུམ་ལ་ཐོབ་པར་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་
པའོ། །འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོའོ། །གསུམ་པ་ནི།
གཙོ་བོ་དེ་པ་དང་སོགས་པས་དེ་ལ་འཁོར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གིས་བསྐོར་ནས་ཆོས་སྟོན་
པ་མཐོང་ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་རང་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྣང་ཞིང་འཁོར་གྱིས་བསྐོར་བར་མཐོང་བ་ལ་གསུངས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ནམ་མཁར་འཕགས་ཏེ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་སྤྲུལ་པ་འགྱེད་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་དམིགས་པ་སྟེ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

287

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འདི་སྔ་ཕྱི་གཉིས་སྐྱབས་ཉིད་དང་དེའི་མཐུ་ལ་གོམས་པ་བསྟན་པའི་རྟགས་སོ། །ལྔ་པ་
ནི་རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཞིང་འཇིགས་པའི་གནས་མཐོང་བ་ན་རྨི་ལམ་དུ་ཤེས་ནས་དེ་མི་
འཇིགས་པར་སད་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་ཁམས་གསུམ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་ཆོས་སྟོན་པའི་
སེམས་སྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་རྨི་ལམ་ལ་དེར་ཤེས་པའི་རྟགས་སོ། དྲུག་པ་ནི། དམྱལ་བ་ལ་
སོགས་ངན་སོང་གི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་ན་དེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་མ་
འོངས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ངན་སོང་སྤོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྟེ།འདི་རང་གི་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སོ། །
བདུན་པ་ནི།རྨི་ལམ་མམ་སད་པ་གང་རུང་དུ་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་དངོས་
པོ་ལ་ཚིག་པ་མཐོང་བ་ན་རྣམ་རྟགས་མཚན་མ་གང་གིས་བྱང་ཆེན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྣམ་རྟགས་མཚན་མ་དེ་དག་བདག་ལ་ཡོད་ན་བདེན་པ་དང་བདེན་པའི་ཚིག་དེས་གྲོང་སོགས་ཚིག་པ་ཞི་བ་བསིལ་བ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་དེ་དག་གི་ཚིག་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་གྲུབ་ཅིང་རློམ་པ་མེད་
པའོ་འདིར་མདོ་ལས་ཁྱིམ་དང་སྲང་ལ་ལ་ཚིག་ཅིང་ལ་ལ་མ་ཚིག་ན་སེམས་ཅན་དེ་
དག་གིས་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་བསགས་པའི་རྣམ་སྨིན་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་གསུངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་གཏན་ཞི་མ་ནུས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་འདྲེས་མར་བྱུང་ན་བྱང་སེམས་དེས་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་བསགས་པའི་རྣམ་སྨིན་ལྷག་མ་མྱོང་བ་ལ་གསུངས་སོ། །
བརྒྱད་པ་ནི།རྨི་ལམ་མམ་སད་པའི་ཚེ་གནོད་སྦྱིན་དང་ཤ་ཟ་ལ་སོགས་པའི་མི་མ་ཡིན་གྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གནོད་པར་མཐོང་བ་ན། བདག་དེ་བཞིན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

288

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཅིང་ཉན་རང་གི་སེམས་དང་བྲལ་ལ། འཚང་རྒྱ་
བར་འགྱུར་ན་བདེན་པ་དང་བདེན་པའི་ཚིག་དེས་མི་མ་ཡིན་གྱིས་བཟུང་བ་འདི་གུད་
དུ་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་མི་མ་ཡིན་དེ་དག །མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་
པའི་ཚིག་གྲུབ་ཅིང་དེ་ལ་རློམ་སེམས་མེད་པའོ། །
འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་གནོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ་
མཐུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་སོ། །འདིར་མདོ་ལས་བདུད་ཀྱི་མཐུས་མི་མ་ཡིན་
གུད་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་སེམས་རློམ་པ་སྐྱེས་ན་ལུང་མ་བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་མ་ཡིན་སོང་བ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་མེ་ཞི་བ་ལ་ཡང་བདུད་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུས་ཞི་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཡིན་
མིན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མུ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ།ཕྱིར་མི་ལྡོག་ལ་མ་མ་ལུས་པ་མ་ཞི་བ་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པ་གཉིས་དེ་གཉིས་ཀ་དང་དེ་ལས་བཟློག་པ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་མུ་བཞི་སྦྱར་རོ༑ །
དགུ་པ་ནི། སད་པའི་ཚེ་ཞེས་བཞི་ཀ་ལ་སྦྱར་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལས་

ཡིན་མིན་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཕ་རོལ་བདུད་དང་སྡིག་གྲོགས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་
ཕྱི་ནང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའོ། །དེ་ཡང༌། དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་“དམ1

་

པ་ཚོལ་བ་ཡི། །བསམ་པ་དྲག་ལྡན་མཁས་པས་ང་རྒྱལ་ཀུན་བཅོམ་སྟེ། །ནད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་གསོ་ཕྱིར་སྨན་པ་བསྟེན་པ་ལྟར། །གཡེལ་བ་མེད་པར་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བཅུ་པ་ནི་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་

1 ངམ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

289

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འདོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སློབ་པའོ། །
བཅུ་གཅིག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དབེན་པར་ལྟ་བས་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ནི།
གཟུགས་སོགས་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུམ་ལ་སྤྱད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་

ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པའོ། །འདི་བཞི་ནི་ལམ་ལ་སློབ་པའི་རྒྱུ་དང་བསླབ་པའི་ཡུལ་དང་སློབ་ཚུལ་བསླབས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་འཕེལ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟགས་
བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་མཚོན་པའི་རྩེ་མོ་དེའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དུ་
ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་དེའི་ལན་དུ་སྟོན་དགོས་པས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། རྟགས་གསུངས་པའི་འོག་ཏུ་བསོད་ནམས་གང་ལས་འཕེལ་ཚུལ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་དཔེར་མཛད་ནས་ནིའོ། །དཔེ་ཇི་ལྟ་བུ་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པས་མིའི་ལུས་ཐོབ་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ནམ་མཚོའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པའི་དགེ་བའི་བསོད་ནམས་དང་སོགས་པས་ནོར་བུ་རྙེད་མ་ཐག་ཏུ་སྟོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །རྣམ་མང་དུ་ནི་དཔེ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པའོ། །འགྱུར་ཡང་དཔེར་མཛད་ནས་ནི་རྣམ་མང་དུ། ཞེས་སྙིང་མཆོག་གོ །རྟོགས་
དཀར་འཛམ་གླིང་གིས་མཚོན་པའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་

པའི་སངས་རྒྱས་ལ་མེ་ཏོག་དང་སྤོས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཆོད་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་ཕན་ཚུན་དཔེར་མཛད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

290

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རིམ་གྱིས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ། སོགས་ཁོང་ནས་མཆོད་
པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བ་འདོན་པ་དང༌། རྣམ་མང་དཔེ་ལ་བསོད་ནམས་མང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་
བྱས་ནས་དེ་ལས་སྔ་ཕྱི་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་འཕེལ་བ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་རྩེ་མོའི་རྩེ་མོ་ཐོབ་པའི་བསོད་ནམས་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནིའོ། །ཚུལ་ནི། མེ་ཏོག་དང་སོགས་པས་མར་མེ་དང་བདུག་པ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགེ་བ་དང་སོགས་པས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོས་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་མང་པོ་འབྱུང་བ་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོར་དཔེར་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་བསོད་ནམས་དེ་ལས་དང་པོ་དང༌། དེ་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་
གྱིས་སོ། །འདི་ལ་དོན་བསྡུས་སྒྲོན་མེར། རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་རྩེ་མོ་ཡི། །གྲངས་ངེས་མེད་དེ་གོ་རིམས་ཡང༌། །མེད་དེ་འདིས་ཀྱང་འདིས་ཀྱང་ནི། །འཕེལ་ལོ་ཞེས་ནི་བྱ་བ་ཡིན། །བཅུ་དྲུག་གང་རུང་ཡོད་པས་སུ། །དེ་ཡི་རྒྱུད་ལ་དགེ་འཕེལ་བ། །རྩེ་མོ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་ཟེར། །བཅུ་དྲུག་ཉིད་ནི་རྩེ་མོ་ཞེས། །ཁ་ཅིག་དེ་སྐད་འདོད་པའང་ཡོད། །ཅེས་བཤད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས་སྔ་མ་རྣམས་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་
འཕེལ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། གོང་ནས་གོང་དུ་ཞེས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཞེས་པའོ། །
དེ་དག་གང་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས།ཕྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་
པ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འཛམ་གླིང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཀྱི་སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

291

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཆོད་ཅིང་དེའི་དགེ་བ་བསྔོས་པ་བས་ལྷག་པ་རྩེ་མོ་བས་རང་ཉིད་ཡུམ་ཡིད་ལ་བྱེད་
ཅིང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་
གང་ཡུམ་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་ནས་ཡུམ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྣམ་
པར་དཔྱོད་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས་འཛམ་གླིང་གི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་མིའི་ལུས་ཐོབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནམ་འཚོའི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་བུ་མོ་གང་གང་གིས་མཆོད་ཅིང་དགེ་བ་བསྔོས་པ་
དཔེར་མཛད་ནས་དང༌།སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མིར་གྱུར་པ་ལ་འགའ་
ཞིག་གིས་དགེ་བཅུ་ནས་རྫོགས་བྱང་ལ་བཀོད་ཅིང་དེའི་དགེ་བ་བསྔོས་པ་བས་སྔར་
གྱི་དེ་འཕེལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཉི་ཁྲི་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་དག་ཏུ་འཛམ་གླིང་གི་
སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་ནི་མཆོད་ཡུལ་དུ་མཛད་ཅིང་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་
རྣམས་སུ་མཆོད་པ་པོར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་ཞེས་པ་ལྷག་མ་དྲུག་ལ་སྦྱོར་བར་གསུངས་ཀྱང་བཅུ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ན་ལེགས་ཏེ། སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་འཕེལ་བར་བཞེད་པས་སོ། །རྣམ་འཕེལ་དང་པོ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དབུལ་པོས་ནོར་བུ་རྙེད་མ་ཐག་སྟོར་བ་ལྟར་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བའོ། །
གསུམ་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་སྤྲོས་བྲལ་ལ་མི་སྐྲག་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པའོ། །བཞི་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་རྒྱུའི་ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའོ། །ལྔ་པ་ནི་འཛམ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བཅུ་དང་སོགས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་ཚད་མེད་བཞི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

292

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཇུག་བཞི་ཐོབ་པ་ལས་རྩེ་མོའི་ཡུལ་ལ་སྤྱད་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དྲུག་“པ་
ནི1

་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འོང་
བར་སེམས་ཤིང་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་གནོད་པ་དང་ནད་རྣམས་མི་འབྱུང་
བའོ། །རྟོགས་དཀར། ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ནི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་པར་གཏོགས་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་འགྲོ་བའོ་ཞེས་བྱང་སེམས་ལྷའི་དྲུང་
དུ་འགྲོ་བ་ལ་བཤད་པ་ནི་གཉིས་ཀའང་ཕན་ཚུན་མཚོན་པ་སྟེ་ཉི་ཁྲི་འགྲེལ་པར་འདི་
བཞིན་བཤད་པས་སོ། །
བདུན་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱེད་པས་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཞིང་མྱ་ངན་གྱི་ཟུག་རྔུ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཉན་ཞིང་དེས་ཇི་ལྟར་གདམས་པ་ལ་སློབ་པ་
དང་འདྲ་བར་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་བྱང་སེམས་ལ་མཚུངས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེས་གང་ལ་བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱང་བསླབ་པ་མཉམ་པ་སྟེ།དཔེར་ན་སྟོན་པ་དང་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་གྱིས་གང་ཟག་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་དག་དང་གནས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི་བདག་གི་
གྲོགས་ཏེ་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའོ། །འདིས་ཇི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་བསླབ་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །སྟོན་པ་དང་འདྲ་བའི་སྐྱེ་བོ་བྱང་སེམས་དང་མཚུངས་པར་གནས་པས་དེའི་བྱ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པས་འཁྲུལ་པ་སྐྱེད་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རེ་རེའི་མཐར་

1 བཞི

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

293

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རོ༑ །ཡང་ནི་བརྒྱད་ཚན་སྔ་མར་མ་ཟད་པའོ། །ཕྱི་ལས་གཞན་ནང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
བསོད་ནམས་རྣམས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ལམ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པའམ་སྐབས་ཐམས་
ཅད་དུ་བསམ་གཏན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པས་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་འབྱུང་བའི་ས་ཉུང་པའི་དཔེས་ཉན་རང་གི་རིགས་འཇིག་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་རྩེ་
མོ་ཐོབ་པ་ཉུང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་འཁོར་སྒྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ཉུང་བའི་དཔེས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ཉུང་བའོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་ལྷག་

པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །ཡང་ན་རིགས་ཅན་དང་རིགས་ཀྱི་ནུས་པའི་དབྱེ་བའོ། །བཞི་པ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྣ་སོགས་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་

སེམས་མི་སྐྱེ་བའམ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །
ལྔ་པ་ནི། གཟུགས་དང་སོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་
པ་སྟེ་དེ་དག་ཏུ་ཞེན་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་ཞིང་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །ཡུལ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་

པར་མཐོང་བས་གཟུགས་སོགས་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པ་མིག་ཤེས་སོགས་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་ནི་མདོ་དང་འགལ་ལོ། །དྲུག་པ་ནི་སྲོག་དབང་འགགས་ན་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་འགག་པ་དང༌། འཇིག་ལྟར་ལྟ་བ་རེ་གཉིས་འདུས་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེས་ཡུལ་དུ་ཕར་ཕྱིན་ཀུན་བསྡུས་པར་ཤེས་ནས་དེ་ལ་སློབ་པའོ། །ཕྱིན་དྲུག་རེ་རེར་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

294

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བདུན་པ་ནི་ཡུམ་ལ་བསླབས་པས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་
པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཐག་ཉེ་བར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རེ་རེའི་མཐར་རོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་རྣམ་འཕེལ་གྱི་འོག་ཏུ་ངེས་བརྟན་
གསུངས་ཏེ། སྔར་གྱི་དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་རྩེ་མོས་རྣམ་པར་
རམ་ཁྱད་པར་དུ་སྤེལ་བའི་རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་ངེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། རྣམ་འཕེལ་གསུངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྦྱིན་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་

ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ན་སངས་རྒྱས་པ་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས་སྙམ་དུ་
བསམས་ནས་མེ་ཏོག་གཏོར་ཏེ་དགེ་རྩ་བསྔོས་པས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་དོན་རྟོགས་པ་བརྟན་པ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་དོ། །གང་ན། །ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་བླ་ན་མེད་པ་སྟེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་
འདིས་གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པ་གང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་
ཅིག །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རང་བྱུང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་
པའོ། །དེ་ལ་དང་པོས་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་ལ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་དེ་བཤད་
དོ༑ །གཞན་དོན་སྙིང་རྗེ་བརྟན་པ་སོགས་སོ། །གང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་
བསམ་སྦྱོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་པ་སྟེ། ཅི་བདག་བརྒལ་ནས་སེམས་ཅན་མ་
བརྒལ་བ་སྒྲོལ་བར་འགྱུར་རམ་ཞེས་ཚིག་དེ་ཇི་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་གྲོལ་བ་དབུགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

295

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བ་ལ། ཡང་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི།རྩ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་དུ་འགྲེལ་པ་བཏོན་ན་འབྲེལ་བས་དེ་ལྟར་
བཤད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོགས་པ་སྐབས་གསུམ་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། སོགས་པས་མཐའ་གཉིས་དང་
བྲལ་བའི་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་སུམ་ཅུ་གོང་དུ་སྨོས་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྨོས་པ་བླ་ན་མེད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་རམ་དེ་ལྟ་བུའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོག་པའམ་ཐོབ་པའི་
གནས་སྐབས་དེ་ན་ཞི་བར་ལྟུང་བ་སྤང་བའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་ཏེ་མངོན་
དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་
པ་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ངེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྦྱར་དགོས་པ་
ཡང་ཉི་སྣང་ལས། །རང་དོན་རྟོགས་པ་བརྟན་པ་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ལྟུང་བ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་པས་སེམས་ཅན་མ་བསྒྲལ་བ་བསྒྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཞེས་འབྱུང་ཞིང༌། རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་མདོའི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་རོ། །
དེར་མདོའི་བཤད་པ་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅེས་སོགས་འདི་བཞིན་དུ་འབྱུང་ཡང་རྩ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་ན་དེ་ལྟར་གྱི་སྒྲ་འབྲེལ་ཏེ། དེ་ལྟར་གྱི་དོན་ནི་སྣང་བ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

296

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞེས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་གང་དག་སྔར་བསོད་ནམས་ཀྱི་རིམ་པ་

བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་ན་གཞུང་གི་གོང་འོག་འབྲེལ་དཀའོ། །ཤེར་སྒྲོན་
དུ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་སྟེ་འོན་ཀྱང་དེར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོབས་རྟོགས་པ་བརྟན་
པ་ལ་སྦྱར་རོ། །བཞི་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ངེས་བརྟན་གྱི་འོག་ཏུ་སེམས་ཀུན་
གནས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ངེས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་རྩེ་མོ་ངེས་པར་བརྟན་པར་གྱུར་པའམ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀུན་གནས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བཞི་པོ་འདི་ནི་དང་པོར་ཐོབ་བར་དུ་འཕེལ་ཞིང་རང་དབང་དུ་གྱུར། ཐ་མར་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གནས་པའོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། བརྟན་པ་ཕྱི་མ་ལས་འཕྲོས་ནས་བརྒྱ་
བྱིན་གྱིས་བྱང་སེམས་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་ཅི་ཙམ་འཕེལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་སེམས་ཀུན་གནས་ཀྱི་

ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །གང་ལས་ན། མདོ་ལས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན། བསོད་ནམས་མང་པོར་བསྟན་པའི་ཐབས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །མང་བར་ཇི་ལྟར་བསྟན་ན། །གླིང་བཞི་པའི་
འཇིག་རྟེན་དང་སྟོང་དང་པོ་སྟོང་གཉིས་པ་སྟོང་གསུམ་པ་བཞི་སྲང་ལ་གཞལ་བ་དང༌།སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆུའི་ཕུང་པོ་སྐྲའི་རྩེ་མོ་བརྒྱར་གཤགས་པའི་ཆ་གཅིག་
གིས་ཆུ་ཐིགས་བླངས་པ་དཔེར་མཛད་ནས་དེའི་ཚད་གཟུང་ནུས་ཀྱི་བྱང་སེམས་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡི་རང་བའི་དགེ་རྩ་ལ་དེ་ལྟར་མིན་པར་རོ། །ཚིག་གང་གིས་ན༑ མི་ལྡོག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རང་བ། །སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྲང་ལ་གཞལ་བས་ཚད་བཟུང་རུང༌། །རྗེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

297

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སུ་ཡི་རང་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་པས་སོ། །
འོ་ན་ཡི་རང་ཙམ་ལ་བསོད་ནམས་དེ་ཙམ་མང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མིན་ནམ་
ཞེ་ན། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་ལས་དཔགས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་བསོད་
ནམས་མང་བར་རྟོགས་ནུས་པས་ཉེས་པ་མེད་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ནི་ཡི་
རང་གི་དགེ་རྩ་དང་མདོ་ནས་ཡི་རང་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བར་བགྱི་སྟེ། ཇི་
ལྟར་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌། གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བགྱིའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བསྔོ་བ་ནི་དེའི་
རྣམ་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ནི་ངོ་བོའ་ཞོེས་སྙིང་མཆོག་གོ །རྒྱན་སྣང་ལས། དོན་གཞན་གྱི་ཐབས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་ཚད་ལས་
འདས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་ཡི་རང་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པས་ཡི་རང་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་
འཐད་དོ། །ཐེག་པ་ལ་དང་པོར་ཞུགས་པ།སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་བཞི་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྒོམ་གྱི་རྟོགས་པ་བཞི་དང༌།སྦྱོར་རྩེ་བཞི་དང༌། མོས་སྤྱོད་མ་དག་ས་བདུན།
དག་པ་ས་གསུམ། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ་བཞི་ལ་འདོད་པའི་ལུགས་གསུམ་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་འཕགས་པའི་ཡིན་ལ།ཕྱི་མ་ནི་རང་ལུགས་སུ་མངོན་པས་དེ་ཉིད་འཐད་པར་སེམས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། སེམས་གཉིས་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

298

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ན༑ །མདོ་ལས་བརྗོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནིའོ། །ཇི་ལྟར་བརྗོད་ན། ཡི་
རང་གི་བསོད་ནམས་མང་བར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སོ། །གང་ལས་མང་བར་
བརྗོད་ན། གླིང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་

སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྲང་ལ་གཞལ་བ་དང་ཆུ་ཐིགས་སྐྲའི་རྩེ་མོས་བླངས་པ་སོ་སོར་
དཔེར་མཛད་ནས་དེའི་ཚད་གཟུང་ནུས་ཀྱི། །བྱང་སེམས་བཞི་ཡིས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་
སྤྱོད་པ་དང་སོགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

ཚོགས་ནི་ཚད་གཟུང་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་དཔེ་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་གྲངས་ཚད་ལས་འདས་པའི་བསོད་ནམས་མང་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སོ༑ །
སྟོང་གསུམ་གྱི་ཆུ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ན་གཞལ་བར་ནུས་ཤེ་ན། ལུགས་ལས་ཚད་
སྲིད་པའི་དངོས་པོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྲང་ཚད་ཀྱིས་

གཞལ་བར་ནུས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འདིར་གཞུང་དུ་ལུགས་ལས་
ཞེས་པ་མེད་པ་མ་དག་སྟེ། །རྟོགས་དཀར་འབྱུང་བས་སོ། །སོ་སོར་དཔེར་མཛད་པའི་དོན་ནི་ཡང་ན་གླིང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་སྲང་ལ་གཞལ་བ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་མདོ་ལས་དཔེར་མཛད་པ་ལ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཉི་སྣང་དུ་མཛད་པ་བཀོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་རིམ་དང་སྦྱར་ན་ངེས་ཆའི་རྩེ་མོའི་འོག་ཏུ་མཐོང་རྩེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་དེ་འཆད་དོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། བསྟན་བཅོས་ལྟར་སྦྱོར་རྩེ་བཤད་ཟིན་པ་དང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

299

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟོག་པ་དང་པོ་མདོར་བསྟན་ཏེ་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས།སྤང་བྱ་དང༌། གཉེན་པོའ། །ོདང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་
སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་རྩེ་དེ་ལ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཤུགས་བསྟན་གྱི་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་དེ་འཆད་དོ། །གཉིས་
པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། གཉེན་པོ་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་དང༌། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་བཞི་ཡོད་པ་ལས་རེ་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་གསུངས་སོ༑ །གཉིས་པ་ནི།བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་དང་ནི་
དེས་ལྡོག་པའི་ཡུལ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལ་བླང་དོར་དུ་འཛིན་པ་ནི་གཟུང་བའི་
རྣམ་རྟོག་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་དགུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ལ་དེ་དག་ནི་རང་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་རྟོག་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རྣམས་དང་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། ཡུམ་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བསམ་གཏན་ནས་སྦྱིན་པའི་ཕ་ཕྱིན་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན།རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ། ཡུམ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ་
ཞེས་སོགས་ཏེ་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །
གསུམ་པ་ལ་བཞི། །རྟོག་པའི་ངོ་བོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ། དབྱེ་བ།

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

300

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཁྲུལ་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དམིགས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་

ཡུལ་མཚན་མར་མི་དམིགས་པ་དང༌། དེའི་ལྡོག་ཡུལ་མཚན་མར་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་སོགས་དང༌། སྲིད་ཞིར་ལྟུང་བ་སོགས་དག་ལའོ། །རྣམ་པ་
ནི།བྱང་སེམས་དང་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལེན་པར་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་
བླང་བྱའི་གཟུང་བའོ་ཞེས་ཞེན་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་

འདོར་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་དོར་བྱའི་གཟུང་བའོ་ཞེས་ཞེན་པ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ནི་མཐོང་རྩེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །དཔེར་ན་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲ་བར་རོ། །གསུམ་པ་ནི༑རྟོག་པ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། །ཡུལ་དགུ་དགུ་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །བཞི་པ་ནི། དགུ་གཉིས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ནི་ཡུལ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དྷ་དུ་ར་ཟོས་པའི་རྒྱུས་ནམ་མཁའ་ལ་གསེར་གྱི་ཁབ་ལེན་པ་ལ་
འཇུག་པ་ལྟར་ཞེན་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་སྟེ་ཞེན་པ་ལྟར་
ཡུལ་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།རྟོག་པའི་ངོ་
བོ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་ན་སེམས་ཅན་དོན་སྟེངས་སུ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་སེམས་ཅན་བློས་བཏགས་པར་ཡོད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྫས་འཛིན་དང༌།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

301

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བཏགས་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དག་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་པར་འདོད་དེ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་
འཕགས་པའི་དབྱེ་བས་ཏེ་དེའི་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་ནི།
རྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་དགུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་དོ། །འཁྲུལ་པར་
བསྒྲུབ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།རྟོག་པ་དེ་དག་རང་གིས་ཇི་
ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།རྟོག་པ་དེ་དག་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད་དེ་འཛིན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རྒྱུ་མཚན་གལ་ཏེའམ་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྟོག་པ་དེས་གཟུང་བའི་དོན་རྣམས་བཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་འདི་དག་རྟོག་པ་སྔ་མ་གཉིས་དང་ཇི་བཞིན་ཡུལ་མིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་འདིར་ཡང་སྦྱོར་བ་འཐད་དོ། །རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ནི། ཀྱེ་མ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར།བྱང་ཆེན་གང་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་སྙིང་

པོ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་སྨྲས་པ་དང་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཚེ་དང་
ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །ཀྱེ་མ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་གང་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་སྙིང་པོ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་པའོ༌། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཚེ་དང་
ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཡུམ་ནི་སྙིང་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་རྫས་སུ་ཡོད་
པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་བཀག་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ལ་ནི་གང་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ་དེ་ལ་གནས་ཤིང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་སུ་ཡང་མེད་ན། དེ་ལ་གནས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་གསུངས་ཏེ་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

302

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩོད་པ། ལན། ལན་ལ་རྩོད་སྤང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ལས།རྫས་རྟོག་གི་ཡོད་ས་ལ་རྩོད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འཛིན་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཞག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཞེས་
པའོ། །བཏགས་རྟོག་གི་ཡོད་ས་ལ་རྩོད་པ་ནི། འཕགས་པ་ལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་
ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་དག་མཚན་མོ་འདས་ནས་ནངས་བར་གྱི་དུས་སུ་ངས་སྲོག་ཆགས་
ཅེ་སྤྱང་སྐད་འབྱིན་པའི་སྒྲ་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ང་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་
རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་ཡན་ལག་མ་སྨད་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་གསུངས་
པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་སོ་སྐྱེའི་འཛིན་པ་ལ་
རྫས་རྟོག་གིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་པ་དང༌། འཕགས་
པའི་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་འཛིན་གྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ང་ཞེས་འབྱུང་བས་ངར་
འཛིན་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་དེ་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྙིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་དང༌། དེའི་
ཚིག་ནི་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྙིང་པོ་མེད་དོ། ཞེས་སོ། །དེ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སྐྱེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་ཤེས་པ་ནི་མོས་
པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བདག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། བཏགས་འཛིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

303

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཕགས་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བདག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་
རྟོགས་པ་ལ་འདོད་པས་རྩོད་པ་དེ་ནི་སྙིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང༌། འཕགས་པས་ང་
དེའི་ཚེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ནི་གཞན་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན་པ་ཐ་
སྙད་པ་ཡིན་གྱི། ངར་འཛིན་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་ནས་ནི་མིན་པས་རྩོད་པ་དེ་ནི་སྙིང་

པོ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཉི་སྣང་གི་རྩོད་ལན་འདི་དག་རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་འབྱུང་ངོ༌། །འོ་ན་འཕགས་པས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་བུ་བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་འདིར་ཡང་མཐོང་སྤང་ལ་རྟོག་པ་དེ་བཤད་པ་མི་འཐད་ཅིང་སྒོམ་སྤང་ལ་རྫས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མི་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཛིན་རྟོག་དང་པོ་སོ་སྐྱེ་དང་གཉིས་པ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་ཤེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་རྫས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་ལ་ཡིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ནི་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །དེ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་རྟོག་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་བརྩད་ཅིང༌།རྩ་བར་ཡང་རྣམ་རྟོག་གཉིས་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ལ་སྒྲས་ཟིན་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་འདི་བྱུང་བ་དང་རྟོག་པ་ལ་མི་བྱེད་ན་སྐབས་སུ་ཡང་བབ་པར་མི་འགྱུར་བས་སོ། །
གཞན་ཡང་འཕགས་པས། སྒོམ་སྤང་ལ་རྫས་འཛིན་བཤད་པ་མེད་པས་སོ༑ །དེས་ན་བཏགས་འཛིན་ལ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་མཛད་པས་སོ་སྐྱེ་དང༌། མཐོང་སྤང་ལ་རྟོག་པ་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་

དུ་བྱས་ལ།རྩ་བར་འཕགས་པ་ལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

304

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་དགོངས་སོ། །སྒོམ་སྤང་ལ་ནི་རྫས་འཛིན་གྱི་ཐ་སྙད་མ་མཛད་པས་སོ། །ཤཱནྟི་པས་

ནི་འདི་གཉིས་ཡོད་ས་ངེས་པ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
སེམས་ཅན་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཕགས་པ་དག་གི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྤངས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌།འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སེམས་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འཕགས་པ་དག་གི་སྟེ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་གིས་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་ལ་དང་པོ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །འདིས་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་པ་དང༌།སྒོམ་སྤང་ལ་རྟོག་པ་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སྤང་དགོས་ཏེ།རྟོག་པ་གཉིས་པ་ཉན་རང་ཉིད་དང་སྔ་མ་ཁོ་ན་སོ་སྐྱེ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདིར་འཛིན་རྟོག་སེམས་ཅན་དུ་རྟོག་པར་བཤད་པ་འདི་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆོས་ཙམ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་
ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ལ་དེ་འདོད་ན་ཉན་རང་གིས་
ཀྱང་འདི་དག་སྤོང་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདི་དག་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཐུན་

མོང་མིན་པའི་སྤང་བྱར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། འདི་གཉིས་སྤོང་ན་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱང་སྤོང་ནུས་པས། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་ཀ་ཉན་རང་གིས་སྤོང་བར་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ༑ །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཞུང་ལས་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པར་བཤད་པ་དང༌། ཉི་སྣང་གི་རྩོད་ལན་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་རྫས་འཛིན་ཡོད་མེད་དུ་བཤད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

305

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་མི་འཐད་ཅེ་ན།སྤྱིར་འཛིན་རྟོག་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཙམ་ལ་འཛིན་པ་པོར་ཞེན་པ་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་གཉིས་ཀའང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་
རྣམ་གཞག་ཁས་བླང་སྟེ། མདོར་བསྟན་དུ་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པ་རྩ་བར་བཤད་ཅིང་རྒྱས་
བཤད་དུ་ཉི་སྣང་ལས་བཤད་པ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟོག་པར་སྣང་བས་སོ། །
དེས་ན་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་རྫས་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པར་འཇོག་
པ་ལྟར་ཆོས་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཀྱང་

སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་ཆོས་ཙམ་ལ་རྫས་དང་བཏགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་
འཛིན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་

འཛིན་པ་ལ་རྫས་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉོན་ཡིད་མཚན་ཉིད་པ་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ།ངར་འཛིན་མཚན་ཉིད་པ་ལ་རྫས་འཛིན་གྱིས་ཁྱབ་པས་སོ། །རིགས་པ་འདིས་ཆོས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ས་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ལ་བཞི།རྟོག་པའི་ངོ་བོ།སྤང་བྱར་བསྟན་པ། དབྱེ་བ། འཁྲུལ་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་སྐྱེས་བུ་དང་དེར་གདགས་པའི་གཞི་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་གྱི་འཛིན་པ་དང༌། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ནི་སྐྱེས་བུ་
དང་དེར་གདགས་པའི་གཞི་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་དག་ཡོད་
པས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྫས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་དཔེ་མེད་ཀྱང་སྔར་གྱི་དཔེ་དེ་འདིར་བླངས་ནས་སྔར་ལྟར་བྱའོ། །གསུམ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

306

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་ལ་ཡང་སྔར་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ནི། འཛིན་རྟོག་དགུ་ཚན་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ནི། རང་
ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སྣང་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་
ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་ཡུལ་བདེན་པ་འཛིན་པའི་ངོ་
བོས་དབེན་པ་རྫུན་པ་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་བདེན་པ་
གང་གི་ཡང་འཛིན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཚེ་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་
ན༑རྟོག་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གཟུང་བའི་དོན་དེ་དག་ཇི་ལྟར་
གཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཚེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇུག་པ་དང༌།ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུང་རྟོག་དང་པོ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐའི་ལ་ཞེས་པ་སྔ་མ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བ་ནི་ཡུལ་དགུ་དང༌། འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་
ཅེས་པ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་ནི་རྣམ་པ་དགུར་འདོད་ཅེས་པ་གྲངས་སོ། །ཡུལ་དགུ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རོ། །ཁྱད་པར་ལ་གསུམ་སྟེ།རྒྱུ༑ ལམ། འབྲས་བུའོ། །ལམ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ། ཡུལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སེལ་བའི་ནུས་པའོ། །འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་དང༌། གཞན་དོན་ནོ། །གཞན་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱེད་པ་པོའི་ནུས་པ་དང༌།བྱ་བའི་ལས་དང༌།བྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ་དགུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་མདོར་གཉེན་པོ་མི་རྟོག་པ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྡོག་ཕྱོགས་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་བཀོད་པ་སྟེ།བྱང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

307

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཆུབ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་ནི། ཡུམ་ནི་ཤིན་ཏུ་དབེན་པའོ་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ནི་ཤིན་ཏུ་དབེན་པའོ། ཞེས་སོ། །ལ་རྟོག་པ་ཞེས་འོག་མ་
རྣམས་སུ་ཡང་ངོ༌། །ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ནི། ནམ་མཁའ་རང་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་
རིང་དུ་མི་སེམས་པ་ལྟར་རྣམ་མཁྱེན་དང་ས་གཉིས་ལ་ཉེ་རིང་དུ་མི་སེམས་སོ་ཞེས་ཏེ༑ ནམ་མཁའ་ནི་མི་རྟོག་པ་གཉེན་པོ་དང་རྟོག་ཡུལ་རིགས་གཉིས་ཀའི་དཔེའོ། །འོག་ཏུ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བལྟའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཡང་དག་པར་

འགྲུབ་པ་ནི་སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུས་སྒྱུ་མ་མཁན་དང་ལྟད་མོ་བ་ལ་ཉེ་རིང་དུ་མི་སེམས་པའི་དཔེ་སྔར་ལྟར་རོ། །ཡིན་ལུགས་ཤེས་པ་སོགས་ནི། གཟུགས་བརྙན་ནི་དམིགས་པ་གང་གིས་རང་འབྱུང་བ་དང་དེ་མིན་པ་གཉིས་ལ་ཉེ་རིང་དུ་མི་སེམས་པའི་དཔེ་དང་དོན་སྔར་བཞིན་ནོ། །སྤང་གཉེན་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་སོགས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྡུག་མི་སྡུག་གི་བློ་མེད་པ་ལྟར་ཡུམ་ལ་ཡང་དེ་མེད་པར་གསུངས་སོ༑ །ཡུལ་ལམ་ཐོབ་བྱ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རང་སོགས་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་སྤངས་པར་གསུངས་སོ། །
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པས་རྫོགས་
བྱང་དང་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ལ་ཉེ་རིང་དུ་མི་འཛིན་པ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དོན་བྱེད་པ་དེའི་བྱ་བའི་ལས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་དོན་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཡུམ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །དཔེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་དེས་བྱ་བའི་ལས་གཉིས་ཀྱི་དོན་མཚོན་པས་
ཡིན་ནོ། །དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་མྱང་འདས་ནི། འཁྲུལ་འཁོར་མཁན་གྱིས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

308

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱས་པའི་བུད་མེད་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་དེ་རང་གང་གི་སླད་དུ་བྱས་པ་ལ་མི་རྟོག་པ་
ལྟར་ཡུམ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས།རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང༌། གཉེན་པོའ། །ོདང་པོ་ནི། གཟུང་བར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ནི་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། ཡུལ་དགུ་
ཡོད་པས་སོ། །ཡུལ་དགུ་གང་ན། དོན་དམ་པར་རྒྱུ་ཕྱིན་དྲུག་གིས་དབེན་པས་འབྲས་བུ་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་དབེན་པ་མ་རྟོགས་པའི་དོན་རྒྱུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་དེ་
འཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། ས་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་

པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་བདེན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་
བུར་རྟོགས་པས་མཐོང་ལམ་སོགས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་བརྙན་ནས་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་དུ་ཐད་པར་རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་པའི་
དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་བླང་བ་དང༌། སྐྱོན་མཐོང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའམ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་དོར་བར་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྐྱེད་པ་དང་སེལ་བ་དང༌། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་བཅས་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གིས་
ཡུལ་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་དང༌། རྒྱུ་དམན་ཞིང་འབྲས་བུ་གྱ་ནོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ས་ཐག་སྲིང་བར་བྱེད་པ་དང༌། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་
བ་དང་མཐུན་པར་སྤྲུལ་ནས་དོན་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་ལས་དང༌།
ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་

གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ། ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

309

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་བས་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ལ་རྟོག་པའི་ཚུལ་ནི་དངོས་
པོར་དམིགས་པ་དང་གཞན་དོན་མི་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེར་མཐོང་
ནས་འདི་ནི་བདག་གི་བླང་བྱའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་བདེན་པར་ཞེན་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི།རྟོག་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ། ཐོབ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་
རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་དཀར་མཐོང་ལམ་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྦྱོར་བར་བཤད་ལ། ཚིག་གསལ་དུ་
གཟུང་རྟོག་གཉིས་རགས་པས་ཤེས་སླ་ལ། འཛིན་རྟོག་གཉིས་དེ་ལས་བཟློག་པས་རིམ་པ་ལྟར་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྡོགས་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་གི་
སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་གཅིག་ནས་ཕྱེ་སྟེ་དང་བསྡོམས་ཏེ་སྤོང་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་མོས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་

གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་བ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་མཇུག་གི་སྤང་བྱར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡང་སྒོམ་སྤང་ལ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། ཞེས་དང༌། འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ༑ །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལ་དཔགས་ནས་སྦྱར་བའོ། །སྦྱོར་བ་དང་མཇུག་ནི་སྔོན་
གྱི་མཁས་པ་དག་ཐོབ་ལ་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་སྐབས་ལ་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་དེ༑ །རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་རགས་ཤིང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཕྲ་བས་རགས་པ་སྔོན་
ལ་དང༌།ཕྲ་བ་མཇུག་ཏུ་སྤོང་བས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུང་བའི་སོགས་ཏེ་སྔར་ལྟར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

310

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རོ༑ །གཉིས་པ་ནི།བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་
རྒྱལ་གྱི་ཡི་དམ་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་དགུའི་བདག་ཉིད་དུ་
ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྟོགས་པ་ཡོངས་འཛིན་ལམ་དབང་པོ།ཐབས་མཁས་དམན་པ་སྟེ་ལམ་དམན་པ་ལྔ་དང༌།སྤངས་པ།རྟོགས་པ། གཞན་དོན་གྱི་

བྱ་བ། མྱང་འདས་དམན་པ་ནི་འབྲས་བུ་དམན་པ་བཞི་སྟེ་དགུའི་མཐར་ལ་སྦྱར་བ་ནི་ཡུལ་ལོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས།སྤང་བྱ་རྟོག་པ། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའ། །ོདང་པོ་ནི། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

རྒྱུད་ལ་བླང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་ཅན་ལ་ནི་རྣམ་པ་དགུར་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན།རྟོགས་པ་དམན་པ་ནི། མཚན་མར་གཟུང་ཞིང་སྙིང་རྗེ་དམན་པས་འཁོར་འདས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ལྟུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཉི་ཟླས་གླིང་

བཞིར་ལས་བྱེད་པ་དང་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་དབང་བསྒྱུར་བའི་
དཔེས་རིམ་པ་ལྟར་སྙིང་རྗེ་དང་མ་བྲལ་བའི་སྦྱིན་སོགས་ལྔས་མཐའ་གཉིས་སུ་མི་ལྟུང་བ་དང་ཐོབ་བྱ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བར་གསུངས་པས་སྲིད་ཞིར་མི་ལྟུང་བར་བྱེད་
པའི་ཁྱད་པར་ལས་བཟློག་སྟེ་བསྟན་ཏོ། །གང་རུང་གི་དོན་ནི་འཁོར་བ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་ཞིང་ཞི་བ་འབའ་ཞིག་ལ་གཞོལ་བས་གཉིས་ཀར་ལྟུང་བ་ལ་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་ནི། སྲིད་ཞིར་ལྟུང་བ་ལས་འཛིན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་
ནང་གི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཁྱིམ་ཐབས་ཀྱིས་མ་བསྲུངས་པ་

དང་བསྲུངས་པའི་བུད་མེད་ལ་འཕྱོན་མ་བས་གླགས་རྙེད་མི་རྙེད་ཀྱི་དཔེས་དྲུག་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

311

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་ལྔ་པོ་ཡང་བདུད་ཀྱིས་ཚུགས་མི་ཚུགས་སུ་གསུངས་སོ། །
འདི་ལ་ནི་དཔེ་སྔ་མའི་དོན་གཟུང་སྟེ་ཡོངས་བཟུང་གི་ཁྱད་པར་ལས་བཟློག་
པའོ། །བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་མ་ཚང་བ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཙམ་དང་ཤེས་
སྒྲིབ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གོ་མཚོན་ཚང་བ་དགྲས་མི་ཐུབ་ཅིང་འཇོམས་པའི་དཔེས་དྲུག་པ་
དང་མ་བྲལ་བ་ལྔ་ཡང་བདུད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་གསུངས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་ཚང་པའི་ཁྱད་
པར་ལས་བཟློག་པའོ། །སྲིད་མཐའི་ཚེ་ཡང་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་འགྲོ་བ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དང་སོགས་པས་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་གདམས་ངག་བསྟན་པ་

ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། འཁོར་བསྒྱུར་ལ་མཁར་གྱི་རྒྱལ་པོས་བསྙེན་
བཀུར་བའི་ཕྱིར་འོང་བའི་དཔེས་དྲུག་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལྔ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འོང་བར་གསུངས་ཏེ།རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལས་བཟློག་པའོ། །འདི་ཉན་ཐོས་གཅིག་པུ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་
ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་སོགས་པས་སྤངས་རྟོགས་ཆེན་པོ་ལའང་དེའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གངྒཱས་ཆུ་ཀླུང་ཕྲ་མོ་རྣམས་དྲངས་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བའི་
དཔེས་དྲུག་པའི་མཐུས་ལྔ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འདོད་བར་གསུངས་ཏེ། ཐེག་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བར་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགྲོ་བ་ལས་བཟློག་པའོ། །
ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་བྱེད་པ་ཉི་ཚེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་

ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ལག་པ་གཡས་
གཡོན་གྱིས་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་དཔེས་དྲུག་པ་དང་ལྔ་པོ་ཡང་དེ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

312

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལྟར་གསུངས་པའི་དཔེ་དོན་ཕྱི་མ་སྟེ་མ་ཐེག་པའི་བྱེད་པ་ལས་བཟློག་པའོ། །འབྲས་བུ་
དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་སོགས་པས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་བར་རྟོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པའམ་ཐ་
དད་པ་ཉིད་ནི། ཕུང་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་མངོན་ཞེན་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོས་
བྲལ་གྱི་རྣམ་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཆུ་རླུང་ཆེ་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་ཆུ་རྣམས་རྒྱ་

མཚོར་ཕྱིན་པ་ན་རོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དཔེས་དྲུག་པས་ཟིན་པའི་ལྔ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཕྱིན་པ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་རོ་གཅིག་པར་གསུངས་ཏེ། སྤྲོས་བྲལ་རོ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་ལས་བཟློག་པའོ། །རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱུན་དུ་གནས་པ་དང་དང་པོར་འཇུག་པའམ་འགྲོ་བ་ལ་རྨོངས་པས་མི་ཤེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་
ཆེས་དཔུང་འགྲོ་ཞིང་གནས་པར་བྱེད་པའི་དཔེས་དྲུག་པས་ལྔ་པོ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགྲོ་ཞིང་གནས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་གདུལ་བྱའི་ཡུལ་དུ་ཅི་ཙམ་གནས་པ་དང་ཅི་ཙམ་ན་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་པ་ལ་བྱའོ། །འདི་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ལས་བཟློག་པའོ། །རྗེས་ལ་འགྲོ་བ་ནི་འཇུག་ཏུ་འགྲོ་བའོ། །
འདི་ལ་བཞི། གང་གི་དང༌། གང་མཇུག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང༌། གང་དུ་འགྲོ་བ་དང༌།
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་
པའི་འོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་
དུའོ། །བཞི་པ་ནི་ཐེག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་

སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཡར་ལྡན་དུ་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་
ཉིད་གྱིས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ།གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་མི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

313

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དོན་དུ་གཉེར་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མིན་པའི་ཐོབ་བྱ་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པས་ཐོབ་བྱ་
ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་མཇུག་ཏུ་འགྲོ་བ་པོའམ་ལས་པ་རྣམ་མཁྱེན་
ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། མཇུག་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་
ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པས་སོ། །མདོ་ལས་ནི་འཁོར་
བསྒྱུར་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དེའི་དཔུང་གི་མདུན་དུ་འགྲོ་བ་ལྟར་དྲུག་པ་ལྔ་པོའི་མདུན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ལྔ་ནི་དྲུག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་གསུངས་ཏེ་རང་ལམ་གྱི་འབྲས་

བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་གཞན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་ལས་བཟློག་པའོ། །ཉི་སྣང་དང་དག་ལྡན་རྣམས་སུ་དྲུག་པའི་རྗེས་ལ་ལྔ་པོ་འགྲོ་བ་ལ་བཤད་པ་ནི་མདོའི་ཚིག་ཟིན་དང་མཐུན་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་-དེ་དང་མི་མཐུན་པར་བཤད་པ་ནི་མདོ་ཡི་དེ་ནི་དྲུག་པ་དང་མ་
བྲལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡུལ་དུ་བཤད་ན་ཉན་རང་ལ་དེ་ཡོད་པར་འགྲོ་བས་མི་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །
རྟོགས་དཀར་རྣམ་མཁྱེན་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཇུག་ཏུ་སྟེ་དོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོར་གཉིས་པ་དང་དྲུག་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་གཉེན་པོ་འབའ་ཞིག་སྒྲས་ཟིན་པར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དགུ་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་སོ། །ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པའི་ཚུལ་ནི། དྲང་པོའི་ལམ་མེད་པར་ཡོན་པོས་འགྲོ་བའམ་གཞན་དོན་མི་སྒྲུབ་ཅིང་མཚན་མར་དམིགས་པའི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེར་མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ལྡོག་པར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

314

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་བ་ལ་རྟོག་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི།རྟོག་པ་དེ་དག་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་རྟོགས་པ་རྒྱས་པའི་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས།རྫས་འཛིན་དང༌། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་འཛིན་པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི་དགུར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ་རྒྱུ་ཞེན་མེད་ཀྱི་ལམ་

ལས་ཉམས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་མི་འཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།སྤྱོད་པ་དང༌། ཤེས་བྱ་དང༌།སྤང་གཉེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་སློང་དང༌། ངོ་བོ་དང༌། ཉེས་དམིགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ་དང་པོར་དང༌། རྒྱུན་དུ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཞེན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།སྤང་བྱ་དང༌། གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་པ་སྟེ་འཛིན་འདོར་སོགས་དང་རིམ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་ནི། ཡུམ་གྱིས་

གཟུགས་སོགས་མི་འཛིན་མི་འདོར་བར་གསུངས་པ་དང༌། དེ་ཇི་ལྟར་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་དགེ་རྩ་འཕེལ་ཕྱིན་དྲུག་རྫོགས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང༌། དེའི་འཐད་པ་ཞུས་པའི་
ལན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་ཁམས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་དུ་དང༌། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་གནས་པ་དང༌། དེའི་འཐད་པར་ཆགས་པར་བྱ་བ་མེད་པས་མངོན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་དང༌། ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

315

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་སངས་
རྒྱས་ནས་བཤད་དོ་སྙམ་ནའང་ཡུམ་ལས་རིང་ཞིང་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོས་གང་
ཡང་སངས་རྒྱས་པའམ་བསྟན་ཅིང་བཏགས་པ་མེད་པ་དང༌། མ་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་
ཆགས་པ་ཡང་ཡུམ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་མངོན་པར་ཆགས་པས་མ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང༌། ཕར་ཕྱིན་སོགས་གཉེན་པོ་རྣམས་དེ་དག་དང་མ་བྲལ་བས་གཉེན་
པོ་དང་དེའི་དམིགས་པ་མཉམ་པ་དང༌། འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་དཔུང་ཚོགས་རྣམས་དེ་གར་
འདོད་པར་འགྲོ་བའི་དཔེས་ལྔ་པོ་ཡུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགྲོ་
བར་གསུངས་པ་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གསུམ་པ་དང་དྲུག་བདུན་ལ་སྤང་གཉེན་གཉིས་ཀ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དགུ་ལས་ཟློག་པའི་ཆོས་དགུ་
རྫས་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས།སྤང་བྱ་རྟོག་པ། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའ། །ོདང་པོ་ནི། འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་རྫས་འཛིན་ལ་ནི་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་གང་ན། འཛིན་འདོར་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་ཡུལ་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དང་སྐྱོན་འདོར་བ་དང༌། ཡིད་བྱེད་ནི། ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་པོ་དང༌། ཁམས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། མཚན་མར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་

ཁམས་གསུམ་ཆར་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་དག་ཏུ་དམིགས་པ་པོ་དང༌། གནས་ནི།སྟོང་པ་ཉིད་ཞེན་མེད་དུ་མི་གནས་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་ནས་གནས་པ་པོ་དང༌། མངོན་ཞེན་ནི། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

316

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་
བཏགས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པ་པོ་དང༌། ཆགས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་མ་ཆགས་པས་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ཆགས་ཤིང་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང༌། གཉེན་པོ་ནི། སྲིད་

ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྒོམ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་བླང་དོར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་
བྱེད་པ་པོ་དང༌། ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་སོགས་ལྔས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་
ཐོགས་པ་པོའ། །ོརེ་རེའི་མཐར་ལ་སྦྱར་བའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྟོགས་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་འདི་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་བདག་གོ་སྙམ་དུ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རྫས་འཛིན་ནོ། །
སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཡུལ་དེ་དག་སྤྱོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང༌།རྟོགས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་སྤང་གཉེན་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། དང་པོ་ལ་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་སྤང་བྱའི་རང་བཞིན་ནི་དེའི་རྣམ་པ་དེའི་རྒྱུའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཉེན་པོ་དང༌།སྤང་བྱའོ། །གཉེན་པོ་ལ་བཞི།རྟོག་པའི་ངོ་བོ། ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ། ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ། དེ་དག་གི་ནུས་པ་སྟེ་དགུའོ། །གཉིས་པ་ནི།རྟོག་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། འཛིན་པའི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་རྫས་འཛིན་ལས་གཞན་བཏགས་འཛིན་ལ་ནི་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

317

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོ༑ །དེ་ཡང་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། དོན་དུ་གཉེན་བྱ་མི་འཐོབ་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
རྟོག་པས་ཟིན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལམ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའོ། །དེ་ལ་གསུམ་
དགག་སྒྲུབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་ངོ་བོ་ལ་དོན་དམ་དུ་ཞེན་པའོ། །ལམ་དང་འགལ་བ་
ལ་བཞི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉེར་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་ཡུམ་
དོར་བ་དང་དོར་བ་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ཏེ། ཆེད་བཞིན་སོགས་དང་གྲངས་བཞིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཉན་རང་གི་ལམ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་དེ་གཉིས་ཀའི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་གཉིས་དང་དྲུག་དང་གཅིག་རྣམས་རིམ་
བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་མདོ་ནས་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པ་སྟེ། ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་རྟ་ཟུང་བཞི་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་ཞིང་ལམ་མཉམ་པ་ནས་འགྲོ་བའི་དཔེས་ཡུམ་གྱིས་ལྔ་པོའི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཞིང་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་མཉམ་པ་ནས་འགྲོ་བ་དང༌།བྱང་སེམས་དང་ཉན་རང་གི་ལམ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ལམ་ཡིན་མིན་དུ་དང༌། ཡུམ་གྱིས་ཆོས་གང་ཡང་མི་སྐྱེ་
མི་འགོག་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྡན་མི་ལྡན་དུ་མི་རྟོག་
པར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བ་དང༌། གཟུགས་སོགས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་བརྩོན་པར་མི་བྱ་བ་དང༌། ཨ་མྲའི་འབྲས་བུ་ཟ་འདོད་པས་དེའི་ས་བོན་ཆུད་མི་ཟ་བར་བྱ་བའི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བསླབ་ཅིང་དེས་སེམས་ཅན་རྗེས་
སུ་བཟུང་བ་དང༌། གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པ་ཞིང་སྦྱང་བ་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུག་
པ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་འདོད་པས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བསླབ་པ་དང༌། དེའི་འཐད་པར་རྒྱ་མཚོ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

318

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་དཔེས་ཡུམ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་
པའི་རྒྱུ་དང༌། འཕོང་གི་སློབ་དཔོན་ལག་ཚོད་དང་འཚམ་པའི་གཞུ་ཐོགས་པ་དགྲས་
མི་ཐུབ་པའི་དཔེས་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་བདུད་སོགས་ཀྱིས་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་པ་ལས་
བཟློག་པའོ། །འདིར་ཡང་གསུམ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གཉེན་པོ་ལ་བཤད་པ་ནི།རྩ་བས་གཉེན་པོ་ལས་བཟློག་སྟེ་གསུངས་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ལ་མི་འགྲིག་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མདོར་གསུངས་པའི་གཉེན་པོའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་

ཡུལ་ལམ་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ་གང་ལ་རྟོག་ཀྱང་སྤང་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ༑ །དེ་ལྟར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་འདི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་བཀྲལ་ཚུལ་འགྲེལ་པས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་ཞིབ་པར་དཔྱད་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་རྔོག་ཆེན་པོའི་ཊཱིཀ་

ནས་བྱུང་བ་ལ་གཞི་བླངས་ནས་བྲིས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བཤད་སྲོལ་བཟང་པོ་འདི་ནུབ་
པར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས།སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག །སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའ། །ོདང་པོ་ནི།
འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་ལ་ནི་རྣམ་པར་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་
མི་འབྱུང་བའི་སྐྱེས་བུ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཉན་རང་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་
པའི་ཉེར་ཞིའི་ཐབས་ཙམ་གྱི་ལམ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ལམ་གཞན་ཐེག་ཆེན་ལ་ལམ་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་པོ་དང༌། འདིར་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་ཁ་གཅིག་གིས་ལམ་དང་ལམ་མིན་དེས་འཛིན་ཞེས་པ་མདོའི་ཚིག་ཟིན་དང་མཐུན་ཡང་མདོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

319

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལས་བཟློག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་འགྲེལ་པ་འདིའི་འགྱུར་ལྟར་ལེགས་སོ། །རྒྱུ་སྐྱེ་བ་
དང་འབྲས་བུ་འགག་པ་ཀུན་རྫོབ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོས་བྱེད་པར་རྟོགས་པ་པོ་
དང༌། བར་ཆད་མེད་པར་སྣང་བ་སྟེ་དོན་དམ་དུ་དབྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པས་གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་ལྡན་པ་སྟེ་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང༌། བར་ཆད་
མེད་པ་དོན་དམ་དེའི་ཅིག་ཤོས་སུ་སྣང་བ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་མི་ལྡན་པ་སྟེ། དབྱེར་མེད་པར་ཤེས་
པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་པོའོ། །རྩ་བ་ལྟར་ན་གཟུགས་སོགས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའོ། །ཁ་ཅིག་ལམ་དེ་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་རྒྱུ་འབྲས་མཐའ་དག་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་ཅིང་ཡོད་ན་དེ་ལས་བཟློག་པར་འཇུག་པ་ལ་འཆད་དོ། །ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་རྟེན་མེད་པར་གནས་པ་དང་འདྲ་བར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་མ་ཞེན་པར་གནས་པ་པོ་དང༌།བླ་
མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་སོགས་པས་གདམས་ངག་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཏེ་ཞི་བ་ཙམ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་འཇིག་ཅིང་ལྡོག་པ་པོ་
དང༌།རྩ་བ་ལྟར་ན་ཕྱི་དྲུག་གི་རིགས་འདོར་བའོ། །
དེ་ཁོ་ནར་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ། གཞན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་འཚང་རྒྱ་བ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བར་མེད་པར་རྟོགས་པ་པོ་དང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏེ་དེའི་ངོར་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་པོ་དང༌།རྩ་བ་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་དེ་གཉིས་
འདོར་བའོ། །སེར་སྣས་མཚོན་པའི་ཕྱིན་དྲུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

320

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་བཞི་དང་སོགས་པས་ས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་
རྒོལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་སྟེ་ཡོད་པའོ། །ལ་ཞེས་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བའི་ཡུལ་
དགུ་པོ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པའི་ཚུལ་ནི། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཆོས་དེ་རྣམས་དང་
ལྡན་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་འདི་ནི་བཏགས་པར་འདོད་པའི་བདག་ཏུ་བདེན་ནོ་སྙམ་དུ་
བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བཏགས་འཛིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི།རྟོག་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་རྩེ་མོའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ༑ །གསུམ་པ་ནི། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གང་ན།རྟོག་པར་མ་ཟད་དེའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་ངོ༌། །ཇི་ལྟར་ན།རྟོག་པ་དེའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོ་དེ་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རོ༑ །དེ་སྦྱོར་ཅིག་ཅེ་ན།རྟོག་པ་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་དང༌། དེ་ལ་ཡན་ལག་གིས་ཕྱེ་ན་སོ་སོར་ཏེ་རེ་རེ་ལ་མཐོང་ལམ་རྩེ་མོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པས་དགུ་བཞི་སོ་དྲུག་ཡིན་ལ་སྟེ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་དུ་སྟེ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡང་རྩ་བས་ཕྱེ་ན་བཞི་དང་ཡན་ལག་གིས་ཕྱེ་ན་སོ་དྲུག་ཡོད་པར་རོ། །གང་གིས་ན་བར་སོགས་སོ། །དེས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། །དགུ་པོ་དེས་སྤང་བྱ་དགུ་བཞི་སོ་དྲུག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་རྟོག་པ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་གཉེན་པོ་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཞར་བྱུང་དང༌། དཀྱུས་མའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐོང་རྩེའི་གྲོགས་དེའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

321

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྩེ་མོ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དངོས་ཤུགས་ཅི་
རིགས་པར་བསྟན་ཟིན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་རྩེ་མོ་དེ་རྒྱུ་གང་དང་བཅས་པར་
ཏེ་བཅས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའམ་སྐྱེད་པར་བཞེད་པའི་རྒྱུ་གང་
ཡིན་པ་དེ་གསུངས་སོ། །ཉི་སྣང་གི་དགོངས་པས་རྟོག་པ་བཞིའི་ཤུགས་ལ་དེ་སྤོང་
བའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་བཞི་བསྟན་པ་ལ་དེས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྤོང་བར་འདོད་ཅེ་ན།
བྱང་ཆེན་ཐོབ་པའི་དོན་དུའོ། །དེ་གང་གིས་འཐོབ་ན་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་སོ་ཞེས་
མཚམས་སྦྱར་རོ། །གྲགས་ཆར་མཐོང་ལམ་ནི་དང་པོར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡེ་ཚོགས་སུ་འདུས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མེད་པར་དེ་
ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་གསུངས་སོ་ཞེས་འབྲེལ་བར་བྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་དང༌། རང་གི་རྒྱུད་སྦྱོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
རྟོགས་པའི་ཆོས་དང༌། རྒྱུ་ལུང་གི་ཆོས་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་དེ་ལུང་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་
པ་སྟེ།བྱང་ཆེན་རྣམ་པར་སྤྱོད་པའི་དམ་པས་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་འདོད་པས་ཡུམ་འདི་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པས་རྣམ་པར་སྤྱོད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །འདིར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་དགེ་སློང་དྲུག་སྟོང་བསྐལ་པ་དཔེ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེ་ཏོག་སིལ་མ་ཞེས་པ་ཚེ་ཚད་ལོ་ཉི་ཁྲི་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལ་
བྱང་ཆུབ་དེའི་རྒྱུ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོད་པ་སྟེ། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

322

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ན་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ཁྱོད་ལ་གཏད་དེ། ཀུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངས་ཆོས་གང་
ཇི་སྙེད་ཅིག་བཤད་པ་ལས་ཡུམ་མ་གཏོགས་པར་ངས་ཆོས་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་བཟུང་སྟེ་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཆུད་གསན་ཏེ་བོར་ཡང་དེ་ཙམ་
གྱིས་ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་རྩི་ཡི། །ཀུན་དགའ་བོ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུམ་

ཟབ་མོ་འདི་བཟུང་སྟེ་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཚིག་གཅིག་ཙམ་ཆུད་གསན་ཏམ་བོར་བར་གྱུར་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི། ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ལ་ངས་སྐྱོན་དུ་བཟུང་ངོ་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི།བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུ་མཐོང་ལམ་གྱི་

ཡུམ་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྒོམ་ཞིང༌། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ནི་སྟོང་གསུམ་སེམས་ཅན་དགྲ་བཅོམ་པའི་བར་ལ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བས་ན་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་གང་བྱང་
ཆེན་ལ་ཆུང་ངུ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ཡུམ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སྟོན་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་གཞི་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ལས་མང་བར་གསུངས་
སོ༑ །བཟང་པས་རྐང་པ་ཐ་མ་གོང་མ་གསུམ་གའི་མཐར་སྦྱོར་བ་ནི་མདོ་འགྲེལ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ནོ། །མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པ་ལ་ས་དགུས་བར་
ཆོད་ཀྱང་འཐོབ་པར་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པར་
ཤཱནྟིསོ། །འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་ཞིང་བསྟན་ནས་སླར་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཀྱི་ཚེ་རྟོག་པ་རྣམས་ནུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

323

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་ལ་གསུམ་ལས། འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་ནི། །རབ་ཏུ་འགོད་པ་ནི་
མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་གཅིག་གམ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་ན།
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དྲི་མ་ཟད་སྐྱེ་མེད་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ལའོ། །གང་ན་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་གོ །ཐབས་གང་གིས་ན། མཐོང་བའི་ལམ་དང་སོགས་པས་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའམ་བསྐྱེད་པས་སོ། །
རྒྱུ་ལུང་གི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་ནི། གཏོང་བ་ནི་སྔར་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ༑ །གང་ལ་ན། །གདུལ་བྱ་དག་ལའོ། །གང་ན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན།ཡང་དག་པ་ཡུམ་གྱི་ཚིག་དང་དོན་ཉན་ཞིང་འཛིན་པ་དང་སོགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་
ཡིད་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན། ཡང་དག་པར་ཚིག་དོན་སོགས་སོ་སོར་རོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུའོ། །རང་
གི་རྒྱུད་སྦྱོང་བ་ནི།བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པ་སྟེ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་རང་གིས་སྒོམ་པ་དང་སོགས་པས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་
སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པའི་བསོད་ནམས་ལས་ཆེས་མང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྔར་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན། །རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་གང་གི་དོན་དུ་མཐོང་ལམ་སྔར་བཤད་པའི་རྒྱུ་དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བར་ཚིགས་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

324

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི།བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་གང་
ཞེ་ན།དྲི་མ་སྔར་ཡོད་ཟད་པ་མེད་པ་དང་སྔར་མེད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟད་པ་དང་མི་
སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱའོ། །གོ་རིམ་བཞིན་ནི་ཟད་སྐྱེ་མེད་པ་གཉིས་དང་
ཤེས་པ་གཉིས་སྦྱོར་བའོ། །དེས་ན་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་
ལྟར་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་གྱི་དྲི་མ་གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་ནས་བསྟན་ཏེ། ཀུན་དགའ་
བོ་ཡུམ་ཟད་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཟད་པར་བྱ་བར་སེམས་སུ་ཟད་དེ༑ །ཡུམ་ནི་མ་ཟད་མི་ཟད་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་

གསུངས་པས་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང༌། ཆོས་དེ་དག་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་ན་དེ་དག་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྗགས་ཀྱི་དབང་པོས་བཀབ་ནས་ལྕེ་
འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་ལོག་པར་སྨྲའམ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གྲགས་ཆར་ཕྱེད་དང་པོས་ཉན་ཐོས་དང་ཕྱེད་ཕྱི་མས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་
འགོག་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་དང་པོ་འགོག་པར་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། གོ་
རིམ་བཞིན་དང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང༌།ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི༑དྲི་མ་རྣམས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ནི།
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད།ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི།ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

325

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བོའ། །ོངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མ་མ་ལུས་པ་དང་
བྲལ་བས་མ་འཁྲུལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་འབུམ་པའི་རྒྱ་དཔེ་
ལ་སོགས་སྒྲ་མེད་པས་དེ་མ་དག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཚིག་གསལ་ལས་སྐུ་
ལྷག་མ་སོགས་ཁོང་ནས་བཏོན་ཞིང་རྟོགས་དཀར་ཡང་སོགས་སྒྲ་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་རྒྱན་སྣང་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་བདག་

ཉིད་ཅེས་སོགས་སྒྲ་མེད་ཀྱང་འགྲེལ་བ་འདི་ལ་ཡོད་དོ། །ནི་ཞེས་པ་གང་གི་ཕྱིར་རམ་ངེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་དུ་ཚིག་གསལ་ལས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་དྲི་མ་རྣམས་གདོད་མ་ནས་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམས་བཞིན་ནི། །ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་གཉིས་དང་རྟགས་སུ་བཟུང་བ་
གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར་བའོ། །
གཉིས་པ་ནི།དྲི་མ་རྣམས་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་ཅིས་གྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས།ལུང་དང༌། རིགས་པས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཟུང་འཛིན་དུ་རྟོག་པ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གེགས་བྱེད་པས་སྒྲིབ་པ་སྔར་

སྐྱེས་ཟིན་པར་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་རྣམས་ནི། དེ་ཁོ་ནར་འགག་པ་
མེད་ཅིང་སྔར་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཡིན་པས་སོ། །ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱེ་
འགག་མེད་པ་བཞིན་ནི་ཁྱབ་པའི་དཔེའོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་

ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །རམ་ཞེས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

326

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འོག་མ་འདྲེན་པའི་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་ཚིག་གོ །
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་དང་དམ་བཅའི་དོན་སྔར་ལྟར་སྦྱར་ནས་འཐད་པ་སྟེ་
བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱའོ། །ནམ་མཁའི་པདྨ་བཞིན་ནི།
དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་དཔེའོ། །རྒྱུ་མཚན་སྒྲུབ་པ་ནི། ངོ་
བོ་ལ་དཔྱད་ནས་འགོག་པ་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་དང༌། རྒྱུ་ལ་དཔྱད་པ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མ་
དང༌། འབྲས་བུ་ལ་དཔྱད་པ་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་དང༌། སོགས་པས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་

ཚིགས་ཀྱིས་བདེན་མེད་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་པའོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲས་
བུ་དག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཐད་པའི་དངོས་པོ་མེད་དེ། ཚད་མ་དང་སོགས་པས་ངེས་པའི་དོན་དང་ལྡན་པའི་ལུང་གིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་རང་ལུགས་དང༌། ཚད་མ་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལ་བྱས་ནས་སོགས་ཁོང་ནས་ལྟོས་པ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་དང་ལུང་འདོན་པའི་གཞན་ལུགས་བཞག་པ་ནི༑ གཉིས་ཀ་ཡང་གཞུང་འདི་ལ་འགྲིག་པར་མ་མཐོང་ངོ༌། །རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པར་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། དངོས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་སྟེ། དབུ་མའི་རྒྱན་ལས། བདག་དང་གཞན་སྨྲའི་དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་ཏུ་ན་གཅིག་པ་དང༌། །དུ་མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་དེ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། །ཞེས་སོ༑ །
གཉིས་པ་ནི། གང་དོན་དམ་པར་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

327

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་བ་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན།
དངོས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་
ལས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་སྟེ། དབུ་མའི་རྩ་བ་
ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་“གཞན1

་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་
མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང༌། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་ཕ་དང་བུ་དང༌། མེ་དང་དུ་བ་དང༌། ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་སོགས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་སོ། །དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཡིན་ན། །རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་ས་བོན་མྱུ་གུའི་རྒྱུར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྡོ་སོལ་ཡང་དེའི་རྒྱུར་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ།གཞན་ཙམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་གཞན་ཁྱད་པར་ཅན་དཔྱད་ན་མི་འགྲུབ་པས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་སོ། །གཉིས་ཀ་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རེ་རེ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་གཉིས་འགལ་བས་དེ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །རྒྱུ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མི་
སྐྱེ་སྟེ།བྱ་རོག་ལ་ཡང་རྨ་བྱའི་མདོངས་བཀྲ་བ་དང་མེ་ལ་ཡང་ཆུའི་རང་བཞིན་གྲང་བ་སོགས་དམིགས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་ལ། ཡང་ན་རྨ་བྱ་ལ་ཡང་དེའི་མདོངས་མེད་པ་དང་ཆུ་ལ་ཡང་གྲང་བ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་ན་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པའམ་གཏན་མེད་དགོས་པས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། གང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་

1 གནས

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

328

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མིན་མི་སྐྱེ་ན། འབྲས་བུ་བདེན་པ་མི་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་

བཞིན། དངོས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་གང་
ཡང་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་ལས། ཡོད་པ་ཡོད་ཕྱིར་སྐྱེ་མ་
ཡིན། །མེད་པ་མེད་ཕྱིར་སྐྱེ་མ་ཡིན། །ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་ཡོད་མེད་མིན། །སྐྱེ་བ་མེད་
ཕྱིར་གནས་འགག་མེད། ཅེས་ཏེ་འདིས་ནི་སྦྱོར་བ་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྒྲུབས་སོ། །བཞི་པ་ནི། གང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་ནི་མེད།དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་བཞིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མདོ་ལས་གང་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང༌། །དེ་རྣམས་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་སོ༑ །གཏན་ཚིགས་འདི་དག་ལ་ཐལ་རང་སོ་སོའི་འདོད་པས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་
ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་རྒྱུད་འཕེན་མི་འཕེན་སོགས་དཔྱད་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མངས་
པས་འཇིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ལུགས་དགག །སྟོང་པར་སྨྲ་བའི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང༌། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་གྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དེ་
དག་ལ་ཤེས་པ་དེ་མ་འཁྲུལ་བའམ་བྱང་ཆེན་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་ཚིགས་
ཀྱིས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་གང་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ཅེ་ན། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གང་དག་སྐྱེས་ཟིན་གྱི་དྲི་མ་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱས་པ་

ལ་དྲི་མ་དེ་དག་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་ཟད་དོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང༌། སྐྱེ་
འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་ལམ་གྱིས་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པ་ལ་ཕྱིན་ཆད་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་དྲི་མ་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

329

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྐྱེའོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ་འདོད་ཅིང༌། ཤེས་པ་
གཉིས་དེ་ལ་འདོད་པར་མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་འདོད་དོ། །སྐྱེས་ཟིན་དང་སྐྱེ་འགྱུར་ལམ་གྱིས་ཟད་མི་སྐྱེར་བྱས་
པ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་བསམས་ནས་འདོད་ཅེ་ན།དྲི་མའི་དངོས་པོ་སྔར་ཡོད་བདེན་པ་བ་
ལམ་གྱིས་འཇིག་པའམ་རྒྱུན་ཆད་པར་བྱས་པའི་བསམ་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བསམས་ནས་སྔར་ཡོད་ལམ་གྱིས་ཟད་པ་དང༌།དྲི་མའི་དངོས་པོ་སྐྱེ་འགྱུར་བདེན་པ་བ་ལམ་གྱི་མི་

སྐྱེ་བ་སྟེ་སྐྱེ་འཕྲོ་བཅད་པའི་བསམ་པས་སྐྱེ་འགྱུར་ལམ་གྱིས་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པར་
འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མི་རུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱེས་ཟིན་དང་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་བདེན་པ་བ་ལམ་གྱིས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་
བར་བྱས་པའི་ཟད་མི་སྐྱེ་མེད་པ་ཁོ་ནས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན།དྲི་མ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཟད་སྐྱེ་མེད་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་རིང་དུ་མ་འདྲིས་པ་ཁ་ཅིག་ཉན་
རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་དག་ནི་སེམས་ཙམ་པ་དང༌། དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་འདི་
ལྟ་བུའོ་ཞེས་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། བཏགས་པ་དེ་འདོད་པ་དབང་བཙན་པར་བྱས་ན་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ཞིང༌། དོན་དབང་བཙན་པར་བྱས་ན་ཇི་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་འདི་མི་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་
དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། འདོད་པ་དེ་ནི་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལྟར་བཏགས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

330

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་གཏན་མི་སྲིད་ཅིང༌། ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་
ཡོད་པ་ལ་སྐུར་པ་སུས་ཀྱང་གདབ་ཏུ་མི་རུང་བས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་དོན་ལ་གང་
ཡིན་དང་འདོད་པས་བཏགས་པའི་ཁྱད་མ་ཕྱེད་པར་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་གཞག་

བྱས་ཐེག་དམན་གྱི་འཕགས་པ་ལ་གྲུབ་དགོས་སྙམ་དུ་རྨོངས་པས་ལན་ནོ། །
འདི་དག་གང་འདོད་པ་ནི་ཚིག་གསལ་ལས། གང་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པས་ན་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཤེས་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཆུ་ཁམས་

གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བས་དག་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དེ༑ འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཞེས་པ་ནི་དོན་སྨྲ་གཉིས་ལ་གཟུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ནི། གཉེན་པོ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་དངོས་སྨྲ་བ་འདོད་པ་ལྟར་མཐོང་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་སྔར་ཡོད་ཅི་ཞིག་ཟད་པར་བྱས་ཤིང་སྐྱེ་འགྱུར་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་ནས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཟད་ཐོབ་
མེད་པར་ཐལ་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་དང་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་དྲི་མ་བདེན་པ་བ་འགོག་པ་མེད་པའི་
སྤྲོས་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མཐོང་ལམ་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་

གཟུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། གོང་དུ་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤོང་བར་
བསྟན་པ་དང༌། བྱང་ཆེན་ངོས་འཛིན་པ་ན་དྲི་མ་ཟད་སྐྱེ་མེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་འགལ་སྙམ་དུ་བསམ་ནས་དྲི་མ་ཟད་སྐྱེ་འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

331

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལུགས་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པ་མེད་དེ། ཞེས་
དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པའི་གཞུང་དུ་བཏང་ན་ཡང་འབྲེལ་པར་མངོན་ཏེ། གང་ཟག་ལ་མི་
རྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་དགོས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཟད་སྐྱེ་མེད་པ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་འདི་ཁོ་ན་ཁས་བླང་བར་བྱའོ་འམ་རྟེན་ཅིག་སྙམ་དུ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་
མཚན་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལོག་པར་ཏེ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དྲི་མ་ཟད་པ་དང་མི་
སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་
ཀྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གཉེན་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ཤེས་སྒྲིབ་དང་སོགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོ་བོ་སྔར་སྐྱེས་ཟིན་བདེན་པ་བ་ནི་ཅི་ཞིག་
ཟད་པ་དང༌། སྔར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་བདེན་པ་བ་ནི་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཅན་དེར་བྱས་པ་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བའམ་ཐོབ་སྟེ་ཟད་ཐོབ་བམ་ཟད་མི་སྐྱེར་བྱས་པ་གཉིས་ཐོབ་པ་མེད་དེ། སྐྱེས་ཟིན་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་ཟད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་མ་
སྐྱེས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་
དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་སྟེ་
དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་སྐྱེས་ཟིན་གྱི་གེགས་བྱེད་བརྟགས་འགོག་དང་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་

གེགས་བྱེད་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལ་འཆད་ཀྱང་བརྟགས་འགོག་མ་འོངས་པ་ལ་
ཡང་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་འགྲིག་རྒྱུ་མེད་དོ། །གང་དག་འགྲེལ་བ་འདིས་རྣམ་རིག་པ་ལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

332

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་དབུ་མ་པས་འདོད་ཅེས་པ་ནི་ལྷ་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། འདིས་ནི་
ཁྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱིས་དེ་མི་སྤོང་ཞེས་པའམ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་
གྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་མི་སྤོང་ཞེས་ཁས་བླངས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་ལ་མཐོང་ལམ་
ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་བཞིན་ནོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ནི། སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་གནོད་པའི་འགོག་པ་དང་བྲལ་ཏེ་རྣམ་རྟོག་མི་རྒྱུ་བ་ནི་ཁོ་བོ་དབུ་མ་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། ཁྱེད་ནི་རྟོག་པ་དེ་
དག་དང་མ་བྲལ་བས་ཁྱེད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་ལོག་པར་ཞེན་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཅི་ཞིག་ཟད་ཅིང་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་ཞེས་འཆད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ།རྩ་བའི་དོན་བླངས་ཏེ་བཤད་བྱ་དགོད།རྩ་བའི་དོན་མདོ་ཙམ་དུ་བསྟན། དེ་ཉིད་ཕྱི་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མའི་
གཞུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་ཏེ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་ཚིགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནིའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་པ་ལས་གཞན་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་ལ་སྟེ་དེར་ཁས་ལེན་ཞིང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཁོ་བོ་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཚར་དུའམ་བཞད་གད་དུ་བརྩིས་ཏེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

333

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འགལ་བ་ཁས་བླངས་པས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཁས་བླངས་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། ཁས་བླངས་འགལ་
བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞུང་གི་འབྲེལ་བསམ། ཚིག་གི་དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སྨྲ་ལ་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ས་བཞི་ཅི་
ཞིག་འབྲེལ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་པ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་རང་
བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང༌། བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤོང་ནུས་པར་དོན་སྨྲ་གཉིས་དང་མཐུན་
པར་འདོད་པས་ཆོས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ན་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་འགལ་བར་བསྟན་པའི་
ཉོན་སྒྲིབ་ནི། ཞར་ལ་དེ་སྤོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བསྟན་བཞེད་ནས་འཕྲོས་བཙལ་བ་
ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་སྤངས་པར་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེས་
སྒྲིབ་སྤོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གསུམ་ནི་གཙོ་བོའ། །ོཡང་ན་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་ལ་

ཡང་ཁས་བླངས་འགལ་བ་སྟོན་པ་སྟེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལ་ཡང་དོན་སྨྲ་གཉིས་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་འདོད་པས་དེའི་ལྟ་བས་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་གཏན་སྤང་མི་ནུས་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་བདེན་
མེད་དུ་འདོད་པས་དེའི་ལྟ་བ་གོམས་པས་གཟུང་འཛིན་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རགས་

པ་འགའ་ཞིག་སྤང་ནུས་ཀྱང་རང་རིག་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་

རྫོགས་པར་སྤང་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཁས་བླངས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ༑ །དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། རང་རིག་ཙམ་ཡང་བདེན་པར་མི་འདོད་པས་དེའི་ལྟ་བ་གོམས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་སྤོང་བར་ནུས་སོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

334

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་བཞི་ཀ་ཡང་མཚུངས་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་ལ་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པ་དང༌། གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་རིག་རྣམས་ལ་ཞེན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་
གཉིས་སྤོང་ཚུལ་སེམས་ཙམ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང༌།ཕྱི་མ་སྤོང་ཚུལ་དབུ་མའི་ཐུན་མོང་མིན་པར་བཞེད་པས་དེ་ལྟར་བཀོད་དོ། །ཐུན་མོང་བའི་དོན་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་རྫས་གཞན་ལ་ཞེན་པའི་ཡུལ་བཀག་ནས་ཡུལ་ཅན་འགོག་པ་ཙམ་དུ་འདྲའོ། །
དེས་ན་སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ས་བཞི་ནི། གཙོ་བོར་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དབུ་

མ་པ་ཞིག་གིས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །སྔར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་དང་འོག་ནས་ཀྱང་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་བཟློག་པ་ལ་དངོས་སྨྲ་བའི་འདོད་པར་བྱས་ནས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་མི་ནུས་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་ཚེ་གཟུང་བ་དང་གཉིས་པའི་ཚེ་འཛིན་པ་དང༌། གསུམ་པའི་ཚེ་
རང་རིག་ལ་ཞེན་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི། དོན་སྨྲ་དང་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་དོན་ལ་ཡོད་པ་འཐད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཞེན་པ་མིན་གྱི་གང་ཟག་

གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་ཞེན་སྐྱེ་བ་ཙམ་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་འཛིན་
པའི་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དུ་མ་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཞེན་པ་སྐྱེ་ཡང་ཞེན་པ་ལྟར་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདིར་དང་པོར་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ཟིན་པ་དང་གཟུང་བ་ལ་ཞེན་པ་སོགས་སྔ་མ་སྔ་མའི་སྒྲིབ་པ་

སྤངས་པ་དང༌།ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤོང་བར་བཤད་པ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། འོན་ཀྱང་རགས་རིམ་
གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྒྲིབ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་མཚོན་པའོ། །གཞན་དུ་ན་དབུ་མ་པའི་རིགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

335

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཅན་གྱིས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་རང་རིག་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མེད་པར་ཐལ་
ལོ༑ །མདོར་ན་གཞུང་འདི་དག་གིས་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤོང་ལུགས་
བསྟན་ནས་ལུགས་དེ་མི་འདོད་ན་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་ནུས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་སྟོན་པའི་གནད་མ་རྟོགས་པར། ས་དང་པོ་ཉན་རང་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་སེམས་ཙམ་པ་དང༌། བཞི་པ་དབུ་མ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་

སོ༑ །
འདིར་བསྟན་པ་བཞི་དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་དུ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱང་བཞེད་དེ༑ ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང༌། འཇིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྙིང་པོའི་དོན་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་འདི་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ལས་གསལ་བས་བདག་གིས་འདིར་མི་བསམ་མོ། ཞེས་དང༌། སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྙིང་པོའི་དོན་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གཞུང་འདི་དག་དྲངས་པའི་ཕྱིར་
དང༌།རྟོགས་དཀའ་ལས་ནང་གི་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་པའི་ཐབས་ཐབས་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་བདག་མེད་པ་བསྟན་པ་ནི།བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་བླ་མའི་མན་ངག་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པས་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་མ་སྨོས་པའི་དོན་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་

བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ༑ །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབུ་མའི་ལྟ་བས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྤང་ནུས་པ་དང༌།
དངོས་སྨྲའི་ལྟ་བས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྤང་མི་ནུས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

336

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དངོས་པོར་ལྟ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་
དེ་ལ་སྟེ་དོན་དེ་ལྟར་གནས་པ་ན་རང་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་ཚུལ་ལ་གཉིས། །ཉོན་
སྒྲིབ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ། དེ་སྒོམ་པའི་ཚུལ། བསྒོམས་པས་བདག་ལྟ་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། །གང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པ་ནི་རྟག་པ་དང་བདག་གི་དངོས་པོར་མེད་དེ། །རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན།ཕྱི་ནང་གི་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཤེས་པ་དང་“བེམ

1

་པོའི་

བདག་དང་དབང་ཕྱུག་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་གིས་སྟོང་བར་ཁྱེད་
ཀྱིས་ཁས་བླངས་སོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་སོགས་ལ་བདག་རྟག་པ་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱིའི་མུ་སྟེགས་བདག་ཁས་ལེན་པ་གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པས་བདག་རྟག་པ་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་སྨྲ་ལ། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ནི་བདག་རྟག་པ་“བེམ

2

་པོའི་ངོ་བོར་འདོད་ཅིང་རྟག་པ་ཡང་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་དབེན་པས་སྐྱེ་འཇིག་གིས་སྟོང་པ་དང༌། ནང་གི་མུ་སྟེགས་བདག་ཁས་ལེན་པ་གནས་མ་བུ་སོགས་ནི་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་བྲལ་དུ་འདོད་པས་དེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་མི་རུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དམིགས་པ་བདག་དེས་དབེན་པའི་ཕུང་སོགས་དང་སོགས་པས་ཁམས་སྐྱེ་མ་རིག་པ་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་བཅུ་གཉིས་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་
1 བེམས
2 བེམས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

337

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཆོས་ཅན་བདག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་བཅད་ལ་བདག་
མེད་དང་ཡོངས་གཅོད་ལ་ཆོས་ཙམ་མོ་སྙམ་དུ་སྒོམ་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒོམ་པས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་བོར་
བ་སྟེ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ལྟ་དང་གཉིས་ཀ་དམིགས་ཡུལ་ཕུང་པོ་གཅིག་ལ་
དམིགས་ཤིང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཕུང་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པས་སོ། །ཏེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་འོག་མ་སྒོམ་པ་འདྲེན་པའི་ཚིག་གོ །འོག་མ་
གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཏེ་དང་ནས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་བལྟའོ། །འདི་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་
པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་གསུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཟུང་བ་དང༌། འཛིན་པ་དང༌། གཉིས་མེད་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ།
དེ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། ཉམས་སུ་བླངས་པས་གཟུང་རྟོག་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ལ་རྫས་ཐ་དད་མིན་པས་ཁྱབ།བདེ་བ་དང་དེ་མྱོང་བའི་རིག་པ་བཞིན།སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་དེ་འཛིན་པའི་བློ་དག་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་དོན་དུ་སྣང་བ་དེ་སྣང་
མཁན་གྱི་བློ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། །སྦྱོར་བ་འདིའི་ཆོས་
ཅན་གྱི་དོན་ནི་དོན་སྣང་དང་དེ་སྣང་གི་བློ་གཉིས་སོ། །དམ་བཅའི་དོན་ནི་དེ་གཉིས་
རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་ན་ཐ་དད་བཀག་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྣམ་

བདེན་པ་ལྟར་ན་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་འདོད་དེ། རྟགས་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་གཉིས་དུས་
གཅིག་པས་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ནི་རྟོགས་པ། ངེས་པ་ནི་གཅིག་རྟོགས་པ་ལ་ཅིག་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

338

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤོས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་
ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྔོ་དང་དེ་བློ་གཞན་མ་ཡིན་“ཞེས

1

་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་ཙམ་ཞིག་
གཟུང་བ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ན་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་འདོད་
པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་དོན་སྣང་དེ་དབང་པོའི་རྣམ་རིག་ལས་གཞན་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་རྣམ་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱིས་གཏད་པར་འདོད་ལ། འདིར་ནི་བག་
ཆགས་ཀྱི་མཐུས་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་དུ་སྣང་བ་འདི་ནི་ཡོངས་གཅོད་ལ་ནང་གི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྣམ་བཅད་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སྒོམ་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་བ་མེད་པའི་འཛིན་པ་ཙམ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ་བསྒོམས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་ཤིང་ནང་གི་སེམས་ལ་
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་ཕྱི་རོལ་མེད་ན་དེ་འཛིན་བྱེད་དོན་ལ་མི་འཐད་ཀྱང༌། ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱུད་པའི་བག་ཆགས་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བས་དེ་ལ་འཛིན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཡོད་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ། དེ་རྟོགས་ཏེ་སྒོམ་“ཚུལ2

། བསྒོམས་པས་འཛིན་རྟོག་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སུམ་ཅུ་བ་ལས།
གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་གཟུང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གཏན་ལ་འབེབས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང༌། །གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་

1 ཞས
2 ཆུལ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

339

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཆར་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་
སེམས་པས་སྒོམ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་“སེམས1

་གཉིས་སུ་མེད་
པ་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པའམ་འཛིན་པ་ཙམ་དུ་ཞེན་པ་དེ་
ཡང་བསལ་ཏེ། འོན་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་སྟེ་ཞེན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །རྟོགས་དཀར། གཟུང་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆའི་རྣམ་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་ཅེས་པའི་ངེས་འབྱེད་ནི་གཟུང་འཛིན་ངེས་པར་འབྱེད་པའམ་དེ་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡན་ཆད་སེམས་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་དོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རང་རིག་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ། དེ་རྟོགས་པས་
སྒོམ་ཚུལ། བསྒོམས་པས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ལྡོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་གི་སྣང་པ་བཞིན་དུའོ། །གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་རམ་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་སོགས་པས་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སྒོམ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་རྣམས་ལ་ཞེན་པའི་

1 སམས

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

340

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་ཏེ་མ་ལུས་པར་སྤོང་ངོ༌། །གང་གི་ཚེ་སྤོང་ན། རིགས་
པས་བཏགས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོར་མི་འཐད་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་
སྣང་བའི་བློ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྟོག་པས་སྟོང་པའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྣལ་
འབྱོར་བ་སོ་སོ་རང་གིས་བརྗོད་མེད་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་འགའ་ཞིག་ཡང་དག་པར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ནའོ། །གང་གི་ཚེ་སྐྱེ་ན་དེ་ལྟར་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བར་བསྒོམས་པས་སྒོམ་པའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་སྟེ་སྒོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ནའོ། །དེའི་
ཚེ་སྒྲོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེའི་ཚེ་སོ་སྐྱེ་ཁ་ཅིག་ལ་ནོར་བུ་དང་དངུལ་རང་སོགས་པས་མེ་ལོང་གཡའ་དག་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཤེས་
པ་འཁྲུལ་པ་སྣང་བ་བཞིན་དུ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་འཁྲུལ་པའི་མཚན་
མ་རགས་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྟེ་བྲལ་བས་སོ། །
ཚིག་གསལ་ལས། ནོར་བུ་སོགས་སྐྱེས་བུ་མིག་དག་པས་དུས་གཅིག་ཏུ་དེ་དག་མཐོང་ལ་དེའི་ཚེ་ཡང་མི་གནོད་ཅིང་ཕན་པ་ལྟར་དུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལག་མཐིལ་དུ་ཤིང་ཐོག་བཞག་པ་ལྟར་གསལ་བར་སྣང་ཞིང་དེ་དག་གིས་མི་གནོད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པས་དམིགས་པ་
དག་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དཔེ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་པད་འདབ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་སྣང་ཡང་དེ་ལ་མི་རྟོག་པའི་དཔེར་འཆད་པའི་ཕྱི་མ་འདི་མི་འགྲིག་པས་རྟོགས་དཀའ་ལྟར་ལེགས་སོ། །བླ་མ་རྣམས་ལང་གཤེགས་ལས། །སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་རྟོག་གོ །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་གནས་ནས། །སེམས་ཙམ་ལས་ནི་བཟླ་བར་བྱ། །སེམས་ཙམ་ལས་ནི་བཟླས་ནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

341

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱང༌། །སྣང་བ་མེད་ལས་བཟླ་བར་བྱ། །སྣང་མེད་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །དེ་ཡིས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང༌། །ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སེམས་ཙམ་དང༌། དེ་བཞིན་
ཉིད་དང༌།སྣང་མེད་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སར་མཛད་ནས་སྔ་མའི་སྐབས་སུ་
ལྟ་བས་ཆོས་རྣམས་སེམས་ཙམ་དུ་གཏན་ལ་དབབ་ཅེས་གསུང་བ་འགྲིག་ཤས་ཆུང་
སྟེ༑ གཏན་ལ་འབེབས་མཁན་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་དེས་ལྟ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཁས་བླངས་བརྗོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་དག་བདེན་པར་ཡོད་ན་ཞེས་པ་
སྟེ༑ དེ་ཡང་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དྲི་མ་དང་རྣམ་རིག་པས་དེ་
དག་གཞན་དབང་བདེན་པ་བར་འདོད་པས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། ཆགས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དེ་དག་ལ་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་བསྒོམས་པས་
གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རོ༑ །ནམ་མཁའ་ལ་གནོད་པ་བྱར་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་བའི་དམ་བཅའི་དཔེའོ། །སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་ཤེས་པའི་ངོ་འཛིན་པ་དང་ཤེས་ཙམ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་

རིག་དང་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ་གཟུང་བ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འཕེལ་བ་དང་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་འགྲིབ་པར་བྱར་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྱབ་པ་གྲུབ་བོ། །ནམ་མཁའ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱའི་རྫས་མེད་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་སྟེ། དེར་གནས་པ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱར་མེད་པ་
བཞིན་དུའོ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེའོ། །གཞན་ཡང་དོན་སྨྲ་དང་རྣམ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

342

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རིག་པ་གང་དག་གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེ་དག་
ལ་ཞེན་པ་ལྡོག་པར་མི་འདོད་པ་རྣམས་ལ། དེ་དག་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་དུ་མི་
རུང་པར་ཐལ། ཡུལ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་
ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་གནོད་
བྱེད་ཀྱང་དགོད་པར་བྱའོ། །
གཟུང་འཛིན་སོགས་དེ་དག་ལ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་སྤང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་པས་སོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་རྫས་མེད་དུ་གནས་པ་ལ་རྫས་ཡོད་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་རྫས་མེད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་བཟློག་པར་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་ན། བདེན་འཛིན་དེ་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། “དཔེར

1

་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་ཀྱང་འཆད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་

པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཁོ་བོ་བྱམས་མགོན་གྱིས་ངོ་མཚར་དུ་
བརྩིས་སོ་“ཞེས

2

་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་
ཞིང་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སྨྲ་བ་གཞན་དག་གིས་བཏགས་པ་ལྟར་ན་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་དེ་དག་མི་ལྡོག་པ་སྤང་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ།དྲི་མའི་ཆོས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ན་སྤང་དུ་མི་རུང་བའམ་ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་འཛིན་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

1 དཔར
2 ཞས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

343

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་སོགས་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཐར་པ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་བླང་བར་
བྱའོ་ཞེས་བར་ཚིགས་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གྲུབ་
མཐའ་གསུངས་ཏེ། དགོས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཛད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་ཡུལ། སྒྲོ་སྐུར་དུ་མི་འཛིན་པའི་ལམ། ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི།རྟེན་འབྲེལ་འདི་ལ་བདག་གཉིས་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་དང་པོ་ནས་ཡོད་མ་མྱོང་བས་སོ། །བདག་མེད་གཉིས་གཞག་པའམ་བསྣན་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་བསལ་བཞག་དང་བྲལ་བའོ། །གཉིས་པ་
ནི༑ ཡང་དག་པ་བསལ་བཞག་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ལྟ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་བདག་མེད་གཉིས་མཐོང་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི།
བརྟག་པར་བྱ་སྟེའོ། །གང་ལ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ལའོ། །གང་གིས་ན་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན།
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ངོ་བོས་ཐ་སྙད་དུ་བསལ་བ་མ་
བྱས་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ངོ་བོས་དོན་དམ་དུ་བཞག་པར་མ་བྱས་པར་དེ་ཁོ་ནར་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སོགས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

344

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པས་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་ངོ་བོར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
ན༑ སྒྲོ་སྐུར་གྱི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་གོམས་པ་ལས་གྲོལ་བ་རྫོགས་
བྱང་ཐོབ་པ་མི་འཐད་པར་གོང་དུ་བསྒྲུབས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་
དགོས་པ་ནི། སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟར་བལྟས་པ་ན། ཡུལ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ལྡོག་པས་ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ལ་དེའི་ཚེ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་པར་འགྱུར་
རོ༑ །སྤང་གཉེན་གྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དོན་ལ་ཕམ་རྒྱལ་མེད་ཀྱང་འཁྲུལ་ངོར་
སྒྱུ་མའི་གླང་པོས་སྒྱུ་མའི་གླང་པོ་གཞན་ཞིག་ཕམ་པར་བྱས་པ་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་སྒྱུ་མའི་གཉེན་“པོས

1

་སྒྱུ་མའི་སྤང་བྱ་འཇོམས་པ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་དུ་བས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཇི་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྡོམ་གྱིས་མ་བསྡུས་པས་ཞལ་ལ་འོངས་
པའི་ཚིགས་བཅད་གྲོགས་ནས་བཤད་མ་ཐག་པའི་བར་བརྗོད་ནས་རྣལ་མ་སྟེ་དཀྱུས་མ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
དྲུག་པོ་རེ་རེར་ནི་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་དུ་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པ་སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས་བསྡུས་པ་དེ་རྩེ་སྦྱོར་འདིར་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ།བྱང་ཆེན་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཞིང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བའི་ཚེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་བྱམས་པའི་ངག་གི་ལས་དང་བྱམས་པའི་ཡིད་ཀྱི་
ལས་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་མི་བསྔོ་ཡི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ནས་བླ་

1 པས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

345

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་སྟེ། དེ་ཇི་ལྟར་གང་གིས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དང་
གང་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དང༌། གང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་མི་འཇུག་
པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། ོ།རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་
གནས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཕར་ཕྱིན་རེ་
རེ་ལ་གནས་པས་གཞན་ལྔ་ལྔ་འཛིན་པར་གསུངས་སོ། །སྐབས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་ནས་འདིར་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་དེ་ཡང་བཟོད་པར་བཤད་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་རྗེས་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་
ཚུལ་དང་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་མཉམ་གཞག་ན་བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཤིང༌། བཟོད་པ་སྤོང་གཉེན་དངོས་ཡིན་ཞིང་མཐོང་ལམ་འདི་ཡང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཐོང་རྩེ་དངོས་དང༌། དེའི་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྩེ་མོ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་ན། རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདིར་
རོ༑ །གང་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པས་བསྡུས་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སུམ་ཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནིའོ། །སོ་དྲུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ན། བསྡུ་བྱ་སྦྱིན་སོགས་དྲུག་པོ་དེ་དག་སོ་སོར་སྡུད་བྱེད་སྤྱིན་སོགས་ཕྱིན་དྲུག་རེ་རེར་སྔ་མ་གོ་སྒྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་དུ་དྲུག་དྲུག་བསྡུས་པས་ནའོ། །འདི་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་པས་དེས་མཚོན་ནས་མཐོང་རྩེ་བསྟན་པར་བཞེད་ཀྱང་ཕྱིན་དྲུག་སྤོས་པ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ངོ་བོར་བྱས་པས་ཆོག་གོ །འདིར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

346

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞེས་པ་ནི་སྐབས་དང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་རྣམ་རྟོག་དུ་མ་བདེ་བླག་ཏུ་སྤོང་
མི་ནུས་ལ། སྐབས་འོག་མ་རྣམས་སུ་དེ་དག་འབད་མི་དགོས་པར་སྤོང་བས་དེ་དགར་བའི་ཆེད་དུ་ཚིག་གསལ་ལས་འཆད་པ་ནི་འདི་དག་མཐོང་ལམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །
བཟོད་པ་འདི་ལ་ཉི་སྣང་དུ་གསལ་ཁ་མེད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པ་

གཉིས་སུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ལ་མཛད་ཅིང་གྲགས་ཆར་ཡང་དེ་ལ་བྱས་སོ༑ །ཚིག་གསལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པར་བཞེད་དོ། །ཤེར་སྒྲོན་དུ་བདེན་པ་བཞི་ཀའི་ཆོས་བཟོད་ལ་བྱེད་ཅིང་ཤཱནྟིས་ཀྱང་

བཟོད་པར་བཞེད་ཀྱང་གསལ་ཁ་མེད་དོ། །ཨ་བྷྱས་འདིར་ཕྱིན་དྲུག་མཐོང་ལམ་དུ་བསྟན་ལ་དེ་དྲུག་ཀྱང་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བདེན་གྱིས་མིན་པས་ལམ་ལ་
རྗེས་བཟོད་ཡིན་ཞིང་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་མིན་ཏེ། དེ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
སྤོང་བྱེད་ཡིན་ལ།སྤང་བྱ་དེ་ཡང་སྔར་སྤངས་ཟིན་པས་སོ། །དེས་ན་སེང་གེ་བཟང་པོས་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ལ་བཞག་པ་འཁྲུལ་པ་ཆེའོ་ཞེས་སྨྲ་སྟེ། འདིས་རྩེ་མོའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཁམས་གོང་གི་གཉེན་པོ་ཁོ་ནར་འདོད་པས་དེ་རྒྱུ་མཚན་
དུ་བྱས་པའོ། །འདི་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ།རྩ་བར་ཕྱིན་དྲུག་མཐོང་ལམ་གྱིས་རྟོགས་
བྱའི་ལམ་བདེན་དུ་བཤད་ནས་བཟོད་པ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཏུ་བཤད་ན་ལམ་བདེན་གྱི་བཟོད་པ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་རིགས་སུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་མེད་དེ།ཕྱིན་
དྲུག་མཐོང་རྩེའི་ངོ་བོར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱིན་དྲུག་ལམ་བདེན་ཡིན་པས་དེའི་ངོ་བོར་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་ཡང་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

347

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡིན་ན། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱང་དེར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་ལམ་
འདིས་འདོད་པའི་སྤང་བྱ་མི་སྤོང་ན་འཕགས་པས་སྐབས་འདིར་འདིས་ཁམས་གསུམ་
གའི་རྟོག་པ་སྤོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང༌། མཐོང་ལམ་འདི་གཟུགས་ཁམས་ཁོ་
ནའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་ཁོ་ན་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པས་
གཞན་མེད་དེ། རྒྱས་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་རྩེ་མོ་དེ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ན་མཐོང་སྤང་གི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པས་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེ་དག་གིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་འཐོབ་བོ། །བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དུ་
ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི།རྟོག་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་དགུ་བཞི་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ལ་སྦྱར་བས་དེར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མངོན་གྱུར་སྤངས་
པས་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ཞེ་ན།སྤྱི་ཙམ་ནས་དེ་བདེན་ཀྱང་འདིར་ནི་
འདས་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ་དེས་ཀྱང་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འཇོམས་
པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་འདི་དག་གཉེན་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱས་པས་སྤོང་ཞེ་ན། འདི་དག་ནི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བློས་ཀུན་ནས་བསླང་བ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་དེ་བཟློག་པ་ན་འབྲས་བུ་རྟོག་པ་དེ་དག་རང་གི་ངང་གིས་
ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །སྒོམ་སྤང་གི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་སྤོང་ཚུལ་འདི་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམས་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

348

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱང་འདི་དག་གི་རྩ་བ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་
ཉིད་སྒོམ་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་རྩེའི་ངོ་
བོ་མཐོང་རྩེ་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བར་ཚིགས་ཀྱིས་གསུངས་

པའི་དགོས་པ་ནི། མཐོང་རྩེ་དེ་ལ་རྟོགས་པ་རང་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །རྟོགས་དཀའ་དང་ཤེར་འབྱུང་གིས་རྒྱན་སྣང་ལྟར་དེ་སྐྱེས་པ་ན་ཞེས་སོགས་འདིའི་མཚམས་སྦྱོར་ལ་མཛད་ཀྱང་གཞུང་འདི་ལ་མི་འགྲིག་གོ །
གཉིས་པ་ནི། སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་
ཞུགས་ནས་དེ་ནས་ཏེ་དེའི་འོག་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །འདི་མདོ་ནས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི།ཕྱིན་དྲུག་རེ་རེ་ལ་གནས་ནས་གཞན་ལྔ་ལྔ་འཛིན་པར་གསུངས་པའི་ཡུམ་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ། དེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་
རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པ་འཇུག་
གོ༑ །ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་གོ་ཞེས་པ་འདི་ཁོ་ནས་བསྟན་པར་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི། དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་མདོ་མ་གཏོགས་པའི་འདི་ལ་མདོ་
སྦྱར་བ་མེད་པས་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་མཐོང་རྩེ་དེ་ཉིད་འདིའི་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཀྱི་

ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཡིན་ནོ། །དག་ལྡན་ལས་ནི་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་ཐ་མ་ལ་གནས་ནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

349

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསམ་གཏན་གྱི་བར་ལྔ་འཛིན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཚིགས་བཅད་འདིས་
བསྡུས་པ་དང༌། སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ནི་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་མདོ་རྫོགས་པའི་འོག་ཏུ་
ཐོད་རྒལ་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་བཤད་པའི་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དེ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །
དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དྲུག་ཚན་དྲུག་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྔར་དྲངས་པ་དེ་ཉིད་ཚིགས་བཅད་འདི་དང་ཚིགས་བཅད་དང་ལྷུག་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་ཞིང༌། དྲུག་ཚན་དྲུག་རྫོགས་རྗེས་སུ་གསུངས་པའི་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་མདོ་ལ་
མེད་པས་སོ། །དེས་ན་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་མཐོང་རྩེ་
ལ་དབང་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཉིས་པ་ནི་ཐོད་རྒལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་རྣམས་བཞེད་པ་ཉིད་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་
འདི་དག་གི་བཞེད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་མཐོང་རྩེ་ཉིད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ལ་འཇུག་པའི་མིང་བཏགས་པར་
བཞེད་དོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡུམ་ལ་གནས་ནས་དང་པོ་ལྔའི་སྒོམ་པ་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་དེས་གཞན་ལྔ་ལ་གནས་པ་ཡང་མཚོན་པར་བྱས་ནས་མཐོང་རྩེའི་མདོར་སྦྱར་ཞིང་དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདིའི་མདོ་ལ་རྒྱན་སྣང་དུ་མཛད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །གང་ན། མཐོང་ལམ་རྩེ་མོ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མཐོང་ལམ་པ་དེའོ། །གང་ལ་ན། སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ལའོ། །དེའི་ངེས་ཚིག་ནི་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

350

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཇིགས་པ་དང་བག་ཚ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སེང་གེ་རི་དྭགས་རྣམས་ལ་
བག་མི་ཚ་བ་ལྟར་རོ། །ནས་ཞེས་པ་ལྷག་མ་ཅན་ཡིན་པས་ཡང་དག་པར་རྟོག་གོ་ཞེས་
པ་འདྲེན་པའོ། །གང་ལ་ན།རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལའོ། །གང་གི་ཚེ་ན། མཉམ་
བཞག་ཏུ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཕྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུའོ། །འདིའི་རྗེས་
ཐོབ་སྒོམ་ལམ་དུ་ཤེར་སྒྲོན་ལས་བཤད་པ་གཞུང་གཞན་རྣམས་དང་མཐུན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན། ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་རོ། །དེ་གཉིས་གང་ན།མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་སོགས་པས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་

རྒ་ཤིའི་བར་དང་རྒ་ཤིའི་རྐྱེན་གྱིས་མྱ་ངན་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་སྡུག་བསྔལ་བ། ཡིད་
མི་བདེ་བ། འཁྲུག་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་བ་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྟོག་པ་དང༌། རྒ་ཤི་འགགས་པས་མྱ་ངན་སོགས་འགག་ལ་སྐྱེ་བ་འགགས་པས་རྒ་ཤི་འགག་གོ །ཞེས་བྱ་བ་དང༌། སོགས་པས་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་གོ་ཞེས་པའི་བར་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འགག་གོ་ཞེས་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །
ཚུལ་དེས་མདོ་ལས་ཀུན་ཉོན་གྱི་ལུགས་མཐུན་དང་རྣམ་བྱང་གི་ལུགས་
བཟློག་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་བཟློག་དང་ལུགས་མཐུན་ཡང་
མཚོན་པར་བལྟའོ། །ཨ་བྷྱས། མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་སོགས་ལུགས་བཟློག་ཏུ་འཆད་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་མདོ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཀུན་བྱང་གང་གི་ཡང་ལུགས་བཟློག་ཏུ་མི་རུང་བས་དོར་བར་བྱའོ། །དེས་ན་དེ་ནི་རྣམ་བྱང་ལུགས་མཐུན་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་སོགས་ནི་ཀུན་ཉོན་ལུགས་བཟློག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

351

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གོ༑ །ཅིའི་ཕྱིར་ལུགས་བཟློག་དང་ལུགས་མཐུན་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོར་སྐྱེ་བ་ཕྱིས་དང༌།
ཕྱིས་སྐྱེ་བ་དང་པོར་དང་དེ་ལས་བཟློག་ནས་དཔྱད་པས་སོ། །ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་
བར་ནི། རྒ་ཤི་རྒ་ཤི་ཀུན་འབྱུང་རྒ་ཤི་འགོག་པ། རྒ་ཤི་འགོག་པ་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་
ཞེས་སོགས་སུ་སྦྱར་པ་རྣམས་བདེན་པ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་ཉོན་ལུགས་བཟློག་ཏུ་བཤད་དེ། སའི་དངོས་གཞིར་ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒ་ཤི་ནས་བཟུང་སྟེ་ལུགས་ལས་བཟློག་པའི་གོ་རིམས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། བདེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པས་
རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་པར་མངོན་ནོ། །ལུང་འདིའི་དོན་ནི།སྐྱེ་རྒ་གཉིས་ལས་ཉོན་གྱི་རྣམ་སྨིན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྒ་ཤི་ནས་འབྱུང་བ་དང༌། དེ་ནས་འགག་པར་རྟོག་པ་ནི། སྡུག་བདེན་དང་དེ་འགགས་པའི་འགོག་བདེན་ལ་མཁས་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་ནས་འབྱུང་བ་དང་དེ་ནས་འགོག་པར་རྟོག་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ།མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་ལམ་ཡིན་པས་འགྲེལ་པའི་བཤད་པས་སའི་དངོས་གཞིའི་དགོངས་པ་མ་ལོངས་པའོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྡན་བླ་མ་གསུང་ངོ༌། །
འདིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ་བརྒྱད།སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། སོ་
སོའི་དབྱེ་བསྡུ།རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ། རང་རང་གི་བྱེད་ལས། ཚེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ། ས་མཚུངས་པའི་རྣམ་གཞག །ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ༑ །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང༌། འདི་སྐྱེས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

352

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་སོགས་བཀའ་
སྩལ་བའི་དོན་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་
རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་དང༌། མི་རྟག་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ནུས་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དེ་གསུམ་གྱིས་མདོ་ཚིག་གསུམ་བཀྲལ་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི།
ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ན། སུས་ཀྱང་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་བ་དང༌། གཉིས་པ་ནི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་རྟག་པ་ལས་མི་སྐྱེའི་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་མི་རྟག་ཀྱང་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་གི་རང་རང་གི་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའོ། །འདིས་ནི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྩམས་ནས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་རིག་པ་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་བཅུ་གཉིས་ཏེ་དེ་ཡང་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བརྩམས་པའོ། །འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མངོན་གྱུར་དུ་ལྡན་པས་
སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པས་དང་པོ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཡང་ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྨོངས་པ་གཉིས་ཏེ་དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་གསུམ་ཀུན་
ནས་སློང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། །འདི་འདུ་བྱེད་ཀུན་ནས་སློང་པའི་རྒྱུར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི།རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་གྱི་ཕུང་པོ་འདིའི་རང་བཞིན་མ་ཤེས་པས་རྨོངས་པ་ན་བདག་
ཏུ་འཛིན་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་བས། གང་གི་ཚེ་བདག་ལ་ལྷག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

353

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་ཆགས་པ་དེའི་ཚེ་བདག་བདེ་བར་འདོད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་བར་མི་འདོད་དོ། །
དེ་ལ་ཡང་བདག་ཚེ་འདི་ཙམ་ལ་བདེ་བར་འདོད་པས་ནི། མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་
པས་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་བདེ་བར་འདོད་པས་ནི།
དགེ་བ་བཅུ་ལ་འཇུག་པས་ལྷ་མིའི་རྒྱུ་བསོད་ནམས་དང༌། བདེ་སྡུག་གི་འགྱུར་བའི་
སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་གཙོ་བོར་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པས་ནི། བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་ལ་འཇུག་པས་ཁམས་གོང་མའི་རྒྱུ་མི་གཡོ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ལས་གསུམ་འདུ་བྱེད་པའི་རྩ་བ་ནི་མ་རིག་པའོ། །དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་གང་གིས་ལས་གང་སློང་བ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས།རྨོངས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ༑ འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྨོངས་པའོ། །འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་རྨོངས་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྨོངས་པའི་ནི་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་དགོངས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་
ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྨོངས་པ་གཅིག་པུ་སྟེ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་དེ་ཁོ་ནའོ། །
འདི་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད་པར་
རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པས་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པར་དོན་གསང་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་འཐད་པར་ནི་མི་སྣང་སྟེ། མཐོང་སྤང་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་པའི་ཀུན་བརྟགས་ལ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་ལ། །བྱ་དང་རི་དྭགས་སོགས་
གྲུབ་མཐས་བློ་ཡེ་མ་བསླད་པས་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ལས་གསོག་པ་དང༌།

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

354

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མ་རིག་པ་འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྐུ་
མཆེད་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཉིད་ལ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒོམ་
སྤང་དུ་རིགས་སོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེ་ན།
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་“དེ

1

་ལ་སྔ་མས་ཁྱབ་

པར་མ་སྨྲས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཀླན་ཀར་འགྱུར། གལ་ཏེ་སྒོམ་སྤང་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།སྒོམ་སྤང་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་ལ་མེད་པར་ནི་དུ་མ་ཞིག་བཤད་དེ།དཔེར་ན་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་སྡང་དྲག་པོ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི་མ་རིག་པས་བསླང་པའི་ལས་ཏེ་འདི་ལ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི་ལས་དེས་བསླང་པའི་སེམས་རྒྱུད་དེ་འདི་ལ་ཡང་ལས་བསགས་དུས་ཀྱི་དེ་རྒྱུ་དུས་
དང་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་ཀུན་
གཞི་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལྟར་ན་ཡིད་
ཤེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཚོར་སོགས་བཞིའི་མིང་དང་ནུར་ནུར་པོ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་

སོ༑ །ལྔ་པ་ནི་མིང་གཟུགས་འཕེལ་བས་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་རྫོགས་པ་སྟེ་མིང་
གཟུགས་ཀྱི་ཚེ་དབང་པོ་དང་པོ་བཞི་མེད་དོ། །དྲུག་པ་ནི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་གསུམ་གཅོད་པ་སྟེ་རྟེན་གྱི་

སྒོ་ནས་དྲུག་གོ །བདུན་པ་ནི་རེག་པས་ཡུལ་གསུམ་བཅད་པ་ལས་སིམ་གདུང་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་མྱོང་བ་སྟེ་སྔར་ལྟར་དྲུག་གོ །བརྒྱད་པ་ནི་ཚོར་བ་གསུམ་
ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ན་དེའི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་སྲེད་པ་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཟིར་བ་ན་བདེ་བ་ལ་

1 ད

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

355

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འདུན་པ་འདོད་སྲེད། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་བདེ་བ་དང་བཞི་པ་ན་བཏང་
སྙོམས་ལ་འདུན་པ་གཟུགས་སྲེད། གཟུགས་མེད་བཞི་ན་བཏང་སྙོམས་ལ་འདུན་པ་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྲེད་པ་གསུམ་མོ། །དགུ་པ་ནི་སྲེད་པ་དེ་ཉིད་ཤས་ཆེར་འཕེལ་
པའོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འདོད་ཡོན་ལྔ་
དང་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ལྟ་ངན་རེ་གཉིས་དང༌། ཚུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་
འཆལ་ཁྲིམས་སྤོང་བ་དང་ཁྱི་དང་བ་ལང་སོགས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་དང༌། བདག་སྨྲ་

ཡོད་པས་བདག་སྨྲ་སྟེ་ལུས་སམ་འདིས་བདག་གོ་ཞེས་སྨྲ་བས་བདག་སྨྲ་སྟེ་བདག་ལྟ་དང༌། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའོ། །བཅུ་པ་ནི་ལེན་པའི་མཐུས་
ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་ནུས་སུ་རྟས་པར་བྱས་པའི་ལས་སོ། །འདི་ལ་འགྲོ་བ་ལྔ་དང་
བར་དོ་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་བཤད་ཀྱང་དང་པོ་དྲུག་ཞར་བྱུང་ཙམ་མོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ནི་
ལས་དེའི་མཐུས་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྟེ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེའོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ན་ཚོད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་རིས་མཐུན་འདོར་བ་སྟེ་ལུས་འགྱུར་བ་སོགས་དང་དུས་དུས་མིན་དུ་འཆི་བར་དབྱེའོ། །རྒ་ཤི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ནི། རྒ་བ་མེད་པར་ཡང་འཆི་བ་འབྱུང་བས་ཡན་ལག་རིམ་ཅན་དུ་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། མྱ་ངན་དང་སྨྲ་སྔགས་འདོན་པ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིད་མི་བདེ། འཁྲུག་པ་རྣམས་ཀྱང་གོ་རིམ་མ་ངེས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ཡིད་བདེ་བཞིན་དུ་ཡང་འཆི་བས་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཞག་ཅིང་ཞར་བྱུང་དུ་གསུངས་པ་ནི།གཞན་ལ་ཉེས་དམིགས་བསྟན་ནས་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་མདོ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྡུ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

356

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བའོ། །དང་པོ་ནི། འཕེན་བྱེད་དང༌། འཕངས་པ་དང༌། མངོན་པར་གྲུབ་བྱེད་དང༌།
མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་
སྟེ་གང་གིས་ན་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན། རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་
ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་འཕངས་ན། མིང་
གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་བཞིའོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་གསུམ་སྟེ། གང་གིས་ན་སྲེད་པའི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་ལེན་
པས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་རྣམས་སྲིད་པར་བྱས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གང་མངོན་པར་འགྲུབ་ན། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་སྟེ།རྟེན་འབྲེལ་མདོ་
འགྲེལ་ལས། གང་གིས་འཕེན་དང་ཇི་ལྟར་གང༌། །དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་དེ་ལ་ཡང༌། །ཉེས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་རྣམས། །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། །གཉིས་ཀྱི་
ཡན་ལག་གཅིག་གིས་དང༌། །རྣམ་པ་བཞིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་དང༌། །གཅིག་གིས་
གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་ནི། །དོན་བདུན་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་བསྟན། །བདེན་པ་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་ཕྱིར། །ལས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བསྒོས་ཕྱིར་དང༌། །ཡན་ལག་བཞི་ནི་རིམ་གྱིས་

འཕེན། །དེ་ཡི་ས་བོན་ཡོངས་རྟས་ཕྱིར། །འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིས། །ཚོར་བས་སྐྱེད་པས་སྲེད་པ་ལས། །ལེན་པ་བྱུང་བས་དེ་ཡིས་ལས། །བསྒོས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །གྲུབ་པ་སྐྱེ་ཡིན་དེ་ལ་ཡང༌། །རྒ་སོགས་ཉེས་དམིགས་གང་གི་ཕྱིར། །བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །སྲེད་དང་བྲལ་ན་འབྱུང་བ་མེད། ཅེས་གསུངས་ཏེ་འོན་ཀྱང་འདི་ལས་རྒ་ཤི་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མ་མཛད་པར་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་ལ། །ཀུན་བཏུས་སུ་སྔར་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

357

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བཅུ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སྐོར་གཉིས་སུ་འཆད་པ་འདི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གཅིག་ལའམ་
གཉིས་ལ་འཇོག །དང་པོ་ལྟར་ན། འདི་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་
གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་རིགས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་རྣམས་
ལས་ཉོན་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྡུས་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཁོར་
བར་སྐྱེ་ཚུལ་དང༌། སྐྱེས་ནས་མཐར་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་དང་ཇི་
ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན།རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་རྣམ་དག་གི་ལན་གྱིས་སེལ་བ་ནི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཤེས་
དགོས་སོ། །ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས་དང་པོ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མ་བརྗོད་དམ་ཞེ་ན། བརྗོད་མོད་ཀྱི་ཉེས་པ་ནི་མེད་དེ།
འཕངས་པའི་དོན་སྲེད་ལེན་གྱི་གསོས་འདེབས་ཡོད་ན་མ་“རིག1

་པས་ཀུན་ནས་

བསླང་བའི་ལས་ཀྱིས་མིང་གཟུགས་སོགས་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་སྲེད་ལེན་གྱིས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་པས་སྔར་གྱི་ལས་དེ་ཉིད་ནུས་པ་རྟས་
ཏེ་སྲིད་པར་སོང་བ་དེའི་ཚེ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་མངོན་པར་
འགྲུབ་བྱེད་དང༌། གང་གི་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང༌།
མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་དུ་འགྱུར་བ་ནི་རྒ་ཤི་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སྔར་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་སྐབས་སོ། །དཔེར་ན་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ས་བོན་
བཏབ་པ་ན་མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་ཤིང་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་གེགས་མ་བྱས་ན་མྱུ་གུ་འགྲུབ་

1 རེག

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

358

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རུང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཆུ་ལུད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པས་རྟས་པར་བྱས་པ་ན་མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་
ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་ལྟར་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་འགྲུབ་བྱེད་
ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་དང་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ་ལ་འཆད་
མ་ཤེས་པས་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཊཱིཀ་བྱེད་དུ་མས་ཀྱང་ནོར་པ་བྱས་སྣང་ངོ༌། །སློབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་
ན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་མིང་གཟུགས་
སོགས་དང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྲེད་ལེན་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱེ་རྒ་མེད་དགོས་
ལ༑ དེ་འདོད་ན་ནི། རྒྱུ་འབྲས་དེ་དག་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་འཇོག་པ་ཁྱོད་ནི་འཁོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འཇུག་རིམ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གོ །
གལ་ཏེ་སྲེད་ལེན་སྲིད་གསུམ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྔོན་ལ་འོང་ན་ཚོར་བའི་རྐྱེན་
གྱིས་སྲེད་པ་སོགས་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཡང་སྲིད་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདྲེན་པ་ལ་སྲེད་ལེན་སྲིད་གསུམ་མེད་པའི་འཕེན་བྱེད་གསུམ་ཙམ་གྱིས་མི་
ཆོག་པས་དེ་གསུམ་རྒྱུའི་སྐབས་སུ་ཡར་བླང་དགོས་ལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
དང་མིང་གཟུགས་སོགས་གྲུབ་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་ན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ཡང་ཡོད་པས་སོ༑ །དེ་ལྟར་ན་སླར་ཡང་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་མེད་ན་འཕངས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་སྲེད་ལེན་སྲིད་གསུམ་དགོས་ཤིང་དེ་ཙམ་གྱི་སྐྱེ་བ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ལ་དྲུག་ཏུ་
གྲངས་ངེས་སོ། །འབྲས་བུ་ལ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ཏེ་མིང་
གཟུགས་གྲུབ་པ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་པ་ན། ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་ངོ་

བོ་དང་ཁྱད་པར་དང་རེག་པ་ཚོར་བ་གྲུབ་པ་ན་ཡུལ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

359

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་རྫོགས་པས་བཞི་འམ་ལྔར་ངེས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འཇུག་པར་
བསྟན་པ་ནི།སྤྱི་ཙམ་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ན་སྔོན་གྱི་མ་རིག་པས་ལས་བསགས་
པ་ལས་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་གྲུབ་ཅིང༌། དེ་ལས་ཡང་སྲེད་སོགས་ཀྱི་

ལས་ཉོན་སྐྱེས་ནས་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་བསྟན་གྱི། སེམས་
ཅན་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་མ་རིག་པ་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་གྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལ་མི་བཞེད་
པས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་བྱེ་བྲག་པའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པ་ན༑ སྲེད་སོགས་མིང་གཟུགས་ཀྱི་གོང་དུ་དྲངས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་ལེན་པས་ཇི་ཞིག་འགལ། མདོའི་དགོངས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བླངས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་གནད་མ་ཤེས་
པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བྱས་པས་མདོ་
དང་དེའི་དགོངས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀྲལ་བ་གསལ་བར་མ་ནུས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་
མོངས། །གཉིས་པ་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་གསུམ་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཉིས་ལས་དང་བདུན་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ཉོན་ནོ། །ཀུན་བཏུས་ལས། རྣམ་ཤེས་ལས་ཀྱི་ཀུན་ཉོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་

ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཟུང་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས་ཡན་ལག་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་ལ་ཅི་རིགས་
པར་རྐྱེན་བཞི་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རིག་པས་རིག་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེས་གཟུགས་ཅན་སྐྱེད་ན་བདག་རྐྱེན་གཅིག་པུ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

360

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང་གཟུགས་ཅན་གྱིས་རིག་པ་ལ་ནི་དེ་དང་དམིགས་རྐྱེན་གཉིས་དང༌། གཟུགས་
ཅན་ལ་ནི་རྒྱུ་དང་བདག་རྐྱེན་གཉིས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་
སེམས་པའི་རྐྱེན་བྱེད་ཚུལ་ལ་མཚོན་ན་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལས་འདུ་བྱེད་སྐྱེ་བ་
དང༌། དེའི་འཕེན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱུན་ཆགས་པར་འཇུག་པ་དང༌།རྨོངས་དུས་ན་
མཆོག་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་དམིགས་པ་འཇུག་པ་དང༌། དེའི་དབང་གིས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས།རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུའི་ནས་བདག་རྐྱེན་གྱི་བར་བྱེད་དེ་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར་
རོ༑ །ཐེག་བསྡུས་ལས་བདག་རྐྱེན་གཅིག་པུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ།དེ་ནི་ངེས་པ་ལ་དགོངས་ལ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ནི་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་པས་སོ། །ས་ལས་
རྒྱུ་རྐྱེན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཀུན་གཞི་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ལ༑ ཀུན་བཏུས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པས་སོ། །
བཞི་པ་ལ་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྔ་མ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་
འདེབས་པའི་ཕྱིར། །འཁྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་འཛིན་ཕྱིར། །རྫོགས་བྱེད་ཕྱིར་དང་
གསུམ་གཅོད་ཕྱིར། །ཉེ་བར་སྤྱོད་ཕྱིར་སྡུད་པའི་ཕྱིར། །སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་མངོན་དུའི་ཕྱིར། །དུ་ཁ་ཕྱིར་ནི་འགྲོ་ཉོན་མོངས། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་དང་དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཅེས་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཞིང་ཐ་མ་གཉིས་སྐྱོ་བའི་རྒྱུར་བསྡུས་ནས་གཞན་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་སྦྱར་རོ། །ལྔ་པ་ནི།སྤྱིར་སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་རྫུས་སྐྱེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

361

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནི༑ དབང་པོ་དང་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་རྣམས་སྐྱེ་ན་ཡང་ཅིག་ཅར་འགྲུབ་ཅིང་འཆི་བ་ན་
ཡང་དབང་པོ་རྣམས་ཅིག་ཅར་འགག་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་རིམ་གྱིས་

སོ༑ །དེས་ན་མིང་གཟུགས་སོགས་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་རྫུས་སྐྱེས་ལ་དོར་རོ། །འདོད་
གཟུགས་ན་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚང་བ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ན་འདུ་བྱེད་རྙིངས་པ་

དང་དེངས་པའི་རྒ་བ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །གཟུགས་མེད་ན་ཡན་ལག་བཞི་པའི་ཕྱེད་དང་ལྔ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་མེད་ལ་གཞན་ཡོད་དུ་རུང་ངོ༌། །དེ་ལ་མྱུར་ན་ཚེ་གཉིས་ལ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་སྲིད་དེ། དཔེར་ན་འདོད་པའི་མི་ཞིག་འདོད་ལྟར་སྐྱེ་
བའི་ལས་མ་རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསགས་ནས་འཆི་ཁ་ཚུན་ལ་སྲེད་
ལེན་གྱིས་གསོས་པས་སྲིད་པ་ལས་ནུས་ལྡན་དུ་བྱས་ན་ཚེ་དེ་ལ་དྲུག་དང༌།ཕྱི་མ་ལ་
འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་བདུན་འགྲུབ་པས་སོ། །
བར་དོའི་ཚེ་ཟུར་དུ་མ་བརྩིས་སོ། །བུལ་ཡང་“ཚེ1

་གསུམ་ལས་རིང་བ་མི་
སྲིད་དེ། འཕེན་བྱེད་གསུམ་ཚེ་གཅིག་དང༌། འགྲུབ་བྱེད་གསུམ་ཡང་ཚེ་གཅིག་ལ་ཚང་བར་འོང་ཞིང་དེ་དང་སྐྱེ་རྒ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་འོང་ལ་འཕེན་བྱེད་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཚེ་དུ་མས་ཆོད་པ་སྲིད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བུལ་བའི་ཚེ་མ་ངེས་ཤེ་ན།
འཕེན་འགྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཚེ་དུ་མས་ཆོད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཚེ་ཡིན་ལ། འཕེན་
བྱེད་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚེ་མིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཀུན་བཏུས་ལས་འཕེན་འགྲུབ་
ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ལ་རིང་བ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པས། འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པ་འགྲུབ་པའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་དུ་མས་ཆོད་པ་འོང་ལ་འགྲུབ་བྱེད་དང་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་

1 ཆ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

362

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བུལ་པའི་གྲངས་མ་ངེས་ཏེ། ལས་འགའ་ཞིག་བསྐལ་པ་དུ་མ་
ཞིག་ན་སྨིན་པར་གསུངས་པས་སོ། ཞེས་ཟེར་བས་ནི་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་
སོ༑ །དྲུག་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཡན་ལག་འདི་དག་ས་གཅིག་པའམ་ཐ་དད་པ་གང་ཞེ་ན།
གཉིས་ཀ་མ་ངེས་སོ། །འདི་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ས་ནི་གསུམ་སྟེ་འཆི་ས་སྐྱེ་ས་དེ་ལས་
གཞན་པའི་སའོ། །དེ་ལ་ས་འོག་མའི་རྟེན་ལ་ནི་ས་དེ་དང་གོང་སར་སྐྱེ་བའི་ལས་
གསོག་པ་ཡོད་ལ་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་མེད་དོ། །རང་སའི་རྟེན་ལ་ས་དེར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཡན་ལག་དང་པོ་དང་རྒྱུ་
དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་ལས་གང་དུ་བསགས་པའི་ས་དེར་གཏོགས་ཏེ། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དང་རྣམ་ཤེས་ཀུན་གཞི་ཡིན་ལ་རྟེན་དེའི་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་
ས་དེ་པ་ཡིན་པས་སོ། །
གལ་ཏེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་བྱིས་པ་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་
གསོག་པ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པས་དེའི་མ་རིག་པ་འདོད་པར་མི་གཏོགས་ཤེ་ན། འདི་ལ་མཛོད་པ་རྣམས་དེའི་རྒྱུད་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པས་ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་གང་ཡོད་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལས་གསོག་པར་འདོད་ཀྱང༌།འདིར་ནི་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་ལ་དེ་བྱིས་ལམ་གྱིས་གཞོམ་མི་ནུས་ཤིང་འདོད་པར་
གཏོགས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ས་གཞན་གྱི་མ་རིག་པས་ས་གཞན་གྱི་ལས་

ཀུན་ནས་སློང་ན་གོང་སའི་རྟེན་ལའང་འོག་སར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཅི་སྟེ་མི་གསོག་ཅེ་ན།རྟེན་དེ་ལས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དང་ས་ཐ་དད་ཀྱིས་

བཅད་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པས་འོག་སའི་དམན་ལས་གསོག་པ་ལ་མི་གུས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

363

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པས་སོ། །འདུ་བྱེད་ནི་སྐྱེ་སར་གཏོགས་ཏེ་ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་“གྱི

1

་ཕུང་

པོ་འཕེན་མི་ནུས་པས་སོ། །འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པ་བདུན་ཡང་སྐྱེ་ས་
ཁོ་ནར་གཏོགས་སོ། །སྲེད་ལེན་ལ་དོན་གསང་ལས་སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་དེའི་ས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི༑ འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ལ་ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་རྒྱུ་ཡོད་པས་རིགས་སུ་ཆུག་ཀྱང་གོང་སའི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཡོད་པ་ཆོས་མངོན་པ་བ་སྤྱི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་རིགས་པས་མི་“ཐོབ

2

་པས་

གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འགྲིག་གོ།འོན་ཀྱང་སྲིད་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་ནས་
འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་གཉིས་ཀར་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་སར་གཏོགས་སོ། །ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་དེའི་ཚེ་མི་དགེ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ཙམ་མོ། །
གལ་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་འཕེན་པ་མེད་ན་ཕྱིར་མི་འོང་སྤེལ་མ་སྒོམ་པ་དེས་གནས་གཙང་མར་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་དགོས་ལ་སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་ཟག་མེད་མ་ཐོབ་ཅིང་འཕགས་པའི་ཚེ་ལས་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་ལ་དེ་སྤེལ་མས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་བསྒྱུར་བས་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་དོན་གསང་ལས་འཆད་པ་ལྟར་ཁས་བླང་ངོ༌། །འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་གཉིས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ལས་བསགས་པ་ནི་སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མཛོད་པ་ལྟར་ན་ས་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ན་འཕགས་པས་ཀྱང་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་
1 གྱ
2 ཐབ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

364

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལས་འཕེན་པར་འདོད་པ་འདྲའོ། །ས་མཚུངས་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱ་འགྲེལ་དག་ལས་ཞིབ་
པར་མི་སྣང་ཞིང་སྤྱིའི་ཁོག་ན་གནས་པས་དེའི་ཕྱིར་བློས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མཐའ་ཆོད་པར་བཀོད་པའོ། །བདུན་པ་ནི་ལུགས་འབྱུང་
ལུགས་ཟློག་སྒོམ་པ་སྟེ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
བརྒྱད་པ་ནི། འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་ལ་མཁས་ཤིང་དེ་ལ་འདོར་ལེན་བྱས་པས་ལེན་པ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནི་སྐྱེ་འགག་གི་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་འདོད་ལ། འདིའི་ངང་ཚུལ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བརྒྱད་ཀྱིས་དབེན་པར་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་གཞུང་ལས་འོངས་པ་ནི་འདིར་མ་བཀོད་དེ། མིང་ཙམ་ལས་ཀྱང་སྐྲག་པ་སྐྱེ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ཡང་འདིར་རེ་ཞིག་མ་སྨོས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ།རྟེན་སྒོམ་ལམ།སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག །བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་ནོ༑ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་རྩེ་མོ་བརྗོད་ཟིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་རྟེན་བསྒོམ་པའི་ལམ་གསུངས་ཏེ། དགོས་པ་ནི།སྒོམ་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སྤོང་བ་དང་སོགས་པས་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་ནི་དེ་དག་གི་རྟེན་སྒོམ་ལམ་གྲུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་བཏང་བ་ཡིན་ན་གོ་སླ་བས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། །སྔར་
ཡུམ་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་འཛིན་པར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་
སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་བཤད་པས་དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་མདོ་ཡང་
ཡུམ་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་འཛིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐོད་རྒལ་དངོས་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

365

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཚུལ།
མཐའ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།བྱང་ཆེན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་

པ་དེ་གང་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དབེན་སྡིག་ཏོ་མི་དགེ་བའི་
ཆོས་ཀྱིས་དབེན་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ༑ །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་འགོག་པའི་བར་དང་ལུགས་མི་མཐུན་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་དེ་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་བྱས་ནས་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །
རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོད་རྒལ་དེ་གང་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་
ལ་ཞེས་སྔར་ལྟར་སྦྱར་ནས་འགོག་པའི་བར་དང༌། དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྲིད་རྩེའི་བར་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་
པའི་སེམས་ལ་གནས་པ་དང༌། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དགུ་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་སྤེལ་བ་གསུངས་སོ༑ །འདི་ལ་ལེ་བརྒྱད་མར་སྦྱོར་དངོས་དང་ཐོད་རྒལ་ཉིད་ལ་ཡང་ཡར་སོང་མར་འོང་གི་མཚམས་བཅད་པ་མེད་ལ། ཉི་སྣང་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལ་ནི་སྲིད་རྩེ་དང་སྤེལ་བའི་
འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་སྲིད་རྩེ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་ལེ་བརྒྱད་མ་
དང་ཁྱད་མེད་དོ། འདིར་ཡང་མདོ་མཚམས་གསལ་བར་མ་བཅད་དོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་མདོ་མི་མཐུན་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཉི་ཁྲི་དང་འཕགས་པས་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དྲངས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

366

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་འཆད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས།སྦྱོར་བ་དང༌། དངོས་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། འགོག་དང་
ནས་སོང་འོངས་ཞེས་པས་ནི། སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དུ་ཡར་སོང་ཞིང་
ལུགས་མི་མཐུན་དུ་མར་འོངས་པའི་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཕྲུགས་གཉིས་བསྡུས་ཏེ།
འདི་ལ་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་ཐེབས་གཅིག་ལས་མེད་པས་གནས་བཅུ་བདུན་ནོ༑ །འདིར་རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་པ་ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་ལ་ཉི་སྣང་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་བྱེད་པ་པོའི་
ཚིག་ཏུ་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པ་ཐོད་རྒལ་དངོས་གཞིའི་སོང་བ་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་དང་འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡར་བཅད་ནས་དེས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་བསྟན་པ་འཕགས་པ་དང་ཤཱནྟི་པའི་ལུགས་སུ་འཆད་པ་ནི་
ལུགས་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོང་བ་དང༌། འོངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགོག་པ་
དང་མ་སྤེལ་བ་དང༌། སྤེལ་བའི་སོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་ཞུགས་ཏེ་འགོག་པའི་བར་དུ་མཐར་ཆགས་སུ་སོང་བ་སྟེ། འདི་རྩ་ཚིག་གིས་མ་ཟིན་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ལུགས་མཐུན་དང་རིགས་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ཏེ།འདི་ལ་གནས་དགུའོ། །ཁ་ཅིག་འདི་ཐོད་རྒལ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། སྤེལ་བ་དང་བོར་བ་གང་ཡང་མེད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་མདོ་འགྲེལ་དུ་མ་ཞིག་གིས་ཐོད་རྒལ་དུ་བཤད་པས་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གཅིག་དང་ནས་མི་འདྲར་འགྲོ་ཞེས་པས་སྙོམས་འཇུག་བརྒྱད་དང་འགོག་པ་བརྒྱད་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

367

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྒལ་བསྡུས་ལ། འདོད་པར་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་
སླར་ཡང་སྲིད་རྩེ་ལ་ཞུགས་དེ་ལས་ལངས་ནས་འདོད་སེམས་ལ་གནས་པའི་ནུད་
ཆུང་བསྡུས་ཏེ། འདི་ལ་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་ན་བཅུ་བདུན་དང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟར་ན་
བཅོ་བརྒྱད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། འདོད་པར་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་དང༌། གཅིག་དང་ཞེས་པའི་
རྐང་པ་གཉིས་དང༌། མི་འདྲར་བ་འོངས་ཞེས་པས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་དང་འདོད་སེམས་དགུ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོད་རྒལ་བསྡུས་ཏེ་འདི་ལ་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ནས་གཉིས་དང་སྟེ་ཞེས་པས་ནི་ཐོད་རྒལ་དུ་ནི་སྙོམས་འཇུག་ཅེས་འདྲེན་ལ་རྐང་པ་དང་པོ་སྦྱོར་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ན་དོན་ལ་འབྲེལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉི་སྣང་ལས་ཇི་སྐད་དུ་དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ།རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྗེས་ལ་
མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་དང༌། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་གཅིག་དང་།
གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུར་ཐོད་རྒལ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་མང་དུ་དབང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །
འདིར་རྗེས་ལ་ཡན་ནི་སྔར་མཐོང་རྩེའི་སྒོམ་དུ་བསྟན་པའོ། །སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་སྦྱར་བས་ནི་སྦྱོར་བ་དང་སོང་བ་དང་པོ་དང༌།གཅིག་རྒལ་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཛད་ཅིང་དེ་ལ་ལུགས་དང་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

368

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་སྦྱར་བས་ནི་སོང་བ་གཉིས་པ་དང་འོངས་པ་གཅིག་བསྟན་
ཏོ༑ །མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐོག་མར་སྨོས་པས་
ཡར་འགྲོ་ལ་མཐའི་མཚམས་དང་མར་འོངས་ལ་སྙོམས་འཇུག་རེ་རེའི་མཚམས་སུ་
བྱེད་པ་བསྟན་ཏོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གང་ལ་སྤེལ་བར་བྱ་བའི་གཞི། གང་ཞིག་སྤེལ་བར་བྱ་
བའི་ཆོས། ཇི་ལྟར་སྤེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡར་ལ་སྙོམས་འཇུག་བརྒྱད་དང་མར་ལ་དགུའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་ཏེ་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བའི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་དང་སྤེལ་ནུས་ན་གཞན་དང་སྤེལ་སླ་བ་ལ་དགོངས་སོ༑ །གསུམ་པ་ནི། ཡར་ལ་འགོག་པ་དང་ཕྱིར་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་གནས་ཉི་ཤུར་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཡར་ལ་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྤེལ་པར་མི་རུང་བ་སྤེལ་བ་དང་མར་ལ་དེ་དང་འདོད་སེམས་སྤེལ་རུང་བ་ཆད་པས་སོ༑ །དེ་འཕགས་པའི་བཞེད་པར་འདོད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་གཞིའི་སོང་འོང་གཉིས་ཀ་ལ་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པས་སོ། །
གལ་ཏེ་ཡར་ལ་མཐའི་འགོག་པ་ལ་འཇུག་དགོས་ཏེ། སྲིད་རྩེ་དང་སྤེལ་བའི་
འགོག་པ་ལས་ཕྱིར་སྲིད་རྩེ་ལ་ནུད་ཆུང་བྱས་པ་དེ། འགོག་པ་ལས་འགོག་པར་ལྡང་
མ་ནུས་པས་མཐའི་འགོག་པར་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་ཤེ་ན། འོ་ན་སྲིད་རྩེར་ནུད་
པས་ཅི་མ་ཆོག་གང་གིས་ན་སྲིད་རྩེའི་རྗེས་སུ་ཡང་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་
དགོས། དེས་ན་བྱང་བའི་ཚེའམ་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ལ་ལེ་བརྒྱད་མར་དྲངས་པ་ལྟར་འགོག་པ་ལས་འདོད་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྡང་ནུས་མོད། འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་ཁྱད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

369

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་འགའ་ཞིག་གམ་སྔར་མ་སྐྱེད་པ་དང་པོར་སྐྱེད་པའི་ཚེ་འགོག་པ་ཆེས་ཞི་བ་དེ་
ལས་འདོད་སེམས་ཧ་ཅང་མ་ཞི་བ་དེས་ལྡང་མ་ནུས་པས་སྲིད་རྩེ་ལ་ནུད་པར་གསལ་
བས་མདོ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་རོ། །
འོ་ན་ཡར་ལ་འགོག་པ་དང་མར་ལ་འདོད་སེམས་ཁོ་ན་སྤེལ་བ་ཅི་ཞེ་ན། དབང་
ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་མགུར་ཞུགས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་དུ་
སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཕྲུགས་གཉིས་གཞུང་འདིའི་རྐང་པ་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པར་འཕགས་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་རྣམ་འགྲེལ་སློབ་དཔོན་ཤེར་
སྒྲོན་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ༌། །ཟླ་འོད་དང་ཐུབ་དགོངས་ནི་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་ཀྱང་དག་སྙིང་གཉིས་ལྟར་སྦྱོར་བ་ཕྲུགས་གཉིས་གཞུང་སྔ་
མས་བསྡུས་པར་སྨྲ་བས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ལོངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སོང་བ་དང་པོ་ལ་གནས་དགུ་སོང་བ་གཉིས་པ་ལ་བཅུ་བདུན། འོངས་པ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སེང་གེ་བཟང་པོས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་རིགས་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། ཉི་སྣང་དུ་དྲངས་པའི་མདོ་ཚིག་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་ཡང་ཕྲག་དོག་དབང་གིས་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའོ་ཞེས་སྒྲོགས་པ་ལྟར་སྣང་ངོ༌། །གཞན་ཡང་འདིས་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཤཱནྟི་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡང་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་མི་གནས་སོ། །ཤཱནྟིས་ནི་འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་
སྙོམས་འཇུག་དགུར་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་བ་གཉིས་དང་འོངས་པ་གཅིག་གོ །དང་པོ་ནི། འགོག་པའི་བར་དུ་ཞེས་འགོག་པ་མཐར་བྱས་པ་སྟེ་དགུ་ལ་མཐར་ཆགས་སུ་སོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

370

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་རྒལ་ནས་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
རྣམ་ཤེས་མཉམ་གཞག་མིན་པས་མཚམས་བཟུང་བ་སྟེ་དེས་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་
པའོ། །དེ་ཡང་སྲིད་རྩེ་དང་སྤེལ་བའི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་སྲིད་རྩེ་ལ་དེ་ལས་
ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་སུ་གནས་པ་སྟེ་འདི་ལ་གནས་བཅུ་དགུའོ། །འདིར་སྲིད་རྩེ་ལ་ནུད་པ་ཅི་ཞེ་ན། །ཡར་འགྲོ་འདིའི་ཚེ་
མཐའི་འགོག་པ་ལ་འཇུག་ནི་དགོས་ལ་སེམས་གཞན་མངོན་དུ་མ་བྱས་ན་སྙོམས་འཇུག་བརྒྱད་པོ་རེ་རེའི་རྗེས་ལ་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་ཡོད་པས་འགོག་པ་ལས་འགོག་པ་ལ་ལྡང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འགོག་པའི་ངོ་བོ་སེམས་མེད་ཡིན་པས་ལྡང་སེམས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགོག་པ་ལ་འཇུག་མ་ནུས་པའི་ཤུགས་སམ་རྒྱུ་མཚན་དང་སྲིད་རྩེ་དེ་ཐག་ཉེ་བས་སྲིད་རྩེ་ལ་ནུད་ཆུང་བྱས་སོ། །སྙིང་མཆོག་
ཏུ་ནི་ཨ་བྷྱ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་དང་འདོད་སེམས་དགུ་སྤེལ་ནས་འོང་བ་སྟེ། འདོད་གཏོགས་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་དང་མི་འདྲར་འགྲོ།ཞེས་པ་གཉིས་འདི་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །མི་འདྲ་བའི་དོན་མཉམ་གཞག་དང་དེ་མིན་སྤེལ་བའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ལྟར་ན་སྲིད་རྩེ་ལ་ནུད་པ་དང་མཐའི་འདོད་སེམས་ཀྱི་བར་

དུ་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་མདོ་ཡོད་དོ། །སྦྱོར་བ་ཕྲུགས་གཉིས་ནི་གཞུང་འདིས་མ་བསྡུས་པར་འདོད་དོ། །འདིས་འགྲོ་འོང་གཉིས་ཀ་ལ་མཐའི་འགོག་པ་ཡོད་པའི་མདོ་
བྲིས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཞེས་པའི་འབྲུ་གནོན་མི་འགྲིག་པས་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

371

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་པ་དང༌། །གཅིག་རྒལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། །རིས་མི་
མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ། ཐོད་རྒལ་གྱི་ནི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན། །ཞེས་བསམ་གཏན་
དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་བརྒྱད་ལ་ཟག་བཅས་བརྒྱད་ཟག་མེད་བདུན་ཏེ་གཉིས་སུ་
བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་དུ་མཐར་ཆགས་སུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་གཉིས་ནི་རིང་སྦྱོར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ནི། རིམ་བཞིན་དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའོ། །དེ་ནས་སྲིད་རྩེ་དོར་བའི་ཟག་བཅས་བདུན་དང་ཟག་མེད་བདུན་ལ་སོ་སོར་རེ་
རེ་བར་དུ་བོར་བའི་སོང་འོང་གཉིས་ནི་ཉེ་སྦྱོར་རོ། །དེ་ནས་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་མེད་གསུམ་པ་དང་དེ་ནས་ཟག་བཅས་ནམ་མཁའ་དང་དེ་ནས་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་དུ་སོང་བ་དང༌། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་སླར་འོང་བ་ནི་ཟག་པ་ཡོད་མེད་རིགས་མི་མཐུན་སྤེལ་ནས་གསུམ་པར་འགྲོ་བས་དངོས་གཞི་སྟེ། གླིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་
དང་བུད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་དུས་མི་སྦྱོར་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་
ལ་ཐོད་རྒལ་དུ་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཇི་ལྟར་ན་ཐོད་རྒལ་འདི་ལྟ་བུ་རུང་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་ཐོད་རྒལ་གྱི་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། ཝཱ་ཡ་ས་དང་པོའི་ཡ་ས་སྒྲ་མཚུངས་
ཀྱང་བྱ་རོག་དང་འོ་ཐུག་གི་དོན་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་རོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ།སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི། དོན་བསྡུས་པའོ། །དང་པོ་ནི།སོང་ཞིང་འོངས་སོ། །གང་ལ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལའོ། །རྟེན་གང་གིས་ན་བྱང་སེམས་
སྒོམ་ལམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནིའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུས་ན། ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་རྣམ་
པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །དེ་གང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་འགོག་པའི་བར་དུ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

372

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོང་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་འོངས་ཏེ་
དེ་ལྟར་རོ། །འདི་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོང་བ་དང་འོངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགོག་པ་མ་
སྤེལ་བ་དང༌། སྤེལ་བའི་སོང་བའོ། །དང་པོ་ནི།སྦྱོར་བ་ལུགས་མཐུན་གྱིས་བསྟན་

པས་ཟུར་དུ་མ་སྨྲོས་ཏེ་དེ་ལས་རིགས་གཞན་མེད་པས་སོ། །ཆེན་པོ་དག་ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་སོང་ཞིང་འོངས་ཞེས་ཕྱིར་ལ་བཅད་ནས་འདི་
བསྟན་“པར1

་བཞེད་པ་ནི། མདོ་ལས་མ་བཤད་ཅིང་དོན་ཐོབ་ལ་མི་རུང་ལ་འགྲེལ་བའི་
བཞད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སོང་འོངས་ཕྲུགས་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
རོ༑ །གཉིས་པ་ནི། ནས་ཞེས་པ་ལྷག་མ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ནས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། སྔར་ཞུགས་པ་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སླར་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་སྙོམས་འཇུག་རེ་རེ་དང་འགོག་པ་རེ་རེ་སྤེལ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ལ་འཇུག་གོ །དེ་
ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་དེ་ལས་ལངས་ནས་སྔར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྙོམས་འཇུག་སྲིད་རྩེ་ལ་དམིགས་ཏེ་འཇུག་གོ །
དེ་ལས་ལངས་ཏེ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་སྟེ་ས་དེར་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སོང་འོང་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་ནས་སྐྱོན་ལྡན་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་དེའི་སྐྱོན་
གྱིས་མི་རྫི་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་
དེ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་གནས་སོ། །འདི་ཡི་འདོད་སེམས་ནི་དག་སྙིང་ཟླ་ཐུབ་ཏུ་

1 པུར

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

373

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྙོམས་པར་འཇུག་པ་པོ་སྙོམས་འཇུག་ལས་འཕོ་བའི་སྐབས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་
འདོད་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་ལ་བཤད་དེ། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་དེ་རགས་པ་ཐ་
བ་ངན་པ་རྩིག་པ་སྟུག་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་ལྟ་བའམ། ཡང་ན་
དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་རྣམས་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་དྲན་པའོ། །རྟོགས་དཀར་འདོད་པ་དེར་གཏོགས་པ་ནི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་བའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པའོ་ཞེས་བཤད་པའི་སྔ་ཕྱི་གཉིས་དགོངས་པའོ། །འདི་ནི་འདོད་གཏོགས་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དོན་ཐོབ་ལ་
རྐང་པ་དང་པོ་འདི་ཡང་དྲང་སྟེ་འོག་མར་ཡང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ནི། འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ན། །དེ་ལས་ལངས་པའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ལ་འཇུག་གོ །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེ་ལས་ལངས་པའི་འོག་ཏུ་འདོད་སེམས་སླར་ཡང་སྤེལ་དགོས་ཤིང་འགོག་པ་མ་གཏོགས་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཞན་མེད་པས་འགོག་པ་གཅིག་ཏུ་བོར་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་འགོག་པ་བོར་བའི་སྟེང་དུ་སྲིད་རྩེ་ཡང་བོར་བས་གཉིས་བོར་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་
སྐྱེ་མཆེད་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་འོག་ཏུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བོར་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་འཇུག་གོ །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་འདོད་སེམས་ལ་གནས་སོ༑ །འདི་ནི་གཅིག་དང་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་དང་འདོད་པར་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། རྒལ་བའི་དོན་ཞུགས་ནས་བོར་བ་ལ་མཛད་དོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

374

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་པ་ནི། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
སྙོམས་འཇུག་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་སྒོམ་ལམ་རྩེ་མོ་ཡིན་
ནོ༑ །ཐོད་རྒལ་གྱི་དོན་གང་ན། མི་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་སྟེ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་
པ་བོར་ནས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བས་ན་ཞེས་སྦྱར་བས་མར་འོང་གི་དོན་བསྡུས་ལ༑ དེ་ལྟར་འགོག་སྙོམས་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བས་ཞེས་སྦྲེལ་བས་ཡར་འགྲོའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ་ཞེས་དང༌། ཐོད་རྒལ་དུ་ནི་སྙོམས་འཇུག་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པའོ། །
དོན་འདི་ལ་དང་པོའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འོངས་ཞེས་རིགས་པ་ལ་འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཞེས་བྱས་པ་ན། སུ་ག་ཏ་ཤྲཱི་ན་རེ་འདོད་
སེམས་སྤེལ་པའི་ཡར་འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་ལ། འབྲེས་འགྲོ་བ་སྤྱི་ “དེར

1

་སོང་འོང་གཉིས་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲ་ཡིན་པས་འགོག་པའི་བར་དུ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིར་དེར་འགྲོ་བ་ཙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས་ཀྱང་སྔར་ལྟར་གཞུང་སྦྲེལ་བས་རྩོད་པ་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བཞེད་ཀྱང་དང་པོར་ཐོབ་པའི་མཚམས་ས་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་སྤོང་བའི་རྟེན་དུ་གསུངས་པས་སོ༑ །དབང་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྔར་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར། དོན་བཤད། གཉེན་པོ་མཚོན་ཚུལ་ལོ༑ །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྒོམ་ལམ་རྩེ་མོ་བརྗོད་ཟིན་ནས་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་སྟོན་ཏེ།སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་བརྗོད་

1 དར

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

375

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དགོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གོ།དང་པོ་ལ་
གཉིས། འཇུག་པ་དང༌།ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་རེ་
ཞིག་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དགུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ། ངོ་བོ། གཉེན་
པོའ།ོ དང་པོ་ནི། མདོར་བསྡུས་ཞེས་སོགས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ལ་ཞེས་སྦྱར་
བས་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་པོ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་

ལམ་སྟེ་གཉིས་དང་གཅིག་དང་དྲུག་དང་རིམ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བའི་ཚིག་ཟིན་ལ་གསུམ་པ་ནས་དྲུག་པའི་བར་བཞི་ལྡོག་ཡུལ་དང་གཞན་ལྔ་འཇུག་ཡུལ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བླང་བྱ་དང་དེ་ལས་བཟློག་པ་གང་ལ་རྟོག་ཀྱང་སྤང་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
ཕན་ཚུན་མཚོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ཡུལ་དུ་
བྱེད་ན་གང་ལ་བླང་བྱར་སོང་བ་དེ་དང་དེའི་འཇུག་བྱའོ། །ཞེས་དང༌།བྱང་སེམས་ཀྱི་

འཇུག་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་འདི་ནི་བདག་གི་འཇུག་བྱའོ་ཞེས་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་གམ་དང་པོའ། །ོགསུམ་པ་ནི།སྦྱོར་བ་ཞེས་ཏེ་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ནི་དེའི་ཡུལ་དུ་སྤང་བྱར་གནས་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས།རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང༌། གཉེན་པོའ། །ོདང་པོ་ནི། གཟུང་རྟོག་
དང་པོ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་ནི་རྣམ་པ་དགུའོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན། ཆོས་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། ཚིག་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་པའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའོ། །ཆོས་རྒྱས་པ་ནི། ཚིག་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་དབང་རྟུལ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་སྟེ༑ །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་དེ་དག་མདོ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་ན་དེ་ལ་བྱང་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

376

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འཚལ་བས་ཕར་
ཕྱིན་དྲུག་པོ་འདི་དག་མདོ་དང་རྒྱས་པར་ཀུན་ཆུབ་པར་བགྱིའོ་ཞེས་སོ། །སངས་

རྒྱས་ཀྱིས་བསྟངས་སྟེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་མདོ་རྒྱས་གཉིས་སམ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་གྲངས་མེད་པ་དག་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཞུགས་ཤིང༌། འཚོ་སྐྱོང་བ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ལ་དགོངས་པ་མཛད་དོ་ཞེས་སོ། །
གཞུང་འདི་ལས་བསྟངས་ཞེས་པ་ནི་མགོན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས།
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མགོན་དང་བཅས་
པར་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་ཞེས་པ་དང༌།རྟོགས་དཀར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

བསྟངས་པ་ནི་མགོན་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་དུ་འབྲོ་སེང་དཀར་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མགོན་དང་བཅས་པ་མེད་ཉིད་དང་ཞེས་བསྒྱུར་
བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མགོན་མ་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་
བསྟངས་པ་དང་བཏང་བ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བོད་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་བརྡ་མ་གོ་བ་
ཡིན་ནོ། །དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་དུས་གསུམ་ནི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་སྟེ་འདས་ད་ལྟར་མ་འོངས་པ་གསུམ་དང་གྲངས་བཞིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་མེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་གཞིར་བྱས་པའི་ཚེ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་དེ་འདས་ལ་དེ་ཡང་
བྱུང་ཞིང་འགགས་ནས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།བྱང་ཆེན་གང་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཡུམ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

377

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གནས་པ་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། དེའི་“ཚེ1

་དཔྱད་ན་
མཐོང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་དེ་ཡང་དག་པར་ན་གང་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་མི་ལྡན་པས་
ཏེ༑ ཡུམ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །དེའི་ཚེ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་དེ།
དེའི་ཚེ་དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ལ་མ་འོངས་པ་ཡང་མ་སྐྱེས་ནས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།
ཡུལ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཕན་ཡོན་འདི་དག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །རྟོགས་དཀར་དུས་གསུམ་སྤང་བྱ་དུས་གསུམ་པ་ལ་བྱས་ནས་སྦྱོར་མཐོང་
སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་སྤང་བྱ་དེ་དག་དང་རིམ་པ་ལྟར་བྲལ་བ་ལ་བཤད་
ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་སྔ་མའོ། འདི་གསུམ་དང་གསུམ་པ་རྟོག་པའི་འཇུག་
ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། དངོས་བསྟན་མི་རུང་ཡང་དེ་བཞི་ལས་བཟློག་པ་བཞི་ཡིན་ཞེས་འབུམ་པ་གསུང་ངོ༌། །ཉི་སྣང་ལས་ནི་དུས་གསུམ་གྲགས་པའི་དུས་ལ་མ་མཛད་པར་སྤྱིར་ལམ་དེ་གསུམ་གྱི་དུས་ལ་མཛད་དོ། །ལེགས་པ་ནི་མྱང་འདས་ཡིན་ལ་དེར་
བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་ལེགས་ལམ་སྟེ་འདི་ལ་གསུམ་ལས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་འགོག་པས་ཞི་བ་དང་སོགས་པས་རྐྱེན་དབང་ཡིན་པས་ཡ་མ་བརླ་རང་བཞིན་སྟོང་པས་གསོག་དཔྱད་མི་བཟོད་པས་སྙིང་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཞི་བ་དང་གཟུགས་རག་ལས་པ་
དང་གཟུག་གསོག་དང་གཟུག་སྙིང་པོ་མེད་པས་ཡུམ་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །
མཐོང་ལམ་ནི། ནམ་མཁའ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཏེ་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །སྒོམ་

1 ཆེ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

378

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལམ་ནི། རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ནམ་མཁའ་
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒོམ་པས་ཡུམ་ལ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་རྟོག་
ཚུལ་ནི་རྒྱན་སྣང་ལས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བདག་གིས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འཇུག་
པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྱུ་མ་ལྟར་
འཇུག་བྱར་ཞེན་ནའང་ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱོན་ཡིན་པས་རྟོག་པར་འཐད་དོ། །ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་མདོ་རྒྱས་མི་ཤེས་པའི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟངས་པ་མེད་པའི་དང་
ལམ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་དང་དེ་གསུམ་མི་ཤེས་པའི་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་དེ་
མདོ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ལྟའོ། །གཉིས་པ་ནི། །སྒོམ་ལམ་རྩེ་མོ་ཐོབ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་
བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྦྱོར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བྱར་ཡོད་
པ་ཅན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་ཟིན་ནས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཡུལ་ནི། སེམས་མི་སྐྱེ་སོགས་རེ་རེའི་མཐར་ལ་སྦྱར་བ་དགུའོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཐེག་དམན་གྱི་ཚོགས་ལམ་སྦྱོར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་མི་སློབ་ལམ་དེ་དག་ལས་
བཟློག་པ་དང་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོལ་བ་བདུན་དུ་འདུ་སྟེ་དང་པོ་གཉིས་ལ་གཉིས་གཉིས་དང་གཞན་རྣམས་ལ་རེ་རེའོ། །ངོ་བོ་ནི། དེ་དག་ལ་བདག་གི་ལྡོག་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པའི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པའོ། །གཉེན་པོ་ནི།སྒོམ་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བྱར་ཡོད་པ་ཅན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

379

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནོ༑ །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། །རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང༌། གཉེན་པོའ། །ོདང་པོ་ནི། གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ལྡོག་པའི་རྟེན་ཅན་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་ངོ་ནི་རྣམ་པ་
དགུའོ། །འབྱེད་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། །ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན་བླ་མེད་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེད་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ནི། རང་ལ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་
སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སོགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་དད་པ་
སོགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཡུམ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་ཇི་སྲིད་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་ན་ཡུམ་ལ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་
བར་བཟུང་ནས། ཞེས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་བྱར་
དམིགས་པའི་འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་ཏེ། སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་ཡུམ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། དེ་
གཉིས་ནི་ཚོགས་ལམ་རྣམ་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་པའོ། །ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་ལ་གཉིས་
ལས་ཉན་ཐོས་དེའི་ཐེག་པ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི།སྦྱོར་ལམ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

རིགས་ཅན་དུ་ཕལ་ཆེར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། རང་རྒྱལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡི་ཐེག་པ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི།སྦྱོར་ལམ་ནས་རང་སངས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་ངེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་གོ་སྐབས་མི་དབྱེ་བས་ཡུམ་ལ་སྤྱད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་མདོ་གཅིག་པུ་འདིས་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ཡོངས་གཅོད་ཀྱིས་བསྟན་
ཏོ༑ །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲུབ་པ་སྟེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མེད་པས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

380

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འདོར་བས་ཇི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་འཇུག་པ་དེ་
ལྟར་ཡུམ་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །འདིས་མཐོང་ལམ་རྣམ་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་

ཏོ༑ །སྒོམ་པ་ནི། ཐེ་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དུ་རང་གི་མྱང་འདས་ཐོབ་དོན་དུ་གཟུགས་
སོགས་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོམ་པ་སྟེ།སྒོམ་
པར་བྱེད་པས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་བམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་

འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །
སྒོམ་པ་མེད་པ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་དུ་སླར་བཤད་པའི་དོན་དུ་དེ་
ལྟར་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་སྒོམ་པ་སྟེ། འོ་ན་ཅི་ལགས་མ་བསྒོམས་
པས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་བམ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ༑ ཞེས་སོ། །སྒོམ་མི་སྒོམ་དེ་དག་ལས་བཟློག་པ་སྒོམ་པ་ཡང་མེད་མི་སྒོམ་པ་ཡང་མེད་པ་ནི་མྱང་འདས་ཐོབ་དོན་དུ་མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་པ་ཡང་མེད་དེར་མ་ཟད་དེའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ལགས་བསྒོམས་ཀྱང་བསྒོམས་ལ་མ་བསྒོམས་ཀྱང་མ་བསྒོམས་པས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་བམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ་འོ་ན་ཅི་ལགས་བསྒོམས་
པ་ཡང་མ་ལགས་མ་བསྒོམས་པ་ཡང་མ་ལགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་བམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདི་ནི་མཐའ་འགེགས་
ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ལམ་དང་སྦྱར་དུ་མེད་ཅིས་བྱང་ཡེ་འཆད་ཀྱང་བཅོམ་རལ་གྱིས་སྔ་མ་

གཉིས་ཀ་“ཚོགས1

་པ་ལ་བྱ་གསུང་པ་ལྟར་འཐད་པར་སེམས་སོ། །འདིར་རྩ་བ་དང་

1 ཆེགས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

381

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་ཟིན་ལ་སྒོམ་མི་སྒོམ་གཉིས་ལས་བཟློག་པ་གཉིས་མ་ཡིན་
གཅིག་པུ་ལྟར་སྣང་ཡང་གཉིས་ཡིན་ཀྱང་གཟུང་སྟེ་མདོ་ལས་གསལ་ལོ། །
ཡང་ན་སློབ་ལམ་དུ་མཉམ་གཞག་རྒྱུན་ཆགས་པར་སྒོམ་པ་ཁོ་ནས་རྣམ་
མཁྱེན་འཐོབ་པར་འདོད་པ་དང༌། མི་སློབ་ལམ་དུ་ལམ་སྒོམ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནས་དེ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་དང༌། །དེ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་དེ་བཀག་པས་རྣམ་མཁྱེན་
ཐོབ་པར་འདོད་པ་གསུམ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ། སྐབས་འདིར་མདོ་ནས་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་པའི་བཟློག་ཕྱོགས་རྣམས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་ལ། མདོ་ལས་ཀྱང་མུ་བཞི་པོ་དེས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་པ་བཀག་ནས། ཤུགས་ལ་མཉམ་རྗེས་བར་ཆད་ཡོད་མེད་འདྲེས་མར་སྒོམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉི་སྣང་གི་
དགོངས་པ་ཡང་འགྱུར་ཞིང་འདོད་པ་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་
ལ་ཡང་མི་རུང་བ་མི་སྣང་ངོ༌། །
ཤེར་སྒྲོན་ལས། ཡུལ་བསྒོམས་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་
སྒོམ་པ་དང་དེ་ཉིད་མ་བསྒོམས་པས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྒོམ་པ་མེད་པ་དང་བསྒོམས་པ་དང་མ་བསྒོམས་པ་གཉིས་ཀ་དང༌། བསྒོམས་པས་མ་ཡིན་མ་བསྒོམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་ཞེས་དེ་དག་ལས་བཟློག་པ་ལ་གཉིས་དང་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི།སྤྱིར་འཆད་ལུགས་མདོ་དང་མཐུན་ཀྱང་གྲངས་དེ་མི་ལེགས་པས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ༌། །དོན་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཏེ། འོ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

382

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉིད་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཉི་སྣང་ལས་གང་གིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཐོབ་པར་སེམས་པ་སྟེ་ཞེས་དམན་པའི་མྱང་འདས་ཙམ་ཐོབ་པ་ལ་མྱང་འདས་མཆོག་ཏུ་བཟུང་བ་ལ་གསུངས་སོ། །ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ནི་དངོས་པོར་ཞེན་པས་མ་རུངས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་ལྡོག་བྱའོ་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་བའོ། ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་རྟོག་ནས། དོན་ཇི་བཞིན་མིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་བརྡ་བྱས་ལ་མདོ་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་འདི་དག་གི་གཉེན་པོའ། །ོགཉིས་པ་ནི།སྒོམ་རྩེ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
བ་འཇུག་པ་སྟེ་མཇུག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བྱར་ཡོད་པ་ཅན་ནོ། །སྔ་མར་
འདིར་ཞེས་དང་འདིར་དེ་ན་ཞེས་པ་ནི་སྔ་མའི་རྩ་ཚིག་ཏུ་གཉེན་པོ་མཇུག་ཏུ་དང༌།འདིའི་རྩ་ཚིག་ཏུ་གཉེན་པོ་སྔོན་ལ་བྱུང་བས་ཕྱི་འགྲེལ་གཉེན་པོ་ལ་བསྙེག་ས་ཉེ་རིང་གིས་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས།རྫས་འཛིན་དང༌། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་བསྟན་ཟིན་ནས་འཛིན་རྟོག་དང་པོ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་བཏགས་ཞེས་སོགས་དགུའི་མཐར་ལ་སྦྱར་བའོ། །སྤྱོད་ཡུལ་ཞེས་པ་ནི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལའོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་ལམ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བདག་མེད་གཉིས་གཉིས་པ་ལ་གཅིག་གསུམ་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

383

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་འཕགས་ལམ་དང་བྱིས་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྟ་བ་
དང་སྤྱོད་པ་མ་དག་པ་གཉིས་སོ། །ངོ་བོ་ནི་དེ་དག་ལ་འདི་ནི་རྫས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་རྟོག་པ་འཛིན་རྟོག་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་མདོ་ནས་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ལས་བཟློག་ནས་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ༑ །བསྟན་ཚུལ་འདི་བཞི་ག་ལ་འདྲའོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ།རྟོག་པའི་ངོ་བོ། འཛིན་སྟངས། གཉེན་པོའ། །ོདང་པོ་ནི།འཛིན་རྟོག་དང་པོ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་ནི་རྣམ་པ་“དགུའོ།

1

།འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡུལ་
དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན་ལྷ་དང་མི་ཞེས་སོགས་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ཏུ་ཐ་སྙད་བྱས་པ་རྣམས་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བས་ཏེ། བདག་གམ་སེམས་ཅན་ནམ་སྲོག་གམ་གང་ཟག་མི་དམིགས་ན་ཇི་ལྟར་བདག་གི་ཁམས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་གང་ཟག་གི་
ཁམས་གདགས་པར་བྱ། ཞེས་སོ། མིག་གཟུགས་ཞེས་སོགས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་

ཆོས་སུ་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ་སེམས་ལས་གཞན་པའི་དོན་མེད་པས་དེའི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པས་གཟུགས་ལ་བསླབ་པར་མི་བགྱིའམ་ཞེས་ཆོས་སུ་ཉེ་བར་དམིགས་ཏེ་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་
གསུངས་སོ། །རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་དུ་ངོ་བོས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་

1 དགུའ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

384

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། ཞེས་
སོ༑ །ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མས་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྟོང་པར་
རྟོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་འཛིན་སྟངས་ལ་སྟོང་མིན་དུ་འཆད་དོ། །
རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནི་རྟོགས་དཀར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་

སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ལ་བཤད་ཀྱང་མདོར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རྣམས་

སྟོང་པར་གསུངས་པས་འགྲེས་ཀྱི་མཇུག་བཟུང་བའོ། །གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་

ཆགས་པ་སྟེ་ཞེན་པ་ནི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུང་བ་
སོགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པས་ཏེ།བྱང་ཚེ་དམིགས་པ་ལ་མི་ཆགས་མི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་མི་ཆགས་པ་ལགས་ན། འོ་ན་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པས་ས་ནས་ས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི། ཞེས་སོ། །ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་པར་རབ་
ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཏེ།བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་བར་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ། །
འདི་མངོན་ཞེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འབྱེད་པ་དང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་རྫས་ཡོད་ཀྱི་

དབང་དུ་བྱས་ན་མདོ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བས་འགྲིག་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས་

གཞན་དུ་བཤད་པ་ནི་སྤང་གཉེན་གང་ལ་ཞེན་ཀྱང་རྟོག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ།ཚུལ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པར་བྱའོ། །ཕུང་པོ་ལ་དངོས་པོར་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་

སྒྱུ་མ་ལྟར་ལམ་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡང་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་མི་སྤྱོད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

385

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དོ༑ ཞེས་སོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་པར་
འབྱིན་ཚུལ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་མཚན་མར་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ། འོ་ན་ཇི་
ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ཐེག་
པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྣམ་པར་དགོད་པར་འགྱུར། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་

སྩལ་པ་རབ་འབྱོར་མ་བྱས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ནི་རྣམ་པར་དགོད་པ་གང་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་དེ། །ཞེས་སོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མིན་པས་
ཡོན་མ་དག་པ་ནི། །གཟུགས་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
ཡོན་བསྟབས་པ་དང་དེའི་སྤྲུལ་པ་ལ་ཡོན་བསྟབས་པ་ནི་དེ་ལྟར་དོན་ཆེ་ཞིང་དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཆེའོ། །རབ་འབྱོར་རྣམ་གྲངས་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བཙན་པར་
བྱས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་གང་ཡང་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་འཁྲུགས་པ་སྟེ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ནས་འབྱེད་པ་ནི།སྦྱིན་སོགས་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་སོ་སོར་དམིགས་ཏེ་བསྒྲུབས་ཏེ། འདི་ནི་ཡུམ་མོ་འདི་ནི་ཡུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཞེས་རྣམ་པར་
དཀྲུག་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་འཛིན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྔ་མ་མཐོང་རྩེའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་རྫས་ཡོད་
ཀྱིས་འཛིན་པ་པོའི་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་དེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་སུ་ཞེན་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་སོ། །ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རྩ་ཚིག་གི་མིང་རེ་རེའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

386

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཐར་དེ་དང་དེའི་རྟོག་པ་ཞེས་བརྡ་མཛད་ལ་མདོ་ནས་གསུངས་པ་ནི་འདི་དག་གི་
གཉེན་པོའ། །ོགསུམ་པ་ནི།སྒོམ་ལམ་གྱི་སོགས་སོ། །བམ་པོ་ལྔ་པ་ནི་འཆད་འགྱུར་
རོ༑ །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དབྱེ་བ་ནི་རྫས་འཛིན་ལས་གཞན་སྒོམ་རྩེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དབྱེ་གཞི། །དབྱེ་ངོ་ནི། རྣམ་པ་དགུ་སྟེ་ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་ནི།རྟོག་པ་དེ་ནི་སྒོམ་ལམ་རྩེ་མོ་དང་སྤང་གཉེན་དུ་འབྲེལ་ཏེ་སྒོམ་ལམ་རྩེ་མོ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་འཇོམས་པས་སོ། །ཡུལ་ནི༑ སེམས་ཅན་དུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དང་བཏགས་པ་དེར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །“དེ

1

་ཡང་གང་ན། དག་ལྡན་ལས། སེམས་ཅན་དུ་
བཏགས་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་བཏགས་པའོ། །དེའི་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་ཏེ་སོགས་སྔ་མས་ཉན་རང་དང་ཕྱིས་མས་མཁྱེན་པ་གཞན་གཉིས་གདོན་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་སུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལམ་ཤེས་དང༌། ཉན་རང་དུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞི་ཤེས་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ཡང་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིའང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །
ཤེར་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་

1 ད

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

387

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོའི་
རྒྱུན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བཤད་དེ། །མཐོང་སྤང་དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་

བསྡུས་པའི་ཕུང་རྒྱུན་ནོ། །འདི་ལ་མདོ་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།སྒོམ་རྩེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་པ་སྒོམ་ལམ་དེ་དང་སྤང་གཉེན་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་ནི་རྣམ་པར་དགུའོ། །དེར་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། །སྒོམ་ལམ་གྱིས་

ཡང་དག་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་ཡུལ་གང་ལ་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་

སེམས་ཅན་དུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དང་བཏགས་པ་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིའི་དོན་མེད་པས་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་ཕུང་པོའི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ནི།རྟོག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་
ན༑ དེའི་ལན་དུ་བར་ཚིགས་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནིའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས།ཡུལ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དགུ་པོ་རེ་རེའི་མཐར་ལ་སྦྱར་བའོ། །བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་རང་རང་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་སོ་སོར་
སྟོན་པའོ། །ཉི་སྣང་དང་དག་ལྡན་ལས་སྒྲིབ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཀུན་རྨོངས་སུ་དགོངས་
ཤིང་ཀུན་རྨོངས་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་བཞེད་དོ། །ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་དྲུག་ཏུ་འདུ་སྟེ།བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་དེའི་ངོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་ཁྱད་པར་དང་སྤང་བྱ་
དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་ལྟར་དང་པོ་གསུམ་དང་བཞི་པ་དང་
ལྔ་བདུན་གཉིས་དང་དྲུག་པ་དང་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པའོ། །ངོ་བོ་ནི། ཉི་སྣང་དང་དག་ལྡན་གྱིས་དང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་གཉིས་མེད་ཡན་ཡུལ་ཅན་དང་ཀུན་རྨོངས་
རྟོག་པའི་ངོ་བོར་བཞེད་ལ་ལེ་བརྒྱད་མས་ཀྱང་ཀུན་རྨོངས་རྟོགས་པའི་ངོ་བོར་བཤད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

388

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དོ༑ །འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྨོངས་ཀྱི་མཐར་ལ་སྦྱར་ནས་དེ་ལ་རྟོག་པར་
རྩ་བར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་རྨོངས་དགུ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བཞེད་
དོ༑ །རྨོངས་པའི་ཡུལ་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བཞེད་པས་འཕགས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར་ཡང་རུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཐ་མ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པར་བཞེད་དོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ།རྟོག་པའི་ངོ་བོ། །འཛིན་སྟངས། གཉེན་པོའ། །ོདང་པོ་ནི།
འཛིན་རྟོག་ཐ་མ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ནི། གཞི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་ཇི་ལྟར་བར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་ངོ༌།ལམ་ཤེས་ཀྱི་སོགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བར་ཡོངས་སུ་མ་
ཤེས་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སོགས་ནི། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞི་
ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་གསུམ་གྱི་མདོ་ནི་མཆོད་བརྗོད་
དུ་བཤད་ཟིན་ནོ། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཐབས་མཁས་པ་
དང་མ་བྲལ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པས་ཏེ། ཡུལ་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གི་ཚུལ་ཕྱེད་དེ་ཆོས་དེ་དག་འཁོར་བ་མ་དམིགས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོ། །རྟོགས་དཀར་སྲས་བཞི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་མ་ཤེས་པ་ལ་བཤད་དོ། །གཟུགས་སོགས་དང་དེའི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སོགས་པས་ཡང་དག་མཐའ་སོགས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་གཅིག་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་ལ་ནི།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

389

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤེས་བྱ་གཟུགས་སོགས་དང་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་གི་རང་བཞིན་ཇི་བཞིན་དུ་
ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཏེ། ཡུམ་འདི་ནི་ཆོས་གང་གིས་ཀྱང་ལྡན་པའམ་མི་ལྡན་པའམ་
བསྟན་དུ་ཡོད་པའམ་བསྟན་དུ་མེད་པའམ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའམ་ཐོགས་པ་མེད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །འདི་ནི་བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་དམིགས་པའོ། །ལམ་
གཞན་དང་མི་མཉམ་ཞིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི། བདུད་དང་སོགས་པས་མུ་
སྟེགས་དང་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལམ་ཟབ་མོ་ལ་བར་དུ་གཅོད་
བྱེད་དུ་མ་ཤེས་པས་ཏེ། ཡུམ་འདི་ནི་བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་གང་ཟག་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་གཞན་གྱི་བར་དང་སྡིག་

པའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཆོད་མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །
སྡུག་བསྔལ་སོགས་བདེན་པ་བཞི་ལ་ནི། སྤྲོས་བྲལ་དུ་མ་ཤེས་པར་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་དོན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།བྱང་ཆེན་ཡུམ་
ཟབ་མོ་འདིའི་དོན་ལ་དཔྱད་པས་མི་རྟག་པའི་དོན་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ་དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་དང་བདག་མེད་དང་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པའི་དོན་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ་འདི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དམིགས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ནི་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་བདེན་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསླང་བའི་གློ་བུར་བ་ཙམ་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་བདག་གི་དོན་ཞེའམ་དོན་མ་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ༑ །གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ནི་གཟུགས་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་བློས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཏེ། གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་ཐོབ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

390

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་བགྱིད་དམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། སྔ་མ་མཐོང་རྩེར་བསྟན་པ་བཞིན་ཏེ་དེ་ཡང་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་དེར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འདུས་པས་དེ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་

བདག་འཛིན་པར་བྱེད་པ་པོའ་ཞོེས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཁྲུལ་པ་སྟེ། འདི་ལའང་སྔར་ལྟར་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།སྒོམ་ལམ་ཞེས་སོགས་སྔར་ལྟར་བསྙད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི།སྒོམ་ལམ་རྩེ་མོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒོམ་སྤང་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་སྤང་བྱ་དེའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོ་སྒོམ་རྩེ་རྣམ་པ་བཞིར་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྔ་མ་མཐོང་རྩེར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་སྒོམ་སྤང་གི་རྣམ་རྟོག་མངོན་དུ་རྒྱུ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་རྒྱུར་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་མཐུས་ཐེག་
གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་
ལ་གནས་པ་ལ་རྟེན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་བར་ཚིགས་གཉིས་དག་གིས་གསུངས་པ་ནིའོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ལ་དང༌། རྣམ་པ་

ཀུན་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་གང་རྟེན་པ་དང༌། རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པས་དེའི་དཔེ་
དང༌།རྐང་པ་དང་པོས་རྟེན་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་གཉིས་པས་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དཔེ་
བསྟན་ཏོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཞིག་ལྗང་བུ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དེས་ལྗང་བུ་དེའི་རྩ་བ་མ་དམིགས་ཡལ་ག་དང་སྡོང་པོ་དང་ལོ་མ་དང་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པར་ལྗང་བུ་དེའི་སྡོང་བུ་སྐྱེད་དེ་དུས་དུས་སུ་ཆུ་བྲན་ཞིང་དེའི་སྡོང་བུ་དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

391

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རིམ་གྱིས་ཡལ་ག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར། །
དེ་བཞིན་དུ་ལོ་མ་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། དེ་ལྗང་བུ་དེའི་འདམ་མ་
དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་དག་རིམ་གྱིས་ཕར་

ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྤྱོད་ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ་དེ་དག་ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ལོ་མ་ནི་སེམས་ཅན་ངན་སོང་ལས་འགྲེལ་བ་དང་མེ་ཏོག་ནི་ལྷ་མིར་སྐྱེ་བ་དང་འབྲས་བུ་ནི་འབྲས་བུ་ལྔ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་མདོ་ལས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི།རྟེན་པར་བྱེད་དོ། །གང་ལ་ན་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་
པ་འབྲས་བུ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་དེ་དག་གིས་མཛེས་པར་གྱུར་པ་དེ་
ལའོ། །འབྲས་བུ་དེ་གང་ན། །ཤེར་སྒྲོན་ལས།སྒོམ་པའི་ལམ་རབ་ཀྱི་མཐར་སོན་པའི་
འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་མཛེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་བཤད་དོ། །ཉི་སྣང་ལས་འབྲས་བུ་དུད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་སྤ་བ་
ཉིད་དང་ཞེས་པ་ལྟར་ན་ཤིང་ལྗོན་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱད་བྱའི་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་ནོན་
པ་ལྟར་བྱང་སེམས་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་འཚོའི་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ལྔ་གཞན་ལ་
སྟེར་བའི་མཐུས་སྤ་བ་ལ་བྱའོ། །གང་ན་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་བདེ་བ་
མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་སྐྱེད་པར་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །འགྲོ་བ་ལ་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་གང་ན་
དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཡོན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

392

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཏན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མངོན་དུ་འོང་བའི་རྣམ་
པས་སོ། །དཔེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བ་ཚ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཆུ་བོ་བཞི་འཁོར་
བཅས་འབབ་པ་བཞིན་དུའོ། །
དེ་ལྟར་རྟེན་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།སྒོམ་ལམ་རྩེ་མོ་ལ་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྒོམ་སྤང་རྣམ་རྟོག་གི་རིགས་བཞི་པོ་རྒྱུད་ལ་འཚེ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་

ཡམས་ནད་དང་འདྲ་བར་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རྟེན་པ་ལ་གེགས་མེད་པས་སོ། །དེའི་དཔེ་ནི་ནད་པ་ཡུན་རིངས་ནད་ཀྱིས་གཟིར་བ་དེ་ལས་གྲོལ་བ་ན་དགའ་བས་དབུགས་ཕྱིན་ཏེ་ངལ་སོས་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུའོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་རྟོག་སྤོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་གསུམ་ལས་ཐ་མ་ནི་ས་བཅུ་པ་ལ་བཞག་སྟེ།སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་རྣམས་ཟད་པ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་

ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རྟེན་པར་གསུངས་པ་དང་ས་དེར་འདའ་བྱ་ས་དགུ་ལས་འདས་པ་དང་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་འདིར་སྒོམ་སྤང་གི་རྟོག་པ་བཞི་བཟོད་པར་བསྟན་པ་ནི་རགས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །
བཞི་པ་ལ་གསུམ། བར་ཆད་མེད་རྩེའི་ངོ་བོ། རྒྱུ་སྤང་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།སྒོམ་རྩེའི་འོག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུངས་ཏེ༑ །སྒོམ་ལམ་རྩེ་མོའི་རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྩེ་མོ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་
སོ༑ །འདི་ནི་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བར་ཆད་མེད་རྩེ་སྒོམ་རྩེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་རང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་སེམས་དང་པོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

393

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཇི་ཙམ་འཕེལ་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པ་ལ་
ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་ཆད་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་འབྲས་
བུ་གང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་གང་ན་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་དོ། །བྱང་སེམས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཅི་ཡིད་ལ་བགྱི། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་སྐབས་དེར་རྣམ་
མཁྱེན་ཡིད་ལ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ན་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་གསུངས་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་
ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་དང་བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ས་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་སྟེ་བསོད་ནམས་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་ལས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་བསོད་ནམས་མང་ཞིང༌།སྟོང་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དཀར་པོ་རྣམ་
མཐོང་རིགས་བརྒྱད་པ་མཐོང་བ་བསྲབས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བྱས་པ་རྟོགས་

པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་དཔེར་
མཛད་ནས་དེ་བས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་བསོད་ནམས་མང་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མཚོན་ཏེ་གསུངས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞུགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དོད་ཡིན་གྱི་བརྒྱད་པའི་དོད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

394

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉིད། བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་དོད་ཡིན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་

ཞུགས་པའི་དོད་མིན་ཞེས་པ་ས་བཅུ་པ་ལ་དགོངས་པ་བླངས་ཤིང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མདོ་ལས་བྱང་སེམས་ཞུགས་པ་དེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཙམ་ཞིག་བསོད་ནམས་མང་བར་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་འདྲེན་ཏེ། ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཡིན་ན་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡང་ཡོད་པས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་པ་དང་སྐྱོན་མེད་པ་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ་བོད་རྣམས་འཆད་ཅིང་ཕྱི་མ་ནི་རྟོགས་དཀར་ས་དང་པོ་ལ་བཤད་དོ༑ །གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་ནས་བསོད་ནམས་མང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུར་དོན་གྱིས་བསྟན་
པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩེ་མོ་འདིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་དེ་གང་ན། རྣམ་མཁྱེན་གང་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ས་བཅུ་པ་ལ་དེར་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མིན་ནོ། །རྟོགས་དཀར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པས་དེ་ལ་དེས་བཏགས་པར་འཆད་པ་ནི་འཁྲུལ་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ “དང1

་སོགས་པས་བདག་“པོ

2

་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན་བར་ཚིགས་
གཅིག་གིས་དམིགས་པ་སོགས་གསུངས་པ་ནིའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་དངོས་མེད་པའི་མ་ཡིན་དགག་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་འདིའི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཏེ་
1 དད

2 པ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

395

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དེ་ལ་དམིགས་པས་འདི་སྐྱེ་བས་སོ། །གདོད་མ་ནས་སྤྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་
མཁྱེན་འདིའི་རྣམ་པ་སྟེ་དེས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་ཚུལ་ཡིན་པས་སོ། །ས་དགུ་པ་ཕྱིན་ཆད་
དུ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་གཞན་དོན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མ་
བརྗེད་པར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་དྲན་པའི་རྒྱུན་ནི་རྣམ་མཁྱེན་འདིའི་བདག་རྐྱེན་ཏེ།དམིགས་པ་དེ་ལ་བློའི་རྣམ་པ་དེ་ཉེ་བར་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་འབྱོར་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་བདག་པོ་ནི་དྲན་པ་རྣམ་པ་ནི་ཞི་བ་མཚན་ཉིད་ནི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །མདོ་ཚིག་ཕྱི་མ་འདིས་ཞི་བ་ལ་རྣམ་པར་བཤད་པ་གཉེན་པོས་གསར་དུ་བཀག་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་བཟློག་ནས་གདོད་མ་ནས་ཞི་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་ཉི་སྣང་ལས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་དག་ལྡན་རྣམས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་དང་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་སྙིང་མཆོག་སོགས་སུ་བར་རྩེའི་དམིགས་པ་སོགས་ཡིན་པར་
གསུངས་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དམིགས་རྣམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཕན་ཚུན་མཚོན་པའི་ཆེད་དོ། །འདིར་དམིགས་རྣམ་དང་བདག་རྐྱེན་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྤྱིར་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་ལ་བར་རྩེ་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་རྐྱེན་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱང་ཡེ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གོང་དུ་བར་རྩེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་

ཆད་མེད་པའི་རྒྱུར་བཤད་པ་ན་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་སོགས་ཀྱང་བསྟན་པ་སྟེ། འདིས་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བ་
དང་ལོག་རྟོག་གིས་ནི་བར་རྩེའི་སྐབས་སུ་འགལ་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

396

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྟན་པས་བར་རྩེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
ནོ༑ །འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྔོག་གི་ཡང་བཞེད་པར་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདིའི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་
འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅི་“དངོས

1

་པོ་མེད་པ་ཞེས་པ་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟར་གཏན་མེད་
དམ། འོན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མེད་པ་ནི་ནུས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཇི་ལྟར་རུང༌། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནམ་ཇི་ལྟར་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་ཤེ་ན།ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་འོན་ཀྱང་དངོས་པོར་ནི་མི་འགྱུར་“ཏེ

2

། བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཐ་

སྙད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་“ཙམ3

་དུ་བས་ཀྱི་འདིའི་རང་
བཞིན་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པས་འཕགས་པའི་རང་རིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ་ཞེས་བསྒྲགས་པའོ། །འདི་ལ་དམིགས་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བས་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞག་གོ །དེའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ནི་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་དངོས་པོ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དེ་ལ་ལྷག་པར་དབང་སྒྱུར་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱེད་པས་སོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ལ་བྱ་སྟེ་དཔེར་ན་མེའི་རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། ཟླུམ་པོ་དང་གྲུ་བཞི་དང་འཕྲོ་བ་དང་འཁྱིལ་བ་

1 དངེས
2 ཏ
3 ཅམ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

397

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཟེར་ཏེ་རྣམ་པ་
དམན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་ལས་འདིར་ནི་རང་བཞིན་ལ་གཟུང་སྟེ་རང་བཞིན་
གྱིས་ངོ་བོ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་ངེས་རྟོག་གི་རྣམ་རྟོག་རྣམས་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་འཆད་དོ། །རྒྱུའི་རྐྱེན་ནི་ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་བྱང་གི་ས་བོན་དང༌། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་རིག་པའོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།རྒོལ་ལོ། །གང་ལ་ན། དག་སྙིང་ཟླ་འོད་རྣམས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་འདི་ལ་
ཞེས་ཟེར་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་དམིགས་རྣམ་འདི་ལ་ནིའོ། །གང་གིས་ན།ཀླན་ཀ་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་མར་ངག་གི་བརྗོད་
པའི་ལམ་མཐའ་ཐུག་པ་མེད་པར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན། དེས་ཟབ་
པར་འཕངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བར་བྱའོ། །གང་ན།རྒོལ་བ་དེ་དག་གོ །ཇི་ལྟ་བུ་ན། རྩོད་པ་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཐབས་མཁས་པ་བློས་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀླན་ཀའི་རྒོལ་བའམ་རྩོད་པ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བའོ། །གང་གིས་
ན༑ བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་རྟོགས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སོ༑ །གང་ལ་འབྱུང་ན། བར་རྩེའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་གནས་འདི་ལ་ནིའོ། །འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།རྒོལ་བ་དེ་དག་གིས་དམིགས་རྣམ་དེའི་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ༑ འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ན་སྣང་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་
དེ་ལྟ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་མ་ཞི་ན་དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་མ་བྲལ་བས་འདིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ག་ལ་སྐྱེད་སྙམ་ནས་བདེན་གཉིས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

398

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བློ་ངོར་འགལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དམིགས་རྣམ་གྱི་ཚུལ་དེ་ལ་ཀླན་ཀ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་
བསྟན་པ་འདིས་ནི་བར་རྩེའི་དམིགས་རྣམ་འདིའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མིན་གྱི་རྟོགས་དཀའ་
བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྩོད་པ་དེ་དག་བྱུང་ངོ་ཞེས་དེའི་ཟབ་པ་ཉིད་ཟུར་གྱིས་བསྙད་པར་

བྱའོ་སྙམ་དུ་རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་དགོངས་པ་སྟེ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་འདིས་ནི་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་རབ་འབྱོར་གྱི་ཚིག་གིས་ཀླན་ཀ་དང་སྟོན་
པའི་ཚིག་གིས་ལན་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཞེས་གསུངས་ཡང་མི་འབྲེལ་ལོ། །རྩ་བ་འདི་ལོག་རྟོག་མདོར་བསྟན་དུ་འཕགས་པ་དང་ཤཱནྟི་པ་འཆད་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་འདིས་
ཀྱང་དགོངས་མོད་འོན་ཀྱང་ཚིག་ཚོགས་སྐྱུང་བའི་དོན་དུ་དམིགས་རྣམ་གྱི་གཞུང་

དང་འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བར་རྩེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འོག་ཏུ་ལོག་
པར་རྟོག་པ་གསུངས་ཏེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། དད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་དང་གཏོང་
བ་དང༌། །དྲི་མེད་ངོ་ཚ་ཤེས་དང་ཁྲེལ་ཡོད་དང༌། །ཤེས་རབ་ནོར་བདུན་ལགས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ནོར་གཞན་ཕལ་པ་དོན་མ་མཆིས་རྟོགས་མཛོད། །ཅེས་པ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཚུལ་བཞིན་འབྱེད་པའི་བློ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནོར་ཅན་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་

ལོག་པར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསལ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྐྱེད་བར་བྱ་ཞེ་ན་དེའི་ལན་དུ་བསྟན་དགོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་ནི་གྲངས་རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་ཏུ་མདོ་ལས་བཞེད་དོ། །དམིགས་པ་འཐད་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡུལ་མ་ཡིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

399

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནམ་ཇི་ལྟར་རྣམ་མཁྱེན་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། སྙིང་མཆོག་ཏུ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
དེ་དག་གི་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་
ཡུལ་དུ་ཉེ་བར་གདགས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་བུས་ཉེས་པ་བྱས་ན་རྒྱལ་པོས་ཉེས་
པ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གང་ལ་ལོག་པར་རྟོག་ན་དམིགས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ལ་སྦྱར་བ་བཅུ་དྲུག་ལའོ། །བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཇི་
ལྟར་བྱེད་ན་འགྲེལ་པ་གཞན་རྣམས་སུ་གྲངས་གསལ་བར་བྱས་པ་མེད་ལ་གྲགས་ཆར་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་བཅུ་དྲུག་བྱེད་ཀྱང་རྒྱན་སྣང་དུ་སྤང་གཉེན་གཉིས་སོ་སོར་མཛད་པ་ཉིད་རྩ་བའི་དགོངས་པའོ། །
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བསལ་བྱ་རྣམ་རྟོག །སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན། བསལ་ནས་

ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སམ་དེའི་རྒྱུ་བར་རྩེའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
གོ༑ །འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་གི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་
ཀྱིས་ནའོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་གང་ན། དང་པོ་ལ་བཞི། ཡུལ་གང་ལ་“རྟོག

1

་པ། ཚུལ་ཇི་
ལྟར་རྟོག་པ། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ལོག་པར་རྟོག་མཁན་གྱི་གང་ཟག་གོ །དང་
པོ་ནི། བར་རྩེའི་དམིགས་པ་འཐད་པ་སྟེ་དེའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ལའོ། །གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སེམས་པ་སྟེ་ངོ་བོ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མོ། །འོ་ན་ལོག་ཤེས་སུ་འགལ་སྙམ་ན་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་འགལ་བས་མི་
འཐད་སྙམ་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་རང་གིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐེ་

1 རྟག

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

400

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཚོམ་སྟེ་ལྟོས་ས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་བློ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ཚད་མའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ངེས་པ་མ་རྙེད་པས་ཕུགས་ཐེ་ཚོམ་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་སུ་གྲུབ་དགོས་ན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་འདུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་

དངོས་པོ་མེད་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དམིགས་པ་འཐད་པ་མི་རུང་ལ་དེ་འཐད་ན་ཡུལ་མེད་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པ་སྟེ་འགལ་བ་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་བློ་ངོར་སྣང་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སོ། །བཞི་པ་ནི།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བདེན་གཉིས་སུ་ཡོད་མེད་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་མི་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རྩོད་པ་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལོག་པར་རྟོགས་སོ། །
འདི་མི་འགལ་བ་ནི། ཡུལ་གཉིས་མེད་པར་བསྟན་པ་དོན་དམ་དང་དམིགས་པ་འཐད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་དུ་དམིགས་པ་འཐད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡུལ་མེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འགལ་ཚུལ་ནི། དམིགས་བསལ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྟོགས་དཀར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་སེམས་མི་འགོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ཤེས་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒོལ་བ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་ལྷ་ཆེན་པོ་དང་ཁྱབ་
འཇུག་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་འཆད་དེ་མི་འགྲིག་
གོ༑ །དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་གསལ་ལས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཐ་དད་

པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་འཐད་པ་དང་
ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་ཏེ་དེ་ལ་སོགས་པས་ནི་བདེན་པ་རེ་རེ་ཞིང་གཟུང་བས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

401

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འགལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་སེལ་ཏེ་གོ་སླའོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
པར་བཀོད་པ་འདི་དག་ལོག་རྟོག་གི་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་དང་རྒྱུ་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པས་
སོ༑ །ལོག་པར་རྟོག་མཁན་དང་རྟོག་ཚུལ་དང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་མཇུག་ནི་སྐབས་དང་
བསྟུན་ནས་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་ན། བར་རྩེའི་དམིགས་པ་དེའི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་
གཟུང་བ་སྟེ་དེ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།རྟོགས་ཚུལ་ཡོད་ན་རྟོགས་བྱའི་རང་བཞིན་ཡོད་དགོས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་ལ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་ན་ཡུལ་གཉིས་ཡོད་དགོས་ན་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་

རྣམ་པར་བལྟས་པ་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་མི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་སོགས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། གང་ལ་ན། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། གཉིས་སུ་ཡོད་ན་དབྱེར་ཡོད་དགོས་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། སོགས་སོ། །འདིར་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས། བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

402

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང༌། གཏན་ལ་དབབ་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་གཉིས་ལས་བརྩམས་པ་འབའ་
ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་
བར། །བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་
དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་དང༌། དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་
བསྟེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ། །ཞེས་
དང༌། བདེན་གཉིས་ལས། །བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་དག །ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྨོངས་“ཏེ

1

། །དེ་དག་མ་ལུས་ཚོགས་བསགས་ནས། །ཕུན་ཚོགས་ཕ་རོལ་འགྲོ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གདུལ་བྱ་མྱང་འདས་སུ་བཀྲི་བའི་ཐབས་ཀྱང་འདི་ཉིད་དེ།དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་ན། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་།དབུ་མ་སྙིང་པོར། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་ཀྱི་སྐས། །མེད་པར་ཡང་དག་ཁང་ཆེན་
གྱི༑ །སྟེང་དུ་འཛེག་པར་འགྱུར་བ་ནི། །མཁས་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་གཉིས་ནི་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེན་གཉིས་སྤྱིར་དང༌། སོ་སོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།བདེན་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་མེད་དེ། གཞན་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པ་ཡང་རྟོག་པས་ཀུན་བཏགས་པའི་བཅོས་མ་ཙམ་དུ་དང༌། དོན་དམ་

1 ཏ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

403

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་བློས་མ་བརྟགས་པའི་གཤིས་མ་བཅོས་པར་འགྱུར་བ་དང༌།
ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱར། །ཇི་
ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་འགྱུར། །རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང༌། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་
མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས།
ཀུན་རྫོབ་དེ་ལ་དོན་དམ་དུ་སྨྲ་བ། །དེ་དག་ནོར་བའི་བློ་ལྡན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌།ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །ལྕེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཚད་མ་མིན། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཚད་ཡིན་ན། །འཕགས་པའི་ལམ་
གྱིས་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་སོ། །ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་སྣང་མུན་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་པས་སྐྲག་པ་ལ་གླང་པོ་མེད་པར་མཐོང་བ་གཉེན་པོར་འདོད་པ་ལྟར་དོན་དམ་རྟོགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཞེན་པའི་དྲི་མ་མི་སེལ་བར་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ་དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེད་ཀྱི། ཞེས་དང་
ཀུན་བྱང་གི་འགྲེས་རྣམས་སུ་ཆོས་དེ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དག་ལས་གཞན་དང་དེ་ཉིད་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བཀའ་སྩལ་པ་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་ན་བདེན་གཉིས་མེད་པར་ཐལ་ཞེ་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
འོན་ཀྱང་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་འདོད་དེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་བཞིན་ནོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བ་ལ་ནི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

404

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཁྱབ་པ་མེད་དེ། སྤྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བཏགས་ནས་རྣམ་གཞག་བྱེད་དེ།
རྟོག་པས་སྣང་བ་དང་བརྟག་པར་བྱ་བའི་དོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་ནས་རང་ “མཚན1

་ལ་བརྡ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཡི་གེ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལ༑ །ཉན་པ་གང་དང་སྟོན་པ་གང༌། །འགྱུར་བ་མེད་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །དེ་ཉིད་ཉན་ཅིང་སྟོན་པར་འདོད། ཅེས་སོ། །
གཞན་ཡང་ལུང་ལས་ནི་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་དུ་
མ་ཞིག་གསུངས་པས་ལུང་གི་གནོད་པ་ནི་མེད་ལ། ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་གྲུབ་པར་ཡང་འདོད་པས་ཁྱེད་ཁོ་ན་ལ་ཁྱེད་རང་གིས་བཀོད་པའི་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་ཅིང༌། སེམས་འགྲེལ་ལས།བྱས་པ་དང་ནི་མི་རྟག་བཞིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་སྟོང་པར་བཤད། ཅེས་པ་ཡང་དེའི་ཁུངས་མ་ཡིན་ཏེ་དེས་བདེན་པ་གཅིག་མེད་པར་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་དཔེར་བྱས་མི་རྟག་བླངས་པས་འདི་ཡང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མེད་པའི་རིགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཅིག་དང་དུ་མ་ཉིད་དུ་གང་རྟོག་པ། །དེ་དག་ཚུལ་མིན་ལྟ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་སྨད་པའི་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ལྟ་ངན་

དོར་བར་བྱའོ། །འོ་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཇི་ལྟར་འབྱེད་ན་སྐྱེ་འགག་ཀུན་བྱང་དགག་

1 མཆན

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

405

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྒྲུབ་སོགས་“མཚན1

་ཉིད་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་བློ་ལ་སྣང་ཞིང་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ངོ་དེར་
རིགས་པའི་གནོད་པ་མེད་པའི་སྣང་བའི་ཆ་ཇི་སྙེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་
ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་དཔྱད་ན་སྣང་མི་སྣང་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པའི་དྲ་བ་མ་ལུས་པས་དབེན་པ་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་གཞན་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་བཀྲི་བའི་ཕྱིར་དུ་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་སྟེ། སྤྲོས་བྲལ་ཞེས་པའང་གཞན་ངོར་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ཆོས་ཤིག་ཏུ་གྲུབ་པར་
འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བདེན་གཉིས་ལས། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན༑ །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་ཡིན། །ཞེས་དང༌།སྤྱོད་འཇུག་ལས། དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་སོ། །
འདི་ལྟར་བསྙད་པ་ན་དོན་དམ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་འདི་ལས་གཞན་དུ་ཡང་མེད་ན་འོ་ན་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་འདི་ལ་ནི་བློ་རྩེ་གཏད་སོ་མེད་པས་ཆད་པའི་ལྟ་བ་མི་བཟད་པའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྤང་བླང་དང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཤིན་
ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་བག་ཆགས་རྟས་པས་རྟོག་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདིའོ་ཞེས་གཟུང་དུ་མ་རྙེད་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ལྡོག་བྱེད་ལ་མི་མོས་པ་དང་སྐྲག་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་ལྟ་བ་སྙིགས་མ་བདོ་བ་དིང་སང་གི་
དུས་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བ་དམན་པས་དེ་དག་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག་ནི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་ཅི་ཡང་མེད་པའོ། འདི་ཙམ་ཞིག་ནི་དོན་ལ་ཡོད་པས་མི་སྟོང་བའོ་ཞེས་

1 མཆན

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

406

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འགའ་ཞིག་བསལ་ཞིང་འགའ་ཞིག་འཇོག་པ་ལྟར་བྱས་པ་ན།རྟོག་པ་ཡི་རང་ནས་ད་ནི་
བདག་གི་དམིགས་པའི་གནས་རྙེད་དོ་སྙམ་ནས་ཚུལ་དེ་སྨྲ་བ་དང་དེའི་ཆོས་ལ་གུས་
པ་ཆེན་པོ་བཞག་ནས་སྙན་པའི་སྒྲ་སྒྲོག་རྙེད་བཀུར་གྱིས་མཆོད་པར་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་
མང་བར་སྣང་ན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་རྟས་ཤིང་ལུང་ཙམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འཆེལ་བ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གང་མཉེས་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་བཟང་པོ་དོར་ལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྣང་དུས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེའི་ངོར་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་པ་མི་གདབ་ཅིང་དོན་དམ་པ་སྤྲོས་པ་ཡིན་ནོ་ཅོག་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡོད་དོ་རྟག་གོ་ཞེས་སྒྲོ་མི་འདོགས་པའི་མཐའ་
བྲལ་གྱི་ཚུལ་ལ་བསླབ་པར་རིགས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ལས།སྣང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དག །ནུས་པའི་
ཕྱིར་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་
བྱས། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་བྱེད་དོ། །དོན་དམ་ལ་ཡང་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པ་དང་སྤྲོས་པ་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་བཀག་པ་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་གཉིས་སུ་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡང༌། །ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །དོན་དམ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་འདོད། །ཅེས་སོ༑ །འདི་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་རྣམས་
ལ་བྱེད་པས་རྟོག་པའི་བཟོ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བཏགས་པ་བའོ། །ཡང་ན་འཕགས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་ཡང་དག་དང༌། ཉན་རང་དང་ཚུར་
མཐོང་རང་སྣང་ལ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ་གཟུང་འཛིན་དུ་སྣང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

407

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དུ་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱས་ན་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པར་འགྱུར་
རོ༑ །དེ་ལྟར་ཆེ་ལོང་ཙམ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་
བཞེད་པ་ལྟར་བཀོད་ཅིང་དེ་ཡང་རྒྱས་པར་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྣམ་གཞག་ནི་རེ་
ཞིག་མ་བྲིས་ཏེ་ཚིགས་མངས་སུ་དོགས་པས་སོ། །
ལྔ་པ་ནི། གང་ལ་ན།སྦྱོར་བ་སྟེ་སྦྱིན་སོགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་དེ་གསུམ་ཡོད་དགོས་ན། གཟུགས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱོད་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་བློ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་དོ་ཞེས་སྦྱིན་སོགས་ལ་ཡང་གསུངས་པས་སྦྱིན་པ་དང༌། སོགས་པས་སྦྱིན་པ་པོ་ལེན་པ་པོ་རྣམས་སོ་སོར་མི་དམིགས་པར་བཤད་པས་ན་སོགས་སོ། །དྲུག་པ་ནི། གང་ལ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པས་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པས་དཀོན་མཆོག་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པས་དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དྲིས་པའི་ལན་དུ་
གསུངས་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཡོད་ན་དེའི་རྟོགས་བྱ་ཡང་ཡོད་དགོས་ན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པར་བཤད་པས་ན་སོགས་སོ། །
བདུན་པ་ནི་གང་ལན་འགོག་ལམ་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་
ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་འགོག་ལམ་གྱི་དོན་ཡོད་དགོས་ན་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མིང་
དང་མཚན་མ་ཙམ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་
པ་དང༌། དེས་མཚོན་པའི་ལམ་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་བཤད་པས་ན་སོགས་སོ། །བརྒྱད་པ་ནི་གང་ལ་ན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་འདུན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

408

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དཀོན་མཆོག་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་གཟུགས་སོགས་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་
སོགས་སུ་མཐོང་དགོས་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཆོས་
གང་ཡང་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བའམ་འགྲིབ་པར་བྱ་བའམ་འགོང་པར་བྱ་བའམ་འཕེལ་
བར་བྱ་བའམ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའམ་འགག་པར་བྱ་བའམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་
བའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བར་གནས་པ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཟུགས་ཕུང་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་བཀག་པ་སྟེ་མཐོང་བ་མིན་པར་བཤད་པས་ན་སོགས་སོ། །
དགུ་པ་ནི་གང་ལ་ན་“སེམས1

་མི་འགོང་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་

ལའོ། །རྩ་བར་ཐབས་བཅས་ཞེས་པས་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་བསྟན་ཏོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་
ཐབས་མཁས་ཡོད་ན་སྦྱིན་བྱ་སོགས་སུ་དམིགས་དགོས་ན། དེ་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དེ་དང་ལྡན་པས་སྦྱིན་པ་ལ་ཡང་སྦྱིན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལེན་པ་ལ་ཡང་ལེན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་གཏོང་བ་ལའང་གཏོང་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པར་གསུངས་པས་ན་སོགས་སོ། །འདི་དང་ལྔ་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཡུལ་མེད་པ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་དེར་མི་དམིགས་པའོ། །འདི་མི་འགལ་བ་ནི་སྦྱིན་སོགས་སུ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཞེན་མེད་ཡིན་པས་དེའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་སོགས་སྒྲུབ་པ་ཐབས་
མཁས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་གསུམ་དུ་ཞེན་པ་ལ་ཐབས་མཁས་དང་དེ་ལ་འཁོར་གསུམ་ཞེན་པ་ཁས་མ་བླངས་པས་སོ། །འདིའི་རྩོད་ལན་གཉིས་ཀ་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་

1 སམས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

409

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནོ༑ །བཅུ་པ་ནི་གང་ལ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལའོ། །
རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་མུ་བཞིར་རྟོགས་པ་དེ་ཡོད་དགོས་ན་དངོས་པོའི་དང་དངོས་པོ་“མེད

1

་པའི་དང་གཉིས་ཀའི་དང་གཉིས་མིན་གྱི་ངོ་བོ་སྟེ་མཐའ་
བཞིར་རྟོགས་པ་ཐུབ་བའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་པར་བཤད་པས་ན་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པས་དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་དངོས་པོས་ཀྱང་དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་དངོས་པོས་ཀྱང་དེ་མ་མཆིས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མི་འགྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སླད་དུ་ཐོབ་པ་མ་མཆིས་ཤིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་ཏེ་ན་ཡན་“ཆད2

་དོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དེ་
ཕྱིན་“ཆད3

་དོགས་པའི་ངོ་བོའ། །ོའདིའི་ལན་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞིར་མངོན་པར་
སྒྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བར་མཁྱེན་པ་དེའི་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིར་དམིགས་པ་མིན་པའོ། །འདི་ཡང་རྩོད་ལན་གཉིས་ཀུན་
རྫོབ་སྒོ་ཅན་ནོ། །འདི་དང་གསུམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་
སོ༑ །བཅུ་གཅིག་པ་ནི། གང་ལ་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་རྟག་པ་དང་སོགས་
པས་གཙང་བདེ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ན་མི་རྟག་སོགས་དོན་ལ་གནས་དགོས་ན།

1 མད
2 ཅད
3 ཅད

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

410

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་སྤྲོས་པའོ་ཞེས་མི་རྟག་
པ་དང་སོགས་པས་རྟག་པ་བདེ་སྡུག་བདག་ཡོད་མེད་ཞི་མ་ཞི་རྣམས་སྤྲོས་པ་སྟེ་བློས་
བཏགས་པ་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སོགས་སོ། །
འདི་མི་འགལ་བ་ནི་སྤྲོས་བྲལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟག་མི་རྟག་དོན་ལ་མི་གནས་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཕུང་སོགས་མི་རྟག་སོགས་སུ་གནས་པས་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་མིན་འཐད་དོ། །རྟོགས་དཀར་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ་གདུལ་བྱའི་ངོར་སྣ་ཚོགས་སུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟེ་རྟག་སོགས་ལས་གོ་བཟློག་པ་མི་རྟག་སོགས་དང་རྟག་སོགས་རྣམས་ཡང་དག་མིན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་སྔ་མ་གནོད་བྱེད་དང་ཕྱི་མ་གནོད་བྱར་ཇི་ལྟར་རུང་སྙམ་པའོ་ཞེས་བཤད་ནས། འདི་ལ་ལན་ཡང་རྟག་སོགས་ལོག་པ་དང་མི་རྟག་སོགས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་གཉིས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་མིན་དུ་འཐད་པར་འཆད་དོ། །
ཡང་ན་མདོར་བཤད་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་
དོན་གཅིག་ལ་མདོ་ལས་ཀྱང་རྟག་མི་རྟག་སོགས་བཟློག་ཟླ་དང་བཅས་པ་གཉིས་ཀ་སྤྲོས་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ན་རྟག་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དོན་གྱིས་བཤད་པས་ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རྟག་མི་རྟག་སོགས་བཟློག་ཟླ་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ན་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་སྤྲོས་པར་འཛིན་པ་བཟློག་ཟླ་དང་བཅས་པ་ཡང་“ཕྱིན་ཅི་ལོག

1

་ཏུ་

1 ཕྱིན་ལོག

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

411

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འགྱུར་དགོས་པས་སོ་ཞེས་བཤད་ན་མདོ་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་ཅིང་འགྲེལ་པ་ལ་ཡང་“དེ

1
་

ལྟར་བཤད་པས་ཆོག་གོ །བཅུ་གཉིས་པ་ནི་གང་ལ་ན།བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་

བསྒོམ་པར་བྱེད་པ་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། ལམ་སྒོམ་པའི་དགོས་པ་ནི་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན།བྱང་ཆེན་བརྒྱད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའམ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའམ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའམ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པའམ་རང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པར་འཇུག་པའི་གནས་དང་སྐབས་མེད་དེ་དེ་ནི་གནས་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལམ་གསུམ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཉན་
རང་གི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་ན་སོགས་སོ། །འདི་མི་འགལ་བ་ནི་ལམ་གསུམ་བསྒོམ་པ་ནི་དེའི་རིགས་ཅན་གཞན་གདུལ་བའི་དོན་དུ་མཁས་པར་བྱེད་“པ་ཙམ་2

་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ཡང་རྩོད་ལན་
གཉིས་ཀ་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་ནོ། །
བཅུ་གསུམ་པ་ནི་གང་ལ་ན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། །ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་བླང་བྱ་ཡོད་དགོས་ན། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་དང་འདུལ་བ་ཞེས་
བགྱི། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་བྱང་ཆེན་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་བྲལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བླང་བྱ་མེད་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སོགས་

1 ད
2 བཅོམ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

412

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོ༑ །བཅུ་བཞི་པ་ནི་གང་ལ་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། །ཡུལ་དེ་
ཡོད་ན་དོར་བྱ་ཡོད་དགོས་ན་དོར་བར་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སོགས་ཏེ་མདོ་སྔར་
དྲངས་པ་དེའོ། །བཅོ་ལྔ་པ་ནི་གང་ལ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་དེ་མིན་པའི་
མཚན་ཉིད་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་དེ་འཇུག་པའི་རྟེན་མཚན་གཞི་ཡོད་དགོས་ན། ཆོས་འདི་དག་ནི་སྔན་ཆད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མེད་ལ་ད་ལྟར་ཡང་མཚན་ཉིད་མེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་གྱིས་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་བསླབ་པར་མི་བྱ་མཚན་
ཉིད་མེད་པ་ལ་ཡང་བསླབ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་མཚན་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་འཇུག་པའི་ཆོས་མཚན་གཞི་ཡང་མེད་པས་ན་སོགས་སོ། །
བཅུ་དྲུག་པ་ནི། གང་ལ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་ཆེད་དུ་ལམ་སྒོམ་པ་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།སྒོམ་པ་ཡོད་ན་བསྒོམ་བྱ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དགོས་ན་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་མ་མཆིས་ཤིང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ལགས་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའང་མ་ལགས་ན་དེ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཡུམ་སྒོམ་པ་མཆིས་པར་
འགྱུར་ཞེས་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས་ན་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཏེ་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཀླན་
ཀ་ལ་དོན་དམ་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཀླན་
ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ནི་ཀུན་
རྫོབ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དོན་དམ་དང༌། དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ནི་དོན་དམ་ཚད་
མར་བྱས་ནས་ཀུན་རྫོབ་སུན་འབྱིན་པ་དེ་བས་ནའོ། །
འདི་དག་དཔེར་བརྗོད་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས།ཀླན་ཀ་དང༌། ལན་གྱི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

413

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཐའ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།སྤྱིར་ཀླན་ཀ་གཉིས་ལ་ཐལ་རྟགས་རིགས་མཐུན་མི་
མཐུན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་བཞིར་ངེས་སོ། །དེ་ལ་རིགས་མཐུན་ནི་ཀུན་རྫོབ་
རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་
བ་འཕེན་པའོ། །རིགས་མི་མཐུན་ནི་ཀུན་རྫོབ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་དང་དོན་
དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ་བ་འཕེན་པའོ། །
འོ་ན་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། །འགལ་བ་མེད་དེ། །ཀུན་རྫོབ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་དོན་དམ་སྒོ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐལ་རྟགས་རིགས་མཐུན་ནི་ལམ་གསུམ་བསྒོམས་
པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉན་རང་གི་མྱང་འདས་མངོན་
དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དམ་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་ནི་ལམ་སྒོམ་པ་
མེད་པར་ཐལ། །བསྒོམ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་རྟགས་འདི་ནི་དོན་དམ་དུ་ཁས་བླངས་ལ་ཐལ་བ་དེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པས་སོ། །
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་འདིའི་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་ཐལ་བ་ལྟ་བུ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ལམ་སྒོམ་པ་ཡོད་པས་དོན་དམ་དུ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ་བའོ། །དོན་
དམ་གྱི་རིགས་མཐུན་ནི་དོན་དམ་དུ་བར་རྩེའི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །དོན་དམ་དུ་ཡུལ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རིགས་མཐུན་
ཡིན་ལ་གཞན་རྣམས་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀ་སྟེ་ཐལ་
བའི་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་དང་རིམ་བཞིན་ནོ། །དོན་དམ་གྱི་རིགས་མཐུན་ནི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

414

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མ་ཟིན་ཀྱང་མཐའ་འགེགས་ལ་བཀོད་པའོ། །ཚིག་གསལ་ལས། དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་
དང་དོན་དམ་པའི་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གང་དག་བདེན་པ་
རེ་རེ་ཞིག་ཚད་མར་བྱས་པས་ཅིག་ཤོས་སུན་ཕྱུང་ནས་ཡང་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀླན་ཀ་ཚོལ་བ་
རྣམས་སོ་ཞེས་པ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་ཀླན་ཀ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།རྟོགས་དཀར་དགུ་པ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་དང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལན་

འདེབས་པར་བཞེད་པ་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགུ་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱིས་ལན་

འདེབས་ཚུལ་དེ་གཞན་རྣམས་ལ་མཚུངས་པར་སྣང་བས་སོ། །བཅུ་པ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་ལོག་གི་ཀུན་རྫོབ་དང་དང་པོ་གསུམ་པ་བཞི་པ་ལྔ་པ་དྲུག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་རྟོགས་དཀའི་
དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་

རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་ལ་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དང་རིགས་མཐུན་གཉིས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་དེ་ཉིད་དང་དོན་དམ་ལ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས་
སོ༑ །འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་དེ་ཀླན་ཀ་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་ན། བར་རྩེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །གང་གིས་ན།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་གི་དགེ་བ་འདོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སོ། །ཇི་ཞིག་བྱས་ནས་ཤེ་ན། བདེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

415

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྟེ་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསལ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་བཏང་བའི་
སྒོ་ནས་བར་རྩེའི་དམིགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་འདི་ནི་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཚད་མའི་ངེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ནས་སོ། །
རྣམ་པ་སྟོང་དུ་ཞེས་པ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ལས་ལན་མི་ཟད་
པར་མཚོན་པར་ཚིག་གསལ་ལས་དང༌། འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པས་བསལ་བྱའི་རྟོག་པ་འདི་དག་གི་རིགས་ཅན་མང་པོ་བསལ་ཞེས་དང༌།རྟོགས་དཀར་ལྷ་ཆེན་པོ་དང་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་རྒོལ་བ་དུ་མ་ཞེས་བཤད་ཀྱང༌། འབྲེས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བཞེད་པ་ལེགས་ཏེ། དུ་ཞེས་པའི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་ཞུགས་པས་སོ། །ལོག་རྟོག་དེ་དག་ཐབས་གང་གིས་བསལ་ན་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཁོ་ན་འདིའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྨྲ་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སོ། །དེས་དེ་སེལ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་ལ་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས་པས་སོ། །ལོག་རྟོག་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་སོགས་སོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་
དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མང་དུ་
ཐོས་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྦྱར་བ་ལས་སྐབས་ལྔ་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

416

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བརྟན་པའི་རྒྱུ་མཐར་གྱིས་པ་དང༌། བརྟན་པའི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མའི་ཡན་ལག་རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། །འབྲེལ་བརྗོད་པས་མཚམས་སྦྱར། །མཐར་
གྱིས་པའི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩེ་མོའི་འོག་ཏུ་མཐར་
གྱིས་པའི་མངོན་རྟོགས་གསུངས་ཏེ། རྩེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་ཐོབ་པས་དེ་རྣམ་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་དགོས་པས་སོ། །གང་སྒོམ་ན་སོ་སོ་བ་ཉིད་དང་བསྡུས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་དོན་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་ཚིག་གསལ་ལས། །སྐབས་རེ་རེས་བསྟན་པ་དང་ཚོགས་ལམ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་རེ་རེ་ན་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་ཇི་
སྙེད་པ་ནི་སོ་སོ་བ་དང་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་བྱ་སྙིང་པོའི་དོན་ཆོས་དབྱིངས་ནི་
བསྡུས་པ་དང༌།རྟོགས་དཀར་ལུགས་བཟློག་དང་ལུགས་འབྱུང་གི་རྟོགས་པ་སྟེ་བསྒོམས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དང༌། འབུམ་པས་མཁྱེན་གསུམ་དང་རྣམ་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །
འོན་ཀྱང་དོན་གནས་ནི་ཉི་སྣང་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ག་ཡང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་ཅིང་ཡང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་བསྟན་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བསྡུས་པ་དང་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཉེ་བར་བཀོད་པས་ཞེས་གསུངས་པས། །མཁྱེན་གསུམ་
མངོན་རྟོགས་གསུམ་ཙམ་དུ་བསྡུས་པ་ནི་བསྡུས་པ་དང་རྣམ་ཀུན་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ལམ་རྣམས་ནི་སོ་སོ་བ་སྟེ།མདོར་ན་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་མཁྱེན་གསུམ་དུ་འདུས་པས་དེ་གསུམ་མདོར་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་རྣམས་སླར་ཡང་སྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

417

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྦྱོར་བ་འདི་མཁྱེན་གསུམ་རིམ་སྒོམ་དུ་གསུངས་པས་ཇི་ལྟར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
ཡིད་ཀྱིས་བླགས་ཤིང་“དེ

1

་ལ་བཀོད་ནས་སོ། །གང་གི་དོན་དུ་ན། བརྟན་པོར་ཏེ་འབད་
མི་དགོས་པར་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །རྣམ་པར་ནི་སྔར་བསྒོམ་པ་ལས་ཕུལ་དུ་“བྱུང2

་བར་དང་སྒོམ་པ་ནི་ཡིད་དེའི་སྐལ་བ་ཅན་ནམ་དེའི་དངོས་པོར་
“བྱེད

3

་པའོ། །ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བྱང་ཆེན་འཚང་རྒྱ་བའི་མཐར་གྱིས་སྤྱོད་པ་དང་སློབ་
པ་དང་ནན་ཏན་བགྱི་བ་མཆིས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།
ལམ་གྱི་མཐར་གྱིས་པ་ནི།སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དེ་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་
བཞེད་ཅེས་པ་སྟེ་བར་གྱི་སྒྲས་ཕར་ཕྱིན་བར་པ་བཞི་བསྡུས་པར་གཟུང་གི་ཀུ་ལན་ཏ་
ལྟར་དྲན་ཉེ་སོགས་བསྡུས་པར་ནི་མི་བྱའོ། །བྱང་ཆེན་སྦྱིན་པས་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་
བ་རབ་ཏུ་འདོགས་མཐར་གྱིས་པའི་བསླབ་པ་དང༌། མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲུབ་པ་རབ་ཏུ་
འདོགས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གཞན་ལྔ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྦྱར་ནས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་རང་ཉིད་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པར་གསུངས་སོ། །ལམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་

1 ད
2 བྱང
3 བྱད

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

418

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པས་ཆོས་དགེ་ཚུལ་གཏོང་ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དེ་སྔར་ལྟར་རོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་
རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གཟུགས་སོགས་སུ་དང་མཚན་དཔེ་
སོགས་སུ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔར་དང་སྟོབས་སོགས་སུ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཡིད་
ལ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ཚོགས་ལམ་དང་ལྷག་མ་བཞི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དང༌། དེ་ནས་དྲན་ཉེ་སོགས་བྱང་ཕྱོགས་རྫོགས་པར་གསུངས་པས་མཐོང་ལམ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྫོགས་པར་གསུངས་པའི་བར་གྱིས་སྒོམ་ལམ་བསྟན་པར་ཉི་སྣང་
ལས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་མཚན་མར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ཆོས་དྲན་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཟུང་བཞི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དགེ་འདུན་དྲན་པར་གསུངས་ཏེ་འདིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་ཡང་མཚོན་ནོ། །མཁས་པས་བསྔགས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་སྔར་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དེ་གཉིས་དྲན་པ་དང༌། འདོད་ལྷ་དྲུག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྔར་ལྟར་དྲན་པར་གསུངས་པས་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་གོང་མར་སྐྱེས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡང་མཚོན་ནོ། །འདི་དྲུག་ལའང་སྔར་ལྟར་མཐར་གྱིས་བྱ་

བ་སོགས་གསུམ་གསུམ་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ལ་བསམས་ནས་སྔ་མ་རྣམས་བྱ་བར་བཞེད་ཅེས་པས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མཚོན་པར་འཆད་ཀྱང་གསུམ་ག་ཚིག་དེས་བསྡུས་པར་བཤད་ན་ལེགས་སོ། །ལམ་དག་བྱེད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། ཀུན་བྱང་གི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

419

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་དངོས་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་སྔར་
ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། བཞེད་དོ། །ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་ན་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་
རོ༑ །གང་དུ་ན། དེའི་སྐབས་འདིར་རོ། །གང་གིས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སོ། །གང་ན།
འདི་ལ་སྔར་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་བཅུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནིའོ། །གང་ན།སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སོགས་དྲུག་གོ །ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ན།འཁོར་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །ས་
བཅུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་མི་དགོས་སམ་ཅིའི་ཕྱིར་དྲུག་ཅེས་སྨོས་ཤེ་ན། ཐབས་སྟོབས་སྨོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཞི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ནང་དུ་

འདུས་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་ན་རྒྱན་སྣང་ལས། དེ་ལ་རྫས་སུ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་པོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་
མིང་དུ་ནི་བཅུར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ལ།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི་
ཐབས་དང་སྨོན་ལམ་དང་སྟོབས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
མཉམ་གཞག་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བཞི་དེས་དྲངས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དུ་
བཞེད་དོ། །
ཚིག་གསལ་ལས།སྦྱིན་སོགས་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པའི་མཐུས་ཅུང་ཟད་ཙམ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

420

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡང་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང༌།སྦྱིན་སོགས་དམན་ཞིང་ཉུང་ཡང་
མང་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྤྲུལ་པ་དང༌། དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་
པར་བློས་བསྡོམས་ཏེ་སྨོན་ལམ་སྣ་ཚོགས་འདེབས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་སྨོན་པའི་འབྲས་
བུ་ཡིད་འོང་སྣ་ཚོགས་ལ་སྤྱོད་པ་ན་དེ་དག་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུར་

འདོད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་མི་འདོད་པ་ནི་ཐབས་སྟོབས་
སྨོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་བཞི་ཡིན་ཞིང་དེ་བཞི་ག་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྒྲུབ་
པའི་ཕྱིར་དེར་འདུས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རིམ་པ་ནི་མ་
བཤད་དེ། དེ་དག་ནི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་སོགས་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསགས་པ་རྣམས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ནི་སྨོན་ལམ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པ་ནི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ལ་མཁས་
པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱིན་དྲུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་བཞི་བཞི་འདུས་པར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་གང་ཡིན་པ་སོགས་སྔར་ལྟར་ཏེ།
འོག་ཏུ་ཡང་ངོ་། །དེ་དུ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གནས་སྐབས་གང་དུ་ཇི་ལྟར་དྲན་པར་བྱེད་ན། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་སོགས་པས་སྟོབས་ལྔའི་བར་གྱིས་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

421

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང༌།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པས་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་སྔར་ལྟར་དང༌། འཕགས་
པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པས་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་དུ་སྔར་ལྟར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་གསུམ་དང་དེ་
ཡང་མདོ་ལས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ཙམ་བཤད་ཀྱང་དེས་ཕྱོགས་མཐུན་ལྷག་མ་
མཚོན་པར་བྱས་ནས་མདོའི་ཆོས་སོ་བདུན་པོ་དེ་ཚན་པ་གསུམ་དུ་བཅད་ནས་ལམ་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་དྲན་ཚུལ་དེས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ནི།དྲན་ཉེ་སོགས་ཚན་པ་གསུམ་པོ་དེ་དྲན་པ་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་དུ་བཤད་ནས་ལམ་དྲན་པས་སངས་རྒྱས་དྲན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐུའི་ཕྲིན་ལས་སུ་འཆད་པས་ལས་ཀྱིས་བྱེད་པ་པོ་དྲན་པ་དང་ལམ་ཇི་ལྟ་བུ་
བརྙེས་པས་སངས་རྒྱས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་རྒྱུའི་ལམ་དང་བཅས་པར་དྲན་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་དང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པར་མི་སྣང་ངོ༌། །སངས་རྒྱས་དྲན་ཚུལ་ནི་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ་སོགས་སུ་དྲན་པ་ལ་བྱེད་དོ༑ །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་འདི་དག་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པས་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་ལས་འཛིན་པས་སམ། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ཆོས་དེ་དག་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུའོ། །
འདི་གསུམ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་མིན་ཀྱང་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་འདུས་བྱས་མ་
བྱས་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲགས་པ་རྣམས་ཞར་ལ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་བསྟན་ཏོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ནི་དགེ་བ་བླང་བྱ། མི་དགེ་བ་དོར་བྱ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་མི་འཇུག་པར་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པར་དྲན་པའམ་ཡང་ན་འདི་གསུམ་དུ་ཕྱེ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

422

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བའི་བློས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་དྲན་པ་ལ་
འཆད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་
རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཚུལ་ཡང་སྔ་མ་སངས་རྒྱས་ལ་བཤད་པ་དེ་
བཞིན་དུའོ། །ཚིག་གསལ་ལས་སྔར་ལྟར་ནི་དྲན་ཚུལ་དང་དྲན་བྱ་གཉིས་ལ་སྙེགས་སྟེ་
དེ་ཡང་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐབས་ལ་འཆད་པའང་དགོས་པར་མི་སྣང་ངོ༌། །
དྲན་ཚུལ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ལེགས་པར་ཞུགས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་ས་རབ་ཏུ་བརྙེས་པ་ཞེས་སོགས་དྲན་པ་ལ་འདོད་དོ། །སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སེར་སྣ་སྤངས་པས་འཛིན་པ་མེད་ཅིང་
རང་གི་ལུས་དང་སྲོག་སོགས་འགྱེད་པའི་གཏོང་བ་དང༌། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྷ་

འཕགས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་སྒྱུ་མ་ལྟར་དྲན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་འགྱོད་པ་མེད་པས་རྒྱུད་བསིལ་བར་བྱེད་པ་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལམ་དང་ཇི་ལྟར་སྨོན་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པ་དང་འགྱོད་པ་མེད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པ་དང་ལྷ་མིའི་ཡོན་སྦྱང་བའོ། །གཏོང་བ་ནི་མཛའ་བཤེས་འཕེལ་བ་དང་ཚེ་རབས་རྣམས་བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་ཕ་མ་དང་བླ་མ་ལ་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་གོ་ཞེས་དྲན་པ་དང༌། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་སོགས་ཀྱི་ལྷ་ཕལ་པ་ལ་ནི་འདི་དག་ཡིད་དུ་
འོང་བའི་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་གྲུབ་པའོ། །
སྙམ་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་དང་རྗེ་བཙུན་མ་སྒྲོལ་མ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དྲན་པའོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་སོ། །སྔར་གྱི་སྦྱིན་ཚུལ་གཉིས་དང་འདི་གཉིས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

423

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མི་ཟློས་པ་ནི་འདི་ཕན་ཡོན་དྲན་པ་ཡིན་ལ་སྔར་གྱི་དེ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྡོག་པ་ནས་
བསྟན་པས་སོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་དེ་ལྟར་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་མཛད་པ་
ནི༑ མདོ་ནས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་གྱིས་བྱ་བ་སོགས་གསུམ་མཛད་པ་
དེའི་ཚིག་དང་བསྟུན་པར་སྣང་ཡང་འཕགས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ཚོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་འདི་བཞག་གོ །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་རྙེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་རྟོགས་པ་
གང་སོགས་སོ། །མོས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་དམ་མངོན་རྟོགས་དང་སྙིང་པོའི་

དོན་ནམ་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཚིག་གཉིས་བསྟན་པར་ཚིག་གསལ་ལས་སོ། །འདི་དག་
ཀྱང་མཐར་གྱིས་པར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་ཤིང་མཐར་གྱིས་

པའང་རེ་རེ་ལའང་ཚང་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་སོགས་སོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་
གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་

སྦྱར་བ་ལས་སྐབས་དྲུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོ། ། ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བརྗོད་པས་མཚམས་སྦྱར། སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་པའི་ཚེ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་རྫོགས་པར་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་པ་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་གསུངས་ཏེ། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་“བསམས1

་

1 བསོམས

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

424

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པས་ནི་སྦྱིན་སོགས་དེ་དག་ཉིད་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྒོམ་པའམ་རྟོགས་
པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་རིམ་སྒོམ་
ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། མཐར་གྱིས་པ་བཅུ་གསུམ་

པར་བྱང་ཚེ་ཕྱིན་དྲུག་མི་དམིགས་པར་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་བྱང་ཚེ་ཇི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་གིས་ཕྱིན་དྲུག་འཛིན་པ་ལགས་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་ལྡོག་པས་
ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་དེ་དག་སྟོན་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང༌།
ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་མའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་དང་པོ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་སོ། །འདིར་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་པ་གང་ན། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ས་དང་པོ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་

པར་རྣམ་པར་སྨིན་པའོ། །རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཇི་སྙེད་པའོ། །ཟག་མེད་ནི་དེ་དག་ཟག་མེད་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པས་བྱང་ཆུབ་མི་ཤེས་
ཀྱང༌། །དེ་ཉིད་དེ་ལས་རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

425

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོ༑ །རྟོགས་དཀར་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་པ་དང་པོ་དང་
འཚང་རྒྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གཉིས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །སྔ་མ་རྣམས་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ནི་འབད་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པས་མ་སྨིན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནི་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འབྱུང་བས་རྣམ་སྨིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་རྣམས་ནི་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆོས་ཉིད་ལ་“བྱེད

1

་ན་ཆོས་ཉིད་
ལ་དབྱེར་མེད་པས་ས་དང་པོ་བཞག་དགོས་ལ་ཆོས་ཅན་ལ་བྱེད་ན་རྣམ་པར་མ་སྨིན་པ་ལ་ཟག་མེད་མི་འཐད་དོ། །
གཉིས་པ་ལྟར་ན། དང་པོའི་ཟག་མེད་རྣམས་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་དོན་མེད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་སྨྲ་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། མདོ་འགྲེལ་ལས་མཚན་དཔེ་དང་སྟོབས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་འཆད་པས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་ཇི་ལྟར་འགྲིག །དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་འདི་དག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་པས། ཡུལ་ཅན་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་མི་རུང་བས་ཡུལ་ལ་བྱ་ཞིང༌། དེ་ཡང་གཅིག་གི་ཡུལ་གཉིས་ཀའིའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་བསྟན་ཚོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་སྨིན་དང་དེ་མིན་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ།
དང་པོའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ནུས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་སྨིན་པ་དང༌།ཕྱི་མ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞག་གོ །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དེ་མཚོན་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྟོགས་པ་འདི་ནི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་སྦྱོར་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།སྦྱིན་སོགས་རེ་རེའི་ཡུལ་དུ་

1 བྱང

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

426

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱས་པས་དེ་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་མ་འདྲེས་པ་དང་མཚན་དཔེའི་བར་ལ་གསུངས་ཏེ༑ སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་ནི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་བ་ནི། ཐུབ་པ་སྟེ་སྒོ་གསུམ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་སྟེ་རེ་རེའི་ངོ་བོ་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་སྦྱིན་སོགས་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པའི་
སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་མང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་བློས་གཅིག་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཅིག་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པའི་
བློས་ཀྱང་མང་པོ་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །
རྟགས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ནི།སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་དངོས་
པོ་རྣམས་གཅིག་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན་གཞན་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱི་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་དེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་འགལ་རྐྱེན་བྲལ་བར་བསྟན་ཏོ། །ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི།དབུ་མའི་ལུགས་ལས་བློ་གང་གིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

427

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཏེ༑ ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དངོས་པོ་
གཅིག་གི་རང་བཞིན་དེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་
དེ་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་ན་ཟག་མེད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་ལ་མཛད་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་དེ་ཙམ་ནི་ས་དང་པོ་
ནས་ཡོད་པས་ཆོས་ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྡོག་པ་རྟོགས་པ་ཡང་གཟུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་པ་ན་དེ་དང་རིས་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་སྟོན་ཏོ། །ཡང་ནི་སྔར་དོན་དེ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པར་མ་ཟད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སོགས་ཏེ་གོ་བར་
ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ནི།སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་འཕེན་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་དང་བཟང་པོ་སྤྱོད་
པའི་སྨོན་ལམ་སོགས་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་གིས་སོ། །ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་མཐུ་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་དེ་ལ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་
མེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སྨོན་ལམ་གྲུབ་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་ཐ་མི་དད་པས་སོ་ཞེས་པའོ། །ཚིག་གསལ་ལས་གོང་གི་ལུང་དེ་འོག་མ་གསུམ་ལའང་སྦྱར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དཔེ་འདི་ཡང་ཐམས་ཅད་ལའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་པ་ལྟར་ན། གང་ཚེ་རྣམ་སྨིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི། །གནས་སྐབས་ཆོས་དཀར་སྐྱེས་གྱུར་
པ༑ །དེ་ཚེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་རང་བཞིན། །ཞེས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

428

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འདོན་དགོས་སོ། །གང་ཚེ་རྣམ་བྱང་གི་རིགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྟེ་རང་
རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་དེ་དག་
དཀར་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་དེ་
དག་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་སྦྱོར་བའི་
རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གནས་
པས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྟོགས་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་སོགས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །གང་གི་ཚེ་རྟོགས་ན། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་སྦྱིན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྣམས་

དཀར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེའོ། །དཀར་བའི་དཔེ་ནི།སྟོན་ཟླའི་འོད་བཞིན་དུའོ། །དཔེ་དཀར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཆར་གྱིས་རྡུལ་གྱི་ཚོགས་མནན་པས་ཁུག་རྣ་
སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་སོ། །རྟོགས་དཀར་འདི་ལ་གཟུང་བ་ལ་
སོགས་པར་ལྟ་བའི་དྲི་མ་སྤངས་པས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ།ཟློས་པར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱན་སྣང་དང་འགལ་བས་སོ། །དོན་དཀར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།བྱང་སེམས་ཀྱིས་

གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་དུ་བསྒོམས་པའི་མཐུས་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕལ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ནའོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

429

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང༌། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་
མའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཉིས་པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
རྒྱུན་མཐའ་རྟོགས་པ་ནི། ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་
དུ་སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ།རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་ཕུང་
པོ་ལྔ་ལ་གནས་ནས་སྦྱིན་སོགས་ལ་ཞེན་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིས་ཏེ།བྱང་ཚེ་རྨི་ལམ་ལྟ་
བུའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་གནས་ཤིང་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངོ་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྲུང་ངོ༌། །བཟོད་པ་སྒོམ་མོ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་མོ་ཤེས་རབ་སྒོམ་མོ་ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི།སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
སློབ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སོགས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི༑ དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་ཀུན་བྱང་གི་ངོ་བོའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་ནའོ། །གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ན།སྔོན་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་གོམས་པར་བྱས་པས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ནའོ། །ཐབས་གང་གིས་ཤེས་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་
མེད་རྨི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པ་སྟེ་
རྟོགས་ནས་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་བསྒྲུབས་པས་སོ༑ །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

430

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གསུམ་པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི༑ རྒྱུན་མཐའ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་དང་དེ་མཐོང་གཉིས་སད་པ་ན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
མི་མཐོང་བ་ལྟར་ཏེ།བྱང་ཚེ་རྨི་ལམ་མི་མཐོང༌།རྨི་ལམ་མཐོང་བ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོ༑ །གསུམ་པ་ནི།བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྟོགས་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སོགས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། གང་གི་ཚེ་སད་དུས་སུ་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་རྨི་ལམ་ལ་གཟུང་བ་དང་རྨི་ལམ་མཐོང་བ་ལ་འཛིན་པར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྨི་ལམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ཁོ་ནས་རྟོགས་པས་ནའོ། །དེ་གྲུབ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་བཞིན་དུ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་བག་ཆགས་དྲུངས་ཕྱུང་ཞིང་རྩད་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུན་རིང་མོ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་དུ་མ་ཞིག་ནས་བར་ཆད་མེད་པར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྤོང་པ་ལ་གོམས་པ་ངང་དུ་གྱུར་པར་བྱས་པས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་སོགས་སོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་
གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་

སྦྱར་བ་ལས། སྐབས་བདུན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོ། ། ། །

གསུམ་པ་ཞུགས་འབྲས་ཆོས་སྐུའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

431

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འབྲེལ་བརྗོད་པས་མཚམས་སྦྱར། ཆོས་སྐུའི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྡུ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་ཆོས་སྐུ་གསུངས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་སྐད་ཅིག་
མ་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་
རོ༑ །མདོའི་འབྲེལ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པར་བྱང་ཆེན་གྱིས་མཚན་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་

ཡུམ་ལ་བསླབ་པར་བྱ་བར་གསུངས་ནས་གཞན་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་བསླབ་པར་གསུངས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས།སྤྱི་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱེད་པ་པོ་སྐུ་དང༌།བྱ་བ་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐུའི་གྲངས། ངོ་
བོའ། །ོ དང་པོ་ལ་བཞི། གཉིས་སུ་དང༌། གསུམ་དུ་དང༌། ལྔར་དང༌། བཞིར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་
འདིར། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། །རྒྱལ་
པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འཁྲུངས། །ཞེས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར། །དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་གཟུགས་སྐུ་དང་ཆོས་སྐུ་དམ་པ་གཉིས་སུ་བསྡུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་བླ་མར་ཡང༌། རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐུ་དང་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཀུན་རྫོབ་སྐུ་ཉིད་དེ། །ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐུ་དང་ལོངས་སྤྲུལ་གཉིས་ལ་གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐུར་བསྟན་

ཏོ༑ །གཉིས་པ་ནི༌། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སྐུ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

432

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྡུས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། །སྐུ་གསུམ་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི། །དོན་འདི་རྟེན་དང་
བཅས་པར་བསྟན། ཞེས་ལོངས་སྐུ་རང་དོན་སྤྲུལ་སྐུ་གཞན་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀྱི་
རྟེན་དུ་གསུངས་པ་དང༌། རྒྱུད་བླ་མར་ཡང༌། དེ་དབྱེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང༌། །བདག་ཉིད་
ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཆོས་ཀྱིས་རབ་ཕྱེ་རང་བཞིན་ལ། །སོགས་པའི་སྐུ་གསུམ་
དག་གིས་འཇུག །ཅེས་དང༌། འཕགས་པ་ཀླུས། ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་འབའ་ཞིག་གི་སྣང་བའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་དང༌། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་
ལ་གནས་པའི་སྣང་བའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པར་བཏགས་པ་དང༌། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སྟེ་ལྔར་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བས་སྐུ་ལྔར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་དང༌།རྟོགས་དཀར་ཡང་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་སྐུ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་སྨོས་པ་དེ་ཡང་འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་ཆོས་སྐུའི་དབྱེ་བ་གསུམ་
དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུའོ་ཞེས་དང༌། སློབ་དཔོན་སྒེག་པའི་རྡོ་རྗེས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་སྤྲུལ་པ་དང་ཆོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

433

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཀྱི་སྐུའོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
བཞི་པ་ལ་གསུམ། བཞིར་བཞེད་པ་དང༌། དེ་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་
དགོད། །འཐད་པའི་ཕྱོགས་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་སྣང་དང༌། འགྲེལ་པ་འདི་
གཉིས་སུ་གཟུགས་སྐུ་ལ་གཉིས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་སོ་སོར་བྱས་པས་བཞིར་མཛད་དོ། །དོན་འདི་ལ་ཚིག་གསལ་ལས་ཁ་ཅིག་ན་རེ་སློབ་དཔོན་གྱི་

ཞལ་སྔ་ནས་ནི་གཞུང་གཞན་དུ་སྐུ་གསུམ་དུ་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་བཞེད་མོད་ཀྱི་འདི་ནི་
མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྣང་མཛད་ཀྱི་གདམས་ངག་གཙོར་མཛད་པས་ན་དེའི་བཞེད་པ་བཀོད་པའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འོག་ནས་སྐུའི་གྲངས་ངེས་པ་ཐ་དད་པ་བསྟན་པའི་ལུགས་སུན་མ་ཕྱུང་བས་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ནི་སྐུ་
དུར་བཞག་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་བཞེད་པར་གསལ་ལོ་ཞེས་སོ། །འདི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་འཐད་དེ། སྐུའི་གྲངས་ལ་བརྩོད་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་
དག་ན་རེ་ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་
རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས་ཞེས་དང༌། དེ་ལྟར་སྐུ་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
ཞེས་བཞིར་རང་ལུགས་ལ་མཛད་པས་སོ། །
ཁ་ཅིག་རྒྱན་སྣང་ལས། ཡུམ་གྱི་བཤད་སྦྱར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བདག་གིས་
ཐོབ་པའི་དགེ་བའི་ས་བོན་ལས། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐུ་ནི་གསུམ་པོ་
ངེས་པར་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་དང༌། འདི་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བཏགས་པའི་སྐུ་གསུམ་བསྟན་ནས་ཞེས་འབྱུང་བས་སྐུ་གསུམ་དུ་བཞེད་དོ་ཞེ་ན།སྤྱིར་སློབ་དཔོན་
གྱིས་ལེ་བརྒྱད་མར་ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྤྲུལ་ཞེས་འཕགས་པ་དང་མཐུན་པར་སྐུ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

434

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་དུ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་འགྲེལ་པ་གཉིས་སུ་ནི་དེ་མི་བཞེད་པས་རྒྱན་སྣང་དུ་
གསུངས་པ་ནི། ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་གསུམ་ལ་དགོངས་ལ་སྐུ་གསུམ་བསྟན་
ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐུ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཏེ་སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་ཞེས་པས་
སོ༑ །དེས་ན་ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་སློབ་དཔོན་བཞེད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྤྲུལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་མི་བཞེད་དོ། སངས་རྒྱས་སའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐུ་དེ་མིན་པས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚིག་གསལ་དང་རྟོགས་དཀའི་བཞེད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཞིང་ཤེར་འབྱུང་དང་བུདྷ་ཤྲཱིས་ཀྱང་

བཞིར་བཤད་ལ། གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་བཞིར་མི་འདོད་པ་བཀག་ནས་བཞིར་
བསྒྲུབས་པ་རྣམས་ནི་འགྲེལ་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཉི་སྣང་ལས། ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རྣམ་
པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་
སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་སོགས་པ་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ལ་ངོ་བོ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཅན་ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ཡང་ཉི་སྣང་དང་འདྲའོ། །སྙིང་མཆོག་ལས་ཀྱང་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི། དེའི་དངོས་པོ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྐུ་གསུམ་
དང་མཛད་པའོ་ཞེས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་བསྟན་ཚུལ་ནི་དག་ལྡན་ལས། དེ་ལྟར་ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

435

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཅིང་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་བརྗོད་ནས་དེ་ལྟར་ཆོས་སྐུ་
བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་མཇུག་སྡུད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་སྔ་མའི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་
གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
ཏོ༑ །དེ་ལྟར་ན་ནི་གཅིག་མིན་དུ་མའང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་བསྟོད་པ་
འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །
དེ་དག་གི་དོན་ནི།བྱང་ཆུབ་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་
དག་གི་རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་མཐའི་རྐང་པ་གཅིག་པུས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་ཚིགས་བཅད་དང་པོས་སྐུ་དེ་བསྟན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་
དེ་དག་བཤད་ཅིང་མཐའི་རྐང་པས་མཇུག་བསྡུས་སོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པ་ལ་ཉིད་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་སྐུ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། ཆོས་སྐུ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་པ་ཀླུས་ཆོས་སྐུ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་བསྟོད་པའང་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་པས་སོ་སྙམ་པའོ། །དག་ལྡན་ལས།གཞན་དག་ནི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་བཞི་པ་ཡིན་
ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་ཚུལ་གཞན་ལས་སྐུ་བཞིར་གསུངས་པ་དེ་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
དེ་ནི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལས་སྐུ་གསུམ་ཉིད་དུ་གཞན་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གསུམ་དང་མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ༑ །སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བཞི་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་ཉིད་དུ་ཡིན་ཏེ། སྐུ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ནི་སྐུ་གསུམ་ཡིན་ལ་བཞི་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་སམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

436

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལྟ་ན་ནི་ཆོས་དེ་དག་སྐུ་གང་གིས་བསྡུས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེ་དག་
ནི་འཁྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཙམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
པས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐེག་པར་སྐུ་བཞིར་མ་བསྟན་ལ་སྔགས་ལས་བཞི་གསུངས་ཀྱང་དེ་དང་ཚུལ་མི་འགྲིག་པ་དང༌། ཆོས་དེ་དག་ལ་ཐ་དད་པར་ཕྱེ་བ་ཡང་སློབ་ལམ་གྱི་རྒྱུ་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བར་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་དེ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེ་བ་
མེད་ཅེས་པའོ། །
ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་མདོ་རྒྱན་དང་འཕགས་པ་ཀླུ་དང་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་སྐུ་
གསུམ་དུ་མཛད་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་མཐར་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་བཞི་པའོ་ཞེས་གང་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་ཀྱི།

རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རང་དབང་ལས་ཏེ་སྤང་བར་བྱའོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་

གསུམ་སྟེ། ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྲུལ་པའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་གང་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གང་འདུས་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་སངས་
རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་གང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འོག་མིན་གྱི་གནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

437

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའོ་ཞེས་ཆོས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་ན་

སྐུ་བཞི་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདུས་བྱས་པ་བསྡུས་པ་
ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་འདོད་པས་ཚུལ་དཀྱོགས་པ་ཡིན་གྱི་སྐུ་བཞི་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།ཞེས་སོ། །གྲགས་ཆ་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་སྒྲས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བཤད་བྱ་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྐུ་དང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་སྐུ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པས་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའོ། །
དཔེར་ན་བུ་དྲུག་ཏུ་དམ་བཅས་པ་ལས་གྲངས་མ་ཚང་བས་ཚ་བོ་བསྣན་ཏེ་གྲངས་ཁ་བསླང་བ་ལྟར་མདོར་བསྟན་པའི་ཚིག་དང་བཅས་པས་སྐུ་བཞིར་ཁ་བསླང་པ་དེ་ནི་རང་དགར་བྱེད་པ་སྟེ་སྙིང་རྗེའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གཞན་དུ་སྐུ་བཞི་དང་སྐུ་
ལྔ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ཚུལ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
ཐེག་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་འདིར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་
སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་ཕྱོགས་གཅིག་
ཡིན་པས་ན། སྐུ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་གདུང་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐུ་ལོགས་ཤིག་པར་རྣམ་པར་བཞག་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་སྐུ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ཉིད་ནི་རིགས་པའོ་ཞེས་འཆད་པའི་ཕྱི་མ་འདི་ཟླ་འོད་དུ་བཀག་གོ །འདིས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་པས་ཆོས་ཀྱི་

ཕུང་པོའི་ཚོགས་བརྗོད་པར་འདོད་དོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

438

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་པ་ནི། ལུགས་དེ་དག་ལས་གང་གཟུང་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་
འདི་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་བ་དང་བོད་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་གིས་མི་ལེགས་པར་
སྨྲ་ཡང་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ཉིད་འཐད་པར་སེམས་སོ། །འདི་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཤཱནྟི་དང་ཨ་

བྷྱ་གཉིས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་ནས་ཕྱོགས་མཐུན་སོགས་ལ་
སྐུ་བཞི་པར་མ་བཤད་པ་དང༌། སྔགས་ལས་བཞིར་གསུངས་ཀྱང་འདི་དང་དེ་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་མི་གཅིག་ཅིང་ཐེག་པའང་གཞན་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་ནོ༑ །འདི་ལ་སྨྲ་བར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་ནས་སྣང་“ཚོད1

་ལ་ནི་ཆོས་དེ་དག་ལ་སྐུ་
བཞི་བར་དོན་གྱིས་བཤད་དེ་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་དུ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཞེས་དང༌། དེའི་
འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་རྒྱས་བཤད་དུ་སྐུ་བཞིའི་མིང་གསལ་བར་
མ་བྱུང་ངམ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཉིད་ཕྱིས་པ་ཙམ་
མོ་“ཞེ

2

་ན། དགོངས་པ་བླངས་ནས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐུར་བྱེད་པ་ནི་རྩོད་
གཞི་ཡིན་ལ་ཚིག་གིས་ཟིན་ཚོད་ལ་ནི་སྐུ་ལོགས་པར་གསུངས་པས་སོ། །
གཞན་དུ་ན་དགོངས་པའང་བླང་ཅི་དགོས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་བཤད་པ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་འདོད་པ་འགྲུབ་སྟེ། ཁྱེད་ཅག་གིས་གཏན་མ་བཤད་པར་ཁས་བླངས་པས་སོ༑ །གཞན་ཡང་ཕྱོགས་མཐུན་སོགས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ལོགས་པར་མཚན་
ཉིད་ཐེག་པ་ནས་མ་བཤད་པ་དེ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་དོན་མ་བཤད་དམ་ཐ་སྙད་མེད་གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་གསལ་བར་མ་ཟིན་པས་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལའང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པ་དོར་དགོས་ཏེ་
1 ཆོད
2 ཞ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

439

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འདི་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་སོ། །
དང་པོ་ལྟར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སམ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་སྐུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རང་གི་ཁས་བླངས་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། གཞན་ཡང་གཟུགས་སྐུ་ཡང་སྐུ་ལོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་
ཆོས་དེ་དག་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་མི་རིགས་ཏེ།འཕགས་པ་ཀླུ་དང་མདོ་རྒྱན་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་
སྐུ་དེ་འདུས་མ་བྱས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་རྟག་པར་བཤད་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཤཱནྟི་པ་

དཔོན་སློབ་ལ་ཐུན་མོང་གི་གནོད་པ་ཡིན་ལ། ཨ་བྷྱ་ལ་ནི་ཉི་སྣང་ལས་སྐུ་དེ་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་ལམ་ཡང་དེ་སྐྱེད་པ་པོ་མིན་པར་གསུངས་པས་གནོད་དོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་པར་མེད་པས་སོ། །
གཞན་ཡང་ཆོས་སྐུ་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ཡོད་པར་དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་བཤད་པ་དང་ཡང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་བ་སྨྲ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པ་དེ་རྒྱན་
གྱི་བཞེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཡིན་ན་མདོར་བསྟན་དུ་ཆོས་སྐུ་ཞེས་པ་དེས་སྐུ་གཅིག་མདོར་བསྟན་པར་བྱེད་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་མངོན་རྟོགས་གཞན་བདུན་ལའང་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རང་
གི་སྐབས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན་པས་ཤེ་ན། དོགས་པ་འདི་ནི་བདེན་པ་
ལྟར་སྣང་ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་ཆོས་སྐུ་ལོགས་སུ་བཤད་པ་དང་སྔར་ལྟར་རིགས་པས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

440

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དཔྱད་པ་ན་འདི་སྐུར་ནི་བཞག་དགོས་ལ་སྐུ་གཞན་གསུམ་དུ་མི་རུང་བས། མདོར་
བསྟན་དུ་ཆོས་སྐུ་ཞེས་པས་མངོན་རྟོགས་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་དང་ཡ་གྱལ་གྱི་སྐུ་གཅིག་ཀྱང་
བསྟན་པར་གཟུང་སྟེ། རིགས་པས་ཐོབ་པ་ནི་ཚིག་གིས་བཟློག་པར་མི་རུང་བ་དང་
ཚིག་གཅིག་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
རྒྱུད་འགྲེལ་དུའང་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན་བྱམས་པས་སྐུ་གསུམ་མཛད་པ་
དང་བཅས་པ་བཞི་བསྟན་པ་ལ་བཞེད་པ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། ཆོས་སྐུ་ཞེས་པས་ནི་གཙོ་བོར་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤྱི་བསྟན་པས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པས་སོ། །རད་ཀིར་གྱིས་

ཕྱོགས་མཐུན་སོགས་སྐུ་ལོགས་པར་འདོད་པ་སྙིང་རྗེའི་གནས་སུ་བྱས་ནས་དེ་དག་
ལོངས་སྐུར་བཤད་པ་ནི། སྙིང་རྗེ་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྙིང་རྗེ་བའི་གནས་སོ། །
སྔགས་ལས་སྐུ་བཞིར་གསུངས་པ་དང་འདི་མི་མཐུན་པས་ཞེས་སྨྲ་བས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། དེ་ནི་སྤྱིར་སྐུ་བཞིར་མི་བྱེད་ན་སྔགས་ནས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་བཞི་པར་བཞག་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པས་སྐུ་བཞིར་སྔགས་ལས་
གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཞེས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྔགས་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་མི་སྒྲིག་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྤྲུལ་གསུམ་དུ་བྱས་
པའི་སྐུ་གསུམ་གྱི་ངེས་པ་འདི་འཇིག་ན་དེའི་ཚེ་མི་འདོད་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། འདི་
ལྟར་དེ་ནི་མདོ་རྒྱན་རྒྱུད་བླ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་ནས་གསུངས་པས་ཤེ་ན། མི་འགལ་ཏེ།དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་བསྡོམས་ནས་སྐུ་དེར་
འཇོག་ལ་དེ་ལ་ཡང་སྟོབས་སོགས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་མཚན་དཔེ་སོགས་ནི་གཟུགས་སྐུའི་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་ཡོན་ཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

441

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པས་སྐུ་གཅིག་དང༌། གཉིས་པ་གནས་པའི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྲུལ་གཉིས་ཡོད་པས་སྐུ་
གཉིས་སུ་བཞག་སྟེ། རྒྱུད་བླ་ལས། དང་པོའི་སྐུ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས། །བྲལ་བའི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན། །རྣམ་སྨིན་ཡོན་ཏན་རྣམས་
དང་ལྡན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་བཞིར་བཞག་པ་ནི་སྐུ་དེ་དང་དེ་ཡིན་མིན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པས་སོ། །དེས་ན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་སྐུ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་
སྐུ་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ན་དེ་གཉིས་ལོངས་སྤྲུལ་དུ་མི་བཞག་དགོས་ན་གཉིས་པོ་རང་ཡང་ཕན་ཚུན་འགལ་བས་སྐུ་རེ་རེར་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པས་དེ་གཉིས་ཆོས་སྐུར་བསྡུས་ན་སྐུ་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱེ་ན་སྐུ་བཞི་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་ཀྱང་འདི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཨ་བྷྱ་ནི་ལུང་དེའི་དགོངས་པ་བླངས་ཀྱང་དཀྱོགས་ས་ཏིལ་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་སྣང་ངོ༌། །སྤྱིར་སངས་རྒྱས་སར་ཆོས་ཆོས་ཅན་དང་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ན་སྐུ་གསུམ་གྱིའང་རྣམ་

གཞག་འདོར་དགོས་ལ། ཁས་ལེན་ཕྱིན་ཆད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་འཐད་དོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་བས་ཆོག་“གོ

1

།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐུ་དང༌། ཡེ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ངོ་བོ་ཉིད། ཡེ་ཤེས། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ། སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་བླར། །དེ་ལ་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མཚན་ཉིད་ལྔ། །“མདོར

2

་ན་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ནི། །ལྡན་
པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤངས། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྙོམས་འཇུག་

1 ག
2 མདོང

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

442

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གི༑ །སྒྲིབ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་གྲོལ་ཏེ། །དྲི་མེད་རྣམ་པར་རྟོག་མེད་དང༌། །རྣལ་འབྱོར་
རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། །ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་
གསལ་བའོ། །ཞེས་པ་སྟེ་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་

དང་དབྱེར་མེད་པ་དང༌། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པ་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང༌།རྟོག་པའི་ཡུལ་མིན་པ་དང༌། སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་འོད་གསལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་
སྦྱར་རོ། །གཞལ་མེད་གྲངས་མེད་བསམ་མེད་པ། །མཉམ་མེད་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི། །ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལྡན་ཏེ། །རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་
གྲངས་མེད་ཕྱིར། །རྟོག་གེའི་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང༌། །འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་ཏེ་འབའ་ཞིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའོ། །ཡོན་ཏན་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་དང་མཚན་ཉིད་གསུམ་པས་ནི་འདི་སློབ་ལམ་དང་ལམ་མ་ཞུགས་ལ་ཡོད་པའང་བཀག་གོ །
སྐུ་འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལམ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་

མ་ལུས་པར་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ལེན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བཀའ་སྩལ་བས་ན། འདི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་འདུས་མ་བྱས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དབུ་སེམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་དོན་ཤེས་པ་ལྟ་ཞོག་ཚིག་ཙམ་ཡང་མཐོང་རེ་ཞེས་མནའ་བོར་བའང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོད་ན་དེ་གདོད་མ་ནས་ཀྱང་འདོད་དགོས་པས་གཞི་དུས་སུའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

443

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ལའང་མཚུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
གཞི་དུས་ནས་ཀྱང་མི་འདོད་ན་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་
པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞུང་
ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཏེ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ནོ། །གསུམ་པ་
ནི༑ཁྱད་པར་ལྔ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། སྐུ་སྟོན་པ་དང་གསུང་བརྗོད་པ་དང་ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་དེ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་དུ་མར་སྟོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད་པ་སྟེ། རྒྱུད་བླར། བརྗོད་སྟོན་མཛད་རྒྱུན་མི་འཆད་དང༌། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང༌། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་མིན་སྟོན་ལ། །འདིར་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམ་ལྔར་བརྗོད། །ཇི་ལྟར་ཚོན་ནི་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །ནོར་བུ་དེ་དངོས་མིན་སྣང་ལྟར། །དེ་བཞིན་
འགྲོ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་པས། །ཁྱབ་བདག་དེ་དངོས་མིན་པར་སྣང༌། །ཞེས་སོ། །
འདི་ལ་ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་ནི་དོན་བསྡུས་སྒྲོན་མེར། ངེས་པ་བཞི་སྟེ་འཁོར་དང་ནི། །གནས་དང་སྟོན་པ་ཆོས་སུ་སྟེ། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་མཐོང་ལ་འདིས་ནི་ཁུངས་མི་ཐུབ་ཅིང་དེར་མ་ཟད་ཐེག་བསྡུས་ལྟར་ན་དེ་ལ་གནོད་པ་ཡང་སྣང་བས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་སྲིད་པ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་ནས་མྱང་འདས་ལ་
འདུན་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཐེག་དམན་དུ་ཞུགས་པ་ཟློག་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྨིན་པར་
བྱེད་པ་དང༌།བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་པས་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པར་བརྗོད་པ་སྟེ།
འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང་ལོངས་སྐུའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་སྟེ། རྒྱུད་བླར། མི་
རྟག་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེད་དང༌། །ཞི་བའི་སྒྲ་ཡིས་ཐབས་མཁྱེན་པས། །སེམས་ཅན་
སྲིད་གསུམ་སྐྱོ་སྐྱེད་ནས། །མྱ་ངན་འདས་ལ་རབ་འཇུག་མཛད། །ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

444

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞུགས་པ། །མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན། །དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་ལ་
སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། །དེ་དག་སྔར་འཛིན་ལས་བཟློག་སྟེ། །ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་བས། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྨིན་མཛད་དེ། །བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་ཏོ། ཞེས་སོ། །འདི་དག་ལ་སྐུ་དང་པོས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་མི་མཁྱེན་དང༌། གཞི་དུས་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྒལ་ལན་དང༌། སྐུ་ཕྱི་མ་གཉིས་སངས་རྒྱས་དངོས་
ཡིན་མིན་དང༌། དེ་དག་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་དང༌། སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱིར་ཤེས་བྱ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདས་མ་འོངས་མཁྱེན་ཚུལ་དང༌། སངས་རྒྱས་སར་ཡུལ་ཅན་མཉམ་རྗེས་དང་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དང་དག་མ་དག་གང་སྣང་ལ་སོགས་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དུ་མ་ཞིག་སྣང་མོད། ཆེ་ལོང་ཙམ་ཞིག་སྨྲས་པས་མཐའ་མི་ཆོད་ལ་མཐའ་ཆོད་པར་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་ན་ཚིག་གི་ཁུར་ཧ་ཅང་མངས་པས་འཇིགས་ནས་རེ་ཞིག་མ་བྲིས་ཏེ་ཡི་གེ་ལོགས་པར་སྤྲོ་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེའི་རྒྱུ། དེ་སྐུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ནི༑ འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས། ཤིན་ཏུ་འདུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་བསྡུས་ཏེ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་
ཡེ་ཤེས་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱ་བ་ནན་
ཏན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །
དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་བཞི་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས༌།མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན། །མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག །བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང་པོ་མི་གཡོ་ཞིང་གཞན་གསུམ་གྱི་རྟེན་དང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

445

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཕྱི་མ་གསུམ་གཡོ་བ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཁྱད་པར་ལྔ་དང་ལྡན་པ་
སྟེ༑ ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་“ང་ཡི1

་བ་མེད་
པ་དང༌། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རིས་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་དང༌། །དུས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟག་ཏུ་ལྡན་པ་དང༌། རྟག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་
རྨོངས་པ་དང༌། རྣམ་པ་མེད་པས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ༑ རྒྱན་ལས༌། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ང་ཡི་མེད། །ཡོངས་སུ་མ་ཆད་རྟག་ཏུ་ལྡན། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མ་རྨོངས་པ། །རྟག་ཏུ་དེ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་མིན། ཞེས་སོ། །
ཁྱད་པར་ཕྱི་མའི་དོན་ནི་རྣམ་པས་བར་མ་ཆོད་པར་ཡུལ་མཁྱེན་ཞེས་སམ།ཡང་ན་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་རིས་སུ་ཆད་པ་མེད་པས་ཡུལ་ལ་རིས་སུ་ཆད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །འདིའི་སྒྲ་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀུན་
གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་འདྲ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཡེ་ཤེས་གཟུགས་བརྙན་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

གཟུགས་བརྙན་འབྱུང་བས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་དོ། །འདི་ལོངས་སྐུར་བཤད་པ་ནི། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དུས་སུ་བདག་གཞན་མཉམ་པར་བསྒོམས་པས་
གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་རྣམས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་མཉམ་པར་རྟོགས་ནས་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ལ་ཞུགས་པ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་གཉིས་དང་
མཚུངས་ལྡན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།སྒོམ་པ་དག་པ་སེམས་ཅན་ལ། །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་

1 ངའི

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

446

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤེས་འདོད། །མི་གནས་ཞི་བར་ཞུགས་པ་ནི། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་
འདོད། །དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བྱམས་པ་དང༌། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན། །ཞེས་
སོ༑ །གསུམ་པ་ནི།རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་
སོ་སོར་རྟོགས་པར་མཛད་ཅིང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་

གནས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ལས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྟག་མི་ཐོགས། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ཀྱི། །གཏེར་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྤྲུལ་པས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས།བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཁམས་
རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་ཤིང༌། །དཔག་མེད་བསམ་ཡས་སྤྲུལ་པ་ཡིས། །སེམས་ཅན་དོན་ཀུན་སྒྲུབ་པ་འོ། །ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མཉམ་ཕྱིར། ཡང་དག་ཆོས་རབ་སྟོན་ཕྱིར་དང༌། །བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་འབྱུང༌། །ཞེས་ཏེ། འཛིན་པ་ནི་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་སེམས་མཉམ་པ་ནི་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྒོམ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཙནྡྲ་གཽ་མིས། གང་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གྱུར་པ༑ །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགའ་ཞིག་འདོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་
ཡིད་གནས་གྱུར་པ། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་པར་བྱ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི༑ །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེའོ། །དེ་དག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་ཉིད། །ཅེས་དང༌། ཁ་ཅིག་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱང༌། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་རུ་རྟོགས། །དེ་ཡང་དེ་ལ་རྒྱུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

447

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཉིད་ཕྱིར། །ཉེ་བར་བཏགས་པས་དེ་བཞིན་གཞན། །དབང་པོ་ལྔ་ཡི་རྣམ་ཤེས་
གང༌། །དེ་ནི་དོན་ཀུན་ཡོངས་འཛིན་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་དུ་ནི། །བྱ་བ་སྒྲུབ་
པ་ཙམ་ཉིད་ཐོབ། །དེ་ཡང་རྟག་པར་ཐམས་ཅད་དུ། །དུས་ཇི་བཞིན་དང་བསམ་ཇི་
བཞིན། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ། །སྤྲུལ་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་
ཡིད་ཀྱི་ཁོ་ན་ལ། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཉིད་དུ་ནི་རྟོག །དབང་པོ་ལྔ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང༌། །དེ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་རོ། །ཞེས་དགོངས་རྒྱན་དུ་དྲངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང༌། འདིར་ནི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུར་བྱས་ནས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་དེའི་
བདག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་སྐུར་བྱའོ། །ཡང་ན་ཉེ་བར་བཏགས་པས་དེ་བཞིན་གཞན་ཞེས་གསུངས་པས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་བཏགས་པ་བར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྲིན་ལས་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ལ།བྱ་བ་དེ་ཉིད་
ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཐར་ལམ་སོགས་ནི་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྲིན་ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལམ་དང་ལམ་གྱི་

རྟེན་ལ་འགོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ལ། བཀོད་པའི་ཆ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་དེ།དཔེར་ན་སྐྱེས་བུས་ཤིང་གཤགས་པའི་རྩོལ་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཡོད་ཅིང་ཤིང་དུམ་བུར་གཤགས་པའི་ཆ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྔ་མ་འདི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་དག་ལྡན་ལས་ཇི་ལྟར་ན་མཛད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ཞེ་ན། མཛད་པ་དང་མཛད་པ་པོ་ཐ་མི་
དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འདི་དང་འཕགས་སེང་གཉིས་འགལ་བར་བཟུང་ནས་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་
ཕྲིན་ལས་ལ་བཞེད་པར་འཆད་ཀྱང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །འོ་ན་གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

448

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྟེན་ནས་མྱང་འདས་ལ་བཀོད་པའི་བར་ཉེར་བདུན་ལ་ཕྲིན་ལས་སུ་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་
ན། བཀོད་པའི་ཆ་དང་འགོད་པའི་ཐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཉེར་བདུན་ལ་ཡིན་པས་
ཀླན་ཀར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་རྣམས་

ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་དྲངས་པར་འགྱུར་རོ༑ །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྐུ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་
བཞི་ཡིན་པས་དེ་དག་སྟོན་ཏོ། །
འདི་ལ་གཉིས། སྐུ་དང་མཛད་པའོ༌། །དང་པོ་ལ་བཞི། ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། ཡེ་ཤེས་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང༌། སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།སྐུ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྟོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྨི་
ལམ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་མཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི། དོན་དངོས་དང༌། ངེས་པའི་ཚིག །འཐོབ་པའི་ཚུལ། ཆོས་ཅན་གསུམ་དང་ཐ་དད་ཡིན་མིན་ནོ། །
དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་འདི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

449

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡིན་ཏེ་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །གང་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནིའོ། །ཆོས་ཅན་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། འཆད་
འགྱུར་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་དག་པ་

གང་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གིའོ། །ཟག་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཚིག་གསལ་ལས། ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་

ཉིད་ཁྱད་པ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བཤད་ནས་ཆོས་ཅན་སངས་རྒྱས་སའི་དྲན་ཉེ་སོགས་ཆོས་ཉིད་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་
གེ་རྣམས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་བཤད་པའོ། །དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་མ་དག་ནི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་གི་དབང་གིས་བཞག་གོ །དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འཆད་དེ་སྔ་མ་དང་དོན་མཐུན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་ན། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་

བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཏེ། དབུ་མའི་རྩ་བར། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་
དང༌། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཞུང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྦྱར་ཏེ།ཉི་སྣང་ལས། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

450

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་ཡིན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ནོ་“ཞེས

1

་གསུངས་པ་འདིར་ཡང་བཀོད་པས་སོ། །ལུང་
ཕྱི་མ་འདིས་ནི་རྟོགས་དཀར་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་བཅོས་པར་བསྒྲུབས་
ནས་འཇིག་རྟེན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་ངེས་ཚིག་ཏུ་འཆད་པའང་བཀག་གོ །
གསུམ་པ་ནི།བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲོས་པ་
འགའ་ཡང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱི་གསར་

དུ་བྱས་པའམ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་
བར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱན་སྣང་དང་
བསྟུན་པའོ། །དེ་ལ་སྔ་མས་ནི་འཐོབ་པ་དང་ཕྱི་མས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། །རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་གཞུང་ཕྱི་མ་འདི་འབྲས་བུའི་སྐབས་ལ་མཛད་དོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་བཅོས་པ་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་སུས་ཀྱང་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་སེམས་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་དེ་ཐོབ་པ་སྟེ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ཐོབ་ལའང་མཉམ་གཞག་གི་འཕེན་པ་དང་མ་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཐོབ་པའི་དེ་སྟོན་པ་ནི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་
སྙད་དུ་དོན་བྱེད་པ་མི་འདོར་བར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་ལས་

མི་འདའ་བས་ན་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པས་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པར་གྱུར་པ་ཐོབ་པ་

1 ཞས

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

451

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་སློབ་ལམ་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མེད་པས་མི་འཐད་དོ། །
བཞི་པ་ནི། ཅི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་

ལས་ཐ་དད་པའམ་མི་དད་པ་ཡིན་ཞེ་ན་སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དེ་དང་
ཐ་མི་དད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།ལུགས་ལས་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་ལྟ་མིན་ན་གཉིས་སྟོང་པ༑ །རྣམ་ཤེས་མིན་པར་ཐལ་འགྱུར་ཞིང༌། །གཉིས་མེད་པ་ལས་ལོག་པ་ནི། །གཉིས་
ཀྱི་བདག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེར་འགྱུར་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད། །རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དངོས་པོ་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་“རོ།

1

།ལུང་འདིས་དངོས་སུ་གཞན་དབང་རྣམ་
ཤེས་དང་ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཐ་མི་དད་པར་བསྟན་ཀྱང་སྐུ་དང་པོ་དང་ལྷག་མ་གསུམ་ཡང་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པས་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོའོ། །དབེན་པ་དགག་པ་ཆོས་ཅན་དང་དབེན་འགྱུར་དགག་གཞི་ཆོས་ཉིད་གསུང་བ་ནི་གོ་བཟློག་ན་འགྲིག་གོ༑ །དེའི་ཁུངས་ནི་རྒྱན་སྣང་འགྱུར་རྙིང་དང༌། གསེར་གླིང་པས་རིགས་པའི་བསྟན་
བཅོས་ལས་ཞེས་བཤད་ལ་ཚིག་འདི་དག་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་

དྲངས་སོ། །འོ་ན་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་མ་ངས་པ་འབྲས་བུ་གང་ལའང་མ་ཞུགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ལས་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་

1 ངོ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

452

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །ཁ་ཅིག་སྐུ་གསུམ་
བསྟན་པའི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་རྒྱན་སྣང་དུ་བསྟན་པའི་དོན་
དུ་ཞེས་པས་བཀག་གོ །དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཡུལ་གསུམ་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡང་
དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རང་

རང་གི་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ་ཞེས་རྟགས་སྒྲུབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡང་རྒྱན་སྣང་གིའོ། །ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ནི་རྟོགས་དཀར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དང༌།

ཚིགས་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་གཙུག་
ལག་ཁ་ཅིག་ལས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཐ་སྙད་ལ་དེར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཞེས་འཆད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན། དེའི་ཁྱད་པར་བཤད། དེ་ལ་རྩོད་སྤང་ངོ༌།
དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་སྐུར་བསྟན། ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་དགག །ཐ་དད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐུ་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་
གསུངས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་ཞེས་དྲིས་པའི་
ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ནས་རྣམ་པ་ཐབས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་བརྒྱ་ཞེ་བཞི་མཐའི་དང་གིས་བསྡུས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་དང་
བཅས་པས་བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་མདོ་ལས་དོན་གྱིས་བརྗོད་པ་
སྟེ༑བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང༌། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང༌། རྣམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

453

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་དང༌། ཟད་
པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་དང་མངོན་པར་“ཤེས

1

་པ་དྲུག་དང་

སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང༌། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང༌།དབང་བཅུ་དང༌།སྟོབས་བཅུ་དང༌། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང༌། བསྲུང་བ་མེད་པ་གསུམ་དང༌དྲན་པ་ཉེར་བར་བཞག་པ་གསུམ་དང༌། བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང༌།བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང༌རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང༌ལམ་གྱི་རྣམ་

པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང༌ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་རབ་འབྱོར་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱུད་དབང་“བཙན2

་པར་བྱས་ན་

ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་མོད། མཚན་ཉིད་དབང་བཙན་པར་བྱས་ན་ཕྱོགས་མཐུན་ནས་སོ་སོ་རིག་བཞི་ཐེག་དམན་དང༌། ཡོངས་དག་དང་དབང་བཅུ་སེམས་དཔའ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང༌། ལྷག་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མདོ་འདི་ལེ་བརྒྱད་མར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་མདོ་ལ་དྲངས་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བསྡོམས་ཏེ་སྐུར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་ལས།བྱང་ཕྱོགས་ལ་སོགས་བཞི་ནི་སྔར་རྣམ་ཀུན་དང་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཟུང་ཞིང༌། སྔ་མ་བཞིན་ནི་བཞི་ཀ་

1 ཤས
2 བཅན

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

454

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་སྦྱར་རོ། །མཐར་གྱིས་གནས་པ་ནི་སྔར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་མ་མྱོང་བའི་ཚེ་འདི་དགུ་ལ་
མཐར་ཆགས་སུ་འཇུག་དགོས་པའོ། །སྡེ་ཚན་ལྔ་པ་ཟད་པར་ལ་དགུ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ།
“རྟེན

1

།སྦྱོང་ཚུལ། མཚན་མ། དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ། བྱེད་ལས། སྐྱེད་བྱེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ངེས་ཚིག་གོ །དང་པོ་ནི། ཀུན་བཏུས་སུ་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ལ་བཤད་ལ། མཛོད་ལས། དང་པོ་བརྒྱད། མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང་ཐ་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་
བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟད་པར་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང༌། ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བས་ཟད་པར་རྣམ་པ་བཅུའོ། །དེ་ལ་ཟད་པར་རླུང་གི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཟད་པར་གཟུགས་ཅན་བདུན་གྱི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མཛོད་འགྲེལ་དང༌། ཐ་མ་
གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་རང་སའི་མིང་བཞི་ཡིན་པར་དེ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། མཛོད་ལས། ཟད་པར་བཅུའོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་པའོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག །ཅེས་པ་ལྟར་དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་ཐ་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་ལྟར་མངོན་པ་གོང་མ་པའང་འདོད་དགོས་སོ། །ཉི་སྣང་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་བཞི་ཀ་ལ་བརྟེན་ནོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། སྔར་སྦྱང་བ་བྱས་པས་འགྲུབ་ཚུལ་དང༌། མ་བྱས་པས་སྦྱོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་གོམས་པ་བྱས་པས་ནི་སོ་སོའི་དམིགས་པ་

1 རྟན

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

455

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཅུང་ཟད་མཐོང་བ་ཙམ་ལས་དེ་དང་དེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་
ཆུ་ཀླུང་སོགས་སུ་ཆུ་མཐོང་བ་ཙམ་ལས་འབད་པ་མ་བྱས་པར་ཟད་པར་ཆུའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་ནགས་ཀྱི་མེ་འབར་ཞིང་དུ་བ་འཐུལ་བ་རྣམས་སུ་དང༌།
རླུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་འོད་མ་དང་འཁྲི་ཤིང་གི་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རླུང་འདི་
ནི་གནས་འདིར་རབ་ཏུ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀུན་ཏུ་ལྟ་བ་ཙམ་དང་མེ་ཏོག་ནོར་བུ་གོས་ལ་སོགས་པ་སྔོན་པོ་བཏིང་བ་དང༌། དེ་དག་ཉིད་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོར་གྱུར་པ་དང་མཚན་མོ་སྟེངས་དངུལ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་དང༌།
དཀར་ཁུང་ནང་ན་ཤིང་གི་ལོ་མའི་གསེབ་ནས་ཟླ་བ་དང་ཉི་འོད་བྱུང་བས་ས་གཞི་ལ་སྐྱེད་པའི་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་ལྟ་བ་དང༌། སྐར་ཁུང་དང་རྩིག་པའི་བུ་ག་མཐོང་བ་ན་རིམ་
པ་ལྟར་ཟད་པར་མེ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམིགས་པ་རྟེན་དུ་བྱེད་པ་དང༌། དེ་ལ་ཡིད་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།སྔོ་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཆུ་དྲི་མ་མེད་པ་
ནམ་མཁའ་ནས་འབབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆུ་ཚགས་ལས་འཛག་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ལྷུང་བཟེད་སོགས་ཀྱི་སྣོད་གང་རུང་བཀང་བ་དང༌། སྣུམ་ཞིང་སྙིང་པོ་དང་བཅས་པའི་
ཤིང་དུམ་བུར་གཏུབས་ནས་ཤིང་དྲུང་ངམ་མགྲོན་ཁང་ཡང་རུང་སྟེ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་སུ་སྤུངས་ཏེ་མཐའ་རྩིག་པས་བསྐོར་བ་ལ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཙམ་གྱི་བུ་

ག་བྱས་པ་སྤར་ནས་འོག་ཏུ་ཤིང་དང་སྟེང་དུ་དུ་བ་དང་དབུས་སུ་མེ་འབར་བར་བྱས་པ་དང༌། ཡན་ལག་གི་ཕྱོགས་གང་དུ་རླུང་གིས་རེག་པར་འགྱུར་བའི་སྐར་ཁུང་དང་
རྩིག་པའི་བུ་ག་ཡོད་དམ་མེད་ན་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དང༌། རས་སྔོན་པོ་རྔ་བོ་ཆེའི་མཐིལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

456

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལྟར་བརྒྱངས་པ་ལ་ནི། ལ་ཀང་ས་དང་པ་ལ་ཤ་སྔོན་པོ་དང་མིག་སྨན་སྔོན་པོ་སོགས་
གང་ཡང་རུང་བའི་ཚོན་གྱིས་འཕོ་བ་དང་མི་འཕོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་ནས་དེའི་
མཐའ་ཁ་དོག་མི་མཐུན་པས་བཅད་པ་དང༌། སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་ལ་
ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། སྔོན་པོའི་གནས་སུ་སེར་པོ་སོགས་བཞག་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ༑ །འདུལ་བ་མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཟད་པར་གྱི་མཚན་མ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་
ཁང་གི་རྩིག་པ་དག་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་བྱའོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་
སོ༑ །བུམ་ནང་དུ་མར་མེ་སྦར་ཏེ་ཁ་བཅད་ཅིང་བུ་ག་ཧ་ཅང་མི་ཆེ་བ་བཏོད་ནས་དེའི་འོད་ཀྱིས་རྩིག་ངོས་ལ་སྐྱེད་པའི་སྣང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང༌།
རྩིག་པ་རེ་ལྡེ་སྣམ་བུ་གང་རུང་གིས་གཡོགས་པའི་གནས་སུ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཙམ་
གྱི་བུ་ག་བཏོད་པ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཟད་པར་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་རྟེན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་དག་མཐོང་བའི་གནས་ཡིད་དང་མཐུན་པར་སྟན་ལ་བདེ་བར་འདུག་ནས་ས་ས་ཆུ་ཆུ་ཞེས་སོགས་བཅུ་པོའི་མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་དང་ཡང་གོམས་པར་བྱེད་པའོ། །
ལྔ་པ་ལ་གཉིས། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་འཛིན་པའི་མཚན་མ། གྲུབ་པའི་རྟགས་
སྣང་བའི་མཚན་མ་འཆད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ལྦུ་བ་དང་ཆུ་བུར་འདྲེས་པའི་ཆུ་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང༌། མི་ཆད་ཅིང་ཆད་ཅིང་ལྟུང་བ་དང་འགལ་དུམ་དང་ཐལ་བ་སོལ་བ་རྣམས་ལ་ཅུང་ཟད་གནས་པ་དང༌། འོ་མ་བསྐོལ་བ་ཕོག་མ་ཐག་པའི་རླངས་པ་འཐུལ་བ་ལྟར་གནས་པ་དང༌། མེ་ཏོག་གེ་སར་དང་སྡོང་བུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེའང་གེ་སར་སྡོང་བུ་འདབ་མ་རྣམས་མི་མཐུན་པ་ལས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སེར་པོ་སོགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

457

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་དང༌། སའམ་རྩིག་པར་སྐྱེས་པའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་
བར་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་གསལ་བ་དང༌། རྩིག་མཐའ་ལ་སོགས་པའི་བུ་ག་
ལྟར་སྣང་ལ་བློས་སྐྱེད་ཀྱང་མི་འཕེལ་བར་སྣང་བ་རྣམས་ནི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དགུའི་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་མའོ། །དེ་དག་ཀྱང་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དགུ་ཆར་ལ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི་སྔར་སྦྱང་བ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་གོམས་པར་བྱས་ཟིན་ལ་ནི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས་མ་བྱས་ན་ནི་ཟད་པར་
གྱི་ཉེས་པར་གདགས་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ནོར་བུའི་རླུང་ཡབ་དང་ནོར་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣང་བ་དང༌། ནམ་
མཁའ་ལ་གནས་པའི་ལྭ་བ་དམར་པོ་ཟླུམ་པོ་དང་གསེར་གྱི་རླུང་ཡབ་དང་དེའི་ཀ་བ་ལྟ་
བུར་གནས་པར་སྣང་བ་དང༌། འདུག་པ་ལྟར་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་མཐོང་བ་དང༌།དམིགས་རྟེན་ཟད་པར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་འཕགས་ནས་ནོར་བུའི་རླུང་ཡབ་ལྟ་བུ་
ནམ་མཁའ་ལ་སྣང་སྟེ་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་དང༌།སྣང་བའི་ཚོགས་སྟུག་པོ་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་འདྲ་བར་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་བ་དང་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་
གྱུར་ནས་གནས་ཤིང་བློས་སྐྱེད་ན་ནི་འཕེལ་བར་སྣང་བ་རྣམས་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དགུའི་གྲུབ་པའི་མཚན་མའོ། །ས་ལ་སྔར་སྦྱངས་པས་འགྲུབ་ཚུལ་དང་མ་སྦྱངས་པས་སྦྱོང་བའི་དམིགས་རྟེན་དང་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མ་མ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་
ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པར་སྣང་ངོ༌། །
དྲུག་པ་ནི། དེ་ལྟར་མཚན་མ་དེ་དག་བྱུང་བའི་ཚེ་ཁ་དོག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

458

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་ཏེ་དེ་དང་དེའི་མིང་ཙམ་ལ་གསལ་བར་དམིགས་
ནས་གོམས་པར་བྱའོ། །
བདུན་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་ནམ་མཁའ་འམ་ཆུ་ལ་
སར་སྤྲུལ་ནས་རྐང་པས་འགྲོ་བ་སོགས་བྱེད་པ་དང༌། ས་ལ་བྱིའུ་འཛུལ་བྱེད་ཅིང་སྟེང་
དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཆུའི་ཆར་འབེབས་པ་དང་ས་དང་རི་སོགས་ཆུ་བོ་དང་རྒྱ་མཚོར་སྤྲུལ་པ་དང༌། དུ་བ་འཐུལ་ཞིང་མེ་འབར་བ་དང་མེ་འདག་གི་ཆར་འབེབས་པ་དང་གང་འདོད་པ་དེ་སྲེག་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ན་མེས་ལུས་སྲེག་པ་དང་ལྷའི་མིག་གི་ཡུལ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང༌། རླུང་ལྟར་འགྱོགས་པར་འགྲོ་ཞིང་རླུང་གི་ཆར་འབེབས་པ་སོགས་དང༌། གཟུགས་སྔོན་པོར་སྤྲུལ་ཞིང་མུན་པར་བྱེད་པ་སོགས་དང༌། གཟུགས་སེར་པོར་སྤྲུལ་ཞིང་གསེར་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པར་སོགས་དང༌། གཟུགས་དམར་པོར་སྤྲུལ་སོགས་དང༌། །གཟུགས་དཀར་པོར་སྤྲུལ་ཞིང་རྨུགས་གཉིད་རིང་དུ་བྱེད་མུན་པ་འཇིག་པར་བྱེད། ལྷའི་མིག་གི་ཡུལ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང༌། གཟུགས་གསལ་བ་དང་གཉིད་རྨུགས་རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་ལྷའི་མིག་གི་ཡུལ་སྣང་བར་བྱེད་སོགས་དང༌།
བསྒྲིབས་པ་རྣམས་འབྱེད་ཅིང་ས་དང་རི་བོ་སོགས་ཀྱི་ནང་ནམ་མཁར་སྤྲུལ་ནས་སྤྱོད་
ལམ་བྱེད་པ་དང༌། རྩིག་པ་སོགས་ལ་ཐད་དཀར་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཟད་པར་ཆུ་
ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ལས་སོ། །སའི་དངོས་གཞིར་གསེར་ལ་སོགས་པ་གང་མོས་མོས་སུ་ཟད་པར་གྱིས་བསྒྱུར་བ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཞིང་གསེར་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པར་བཤད་དོ། །
བརྒྱད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་དང་རེག་བྱ་ལ་ཟད་པར་བཞག་ནས་སྐྱེ་མཆེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

459

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གཟུགས་ཅན་གཞན་བརྒྱད་ལ་མི་འཇོག་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་རེག་གཉིས་ནི་བདག་
གཞན་གཉིས་ཀ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་
དང་དབང་པོ་ལྔ་ནི་གཞན་རྒྱུད་ལ་མེད་པ་དང་དྲི་རོ་གཉིས་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་པས་མ་བཞག་གོ་ཞེས་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞིའི་དགོངས་པའོ། །སྒྲ་ལ་མི་འཇོག་པ་ནི་རྒྱུན་མེད་པས་ཟེར་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་ནི་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་ཟད་པར་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཟད་པར་བཞག་ལ་
གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་ཕྱིན་ཆད་ལ་ཟད་པར་བྱེད་པར་སའི་
དངོས་གཞི་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་མི་བཞག་སྟེ་གསུམ་པས་ནི་དམིགས་པ་གཅོད་པ་སྟེ་བཞི་བས་ནི་སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་པས་མི་གསལ་བས་སོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཟད་པར་ལ་རྒྱུ་གཟུགས་ཀྱི་ཟད་པར་བཞི་བཞག་པ་ནི་
འབྱུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་འགྱུར་སྔོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་མི་ནུས་
པས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀུན་བཏུས་ལས་སོ། །དགུ་པ་ནི་ཉི་སྣང་ལས། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཁྱབ་པར་སྤྲོ་བས་ན་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལྟར་ཟད་
པར་འཆད་པ་ནི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་ཉི་སྣང་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྣང་བས་འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་ཞིབ་པར་བཀྲལ་ཏེ། ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་ལའང་འདིའི་དགོངས་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་མཐོང་བས་སོ། །
སྡེ་ཚན་དྲུག་པ་ནི། ཟིལ་གྱིས་གནོད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་དབྱེ་གཞིའོ། །དབྱེ་
གྲངས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ་དེ་ཡང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་རྣམ་པ་
བཞི་བཞི་སྟེ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི་ནང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

460

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་ངུ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་
དགུ་དག་ཏུ་ལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཤིང་ཟིལ་གྱིས་

མནན་ནས་མཐོང་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་པོའོ། །ཆུང་ངུའི་གནས་སུ་ཆེན་པོ་སྦྱར་ནས་གཞན་དེ་ཇི་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །ནང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས། ཞེས་སྦྱར་ནས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་རེ་རེར་བྱས་པ་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་སོ། །སོ་སོར་ཞེས་པའང་དོན་དེའོ། །དེ་ལ་ཆུང་ངུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ་དེའི་བཟང་ངན་ནི་ལྷ་མི་ལ་བྱ་ཞིང༌། ཆེན་པོ་ནི་
ཁང་པ་གཞལ་མེད་ཁང་རི་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དེའི་ཁ་དོག་མཛེས་སྡུག་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་བྱའོ། །ཤེས་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་མཐོང་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་དང་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ནམ་མ་ནོན་ཡང་རུང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །
གཉིས་ཚན་དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་སྦྱངས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཕྱི་མ་བཞི་ནི་སྔར་ལྟར་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟ་བ་ན་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མི་བྱེད་པར་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ན་སྔོན་པོ་ནས་དཀར་པོ་དང་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་

མཐོང་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བ་བཞིའོ། །འདི་ཡང་མདོ་ལས་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྔོན་པོ་ཁ་
དོག་སྔོན་པོ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་གམ་ཡུལ་ཝ་ར་ཎཱ་སིའི་རས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྔོན་པོ་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

461

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྔོན་པོ་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད་
སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཟིལ་
གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་
པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་པའོ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་དོང་ཁ་དང་དམར་པོ་བན་དུ་ཛི་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་དཀར་པོ་སྐར་མ་པ་བ་སངས་དང་སྦྱར་ནས་སྔོན་པོར་འདོན་པ་བསྒྱུར་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ནང་གཟུགས་ནས་བལྟ་སྟེའི་བར་མདོར་བསྟན་དང་དཔེར་ན་མན་ཆད་རྒྱས་བཤད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་དཔེ་དང་ཕྱིན་ཆད་དོན་ནོ། །དེ་ལ་སྔོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་ནོ། །ཁ་དོག་སྔོན་པོ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་སོ། །སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ནི་སྦྱར་འབྱུང་གི་སྔོན་པོའ། །ོའོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འོད་གསལ་པོ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཐུན་མོང་ངོ༌། །མེ་ཏོག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་དང་རས་སྦྱར་བྱུང་གི་དཔེའོ། །དེས་ན་ཚིག་བཞིའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ནི་མེ་ཏོག་དང་རས་གཉིས་ཀའི་འོ། །བར་པ་གཉིས་ནི་དེ་གཉིས་སོ་སོའི་འོ། །གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་
པར་བྱ་སྟེ་འདི་ནི་སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའོ། །གནོད་འཇོམས་ཆུང་
བར་ནང་གཟུགས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་རིམ་པ་ལྟར་ཆུང་ངུ་དང་ཆེན་པོ་ལ་བལྟ་བ་སྟེ་གཉིས་དང༌།སྔོ་སོགས་ལ་བལྟ་བ་བཞི་སྟེ་དྲུག་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟིལ་གནོན་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་མཐུན་
ནོ༑ །བདུན་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕ་རོལ་ནས་འབྱིན་པར་མཛད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་
དེའོ། །བརྒྱད་པ་སྨོན་པ་ཙམ་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། མཚན་མའི་བློ་ཐམས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

462

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཅད་དང་ཡང་དག་པར་བྲལ་ཞིང་མངོན་ཞེན་གྱི་ཆགས་པ་བཅོམ་པ་གདུལ་བྱའི་ཐེ་
ཚོམ་སེལ་བར་མཛད་པའི་སྨོན་ལམ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་མྱང་འདས་ཇི་
སྲིད་གནས་པ་དེ་སྲིད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རྟེན་ནི་
སྔར་ལྟར་རོ། །སྔ་མ་དང་འདི་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཞི་ལྷག་གོ །དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་ནི་སྔར་རྣམ་མཁྱེན་དང་རྣམ་ཀུན་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ནི་བཞི་སྟེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་འདོར་ལེན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་རྟེན་དང༌།མེད་པ་སྤྲུལ་ཡོད་པ་སྒྱུར་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དམིགས་པ་དང༌། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྲངས་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐུགས་དང༌། གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ནི་ཞི་ལྷག་གོ །
བཅུ་གཉིས་པ་དབང་ལ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་འདོར་བ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་པས་བསྡུས་པའི་ཚེ་ལ་དབང་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པས་བསྡུས་པའི་སེམས་ལ་དབང་བ་དང༌། བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོ་བྱད་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པས་བསྡུས་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་གསུམ་ནི་སྦྱིན་འབྲས་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་བྱིན་པས་ཚེའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཙོ་བོར་
འཇུག་པ་དང་བསམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པས་སོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཉེ་བར་སྒྱུར་བས་བསྡུས་པའི་ལས་ལ་དབང་བ་དང༌། འགྲོ་བ་གང་དུ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྐྱེས་བས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ནི། ཚུལ་འབྲས་ཏེ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

463

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སེམས་ཅན་རྣམས་ལུས་ངག་གི་ལས་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་བསམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐུལ་བ་
དང་ཚུལ་ལྡན་གྱི་སྨོན་ལམ་འགྲུབ་པས་སོ། །
ས་སོགས་གསེར་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་སྒྱུར་བས་
བསྡུས་པའི་མོས་པ་ལ་དབང་བ་ནི། བཟོད་འབྲས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པའི་རྗེས་སུ་

ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་འགྲུབ་པས་བསྡུས་པའི་སྨོན་ལམ་ལ་དབང་བ་ནི། བརྩོན་འབྲས་ཏེ།སྔོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བརྩོན་པ་མ་བཏང་བས་
སོ༑ །མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ་ནི། བསམ་འབྲས་ཏེ།སྔོན་
སེམས་ཅན་གྱི་དགོས་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་འདོད་
པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང༌། གསུང་རབ་བཅུ་གཉིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྟོན་ནུས་པས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ལ་དབང་བ་གཉིས་ནི་ཡུམ་འབྲས་ཏེ།སྔོན་སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་དང་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་མདོ་སོགས་ལ་སྦྱར་བས་སོ། །
བཅུ་གསུམ་པ་དང་བཅུ་བཞི་པ་ནི་སྔར་རྣམ་ཀུན་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བཅོ་ལྔ་པ་བསྲུང་བ་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉེས་སྤྱོད་མཐའ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་སྤྱོད་ངན་པ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
གྱིས་དོགས་པའི་བསྙེངས་པའམ་འཇིགས་པས་བཅབ་པ་སྟེ་གསང་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་དགོངས་པ་མི་མངའ་ཞེས་བྱའོ། །བཅུ་དྲུག་པ་དྲན་ཉེ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཁ་ཅིག་གུས་པས་ཉན་འདོད་ཅིང་རྣ་བ་གཏོད་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་སེམས་ཉེ་བར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

464

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཇོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང༌། ཁ་ཅིག་སྔ་
མ་དང་ཁ་ཅིག་ཕྱི་མ་ལྟར་གཉིས་ཀ་དག་ལ་ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀས་དབེན་པ་ཁོ་ནར་
བཏང་སྙོམས་སུ་དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་
བའོ། །བཅུ་བདུན་པ་བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་
དགོས་པ་ན་དེའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །བཅོ་བརྒྱད་པ་བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ནས་སྤངས་པས་ཏེ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྟེ་ཟད་པའོ། །བཅུ་དགུ་པ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི། ཉིན་མཚན་ལན་དྲུག་ཏུ་སུ་ནི་དགེ་རྩ་སྨིན་སུ་ནི་དེ་ལས་བཟློག །སུ་ནི་མངོན་མཐོའི་སྣོད་སུ་ནི་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྣོད་ཅེས་སོགས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྐྱེ་བ་ནས་ཞེས་
བྱ་བའོ། །ཉི་ཤུ་པ་ནི་རྣམ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །ཉེར་གཅིག་པ་མཁྱེན་པའི་སྡེ་ཚན་ནི་རྣམ་མཁྱེན་དང་རྩ་བའི་དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་ལམ་ཤེས་དང་ལ་སོགས་པས་གཞི་ཤེས་སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྡེ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི།བྱང་ཕྱོགས་ལ་སོགས་སློབ་ལམ་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གནས་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐུ་ཐ་དད་པར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་
མངོན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྣང་མཛད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གི་ཡིན་ལ་སློབ་དཔོན་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐུ་བཞིར་འདོད་པ་ལས་གཞན་སྐུ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་ཁས་བླངས་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །ཇི་ཞིག་ན། ཐུབ་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

465

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་ཚིག་གིས་སངས་རྒྱས་སར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་
བསྟན་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་
སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་སྟེ་ངེས་པར་ཁས་བླངས་སོ། །དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་
ཁས་བླངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་སྐུ་ལོགས་པར་བསྟན་པར་མི་འདོད་ན་གཞུང་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའམ་ཚོགས་པ་གང་དག་གི་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་དག་
གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས་དེའི་ལན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ།
མདོར་ན་གཞུང་སྔ་ཕྱི་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཁོ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་
བཤད་དོ་སྙམ་པའོ། །
འོ་ན་རྐང་པ་ཐ་མས་ཆོས་ཉིད་སྐུ་ཞེས་སྨོས་པར་རིགས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཞེས་སྨོས་
པ་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཀྱང་དྷརྨ་ཏ་ཀཱ་ཡ་ཞེས་
པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པ་ལས་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་དབང་གིས་ངོ་བོའི་རྐྱེན་ཏ་ཕྱིས་ཏེ་མི་
མངོན་པར་བྱས་ནས་དྷརྨ་ཀཱ་ཡ་ཞེས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ་ཞེས་རྩ་བར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་
རྣམ་པར་བཤད་ནས་གཞུང་ཕྱི་མ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ཉི་སྣང་ལས་རྐྱེན་ཕྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

466

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང་སྤྱོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་སྔོན་གྱི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། ཞེས་སོ། །དོན་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་འདིའི་འགྱུར་ནི་རྣམ་འགྲེལ་བདེ་སྟེ་ཇི་སྐད་དུ།གང་ཉིད་ཀྱི་རྐྱེན་ཕྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ་ཞེས་བྱས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང༌།
སྐུའི་དོན་བསགས་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བས་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །
དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ངོར་

རྐྱེན་ཕྱིས་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཆོས་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་

ཆོས་སྐུར་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཚོགས་ཙམ་གྱི་སྐུ་ནི་ཆོས་སྐུའོ་
ཞེས་བསྟན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་ཅེས་པས་
བསྟན་པའི་སྐུ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་མ་ཡིན་ལ་གཞུང་དེ་དག་དང་ཐུབ་པའི་ཞེས་སོགས་ནི་མདོ་རྒྱས་ཡིན་པས་དོན་གཅིག་ཅིང༌། དེ་ལྟ་ན་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་སྐུ་དེ་མ་ཡིན་པས་སོ་སྙམ་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཆོས་སྐུར་
མ་བྱས་པར་ཆོས་སྐུའི་དོན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་བསགས་ཤིང་ཚོགས་པ་ལའང་འགྲོ་
བས་དེ་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ན་ཆོས་སྐུ་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།མདོར་བསྟན་གྱི་སྐུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐལ་བས་སོ། །སྙམ་པའོ། །འོ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་
དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུས་བསྡུས་ན་སྐུ་དེ་ནི་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ལ་ཆོས་དེ་དག་གི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

467

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པས་མི་རིགས་ཤེ་ན། སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཟག་མེད་དེ་ལ་མཚན་
ཉིད་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་ནི།སྔོན་སློབ་ལམ་གྱི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ས་ན་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཀྱང་
དབྱེར་མེད་པའོ། །དོན་དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་བས་ན་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལ་
སྔོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཉེ་བར་གདགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་དང༌། དགོངས་རྒྱན་ལས།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་སྐུ་ཅི་ཡིས་བསྡུས་ཤེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ། བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་
ཆོས་ཉིད་ཙམ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ནི་དེ་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའོ། ཞེས་དང༌། སྔར་དག་ལྡན་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། །
ཉི་སྣང་གི་ཚིག་ཕྱི་མས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་བཏགས་པ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པ་ཁ་ཅིག་སྨྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་ཏེ། མང་དུ་ཐོས་ཤིང་མཐོང་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་གུང་སྒྲིག་པའི་ནུས་པ་དང་ནི་བྲལ། འགྲེལ་ཚིག་
བརླིང་པོ་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཐུ་ནི་བརྡུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་སྣང་གི་ལུང་དེ་ནི་
ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་སྣང་བས་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཤད་དོ། །འདིར་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་གཞན་དག་ནི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ༑ །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྔར་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཡང་བསྡུས་ནས་བཟླས་པ་སྟེ། མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྣང་མཛད་ཀྱི་བཞེད་པའོ་ཞེས་གསུང་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

468

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནི་གཅིག་པུར་གནས་ཀྱང་གད་མོ་འབྲུག་སྒྲ་ལྟར་འོང་བའི་གཞིར་སྣང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ནི། སྐུ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ལས་གཞན་སྐུ་བཞིར་འདོད་པ་དག་ན་རེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྤྲུལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའམ། ཡེ་
ཤེས་སྐུ་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་གཞན་དུ་མི་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་སར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་དགོས་ཤིང་བླངས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
སངས་རྒྱས་སར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་ན་སྐུ་དེ་གསུམ་གྱིས་

བསྡུས་ཏེ་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་གསུམ་ནི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ། །སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དྲི་བཅས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པའོ། །བྱེད་
ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་སོགས་པས་འོད་འགྱེད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པའོ། །ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་འདིས་ནི་དེ་དག་ཁས་བླང་
དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཏེ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མེད་ན་བདག་རྐྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་འབྲས་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །
གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ།རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐུ་
བསྟན་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐུ་བསྟན་པ་ཡིན་
པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུས་བསྡུས་ཤེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ལོངས་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་པས་སྐུ་ལོགས་པར་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

469

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རོ༑ །གལ་ཏེ་གསུང་རབ་ལས་སྐུ་གསུམ་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ལོངས་སྤྲུལ་དེ་དག་རྣལ་
འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐུ་ལོགས་པར་བཞག་ཅེ་ན། འོ་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྐུ་ཡང་ལོངས་སྤྲུལ་བཞིན་དུ་སྐུ་ལོགས་སུ་བཞག་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། གསུང་
རབ་ལས་སྐུ་བཞིར་ཡང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་སྨྲ་བ་ནི་
རྣལ་ལན་ཡིན་ཏེ་ཤཱནྟི་དང་ཨ་བྷྱའི་ལུང་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་མཐའ་བཅད་
ནས་འགོག་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པར་སྨྲ་ནའང་མི་འཐད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ནི་ཐུབ་པའི་རང་སྣང་ལ་བཞག་དགོས་ལ་སྐུ་དེ་གཉིས་ནི་གཞན་སྣང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་སོ། །སྔ་མ་རྣམས་གཟུགས་སུ་ཤེས་པ་བསྡུར་མི་རུང་བས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་མི་འཐད་དོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐུ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྐུ་བཞིར་བསྟན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ནས་བརྗོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་
འབྱུང་དགོས་ཏེ། ལུས་དང་ཡན་ལག་རིམ་པ་མཐུན་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་དགོས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བས་སྐུ་ནི་གསུམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བཞི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་བསམ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཞག་པར་

མཚུངས་པས་གཅིག་ཉིད་དུ་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཆོས་སྐུ་ལོགས་ཤིག་ན་མེད་
སྙམ་པའོ། །ཞེས་རྟོགས་དཀར་རོ། །
ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཆོས་སྐུ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

470

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་
སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པར་སྣང་བ་སྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་དེའི་སྣང་བ་ལོངས་སྤྲུལ་ཡང་དེ་ཉིད་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་

མཐུའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྣང་བས་དངོས་སུ་ན་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ནི་སྐུ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པས་
འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེའུ་ལས། རྒྱལ་བས་ཆོས་ཉིད་ལུས་མེད་རབ་ཞི་བ། །གཉིས་མེད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཐུགས་ཆུད་ནས། །གཟུགས་སྐུ་བཟང་པོ་མཚན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཡིས། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་བཀང་ཞིང་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐུ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐུ་གསུམ་དུ་
བསྟན་ཏོ་ཞེས་འདོད་པའོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྐུ་བཞིར་འདོད་པ་གཞན་དག་ན་རེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་ཆོས་
སྐུའི་སྒྲ་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་དགོས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་

ཕྱིར་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་སྐུ་གསུམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཆོས་སྐུ་སྦྱར་བ་དེ་སྐད་དུ་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དགོས་པའི་དབང་གིས་ལུས་དང་ཡན་ལག་མི་མཐུན་པ་ཡོངས་འཛིན་དང་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་དང་པོ་ནི། དགོས་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་དེ་རྒྱན་སྣང་དུ་ཉེ་བར་བཤད་ཟིན་པའི་དགོས་པའི་
དབང་གིས་དང་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་བྱང་ཡེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྐུ་གསུམ་གྱིས་མ་

བསྡུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་ཆོས་སྐུར་འདུས་སོ་ཞེས་པའི་
དགོས་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཞེས་དང༌། འབུམ་པས་དགོས་པ་ཉེ་བར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

471

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྟན་ཟིན་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐུས་བསྡུས་སོ་ཞེས་པའི་དགོས་
པའི་དབང་གིས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འབྱོར་བར་མི་སྣང་ངོ༌། །དེས་ན་ཆོས་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་
སར་ཁས་བླང་དགོས་པར་སྔར་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་བསྟན་ཟིན་པའི་སེམས་
སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐུ་གཞན་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ཞིང་ཆོས་སྐུར་འདུ་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དགོས་པ་འདིའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཏེ་ཆེད་དུ་སྐུ་གཞན་གསུམ་བཤད་པའི་འོག་ཏུ་
ཆོས་སྐུ་གསུངས་པའོ། །དགོས་པ་གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་གྱིས་སཾ་སྐྲ໏་ཏ་ལ་ཚིག་ལེའུར་
བྱས་པ་སྦྱར་བ་སྟེ་སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པ་སྤང་པའི་ངོར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་གཉིས་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་གསལ་ལས་དགོས་པ་དང་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་གཉིས་སུ་འཆད་པ་ནི་རྒྱན་སྣང་ལས་གསུམ་དུ་ཕྲལ་བ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་དཀར་ཡང་ཉེ་བར་བསྟན་པ་སྔར་བཤད་པའི་སྐུ་བཞི་ལ་བྱས་ནས་དེའི་དགོས་པ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་ཞེས་པའང་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱས་བཤད་དུའང་མདོར་བསྟན་བཞིན་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐུ་རྣམས་གཙོ་བོའི་རིམ་པས་བསྟན་པ་དང༌། སྐུ་དང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཆོས་
ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་སོ། །
རྟོགས་དཀར་ནི། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་པ་དེ། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་དེར། །ཞེས་པ་ལྟར་མདོར་བསྟན་དུའང་ཚིག་གིས་སྐུ་དང་པོའི་འོག་ཏུ་མ་བསྟན་ཀྱང་དོན་གྱིས་འབྲེལ་བར་འཆད་དོ། །སྐུ་བཞིར་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་ཅིང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཞན་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་སྐུ་བཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

472

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཅད་དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང༌།སྨོན་གནས་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་
རོ༑ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལའང་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་དང་ཁྱད་པར་ཅི་སྙམ་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་“སོགས1

་པ་ཞེས་
“སོགས2

་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆགས་སོགས་མི་སྐྱེད་པས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་སྟེ་འདི་ལ་གཉིས་ལས། ཉན་ཐོས་དང་དེས་མཚོན་པའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་གྲོང་སོགས་
སུ་མིས་མཚོན་པའི་སེམས་ཅན་གང་དང་གང་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འདོད་པས་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟ་བར་མི་འདོད་པའོ། །རྒྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་འདི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱུན་དུ་གནས་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་ལ་ལྷག་པར་གཟིགས་པར་བཞེད་ཅིང་“གྲོང

3

་སོགས་སུ་གཤེགས་ནས་
སེམས་ཅན་དེའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྒྱུན་གཅོད་པའོ། །
དག་ལྡན་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གྲོང་སོགས་སུ་གང་དག་མཐོང་བར་
གྱུར་པ་ན་དེའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཚེ་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་ཉིད་ཟློག་པར་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་ཟིན་ཟློག་པར་མི་བྱེད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། མཐོང་བ་མི་ཟློག་གི་མཐོང་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་རྒྱུན་གཅོད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའོ་ཞེས་

1 སགས
2 སགས
3 གྲང

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

473

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཆད་དོ། །འདི་གཉིས་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ནི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་གྱུར་དོགས་ནས་སེམས་
ཅན་དེ་དག་གི་དྲུང་དུ་མི་འགྲོ་བར་མངོན་ནོ། །ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་པར། སེམས་ཅན་
གང་དག་གི་མིག་ལམ་དུ་སྣང་བར་འདོད་པ་དེ་དག་བདག་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་
མོངས་མི་འབྱུང་བར་བྱ་སྙམ་ནས་སྨོན་གནས་ཤེས་པས་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་ལ་
བལྟས་ཏེ་དེའི་དྲུང་དུ་འགྲོ་ཡང་རུང་མི་འགྲོ་ཡང་རུང་ཅི་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་
ཆགས་སྡང་སོགས་མི་སྐྱེད་དོ་སྙམ་ནས་དེའི་ཕྱིར་དུ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་
གཞན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཞི་ལྷག་ལ་འཆད་དོ། །མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་
མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་མི་གཡོའི་ཆོས། །མིས་བསྐྱེད་ཉོན་མོངས་འདོད་གཏོགས་པ། །མ་སྐྱེས་གཞི་བཅས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་དང་རྒྱུད་མི་གཡོའི་དགྲ་བཅོམ་དང་རྟེན་མི་དང་དམིགས་པ་འདོད་ཉོན་ཏེ་དེ་ཡང་གཞི་བཅས་སྒོམ་སྤང་དང་གཞི་མེད་མཐོང་སྤང་གཉིས་ལས་དང་པོའ་ཞོེས་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་གོ་སླའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དོགས་པ་སྔར་ལྟར་བསུས་ནས། ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།སྤྱིར་སྨོན་གནས་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ཤེས་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་སྨོན་ལམ་གྲུབ་པ་ན་ཁམས་གསུམ་ན་གནས་པའི་ཤེས་བྱ་གང་དང་གང་མཁྱེན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་སྨོན་ཏེ་བསམ་གཏན་ལ་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་སྨོན་པ་བྱས་པ་དེས་ཤེས་བྱ་དེ་དག་རིག་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ནས་ནི་ཉན་རང་གི་དེ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ་འཕགས་ཆོས་གང་ན་ལྟ་སྟེ། རང་གི་ངང་གིས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

474

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཇུག་པའི་ལྷུན་གྲུབ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ཆགས་སྤངས་དང༌། ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཞུགས་པས་ཐོགས་མེད་དང༌། རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པས་རྟག་གནས་དང༌།
ཞུས་ལན་ཐམས་ཅད་འདེབས་པར་མཛད་པས་འདྲི་བ་སོགས་སོ། །མཛོད་ནས།སྨོན་
གནས་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ཞེས་ཁྱད་པར་
གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་མཛད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། མཚན་མ་མེད་པ་ནི་འབད་རྩོལ་གྱིས་སོ། །ཡང་དག་པའི་སོ་
སོར་རིག་པ་བཞི་ནི་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཏེ་འདྲི་བའི་ལན་འདོན་པའི་རྒྱུའོ། །ཇི་ལྟར་ལན་ལྡོན་པ་ནི་བདེན་སྨྲས་ཞུས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་

ངེས་པའི་ཚིག །མང་པོ་དག་གིས་དུས་གཅིག་ཞུ་ཞུས་ནས། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ལ་ཐུགས་ཆུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་ལན་ཀྱང་འདེབས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི་ཁྱད་པར་ལྔ་ལྡན་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་འཕངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་
ལས་འདི་གཉིས་ཉིད་ལས་ཁྱད་པར་འཆད་པ་ནི་གཞན་རྣམས་ལའང་མཚོན་པའི་ཆེད་དེ༑ དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་
བས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་སྐུ་ཁྱབ་པ་དང༌། རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོད་སྤང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པས་མཚམས་སྦྱར། ལན་གྱིས་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི༑ སངས་རྒྱས་དེ་དུས་རྟག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་
བཞུགས་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་འགལ་ལ་དོན་མི་མཛད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

475

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནའང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་འགལ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩོད་པ་དེའི་ལན་གདབ་
པའི་ཕྱིར་བར་ཚིགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང༌། དེ་
དཔེས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྣང་ངོ༌། །གང་ལ་ན་གདུལ་བྱ་
གང་དང་གང་ལའོ། །གང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའོ། །ཉི་སྣང་དང་དག་
ལྡན་ལྟར་ན་སྤྲུལ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སོ། །གང་གི་ཚེ་ན། དུས་གང་དང་
གང་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བས་ཕན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེའོ། །ཇི་ལྟར་ན།གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་དེ་དང་དེ་ལ་སྣང་བ་དང་འཚམ་པའོ། །རྒྱུ་གང་ལས་ན། འཚང་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་གྱུར་པ་དེ་ལས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས།རྩ་བའི་དོན་དཀྲོལ། དེས་གྲུབ་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།མཛད་དོ། །གང་ན། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་གྱི་བྱ་བའོ། །གང་གིས་ན། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན། གདུལ་བྱ་དེ་དང་དེའི་ངོར་རང་རང་གི་སྣང་བ་དང་
འཚམ་པར་ཏེ་རབ་དགའ་འདུལ་བ་ལ་དྲི་ཟར་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་གི་ཚེ་ན། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་གི་དུས་སུ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་སོགས་འོད་འགྱེད་པ་སོགས་མཛད་ན་ཡུན་དུ་འཕྲོད་བ་སྐྱེ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེའོ། །རྒྱུ་གང་ལས་ན། གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྔོན་གྱི་

སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུ་ལས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སོགས་པས་
གྲོགས་དམ་པ་སོགས་དང་ཕྲད་པས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་སྔོན་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ས་བོན་རྟས་ཤིང་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དང་གདུལ་བྱ་དེའི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྔོན་བཏབ་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པས་སོ། །སྔོན་སྐྱེད་པའི་དགེ་རྩ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

476

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ནི་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་དང་མངོན་མཐོ་ལ་ཐོབ་བྱར་
དམིགས་པའི་རྒྱུའོ། །རྟོགས་དཀར་སྐྱིལ་ཀྲུང་བྱས་ནས་མདུན་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་

སེམས་བློས་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསླབ་པས་ཡོངས་སུ་རྟས་པ་སྟེ་
འཚང་རྒྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྦྱིན་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་བརྙེས་པའོ། །ལམ་ལ་སོགས་པ་བརྙེས་པ་དེའང་གང་ལས་ཡིན་ན།སྔོན་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་ཡོད་པ་ལས་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། །སྔར་བཤད་པ་དེ་བས་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོས་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་དང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐག་
ཉེ་བར་གནས་ཀྱང་རང་གི་ལས་ངན་གྱི་ཉེས་པས་སྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕྲིན་ལས་

དངོས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་འབྲས་བུ་མངོན་མཐོ་སོགས་སྨིན་པར་མཛད་པར་མི་སྣང་ངོ་སྙམ་དུ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་
དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་དཔེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྙམ་པ་ལ་བར་ཚིགས་ཀྱིས་དཔེ་
གསུངས་སོ། །བསྟན་བཤད་གཉིས་ལ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལ་རྟོགས་དཀར་
འཆད་ཅིང༌། བཅོམ་རལ་ནི་ལུང་ལས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་
རྒྱ་མཚོར་བཅུག་སྟེ་སྤྲུགས་ནས་ཆར་འབེབས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འཆད་དེ་ལྷག་མ་ནི་གོ་སླའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པས་མཚམས་སྦྱར། ལན་གྱིས་དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཇི་ལྟར་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
ཁྱབ་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འོག་མིན་སོགས་ན་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྟེན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་རྟག་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

477

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བས་ཤེ་ན།
དེའི་ལན་དུ་བར་ཚིགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ནི་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྟེན་ལ་ཡོད་ཅིང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འབྱུང་ཡང་
ཁྱབ་པ་དང་རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་སྔར་རྒྱུ་ནི་སོགས་སུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྐལ་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་མཛད་པ་འཇུག་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང༌།སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་རྒྱུན་ཟད་པའམ་ཆད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པ་ནི་རྒྱུ་ནི་ཞེས་སོགས་སུའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་བ་ནི་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། །དེ་དག་ཀུན་ཏུ་འཚོ་བའི་ཆོས་འཛིན་ཅིང༌། །བླ་ན་ཡོད་དང་བླ་ན་མེད་རྣམས་དང༌། །རལ་པ་རིང་དང་གཞོན་ནུའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། །དེ་དག་གི་ཡང་སློབ་དཔོན་འབྱུང་བ་ཡིན། །དེ་དག་དགོན་པར་ལྗོན་ཤིང་ཆེན་པོར་འགྱུར། །སྨན་དང་རིན་ཆེན་མི་བཟད་གཏེར་རྣམས་དང༌། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདོད་པ་འབྱིན་ཤིང་དང༌། །ལམ་གོལ་
འཁྱམས་པ་རྣམས་ལ་ལམ་སྟོན་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་མདོར་བསྟན། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐུ་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་བསྟན་

ཟིན་ནས་གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་གསུངས་སོ། །དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ན་གཟུགས་
ཀྱི་སྐུའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་ལྷམ་མེར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

འབར་བའོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ཆོས་སྐུར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐོབ་པའི་མཐུས་ལོངས་སྐུའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། མཚན་ནི་ནས་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་འདི་ཐུབ་ནས་བཞེད་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

478

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དོ༑ །དེའི་སྒྲ་དོན་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསླབས་ཤིང་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ནས་བླ་མེད་
རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་
ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། དཔེ་བྱད་
བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བརྒྱན་པ།བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་བླ་ན་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ཚིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་པར་མཛད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་“མཚན1

་དཔེ་འདི་དག་སྤྲུལ་སྐུ་ལའང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་ལོངས་སྐུ་ཉིད་ལ་བཤད་ཅེ་ན་རྒྱུད་བླ་མར། མཐོང་ན་ཚིམ་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང༌། །སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ། །སྤྲུལ་པ་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ནི༑ །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་གཉིས་ལ་བརྟེན། །ཞེས་པ་ལྟར་གཉིས་ལ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་ནི་ལོངས་སྐུའི་ཡིན་ལ་སྤྲུལ་སྐུའི་དེ་ནི་བདག་འབྲས་ཙམ་སྟེ་འདི་ནི་ལོངས་སྐུའི་ཡང་གཟུགས་བརྙན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །འདི་དག་འཁོར་བསྒྱུར་ལའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཇི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་སྦྱར་ཞེ་ན། རིན་ཆེན་
ཕྲེང་བར། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོད་
ཀྱི༑ །དག་དང་མཛེས་དང་གསལ་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་མི་ཕོད། །ཅེས་
པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ནས་ཡིན་ནོ། །གང་ན། མཚན་ནས་བརྒྱད་ཅུ་དང་

1 མཆན

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

479

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཚན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་འདི་ནིའོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི།བྱང་ཆེན་ནས་རྫོགས་
པར་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་གང་ན། གཞུང་
ཁ་ཅིག་ལས་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པས་ཞེས་འབྱུང་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་ཚིག་གསལ་
ལས་ཀྱང་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པར་རང་ལུགས་དང༌། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྣང་
བའི་ལུགས་དང་སྨོན་ལམ་དང༌། བསོད་ནམས་ཆེར་བསགས་པའི་མཐུ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་མོད་ཀྱི་ཉན་རང་ལ་ཆ་ལུགས་ལ་ཞེན་པ་ནི་སྣང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་
གཞན་འདོད་བཀོད་དོ། །
འོན་ཀྱང་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་ས་བཅུ་ལ་གནས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་རྒྱན་སྣང་དུའང་བྱང་ཆེན་ས་བཅུ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཞེས་འབྱུང་བས་སློབ་དཔོན་གྱི་

བཞེད་པ་ཡང་ས་བཅུ་ཀ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་ཤེར་སྒྲོན་དང་གྲགས་ཆར་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཉི་སྣང་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ནི་བྱང་ཆེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མེད་ལ། དག་ལྡན་ལས་བྱང་སེམས་ས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་
པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སྔ་མ་དང་མཐུན་ནོ༑ །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་འཁོར་དེ་དང་མཐུན་པ་དང་གང་དུ་བྱང་ཆུབ་པ་སོགས་གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་ནི། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་
རབ་འབར་ཞིང༌། །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྣ་ཚོགས་གཟུགས། །རང་མོས་དབང་གིས་འཛིན་པར་བྱེད། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ནི་དཔག་མེད་ལས། །བྱུང་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྲས། །ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྐུར་གཟིགས་སོ། །འདི་དེ་ཆོས་
རྫོགས་ལོངས་སྤྱོད་ལས། །རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱའོ། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

480

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཁོ་ན་ལ། །གནས་པའི་བློ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྗོད། །འོག་མིན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
ནི༑ །དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་བྱ་བར་བཞེད། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གཟུགས་
ཀྱི་སྐུ་རྣམས་ཡང་དག་འབྱུང༌། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་པ། །ས་ཡི་སྟེང་དུ་སྟོན་པར་བྱེད། །ཅེས་སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པར་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་དཔེའི་ཁྱད་པར་དང༌། མཚན་དཔེ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་དཔེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་མཚོན་པར་བྱེད་པས་མཚན་དང་གཞན་རྒྱུད་ལ་བསྒོ་བར་བྱེད་པས་དཔེ་བྱད་དེ། དེའི་དོན་ཡང་ཕ་རོལ་ལ་སྐུའི་མཛེས་པ་སྐྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་མཚན་རྣམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རེ་རེ་ཡང་ཕྱིན་དྲུག་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་ཏེ།སྨིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྤུ་ཁ་དོག་དཀར་བ་
དང་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང་སྤ་ཞིང་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པ་དང་རིང་བར་གནས་པ་དང་
ཤིན་ཏུ་འཁྱིལ་ཞིང་ལེགས་པར་གནས་པ་དང༌། འོད་མཐའ་ཡས་པས་ཁྱབ་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་དེ་དྲུག་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ལས་སོ༑ །དཔེ་བྱད་རྣམས་ནི་འཁོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ཏེ་གཙོ་བོ་བསྡུས་པས་སོ༑ །
གཙོ་འཁོར་དུ་ཇི་ལྟར་གནས་ནི། སོར་མོ་དང་སེན་མོའི་དཔེ་བྱེད་དྲུག་ནི་ཕྱག་སོར་རིང་བའི་འཁོར་རོ། །དབུ་རྒྱས་པ་དང་དབུ་སྐྲ་དྲུག་སྟེ་བདུན་ནི་གཙུག་ཏོར་དང་སྤུ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་པ་ཡིའོ། །དཔྲལ་བ་གཉིས་དང་སྨིན་མའི་བཞི་དང་ཤངས་ཀྱི་
གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ནི་མཛོད་སྤུ་ཡིའོ། །སྤྱན་གྱི་བཞི་རྫི་མ་སྟེ་ལྔ་ནི་སྤྱན་མཐོན་མཐིང་
དང་རྫི་མ་བའི་རྫི་མ་ལྟ་བུ་ཡིའོ། །གཟིགས་པ་སྒྲིབ་མེད་དག་པ་ལ་སྤྱན་མཛེས་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

481

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཛུམས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྙན་གྱི་གཉིས་ནི་འགྲམ་པ་སེང་གེ་འདྲ་བ་ཡིའོ། །ཞལ་གྱི་

གཉིས་དང་ལྗགས་ཀྱི་གསུམ་དང་གསུང་གི་གསུམ་དང་མཆེ་བའི་ལྔ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་
ནི་ལྗགས་ཡངས་དང་ཚངས་དབྱངས་དང་ཚེམས་ཀྱི་མཚན་བཞི་དང༌། རོ་བྲོ་བའི་མཆོག་མཁྱེན་པའི་སྟེ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །
རྩའི་གཉིས་དང་ལོང་བུ་མི་མངོན་པ་སྐུ་གཞོན་མདོག་ཅན་ཕྱག་འཇམ་པ་དང་ཕྱག་རིས་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་ཕྱག་ཞབས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་དང་
ཞབས་ལོང་མི་མངོན་པ་ཡིའོ། །ཞབས་མཉམ་ནི་རུས་སྦལ་ཞབས་ཀྱིའོ། །གཤེགས་
སྟབས་བདུན་དང་གོམ་སྙོམས་དང་བརྒྱད་ནི་སོར་མོ་དྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་རྟིང་པ་ཡངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །སྐུ་འཁྲིལ་བག་ཆགས་པ་ནས་དག་པའི་བར་དྲུག་དང་ཁོ་ལག་
ཡངས་པ་དང་སྐུ་མ་ཞུམ་པ་ནས་གྲིམས་པའི་བར་གསུམ་དང་ཡན་ལག་རྣམ་འབྱེས་དང་དཀུ་ཟླུམ་པ་ནས་ཕྱལ་ཕྱང་ངེ་བའི་བར་བཞི་དང་ཀུན་ནས་བལྟ་ན་སྡུག་པ་ནས་སྨེ་བ་མེད་པའི་བར་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་སྐུ་ཆེ་ཞིང་དྲང་བ་བདུན་མཐོ་བ་གསེར་མདོག་འདྲ་བ་པགས་པ་སྲབ་པ་དཔུང་མགོ་ཟླུམ་པ་ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་རོ་སྟོད་སེང་གེ་འདྲ་བ་ཤིང་ནྱ་གྲོ་ཏ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གབ་པ་ཡིའོ། །
ཕྱག་ཕྱང་ངེ་བ་ཕྱལ་མ་རྙོངས་པ་དཀུ་ཟླུམ་པ་ལྟེ་བ་ཟབ་པ་ལྟེ་བ་གཡས་ཕྱོགས་
སུ་འཁྱིལ་བ་ལྔ་ནི་གསང་གནས་སྦུབས་སུ་ནུབ་པ་ཡིའོ། །དཔལ་བེའུ་བཀྲ་ཤིས་ཉ་
གཡུང་དྲུང་འཁྱིལ་བ་སོགས་ནི་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་དྲ་བས་འབྲེལ་བའི་འཁོར་ལོ་
ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གསུང་ངོ༌། །འདི་ནི་སྤྱིར་ལེགས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་
བརྟགས་ན་མཚན་རྫོགས་པ་དང་ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་གཉིས་སྦྱར་དགོས་པ་ཆད་པ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

482

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དང་ཕྱལ་ཕྱང་ངེ་བ་དང་ཕྱལ་མ་རྙོངས་པ་དཀུ་ཟླུམ་པ་གསུམ་སྦྱར་ཟིན་པ་སླར་ཡང་
སྦྱར་བ་དང་གསུང་ལ་གསུམ་བྱས་པ་ལྷག་ལ་མ་རྙོངས་པ་ལ་ཕྱལ་དང་དཀུ་གཉིས་སུ་
བྱེད་པ་ནི་མདོ་འགྲེལ་ཚད་མ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །དེས་ན་སྦུབས་སུ་ནུབ་པའི་
འཁོར་ལ་ལྔ་ཡོད་པའི་དང་པོ་གསུམ་དོར་ནས་མཚན་རྫོགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཟླ་ལ་
བགྲང་ཞིང་ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་ཕྱག་རིང་ཞིང་མཛེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱའོ། །གཞན་
ཡང་གཙོ་བོ་མཚན་སྤུ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡའི་འདྲ་བ་ཕྱག་རིང་ཞིང་
མཛེས་པ་གསུམ་འཁོར་དང་མ་སྦྱར་ཡང་ཕྱི་མ་ནི་སྔར་ལྟར་བྱ་ལ་དང་པོ་ནི་སྤུ་གཡས་
སུ་འཁྱིལ་བའི་ཟླ་དང་བར་པ་ནི་ཕྱག་ཞབས་འཇམ་པའམ་རུས་སྦལ་ཞབས་ཀྱི་ཟླ་ལ་

བགྲང་ངོ༌། །མཛོད་སྤུའི་འཁོར་དུ་བཤད་པའི་སྨིན་མ་བཞི་ཡང་སྤྱན་གྱི་མཚན་གཉིས་
ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲིག་གོ །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌།
དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། མཚན་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི༑ འགྲེལ་པར་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འགྲེལ་ཚིག་སྔ་མ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་ཕྱི་
མ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་བོ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་བསུ་བའི་སོགས་པས་ཆོས་མཉན་པ་ལ་
བསྟོད་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་དང་བཤོས་འབུལ་བ་གཡོག་འཁོར་སྦྱིན་པའོ། །འཁོར་ལོའི་མཚན་ནི་རུས་པའམ་བ་སོ་ལ་བརྐོས་པ་དང་
འདྲ་བར་རྩིབས་སྟོང་ལྟེ་བ་མུ་ཁྱུད་རྣམས་རྫོགས་པའོ། །སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་
པ་བརྟེན་པ་ནི། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལ་རྟག་པར་ནི། །ཡང་དག་བླངས་པ་བརྟན་པོར་མཛོད། །ཅེས་པ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གནས་པའི་དམ་བཅའ་བརྟེན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

483

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པའོ། །ཞབས་ཤིན་ཏུ་གནས་པ་ནི་ཞབས་མཐིལ་གཉིས་མ་རྙོངས་པར་ས་ལ་མཉམ་
པར་འཇོག་པའོ། །ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་དྲ་བར་འབྲེལ་པ་ནི་སོར་ཚིགས་དང་པོ་
ནས་བརྩམས་པའི་སོར་མོའི་བར་ལ་སེང་སེང་པོའང་མེད་ལ་སོར་གདུབ་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱན་ཡང་གཞུག་རུང་བ་ཞེས་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ། །བཟའ་བཅའ་གཉིས་ཀྱི་སོགས་པས་བཏུང་བ་དང་ལྡག་པའོ། །འཇམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་དང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་ནི་ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སོ་ཞེས་དགོངས་རྒྱན་ལས་ཏེ་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་ལྟར་རོ། །ལྡག་པའི་སོགས་ནི་སྔར་ལྟར་རོ། །བདུན་མཐོ་བ་ནི་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་དང་ཕྲག་གོང་གཉིས་དང་ལྟག་པ་རྣམས་ཤས་ཁེངས་པ་ལ་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས་དཔུང་མགོ་གཉིས་ཞེས་སོ། །གསང་བར་བྱ་བ་ནི་བཅིངས་པ་སྟེ་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱས་པས་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རིང་བའོ། །འཚོ་བ་ལ་ཕན་
བཏགས་པ་ནི་སྲོག་བསྲུངས་པའོ། །
རྟིང་པ་ཡངས་པ་ནི་ཞབས་མཐིལ་གྱི་བཞི་ཆ་ཕྱིར་འཕགས་པ་ལ་ཐུབ་དགོངས་ལས་སོ། །ཉི་སྣང་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལས་རྟིང་པ་རིང་བ་ཞེས་སོ། །སྐུ་ཆེ་བ་ཁྲུ་བདུན་ཙམ་དུ་འཕགས་པ་དང༌། དྲང་བ་ནི་ཡ་ཡོ་མེད་པ་ལ་ཉི་སྣང་ལས་སོ། །དགེ་ཆོས་རང་གི་ཡང་དག་པར་བླངས་པས་པུས་མོའི་ལྷ་ང་དང༌། ཞབས་ལོང་མི་མངོན་པའོ། །དགེ་བ་བླངས་པ་གཞན་ལ་སྤེལ་བས་སྐུའི་སྤུ་རེ་རེ་ནས་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྟེ་བཅུ་ཚན་དང་པོའ། །ོགསོ་བ་རིག་པ་དང་གཟོ་དང་སོགས་པས་ལྟམ་མ། །རི་དྭགས་ཤ་ར་ན་དང་ཨེ་ན་ཡའི་བྱིན་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་ཤིང་རིམ་པར་འཚམ་ལ་རྒྱས་ཤིང་ཟླུམ་པའོ། །ཨེ་ནྱ་ནི་བསེ་ཁ་སྒོ་ལ་ཚིག་གསལ་གྱིས་སོ། །རང་ལ་བདོག་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

484

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པའི་ནོར་སློང་བ་ན་སློང་བ་པོ་སོགས་སོ། །ཕྱག་རིང་བ་ནི་བརླ་དྲང་པོར་བཞག་སྟེ་མ་
བཏུད་ཀྱང་ཕྱག་གིས་པུས་མོའི་ལྷ་ངར་སླེབ་པའོ། །གྲོགས་དང་མཛའ་བཤེས་རྣམས་
ལ་ཕྱེ་བ་དང་བྱེ་བ་བསྡུམས་པ་ནས་གསང་ཚིག་བསྲུངས་པས་གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ཅང་
ཤེས་ལྟར་འདོམས་ཀྱི་སྦ་བ་སྦུབས་སུ་མཛེས་པར་ནུབ་པའོ། །གསེར་འདྲ་ནི་ཤིན་ཏུ་
དག་པའི་གསེར་ལྟར་གསལ་བ་ལ་བྱའི་སེར་བ་ལ་མི་བྱའོ། །ཁང་བཟང་གི་སོགས་གཞལ་ཡས་ཁང་གྱ་ནོམ་པའོ། །པགས་པ་འཇམ་པ་ནི་གསེར་དངུལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལྟར་འཇམ་ཞིང་སྙོམས་ལ་རྡུལ་གྱིས་མ་གོས་པའོ། །འདུ་འཛིའི་སོགས་པས་རྣམ་
གཡེང་ངོ༌། །སྤུ་རེ་རེ་ནས་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ནི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་རེ་རེར་སྤུ་གཉིས་
གཉིས་མེད་པར་འཁྱིལ་བའོ། །
སྐྱེ་བོ་མཁན་སློབ་ཕ་མ་སློབ་དཔོན་བླ་མ་སྟེ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་བསྙེན་བཀུར་
གྱིས་གནས་ཇི་བཞིན་དུ་བཀོད་ཅིང་རིམ་གྲོ་བསྒྲུབས་པས་ཞལ་མཛོད་སྤུས་བརྒྱན་པ་སྟེ༑ དེ་ཡང་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་བར་ཐིག་ལེའི་གནས་ན་འཇམ་པ་དཀར་བ་མཉེན་པ་དྲངས་ན་ཁྲུ་གང་དང་ཁྲུ་གཉིས་དང་ཁྲུ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་འབྱུང་བ་བཏང་ན་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་རྩེ་མོ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྐྱུ་རུ་རའི་འབྲུའི་ཚད་ཙམ་པ་དངུལ་
འབུར་གྱི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ། །རོ་སྟོད་སེང་གེ་འདྲ་བ་ནི་རོ་སྟོད་
འཕེལ་ཀ་ཆེ་བའོ། །སྙན་སྨྲ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་པ་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་
བསླབས་པའོ། །དཔུང་མགོ་ཟླུམ་པ་ནི་གསེར་གྱི་བུམ་པའི་མགྲིན་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་
སུ་ཟླུམ་པའི་མགྲིན་པ་ལེགས་པར་འབྲེལ་བ་རྩའི་དྲ་བ་མི་མངོན་པ་ལ་ཐུབ་དགོངས་ལས་སོ། །སྨན་གྱི་སགས་པས་སྨན་པ་དང་ཕན་པའི་ཟས་བྱིན་པའོ། །ཐལ་གོང་རྒྱས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

485

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་ནི་དཔུང་མགོ་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་རྒྱན་དང་ཐལ་གོང་བྲང་ལ་དག་
ལྡན་ལས་ཏེ། མདོར་ན་གསེར་གྱི་གཏན་པ་ཕྱིས་པ་ལྟར་བྲང་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་སྟེ་
བཅུ་ཚན་གཉིས་པའོ། །རོ་མི་ཞིམ་པ་ལའང་རོ་མཆོག་བྲོ་བར་མཁྱེན་བ་སྟེ་སྣང་པ་ནི་རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱིས་ལྗགས་མ་ཉམས་པར་རོ་བྲོ་བ་སོ་སོར་མྱང་བ་དང་མཐུན་
པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའོ། །ཀུན་རའི་སགས་པས་བསིལ་ཁང་ཁྲོན་པ་བགྲོད་དཀའ་བར་ཟམ་པ་བརྒྱ་པ་སོགས་སོ། །ཤིང་ནྱ་གྲོ་ད་ལྟར་ཆུ་ཞིང་གབ་པ་ནི་འདོམ་གྱི་ཕན་ཚུན་
གྱི་རྩེ་མོ་ནས་གཅལ་བ་ཇི་ཙམ་པ་ཞབས་ནས་སྤྱི་བོའི་བར་ལའང་དེ་ཙམ་པའོ། །
དགོངས་རྒྱན་དུ་ནྱ་ག་ནི་དམའ་བ་སྟེ་སྐུ་སྨད་རོད་ནི་མཉམ་པ་སྟེ་ལྟེ་བ་ནས་བཟུང་ནས་སྐུ་སྨད་དང་སྐུ་སྟོད་ཚད་མཉམ་པའི་ཞེས་དང༌། ཡང་ན་འདོམ་ནི་ནྱ་གྲོ་ད་སྟེ་ཞེས་སྔར་ལྟར་ཡང་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་དང་ཉི་སྣང་གི་དགོངས་པ་སྔ་མའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དང་སོགས་པས་འདུག་གནས་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །གཙུག་ཏོར་དང་ལྡན་པ་ནི་ཟླུམ་ཞིང་ཀུན་ནས་མཉམ་པ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་གཙུག་ཏོར་དང་ལྡན་པའོ། །ཡུན་རིང་པོ་ནས་འཇམ་པ་དང་སོགས་པས་སྙན་ལ་མཉེན་པ་གསུངས་པས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཇི་ཙམ་བཞེད་ཁེབས་པར་མཛད་པ་དང༌།
ངག་གཅིག་བརྗོད་པ་རྣམ་རིག་དུ་མའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྱུར་བས་ཨུད་པ་ལ་དམར་པོའི་མདོག་འདྲ་བའི་ལྗགས་རིང་བའོ། །སྙན་གྱི་བུག་པ་དང་དཔྲལ་བའི་སྐྲ་མཚམས་ཀྱི་
བར་ལྗགས་ཀྱིས་རེག་པ་ལ་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ། །དབྱིག་གི་སྙིང་པོ་དང་བྱ་ཀ་ལ་
པིང་ཀ་ལྟ་བུའི་གསུང་མངའ་བས་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤིང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། མཉན་ན་དགའ་ཞིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང༌། ཟབ་ཅིང་དབྱངས་ཤིན་ཏུ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

486

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འབྱུང་བ་དང༌། བཏང་མི་བྲ་ཞིང་རྣར་སྙན་པ་དང༌། མ་འཁྲུགས་ཤིང་གསལ་བའི་ཡན་
ལག་ལྔ་ལྡན་པའི་ཚངས་དབྱངས་སོ། །ཚིག་བཀྱལ་སྤངས་ཤིང་དུས་སུ་སྨྲ་བས་འགྲམ་
པ་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་མཐར་ཟླུམ་ལ་རྒྱས་ཤིང་བལྟ་ན་སྡུག་པས་འགྲམ་པ་
སེང་གེའི་འདྲ་བའོ། །བཀུར་བའི་སོགས་པས་མི་བརྙས་པའོ། །ལོག་འཚོ་མེད་པས་
འཚོ་བ་དག་པའོ། །མཉམ་པ་ནི་མཐོ་དམའ་མེད་པའོ། །བར་མཚམས་མ་དོད་པས་ཐགས་བཟང་བའོ། །མི་ཕལ་པ་ལྟར་ཉེར་བརྒྱད་དང་སོ་གཉིས་མ་ཡིན་པར་ཡན་མན་ལ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་བཞི་བཅུ་མངའ་བ་སྟེ་བཅུ་ཚན་གསུམ་པའོ། །དཀར་ནག་གི་ཆ་མ་འདྲེས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་དག་པས་དམར་པོའི་ར་རི་དང་མ་འབྲེལ་བས་སྤྱན་མཐོན་མཐིང་ངོ༌། །སྤྱན་ནི་ཟླུམ་པའི་དབུས་སྣུམ་ཞིང་གནག་པ་དང་ནག་པོ་ཟླུམ་པོའི་ལོགས་གཉིས་དཀར་བ་དང་རྫི་མ་གནས་པའི་གོ་སྐབས་སྣུམ་ལ་མཐིང་ཀར་འདུག་པ་དང༌།མཐའ་གཉིས་ཤིང་པི་པྤ་ལེའི་ཤུན་པ་ལྟར་དམར་བ་དང་རྫི་མ་དང་སྤྱན་གྱི་བར་གསེར་
གྱི་ཁ་དོག་གོ་ཞེས་པ་འདི་ལྟར་ལྔ་རྣམས་དང་ལྡན་ཀྱང་སྤྱན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྤྱན་མཐོན་མཐིང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ། །ཁྲོ་བའི་སོགས་པས་ཆགས་པ་མེད་པ་རྨོངས་མེད་ཀྱིས་བལྟས་པས་སྟེང་འོག་གི་
རྫི་མ་རྣམས་ལེགས་པར་གཞོལ་ཞིང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པས་རྫི་མ་བའི་རྫི་མ་ལྟ་བུ་

ཉིད་དོ། །བ་མཆོག་ནི་བ་དང་གླང་པོ་ཡང་ན་ཁྱུ་མཆོག་ལ་བྱ་བར་དག་ལྡན་དང༌། བེའུ་གཞོན་ནུའི་ལྟ་བུར་སྙིང་མཆོག་དང་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་གང་ལའམ་ལོངས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

487

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྐུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚན་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་དེ་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།བླ་མ་སོགས་ཏེ་མཚན་བདུན་གྱི་རྒྱུ་སྨོས་ནས་ལྷག་མ་
སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །མདོ་ནི་ཡུམ་མདོའ། །ོགསུམ་པ་ནི། ཚིག་ལེའུར་སོགས་ཏེ་
མཚན་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་བཤད་ཟིན་པར་སྟོན་པའོ། །དེར་འཆད་པའང་
བཤད་པ་ཟོར་ཡང་བ་དང་གཞན་གྱིས་རྒྱུ་འབྲས་རྟོགས་སླ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པའི་ཞེས་པ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་དང་མཐའི་རྐང་པ་དང་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྔ་མ་ཕལ་མོ་ཆེ་ནང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ཕྱི་
མ་རྣམས་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཕྱིའི་ཡོན་ཏན་དང་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་འབྲས་སུའང་སྦྱར་རོ༑ །འདི་ལ་བརྒྱད་ལས། བཅུ་ཚན་དང་པོ་ནི། རྒྱལ་རིགས་སོགས་ལས་བལྟམས་པས་རིགས་སོགས་དང༌། ཤང་ཤོང་མེད་པས་སེན་མོ་མཐོ་བ་དང་སྤྱོད་ཚུལ་དང་དགེ་རྩ་རྒྱ་ཆེན་དང༌། དགེ་རྩ་རིམ་གྱིས་བསགས་པའི་ཡང་དག་པར་མཐར་གྱིས་དང༌།

ལུས་དང་སོགས་པས་ངག་ཡིད་དང༌། ཤིན་ཏུ་སྦས་པའི་གསང་བའི་གནས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་བློ་གྲོས་ཏེ་འདིའི་ལོང་བུ་ནི་ལོང་བུ་ཆུང་ངུ་དང་མཚན་གྱི་ནི་ཆེ་བའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་མཚན་གྱི་ནི་ཕྱིའི་དང་འདིའི་ནི་ནང་གི་ལོང་བུའོ་ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་སོ། །ཞབས་རིང་ཐུང་མེད་པས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའོ། །བཅུ་ཚན་གཉིས་པ་ནི། སྟབས་གཤེགས་དང་པོ་བཞི་མདོ་དང་ཉི་སྣང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་མིའི་སེང་གེ་དང་མིའི་གླང་པོ་ཆེ་དང༌། ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་དང་མིའི་ཁྱུ་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་དང་དེའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པར་འཆད་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་དང་པོ་གཉིས་ལ་མི་དང་ཀླུ་ཟིལ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

488

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གྱིས་གནོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་མདོ་གཞན་ཞིག་ནས་སྟབས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་

གཤེགས་པས་འགྲོ་བ་དེ་གཉིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་གསུངས་པ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་པར་གསལ་ལོ། །མཛེས་པར་མཁས་པ་ནི་ལྟ་ན་སྡུག་པ་དང༌། འཁྲིལ་བག་

ཆགས་པ་ནི་འགྱིང་ལེགས་པ་དང༌། རིང་ཐུང་དང་སྦོམ་ཕྲ་རྣམས་ཐད་ཀར་འཆོལ་བས་
རིམ་པར་འཚམ་པའོ། །བཅུ་ཚན་གསུམ་པ་ནི། སྐུའི་སོགས་པས་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་དྲི་མ་འཇོམས་བྱེད་དེ་ཆ་ཤས་རྫོགས་པས་མཚན་རྫོགས་པ་དང༌། སྐུ་ཁྱོན་ཆེ་བས་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་ཁྱད་པར་བཟང་བ་དང༌། གོམ་པ་ཆེ་ཆུང་སྙོམས་པ་དང༌། སྐུ་ཤ་ཞུམ་པ་མེད་པ་དང༌། སྐུ་ཤ་རྒྱས་པའོ། །
བཅུ་ཚན་བཞི་པ་ནི། ཤ་མི་ལྷོད་པས་གྲིམས་པ་དང་ལག་རྐང་གི་ཡན་ལག་དང་སོར་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་ཉིང་ལག་རྣམ་པར་འབྱེས་པ་སྟེ་ལྷུ་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་རིང་

ཐུང་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཕྱེད་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་མ་དང་ལྡན་ཞེས་
སྦྱར་ལ། མདོ་ནས་ཕྱལ་ཟླུམ་པ་ཕྱལ་བྱང་བ་དང་ལྡན་པ་ཕྱལ་མ་ཞོམ་པ་ཞེས་ཕྱལ་ལ་སྦྱར་ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་ལས། དཀུ་ལ་སྦྱར་བས་དཀུ་ནི་རྐེད་སྐབས་འཚམས་ལ་བྱས་ནས་དེ་ཟླུམ་པ་སོགས་ལ་བཤད་དོ། །ཆོས་སྟོན་པ་ཟད་ཅིང་གཏུགས་པ་སོགས་དང༌། ཕྱལ་ནི་ལྟོ་སྟེ་དེ་ཕྱམ་མེ་བ་ནི་མཐོ་དམའ་མེད་པའོ། །ལྟེ་བའི་གཏིང་ཟབ་པ་དང༌། མཐུན་པར་འཛིན་པའི་སློབ་མ་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་མདོ་དང་
ཉི་སྣང་ལས་ཏེ་རང་དང་མཐུན་པར་གདམས་ངག་འཛིན་པའོ། །གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ནི་
ལྟེ་བའི་རི་མོའ། ོ།ཀུན་ནས་ནི་སྤྱོད་ལམ་སྟེ་དེ་འདྲ་བའི་འཁོར་མངའ་བའོ། །བཅུ་ཚན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

489

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལྔ་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱོད་ལམ་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་དུས་
མིན་དུ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའམ་ཡང་ན་ནག་པོའི་ཆོས་སྟོན་པའོ། །མདངས་ཡོད་པའི་
དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་ནི་རང་གི་སྐྱེ་བོ་དང་སྐྱེ་བོ་གཞན་སྙོམས་པར་བྱས་པའོ། །ཆོས་ཟབ་
མོ་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་དང༌།ཕྱི་རྗེས་སུ་ནི་ཡང་ཡང་ཆོས་སྟོན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་
རླབས་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བསླབ་པ་རབ་ཏུ་མང་པོའི་གཞི་འཆའ་བ་དང༌། མཆུ་བིམ་པ་
ལྟར་དམར་ལ་མདོ་དང་ཉི་སྣང་ལས་ཞལ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ཞེས་
པ་དང་མཐུན་པར་དག་ལྡན་ལས་ཞལ་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དང་ཞེས་འདོན་ནོ༑ །ཡོན་ཏན་འཐད་པ་ནི་རིགས་པའོ། །ཉི་སྣང་ལས་ཡོན་ཏན་ཕྲ་མོའི་ཚོགས་དང་ལྡན་པས་ཞེས་སོ། །བཅུ་ཚན་དྲུག་པ་ནི། བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཆགས་པ་ཅན་གཏིང་དཔག་
དཀའ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གླང་པོ་དང་འབྲུག་སྒྲ་ལ་བསྙིངས་པ་

འཇིགས་པ་མི་མངའ་བའོ། །སྙན་པའི་སོགས་པས་མཉན་ལ་འཇམ་པར་སྨྲ་བའི་སློབ་མ་མངའ་བ་དང༌། སྲིད་པར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་དགུ་སྟེ་ཆགས་པ་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་མ་
རིག་པ་ལྟ་བ་ཐེ་ཚོམ་མཆོག་འཛིན་ཕྲག་དོག་སེར་སྣའི་ཀུན་སྦྱོར་དགུ་སྟེ་འདི་དག་གིས་སྲིད་པར་འཆིང་བས་སོ། །ཆོས་འདུལ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་ནི་དཀར་པོས་འདུལ་བའོ། །མཉམ་པའི་ས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཉེ་རིང་དུ་འཛིན་པ་ཟད་པའི་སའོ། །
བཅུ་ཚན་བདུན་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་གཙང་མ་ཕུན་ཚོགས་ནི་གདུལ་བྱ་གཙང་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌། སེམས་
ཅན་གྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ༌། །ལྷ་ལྷ་མིན་དང་མིའི་འགྲོ་བ་གཞོན་ནུ་མ་མིག་དཀར་ནག་འབྱེས་ཤིང་པད་འདབ་རངས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་མཆོག་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

490

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྣམས་མགུ་བ་སྟེ་དེ་དག་གིས་བསྟོད་པ་དང༌།ཕྱི་རྗེས་སུ་གཟིགས་པ་ནི་མོངས་པ་ན་
ཅིར་འགྱུར་ལྟ་བའོ། །འཇམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བའ་མཁས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །སྐྱོན་
ཀུན་ཏུ་གཟིགས་པ་དང༌། མཆོག་ཏུ་གནོད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་
རྒྱུན་ཆགས་དགྲར་གྱུར་པ། །གནོད་པའི་ཚོགས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་གཅིག་པོ༑ །བདག་གི་སྙིང་ལ་ངེས་པར་གནས་འཆའ་ན། །འཁོར་བར་འཇིགས་མེད་དགའ་
བར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མི་མཉམ་པའི་ཆགས་སོགས་ལས་རྒྱལ་བའོ། །བཅུ་ཚན་བརྒྱད་པ་ནི། ལྟ་བས་བྱས་པ་ནི་ལྟ་ངན་རེ་གཉིས་སོགས་སོ། །དཔྲལ་བ་འབྱེས་པ་ནི་སྐྲ་མཚམས་ལེགས་པར་དོད་པའོ། །སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒོལ་བ་ངན་པ་རྣམས་སོ། །དབྱེས་ཆེ་བ་ནི་དཔྲལ་བའི་ཁྱོན་ཆེ་བའོ། །སྨོན་ལམ་གྱི་མཆོག་ནི་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་པའོ། །
དབུ་རྒྱས་པ་ནི་གདུགས་ལྟར་གྱུར་པའོ་བུང་བ་ལྟར་ཡུལ་ལ་དགའ་བའི་སྲེད་པ་བཟློག་པ་དང༌། བློ་འཇམ་པོ་རྟོག་མེད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ཤེས་པ་དང༌། དབུ་
སྐྲ་མི་བཤོར་བ་ནི་གྱེན་དུ་མ་བརྫེས་པའོ། །ཕྱག་ཞབས་ལ་དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཀྲ་
ཤིས་དང་གཡུང་དྲུང་འཁྱིལ་པས་བརྒྱན་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་རི་མོ་ཡོད་པའོ། །མཚན་དཔེ་
དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲུབ་ཚུལ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། །རང་སངས་རྒྱས་ཀུན་ལས་འབྱུང་
དང༌། །སློབ་དང་མི་སློབ་ལས་འབྱུང་དང༌། །འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་ཀུན་བསོད་ནམས། །འཇིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང༌། །དེ་བཅུར་བསྒྲེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །བ་སྤུའི་བུ་ག་གཅིག་འགྲུབ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་བ་སྤུའི་བུ་ག་ནི། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་འབྱུང༌། །བ་སྤུའི་བུ་ག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

491

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གང༌། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྒྱུར་བ་ཡིས། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད། །བསོད་ནམས་དེ་“སྙེད

1

་དེ་“སྙེད

2

་ཀྱིས། །རྒྱལ་པོ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ནི། །རེ་རེ་མཐར་ཕྱིན་དེ་
ལྟ་བུར། །བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དག །འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་“ཚོགས3

་གང་ཡིན། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྒྱུར་བ་
ཡིས། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་གཅིག་གོ །མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་སྟོང་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིས། །ཟླ་བ་ཉ་འདྲའི་མཛོད་སྤུའོ། །མཛོད་སྤུ་ཡི་ནི་བསོད་ནམས་དག །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ནི་བསྡོམས་པ་ཡིས། །སྤྱི་གཙུག་ལྟར་ནི་མི་སྣང་བ། །སྐྱོབ་པའི་གཙུག་ཏོར་སྐྱེད་པར་བྱེད། །གཙུག་ཏོར་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་ནི། །གྲངས་མེད་རྒྱ་ཆེན་བཅུ་པོ་དང༌། །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་སྒྲ་དབྱངས་ནི། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་སྐྱེད་པའི་མཆོག །ཅེས་སོ། །
བཞི་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐུ་གསུམ་པ་ལོངས་སྐུ་བསྟན་ནས་བཞི་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་དུ་སྣང་བ་གསུངས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱས་
ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྲུལ་པ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་སྐུ་གང་གིས་སྲིད་པ་དང་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་པར་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་དག་མ་དག་རྣམས་ལ་
འཕྲལ་དང་ཡུན་དུ་ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི་ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་དེའང་རྒྱུན་མི་འཆད་པའོ། །འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་

1 སྙད
2 སྙད
3 ཆོགས

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

492

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལས་འདས་པའི་ཚེ་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་བཀག་གོ །རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་སློབ་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་བླ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
ནས། །ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཐའ་མེད་པར་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་དེ་
ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཡུམ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། བཟོ་དང་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེ། །མྱ་ངན་འདས་པར་རྟག་སྟོན་པ། །སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འདི་ནི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་སོགས་པས་བཟོ་སྤྲུལ་པ་རབ་དགའ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་དྲི་ཟར་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་གང་གང་གིས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་

སེམས་ཅན་དག་མ་དག་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཉེ་རིང་
མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྲུལ་
པའི་སྐུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་རྒྱུན་ཆགས་པར་འཇུག་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས། བཤད་ཟིན་དང་འཆད་
འགྱུར་གྱིའོ། །དང་པོ་ནི། རབ་ཏུ་བཏགས་པ་སྟེ་བློས་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་ཕྱེ་བའི་སྐུ་
གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན་སྔར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་སོགས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

493

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལྟར་རོ། །དེར་ཇི་ལྟར་བསྟན་ན་འདི་ལ་གསུམ་ལས། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
སྐུའི་བདག་ཉིད་དེ་འདིས་སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་དང་སྐུ་དང་པོ་གཉིས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་
དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ནི་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་སྦྱོར་བཞི་
བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའོ། །འདིས་མུ་སྟེགས་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་
འདོད་པ་ལྟར་རྒྱུ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་བཀག་གོ །ཡུལ་ཅན་གྱི་

ཁྱད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་བྱང་འཕགས་ཉན་ཐོས་སོ་སྐྱེ་རྒྱུད་དག་པའི་ཡུལ་དུ་རིམ་པ་ལྟར་སྣང་བའོ། །གང་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་དག་གི་ཡུལ་དུ་སྣང་ན། ཟག་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་

དུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་བཏགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་སོགས་པས་མཆོག་ཏུ་དག་པའི་འགྲོ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་མཚན་དཔེ་རང་མཚན་པར་སྣང་བའི་གཟུགས་སྐུ་ལ་ལྟོས་ནས་ལོངས་སྐུ་དང༌། དག་མ་དག་གཉིས་ཀའི་གདུལ་བྱ་ལ་མཚན་དཔེའི་གཟུགས་བརྙན་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སྐུ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྲུལ་པའི་སྐུར་བཏགས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་ནས་སོགས་ཁོང་ནས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་གསུམ་འདོན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སོགས་ཁོང་ནས་དེ་ཉིད་བཏོན་པས་
སོ༑ །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་སྐུ་དང༌། དེ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་

སེམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཚན་དཔེར་སྣང་བ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལོངས་སྐུ་དང་དེ་ལ་མོས་པ་ཙམ་དང་ཅུང་ཟད་བསྒོམས་པས་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་སོ་སྐྱེའི་ཡུལ་དུ་སྤྲུལ་པ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྲུལ་སྐུར་བཏགས་པ་སྟེ་ཐ་དད་པར་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

494

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བསྟན་ཞེས་བྱང་ཡེ་འཆད་ལ། བསྒོམ་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ན་སློབ་ལམ་ན་བསྒོམ་
བྱ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། སྐུ་བཞི་བཤད་ནས་སྐུ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པས་ལུགས་སྔ་མ་མི་འཐད་པར་བྱས་ནས་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་སྒོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་
ལས་བྱུང་བ་སྐུ་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་ཞེས་བྱང་ཡེ་འཆད་དོ། །སྔ་མ་ལ་ཕྱི་མས་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཕྲིན་ལས་སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་དང་ལས་ལས་ཅན་དུ་འབྲེལ་གྱི་སྐུ་

དང་པོ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྐུ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རིགས་སྦྱིན་ནི་སྐུ་བཞིའི་མཛད་པར་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྐུ་དེ་གསུམ་བསྟན་ཟིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་དག་པའི་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་དེའི་ངོ་བོར་དོན་བྱེད་པའི་ཕྲིན་

ལས་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་ཡིས་བདག་པོའི་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་སྐུ་དེའི་ཕྲིན་ལས་ཡིན་ཞེས་སྟོན་ཏོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཁོ་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྐུ་དང་སོགས་པས་སྤྲུལ་སྐུར་སྣང་བ་གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་གི་དོན་བྱ་བ་མཛད་པས་ནའོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ལ་དེ་ལྟ་ན་དགེ་སོགས་གསུམ་
ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་བཞག་པ་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་
པར་བཤད། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་ནི་སློབ་དཔོན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

495

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལྟར་ན་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ལ་འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པར་འཆད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་
དེར་གསལ་ཁ་མི་སྣང་ཡང་དགོངས་པར་མངོན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས་ཚིགས་བཅད་འདི་
སྤྲུལ་སྐུ་དང་འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པའི་འོག་ཏུ་ཕྲིན་ལས་ལ་མཚམས་སྦྱར་བས་
སོ༑ །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་དང་དག་ལྡན་དུའང་འབྱུང་ཞིང་དེ་གསུམ་གས་སྐུ་གསུམ་
ག་ལ་ཆོས་སྐུར་བྱས་ནས་དེའི་ཕྲིན་ལས་སུ་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལམ་གྱི་རྟེན་དང༌། ལམ་དང༌། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་

འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།རྐང་པ་གཉིས་པའི་འགོད་ཀྱི་སྒྲ་འདིར་ཡང་སྦྱར་ནས་གང་
གིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སོ། །གང་ན་གདུལ་བྱའོ། །གང་ལ་ན་ཐར་ལམ་སྐྱེ་བའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན་ངན་སོང་གསུམ་དང་ལྷ་མའི་འགྲོ་བ་རྣམས་
ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་སྒྲུབ་པའི་ལས་མཛད་པའོ། །དེ་ཡང་ངན་འགྲོ་ལ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་ཏེ་མོས་པའི་ཚེ་ཆོས་བསྟན་པས་སྐྱེ་གནས་དེ་དག་ལས་ཐར་པར་བྱས་ནས་ལྷ་མིའི་རྟེན་ལ་འགོད་ཅིང་བདེ་འགྲོ་ལ་ནི་འདོད་ལྷ་ཡུལ་ལ་སྲེད་པས་མྱོས་པ་རྣམས་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་མེ་འབར་བར་སྣང་བར་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྟོན་པ་དང༌། ཁམས་གོང་གི་ལྷ་ཚངས་པའི་ལྟ་བས་བཅིངས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་བསྟན་པས་ལྟ་ངན་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། མི་རྣམས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། བསླབ་གཞི་གཟུང་བ་ལ་སྦྱར་ནས་རྒྱུད་སྣོད་རུང་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ན་
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ན་བྱང་ཆེན་དག་ཆེད་
དུ་བསམས་ཏེ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བྱས་ནས། ཞེས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

496

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སོ༑ །གང་གིས་དང༌། གང་ལ་འགོད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །དག་ལྡན་དུ་མི་ལས་
གཞན་པའི་འགྲོ་བ་ཞི་བ་ལ་བྱས་ནས་མིའི་འགྲོ་བ་ལ་སྦྱར་བའི་མདོ་གཉིས་པ་ལ་སྦྱར་
རོ༑ །འདིར་ལས་ཞེས་པ་ཉེར་དྲུག་ལའོ། །
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཚོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་
ལས། དང་པོ་སྦྱིན་པ་སྙན་སྨྲ་དོན་སྤྱོད་པ་དོན་མཐུན་པའི་བསྡུ་རྣམ་བཞི་ནི། སློབ་
དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པ་ལས།སྦྱིན་པའི་གཡབ་
མོས་ལེགས་བོས་ནས། །སྙན་པར་སྨྲ་པའི་གཏམ་བྱས་ཏེ། །དོན་སྤྱོད་པ་ཡི་བག་ཕབ་ནས། །དོན་མཐུན་གྲོས་ཆེན་ངེས་པར་གདབ། ཅེས་དང༌། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དང་པོས་སྣོད་གྱུར་དངོས་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་མོས་པར་བྱེད། །གསུམ་པ་ཡིས་ནི་སྒྲུབ་པ་སྟེ། །བཞི་པས་རྣམ་པར་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་ལས་སྦྱིན་པ་ལ་ཆོས་ཟང་ཟིང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་དང་དང་པོའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་སྦྱིན་མིའི་འགྲོ་བ་ཞི་བ་ལ་སྦྱར་ནས་འཇིག་འདས་ཀྱི་ཆོས་བསྡུ་བཞི་ལ་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་
ཀུན་ཉོན་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བྱང་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་བླང་དོར་དུ་རྟོགས་པ་ནི། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བའམ་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བ་ན་གདའ་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཚད་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྒྲུབ་
པ་ནི། ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་མི་དམིགས་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པའང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གཙོ་བོར་དོན་ཕྱིན་དྲུག་ནི་བདག་ཀྱང་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ཡིན་གཞན་ཡང་སྦྱིན་པ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

497

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཡང་དག་པར་བསྐུལ་བ་ཡིན། ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་གཉིས་ཀའི་དོན་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་
པའི་ལམ་དགེ་བཅུ་ནི། བདག་ཀྱང་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་

འཛིན་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐུལ་བ་
ཡིན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པ་ནི།བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གོ །ཞེས་
སོ༑ །གསུམ་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཟད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་ས་དང་པོ་ནི།བྱང་ཆེན་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཅིང་
གཟུགས་སྟོང་པའམ་འོན་ཏེ་མི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་འཁྲུག་པར་མི་བྱེད་དོ།ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ལ་དྲུག །ས་ལྔ་པའི་བར། དྲུག་པ། བདུན་པ། བརྒྱད་པ། དགུ་པ། བཅུ་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྡ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་གཉིས་པ་ནས་ལྔ་པའི་བར་ནི། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་
བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཆོས་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པ། ས་དྲུག་པ་ནི།བྱང་ཆ་ཐབས་ལ་
མཁས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐོང་བས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་“སོ།

1

།གསུམ་པ་ལུས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པ་སྤང་རུང་

དང་གཉེན་པོ་སྐྱེ་རུང་དུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ས་བདུན་པ་ནི། སེམས་ཅན་

1 སེ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

498

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་དེ་སེམས་ཅན་ལ་ལ་ཞིག་དམིགས་པར་བྱས་ཤིང་
གདུལ་བར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གང་ཡང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ལ་གཉིས།རྟོགས་པ་དང༌།སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ཉན་རང་དུ་མི་ལྟུང་
བར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ནི་རབ་འབྱོར་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ལམ་མོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཆོས་རྣམས་ལ་གཟུང་འཛིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བཟློག་པ་ནི།བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་སྤྱོད་པས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འདི་ལྟར་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་འདི་ལ་ཆོས་གང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ༑ །ལྔ་པ་འདིའི་ཡོངས་སྦྱོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ཐོབ་པ་དང་འདྲ་བའི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ནུས་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ནི།བྱང་ཆུབ་ནི་ལམ་གྱིས་

འཐོབ་པའང་མ་ཡིན། ལམ་མ་ཡིན་པས་འཐོབ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ།བྱང་ཆུབ་ཉིད་ཀྱང་ལམ་མོ་ལམ་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་བོ། ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་ལ་གསུམ། བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང༌། སྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་འགོད་པའོ། །
དང་པོ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་ནི། དགེ་བའི་རྩ་
བ་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་སྟེ། ཞེས་སོ། །ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་དབང་བསྐུར་བས་ཞིང་དག་པར་འགྱུར་བ་ལ་གཉིས།སྣང་བས་ཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་པ་
དང༌། མཆོད་པས་དབང་བསྐུར་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྣོད་དང༌། བཅུད་དག་པའི་སྣང་
བ༑ ཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་གི་ཚེ་ཏིང་ངེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

499

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

འཛིན་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྗེས་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་དབང་བསྐུར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་
སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་པདྨ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་སྤྲས་པའི་
གདན་དང༌། དེའི་འཁོར་དུ་སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་

པའི་པདྨས་གང་བར་སྣང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་གདན་དེ་ལ་འཚམ་ཞིང་རྐྱེན་དུ་འབབ་པར་འདུག་ལ་འཁོར་གྱི་པདྨ་ལ་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་
བཞུགས་པས་བསྐོར་ཏེ་འདུག་པར་སྣང་ངོ༌། །གསུམ་པ་ནི།བྱང་སེམས་དེའི་ཞབས་མཐིལ་གཉིས་དང་པུས་མོའི་ལྷ་ང་གཉིས་དང་ལྟེ་བ་དང་རྩིབ་ལོགས་གཉིས་ཕྱག་
མཐིལ་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་བཅུ་སྤྲོས་པས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཡི་དྭགས་དང་དམྱལ་བ་དང་དུད་འགྲོ་མི་དང་ལྷ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱས་ནས་དུ་ཁ་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །ཕྲག་པ་གཉིས་དང་རྒྱབ་མགུལ་གཉིས་དང་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་བཅུ་སྤྲོས་པས་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱོགས་བཅུའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ས་དགུ་པའི་བར་གྱི་གནས་གསུམ་པ་རྣམས་སྣང་བར་བྱས་ཤིང་ཆོས་
སྣང་བའི་སྒོ་དང་ཞི་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོའི་ཚུལ་དང་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་པའི་ཚུལ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་ཉེ་བར་སྒྲུབ་བོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཆོད་པ་དང་དབང་བསྐུར་བའོ། །དང་པོ་ནི།བྱང་སེམས་དེའི་མཛོད་སྤུ་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་སྤྲོས་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ་དབང་བསྐུར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

500

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྣམས་སྣང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་གི་ལུས་སུ་ནུབ་པར་བྱེད་དོ། །སྤྱི་གཙུག་ནས་འོད་
ཟེར་སྟོང་གསུམ་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་དང་མཉམ་པ་འཕྲོས་ནས་
ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱས།
འཇིག་རྟེན་ལན་བཅུར་བསྐོར་ནས་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་འོད་ཟེར་གྱི་དྲ་བའི་དཀྱིལ་

འཁོར་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ནས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་མཐིལ་དུ་ནུབ་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་
བ་སྲས་བཅས་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་དེ་དབང་བསྐུར་བའི་དུས་ལ་བབ་པར་གཟིགས་ནས་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་པ་
འོངས་ཏེ།བྱང་སེམས་དེ་ལ་ལྟ་ཞིང་མཆོད་དེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་བཅུ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །
བྱང་སེམས་དབང་བསྐུར་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་བེའུ་དང་རྡོ་རྗེ་དང་
བཀྲ་ཤིས་ལས་བདུད་ཀྱི་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་འཁོར་འོད་
ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུ་སྣང་བར་བྱས་ཆོ་འཕྲུལ་མུ་མེད་པ་བསྟན་ཏེ།བྱང་སེམས་དེའི་དཔལ་བེའུ་དང་རྡོ་རྗེ་དང་བཀྲ་ཤིས་སུ་ནུབ་པས་མཐུ་སྟོབས་ལྷག་པར་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་

མཛོད་སྤུ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག་འཁོར་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱས། འཇིག་རྟེན་ལན་བཅུར་བསྐོར་ངན་སོང་ཞི་ཞིང་བདུད་ཟིལ་
གྱིས་མནན་ནས་བྱང་སེམས་དེའི་སྤྱི་བོར་ནུབ་ལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་འཁོར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

501

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ནུབ་བོ། །འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་ཕོག་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་སེམས་དེ་དག་
གིས་སྔོན་མ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་བཅུ་འཐོབ་ཅིང་འོད་ཟེར་དེ་དག་
ཀྱང་བྱང་སེམས་དེའི་མགོ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཞིང་འདིར་དུས་འདིའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་འདི་
ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བར་ངེས་པའི་ནུས་པ་ནི།བྱང་ཆེན་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཕུང་པོར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུང་པོར་ངེས་པའོ་ཞེས་
སོ༑ །གཉིས་པ་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཚད་མེད་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཐབས་
མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཕྱོགས་རེ་རེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངྒཱའི་ཀླུང་
གི་བྱེ་མ་སྙེད་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཀྱང་དེས་དེ་ལ་གང་ཡང་རིག་
པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲུང་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་ཞིང་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དང་སོགས་པས་དེ་ལ་ཆོས་ཉན་བསྙེན་བཀུར་བའི་ཡོན་ཏན་ནི།ཕྱོགས་བཅུའི་ཕྱོགས་རེ་རེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་
སྙེད་དག་ཏུ་མཆིས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་གང་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཞུགས་ཤིང་འཚོ་སྐྱོང་བ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་དག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བགྱིད་པ་དང་ཆོས་ཉན་ཞིང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེད་པའི་
མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཕར་ཕྱིན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ལགས། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་བཞི། ནུས་པ།རྟོགས་པ།སྤངས་པ། དག་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་སོ༑ །དང་པོའི་གཉིས་ནི།བྱང་ཆེན་གྱི་ཚོགས་མཐའ་དག་སྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

502

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ལག་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོ །ཞེས་
སོ༑ །རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་རྫོགས་བྱང་དངོས་སུ་འབྱིན་པས་
ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ནི།བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་ཅིང་བླ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ། །མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རྒྱུད་ལྔའི་འཁོར་བ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྲེལ་ཏོ། ཞེས་སོ༑ །གཉིས་པའི་གཉིས་ནི། བདེན་བཞི་མཐོང་བའི་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པ་ནི་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ཞེས་སོ། །
འདུས་བྱས་འཁོར་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་མྱང་འདས་ལ་བླང་དོར་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་སྟེ་མི་འཛིན་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ནི༑ འདུས་བྱས་ལས་གུད་ནའང་འདུས་མ་བྱས་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །འདུས་མ་བྱས་ལས་གུད་ནའང་འདུས་བྱས་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །འདི་འདིར་བཤད་པ་ནི་དོན་འབྲེལ་དབང་བཙན་པར་བྱས་པའོ། །གསུམ་པའི་གཉིས་ནི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤངས་པ་ནི།བྱང་ཚེ་ཐབས་མཁས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིས་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་གི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་མི་སྡུག་པ་ལ་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དངོས་པོ་ལས་རྣམ་པར་འགྲེལ་ཏོ། ཞེས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེའི་གཞི་སྒྲོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

503

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་དོན་ལ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་ནི།ཕྱིན་ཅི་ལོག་
མ་གཏོགས་པར་གང་ལ་གནས་ཏེ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལས་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཆུང་ངུ་ན་སྐྲའི་རྩེ་མོའི་ཆ་ཤས་བཞག་པ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་
སོ༑ །བཞི་པའི་གཉིས་ནི་སྲིད་མཐའི་སྐབས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་དྲི་མས་རྣམ་
པར་བྱང་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་པར་བྱང་
བར་གསུངས་སོ། ཞེས་སོ། །རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་
ཚོགས་པར་གནས་པ་ནི། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལམ་སྒྲུབ་པ་དང་ལམ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ནི། ཆོས་གང་ལ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་འགག་པ་ཡང་མེད་པ་དེ་ནི་མ་སྤྲུལ་པའོ། །གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་གང་ལགས།བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་མི་མཉམ་པ་རྨོངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་

མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཆོས་དེ་མ་སྤྲུལ་པའོ། ཞེས་སོ། །མཐའི་འགོད་ཀྱི་སྒྲ་གོང་མ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་སྐུ་སོགས་ནི་འཇུག་པའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་
བས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་དུ་བཞེད་དོ། །
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེའི་དུས། རིམ་པ་དེས་གཞན་
ཡང་མཚོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྔར་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་ལ་འགོད་པའི་དང་པོར་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་ལྷ་མི་དང་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་ངན་འགྲོའི་མངོན་ཞེན་ཉོན་མོངས་ཞི་བ་ཞེས་ཚིག་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་བཞི་ལས། ཚོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། ལྔ་པའི་བར་རྩ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ་ནས་ཞེས་པ་ནི་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་མཛད་ན་དེའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

504

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྗེས་ནས་མཛད་ཅེས་སྦྱར་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལའོ། །རང་དོན་ནི་དེ་ལ་ཞེན་པ་དང་མ་བྲལ་
བ་དང་རང་གཞན་གྱི་དོན་ནི་ངག་འཁྱལ་བརྣབ་སེམས་ལོག་ལྟ་སྤོང་བ་རང་དོན་དང་
ལྷག་མ་རྣམས་སྤོང་བ་གཞན་དོན་དུ་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་དགེ་བཅུ་ཡང་སངས་རྒྱས་
སུ་བསྔོས་པས་གཉིས་ཀའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་ལྟར་རང་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚིག་
གསལ་ལས་སོ། །དང་པོ་བཞི་ཚོགས་ལམ་ཕལ་བ་དང་ལྔ་པ་ཐར་ཆ་དང་དེ་ནས་གཉིས་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ཞེས་དེ་ཉིད་ལས་སོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དང་པོ་གསུམ་བསམ་སྦྱོར་ལྟ་བ་དག་པའི་ཚོགས་ལམ་དང་དེ་ནས་བཞི་བསམ་པ་དག་པ་དང་རང་དོན་དང་གཉིས་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་དག་པ་དང་ལྟ་བ་དག་པའི་སྦྱོར་ལམ་དུ་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྔར་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི།སྦྱིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དེ་གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དང་པོ་ལ་འགོད་པ་སྟེ་འོག་མ་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར་རོ། །བཞི་པ་ལ་ཡང་དྲུག་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སོགས་ཏེ་ཚོགས་རྫོགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྡར་བཏགས་པར་
ཤེས་པ་ལ་འགོད་ཅེས་སྦྱར་རོ། །ཚིག་གསལ་ལས། ཚོགས་ནི་ས་དང་པོའི་ཚོགས་གཉིས་པོ་ས་དེར་ཚོགས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གནས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས་དེ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ས་གཉིས་པ་སོགས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་བརྡར་བཏགས་པར་ཤེས་པས་དཔྱོད་
ཀྱི་དངོས་“པོར

1

་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགོད་དོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
དེ་བཞིན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྡ་ཙམ་དུ་ཤེས་པ་བཞིན་ཞེས་

1 པེར

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

505

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པའོ། །གསུམ་པ་བཞི་པ་ལྔ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྔར་ལྟར་ཏེ་སེམས་ཅན་སྨིན་པ་ནི་དྲོད་
སོགས་ཐོབ་པ་སྟེ་ཤིང་ཏོག་དང་རྨ་སྨིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་ནི་མཚན་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཡང་ཞུགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

བསྐུལ་བའི་མཐུས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །ཞེན་པ་སྤངས་པ་ནི། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཕྲ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆགས་པའོ། །གཞན་དག་ནི་ཆགས་པ་དེ་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ལྡན་པས་ས་འོག་མ་ལ་བལྟོས་ནས་ཞེན་པ་སྤངས་པར་འདོད་དོ༑ །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ནི་ཚོགས་མ་རྫོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཡིན་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་
དབང་གིས་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་འཚང་རྒྱ་བའོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་
ལས་སོ། །འདི་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་དང་སྨོན་ལམ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་ནི་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་“ཕལ1

་པ་དང་མེད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་
སོ༑ །
དྲུག་པ་ལ་ཚིག་གསལ་ལས། འགྲོ་བ་ཞི་བར་མཛད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ་ནི་གོང་མ་གོང་མ་ལས་འོག་མ་ཐ་དད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཞིང་དག་ཁོ་
ན་དང་སྦྱར་ཞིང་དེ་ནས་གསུམ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་ཐ་མ་བརྒྱད་སྒོམ་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བཞག་ཅིང་རང་རང་གི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་
པར་དུ་འདོད་དོ། །འདིར་རྩ་བ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་སྔར་ལྟར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ནས་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་འོག་མ་བཅུ་གཅིག་ལའང་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་ནི་སྔ་མར་མ་ཟད་པ་དང་དེ་ཉིད་ནི་ས་བཅུ་པའོ། །

1 ངལ

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

506

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོའི་གཉིས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་ཞེས་པ་ནི་བཅུ་
པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་བཀོད་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་
དེ་ལ་“བཀོད

1

་རྗེས་སུ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་ཚེ་གཅིག་
གིས་ཐོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཞུགས་པ་དང༌།བྱང་ཆུབ་མཐའ་དག་འདྲེན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་སྐྱེད་པའོ། །བྱང་ལག་བདུན་ལ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཚིག་གསལ་ལས། འཆད་ཀྱང་རྒྱུ་སྤྱི་ལ་གཟུང་ངོ༌། །ལས་འབྲས་
ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱིས་ཡེ་

ཤེས་རྣམ་དག་སྐྱེད་ཀྱི། བསྐལ་པ་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་དཀའ་བ་བྱས་ནས་རང་གི་ཡེ་
ཤེས་རྒྱུན་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་སོ། །
གཉིས་པའི་གཉིས་ནི། དངོས་པོ་ནི་བདེན་བཞིའོ། །ཚིག་གསལ་ལས་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་དང༌། ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་དེ་དོན་དམ་ལས་ཐ་དད་པར་མི་འཛིན་པ་ལ་བཤད་དོ། །གསུམ་པའི་གཉིས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་བདེན་གཉིས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་དེ་བདེན་པ་ཐ་དད་དུ་མི་འཛིན་པའི་མཐུས་སྤོང་བས་འདི་སྔ་མའི་འབྲས་བུ་དང་ཕྱིན་ལོག་སྤོང་བ་དེ་ཡང་རྫས་ཡོད་བོར་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་གཟོད་མ་ནས་
དངོས་པོ་ཕྱིན་ལོག་ཕྲ་བ་ཡང་མེད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་གནས་
པ་བཞིན་མཁྱེན་པ་ཙམ་མོ། །བཞི་པའི་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་སྲས་དེའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རབ་ཏུ་དག་ཅིང་འོད་གསལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་

1 བཀེད

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

507

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གནས་པའི་ཕྱིར།དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་བྱང་གི་རྒྱུ་ཚོགས་སོ་ཞེས་ཚིག་
གསལ་ལས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྔར་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། ལམ་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ནས་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་བར་དུ་ཕྱེ་བ་
དེ་ལྟར་ན་ཆོས་སྐུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྐུ་འདིའི་ཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་
ཡང་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་འཇུག་པར་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྔར་བཤད་པ་ཉེར་བདུན་
ནི༑ ཆོས་སྐུ་ཕྲིན་ལས་ཞེས་སྨོས་པའི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྣམས་
བཞེད་ཙམ་གྱིས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བས་བཞེད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་སྨོས་པར་ཚིག་
གསལ་ལས་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འགྲེལ་པ་འདིར་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དམ་
ཐར་ཕྲིན་ལས་ལ་ས་མཚམས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་བརྗོད་ནས་བར་པ་རྣམས་ལ་མི་སྨོས་པ་ཅི་
ཞེ་ན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐ་མར་ཕྲིན་ལས་ཉེར་
བདུན་ལ་ས་མཚམས་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དེས་ཤུགས་ལ་མ་བརྗོད་པའི་ལྷག་མ་བར་
གྱི་ཚིག་གི་དོན་རེ་དགུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་
སྟེ། འདིར་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཚིག་མངས་སུ་དོགས་པས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྲིན་ལས་རང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་པ་དང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ལས་བསྟན་པ་ནི་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བསྟན་པ་དང་གོ་རིམ་བསྟན་པ་ལས་དང་ནས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་དུ་མ་འཁྲུགས་པར་བསྟན་པ་ལ་འཆད་དེ་འགྲིག་རྒྱུ་མེད་དོ། དེས་ན་རྟོགས་དཀར་དང་པོ་དང་ཐ་མར་ཞེས་འདོན་པ་ལྟར་རམ་ཡང་ན་ཐ་མའི་ལས་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་གཞི་མཐུན་པའི་བསྡུ་བ་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

508

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་སོགས་སོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་
གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་

སྦྱར་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོ། ། ། །

གཉིས་པ་བར་མ་ལ་དད་པ་ལ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། རྒྱས་པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དང་དེའི་སྦྱོར་བ་སོགས་ནས་དེའི་རྣམ་
སྨིན་གྱི་སྐབས་ཞེས་སྦྱར་བས་དོན་ནམ་སྐབས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བ་དག་ལྡན་དུ་དེའི་ཞེས་པ་དང་པོ་མཁྱེན་གསུམ་དང༌།ཕྱི་མ་བཞི་སྦྱོར་བ་ལ་མཛད་དོ། །འདི་དང་འོག་མ་གཉིས་ལ། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་དྲུག་གིས་ཡང་དག་བཤད། ཅེས་དང༌། དངོས་པོ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་བཤད་ཅེས་འཇམ་གསར་གྱིས་སྦྱར་བ་ལྟར་ནི་
འཐད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་དྲུག་གི་དང་པོར་བཤད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སུམ་ཅུས་མངོན་
པར་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གནས་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀ་འཛིན་པས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གཞི་ལམ་
རྣམ་གསུམ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་མཚན་ཉིད་ཅེས་འཆད་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །སང་ཡེས་ཀྱིས་བླང་དོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་རྣམས་དེའི་འོག་ནས་
བཤད་པ་འདི་དང་འདི་ཞེས་སྦྱར་རོ། །རྣམ་པ་ནས་རྟོགས་པ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་
བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མེད་གསུམ་ཤེས་པའི་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་ཀུན་འདིས་ནས་པས་ནའོ། །རྩེ་ནས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

509

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཤིན་ཏུ་ནས་ཕྱིར་རོ། །མཐར་ནས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་ནས་ཕྱིར་དུ་སྔར་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སོ་སོ་བ་དང་མཐའ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་དོན་གཞུང་སྲོང་
བ་སྟེ་མ་ཉམས་པར་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པས་སོ། །སྐད་ཅིག་ནས་ནི། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། སློབ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལས་ཁྱད་
པར་དུ་འགྲོར་མེད་པས་སོ། །ཆོས་ནས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྨིན་མཐར་ཐུག་པ་
ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་སོ། །འདིའི་མཁྱེན་གསུམ་ནི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་མཁྱེན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ལ་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནས་
རྣམ་སྨིན་གྱི་བར་ན་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྡུས་པ་
བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ་ལས། གཞན་རྣམ་པ་དྲུག་སྟེ་ཚིག་གི་དོན་ནི་སྔ་མ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་སྐབས་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་བསྡུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་མངོན་རྟོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བར་མ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐབས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་ཡུལ་དང་སྦྱོར་བཞིའི་བདག་ཉིད་ནི་རྒྱུ་དང་ཆོས་སྐུ་ཕྲིན་

ལས་དང་བཅས་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་དོན་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་དྲུག་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་བཤད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་སོགས་གསུམ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་རྒྱུ་གཞི་མཐུན་པ་སྟེ་དེ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་ཆོས་སྐུ་འཐོབ་པ་ཙམ་ལ་བྱའོ། །དག་ལྡན་ལས་ཀྱང་ཡུལ་དང་རྒྱུ་གཞི་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་འགྱུར་འདི་མི་ལེགས་པས་རྒྱན་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

510

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

སྣང་གི་འགྱུར་ལྟར་རྒྱུ་དང་སྦྱོར་བ་གཞི་མཐུན་དུ་མཛད་པ་ལྟར་རིགས་སོ། །
ཡུལ་དེ་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་སྦྱོར་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་བཤད་པའི་རྣམ་ཀུན་
སོགས་བཞི་ནི་སྦྱོར་བའོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཁྱེན་གསུམ་དེའི་ནས་
ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་ཏེ་གོ་སླའི། འདི་ལའང་འགྱུར་སྔར་ལྟར་བཅོས་ནས་ཡུལ་དེ་
དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་སྦྱར་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་མངོན་རྟོགས་བསྡུ་ཚུལ་གསུམ་
ག་ལ་ཚིག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བཤད་དགོས་ན་དབང་པོ་
གསུམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་དོན་མེད་ཅེ་ན། འདི་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་མངོན་རྟོགས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དྲུག་ཏུ་བཞག་པ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་གསུམ་དུ་བཞག་པ་གྲངས་ངེས་དང་ཟློས་པའི་སྐྱོན་སྤོང་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པར་ཞང་གཡེ་འཆད་དེ་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ན་ཚིགས་ལྷུར་ལེན་དགོས་ལ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ངེས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ན་ཚིག་དེ་ཙམ་དུ་མི་རྒྱས་པ་དང་ཡུལ་དང་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་གྲངས་ངེས་དང་ཟློས་སྤོང་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ན་ཚིག་བསྡུས་པ་ཙམ་ཡོད་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཚིག་དོན་རེ་རེ་ནས་འཆད་པ་ན་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་མངོན་རྟོགས་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱས་བསྡུས་ཡོད་པའོ། །
གསུམ་པ་ལ་བཞི། གཞུང་གཟུགས་པ། དགེ་བ་བསྔོ་བ། ཁེངས་བསྐྱུང་བ།
རྟོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་

དང༌། དགོས་པ་དང༌། བརྩམ་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་གཟུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

511

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱན་འདི་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་དབྱེ་ཞེས་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་
འདི་ལ་རྒྱས་འབྲིང་གི་དོན་ཚང་བར་སྣང་ཡང་བསྡུས་པའི་དོན་མ་ཚང་སྟེ་དེ་ལ་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་གདམས་ངག་དང་པོ་དྲུག་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་མི་སྣང་བས་ཤེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གསུམ། དོན་ཁྱད་མང་བ་“རྗེས1

་འགྲོ་དང་།ལྡོག་བའི་སྒོ་
ནས་བསྟན། དེ་ལ་ཟློས་སྐྱོན་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལ་ལ་ཡུམ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཙམ་དང་དེ་ལས་གཞན་ཉི་ཁྲི་ལས་ཚིག་རྐྱང་ཚང་བ་དང་དེ་
གཉིས་ལས་གཞན་རྒྱས་པ་ལས་དོན་རེ་རེ་ལ་ཡང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གསུམ་པོ་
ཀུན་ལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འདིས་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དུ་འཇོག་པ་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱིས་མི་

འཇོག་གི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གིས་འཇོག་པར་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་གསུམ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་ཚིག་གིས་ཕྱེ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཡུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་རིམ་པ་མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པས་ལེགས་
པར་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ།ཕྱོགས་གླང་གིས། དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་དོན་གྱིས། །བརྒྱད་སྟོང་དོན་འདིར་མ་“ཚང2

་མེད། །འདིར་གཞུང་
བསྡུས་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་ལུང་འདི་དྲངས་ནས་རྒྱན་སྣང་དུ་རྒྱན་དང་བརྒྱད་སྟོང་པ་སྦྱོར་བ་རིགས་པར་བསྒྲུབས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ཡུམ་
གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིམ་པ་མ་བསྡུས་པར་སྦྱོར་བ་ནི་མ་འབྲེལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི།
ཡུམ་གསུམ་ལ་དོན་ཁྱད་མེད་ན་ཟློས་པར་ཐལ་ཞེ་ན། ཡུམ་གསུམ་དེ་ལ་ཚིག་བསྡུས་
1 རྔེས
2 ཆང

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

512

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

པ་དང་སོགས་པས་རྒྱས་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཁོ་ནར་ཟད་
པས་ནི་དོན་ཁྱད་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །འདི་དག་གིས་ནི་ཡུམ་གསུམ་ལ་དོན་ཁྱད་མེད་
པར་འགྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་པ་ན་བསྟན་བཅོས་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྲུབ་སྟེ་འབྲིང་གི་རྒྱན་
དུ་གྲུབ་པར་མཐུན་ལ་དེ་དང་གཞན་གཉིས་དོན་ཁྱད་མེད་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་

འགྲེལ་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་རྟོགས་མི་ནུས་ཏེ་མདོ་གསུམ་པོ་དེ་འདིར་མ་སྦྱར་བས་ཤེ་ན། འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་མཐུ་ཡིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་ཏེ་རྒྱུ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཚུལ་ནི་མདོའི་ཚིག་དང་ངག་དོན་དང་སོགས་པས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པར་ཚིག་ནས་འདི་ནི་བྱས་ཞེས་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ༑ །དགོས་པ་ནི། གཞུང་དོན་གོ་བར་སླ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་
པ་ན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་ནི་གེགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཚིག་གསལ་ལས། ཚིག་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་དང་ངག་ནི་ཚིག་ཇི་སྙེད་པས་བརྗོད་བྱ་གཅིག་སྟོན་པ་སྟེ་ཀ་བ་ནི་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ལ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སོགས་པས་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལྷུར་བླངས་ཏེ་དོན་སྟོན་པར་མཚུངས་
ཀྱང་ཚིག་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྙན་དངགས་མ་བྱས་པར་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིས་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲས་པའི་དགོས་པ་དེ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཅི་འདི་གཞན་གྱིས་མ་གནང་བར་བྱས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
ཉེ་བར་ལུང་འབོགས་པས་མཁན་པོ་ཡང་དག་པ་མཚན་རྣམ་སྣང་མཛད་ཅེས་པའི་བླ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

513

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

མ་བཟང་པོ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་མན་ངག་གི་གནང་བ་མནོས་ནས་བདག་སེང་གེ་
བཟང་པོས་ཚིག་ནས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བ་འདི་ནི་བྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བླ་མ་
བཟང་པོ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ། འདོད་པར་ཚིག་གསལ་ལས་སོ། །འདིས་རྣམ་པར་
དབྱེ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་འགྲེལ་དེ་
བསྡེབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བདག་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་གང་འཐོབ་པ་དེ་
ཡིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐོབ་བྱ་བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཆོས་སྐུའམ་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་འདོད་བྱ་ལ་སྨོན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མོངས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། དེ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་རྒྱན་གྱི་དོན་ཀུན་ནི་བདག་གིས་གང་ན་རྟོགས་པ་ཞིག་
ཡིན་ཏེ་ཇི་བཞིན་མི་རྟོགས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀུན་བདག་གི་བློ་ལས་ཕྱི་རོལ་
ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དོན་དེ་ལ་ཤེས་རབ་མི་གསལ་བ་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་

པས་སོ། འོ་ན་སུའི་ཡུལ།སྙམ་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱམས་པ་དང་འཕགས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །དེས་ན་འཕགས་
ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དེ་ནི་ཚུར་མཐོང་བདག་གི་ཡུལ་གང་ན་
ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ན་ལོག་པར་འཆད་པས་འགྲེལ་པ་བྱེད་མི་རིགས་ཤེ་ན།སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་འབད་པ་བགྱིས་པའི་ནོངས་པ་ལ་མཁས་པར་བློ་
སྦྱངས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག་སྟེ་རང་གི་རྟོགས་པ་མི་བརྗེད་
པའི་དོན་དང་གཞན་ཡུམ་ཟབ་མོ་ལ་ཞུགས་ན་ཅི་མི་རུང་སྙམ་ནས་དེའི་བློ་འཕེལ་བའི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

514

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

དོན་གྱི་ངོ་བོར་བརྩམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་བརྩེར་ལྡན་ཞིང་བྱམས་ཕྱིར་
དང༌། །སེམས་དགེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཀྱེ་མ་ཞེས་པ་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་ནི་ངོ་མཚར་བའོ། །གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་གཞུང་ལུགས་ཏེ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་སྦྱངས་པའི་དཀའ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡིན་རིང་དུ་ཡིད་
ངལ་ཞིང་དུབ་པར་གྱུར་པ་བདག་གི་ངལ་བསོ་ཞིང་དབུགས་འབྱིན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ལུགས་ངེས་པའི་
དོན་ནི།ཕྱིས་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ཞིང་མཐོང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་པས་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདིའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བ་འདི་ནི། རིགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་པ་རྒྱས་པས་མཁས་པ་རྣམས་གྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུར་
གྱུར་ཅིང༌།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་ལེགས་པར་འབྱོངས་པས་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་

སྤྱོད་པ་རླབས་པོ་ཆེའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་འདོམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལོ་བཅུ་བདུན་དུ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱས་པའི་མཐར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཕམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་དང་རྒྱན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དྲ་

བ་མཐའ་དག་བསལ་བ། མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཞེས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལྟར་གྲགས་པ་དེས་མཛད་པ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བིདྱ་ཀ་ར་པྲ་བྷ་ནི་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་འོད་ཟེར་རམ་རིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

515

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

བྱེད་འོད་ཟེར་དང༌། བདག་ཅག་གངས་རིའི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་གཅིག་པུ་ཚིག་དོན་
གཉིས་ཀའི་ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་བན་དྷེ་དཔལ་བརྩེགས་རཀྵི་ཏ་ཞེས་མཚན་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པ་དེས་རྒྱ་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་དག་པར་ཞུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །སླད་ཀྱིས་ནི་དུས་ཕྱིས་སོ། །གོ་མི་
ནི་བཙུན་པའམ་དགེ་བསྙེན་ནོ། །ལོ་ཙྪ་བ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཐུགས་རྗེ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་བདག་ཉིད་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྗེ་
རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་སྟེ་དེས་ཀྱང་སྔར་ལྟར་བསྒྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་
གཏན་ལ་ཕབ་ནས་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་པུ་
འདི་ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡར་ངོའི་ཟླ་བ་ལྟར་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། ། ། །

སྣ་ཚོགས་དགོངས་པའི་སྐད་ཀྱི་རླབས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་གྱ་གྱུར་གཡོ། །མི་མཁས་
སྙིང་ལ་འཇིགས་སྐྱེད་ཟབ་མོའི་ཚུལ་ནི་ངམ་གནག་ཅིང༌། །གཏིང་མཐའ་མཚོན་པའི་དཔེ་དང་བྲལ་བ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆུ་གཏེར་ཆེར། །ཡུན་རིང་དུས་ནས་གབ་པར་གྱུར་པ་ཡུམ་དོན་ཡིད་བཞིན་ནོར། །གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་འཇིང་ལ་གནས་བཅས་ཤིང༌། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་ནོར་ལ་དབང་འབྱོར་པ། །མང་ཐོས་ལག་འགྲོའི་དབང་པོ་བདག་གིས་ནི། །རྣམ་དཔྱོད་བརྩོན་པའི་མཐུ་ཡིས་རིང་ནས་རྙེད། །ཉུང་ངུའི་ཡི་གེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་གནས། །གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསལ་བྱེད་ཡུམ་གྱི་

རྒྱན། །རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་མཆོག་གྱུར་བཟང་པོའི་གཞུང༌། །གཞུང་བརྒྱའི་དགོངས་
པ་ཇི་བཞིན་ཁོ་བོས་བཤད། །ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་དྲི་ཡི་བཞོན་པས་བསྐྱོད། །རྣམ་དཔྱོད་མི་མཉམ་རྟ་ལྗང་ཤིང་རྟས་དྲངས་པ་ཡིས། །འབུམ་ཕྲག་གཞུང་གི་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

516

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རི་གླིང་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་གཅིག །མ་ཕམ་གཞུང་འགྲེལ་ཤར་རིའི་རྩེ་ལ་དེང་ནས་
ཤར། །གང་དེ་མཐའ་མེད་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང༌། །ཁྱད་པར་རྒྱན་འགྲེལ་
བཅུ་ཕྲག་གཉིས་དང་གཅིག །གངས་རིའི་ལྗོངས་ཀྱི་སྔ་ཕྱིའི་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལེགས་
བཤད་རྣ་བའི་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་དང༌། །མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཞིང༌། །བརྩེ་བས་གཞན་ཕན་སྒྲུབ་ལ་མི་སྐྱོ་བ། །ཐོག་མཐའ་བར་གྱི་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་
པ་བཞི། །སྤྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་བསྟེན་པའི་མཐུ་ལས་སོ། །སྤྱི་དོན་རིགས་པས་ལེགས་པར་མཐའ་བཅད་ཅིང༌། །ཚིག་དོན་རྣོ་ཞིང་གསལ་ལ་རབ་ཏུ་འདྲིལ། །དེ་ཡང་ཡིད་ཆེས་གཞུང་དང་མི་འགལ་བར། །གྲུབ་པ་འདི་ནི་འདི་ཡི་ཁྱད་པར་རོ། །བརྗོད་བྱ་ལུང་རིགས་སྟོབས་ལས་འོངས་པའི་ཕྱིར། །རང་བཟོའི་འཁྲུལ་པས་ཅུང་ཟད་གོས་པ་མེད། །རྗོད་བྱེད་ཚིག་རྒྱན་གཞུང་དང་མི་འགལ་ཕྱིར། །རྨོངས་ཚིག་གྲོང་པའི་སྐྱོན་
གྱིས་རིང་དུ་དོར། །དེ་ལྟར་རྗོད་བྱེད་སྒྲིག་ལེགས་བརྗོད་བྱའི་དོན། །འཕགས་དང་
མཁས་པའི་གཞུང་མང་དུ་མ་དང༌། །འབྲེལ་བར་བཤད་པས་བློ་གསལ་ཡིད་འཕྲོག་འདི། །ཁོ་བོའི་བློ་གྲོས་མིན་པ་གཞན་སུ་ཞིག །དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་ནོངས་པ་མེད་སེམས་མོད། །གཟིགས་པ་སྒྲིབ་མེད་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ལ། །ཉམ་ཆུང་བྱིས་པའི་རྟོག་པས་
དཔྱད་པའི་ཕྱིར། །འཁྲུལ་གང་འཕགས་དང་རང་ལས་མཁས་ལ་བཤགས། །བློ་གྲོས་རྩོལ་བའི་གྲོཊ་ཀྱིས་དོར་བ་དང༌། །རྩོལ་ལྡན་བློ་གྲོས་ནོར་གྱིས་དབུལ་བ་དང༌། །རང་

གཞན་གྲུབ་མཐའི་རྒྱ་མཚོ་མ་མཐོང་བའི། །མཁས་རློམ་དེ་ཡིས་སྨོད་ན་སྔང་ཤུགས་ཙམ། །འཇིག་རྟེན་མེས་པོས་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པ། །རང་གི་འདོད་པས་རང་དགར་བྱེད་པ་བརྫུན། །འདི་ཉིད་བདེན་ན་འདི་ལ་འགྲན་བཟོད་པའི། །རྣམ་བཤད་འདི་འདྲའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༼ཕ༽

517

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

རྣམ་འགྲེལ་མེད་པ་ཅི། །གང་དག་རྣམ་དཔྱོད་ནུས་པ་མི་དམན་ལ། །རྩོལ་བས་ལེ་ལོའི་
གོ་སྐབས་བཅོམ་གྱུར་པ། །སྙིང་ནས་རྒྱལ་ཡུམ་མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་དུ། །ཤེས་
འདོད་དེ་ཡིས་རྣམ་བཤད་འདིར་འཇུག་རིགས། །ཚུལ་འདིར་འབད་ལས་བདག་གི་
བསོད་ནམས་གང༌། །ཟླ་ཟེར་ལྷུང་བའི་གངས་རིའི་ཏོག་འདྲ་དེས། །ལམ་གོལ་འཁྱམས་
པའི་ལུས་ཅན་འདི་དག་ཀུན། །རྒྱལ་བའི་ལམ་བཟང་དམ་པ་འདིར་འཇུག་ཤོག །བདག་ཀྱང་ལམ་བཟང་འདི་དང་མི་འབྲལ་ཞིང༌། །ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་གྲོགས་བཟང་ལུས་སེམས་གཉིས། །མ་རུངས་འཆི་བདག་ཕྲ་མས་ཕྱེ་བའི་ཚེ། །དེ་ལ་མི་འདོད་མེད་པར་དགའ་བཞིན་དུ། །དེ་ཡི་མོད་ལ་སེམས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ཡིས། །སྨོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས་

གཞོན་པ་ལ་རོལ་ཏེ། །མི་ཕམ་རྒྱལ་བའི་དྲུང་དུ་སོན་གྱུར་ནས། །གསུང་གི་བདུད་
རྩིས་རྣ་བ་ཚིམ་བྱེད་ཤོག །མདོ་འགྲེལ་རྒྱ་མཚོ་མང་ཐོས་ཁྱབ་འཇུག་མཐུས་བསྲུབས་པས། །ལེགས་བཤད་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཁྲུངས་གྱུར་ཅིང༌། །བརྒྱ་ཕྲག་དཀའ་གནས་ཀུན་དའི་ཟེའུ་འབྲུ་གསལ་བྱེད་འདི། །གྲངས་མེད་གདུལ་བྱ་བདེ་འབྱུང་གཙུག་ན་གསལ་གྱུར་ཅིག །ལྷ་ཡི་ལམ་ནས་ཉི་ཟླ་འཛིན་མར་མ་ལྷུང་ཞིང༌། །རི་ཡི་དབང་པོ་ཆུ་གཏེར་སྨད་གཡོགས་མ་གྲོལ་བ། །དེ་སྲིད་འདི་ན་ཡུམ་དོན་དོན་གཉེར་
སྐལ་ལྡན་གྱི། །རེ་བ་སྐོང་བའི་དབང་གི་རྒྱལ་པོར་འདིར་གནས་ཤོག །
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དབང་འབྱོར་བས་འགྲོ་བ་དུ་མའི་ཐར་པའི་ལམ་གསལ་བར་མཛད་པ་དོན་གྱི་སླད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ཏེ་

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

518

དཀར་ཆག་ལ་ཕེབས་པར་ཞུ།

ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་མཚན་གཞན་ཤར་ཕྱོགས་པ་རིགས་པའི་དཔའ་བོའི་
ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་སྤྱི་བོས་གུས་པར་བླངས་ཤིང༌། གཏིང་ཟབ་ལ་མཐའ་མེད་པའི་མཁྱེན་
པ་དྲི་མ་མེད་པ་མངའ་བས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་འབྱེད་པ་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྤོབས་པ་
དང༌། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་པཎྜི་ཏ་

ཆེན་པོ་ཀུ་མཱ་ར་མ་ཏའི་གསུང་གི་བདུད་རྩིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་རྒྱས་པར་བྱས་
པས། བདག་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་ཀྱང་ཁེངས་པ་
དང་བྲལ་ཞིང་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་ལེགས་པར་གནས་པ། ཡུལ་
གངས་ཅན་གྱི་མཐར་སྐྱེས་པའི། མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་
དཔལ་གྱིས། བློ་གསལ་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་ལྡན་པའི། བཤེས་གཉེན་
མང་པོས་ཡུན་རིང་མོ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་དུ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་འགྱུར་རོ་འཚལ་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ། འཚལ་ཡང་དགོན་དུ་ཕལ་ཆེར་གྲུབ་པར་བྱས་ཤིང༌། མཁས་གྲུབ་བར་མ་ཆད་དུ་བྱོན་པའི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་རབ་བྱུང་གི་ལོ་སྣྲོན་གྱི་ཟླ་བ་ལ་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི། ལམ་བཟང་པོ་འདི་ལ་ཤེས་ནས་མོས་པ་ཐོབ་པ་ཤར་མདོ་སྨད་པ་ལྡོང་སྟོན་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱིའོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་
ཅིག ། ། །ༀ་སྭསྟི། །ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན། །རབ་རྒྱས་འགྲོ་ཀུན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྤྱོད་ཕྱིར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་གྲྭ་ཆེར། །ཆོས་སྦྱིན་འཛད་མེད་དལ་འགྲོའི་རྒྱུན་འདི་སྤེལ། །མངྒལཾ། །